Umberto Eco

fukoovo klatno

A tada ugledah Klatno.
Na kraju duge niti pričvršćene za svod hora kugla je ispisivala svoje široke lukove sa veličanstvenom ravnomernošću.
Znao sam — a svako bi to morao da primeti, očaran tim tihim šumom — daje period njihanja uslovljen odnosom između kvadrat-nog korena dužine niti i onog broja koji, besmisleno za sublunarne umove, božanskim promislom na pravi način vezuje oblik i prečnik svih mogućih krugova — tako daje vreme njihanja kugle od jednog do drugog pola bilo rezultat tajnovite zavere među najbezvremenijim od svih činilaca: jedinstva tačke o kojoj visi Klatno, dvostrukosti nje-gove apstraktne dimenzije, trostruke prirode broja , tajnog četvo-rougla korena, savršenosti kruga.
I još sam znao daje u osnovi vertikale koja prolazi kroz centar Klatna, a preko poziva cilindru sakrivenom u srcu kugle, jedan ma-gnetni uređaj obezbeđivao stalnost pokreta; naprava sposobna da prevlada otpor materije, ali nije se suprotstavljala zakonu Klatna, čak mu je dozvoljavala da se razotkrije, jer u praznom prostoru bilo kakva materijalna tačka koja ima težinu, obešena o nerastegljivu nit bez težine, ne trpeći nikakav otpor vazduha, a bez trenja o centar klatna, ujednačeno bi se njihala kroz čitavu večnost.
Bledi odsjaji odbijali su se od bakarne kugle baš kao da su je udarali poslednji zraci sunca prodirući kroz prozor. Kada bi, kao ne-kada, svojim vrhom dodirnula sloj vlažnog peska na podu hora, ispi-sala bi pri svakoj oscilaciji laganu brazdu, koja bi se — infinitezi-malno menjajući pravac svakog trenutka — postepeno širila u oblik procepa, rupe, dopuštajući da se nasluti jedna zračeća simetrija, kao skelet neke mandale, nevidljiva struktura petokrake, zvezde, mi-stične ruže.TSTe, čak pre jedna mreža tragova zapisana na pro-stranstvu pustinje, koju su ostavili beskrajni lutajući karavani. Isto-rija laganih, hiljadugodišnjih seoba; možda su se tako selili Atlantidi jani prakontinenta Mu u svom upornom i nezajažljivom skitanju od Tasmanije do Grenlandije, od Jarca do Raka, od Ostrva Princa Kd varda do Svalbarda. Vrh je ponavljao, iznova kazivao, u veoma krat. om vrotnenu, Sta su svo radili od jodnog do drugog ledenoj: dobu, u
9I
možda i posle toga, sada već glasnici Gospodara — možda je na putu i/.modu Samoe i Zemlje, vrh — u tački ravnoteže — doticao Agartu, Srodifite Sveta. Naslućivao sam da jedan zajednički plan određuje Avtilon, hiperboreju, sa južnom pustinjom koja čuva tajnu Ajers Ro-kn.
U tom trenutku, u četiri sata popodne 23. juna, Klatno je smninjivalo brzinu približavajući se jednoj od krajnjih tačaka ravni oscilacije, da bi zatim opet nehajno padalo prema centru, zadobilo brzinu na polovini puta, nepogrešivo sekući po tajnom kvadratu sila čiju je sudbinu označavalo.
Da sam ostao duže, ne osećajući kako vreme prolazi, zagledan u tu ptičiju glavicu, taj vršak koplja, taj izvrnuti šlem koji je ispisivao sopslvene dijagonale u praznini, jedva dodirujući suprotne tačke svoje astigmatizovane kružnice, postao bih žrtva jedne

pripovedačke iluziji! jer bi me Klatno uverilo u to daje ravan oscilacije napravila pun krug vrativši se na početnu tačku za trideset dva časa, opisujući jodnu spljoštenu elipsu koja se okretala oko svog centra jednakom ugaonom brzinom, srazmerno sinusu lučne širine. A kako bi se okre-tala ako bi centar klatna bio na vrhu kupole Solomonovog Hrama? Možda su Vitezovi i tamo već pokušali. Možda se proračun, krajnji smisao, ne bi izmenio. Možda je manastirska crkva Sen-Marten-de San bila pravi Hram. U svakom slučaju eksperiment bi bio sav-ršen samo na Polu, jedinom mestu na kome centar Klatna leži na pro-dužetku ose oko koje se okreće Zemlja, i gde bi Klatno ispunilo svoj ciklus prividno za dvadeset četiri časa.
Ali to nije bilo odstupanje od Zakona, koje je uostalom Zakon i predviđao, niti pak narušavanje zlatnog merila a što bi čudo činilo manje dostojnim divljenja. Bio sam svestan da se Zemlja okreće, i ja sa njom, i Sen-Marten-de-Šan i ceo Pariz sa mnom i zajedno smo se vrteli ispod Klatna koje u stvarnosti nikada nije promenilo svoju ra-van oscilovanja, jer tamo, gore, odakle je ono visilo, na beskonač-nom, idealnom produžetku niti, u vis prema najudaljenijim glaksi-jama nalazila se, u večnosti nepokretna, Čvrsta Tačka.
Zemlja se okretala, ali mesto gde je nit bila ukotvljena, bilo je jedina nepokretna tačka univerzuma.
I tako, dakle, moj pogled nije bio okrenut toliko zemlji, već tamo gore, gde se proslavljala tajna apsolutne nepomičnosti. Klatno t:ii ji! govorilo da čak usled sveopšteg kretanja globusa, sunčevog si-sloiiiii, crnih rupa i svekolike dece velike kosmičke emanacije, od pr-vih oiiiiii do najlepršavije materije, jedna jedina tačka je ostajala lofciSto, kućište, idealna kuka, i puštala univerzum da se kreće okose-!)(!, A ja sam sada učestvovao u tom vrhunskom iskustvu, ja koji sam no ipak kntl.no sasvim i sa svinu;, ali mogao sam da vidim Ono, Nepo-mično, Tvrđiivu, Sigurnost, svetlosl. izmaglice koja nije telo, nema nbllk tuđinu količinu ili kakvoću, i no vidi, ne čuje, niti se upušta u imtićimjn, ulju na nokoin mostu, u nokom vremenu ili nekom pro utoru, nlj« riuAit, iMloligmicJju, /.nini'.io, miftljonjo, broj, poredak, 10

'U>:
mera, supstanca, večnost, nije ni tama ni svetlost, nije laž i nije isti-na.
Trže me jedan razgovor, pedantan i hladan, između jednog momka sa naočarima ijedne devojke, koja ih, nažalost, nije imala.
»To je Fukoovo klatno,« rekao je on. »Prvi eksperiment u po-drumu 1851., potom u Opservatoriji, a zatim pod kupolom Panteona, sa niti dugom šezdesetsedam metara i kuglom od dvadeset osam ki-lograma. Najzad od 1855., evojeovde u manjem formatu kako visi iz one rupe gde se ukrštaju rebra svoda.«
»I šta radi, klati se i samo to?«
»Pokazuje nam rotaciju zemlje. Budući da tačka oslonca ostaje nepomična...«
»A zašto ostaje nepomična?«
»Zato jer tačka... kako da kažem... u svojoj centralnoj tački, pazi dobro, svaka tačka koja bi stajala,tačno u sred tačaka koje vidiš, dobro, ona tačka — geometrijska tačka — ti je ne vidiš, nema dimen-zije, a ono što nema dimenzije ne može da se kreće ni levo ni desno, ni dole ni gore. Dakle ne rotira. Razumeš? Ako tačka nema dimenzije ne može čak ni oko sebe same da se okreće. Štaviše ni ne poseduje sebe samu...«
»Čak ni ako se zemlja okreće?«

»Zemlja se okreće ali tačka ne. Ako ti se sviđa, tako je, ako ne tvoj problem. U redu?«
»Ma njena stvar.«
Žalosno. Nad glavom je imala jedino stabilno mesto u kos-mosu, jedini spas od prokletstva j3ajata_rei, a smatrala je daje to Njena stvar, a ne njezina. A zatim, odmah zatim par se udaljio — on, obrazovan na nekom priručniku koji mu je uništio sposobnost da se začudi, ona inertna, neosetljiva za podrhtavanje beskonačnosti, oboje ni ne primetivši u sopstvenom sećanju ovaj strašan susret — prvi i poslednji — sa Jednim En-sofom, Neizrecivim. Kako ne pasti na kolena pred samim oltarom izvesnog?
Posmatrao sam sa poštovanjem i strahom. U tom trenutku bio sam ubeđen da je Jakopo Belbo bio u pravu. Kada mi je pričao o Klatnu pripisivao sam njegove emocije estetičkom buncanju, tom raku koji se bezobličan, polako nazirao u njegovoj duši, preobražava-jući korak po korak, i da on to nije primećivao, njegovu igru u stvar-nosti. Ali ako je bio u pravu što se tiče Klatna, možda je i sve ostalo bilo istina, Plan, Univerzalna Zavera i možda je bilo dobro što sam došao tamo, pred sam letnji solsticijum. Jakopo Belbo nije bio lud, jednostavno je u igri, pomoću Igre otkrio istinu. A međutim, doživljaj Čudesnog ne može da potraje duže a da se razum ne pomuti.
Pokušao sam tada da odvojim pogled, idući za krivuljom koja je počev od kapitela polukružno poredanih stubova, klizila mrežom svoda sve do temenog kamena, ponavljajući tajnu gotskog luka, koji no dtv.i i.' stvari na odsustvu, uzvišenog li licemerja statike, i uverava
11Klubove; da guraju na gore rebra svoda, a ovð pak potiskivana od te-monog kamena, da pričvršćuju stubove za zemlju, a sam luk ostajući, modulim, sve i ništa, posledica i uzrok u isto vreme. Ali bilo mije jasno da zanemariti Klatno, koje se sa svoda klatilo i diviti se svodu, jtt isto Sto i ne piti od izvorske vode, a opijati se izvorom.
Hor crkve Sen-Marten-de-Šan postojao je samo zato da bi, na tnmelju Zakona, postojalo Klatno, a ono je postojalo zato stoje posto-jalo i ovo drugo. Ne beži se od beskonačnosti, rekoh sebi, bežeći ka drugoj beskonačnosti, ne beži se od otkrivanja beskonačnog, zavara-vaj ući se mogućnošću susreta sa nečim što se razlikuje.r
Još uvek ne mogu da odvojim oči od temenog kamena luka krenuh natraške, korak po korak —jer za kratko vreme od kako sam usno, naučio sam napamet put, i velike metalne kornjače koje su pro-micale pored mene bile su dovoljno uočljive da svoje prisustvo naz-načі! krajičku moga oka. Odmicao sam duž naosa prema ulaznim vratima i opet, nadamnom su se nadnosile one preteče praistorijske ptico od oveštalog platna i žice, oni zloćudni vilinski konjici, koje je nuka sakrivena volja postavila da vise sa tavanice glavnog broda. Doživljavao sam ih kao metafore mudrosti, mnogo značajnijih i alu-zivnijih nego što se poučni natpis pretvarao da želi da budu. Let me-zozojskih insekata i reptila, alegorija dugih seoba koje je Klatno rezi-miralo na zemlji, arhonti, perverzne emanacije, evo spuštali su se prama meni, sa svojim dugim kljunovima arheopteriksa, Bregeov avion, Blerioov, Enoov i Difoov helikopter.
To je u stvari ulaz u pariški* Muzej nauke i tehnike, pošto se proðe predvorje iz osamnaestog veka, zakoračujući u staru mana-stirsku crkvu, uključenu u kasniji kompleks, onako kako je nekad bila u sastavu prvobitnog manastirskog konaka. Ulazi se i prolazi zaslepljen ovom zaverom koja spaja viši univerzum nebeskih šiljatih lukova i htonski svet žderača mineralnih ulja. Po podu se prostire jodna povorka automobilskih vozila, bicikala i parnih kola, odozgo prote avioni pionira, u nekim slučajevima još ćeli, iako sljušteni vre-monnm, a svi zajedno pojavljuju se u dvostrukoj svetlosti, delom

pri-rodnoj a delom električnoj, kao pokriveni nekom patinom , nekim starim lakom za violine; ponekad ostaju skeleti, karoserije, razglobl-jono klipnjače i poluge koje prete neizrecivim torturama, okovan si kao što vidiš za te ludničke krevete gde nešto može da se pokrene i za-rijo U se u meso sve dok ne priznaš.
A iza niza ovih starih pokretnih objekata, sada već nepokret-nih, zarðalo duše, puki znakovi jednog tehnološkog ponosa koji želi da ih izloži poštovanju posetilaca, nadziran sa leva jednom statuom Slobodo, skraooni modol one koju je Bartoldi projektovao za neki . (buni svol,, u sa dosne jodnom statuom I'askala, otvara se hor u kome ONoilaoljo Klatna krunišo košrnar nokog bolesnog entomologa — kl-Jnfil.u, vilicu, članci, pipci, krilca, nožico grobye mehaničkih leševa
Titkniln NiiiilnmiliiM tlninliilAkn ZnimUku Uknln
koje bi svi, u isto vreme, mogli da se stave u rad — magneti, mono-fazni transformatori, turbine, blokovi ispravljača, parne mašine, di-namo — i u dnu, iza Klatna, u zasvoðenom hodniku, asirski idoli, hal-rdljski, kartaginski, veliki Baali sa nekada užarenim trbuhom, Nirn-berške device, sa svojim ogoljenim srcem od eksera, oni što su nekad bili avionski motori — neopisiva povorka priviðenja koja metanišu pred Klatnom, kao da su deca Razuma i Svetlosti osuðena da zauvek čuvaju sam simbol Tradicije i Znanja.

A dokoni turisti, koji plaćaju svojih devet franaka na kasi i ne-deljom ulaze besplatno, mogu li, dakle, da pomisle da su stara go-spoda iz devetnaestog veka sa bradom požutelom od nikotina, zguž-vanom i umašćenom kragnom, crnom leptirkom, redengotom koji zaudara na burmut, prstiju potamnelih od kiseline, pameti prokisle od akademske zavisti, petparačke karikature koje bijedna drugu na-zivale »šer metr«, te predmete postavile ispod onih lukova iz čisto iz-lagačkih pobuda, kako bi zadovoljili buržujske poreske obveznike i radikale, da bi slavili sudbine izuzetnih i naprednih? Ne, na Sen-Marten-de-Šan je bio zamišljen prvo kao starešinstvo, a potom kao revolucionarni muzej, kao zbirka posebnih tajnih znanja i ti avioni, te samohodne" mašine, ti elektromagnetni skeleti stajali su tamo kako bi zapodeli razgovor čiji mi obrazac još uvek izmiče.
Da lije trebalo da verujem, kako mije katalog licemerno govo-rio, da su taj divni poduhvat smislila gospoda iz Konventa kako bi masama učinila dostupnim jedno svetilište svekolike nauke i teh-nike, kada je bilo tako očito da je projekat isti, upotrebljene reci iste one kojim je Frensis Bejkon opisivao kuću Solomonovu njegove Nove Atlantide?
Je li moguće da sam samo ja —ja, Jakopo Belbo i Diotalevi — da smo samo mi naslutili istinu? Te večeri sam, možda, saznao odgo-vor. Trebalo je da mi uspe da ostanem u muzeju posle zatvaranja, da sačekam ponoć.
Odakle će Oni da uðu nisam znao — podozrevao sam da bi preko mreže pariške kanalizacije neki kanal mogao da poveže jednu tačku muzeja sa kakvom tačkom u gradu, možda blizu Por — St — Deni — ali sam znao sigurno da, ako izaðem, sa te strane nikada ne bih mogao ponovo da uðem. Pa sam dakle morao da se sakrijem, i ostanem unutra.
Pokušao sam da se otrgnem čaroliji samog prostora i da na brod gledam hladnim očima. Sada nisam više tražio neko otkrovenje, hteo sam da dobijem informaciju.
Predpostavljaosamdabiudrugim dvoranama bilo teško naći gde bih mogao da izbegnem kontroli ču-vara (to je njihov posao, u trenutku zatvaranja da prošetaju dvora-nama,

pazeći da se neki lopov gde ne pritaji), ali ovde u naosu pretr-panom vozilima, ima li boljeg mesta da se smesti putnik namernik? Sakriti se, živ, u nekom mrtvom vozilu. I previše smo igara igrali a da ne bih zaigrao još i ovu. Hajde, junački, rekoh sebi, ne pomišljaj više im Znanjo: potraži pomoć Nauke.

13Imamo raznovrsne i zanimljive Satne Mehanizme, i druge sprave koje koriste Prenosne Mehanizme... A po-sedujemo čak i Kuće za Čulna Obmanjivanja, gde sa uspe-hom obavljamo svaku vrstu Manipulacije, Tobožnjih Pri-viđanja, Obmana i Varki... E to su ti, sinko moj, bogatstva Kuće Solomonove.

(Fransis Bejkn, Nova Atlantida, ed. Roli, London,
1627, str. 41-42)

Tada sam povratio samokontrolu i obuzdao maštu. Morao sam da igram sa ironijom, kao što sam do pre neki dan i igrao, kako me to i samog ne bi obuzelo. Zatekao sam se u svojevrsnom muzeju i morao sam da se pokažem mudar i pametan kao pravi ljubimac Mne-mosininih kćeri.

Pogledao sam sa samopouzdanjem avione iznad sebe: mogao bih sada da se uspentram do kabine nekog dvokrilca i sačekam noć kao da zaista prelećem La Manš, radujući se unapred Legiji Časti. I rnena samih automobila na tlu zvučala su mi nekako nažno i nostal-gično... Ispano Suisa 1932, privlačan i lep, nema šta. Ispadao je iz igre budući daje bio preblizu blagajne, ali bih možda i zavarao služ-benika da sam se pojavio u pumpericama, i napravio mesto kakvoj dami u krem kostimu, i labudovog vrata zaogrnutog dugim šalom, sa šeširom u obliku zvonca povrh muške frizure. Sitroen C 64 iz 1931 bio je dat samo u preseku, stoje dobar ogledni primerak ali žalosno kao sklonište. Da i ne govorimo o ogromnim parnim kolima Kinjoa, čiji je glavni deo predstavljao jedan kotao ili lonac, ko će ga yeć znati. Vredelo je osvrnuti se i na desnu stranu, gde su stajali duž zida oni veliki točkovi velosipeda poput puzavice u maju, pljosnate cevi dre-sina, sve tamo do romobila, što su budili sećanje na gospodu sa cilin-drima koja su se razmilela po Bulonjskoj Šumi, jezdeći u progres. Na suprotnoj strani od velosipeda, solidne karoserije jedna do druge, skloništa kao stvorena za sladokusce. Možda i nije bio najs-rećnije rešenje Panhard Dinavija iz 1945, premalo bi sakrio a bio opet tesan usred svoje mečkaste aerodinamike, no dolazio bi u obzir onaj duboki Pežo 1909, spoljamansarda a iznutra čitava spavaća so-ba. Pošto jednom budem ušao i utonuo u one kožne naslone, niko neće više ni da posumnja na mene. Ali nimalo nije bilo jednostavno uspeti se do njega, baš ispred posadio se jedan od čuvara, na jednu klupu, biciklima okrenuvšileđa. A da se recimo popnem na papučicu, uz neznatnu smetnju kaputa sa krznenim okovratnikom, dok mi on, u pravim dokolonicama, držeći kapu sa širitom uruči, uslužno otvara
vrata...

/a tronutak sam pikirao na Obeisan, iz 1873, prvo francusko motorno vozilo, predvidimo za clvanaost osoba. Ako je Pežo pred-
ojudUM npai I iiinn, ovo ju biln flltuvu palal.a. Ali nije dolazila u
obzir ni pomisao da je moguće prići a da se izbegne pozornost sviju prisutnih. Koliko je teško da se sakriješ kada su sama skloništa izlož-beni eksponati.

Ponovo sam prošao dvoranom: kip Slobode se uzdizao, kao »luča.makrokozma«, a na jednoj podlozi visokoj skoro dva metra i za-mišljenoj poput pramca šiljastog brodskog kljuna. U samoj unutraš-njosti se skrivala nekakva stražara, odakle se kroz okno na pramcu gledalo pravo na dioramu njujorškog zaliva. Izvrstan položaj za os-matranje kada

se bude smrklo, budući da može iz senke da se nad-gleda pevnica sa leve strane kao i brod sa desne strane, dok mi leđa budu zaklonjena Gramovim velikim kamenim kipom, koji gleda na druge hodnike, jer je postavljen kao što je to običaj u poprečnim laðama crkvi. No pri potpunom osvetljenju uvek je moglo jasno da se vidi ima li nekoga u stražari, a svaki odgovoran čuvar bacio bi od-mah pogled ovamo čim posetioci isprazne prostoriju, nebi li umirio sopstvenu savest.

Nije mi preostalo mnogo vremena, zatvaraju u pola šest. Požu-rio sa da još jednom osmotrim hodnik. Nijedan od motora se nije po-kazivao kao zgodno sklonište. Ni velike brodske mašine na desnoj strani, ostaci kakve Luzitanije koju su progutali talasi, čak ni ogromni Lenoarov plinski motor, sa svim svojim zupčanicima. Pogo-tovo ne sada, kad je postajalo sve tamnije i dok je svetlost prodirala kroz siva stakla poput vodene stihije, iznova me je obuzimao strah na pomisao da se sakrijem među ove zveri i ponovo naletim na njih u mraku, pri svetlu svoje baterijske lampe, kad iskrsnu iz tame kao posle nekog teškog zemljinog izdaha, sama utroba i kosti bez kože, dok odvratno škrguću i puštaju smrdljivu penu na usta. Na toj iz-ložbi, koja mije postajala odvratna, a koju su činili genitaliji Dizela, vagine sa turbinom, anorganski grkljani koji su u svoje vreme blju-vali — a možda će i u toku noći ponovo da bljuju — plamene jezike, puštali paru, pištali, ili bi pak nehajno zujali kao jelenci, pucketali kao cvrčci, sred obdukcijskih prikazanja jedne čisto apstraktne funk-cionalnosti, roboti spremni da mrve, režu, pomiču, lome, seku, ubr-zavaju, zapinju, eksplosivno gutaju, cilindrično štucaju, da se poput opakih lutki rastavljaju na delove, okreću volan — kako sam mogao a da ne podlegnem iskušenju? Nije bilo druge nego da bežim, da bežim, sve je to bila ludost, upadao sam u igru zbog koje je Jakopo Belbo sišao s uma, i to ja, čo-vek nevernik... Ne znam da li sam neko vedče uradio dobro što sam ostao. tTšvakom slučaju znao bih tada samo početak ali ne i kraj priče. Ili pak ne bih bio ovde gde sam sada, usamljen na tom brežuljku dok daleko u dolini laju psi, pitajući se da lije to stvarno bio kraj ili kraj tek predstoji.

Odlučio sam da nastavim. Izašao sam iz crkve skrenuvši na lovo porod *(;ramovoj; kipa i našao se u jodnoj galeriji. Našao sam se

" /iiii(il) TiHilil (liniTi (IHX(! l!)OI)ln!lj;iiski ulukl.ro inJtonjor; pronalazač prve indu 'ill'ijukr ilimilllii mulini1 nn jrilllosMHTtHI Nlnijll (IH(i!)).

15u odeljenju željeznice i raznobojni modeli lokomotiva i vagona delo-vali su na mene kao igračke za smirenje, kakav dobar komad Bengo-dija, nekog Madurodama, jedne Italije u Minijaturi... Već sam se na-vikavao na neprekidnu promenu osećanja, iz strepnje u poverenje i obratno, iz straha u razočarenje (nije li to i početak bolesti?) i rekao sam sebi da su me priviđenja u crkvi uzbudila jer sam tamo dolazio oniadijan Belbovim stranicima, koje sam uspeo da odgonetnem tek posle silnih zabluda i domišljanja nad zagonetkama, za koje sam znao da su čisto plod mašte. Našao sam se u jednom muzeju tehnike, govorio sam sebi, ti si u muzeju tehnike, na čestitom mestu, premda ih: previše oštroumnom, no svakako u carstvu b.ezopasnih mrtvaca, znaš kakvi su već muzeji, nikada nikoga nije proždrala Đokonda — androgino čudovište, Meduza posebno za estete — i utoliko pre te neće proždrati Vatova mašina, koja bi mogla da uplaši samo*osijan-ske i neogotičke aristokrate, i stoga izgleda tako patetično kompro-misna, između funkcionalnosti i korintske otmenosti, poluge i kapi-lela, kotla i stuba, točka i tambura. Iako daleko, Jakopo Belbo je po-kušavao da me uvuče u zamku halucinacije koje su ga razorile samo-ga. Treba se, govorio sam sebi, držati kao čovek od nauke. Da možda vulkanolog ne mora da gori kao Empedokle? Zar je Frejzer bežao pred hajkom u šumi

Nemija? Hajde, ti si Sem Spejd, jel'se slažeš? Mo-raš samo da čeprkaš po podzemlju, po sili svog zanata. Ženica koja te j(! ćapila, mora da umre pre kraja, i po mogućnosti od tvoje ruke. Mirni pozdravljam te, bilo je sjajno, ali si ti bila robot bez duše i srca. No baš nekako iza galerije prevoznih sredstava dolazi Lavoa-zijoova dvorana, koja gleda pravo na veliko stepenište što vodi na više spratove?
Ova igra kutijama sa strane, taj u neku ruku alhemijski oltar u sredini, ta liturgija civilizovane osamnaestovekovne makumbe, nisu predstavljali slučajni raspored, već smišljenu i simvoličku varku.
Na prvom mestu, to obilje ogledala. Ako se nađe neko ogle-dalo, to je, znaj, stupanj čoveka, tvoja potreba da se vidiš. A tu se ne vidiš. Ti tragaš, tragaš za svojim položajem u prostoru gde bi ti ogle-dalo kazalo »ti si tu, i to si ti«, i silno trpiš i mučiš se, jer te Lavoazi-joova ogledala, bilo da su konkavna ili konveksna, obmanu, izvrgnu ruglu: počneš da uzmičeš, promeniš mesto, i već si izgubio. Taje ka-! optrička scena i zamišljena kako bi ti oduzela svaki identitet i ideju o sopslvonoj ulozi. Kao da ti kaže: ti nisi Klatno, nemaš ni ulogu koju ima Klatno. I ne samo da nemaš ideju o sopstvenoj ulozi već i o sa-mim predmetima koji se nalaze između tebe i nekog drugog ogledala. Svakako, fizika ćo znali da ti odgovori kako i zašto se to događa: po-sl.iivi konkavno ogledalo kako bi sakupilo zrake koji dolaze od pred-nnit.il u ovom slučaju to je sud za destilovanje na bakrenom loncu
OnIjmii (u hIvmi'I OJIhIh, l"iii|;ulov sin) li^'ctulurtii);olski bard i ratnik, živeo, po le Munill, u 111 vuku. Kinjili (1 7I>2) koji ju objnvio Mokl'orson, u 6 knjiga, pripisivanju i; n|mkl pimnlk; iitii|iini/,iun podi'i)^iiviin,|u i proturimo divljiniji' ovoj poeziji.
Ul (1111111
1«
— i ogledalo će da odražava upadne zrake tako da ti ne vidiš jasno obrise predmeta u ogledalu, već da ga naslućuješ kao nepostojanu, sablasnu, izokrenutu sliku u . azduhu, izvan ogledala. Prirodno, biće sasvim dovoljno da se malo pomeriš pa da prestane to dejstvo.
Ali sam se potom odjednom video izokrenut naglavačke, u sas-vim drugom ogledalu. Nepodnošljivo.
Šta je to hteo da kaže Lavoazije, na stasu nas upućivali ovi režiseri sa Škole? Preko *Alhazena, još od arapskog srednjeg veka, upoznati smo sa svim čarolijama pomoću ogledala. Da lije zavreði-valo baš sav taj trud sastavljanje poznate Enciklopedije, ustoličenje Veka Prosvećenosti, podsticanje Revolucije, ako je pravi cilj bio da se potvrdi kako je sasvim dovoljno saviti površinu ogledala pa da se jurne u nestvarno?
Zar nije varka i ono što vidiš u običnom ogledalu, taj drugi što te posmatra osuđen da se svako jutro iznova brije levom rukom?
Da li se isplatilo da ti kažu samo to, u ovoj dvorani, ili ti pak nisu rekli kako bi te nagnali da sasvim drugačije razmotriš sve ostalo, te vitrinice, napokon te instrumente koji kobajagi veličaju prapočetke prosvetiteljske fizike i hernije?
Kožna maska radi zaštite pri pravljenju kreča. No je li zaista baš tako? Da lije stvarno isti onaj gospodin koji je baratao svećama ispod staklenog zvona sebi navlačio mletačku ma^sku tako daje ličio upravo na kanalizarijskog pacova, i navlačio svu tu odeždu vanze-maljaca osvajača, samo da ne nadraži oči? Ah, koliko ste osetljivi, doktore Lavoazije.
Ako si baš želeo da proučiš kinetičku teoriju gasa, otkuda tolika upornost pri rekonstruisanju eolipile, siska na jednoj kugli koja se, postoje zagrejana, obrće bljujući

paru, kada se zna da je prvu *eolipilu napravio još Heron, u vreme Gnose, a da bi opremio kipove koji govore i druge čudesne naprave -egipatskog sveštenstva?
A staje bila spravica za proučavanje fermentacije trulenja, te 1781, možda ugodna aluzija na kužnu Demijurgovu pastorčad? Niz staklenih cevi koje iz materice što pravi klobuke vode od okruglih po-suda i epruveta, a pridržavaju ih štipaljkice, i konačno do dveju bočica, a nekakvu esenciju pretaču iz jedne u drugu putem izuvijanih cevčica i sipaju u prazno... Fermentacja trulenja? Balneum Mariae, sublimacija žive, mvsterium conjuetionis, proizvodnja Eliksira!
A naprava za izučavanje fermentacije (ponovo) vina? Možda je l.o bio splet lukova od kristalnog stakla koji se kretao od cevi do cevi od kojih je svaka počinjala u jednom i završavala u drugom kazanu za destilaciju? A onilornjoni, i sićušna klepsidra, i mali elektroskop, i sočiva, i laboratorijski nožić koji liči na slova klinastog pisma, lopa-tica sa polugom za izlučivanje, sečivo od stakla, lončić od tri santime-
* Alliu/rn (oko i)65 1039) anipski naučnik; čuven po svom delu iz optike (prim.-priiv.) " NmnIov knjijju Musi ino Finiju, i/(lulu 1985 u Brofil i Milanu; Činjenicama dokazuje
u i uli 't i jiilmi !ila|>,iislanji! Ansi |ii n riiftiuui (do 1789) imliprosvotiteljsku istorija 17tra debelog vatrostalnog materijala za proizvodnju homunkulusa po mori gnoma, beskrajno mala materica za najsitnija kloniranja, kutije od mahagonija prepune belih paketića, nalik na praškove seoskog upotekara, uvijenih u pergamente išarane nerazumljivim pismom, sa uzorcima minerala (tako tu kaže), a u stvari sa delovima Vasili-skove Plaštanice, relikvijarima sa kožicom glavića Hermesa Trisme-gistosa, pa i dugi vitki čekić tapetara da se njime otkuca početak jed-nog izuzetno kratkog sudnjeg dana, skoro licitacije kvintesencijama u Malom Narodu Elfa iz Avalona, pa neizrecivo mali aparat za ana-lize sagorevanja ulja, staklena zrnca raspoređena kao listići deteline sa četiri lista, još ovih detelina povezanih između sebe zlatnim cevči-cama, i deteline povezane drugim kristalnim cevčicama, a ove pak sa bakarnim valjkom, a potom — od vrha do dna — sa sledećim valjkom od zlata i stakla, novim cevčicama, pod nagibom, visećim crevulj-cima, testisima, žljezdama, gukama, krestama... Da nije to slučajno moderna hernija? Zar je trebalo da zbog toga bude gilotiniran autor, kada se ionako ništa ne stvara i ništa ne razara? Ili su ga ubili kako ne bi progovorio o onom« što je praveći se lud otkrivao, poput Njutna koji je toliko toga obuhvatio u delu a ipak je neprekidno lupao glavu Kabalom i kvalitativnim esencijama?
Lavoazijeova dvorana u Školi predstavlja jedan gotovo ispo-vedni prostor, poruku u šiframa, sažeti pregled ćele škole, izrugi-vanje oholosti koju pokazuje moderni razum u silovitosti svoje misli, prišaptavanje nekih drugih (svetih) tajni. Jakopo Belbo je potpuno bio u pravu, *Razum nije bio u pravu.
Žurio sam se, jer je otkucavalo vreme. Predamnom je bio taj metar, pa taj kilogram težine, i poznate mere, tobožnji garanti garan-cije. Od Aljea sam saznao da se tajna Piramida razotkriva na taj način što se obračunavanje ne vrši u metrima, već u davno napušte-nim aršinima. Tu su sprave za aritmetiku, kvantitativno na prvi po-gled trijumfuje, a u suštini se zastupaju u brojevima skriveni kvali-teti, povratak na izvore Notarikona među rabinima rasutim po ev-ropskim stepama. Astronomija, časovnici, roboti, teško meni zbog zadržavanja među tim svežim otkrićima. Polako sam prodirao u samo srž tajne poruke koja je imala izraz racionalističkog Teatra, a vrlo brzo, biću u mogućnosti da istražujem kasnije, u vremenu iz-među zatvaranja i ponoći, predmete koji

su pri kosoj svetlosti zalaska sunca zadobijali svoje prave crte, likova, a ne običnih sprava.
Nastavio sam dalje obilazeći dvorane posvećene zanatima, energetici, elektrifikaciji, jer u svakom slučaju ne bih mogao da se sakrijem u lim vitrinama. Postepeno već kako sam otkrivao, naslući-vao smisao sve);a što je sledilo u hodu obuzela me je strepnja kako neću imat.i dovoljno vremena da pronađem zaklon i tako prisustvu-jiMii prnvom olkrovonju noći, objavi skrivenih namerakoje stoje iza Hvup.ii Stojii izložimo u ovim prostorima. Počeo sam već da se krećem klio iidko ko);u progonu i eusovnik i nozujužljivo brojke. Zemlja se okrntulii iimiiiiiiljlvo, čun Nfi priblifciivna, joft mulo pa će ine i ulovili.
Sve tako dok nisam stigao, pošto sam prošao galeriju sa elek-tričnim uređajima, u neveliku dvoranu sa staklarijom. Kakva se to izokrenuta logika nametnula ovde pa da se posle svih najusavršeni-jih i najskupljih naprava modernog duha ipak zatekne jedna zona na-menjena isključivo delatnostima koje su već pre par hiljada godina poznavali stari feničani? Mešovita dvorana bila je takva, da su se u njoj smenjivali keramika, majolika, fajans, murano, kineski porce-lani i androgine vaze iz Lalika, a u samom dnu, jedan ogroman kovčeg, i u njemu u prirodnoj veličini i sve tri dimenzije, lav koji ubija zmiju. Prividan razlog što se tu nalazi bio je u činjenici daje kombina-cija u potpunosti izrađena od punog stakla, ali simvolika ovog raz-loga mora daje bila na sasvim drugoj strani..".
Nastoja sam da se prisetim gde sam već tu sliku video. Onda sam se setio. Demijurg, taj odvratni plod Premudrosti, prvi među arhontima, Ildabaot, onaj kome je poveren svet u svom izvornom ne-dostatku, imao je oblik zmije i lava, a oči su mu plamteće svetlele. Moguće daje ćela Škola predstavljala nekakvu sliku sramnog pro-cesa tokom koga je, iz svog izobilja prvobitnog načela, otpalo Klatno, a iz sjaja Plerome, eon po eon, preostao Ogdoad kome je eto zapalo carstvo nad vaseljenom, u kojoj se Zlo zacarilo. No onda su mi i ta zmija i taj lav upravo ukazivali daje moje inicijacijsko putovanje — o suprotnom ni pomena — već bilo završeno, još malo i ugledaću po-novo svet, ne kakav bi tebalo da bude, već kakav jeste.
I zaista, primetio sam u desnom uglu, na suprotnoj strani od prozora, kabinu Periskopa. Ušao sam. Zatekao sam se pred jednim staklom, u vidu komandnog mosta, na kome su se redale slike sa ne-kakvog filma, u vrlo neoštrom stanju, ukratko grad u preseku. Po tom sam zapazio da se slika projektuje sa drugog ekrana, postavlje-nog upravo iznad moje glave, i daje tu izvrnuta, a taj drugi ekran da i nije do okular nekakvog primitivnog periskopa, načinjenog od da tako kažem dveju povećih konzervi koje su* užljebljene pod tupim uglom, gde se duža konzerva kao cev protezala izvan kabine, nad glavom i iza mojih leđa, dosegnuvši do gornjeg prostora preko koga je, nesporno samim spletom sočiva iznutra čime se dobijao širok vidni ugao, primale slike iz spoljnog sveta.
Izračunavši koliki sam put pri penjanju prešao, shvatio sam da mi periskop omogućuje da gledam u spoljni svet kao da ga posmatram preko vitraža gore na ap-sidi Sen Martena — kao da bacam dok visim o Klatnu, poslednji po-gled obešenog. Sada mi se ženica već adaptirala za tu sliku koja nije bila baš previše jasna: mogao sam tako da vidim ulicu Vokanson, na koju je gledala pevnica, i ulicu Konte, kojaje predstavljala zamišljeni produžetak naosa. Ulica Konte pak izbijala je na ulicu Mongolfije lovo i ulicu Tirbigo desno, na svakom uglu po jedan bar, L-Vik-End i I .ti Hotond, a ispred je bila jedna fasada na kojoj se isticao natpis i koji Hum mukom odnonetao, LES CRKATIONSJACSAM. Periskop. Uopšte n*i nijo podni/.iiinevćilo da treba da se inilnzi

u dvorani sa staklarijom iiiiiitHto ii onoj su optičkim spravama, a svi; je to ope^U^t^Valo na
/& * ,19važnost da se prodor spoljni svet odigra na tom mestu i u okviru tak-vo|', nastojanja, no sam razlog za takav izbor nije mi bio jasan. Ot-kuda tu ova loža, oličenje pozitivizma i žilvernovskog duha, upravo pored lava i zmije, koji nas vuku ka prostorima naglašene sinvolike?
U svakom slučaju, budem li imao snage i odlučnosti da se tu zadržim još kojih desetak minuta, možda me čuvar neće ni opaziti.
Za izvesno vreme koje mi je izgledalo predugačko prihvatio sam ulogu podmorničara. Osluškivao sam korake zakasnelih poseti-laca, kao i bat koraka po nekoga od zadnjih čuvara. Došao sam u iskušenje da se šćućurim ispod komandnog mosta, nebih li lakše izbegao neki slučajni rasejani pogled, ali sam se obuzdao, jer zadrža-vajući uspravni položaj, ukoliko bi me otkrili, uvek bih mogao da se izdajem za posetioca koji se zaneo i ostao da se nadivi tom čudu.
Malo zatim svetla su se pogasila i dvorana se zatekla obavi-jena polutamom, u kabini nije bilo više toliko mračno, usled neznat-nog osvetljenja sa ekrana za koji mije pogled ostao i dalje prikovan budući da je za mene značio poslednju vezu sa relanim svetom.
Opreznost mije nalagala da se održim uspravno, a ukoliko me bole noge, čučeći, barem još dva sata. Vreme zatvaranja zeposetioce uopšte se ne poklapa sa vremenom kada izlaze i službenici. Uhvati me jeza pri pomisli na čišćenje: ašta ako sada započnu, pedalj po pe-dalj, da čiste sve dvorane redom? Potom mi je pala ideja da će osoblje, budući da se ujutru muzej otvara dosta kasno , obaviti spre-manje pri dnevnoj svetlosti a nikako uveče. Mora daje tako i bilo, ba-rem u gornjim dvoranama, jer nisam čuo više bat ničijih koraka. Samo još žamor iz daleka, poneki hladan zvuk, možda nastao pri zat-varanju vrata. Trebalo je istrajati. Preostaće mi vremena da stignem u crkvu između deset i jedanaest, možda nešto kasnije, budući da će sama Gospoda da stignu tek oko ponoći.
U tom je trenutku grupa mladih izlazila iz Rotonde. Neka je de-vojka prolazila ulicom Konte, u pravu ulice Mongolfije. Ova zona nije bila previše prometna, hoću li izdržati da satima posmatram dosadni svet iza svojih leđa? No ako je periskop već tu, zar ne bi moglo da se desi da počne da mi šalje poruke od kakvog skrivenog značaja? Po-treba da mokrim postajala je sve jača: najvažnije je bilo na to ne mis-liti, bilo je čisto pitanje nerava.
Šta ti sve ne dolazi u glavu kada si usamljen i pritajen u jed-nom periskopu. Mora biti da se tako osećaju i svi oni koji se sakriju u potpalublju kakavog broda u nameri da se isele u neku drugu zemlju. Krajnji cilj će u stvaribitikip Slobode, sa dioramomNjujorka. Mogao bi da me uhvati dremež, možda to ine bi bilo tako loše. Ne, mogao bih miviSn kasno da se probudim...
Svakako bi najopasnije bilo kada te obuzme strepnja: kada tmtitlft lHii/.bti/nim da za koji t.nuuitak vrisneš. Periskop, podmornica, nit (Inu piiklještena, možda li okolo voć plivaju velike tamne ribe iz HtritAttlli dubina, a uopšto ili n<< vidift, zruift samo da ti ponestaje da-
Više puta sam duboko udahnuo. Najvažnija je sabranost. Je-dino što ti neće otkazati u takvim trenutcima jeste praljina vrpca. Treba ponovo predočiti činjenice, nabrojati ih, utvrditi njihove uz-roke i posledice. Dotle sam dogurao zbog toga i toga, a iz jednog sas-vim drugog razloga...

Preplavile su me jasne, sa svim detaljima i sređene uspomene. Uspomene iz tri poslednja dana čiste mahnitosti, potom iz zadnjih dveju godina, pomešane sa uspomenama od pre četrdeset godina, onakvim kakve sam ih zatekao pri prodoru u elektronski Jakopa Bel-ba. Prisećam se (i prisećao sam se), ne bih li neredu našeg po-grešno usmerenog stvaralaštva podario nekakav smisao. Sad sam se zgrčio u jednoj nepristupačnoj tački svoga duha, kao i neko veče u pe-riskopu, samo da bih iz toga izlučio priču. Kao u slučaju Klatna. Dio-talevi mi je to kazao, prva sefira je Keter, Kruna, izvor, iskon kao praznina. Najpre je stvorio jednu tačku, koja je postala Misao, gde je iscrtao sve likove... Bese ine bese, onaj koga je ime zarobilo i onaj koji je pobegao pred imenom, drugog imena nije imao od onoga »Ko?«, pu-stu želju da se odaziva na kakvo ime... Na samom početku je iscrtao tragove u prostoru, iz najškrovitije mu je dubine buknuo tamni pla-men, poput bezbojne magle što bezobličje uobličuje, a jedva ona stade da se širi, u središtu joj nastade izvor plamenova koji se izliše da bi osvetlili niže sefirote, sve do Carstva tamo dole.
Možda je u tom simsumu, u toj samoći, u toj usamljenosti, go-vorio bi Diotalevi, već ležalo obećanje tjqquna, obećanje povratka.
21
?
In hane utilitatem clementes angeli saepe figuras, eha- racteres, formes et voces invenerunt proposueruntque nobis mortalitms et ignotas et stupendas nullius rei iuxta consuetum linguae usum significativas, sed per rationis nostrae summam adirationem in assiduam intelligibilium pervestigationem, deinde in illorum ipsorum veneratio-nem et amoram induetivas. (Johannes Reuchlin, De arte cabalistica, Hagenhau, 1517, III)
Bilo je to pre dva dana. Tog četvrtka sam se izležavao u kre-vetu ne odlučujući se da ustanem. Stigao sam prethodnog popodneva i telefonirao u izdavačku kuću. Diotalevi je još bio u bolnici, i Gudrun je bila pesimista: sve je isto, što znači sve gore. Nisam se usuđivao da mu odem u posetu.
Što se tiče Belba, on nije bio u kancelariji. Gudrun mije kazala daje telefonirao rekavši da mora malo da se skloni iz porodičnih raz-loga. Kakva sad porodica? Čudna je stvar bila u tome što je odneo word processor — Abulafiu, kako gaje već uveliko zvao — sa štam-pačem. Gudrum mije kazala da se zatvorio u kuću da bi završio je-dan posao. Čemu toliki trud? Zar nije mogao da piše u kancelariji?
Osećao sam se kao tikva bez korena. Lia i beba bi trebalo da se vrate tek iduće nedelje. Prethodne večeri sam skoknuo do Pilade, ali nisam nikoga našao.
Probudio me je telefon. Bio je to Belbo, izmenjenog, udaljenog glasa.
— Dakle? Odakle zovete? Kladio sam se uveliko da ste nestali u Libiji, u jedanaest...
— Ne šalite se, Kazaubone, stvar je ozbiljna. U Parizu sam.
— U Parizu? Ali trebalo je da ja idem tamo! Ja sam taj koji treba već jednom da poseti Konzervatorij um!
— Ne šalite se, ponavljam. U govornici sam... ne, u jednom baru, ukratko, ne znam da li mogu duže da razgovaram...
— Ako vam nestanu žetoni nazovite na moj račun. Ja ovde i čekam.
— Nije stvar u žetonima. U nevolji sam. — Nastavio je da go-vori brzo, kako mi ne bi dao vremena da ga prekinem. — Plan. Plan je istinit. Molim vas ne raspredajte ono što već znamo. Traže me.
— Ali ko? — Naprezao sam se i dalje da shvatim.

— Templari, za ime Boga, Kazaubone, znam da mi nećete ve-rovati, ali je sve bilo istinito. Misle da ja imam mapu, pritegli su me, prisilili da doðem u Pariz. U subotu u ponoć zahtevaju da doðem u Konzervatorijum, subota — razumete — u noći Svetog Jovana... — (iovorio je nesuvislo, i nisam uspevao da ga pratim. — Neću tamo da idom, božim, Kazaubone, ovi će me ubiti. Morate da upozorite DeAnðelisa — ne, De Anðelis je beskoristan — nikakva policija, prekli-njem vas...
— Šta onda?
— Šta onda, ne znam, pročitajte diskete, u Abulafiu, posled-i\jih dana stavio sam sve na njih, čak i ono što se desilo u zadnjih mesec dana. Vas nije bilo, nisam znao kome da pričam, pisao sam tri dana i tri noći... Slušajte, idite u kancelariju, u fioci moga pisaćeg stola na-lu/.i se jedna futrolica sa dva ključa. Onaj veliki ne odgovara, to je ključ od kuće na selu, ali mali je ključ od stana u Milanu, idite tamo i pročitajte sve, zatim vi odlučite, ili ćemo već da razgovaramo, Bože, ne znam ni sam šta da radim...
— Dobro, pročitaću. Ali posle kako ću da vam uðem u trag?
— Ne znam, ovde menjam hotel svake noći. Recimo da vi ura-dite sve danas i zatim da me čekate u mojoj kući sutra ujutru, po-kušaću da vas ponovo pozovem, ako budem mogao. Bože moj, lozin-ka...
Čuo sam buku, Belbov glas se približavao i udaljavao različi-l.im intenzitetom, kao daje neko pokušavao da mu otme mikrofon.
— Belbo! Šta se dešava?
— Pronašli su me, lozin...
Odsečan udarac, kao pucanj. Mora daje to bio mikrofon koji je pao i udario u zid, ili ujedan od onih stočića na kojima se nalazi tele-fon. Komešanje. Zatim klik mikrofona koji je vraćen na m^sto. Si-gurno ne Belbovom rukom.
Otišao sam odmah pod tuš. Morao sam da se razbudim. Nisam shvatao šta se u stvari dešavalo. Je li Plan bio istinit? Kakav apsurd, pa mi smo ga izmislili. Koje zarobio Belba? Društvo Ruže i Krsta, grof od San Žermena, Ohrana*, Vitezovi Templa, Asasini? U ovom času sve je izgledalo moguće, budući da je sve bilo neverovatno. Bilo je moguće da se Belbu zavrteo mozak, u poslednje vreme bio je tako na-pet, nisam shvatao da li zbog Lorence Pelegrini ili zato stoje bivao sve više fasciniran tom svojom tvorevinom — ili bolje, Plan je bio za-jednički, moj, njegov, Diotalevijev, ali on je taj koji je izgleda bio naj-više uhvaćen, sada već, van granica igre. Bespredmetno stvarati drugo hipoteze.
Otišao sam u izdavačku kuću, Gudrun me je sačekala kiselim pogledima zbog činjenice daje sada sama morala da obavlja poslove, uleteo sam u kancelariju, našao futrolicu, ključeve, i odjurio u Belbov stan. .
Miris zatvorenog prostora, ustajali ostaci, prepune pepeljare svuda, sudopera u kuhinji puna prljavih sudova, kanta za ðubre pretrpana praznim konzervama. Na jednoj polici u radnoj sobi, tri prazno flaše viskija, četvrta je imala alkohola još za dva prsta. Bio je tu slan nekoga koje proveo poslednje dane ne izlazeći, jedući usput, liiilii(":ki radeći, kao zatrovan.
Hile nii ukupno dve sobe, prepune hrpa knjiga u svakom uglu, Čiju su so police krivile pod Lužinom. Odmah sam opazio
initikn muku lu|im |)olli:\]ii (priinpinv)
m
stočić sa kompjuterom, štampač, kontejner za diskete. Na malo pro-stora koji nije bio zauzet policama nalazilo se nešto slika, i tačno is-pred stola jedna grafika iz

sedamnaestog veka, reprodukcija pažljivo uramljena, alegorija koju prošlog meseca m'sam primetio, kada sam svratio ovamo na pivo, pred sam odlazak na odmor.
Na stolu, fotografija Lorence Pelegrini, sa posvetom ispisanom sitnim i pomalo infantilnim rukopisom. Videlo se samo lice, ali me je pogled, sam pogled, uznemiravao. Iz obzirnosti (ili iz ljubomore?) go-tovo instinktivnim pokretom obrnuo sam sliku ne pročitavši posvetu.
Bilo je i nekoliko plakata. Tražio sam nešto zanimljivo, ali tu su bile samo razne tabele, izdavački predračuni. Usred tih dokumenata naðoh ipak listing jednog/iZe* koji, sudeći prema datumu, mora daje odštampan u prvim eksperimentima sa word processorom*. Doista se zvao »Abu«. Sećao sam se trenutka kada se Abulafia prvi put po-javljuje u izdavačkoj kući, gotovo infantilnog Belbovog oduševljenja, brundanja Gudrun, Diotalovijeve ironije.
»Abu« je svakako bio privatni odgovor Belba njegovim klevet-nicima, golijardička* razonoda, jednog neofita, ali je mnogo govorio o kombinatornom zanosu kojim se Belbo srodio sa mašinom. On koji je, uz svoj bledi osmejak,uvek tvrdio daje od trenutka kada je otkrio ' da ne može da bude protagonista odlučio da bude samo inteligentni posmatrač — nepotrebno je pisati ako ne postoje iskrene pobude, bolje pisati iznova knjige drugih, što radi jedan dobar redaktor u iz-davačkoj kući — on je u mašini pronašao jednu vrstu halucinogena, bacio se na klizanje prstima po tastaturi kao daje varirao muziku na Petit Montagnard-u, starom kućnom klaviru, van bojazni da će biti ocenjivan. Nije mislio da stvara: on, koliko terorisan spisima toliko i užasnut njima, znao je da to nije bilo stvaranje, već isprobavanje elektronske efikasnosti, gimnastička vežba. Ali, zaboravljajući sopstvena uobičajena priviđenja, nalazio je u toj igri formulu za upražnjavanje adolescencije baš onakve kakva se vraća jednom pe-desetogodišnjaku. U svakom slučaju, i na neki način, njegov uroðeni pesimizam, njegovo teško poravnanje računa sa prošlošću, rastapali su se u razgovoru sa memorijom minerala, objektivnom, poslušnom, bez odgovornosti, tranzistorizovanom, tako ljudski neljudskom da mu dopušta da i ne primećuje svoju već poslovičnu životnu muku.
filename: Abu
0 kako lepo jutro pred kraj novembra, u početku bese reč, pevaj mi otoginjo o Ahileju Peleja sinu o gospama kava-
skup podatak« koji čine tematsku celinu program zei unošenje i štampanje tekstil Koliurd putujući sveStenik, posnik, čcmj'.ler (IV.jez), (prim. prev.)
linu skupa podmukli koji činu tottuitsku oolinu
27perima, oružju ljubavima. Tačka i sve se sređuje samo od se-be. Proba proba proba parakalo parakalo, pravim progra-mom slažeš čak i anagrame, ako si napisao čitav roman o jednom južnjačkom heroju po imenu Ret Batler i jednoj hiro-vitoj devojci po imenu Skarlet, a posle se predomisliš, treba samo da narediš i Abu će da izmeni sve te Ret Batlere u princa Andreja i sve Skarlet u Natašu, Atlantu u Moskvu, i već si napisao rat i mir.
Abu sada radi jednu stvar: lupam ovu frazu, izdajem zapovest Abuu da izmeni svako »a« sa »akka« i svako »o« sa »ulla«, i ispada odatle jedan fragment na reklo bi se finskom jeziku. Akkabu sakkadakka rakkadi jednu stvakkar: lupak-kam ullavu frakkazu, dakkajem nakkaredbu Akkabuu dakka izmeni svakkakulla »akka« sakka »akkakkakka« i svakkakulla »ulla« sa »ullakka«, i pullajakkaviće se jedakkan frakkagment nakka reklulla bi se finskullam jeziku.

Oh radosti, oh vrtoglava razliko, o moj idealni či-taoče/pišče što boluješ od idealne nesanice, oh fineganovo bdenje, oh ljupka i dobroćudna životinjo. Ne pomaže ti da misliš ali ti pomaže da misliš za nju. Potpuno spiritualna mašina. Ako pišeš guščjim perom moraš da škripiš po znoja-vim hartijama i umačeš svaki čas, i misli ti pretiču jedna drugu a puls zaostaje, ako lupaš po mašini slova se gomilaju, ne možeš da napreduješ brzinom svojih sinapsi već samo glu-pim ritmovima mehanike. Sa njim (njom?) međutim prsti maštare, misao jedva dotiče tastaturu, leti na zlatanim kri-lima, da bi konačno razmislio strogi kritički razum o sreći iz prvog pokušaja.
I to sada radim, užim ov msu ofrtografske nazaknosti i naerđumej mišani daje svahti i ravrzsta u meromiji i zamit ad je nopovo supit korz to čitislišet an erkanu, perma spost-venom kdou.
Evo, kucao sam na slepo, i sada sam uzeo ovu masu ortografske nakaznosti i naredio mašini da ponovi svoju grešku prema sopstvenom kodu, ali ovoga puta sam izvršio ispravke i konačno ista se pojavljuje potpuno čitljiva, per-fektna, pročistio sam je uzimajući u obzir Akademijin memo-randum.
Trebalo je da se pokajem i da bacim prvi deo: ostavl-jjim ga samo da bih pokazao kako na ovom ekranu mogu da zajedno postoje biti i trebati, slučajnost i nužnost. Ipak mo-gao hih da utajim taj zloglasni deo pred vidljivim testom a da t;si osl.avim u memoriji, čuvajući tako arhiv mojih sopstvenih pol.iskivfinjii, odu/imajući frojdovskim svaštojedima i vir-t.uo/imii rnzlii'ilo)1, čitanja slast, nagađanja, i posao, i aka-(liuusku nIhvii.
Još hol jo od pi nvii memorijo jor su ova, makar po cenu

teškog vežbanja, uči pamćenju ali ne i zaboravljanju. Diota-levi sefardski gubi razum pred ovim palatama sa velikim prostranim stepenicama, i statuom ratnika koji počini užasni zločin nad nezaštićenom ženom, i zatim hodnicima sa sto-tinu soba, od kojih svaka sa nekim neviđenim prikazanjem, iznenadnim pojavljivanjima, uznemirujućim događanjima, oživljenim mumijama, i svakoj slici, nezaboravnoj, ti pri-družuješ neku misao, kategoriju, elemenat kosmičkog po-retka, naprosto silogizam, strahoviti sorit* nizove izreka, ogrlice ispremeštanih reci, cvetove zeugmi**, igre ysteron proteron, apofatičke logoie, hijerarhije stoiheje, precesije ek-vinocija, paralakse, herbarijume, genealogije gimnosofi-sta*** — i tako u beskraj — o Rajmundo, o Kamilo, vi kojima je bilo dovoljno da se umom vratite svojim vizijama i da istog časa obnovite veliki lanac postojanja, u love andjoy, jer sve ovo što se u univerzumu očituje u vašem umu već je bilo obje-dinjeno u izvesnom obimu, i Prust bi vas samo zasmejavao. Ali onda kada smo sa Diotalevijem razmišljali da stvorimo ars oblivionalis, nismo uspeli da pronađemo i pravila za za-borav. Uzaludno je, možeš ići u traganje za izgubljenim vre-menom sledeći nestalne tragove kao Toma Palčić u šumi, ali ne uspevaš da zametneš ozbiljno to ponovo pronađeno vre-me. Palčić se uvek vraća, kao fiks ideja. Ne postoji tehnika zaboravljanja, još smo u prirodnim uzročnim procesima — cerebralne ozlede, amnezije ili manuelne improvizacije, šta znam, jedno putovanje, alkohol, lečenje snom, samoubistvo. Naprotiv Abu može da ti omogući i mala lokalna sa-moubistva, provizorne amnezije, bezbolne afazije.
Gde si bila juče uveče, L
Eto, indiskretni čitaoče, nikada nećeš znati, ali ova is-prekidana linija tamo iznad, što se pokazuje na praznom, bila je upravo početak jedne duge rečenice koju sam zapravo ja

napisao ali sam posle poželeo daje nisam napisao (nisam to čak ni mislio) jer bih voleo da se to što sam napisao nije uo-pšte ni desilo. Bila je potrebna samo jedna naredba, i kao pena mleko prekrila je fatalni i nezgodni deo, pritisnuo sam »brisanje« i pšššš, sve je nestalo.
Ali nije dovoljno. Tragedija samoubice jeste u tome da, samo što je skočio sa prozora, između sedmog i šestog sprata, pomisli: »Oh, da mogu da se vratim natrag!« Ništa. Nikada se to nije desilo. Pljas. Naprotiv Abu je sklon praš-
* silo|',ixiun i/vcidoti iz viSc prel.post.nvki od kojih su neke ispuštene jer se sumu po sebi nizumovujii "* Npnjiniji!, |)ovi!ziviiniii, po/.niilu u porlici *" liitllJMki iiMkolskI rilD/.ol'i (pr'im picv I
29tanju, dopušta ti otrežnjenje, mogao bih još i da dobijem na-trag izgubljeni tekst ako bih na vreme odlučio i pritisnuo dugme za vraćanje natrag. Kakvo olakšanje. Samo kad znam da bih, ukoliko želim, mogao da se setim, zaboravljam
odmah.
Neću nikada više da idem da se bavim huncutarijama da uz pomoć navođenih raketa, dezintegrišem strane plo-veće objekte sve dok čudovište ne dezintegriše tebe. Ovde je mnogo lepše, dezintegrišeš misli. Ovo je galaksija hiljada i hiljada asteroida, jednog za drugim, belih il'zelenih, a ti ih st-varaš. Neka bude svetlost, Big Beng, sedam dana, sedam mi-nuta, sedam sekundi, i pred očima ti se rađa jedan univer-zum u večitom pretvaranju u tečnost, u kojem ne postoje ni precizne kosmogonijske linije ni povezanosti u vremenu, već samo numerus Klausius, koji se kreće natraške čak i u vre-menu, slova nastaju i pomaljaju se tromo, proviruju ni iz čega i poslušno vam se vraćaju, i kada ponovo tražiš, vezu-ješ, otkazuješ, raspršuju se i nanovo uobličavaju na svom uo-bičajenom mestu, ovo je podvodna simfonija sabijanja i me-kih fraktura, pihtijasto poigravanje kometa koje jedu same sebe, poput štuke Žute Podmornice, pritisni jagodicom i ne-popravljivo počinje da klizi unazad prema prožđržljivoj reci i iščezava u njenom ždrelu, ona sisa i ussss, tama, ako se i ti ne zaustaviš poješće se sama i udebljati u svom ništavilu, crnoj
rupi Češira*.
A ako napišeš ono što stid ne bi dao, sve završava na disketi i ti na disketu staviš lozinku i niko više neće moći da te pročita, savršeno za tajne agente, napišeš poruku, sačuvaš i /u tvoriš, zatim je staviš u džep i odeš da se smucaš, i čak ni Torkemađa neće nikada moći da sazna šta si napisao, samo Li i laj drugi (onaj Drugi?). Pretpostavi čak i da te muče, pret-varaš se da priznaješ i iskucavaš reč, a u stvari pritisneš
tajno dugme i poruke više nema.
Oh, napisao sam nešto, stavio sam pogrešno palac, i sve j<: iščoznulo.
Štabeše?Nesećamse. Znam to da nisam ob-javljivao nikakvu Vest. Ali ko zna za dalje.
('»(Ml1, pilMIlrtll Nil I* l'ilnlllinili')',intuvi|M
Onaj ko pokušava da prodre bez ključa u Ružičnjak Filo-zofa, liči na čoveka koji želi da hoda bez nogu. (Mihael Majer, Begunka Atalanta, Openhajm, De Bri, 1618, Amblem XXVII)
Ničeg drugog nije bilo na vidnom mestu. Morao sam to da tražim na disketama word processora. Bile su sređene prema broje-vima, i pomislio sam da bi zato vredelo pokušati sa prvom. Ali Belbo je često spominjao lozinku. Uvek je bio ljubomoran na Abulafijine taj-ne.

Zaista, nisam gotovo ni stigao da uključim mašinu a pojavila se poruka koja me je zapitala:»Imaš li lozinku?« Obrazac nije bio u imperativu, Belbo je bio vaspitan čovek. Mašina ne sarađuje, ona zna da treba da primi reč, ako je ne primi, ćuti. Kao da mije ipak govorila: »Pazi, sve to što želiš da znaš ja imam u svom stomaku, i samo ti rij rij, stara krtice, nećeš ga ni-kada naći.« Ovde se misli, rekoh sebi, dopadalo ti se mnnogo da se igraš permutacija sa Diotalevijem, bio si Sem Spejd izdavaštva, kako bi govorio Jakopo Belbo, pa pronađi malteškog sokola.
Po Abulafiu lozinka bi mogla biti od sadam slova. Koliko per-mutacija od sedam slova može da se dobije kad u abecedi ima dva-destpet slova, računajući i ponavlja, pošto ništa nije smetalo da reč bude »kadabra«? Na nekom mestu postoji formula, a rezultat bi tre-balo da bude šest milijardi i još nešto. I da imam gigantski računar, u stanju da pronađe šest milijardi permutacija po milion u sekundi, ipak bi trebalo ubacivati u Abulafia jednu po jednu, da bi bile ispro-bane, a znao sam da Abulafiu treba oko deset sekundi da pita i potvrdi lozinku. Dakle, šezdeset milijardi sekundi. Kako u jednoj go-dini ima nešto malo više od trideset jedan milion sekundi, da zaok-ružimo na trideset, vreme potrebno za posao bilo bi oko dve hiljade godina. Nije loše.
Trebalo je nastaviti sa pretpostavkama. Na koju je reč mogao da misli Belbo? Pre svega, ili je to bila reč koju je pronašao na samom početku, kada je počeo da koristi mašinu, ili ona koju je smislio, i pro-menio ovih poslednjih dana kada je shvatio da diskete sadrže eksplo-zivni materijal da, bar za njega, igra nije više igra? Moralo bi da bude mnogo drugačije.
Bolje ići na dugu pretpostavku. Belba je Plan obuzeo, shvatio jo Plan ozbiljno (jer tako sam razumeo iz telefonskog razgovora), i smislio neki izraz koji je skopčan sa našom pričom.
[li možda ne: izraz povezan sa Tradicijom mogao je da padne im pameti Njima. U jednom času sam pomislio da možda oni nisu bili li slanu, napravili kopiju diskete, i u ovom istom času, na nekom udiiljenom mostu probaju sve moguće kombinacije, Vrhunski racu mir ii nekom zamku u Karpal.imn.Kakva budalaština, rekao sam sebi, to nisu bili ljudi skloni računani, trebalo bi da i dalje rade sa Notarikonom*, sa Gematrijom, sa Temurom**, postupajući sa disketama kao sa Torom. I uložili bi to-liko vremena koliko im je bilo potrebno za sastavljanje Sefer Jetsira. Ipak pretpostavka nije bila baš za odbacivanje. Oni bi, ako postoje, moralo da kabalističku inspiraciju, i ako je Belbo bio ubeđen da po-stoje, onda je i on sledio isti taj put.
Olakšavajući savest probah sam sa deset sefirota: Keter, Ilohma, Bina, Hesed, G'vura, Tif eret, Necah, Hod, J'sbd, Malhut, a stavio sam još i Šekinah, priđe... Nije funkcionisalo, sasvim prirodno, bila je to pomisao koja bi svakome pala na pamet.
Pa ipak reč je morala da bude opštepoznata, da bi u neku ruku prema zahtevima okolnosti padala na pamet, jer ako radiš na nekom U;kst.u, i na besomučan način kako Belbo mora daje radio poslednjih dana, ne možeš da izbegneš diskurzivni univerzum u kojem živiš. Hilo bi neljudski misliti da se izludeo Planom i da muje na pamet pao, ne znam ni sam, Linkoln ili Mombasa. Moralo je da bude nešto stoje povezano sa Planom. Ali šta?
Pokušao sam da se poistovetim sa misaonim procesima Belba, koji je pisao, pušio kao bolesnik, i pio, i bacao poglede oko sebe. (Misao sam u kuhinju da sipam poslednji gutljaj viskija u jedinu čistu čašu koja se zatekla, vratio se poličicama na zidu, zabio se u naslon stolice, noge stavio na sto, počeo da pijem u sitnim gutljajima (zar nije tako radio

Sem Spejd — ili ne, možda je to bio Marlou?) i obazi-rem se oko sebe. Knjige su bile suviše udaljene i naslovi na ivicama nisu mogli da se pročitaju.
Otpio sam poslednji gutljaj viskija, zatvorio oči, ponovo ih ot-vorio. Ispred mene grafika iz sedamnaestog veka. Bila je to tipična rozenkrojcerovska alegorija iz tog perioda, toliko bogatog kodiranim porukama, a u potrazi za članovima Bratstva. Očigledno je pred-stavljala Hram društva Ruže i Krsta, i na njoj se videla kula koju je < I nad visi vala kupola po renesansnom ikonografskom uzoru, hrišćan-skom i hebrejskom, prema kojem je Jerusalimski Hram bio obnovljen a po ugledu na Omarovu džamiju.
Pejzaž iza kule bio je neprikladan i neprilično popunjen, bas kao u onim rebusima — slikovnicama na kojima se vidi palata, jedna žaba u prvom planu, mazga sa samarom i kralj koji prima dar od paža. Ovde, levo u dnu, plemić se izvlačio iz bunara, viseći o koturu pričvršćenom osovinama, preko besmislenih čekrka, za jednu tačku u unutrašnjosti kule do koje se dolazilo posredstvom okruglog pro-zora očito nameti jenog za tu svrhu. U centru su bili konjanik i putnik, (Iiihiio hodočasnik koji je klečao i držao veliki lenger kao daje u pi-Uitijii putnički štap. IM a desnoj sirani skoro ispod same kule, vrh pla-ninu, Hlimii sa koje .su bacala neka spodoba sa mačem, a prekoputa, u
* tiiiHttAmi<ytt nIhvii kim uki'iii'i'iiii n /u i din rnAmilca (knhulii) ** |inilllliAliin|l! nIiivii pi i'inu tilnh'ithil'.kini pi mvINiiiii (kiilmlii) (piim. prev.
perspektivi, Ararat, sa Kovčegom nasukanim na vrhu. Gore, u uglo-vima, oblaci osvetljeni svaki po jednom zvezdom što su kosim zra-cima obasjavale visine iznad kule, duž kojih su se uzdizale dve figure, naga osoba obavijena zmijom, i labud. Sasvim visoko, u centru, oreol koji je nadvisivala reč »orijens« utisnuta hebrejskim pismom, a iz koga se pojavljivala Božja ruka koja je pomoću jedne niti upravljala kulom.
Kula se kretala na točkovima, prvi sprat joj je bio četvorou-gaoni, sa prozorima, vratima, pokretnim mostom, na desnoj strani, a potom je dolazila neka vrsta galerije sa četiri kulice za osmatranje, u svakoj je bio po jedan vojnik sa štitom (ukrašenim hebrejskim slovi-ma) koga je uznemiravao samo dlan. Ali videla su se samo tri vojnika, a četvrti se naslućivao, sakriven velikom građevinom osmougaonog svoda iznad koje se uzdizao tiburio, takođe osmougaoni, a sa ovoga je nicao par ogromnih krila. Iznad, druga manja kupola, sa četvorou-gaonim tankim stubovima, u sopstvenoj unutrašnjosti prikazivala je zvono. Onda je dolazila završna kupolica, sa četiri jedra, na koju je bila pričvršćena nit vođena božanskom rukom sa visine. Na stra-nama kupole bila je reč »Fa/ma«, iznad kupole pismeno »Collegium Fraternitatis«.
Bizarnosti se nisu ovim završavale, jer su kroz druga dva ok-rugla prozora kule izlazili, iz levog, jedna velika ruka, neproporcio-nalna u odnosu na druge figure, koja je držala mač, i kao daje pripa-dala krilatom biću zatvorenom u kuli, a iz desnog jedna velika truba.
Truba, još jedanput...
Najedanput sam posumnjao u broj otvora na kuli: previše ih je i suviše pravilnih na tiburijima, tu i tamo i na stranama osnove. Vi-dele su se samo dve četvrtine kule, iz pravougaone perspektive, i mo-glo se zamisliti da bi se, zbog zakona simetrije, vrata, prozori i okna što su se videli na jednoj strani morali da ponove i na suprotnoj, po istom rasporedu. Dakle, četiri luka u tiburiju zvona, osam prozora u onom donjem, četiri kulice, šest otvora između istočnog i zapadnog pročelja, četrnaest između severnog i južnog.
Sabrao sam: trideset šest otvora.
Trideset šest. Više od deset godina taj broj me je opsedao. Za-jedno sa sto dvadeset. Društvo Ruže i Krsta. Sto dvadeset podeljeno sa trideset šest daje — zadržavajući se na

sedam brojki — 3,333333. I'reterano savršeno, ali možda je vredelo da se proba. Probao sam. Bez rezultata.
Pade mi na pamet da, umnožena sa dva, ta cifra daje otprilike broj Zveri, 666. Ali čak i ovo nagađanje se pokazalo kao proizvod su-više bujne mašte.
Iznenada mi sevnu taj središnji oblak, božansko sedište. He-brejska slova bila su jako uočljiva, mogla su da se primete čak i sa stolice. Ali Belbo nije mogao da piše na Abulafiu hebrejskim slovima. Pogledao sam pažljivije: poznavao sam ih, pa naravno, sa desna na lovo, jod, he, waw, het. Jahvoh, Božjjo ime.
33Dvadeset dva uklesana osnovna slova oblikova, poslaga, odmeri, ispremešta i sačini od njih sve stvoreno i sve ono što će tek da bude stvarano u budućnosti.
(Sepher Yetsira, 2. 2)
Ime Boga... Pa naravno. Setio sam se prvog razgovora između Belba i Diotalevija, istog dana kada su u kancelariji instalirali Abula-
lia.
Diotalevi je stajao na vratima svoje sobe, i pokazivao je blago-naklonost. Blagonaklonost Diotalijeva uvek je bila napadna, ali čini so da ju je Belbo uvažavao, tačno tako, uz blagonaklonost.
— Neće ti služiti ničemu. Da nećeš da na njemu ponovo ispišeš rukopise koje ne čitaš?
— On služi za klasifikovanje, za sređivanje spiskova, upotpu-njavanje kartica novim podacima. Mogao bih da napišem svoj tekst, no tuđe tekstove.
— Pa zakleo si se da nikada nećeš napisati ništa svoje.
— Zakleo sam se da neću da ojadim svet još jednim rukopisom. Kazao sam da ću, pošto sam otkrio da ne posedujem dar protagoni-ste...
— ...bićeš inteligentni gledalac. Znam to. I sada?
— I sada, čak i inteligentni gledalac, kada se vrati sa nekog koncerta, pevucka drugi stav. To nipošto ne znači da time preteriduje da ovo dirigujem u Kranegi Holu...
— Dakle, pravićeš eksperimente sa partiturama kako bi otkrio (hi ne treba da pišeš.
— Bio bi to pošten izbor.
— Vi to kažete?
Obojica, i Diotalevi i Belbo, bili su poreklom Pijemontezi i često su vrlo učeno raspravljali o toj osobini, u čemu su Pijemontezi bili vrlo vesti, da te uljudno slušaju, da te gledaju pravo u oči, i da kažu »Vi t,o kažete?« tonom koji odaje uljudnu zainteresovanost ali koji ti uistinu pruža osećaj da si predmet dubokog neodobravanja. Ja sam vurvnrin, govorila su njih dvojica, i te suptilnosti će mi uvek nedosta-jati.
Viirvarin? — protestovao bihja — roñen sam u Milanu, alije moju porodica poreklom iz Vale d' Aosta...
C tuposti govorili bi oni — Pijemontez se odmah prepoz-naju po svojoj skeptičnosti.
.lii šum skeptik.
Nci. Vi sto silino ncvernik, a to je nešto drugo, /mio snm zimu čof.ii Diotaliivi nije imao poverenja u Abulafia. Čuo |<« dn H(i njim moSii du iznitmi nidnsliul slova, tako da neki tekst inti-V iln Mlvorl NopNlvitmi Niipml.in>NLi pnulskažo mračna proročanst 114
I
va. Belbo je pokušavao da mu objasni. »To su igre permutacije,« govo-rio mu je, »zar to nije Temura? Zar tako ne postupa pobožni rabin da bi se uzdigao do kapija Slave?«
— Prijatelju moj — govorio mu je Diotalevi, — nikada ništa nećeš shvatiti. Tačno je daje Tora, govorim o onoj vidljivoj, samo jedna od mogućih permutacija slova večne Tore,

one koju je Bog za-mislio i poverio Adamu. I menjajući tokom vekova slova knjige tre-balo bi da se doñe do toga da se ponovo otkrije izvorna Tora. Ali re-zultat nije to stoje značajno. Već sam proces, ta vernost kojom ćeš do u beskraj da upredaš pletivo molitve i ovih spisa, otkrivajući istinu malo po malo. Ako bi ti tvoja mašina odmah rekla istinu ne bije pre-poznao, jer tvoje srce ne bi bilo pročišćeno dugim preispitivanjem. A zatim, u nekakvoj kancelariji! Ta Knjiga mora da se šapuće u male-noj samici u getu gde iz dana u dan učiš da se povijaš i pokrećeš ruke na bokovima, i da između šake koja drži Knjigu i one koja je lista skoro ne srne da bude razmaka, i da ako vlažiš prste onda ih pravo prinosiš usnama, kao kada grickaš beskvasni hleb, pomno pazeći da ne izgubiš ni mrvicu. Reč se jede stoje moguće sporije, zatim se topi i ponovo slaže samo ako je pustiš da se odveže na jeziku, i pazi daje ne usliniš na kaftanu, jer ako izvetri jedno slovo lomi se nit koja je tu da bi te ujedinila sa višim sefirotama. Tome je posvetio život Abraham Abulafia, dok se vaš sveti Tomamučio da pronađe Boga pomoću svo-jih pet staza. Njegova Hokmat ha-Tserufbila je u isto vreme i nauka kombinovanja slova i nauka pročišćenja srca. Mistična logika, svet slova i njihovi vrtlozi u beskrajnim permutacijama, jeste svet blaženstva, nauka o kombinacijama jeste muzika misli, ali pazi da se krećeš lagano, i oprezno, jer tvoja mašina bi u tom slučaju mogla da ti pruži delirijum, a ne ekstazu. Mnogi Abdulafijini sledbenici nisu umeli da se zadrže na tom izuzetno istančanom pragu koji razdvaja kontemplaciju o imenima Boga od magijskih obreda, od manipula-cije imenima iz koje su pravili talisman, oruđe kojim se gospodari pri-rodom. I nisu znali, kao što ni ti ne znaš — a ne zna ni tvoja mašina — daje svako slovo povezano sa jednim od delova tela, i ako premestiš jedan suglasnik ne poznajući njegovu moć, neki od tvojih udova mo-gao bi promeniti mesto, ili svoju prirodu, i bićeš zverski osakaćen, spolja, za ceo život, a iznutra, za život večni.

— Slušaj — baš tog dana kazao mije Belbo — nisi me razu-verio, ohrabrio si me. Dakle imam u rukama, i pod mojom koman-dom, kao što su tvoji prijatelji imali Golema, svog ličnog Abulafiu. Zvaću ga Abulafia, Abu za najbliže. I moj Abulafija će biti oprezniji i sa više poštovanja nego tvoj. Skromniji. Zar nije problem da se pro-naðu sve kombinacije imena Boga? Dobro, u ovom priručniku, imam mali program u Bejziku kojim mogu da permutujem sve nizove od če-i.iri slova. Baš kao daje udešeno za IHVH. Evo ga, hoćeš da ga pu-stim? I ruzvijao mu je program, baš t^j, koji je za Diotalevija bio kabulisl.ički:

```
3510 REM anagraMi
20 INPUT L«(l),l*<2),L«(3),L$(4i
30 PRINT
40 FOR 11=1 TO 4
50 FOR 12=1 TO 4
60 IF 12=11 THEN 130
70 FOR 13= 1 TO 4
80 IF I>I1 THEN 120
90 IF 13=12 THEN 120
100 LET I4=1O-(I1+I2*I3>
110 LPRINT Lt(Il);Lt<I2>;L$(I3)-;L$m)
120 NEXT 13
130 NOT 12
140 NEXT U
150 END
```

„ — Probaj, napiši I, H, V, H, kada ti zatraži input, i uključi pro-gram. Možda će to da predstavlja za tebe neprijatno iznenađenje: samo je dvadeset četiri mogućih permutacija.
— Sveti Serafini. A šta ćeš pa da radiš sa dvadeset četiri Boži-jih imena? Da li zaista veruješ da naši mudraci već nisu napravili račun? Pa pročitaj Sefer Jetsiru, šesnaesti odeljak četvrte glave. A nisu imali računare. »Dva Kamena grade dve Kuće. Tri Kamena grade šest Kuća. Četiri Kamena grade dvadeset četiri Kuće. Pet Ka-menova grade sto dvadest Kuća. Šest Kamenova grade sedamsto dvadeset Kuća. Sedam Kamenova grade pet hiljada i četrdeset Kuća. Kreni odatle i misli na ono što usta na mogu da izgovore i uši ne mogu da čuju.« Znaš li kako se to danas zove? Faktorski račun. A znaš li zašto te Tradicija upozorava daje odavde pa nadalje bolje da se pre-kine? Zato što kada bi bilo osam slova u imenu Boga, bilo bi četrdeset hiljada permutacija, a kada bi ih bilo deset bi imao tri miliona i šesto hiljada permutacija, i zahvali mu se što nema još i middle initial kao kod Amerikanaca, inače bi permutacije porasle na više od četiri sto-tine miliona. A kada bi slova u imenima Boga bilo dvadeset sedam, zato Sto hebrejski alfabet nema samoglasnike, doduše dvadeset dva f'lusa plus pet varijanati — njegova moguća imena bila bi sadržana u broju od dvadeset devet cifara. Ali morao bi da računaš i ponav-ljanja, jer se ne može isključiti da bi ime Boga moglo da bude Alef po-novljen tuko dvndeset sedam puta, pa ti sada faktorski račun ne bi bio dovoljan i momo bi da računaš dvadeset sedam na dvadeset sed-mi: imno bi, verujiMii, 444 milijarde milijardi milijardi milijardi mo-HiitfnoHl.i,K<>r<> dol«, u svakom slučaju broj od trideset devet cifara. Viimfi da bi mu impresionirao. I ja sam čitao Sefer Jetsiru. Osnovnih nIovu Iitih nihtio dvudosot i dva i njima, samo njima, Bog je »tvorio Mvit poNtojoce, 36
— A ti nemoj da pokušavaš sa sofizmima, jer ako uđeš u taj red veličina, ako umesto dvadeset sedam na dvadeset sedmi računaš dvadeset dva na dvadeset drugi, ispada ti opet nešto kao tri stotine četrdeset milijarde milijardi. Prema tvojim ljudskim merama, u čemu je razlika? Ali znaš li da bi ti kada bi brojao jedan dva tri i tako dalje, jedan broj za drugim, da dođeš do jedne milijarde, mislim na jednu malecku milijardu, trebalo skoro trideset dve godine? No, st-vaf je mnogo'složenija nego što ti misliš i Kabala se ne svodi na Sefer Jetsiru. A ja ti ovo kažem jer jedna dobra permutaacija Tore mora da koristi svih tih dvadeset sedam slova. Tačno je da bi se pet završnih, ako bi u toku jedne permutacije morali da upadnu u sam korpus reći, promenilo u svoje prirodne ekvivalente. Ali nije uvek tako. Kod Isaije je devet šest sedam, reč LMRBH, Lemarbah — što već zavisno od slučaja znači multiplikovati — napisana sa završnim mem u sredini.
— A zašto?
— Zato što svako slovo odgovara jednom broju i normalno mem vredi četrdeset dok završno mem vredi šest stotina. U igri nije Temura koja te uči da permutuješ, već Gematrija, koja iznalazi uz-višenu srodnost između reci i njene numeričke vrednosti. Sa završ-nim mem reč LMRBH ne vredi 277 već 837, i tako je ekvivalentna reći »ThThZL, Thath Zal«, što znači »onaj koji štedro daruje«. I iz ovoga vidiš da je potrebno voditi računa o svih dvadeset sedam slova, jer se ne računa samo glas već i broj. A sada se vratimo na moj račun: permutacija ima više od četiri stotine milijardi milijardi mili-jardi milijardi. A znaš koliko bi nam bilo potrebno da ih isprobamo sve, po jednu u sekundi, dopuštajući da bi neka mašina, svakako ne tvoja, mala i bedna, mogla to da eventualno uradi? Sa jednom kombi-nacijom u sekundi složili bismo sedam milijardi milijardi milijardi milijardi minuta, sto dvadeset tri miliona milijardi milijardi milijardi časova, malo više od pet miliona milijardi milijardi mihjardi, da-na četrnaest hiljada milijardi

milijardi mihjardi godina, sto četrde-set milijardi milijardi milijardi vekova, četrnaest milijardi milijardi milijardi milenija. I kada bi imao jedan računar u stanju da ispita milion kombinacija u sekundi, ah, zamisli koliko bi vremena nštedeo, ova tvoja elektronska računaljka bi se izvukla za četrnaest hiljada milijardi milijardi milenija! Ali u stvarnosti, pravo ime Boga, ono tajno, dugačko je koliko ćela Tora i ne postoji na svetu mašina koja je u stanju da iscrpi njegove permutacije, jer Tora je već sama po sobi razultat jedne permutacije sa ponavljanjima dvadeset sedam slova, a veština Temure te ne uči da moraš da permutuješ dvadeset Hodam slova alfabeta ves sve znake Tore, gde svaki znak vredi kao da jo jodno slovo po sebi, mada u nekoj drugoj turi na drugim stranama IzfJiMln beskrajnim, to jeste da dva hau u imenu Ihvh vrede kao dva ulovu, /bog l,oj',,i ti, ako bi hteo da izračunaš sve moguće permutacije fivlh zniikovn ćele Tore, ne bi bile dovoljni ni svi znaci nule na svetu.

probii sa tvojom budnom mašinicom za raučunovođe. postoji, -ivukako , ali n^e proizvedena u tvojoj" silikonskoj do

37lini, već je to sveta Kabala ili Tradicija, i rabini vekovima rade ono Sto nijedna mašina nikada ne bi mogla da uradi i nadajmo se neće ni-kada ni uraditi. Zato što bi, kada bi kombinatorika bila iscrpljena, re-zultat morao da ostane tajna i što bi u svakom slučaju univerzum obustavio svoj ciklus — i mi bismo blistali u slavi velikog Metatrona a da se ničega i ne sećamo.

— Amin — kazivao je Jakopo Belbo.

No tim činjenicama od kojih se vrti u glavi Diotalevi gaje od tada stalno progonio, moralo je da o tome vodim računa. Koliko li sam samo puta video Belba, posle radnog vremena, da isprobava programe koji bi mu omogućili da proveri Diotalevijeve račune, da ovome dokaže da mu je u najmanju ruku njegov Abu saopštavao , istinu o roku od nekoliko sekundi, ne primoravajući ga da računa na ruke, na požutelim pergamentima, sa prepotopskim numeričkim si-stemima, koji čak nisu, da i to kažem, poznavali ni nulu? Uzalud, čak je i Abu odgovarao, dokle je već stizao, eksponencijalnim notacijama i Belbu nije polazilo za rukom da ponizi Diotalevija ekranom koji se ispunjava nulama do u deskraj, bledom vidljivom imitacijom um-nožavanja kombinatornih univerzuma i rasprskavanja svih mogućih svetova...

Ali sada, posle svega što se desilo, i sa rozenkrojcerskim izda-njima pred sobom, nemoguće je da se Belbo nije ponovo vratio, u svojoj potrazi za lozinkom, tim vežbama sa imenom Boga. Ali mora da se igrao brojevima kao što su trideset šest ili sto dvadeset, ako je tačno, kao što sam nagađao, daje, bio opsednut tim ciframa. I zatim, nije mogao da kombinuje četiri hebrejska slova jer, znao je to, četiri ka-mena grade samo dvadeset četiri kuće.

Morao je da igra na italijansku transkripciju, koja sadrži i dva samoglasnika. Sa šest slova imao je na raspolaganju sedam stotina dvadeset permutacija. Mogao je da izabere trideset šestu ili sto dva-desetu.

Kući sam stigao oko jedanaest, sada je bio jedan sat. Morao sam da sačinim program za anagrame od šest slova, i bilo je dovoljno da prepravim ovaj koji je već bio spreman za one od četiri.

Osetio sam potrebu da pročistim malo pluća. Sišao sam na ulicu, kupio nešto za jelo, i još jednu flašu viskija.

Vratio sam se, ostavio zemičke u uglu, odmah prešao na viski, slnvio disketu Bejzik sistema, sastavio program za šest slova — sa uobičajenim greškama, a za to mije bilo

potrebno dobrih pola sata, ali oko polu tri program se već odvijao i na ekranu su mi pred očima počoli da se; redaju tih sedam stotina imena Boga.

nvtisn ivvmia i«n-*nv i«*M*vn i«hn*v l»hnv« i*>nv3h lanvh«
ih«r.vH in«in?v ih*vnp ih«ven ihaahv in«avh inh«ve? inhoav
innviv ihnve* tnhtav mntv* ihv#n« mvatn ini/fiM invf«*«
»lhvvn «jnvn« iihtvn «ifi«rw . nhnv« tinhvv Mtvneti «ivnn«
Mitrnnv aivnvn «xnnvc *inntv iihvnv »inviti «iri«riv iintvr
.inivvn «nivn« «hi»vn «rn»hv jnifivt anihav (mvim «nvin»
anaftlv anahvi anniva anmav atmvia annvai annaiv annavi
avihah avihha aviahn aviahn avihna avihati avhlan avniha
avhaih avttani avnhia avnhai avaihn. avaihn avanin avanni
avahlh avahhl avhiha avhlan avhhla avhhal avhaih avham
aaihvn aalhnv aaivhh aaivnh aalhnv aaihvh aatiivti aanihv
aanvlh aattvhi aahhtv aahtivl aavlhn aavihn aavnin aavnni
?•vnih aavtint aatiihv aatiivti aahhlv aatihvt aanvih aativhi
atiinva ahlnav ahlvha anivali ahlahv aniavti anhiva ahhiav
ahhvia alinval ahtiaiv ahhavl ahviha anvlaft ativtlia ahvhal
ahvalh ahvahi ahaihv ahalvh ahahiv ahahvi ahavih ahavni
hlavah hiavlia htaavh hlaativ hlahva hlatiav hivaah hlvaha
hivaah hivaha hivtiaa hivtiaa hlaavti hlaahv tiiavah hiavha
hlahav hlanva hihav« hihuv hihvaa ninvaa n>h«v tiihava
haivvh halvna halavh haiativ haitiva hainav haviati haviha
havalh havatii navtila h*vnai tiaalvtt haalhv naavih haavnt
haati&v haahvl hahlva hahiav hahvia tianval hahaiv nahavi
hviaati hvaatia nviaah hviatia hvihaa hvihaa nvaiati hvaina
hvaalti hvaalii hvatila nvatial Hvatan hvalha nvum hvaani
tivatila hvatiai hvtiiaa hvtilaa hvhaia hvti*ai nvtiaia tivnaai
hatavn haianv haivati naivna nalnav halnva naaavti naainv
naavin haavhi haanlv tiaahvi havlah h»vlha navaan rwy«ni
l»vnia navnal haniav namva nanaiv n»n»v» nanvia nitivu
lihlava nbiaav nnlvaa nnivaa hnlaav tmlava nnaiva nnatav
nnavia hhavai nn«aiv hnaavt nnviaa hnviaa nnvaia nnvaai
nnvaia tmvaai nnaaav nhaiva nnvaiv hnaavi nnavia nnvvai
vlanan vlantia vtaann vtaatin vlanna vianan vinaan vinana
vinaah vihan« vinnaa vihnaa viaahh viaann vianan vtanna
vlanan vlanna vlnana vinaan vihnaa vihnaa vinaah vmaha
vaihah valhn* vaiafih vaianh vaihha vaihali vanian vanina
vahalh vahani vahhia vahnai vaainn vaalhn vaamn vaatini
vaatilh vastihl vahiha vaniah vahnla vannai vahaih vahani
vhlaan vnlaha vhlaan vhlaha vhlhaa vhinaa vnaiah vnaina
vhaalh vnaant vnmhia vhahal vnalah vhalha vhaalh vhaahi
vtiatita vnanal vnnlaa vhniaa vhhal« vnnaai vnnaia vnnaai

valann vaianh valhan vaihha valhah valhna vaaihh vaaihh
vaahlh vaahhl vaahlh vaahni vanian vantna van«Ih van«hl
vannia vannai van i«n vahiha vetiath vatiani vannia vannai
vniaha vhlaan vhlhaa vhinaa vtilaah vniana vnaina vnalan
vnama vnanai vnaain vnaani vnnlaa vnhia« vnnaia vnnaai
vnnaia vnhaal vhaiah vnalha vhaain vhaani vhahia vnanal
• lanvti aianhv »lavnti alavhti aiahhv aiahvn ain«vn
aih«nv
alhvah ainvha alhhav alhhva alvahh aivahn aivnah alvnha
vtvhfth tti vtihB wiH«af^v 4ilhAvh s&hhdfcv vi^i^va wt i
hv^ft tf ihvh a
•*ihvn ••inhv ?aivfth »alvhh »alhhv **thvt> »«nivh
«mhv
wmt\ vi h mah vh i »«hh i v «hrt v i •• v i t>t\ >av i hh
»asm i h •« vnn i
••vbih »avhhi »ahlhv mmttivh mmhmv »«hhvi Mnvih
aahvni
•hiavh ahlahv «hxv«h tthivh« vnihav «ftihva af>aivh
maihv
?havin ahavtU mhmhiv vhahvi ahvlah »nvth« aftvath
stivahi
»hvnta »hvhal ahhiav atthiva »hhalv arthavl trmvn *hhvai
•vUMi »viahh avlhah vvlhha »vihah avihtia tvmrih
avaihh
vvahih mvhhi vvahih »vahhl •vhlad »vhiha »vh«.h
»vtiahi
•vhhia »vhhai »vhiah »vniha vvhalh avhahi »vtihia
tivnhai
mh i ahv mh i avh »h i hav ah ihvm mh i vmft »h»vna aha
i hv &t\+ i vh
vtiahtv ahahvl a+iavih ahavhl atihiav atmiva »hhaiv
«hhavi
?hhvia ahhval afiviah attviha ativaih itiv*ht ativnia
trtivMi
h i ahva hiahav h i avh* h i avah h i athv h i »vh hi n«vt
h i haav
hlhvaa hihvva hihaav hihava hivaha hivaah hivhaa
hivhaa
h i vaah hi vaha h 1 aahv h i aavh h 1 rnfukv h i vhva n i
avah h i avha
haihv« haihav haivha ha i vah hai»hv haiavh namva
nahiav
hahvia hanvai hahaiv hahavi haviha haviah havhi«
havhai
havalh havahl haalhv haaivh haahiv haahvi haavih
naavhi

hh 1 ava hh 1 aav hh t va* hh i vaa tit\ X mmv hh i ? v« hna i va hha 1 av
rthavit hhavai hhaasv hhaavl hhviaa hhviaa nnva&a r>nvaak
hhvvia hhvaal hhaiav htiaiva hhaaiv hnaavi nnavia hhavai
hviaha nviaah hvihaa hvihaa hviaah hviaha trvmih* hvaiah
hvahia h vaha i hvaaln hvaanft hvhiaa hvn iva nvt*im hvhati
hvht l ? h'/naa i hvat mh hva i ha hvaai h h vaah 1 h vah x a n vanai
haiahv haiavh haihav ht»ihva halvah haivha haaihv naaivh
haah i v haahv1 htav1h haavh i hah iav hah i va hanaiv hahavi
hahvia hahval haviah havlh« havaih h«v«ni havhia
h»vhai OMUzeo sam u ruku otkucane trake, ne odvajajući ih, kao da kori-stim svitak izvorne Tore. Probao sam sa imenom pod brojem trideset Šest. Potpuni mrak. Poslednju gutljaj viskija a potom sam neodluč-nim prstima, pokušah sa imenom pod brojem sto dvadeset. Ništa.
Došlo mije skoro da presvisnem. Pa ipak sada sam već bio Ja-kopo Belbo a Jakopo Belbo mora daje mislio isto onako kao i ja. Mora da sam načinio neku grešku, neku užasno glupu grešku, ništavnu grešku. Bio sam na korak od rešenja, možda je Belbo, iz razloga koje nisam uspevao da prozrem, brojao odozdo?
Kazaubone, imbbecilu — rekoh sebi. Jasno, odozdo. Ili, zdesna na levo. Belbo je stavio u kompjuter ima Boga transliterovano na lati-nične znake, sa samoglasnicima naravno, ali kako je reč bila hebrej-ska napisao ju je zdesna na levo. Njegov input nije bio IAHVEH — kako na to nisam odmah pomislo — već HEVHAI. Prirodno da se u toj tački naredba ze permutaciju preokreće.
Morao sam dakle da brojim odole. Probah ponovo sa oba ime-na.
Nije se desilo ništa.
Sve sam izgrešio. Zainatio sam se oko jedne otmene ali po- -grešne pretpostavke. Dešava se i najboljim naučnicima.
Ne, ne najboljim naučnicima. Svima. Zar nismo primetili upravo pre mesec dana daje u poslednje vreme objavljeno najmanje tri romana u kojima su protagonisti tražili u kompjuteru ime Boga? Belbo ne bi bio toliko otrcan. I zatim, povrh svega, kada se bira lo-zinka bira se nešto čega čovek može lako da se seti, koja se ukucava spontano, skoro instinktivno. IHVHEA, taman posla! Morao bi da spoji Notarikon sa Temurom, i da izmisli akrostih da bi se setio reci. Staja znam: Jjnelda,_Hajde Vidi Hirama Eno Akobogda...
A onda zbog čega bi Belbo morao da razmišlja u kabalističkim terminima Diotalevija? On jeste bio opsednut Planom, a u Plan smo ugurali toliko drugih komponenti, društvo Ruže i Krsta, Sinarhiju, Homunkuluse, Klatno, Kulu, Druide, Enoja...
Enoja... Pomislio sam na Lorencu Palagrini. Pružio sam ruku okrenuo fotografiju koju sam osudio. Pokušavao sam da odbacim na-prijntnu pomisao, sećanje na ono veče u

Pijemontu... Primakao sam fotografiju i pročitao posvetu. Glasila je:
»Jerjasamprvaiposlednja. Ja sam poštovana i omražena. Ja sam kurva i svetica. Sofija*.«
To mora da se desilo posle zabave kod Rikarda. Sofija, šest slo-va. A onda, zašto je bilo potrebno da ona budu anagrami? Ja sam taj koji jo razmišljao uvrnuto. Belbo voli Lorencu, voli je upravo zato što je takva kakva jeste, a ona je Sofija — i misleći da ona, u ovom času, ko zna... No, naprotiv, Belbo razmišlja na način koji je još više uvr-nut..
Vručni« su mi se u sccanjc Diotalevijeve reci: »U drugoj sefiri mračni Alelso preobraća u sjajnoj; Alefa. Iz Tamne Tačke nastaju slova Tuni, lolo rtin« mif.lasnici, dali samoglasnici, i zajedno stvaraju
" SiijiIiIii 11 ii i' i r' I' 11111 Miiilnr i nll i /Dinku iniii, (|)iim pinv)
40
kantilenu odanosti. Kada se melodija znakova pokreće sa njom se pokreću suglasnici i samoglasnici. Iz nje izlazi Hohma, Mudrost, Znanje, prvobitna ideja u kojoj je sve sadržano kao u nekoj škrinji, spremno da se razloži tokom stvaranja. U Hohmi je sadržana suština svega što će proizići...«
I staje bio Abulafia, sa svojom tajnom rezervom/i'Zes ?Škrinja onoga što je Belbo znao, ili verovao da zna, njegova Sofija. On bira jedno tajno ime da bi prodro u dubine Abulafije, predmeta sa kojim vodi ljubav (jedinog) ali čineći to misli istovremeno na Lorencu, tražeći reč koja će da pobedi Abulafiju ali koja mu služi kao talisman da bi posedovao i Lorencu, želeo bi da prodre u srce Lorence i shvati, kao što može da prodre u Abulafijino srce, hoće da Abulafija bude neosvojiv za sve druge kao stoje Lorenca neosvojiva za njega, zanosi se da čuva, poznaje i pobeđuje Lorencinu tajnu onako kako drži u ruci Abulafijinu...
Počeo sam da izmišljam objašnjenje i da se zanosim kako bi moglo da bude istinito. Kao i sa Planom: svoje sam želje shvatao kao stvarne.
Ali kako sam bio pijan, ponovo sam seo za tastaturu i ukucao SOPHIA. Mašina mije ljubazno ponovila pitanje: »Imaš li lozinku?« Mašino budalo, ne izluđuje te čak ni pomisao na Lorencu.
41Juda Leon se bacio na permutovanje Slova i tvorenje složenih varijacija Pa je konačno izgovorio Ime koje je Ključ, Kapija, Eho, Domaćin i Dvor... (H.L. Borhes, Golem)
Onda, iz mržnje prema Abulafiji, na tupoglavo pitanje po stoti put)»Imaš li lozinku?«) odgovorio sam: »Ne.«
Ekran je počeo da se ispunjava recima, redovima, indeksima, u bujicama tekstom. Prodreo sam u Abulafijinu tajnu.
Bio sam toliko uzbuđen zbog pobede da se nisam čak ni zapitao zbog čega je Belbo izabrao baš ovu reč. Sada to znam, i znam da se njemu, u jednom trenutku razbistrilo, pa je shvatio ono što ja shva-l.am sada. Ali u četvrtak sam mislio samo na to da sam pobedio.
Počeo sam da igram, da pljeskam rukama, da pevam neku voj-tiičku pesmu. Zatim sam se zaustavio i otišao u kupatilo da se umi-jem. Vratio sam se i stavio u štampač prvo poslednju file, onu koju je Molbo napisao pre svoga bekstva u Pariz. Potom, dok je štampač neu-moljivo brbljao, bacio sam se pohlepno na jelo, i ponovo na piće.
Kada je štampač prestao da radi, pročitao sam, i to me pore-metilo da jedno vreme nisam bio u stanju za odluku da li sam pred izuzetnim otkrićem ili dokazom ludila. Šta sam u suštini ja znao o Ja-kopu Belbu? Šta sam shvatio o njemu u toku dve godine koje sam skoro svakodnevno provodio uz njega? Koliko sam poverenja mogao pokloniti dnevniku

jednog čoveka koji je, prema sopstvenom priz-nanju, pisao u izuzetnim okolnostima, obnevideo od alkohola, du-vana, straha, tri dana potpuno odsečen od bilo kakvog dodira sa sve-l.om?
Sada je već bila noć, noć dvadeset prvog juna. Oči su mi se vi azile od suza. Odjutrasamzurioutaj ekran i u mravinjak tačkastih oblika koji je stvorio štampač. Tačno ili lažno bilo ovo što samproči-i .10, Belbo je rekao da će telefonirati sledećegjutra. Morao sam ovde da čekani. U glavi mi se vrtelo.
Oteturao sam se u spavaću sobu i pao obučen preko kreveta koji jo ost.ao nenamešten. l'rnbudio sam se oko osam sati iz dubokog sna i ošamućenosti i u pi vom trenutku nisam znao gde sam. Na sreću ostala je jedna te-slica kale i skuvaosam nekoliko šoljica. Telefon nije zvonio, nisam se 11 sud i vi ni cl n sidom i kupini nošto, iz straha da bi Belbo mogao da zove ImS u hi vronio.
Vi iit.ii) smn so mašini i počoo da štampam sa drugih disketa, pniiuii lironolnAkoin rodu. Naišao sam na igre, vezne, izveštaje o do-UMiit^jiimi /.ii koju šum znao ali čnk su mi i oni, preraðeni vrlo ličnim MflUlnviin vlitoiijdin, sudu iskrsuvnli u sasvim novom svotlu. Naišao Militi lm oillumktt |g dnevniku, mi hpoviiNl.i, skico pripnvednrkih po kušaja zapisanih sa jetkim prkosom onoga koji ih je već osudio na neuspeh. Pronašao sam opaske, portrete osoba kojih sam se i ja sećao ali koje su sada zadobijale drugu fizionomiju — rekao bih zlokobniju, ili je zlokobnije bilo samo moje viđenje, moj način ponovnog skla-panja slučajnih znakova u užasni završni mozaik?
A posebno sam naišao na jednu ćelu file koja se sastojala isk-ljučivo od citata. Izvučeni iz najnovijih štiva koje je čitao Belbo, pre-poznavao sam ih na prvi pogled, koliko smo sličnih tekstova pročitali ovih meseci... Bili su označeni brojevima: sto dvadeset. Ovaj broj nije bio slučajan, ili je pak koincidencija bila zabrinjavajuća. Ali zašto ovi a ne drugi?
Sada ne mogu ponovo da pročitam Belbove tekstove, i ćelu priču na koju mi oni iznova vraćaju misli, osim u svetlu te file. Kru-nim te izvode kao zrna jeretičkih brojanica, i pritom uviđam da bi neki od njih mogli predstavljati, za Belba, nekakav alarm, trag spa-senja.
Ili sam možda ja taj koji ne uspeva više da razlikuje dobar sa-vet od zastranjenja svesti? Pokušavam da sebe ubedim daje moje iščitavanje ono pravo, ali ubrzo posle tog jutra nekoje ipak rekao za mene, a ne za Belba, da sam lud.
Mesec se lagano penje na horizontu s one strane Brika. Veliku kuću ispunjavaju čudni šumovi, možda su crvi ili miševi, ili duh Ade-lina Kanepa... Ne usuđujem se da proðem duž hodnika, ostajem u čika Karlovoj radnoj sobi, i gledam kroz prozor. Tu i tamo odem na terasu, da proverim da li se ko možda primakao uspevši se uz brežu-ljak. Čini mi se da se nalazim u nekom filmu, koji je mučan: »Oni dola-ze...«
Ipak, brežuljak je tako miran u ovoj, sada već letnjoj noći.
Koliko je pre svega avanturistička, nesigurna, bezumna, bila rekonstrukcija koju sam pokušavao da sprovedeni, kako bih zavarao vreme, i da bih se održao u životu, neko veče, od pet do deset, us-pravljen u periskopu, dok sam da mi ne bi utrnule lagano i mlitavo pokretao noge, kao da pratim neki crnačko—brazilski ritam.
I vraćao se u mislima na poslednje godine prepuštajući se začaranom bubnjanju »atabaques«... Možda da bih prihvatio otkriće da će se naše fantazije, započete mehaničkim baletom, sada u ovom hramu mehanike pretvoriti u obred, koji pripada, kojim se javlja i ko-jim gospodari Ešu?

Prethodne večeri u periskopu nisam imao bilo kakav dokaz da je ono što mi je otkrio štampač istinito. Još sam mogao da se branim sumnjom. Do ponoći bih možda uvideo da sam stigao u Pariz, da sam se kao lopov sakrio u jednom bezazlenom muzeju tehnike, samo zato što sam so glupo uvukao u makumbu organizovanu za turiste, i pre-piiKtio se hipnozi perf'umadorosn*, i ritmu pontosa...
1 mnjo jo sooanjo pokušavalo svaki put. da so oslobodi čini, do
1111 < < 1, i' . < i |hii li'in.i uli i k.n Imun .i 11' i. i ni Lm | r ? (I r i. i ml lii'/liiiij IumI Kkn.
4 3segne pobožnost i podozrenje, da bi nanovo složilo mozaik, i to du-hovno raspoloženje, to isto kolebanje između priviđanja u mašti i predosećanja zamke, želeo bih da sačuvam i sada, dok najbistrijim umom razmišljam o ovom što sam tada mislio, ponovo slažući doku-mente koje sam predhodnog dana čitao gotovo mahnito, istog jutra na aerodromu i tokom puta za Pariz.
Pokušavao sam da samom sebi rasvetlim neodgovorni način na koji smo ja, Belbo, Diotalevi došli do toga da nanovo ispisujemo svet i — Diotalevi bi mi to tako rekao — ponovo otkrivamo delove Knji-ge kojij su bili uklesani belim plamenom, u malim međuprostorima Sto su ostavile one bube crnog plamena koje su naseljavale Toru, i kao da su je činile jasnom.
Ovde sam, sada, pošto sam postigao — nadam se — mir i Na-konost Sudbine, da ponovim priču koju sam iznova gradio, pun ne-spokojstva — i nade koliko god daje bila lažna — u periskopu, pre dve večeri, jer sam je dva dana ranije pročitao u Belbovom stanu i jer sam je doživeo, delimično a da toga nisam bio potpuno svestan, za proteklih dvanaest godina, između viskija kod Pilada i prašine u Iz-davačkoj kući Garamon.
3 BINAHNe očekujte previše od kraja sveta.
(Stanislav J. Lee, Aforysmy, Fraszki, Krakovv, Wydaw-
nictwo Literackie, 1977, »Mysli Nieuczesane«)
Početi studije dve godine posle šezdeset osme isto je kao da ste 1793. primljeni na Akademiju Sen-Sir. Imate utisak kao da ste po-grešili godinu rođenja. S druge pak strane, Jakopo Belbo koji je imao najmanje petnaest godina više od mene, ubedio me je nešto kasnije daje to osećaj koji imaju sve generacije. Uvek se raðamo u pogreš-nom znaku a opstati u svetu na dostojanstven način podrazumeva upravo potrebu za ispravljanjem sopstvenog horoskopa iz dana u dan.
_Verujem da postajemo ono čemu nas je otac nekada poduča-vao, dok još nije pokazivao brigu za naše vaspitanje. Formirali smo se na otpacima mudrosti. Imao sam deset godina i hteo sam da me moji pretplate na jedan nedeljni list koji je u stripovima objavljivao remek-dela književnosti. Ne zbog škrtosti, već možda zbog sumnjiča-vosti prema stripovima, moj otac je pokušavao da to izbegne. »Cilj ovog časopisa,« zaključio sam onda, citirajući uvodnik časopisa, jer sam bio prepreden i ubedljiv dečkić, »jeste u suštini da vaspitava i obrazuje na prijatan način.« Moj je otac, ne dižući oči sa svojih no-vina rekao: »Cilj tvog časopisa je i cilj svih novina, to jest da prodaju što je moguće više primeraka.«
Tog daha sam počeo da postajem nevernik.
U stvari, kažnjavao sam sebe zato što sam ranije bio vernik. Zanelo mi je mozak. To verovanje.
Nije da onaj koji je nevernik treba ni u šta da ne veruje. Samo ne veruje baš svemu. Veruje istovremeno samo u jednu stvar, a u drugu isključivo ako na neki način proizlazi

iz prve. Postupa kao kratkovidi čovek, metodično, ne kocka se sa budućnošću. Jer biti vernik to je kada ste za dve stvari koje ne idu zajedno, i to baš za obe, a misleći i na neku tamo treću, tajnu, koja ih objedinjuje.
JNTeverovanje ne isključuje radoznalost, ohrabrenje. To što sam podozriv preTnai lancu iđeja~ ne znači da nisam voleo i njihovu polifo-niju. Dovoljno je ne verovati, i dve ideje — obe lažne — mogu da se su-dare i stvore dobar interval ili diabolus in mušica. Nisam uvažavao ideje za koje su drugi davali život, ali dve ili tri ideje koje nisam uvažavao mogle su da stvore melodiju. Ili ritam, po mogućstvu džez.
Mnogo kasnije, Lia će mi reći: »Ti živiš od raznih površnosti. Kada izgledaš temeljan to je zato što u stvari spajaš više njih, i stva-raš naizgled temeljnost — temeljnostkoja, kada bi bila temeljnost, ne bi mogla da se održi na nogama.«
Hoćoš da kii/cš da sam površan?
Ni; odgovoiilii mi je ono šio drugi nazivaju temelj-nošću Hjiino ji; jodnu l.osoiakt, frtlvorodiiiion/ionHlnti kocka. Da uđeš
47na jednu stranu, izaći ćeš na drugu, i naći ćeš se u jednom svetu koji tu; može da postoji istovremeno sa tvojim.
(Lia, ne znam da li ću ikad ponovo da te vidim, sad su Oni ušli su pogrešne strane i osvojili tvoj svet, a zbog moje greške: uverio sam ih da postoje bezdani, a stoje bila njihova slabost.
Šta sam zaista mislio pre petnaest godina?Svestan da ne veru-jem, osećao sam krivicu među tolikima koji su verovali. Kako sam osećao da su u pravu, odlučio sam se da verujem kao kada se pije aspirin. Ne čini loše, a postaje se bolji.
Našao sam se u sred Revolucije, ili ako ništa ono u najčudesni-jem njenom simuliranju koje se uopšte zbilo, a u potrazi za časnom vorom. Ocenio sam daje časno učestvovati na zborovima i u povor-kama, vikao sam sa drugima »fašisti, buržuji, još vam je ostalo ma-lo!«, nisam bacao grimizne kocke sa kaldrme ili metalne kugle jer sam se uvek plašio da će drugi meni da rade ono što ja činim njima, ali sam osećao neku vrstu moralne razdraženosti u bežanju ulicama u centru, kada je navaljivala policija. Vraćao sam se kući sa osećan-jem da sam ispunio jednu obavezu, kakva god daje bila. Na zboro-vima nisam uspevao da se oduševljavam razlikama koje su delile -? različite grupe: sumnjao sam daje sasvim dovoljno da se pronađe prava parola kako bi se od jednih prešlo ka drugima. Zabavljao sam se tražeći prave parole. Praktično sam vežbao glas.
Kako mije katkad zapadalo, u povorkama, da se svrstam uz jedan ili drugi transparent ne bili pratio kakvu devojku koja bi mi uz-burkala maštu, došao sam iz toga do zaključka daje za mnoge moje drugare politička ratobornost upravo jedno seksualno iskustvo — a seks je bio nekakva strast. Ja sam želeo da budem samo radoznao. Tačno je da sam listajući moje štivo o Templarima, i o raznim grozo-l.iima koje su im se pripisivale, naleteo na Karpokratovu tvrdnju kako, da bi smo se oslobodili tiranije anđela, gospodara vasione, l roba da činimo razna zlodela, oslobađajući se dugova sklopljenih sa univerzumom i sopstvenim telom, a samo počinivši svakakva dela duša može da se oslobodi sopstvenih strasti, ponovo nalazeći iskon-sku čistom. Dok smo izmišljali Plan otkrio sam da mnogi opijeni taj-nom, vode takav život kako bi pronašli prosvetljenje. No Alister \ Krouli, koji je definisan kao najperverzniji čovek svih vremena, ikoji je dakle činio sve što je uopšte mogao da čini sa privrženicima oba polu, imao je prema njegovim biografima, samo užasno ružne žene (/.umišljam da i muškarci, iz onoga što pišu, ne bi bili bolji), pa mi ustaje mala sumnja da nikada i nije vodio ljubav u punom obliku. Mora

da sve zavisi od odnosa između žeđi za vlašću (moć u st-vari) i nemoći pri sjedinjavanju. Marks mi je bio simpatičan jer sam liio Nijuuun da je sa svojom Dženi sa radošću vodio ljubav. To se o(i(t(':n po mirnom ðalilaju lijekove proze, i po njenom raspoloženju, .ludinim, naprotiv, u hodniku fakulteta, rekao sam da su se stalni (iiIIiinci u krovni, nh Krapska jom prirodno završavali pisanjem knjižu-rluti lipa Mtilrrijaltitum i ompiriokritici/am. Ki/.ikovao sam da bu 48
dem linčovan i kazali su da sam fašista. To je kazao jedan dugajlija, sa gotovo tatarskim brkovima. Sećam ga se odlično, danas je pot-puno obrijan i pripada nekoj komuni u kojoj pletu korpe.
Oživljavam raspoloženja iz onog vremena samo da bih poka-zao u kakvom sam se duhovnom stanju približio Garamonu i sprija-teljio sa Jakopom Belbom. Tamo sam stigao sa raspoloženjem onoga koji prkosi bujici praznih reci o istini da bi se pripremao za isprav-ljanje slogova. Misio sam daje osnovni problem, ukoliko navodimo »Ja sam onaj koji je«, u tome da se odluči gde dolazi znak interpunk-cije, da li izvan ili unutar navodnika.
Zbog toga je moj politički izbor bila filologija. Univerzitet u Mi-lanu je tih godina služio za primer. Dok su se u svim drugim delovima zemlje zauzimale sale za predavanja i jurišalo na profesore, tražeći od njih da govore samo o proleterskoj nauci, kod nas je, osim neko-liko incidenata, bio na snazi dogovoreni pakt, ili bolje teritorijalni kompromis. Revolucija je vladala spoljnom zonom, velikom salom za predavanja i velikim hodnicima, dok se zvanična Kultura povukla, zaštićena i sa garancijom, u unutrašnje hodnike i na gornje spratove, nastavljajući da govori kao da se ništa nije dešavalo.
Tako sam mogao da provodim jutra u prizemlju i raspravljam o proleterskoj nauci a u poslepodnevima da budem gore i upražnja-vam aristokratsko znanje. Živeo sam lagodno na ta dva paralelna univerziteta i nimalo nisam osećao da sam u protivrečnostima. Vero-vao sam i ja daje na pragu društvo jednakih, ali sam sebi govorio da bi u ovome društvu morali da rade (bolje od preðašnjih) vozovi, na primer, a sankiloti koji su me okruživali uopšte nisu učili kako treba dodavati ugalj u peć, pokretati skretnice, sastavljati tabelu sa voz-nim redom. Ipak je bio potreban neko ko bi bio potpuno spreman za te vozove.
Ne baš bez ikakvog prebacivanja, osećao sam se kao Staljin koji se smeška ispod brkova i misli: »Radite, radite, bedni boljševici, ja za to vreme učim u zavodu u Tiflisu a zatim ću ja da zacrtam peto-godišnji plan.«
Možda i zbog toga što sam pre podne živeo u entuzijazmu, posle podne sam znanje izjednačavao sa nepoverenjem. Tako sam poželeo da proučavam nešto što bi mi dopuštalo da govorim ono što se moglo potvrditi na osnovu dokumenata, kako bih ga izdvojio od onoga što je ostajalo kao pitanje same vere.
Iz nekih sasvim slučajnih razloga prijavio sam se na seminar iz srednjovekovne istorije i izabrao diplomski rade o procesu Tem-plarima. Priča o Templarima me je očaravala, od časa kada sam ba-cio pogled na prve dokumente. U toj epohi u kojoj se borilo protiv vla-sti, najviše me je užasavala priča o procesu, koji najblaže rečeno daje povode za sumnju, a zbog kojih su Templari slati na lomaču. Ali ubrzo sam otkrio da ih je, od trenutka kada su poslati na lomaču, go-mila lovaca na misterije pokušavala svuda da pronađe, iako nikada nije pružen nijedan dokaz. To vizionarsko razbacivanje razdražilo je 49moje bezverje, i odlučio sam da ne gubim vreme sa lovcima na miste-rije, oslanjajući se isključivo na izvore iz tog vremena. Templari su bili monaško-viteški red, koji je postojao u meri u kojoj gaje prizna-vala crkva. Ako je crkva raspustila red, a to je učinila

pre sedam ve-kova, Templari nisu mogli više da postoje, a ako su i postoj ali nisu bili Templari. Tako sam sakupio najmanje sto knjiga, ali na kraju sam od toj;a pročitao samo tridesetak.
Došao sam u vezu sa Jakopom Belbom baš povodom Tem-plara, kod Pilada, kada sam već uveliko radio na diplomskom radu, pred kraj sedamdeset druge.
so
8
Došao sam od svetlosti i bogova, a evo me u izgnanstvu,
odvojenog jDd njih. __ _
(Odlomak iz Turfa'na M7)
Bar Pilad bio je u to vreme otvorena luka, galaktička krčma gde su se svemirci Ofiulka, koji su opsedali Zemlju, susretali a bez eventualnog sudaranja sa ljudima Imperije koji su obično patrolirali pojasom pustog Alena. Bio je to stari bar uz zgradu Mornarice, sa tez-gom od cinka, salom za bilijar, i tramvajdžijama i zanatlijama iz kraja koji su dolazili sa prvim svitanjem na jedno belo vince. Oko šez-deset osme, i tokom sledećih godina, Pilade je postao Rikov Bar gde je za istim stolom aktivista Pokreta mogao da zaigra karte sa novina-rom privatnog dnevnog lista, stoje po zatvaranju broja odlazio kući da pravi dete, dok su prvi kamioni već odlazili da po kioscima distri-buiraju laži sistema. Ali kod Pilada i novinar se osećao izrabljivanim proleterom, proizvoðačem viška vrednosti okovanim kako bi monti-rao ideologiju, i studenti su mu davali oproštenje greha.
Između jedanaest uveče i dva sata noću ovde su prolazili služ-benik izdavačke kuće, arhitekta, autor crne hronike koji je priželjki-vao treću stranicu, slikar iz-Brere, poneki osrednji pisac, i studenti kao ja.
Minimum alkoholnog uzbuđenja bio je obavezan i stari Pilad, čuvajući svoje flašice belog za tramvajdžije i najaristokratskije kli-jente, zamenio je penušavo i Ramacoti reskim DOC za intelektualce demokratskog tipa, a Džoni Vokerom za revolucionare.
Mogao bih da napišem političku priču o tim godinama registrujući vremena i načine na koje se prelazilo postepeno od crvene etikete do Balentajna od dvanaest godina i najzad došlo na kvas.
Po dolasku nove publike Pilad je ostavio salu za bilijar, gde su se slikari i tramvajdžije izazivali na dvoboj unučićima, ali je postavio još i fliper.
Menije kuglica trajala vrlo kratko i u početku sam mislio daje 1.0 možda zbog toga što sam odsutan, ili zbog slabe pokretljivosti ru-ke. Tek kada su prošle godine shvatio sam istinu, pošto sam video kako igra Lorenca Pelegrini. U početku je nisam primećivao, ali sam je uočio jedne večeri prateći Belbov pogled.
Belbo je imao neku naviku stajanja uz bar kao da'je u prolazu (navraćao je ovde najmanje deset godina). Mešao se često u-razgo-vom, za pultom ili za stolom, ali gotovo uvek da bi ubacio neku frazu kiija ledi entuzijaste, ma koja daje bila tema o kojoj se raspravljalo.
Tuširao je i drugom tehnikom, pitanjem. Neko bi pričao o jednom do-Hiicliijii, potpuno uvlačeći u priču društvo, i Belbo bi gledao govornika (iiiiin svojim sivkast.ozclenim očima, uvek pomalo odsutnim, držeći Anflii u visini boka, kao Ha jo zh izvesno vreme zaboravio da pije, i za-pitao hi: »I ziii.sl.n no t.uk<i dogodilo?« Ili: »I ozbiljno si to rekao?« Ne
51znam šta se dešavalo, ali svako bi od te tačke počeo da sumnja u priču, uključujući i onoga koje pričao. Mora da su to bile njegove pi-jemontske modulacije koje su njegovim potvrđivanjima davale upit-nost, a njegova pitanja činile podrugljivim. Pijemontsld, kod

Belba, je bio taj način da govori bez gledanja mnogo sagovornika u oči, ali ne onako kao kada se izbegava pogled. Belbov pogled nije izbegavao di-jalog. Jednostavno se krećući, na brzu ruku fiksirajući stecište para-lela kojima ti nisi poklanjao pažnju, u jednoj neodređenoj tački pro-stora, nagonio je na osećaj kao da si ti, do tog časa, tupo zurio u je-dinu beznačajnu tačku.
Ali nije bio u pitanju samo pogled. Jednim pokretom, jednim jedinim uzvikom, Belbo je imao moć da te premesti na drugo mesto. Hoću da kažem, pretpostavimo da si se mučio da dokažeš kako je Kant doista okončao kopernikansku revoluciju moderne filozofije i da si se kladio u život zbog te tvrdnje. Belbo, koji bi sedeo ispred tebe, mogao je iznenada da pogleda u svoje ruke zuri u koleno, ili čkilji uz zluradi osmeh, ili da ostane nekoliko sekundi otvorenih usta, očima uprtim u tavanicu, i zatim, laganim mucanjem da prozbori: »Eh, sva-kako da taj Kant...«Ili, ako se eksplicitnije trudio u atentatu na ćeli si-stem transcendentalnog idealizma: »Ma. Da lije zaista želeo da na-pravi svu tu gužvu...« Zatim te je gledao sa zabrinutošću, kao da si ti, a ne on, pomutio čaroliju, i ohrabrivao te: »Ali kažite, kažite. Jer sva-kako ima u tome... ima nečega što... Čovek je imao glavu.« Ponekad, kada je bio na samom vrhuncu gneva, reagovao bi nedolično. Budući da je jedina stvar koja gaje ljutila bila nepristoj-nost drugih, njegova nedoličnost je za uzvrat bila unutrašnja, ogra-ničena. Stezao je usne, obrtao prvo oči ka nebu, zatim je savijao po-gled, i glavu, s leva prema dole, i govorio u pola glasa: »Ma gavte la nata.« Onome ko ne zna za taj pijemontsld izraz, neki put bi objašnja-vao: »Ma gavte la nata, izvadi zapušač. Kaže se onome koje pun sebe. Pretpostavlja se da te abnormalne uslove trpi zbog pritiska zapušača koji drži u stražnjici. Ako ga ukloni, pšššššš, vraća se u ljudsko sta-nje.«
Ove njegove upadice imale su sposobnost da te nateraju da priniоćuješ ispraznost svega, i ja sam bio njima oduševljen. Ali iz njih srnu izvukao pogrešnu lekciju, jer sam ih izabrao kao model vrhun-skog omalovažavanja za banalnosti tuđih istina.
Tok sada, pošto sam prodro, sa Abulafijinim tajnama, i u Bel-Iiovii dušu, znam daje to što se meni činilo daje trezvenost, i što sam jii podij'ao na nivo životnog principa, za njega bio jedan vid melanho-liji!. T,-i njegova intelektualna potištenost libertina skrivala je očaj-iiirku crni za apsolutnim. Teško juje bilo shvatiti na prvi pogled, jer je Hdbo knnipon/.ovao trenutke b'ekstva, oklevanja, povučenosti, tre-nucima slnliio ni/,j',uvorljivost.i u kojima so, uz vedru nevericu, raz-valjivao Nlvaniiijnm apsolutnih nlt.iirniil.ivn. Bilo je to i onda kada je nm Dloliiluvljitm pravila priručniku nonioj'iii'M1)',, naopako svetove, bi nakazi!. I, fjitdnjiićl jtn lako rorilušću opijonof, kako f.radi

svoju rableovsku Sorbonu bilo je teško shvatiti da je možda patio zbog izgnanstva sa.bogoslovskog fakulteta, gde je još imao snage u nešto da veruje.
Kasnije sam postao svestan da sam ja smer izbrisao a da gaje on samo zametnuo, i da zbog toga nije mogao da bude miran.
Među Abulafijinim files pronašao sam mnoge stranice pseu-dodnevnika koje je Belbo poverio tajni disketa, siguran da one neće izdati njegovu sklonost, toliko puta potvrđenu, položaju običnog pos-matrača sveta. Neke su nosile davni datum, očigledno je na njih pre-pisivao prastare napomene, iz nostalgije, ili zato što je mislio da ih zaokruži. Druge su iz ovih poslednjih godina, otkako je imao Abua u rukama. Pisao je po navici da bi se igrao sa mašinom, da bi razmiš-ljao usamljen o svojim sopstvenim zabludama, zanoseći

se dane »st-vara« jer je stvaranje, čak i po cenu pravljenja greške, čin koji se uvek vrši iz ljubavi prema drugome a iz samoljublja. Ali Belbo je, i ne pri-mećujući, prelazio u drugo područje. Stvarao je, a nikada to nije ra-dio: njegovo oduševljenje Planom rođeno je iz te potrebe da napiše Knjigu, makar ona bila sve od samih, ekskluzivnih, izrazito pogreš-nih namera. Sve dok se ne sretneš sa sopstvenom prazninom još možeš da misliš da si u vezi sa Jednim, ali tek što počneš da petljaš sa glinom, bilo daje ona i elektronika, već si postao demiurg, i svako ko se zalaže da stvori neki svet odmah je izložen pogibelji od greške i zla.
filename: Tri žene saleću oko...
Ovako: toutes les femmes quej'airencontrees se dres-sent aux horizons — avec les gestes piteux et les regards tri-stes des semaphores sous la pluie....*
Pucaj na visoko, Belbo. Prva ljubav, Presveta Marija. Mama koja peva držeći me u krulu kao da me ljulja mada ini više nije potrebno uspavljivanje, a ja se pitam staje to peJ-vala, jer sam voleo njen glas i miris lavande njenih grudi: »0 Nebeska vladarko — ti tako čista i tako lepa — spasi o kćerko, ženo, devo — spasi o majko Spasitelja.«
Prirodno: prva žena moga života nije bila moja — kao uostalom što, u načelu, nije bila ničija. Zaljubio sam se od-mah u jedinu ženu sposobnu da učini sve bez mene. Zatim Marilena (Merilena? Meri Lena?). Lirski opisati sumrak, zlatnu kosu, veliki plavi čuperak, mene ispred klupe sa no-som uvis, pravog, nju kako hoda kao ekvilibrista po ivici nas-lona, ruku raširenih da bi uravnotežila svoje oscilacije (božanstvene olcstrasistole), sa suknjom koja lepršа lagano između ružičastih butina. Na visini, nedostižnu.
Crtica: isto večeri, mama koja talkom posipa ružičasto tolo mnjo sfisl.rico, ja koji pil.am kada će konačno da joj izra-de piSurak, mama koja odajo lajnu da devojčicama neraste 53pišurak i da one ostaju ovakve kakve su. Ja u tom času po-novo vidim Meri Lenu, i belilo gaćica koje se vidi ispod plave suknje koja diše, i shvatam da je plava i promenjiva i nepri-stupačna zato što je drugačija. Odnos nije moguć, pripada drugoj vrsti.

Treća žena odmah izgubljena u provaliji u koju srlja. Tek umrla u snu, bleda Ofelija medu cvećem u svom de-vičanskom mrtvačkom kovčegu, dok sveštenik izgovara mo-litve pokojnika, odjednom se uspravlja na svome odru, namrgođena, osvetoljubiva, ispruženog prsta, potmulog gla-sa: »Oče, ne molite za mene. Ove noći pre nego što ću zaspati usnula sam bludni san, jedini u mome životu, i sada sam osuđena.« Potražiti knjigu o prvom pričešću. Da lije to bila slika ili sam sve sam izmislio? Svakako daje bila mrtva dok je mislila na mene, bludna misao bio sam ja koji sam želeo Mari Lenu koja je bila nedodirljiva, druge vrste i sudbine. Ja sam kriv za njenu osudu, kriv sam za osude svakog ko je iz-gubio dušu, pravedno je što nisam imao te tri žene: to je kažnjavanje zato što, sam ih želeo.
Prvu gubim zato što je u raju, drugu zato što u čisti-lištu zavidi na udu koju nikada neće da ima, a treću zato što je u paklu. Teološki savršeno. Već napisano.
Ali postoji priča o Čečiliji a Čečilija je živa. 0 njoj sam mislio pre nego što ću zaspati, peo sam se uz brežuljak da bih uzeo mleko sa majura i dok su partizani pucali sa brežuljka iz prvih bojnih redova na mesto koje je bilo pod opsadom, video sam sebe kako trčim da bih je spasio, oslobađajući je od bu-ljukacrnih razbojnika što su je progonili sa šmajserima u ru-kama... Svetlije kose nego što je Meri Lenina, koja više uz-buđuje od devojke iz sarkofaga, čistija i nevinija od device. Ćećilija koja živi i koja je pristupačna,

bila je dovoljna samo želja i čak bih mogao sa njom da razgovaram, bio sam sigu-ran daje mogla da voli nekoga iz moje vrste, ivolelaje, zvao se Papi, imao je plavu kuštravu kosu na sitnoj glavi, godinu dana više od mene, i saksofon. A ja ni trubu. Nikada ih nisam video zajedno, ali svi su u sali za molitvu, gurkajući se lakto-vima i smejuljeći se šaputali između sebe, kako vode ljubav. Sigurno su lagali, seljačići pohotni kao jarići. Hteli su da ja uvidim kako je ova (ona, Marilena Ćećilija žena i devojka) bila do U? mere pristupačna da bi svako imao uspeha kod nje. U svakom slučaju —četvrtom slučaju —ja sam van igre.

Da li su piši; roman o jednoj takvoj priči? Moždabitre-balo <la i'..i napišmn o ženama kojih sam se klonio zato što sam imi);.m ila ih imam. Hi bih moj>a. Daihimam. Ilije to ista priču.

Nu,|/,ad, kada no no/na ftuk ni o kojoj je priči reč, bolje ' 'z •li

U desnoj je ruci stezao pozlaćenu trubu.

(Johan Valentin Andrea, Alhemičarsko venčanje Kristi-
jana Rozenkrojca, Štasburg, Cecner, 1616, 1)

Nalazim u toj file pomen o trubi. Prekjuče u periskopu nisam znao koliko je bila važna. Imao sam samo jedan podatak o njoj, veoma bled i nevažan.

Tokom dugih poslepodneva u Garamonu,-pokatkad je Belbo, zauzet nekim rukopisom, podizao oči sa stranica i pokušavao da ora-spoloži čak i mene, koji sam za suprotnim stolom prelamao slog za stare grafike Svetske Izložbe, prepuštajući se nekim prisećanjima — trudeći se da okonča čim bi posumnjao da bih mogao da ga shvatim suviše ozbiljno. Oživljavao je sopstvenu prošlost, ali samo primera radi, kako bi korio jednu takvu ispraznost. »Pitam se gde ćemo da završimo«, rekao je jednoga dana.

— Govorite o propasti zapada?

— Propada li? Konačno to mu je i poziv, zar ne biste i vi rekli? Ne, ja sam govorio o ovim ljudima koji pišu. Treći rukopis u jednoj nedelji, jedan o vizantijskom pravu, jedan o Propasti Austrije i treći o Bafovim sonetima. Prilično različite stvari, zar vam se ne čini?

— Čini mi se.

— Dobro, šta biste rekli na to da se u sva tri na izvestnoj tački pojavljuju Želja i Predmet Ljubavi? To je moda. Shvatam još Bafa, ali vizantijsko pravo...

— Bacite u koš.

— Ama ne, to su radovi koje potpuno finansira Zajednica i osim toga nisu loši. Ono što najviše mogu da uradim to je da pozovem svu trojicu i da ih pitam da li mogu da izbace ove redove. Njima mogu da se obrukaju.

— A kakav može da bude predmet ljubavi u vizantijskom pra-vu?

— Oh, postoji uvek način da on bude uveden. Prirodno ako je u vizantijskom pravu postojao predmet ljubavi, to nije taj o kojem priča ovaj. Nikada nije taj.

— Koji taj?

— Taj u koji ti veruješ. Jednom, imao sam pet ili šest godina, sanjao sam da imam trubu. Pozlaćenu. Znate, jedan od onih snova od kojih vam se čini da vam med teče venama, vrsta noćne polucije, kakvu može da doživi samo pubertetlija. Mislim da nikada nisam bio toliko srećan kao u tom snu. Nikada više. Prirodno, kada sam se pro-budio shvatio sam da trubo nema i počeo sam da cvilim kao pas. Pla-kao sum colof'ii dana. Zaista je taj predratni svet, biće to trideset »Nino, bio avet, sirotinjo. Kada bih danas imao sina i kada bih ga video lako ožalollćnm>H nikao bih mu hajdemo, kupicu ti trubu —radilo se o

55igrački, ne bi koštala ćeli imetak. Mojima nije to čak ni palo na pa-met. Trošiti, u ono vreme, bila je ozbiljna stvar. I bilo je važno vaspi-tati decu da ne mogu da imaju sve što požele. Ne sviđa mi se čorba sa keljom, govorio sam — i zaista je bilo istina, moj bože, kelj u čorbi mi jo bio odvratan/Taman posla da kažu dobro, za danas preskoči čorbu i uzmi samo jelo (nismo bili siromašni, imali smo predjelo, glavno jelo i voće). Ne gospodine, jede se ono stoje na stolu. Umesto toga bi baka, kao kompromisno rešenje, uzimala kelj iz mog tanjira, deo po deo, komadić po komadić, malo po malo, i ja sam onda morao da jedem či-stu čorbu, još odvratniju nego pre, i to samoje već bio ustupak na koji moj otac nije rado gledao.
- Ali truba?
Gledao me je oklevajući: — Zbog čega vas toliko zanima truba?
— Mene ne. Vi ste taj koji je govorio o trubi u vezi sa predme-tom ljubavi koji nije onaj pravi...
— Truba... Te večeri trebalo je da doðu ujak i ujna iz ***, nisu imali dece i ja sam im bio sestrić mezimac. Videli su me kako plačem zboj; te sablasne trube i rekli da će ćelu stvar oni srediti, da ćemo su-tradan otići u Upim gde su imali ćelu jednu tezgu punu igračaka, nešto čudesno, i da ću naći trubu koju sam želeo. Proveo sam noć bu-dan, i kasnije celoga jutra samo sam poskakivao. Posle podne odosmo u Upim, i tamo je bilo bar tri vrste truba, bile su to obične li-mene stvarčice ali mene su potsećale na pozive trubača iz mističnog zaliva. Bila je tu jedna vojna truba, trombon sa žljebom i jedna pseu-dotruba, jer je imala pisak i bila zlatna ali je imala dugmiće saskofo-na. Nisam znao koju da odaberem i možda sam previše razmišljao. Meo sam ih sve i odavao sam utisak da neću nijednu. U isto vreme, ujna i ujak mora da su gledali u cedulje sa cenama. Nisu bili škrti, ali meni se učinilo da su pronašli nešto jevtinije, bakelitni klarinet, sav u crnoj boji, sa posrebrenom tastaturom. »Možda ti se ovaj dopada?« zapitali su. Isprobao sam ga, prilično je drečao, pokušavao sam da ubedim sebe kako je bio divan, ali u stvari sam razmišljao i govorio sobi da su ujna i ujak želeli da uzmem klarinet zato stoje manje koš-l,ao, l ruba mora daje koštala čitavo bogatstvo i nisam mogao da im naitiHiiem takvu žrtvu. Uvek su me učili da kada ti ponude nešto što ti se dopada moraš odmah da kažeš ne hvala, i to ne samo jednom, ne dti kaž(!š ne hvala i odmah pružiš ruku, već da čekaš da darodavac insistira, da kaže molim te. Tek tada vaspitano dete pristaje. Tako suru rekao da možda ne bih voleo trubu, da će mi možda dobro doći i klarinet, ako oni misle tako. I gledao samih, odmeravajući, nadajući so da će insistirati. Nisu insistirali, Bog da im dušu prosti. Bili su mnofjo srećni šio su mi kupili klarinet, koji mi se — kazali su — oči-fdodno najviše dopadao. Bilo je suviše kasno da povučem reč. Dobio hiiiii kliiiiini'l (MikIiid jo u mono sumnjičavo: #elit.o da znate da li sami iln^jti snuju trubu:'
No irkiiii ?;.im ,'i'lini ila /.nam šla jr Ino predmet ljubavi.
B8
Ah — rekao je, ponovo počinjući da lista rukopis — vidite, čak i vi ste opsednuti tim predmetom ljubavi. Takvim se stvarima može manipulisati koliko god hoće. Ma... Osim toga, da sam kasnije uzeo trubu? Da li bih zaista bio srećan? Šta vi kažete na to, Kazaubone?
— Možda biste sanjali klarinet.
— Ne — suvo je zaključio. — Klarinet sam jedino i imao. Čini mi se da nikada na njemu nisam ni svirao.
— Sanjao ili svirao?

— Svirao — reče naglašavajući i, ne znam zbog čega, osetio sam se kao neka dvorska luda.
i ?,mii) koju suin unio ruoporednju no nti horizontu žalosnih pokreta i tužnih po-dii nalik Htimiif'orlmii iui kifli... (prlm. prov.) (fr.jzl
5710
I naposletku još, iz onih brojeva od kojih ta Magija zavisi, kabalistički se izvodi iz vinum VIS NUMerorum. (Čezare dela Rivijera, Magijski svet, Heroja, Mantova, Osana, 1603, str.65-66)
Ali ispričaću o mom prvom susretu sa Belbom. Poznavali smo se iz viđenja, tu i tamo smo izmenjali neke rečenice kod Pilada, ali ni-sam mnogo znao o njemu, osim daje radio u Garamonu, a od knjiga Garamona na fakultetu mije došlo do ruke samo nekoliko. Mali ali ozbiljni izdavač. Mladog čoveka koji završava diplomski rad uvek privlači osoba koja radi u nekoj od izdavačkih kuća u kulturi.
— A šta vi radite? — zapitao me je jedne večeri dok smo obo-jica bili naslonjeni na pocinkovnu tezgu u samom ćošku, paritešnjeni gomilom koja je nešto slavila. Bilo je to vreme u kojem su se svi jedni drugima obraćali sa ti, studenti profesorima i profesori studentima. Da i ne govorimo o stalnim mušterijama Pilada: »Plati mi piće,« govo-rio je student u montgomeriju glavnom uredniku velikog dnevnog li-sta. Kao da smo bili u Petrogradu u vreme mladog Šklovskog. Sve sami Majakovski a nijedan Živago. Belbo ovo opšteprihvaćeno ti nije odbijao, ali je bilo očigledno daje to činio iz prezrenja. Govorio je ti da bi pokazao da odgovara na vulgarnost vulgarnošću, ali da postoji ambis između toga da se dopusti sebi prisnost i biti prisan sa nekim. Videh ga kako govori ti sa naklonošću, ili strastveno, vrlo retko i vrlo. malom broju osoba, Diotaleviju, ponekoj ženi. Onome koga je pošto-vao, a nije ga duže poznavao, govorio je vi. Tako je činio sa mnom sve vreme dok smo radili zajedno, a i ja sam cenio tu privilegiju.
— A šta vi radite? — zapitao me je, sada znam, sa simpatijom.
— U životu ili u pozorištu? — rekoh, pokazujući na pozornicu Pilade.
— U životu.
— Studiram.
— Pohađate fakultet ili studirate?
— Možda neće da vam zazvuči istinito ali te dve stvari nisu u kontradikciji. Završavam diplomski rad o Templarima.
Oh kakva gadna stvar — rekao je. — Zar to nije posao za lu-đake?
.Ja proučavam one prave. Dokumente o procesu. Ali šta znale vi o Templarima?
.l;i radim u jednoj izdavačkoj kući a u jednu izdavačku kuću (lolii/.(! pamelni i ludi. l'osao urednika je da jednim pogledom pre-pozna lude, Kodu se neko zakači za Templare gotovo uvek je luđak.
Mu nemojte. Njihovo ime ja Icf/ija. No neće baš svi ludi govo-rili o Templarima. Kuko di ti(.;e prepoznajete?
l'osao. Sudu ću objasniti, viimu koji ste mladi. Uzgred, kako hii V
— Kazaubon. r
— Zar to nije bio jedan lik iz Middlemarcha*?
— Ne znam. U svakom slučaju bio je i neki filolog iz doba Rene-sanse, čini mi se. Ali nismo rođaci.
— 0 tome ćemo drugi put. Hoćete još nešto da popijete? Još dva, Pilade, hvala. Dakle. Na svetu postoje kreteni, imbecili, budale i ludi.

— Postoje li izuzetci?
— Da, nas dvojica, na primer. Ili barem on, bez uvrede, mene. Ali, sve u svemu, svako, kada se dobro pogleda, pripada jednoj
od ovih kategorija. Svako od nas katkada je kreten, imbecil, budala ili lud. Recimo da je normalna osoba ona koja u razumnim grani-cama mesa sve te komponente, te idealne tipove.
— Idealtvpen?
— Bravo. Znate i nemački?
— Natucam ga radi upotrebe literature.
— U moje vreme onaj koji je znao nemački nije dobijao po-sebna priznanja. Svoje znanje bi poneo u grob. Verujem da se to da-nas dešava sa kinsekim.
— Ja ga ne znam dovoljno, znači da ću dobiti priznanje u vidu diplome. Ali vratite se svojoj tipologiji. Staje genije, Ajnštajn, reci-mo?
— Genije je onaj koji se jednom od komponenata igra na neve-rovatan način, hranećije drugima. — Otpi piće. Reče: — Dobro veče, lepotice. Jesi li opet pokušala samoubistvo?
— Nisam — odgovori ona u prolazu — sada sam u kolektivu.
— Odlično — reče joj Belbo. Okrenuvši se meni: — Mogu da se izvrše i kolektivna samoubistva, zar ne mislite?
— Govorite o luđacima?
— Nadam se da niste moju teoriju uzeli.za suvo zlato. Ja ne is-pravljam svet. Govorim o tome staje ludo za jednu izdavačku kuću. Teorija je ad hoc, u redu?
— U redu. Sada ja častim.
— U redu. Pilade, molim te manje leda. Ovako odlazi pravo u krv. Dakle. Kreten gotovo da i ne govori, peni, u grču je. Prinosi sla-doled čelu, zato što mu nedostaje koordinacija. Ulazi na kružna vrata u suprotnom smeru.
— Kako to uspeva?
— Njemu to polazi za rukom. Zbog toga je kreten. Nije za nas interesantan, prepoznaješ ga svuda, i ne dolazi u izdavačke kuće. Ostavimo ga po strani.
— Ostavimo.
— Biti imbecil nešto je složenije. To je društveno ponašanje. Imbecil je onaj koji govori uvek preko čaše.
— U kom smislu?
Kumim Dflonlž Kliot.
59— Ovako. — Upro je kažiprstom u vrh čaše i preko njega po-kazao na tezgu. — On želi da govori o onome stoje u čaši, ali budući da nije čitav, govori preko. Ako baš hoćete, jednostavno rečeno, to je onaj koji pravi gafove, koji nekog tipa koga je žena upravo ostavila pita kako je lepa gospođa. Da li sam potpuno jasan?
— Potpuno. Poznajem ih dosta.
— Imbecil je mnogo tražen, posebno u mondenskim okolno-stima. Sve stavlja u neugodne situacije, ali time daje prostora za ko-mentare. U svom pozitivnom obliku, postaje diplomata. Govori preko čaše kada su gaf napravili neki drugi, menja temu. Ali nije za nas in-teresantan, nikada nije kreativac, vest je da se poziva na druge, znači ne dolazi u izdavačke kuće da ponudi rukopise. Imbecil ne kaže da mačka laje, on priča o mački kada drugi govore o psu. Oglušuje se o pravila konverzacije a kada debelo pogreši to je već vrhunac. Veru-jem da je to soj koji je na putu istrebljenja, jer je nosilac izrazito

građanskih vrlina. Potreban mu je salon Verdiren, ili ništa manje nego kuća Germantovih. Vi studenti čitate još te stvari?
— Ja da.
— Imbecil je Đoakino Mira koji prolazi pored svojih službe-nika i od njih vidi samo jednoga, svog nakićenog, sa Martinika. »Vous etes negre?«* pita ga. A ovaj će:»Oui, mon general!«** A Mira na to: »Bravo, bravo, continuez!«*** I ide dalje. Pratite me? Izvinite, ali večeras slavim istorijsku odluku u mome životu. Prestajem da pijem. Hoćete još jedan? Bolje ćutite. Osećaću se krivim. Pilade!
— A budala?
— Ah. Budala ne greši u ponašanju. On greši u rezonovanju. To je onaj koji kaže da su svi psi domaće životinje i da svi psi laju, ali i mačke su domaće životinje i onda i one laju. Ili, svi Atinjani su smrt-nici, svi stanovnici Pireja su smrtnici, znači svi stanovnici Pireja su Atenjani.
— Što je istina.
-- Jeste, ali čist slučaj. Budala može čak i da kaže tačnu stvar, ;ili iz pogrešnog rezonovanja.
— Mogu da se kažu" i pogrešne stvari, iako su rezonovanja Uična.
— Bogami tako je. Zašto se inače truditi toliko da bi se postala
razumna životinja?
— ? Svi veliki antropomorfni majmuni potiču iz inferiornih oblika života, ljudi potiču iz inferiornih oblika života, znači svi ljudi su veliki antropomorfni majmuni.
Poprilično dobro. Sada smo već na pragu onoga koji ;;umnja ð;i se nešto ne uklapa, ali nam je potreban izvestan napor da dokažemo SUi i znsl.o. Budala je maksimalno lukava. Imbecila pre-
Vi Min iininiiV U'r.ii'/) (pi im.piov }
Dm, moj ('umirili)'!
III iivn. Iiiiivii, 'iiimii luku MlIMllivili'l
eo
poznaješ odmah (o kretenu da ne govorimo), dok budala rezonuje skoro kao i ti, osim što je jedna potpuno beznačajna ništarija. On je umetnik u paralogizmima. Nema spasa uredniku izdavačke kuće, morao bi na njega da potroši atavujvečnost^Objavljuju se mnoge knji-ge budala jer u prvom trenutku na nas ostavljaju utisak. Urednik nije zato tu da bi vodio brigu o budali. To ne radi akademija nauka, zbog čega bi trebalo onda izdavačka kuća?
— Ne čini to ni filozofija. Ontološki argument svetog Anselma je budalast. Bog mora da postoji zato što mogu da o njemu mislim kao o biću koje je u svemu savršeno, uključujući i samo postojanje. Brka postojanje u mislima sa postojanjem u realnosti.
— Da, ali je takođe budalasto i Goniloneovo pobijanje. Ja mogu da mislim na jedno ostrvo u moru iako tog ostrva nema. Brka misao o mogućem sa misli o neophodnom.
— Večni rat budala.
— Naravno, a Bog se zabavlja kao lud. Hteo je da bude neza-misliv samo da bi pokazao kako su Anselmo i Gonilone bili budale. Kakav veličanstven stvaralački cilj, ma šta pričam, sam čin vrline od koje je Bog hteo da bude stvoren. Sve smišljeno da bi kosmička buda-laština bila razotkrivena.
— Okruženi smo budalama.

— Od njih se ne može pobeći. Svi su budale, izuzev vas i mene. Štaviše, bez uvrede, osim vas.
— Znate li čemu služi Gedelov ogled. fl|,r,,,,,r, ...
— Nemam pojma, ja sam kreten. Pilade! v i -
— Ali sada je tura moja.
— Posle ćemo podeliti. Epimenid sa Krita kaže da su svi Krićani lazovi. To kaže on koji je Krićanin, a Krićanine on poznaje do-bro, to je istina.
— To je budalaština.
— Sveti Pavle. Pismo Titusu. Slušajte sad: svi oni koji misle da bi Epimenid mogao biti lažov mogu samo da veruju Krićanima ali Krićani ne veruju Krićanima, te prema tome nijedan Krićanin ne misli da bi Epimenid bio lažov.
— Jel' to budalaština ili nije?
— Vi ocenite. Ja sam kazao daje teško uhvatiti budalu. Jedna budala može čak da dobije i Nobelovu nagradu.
— Dajte mi da razmislim... Svi oni koji ne veruju daje Bog st-vorio svet za sedam dana nisu fundamentalisti, ali poneki fundamen-talista veruje da Bog jeste stvorio svet za sedam dana, prema tome niko ko ne veruje daje Bog stvorio svet za sedam dana jeste u stvari fundamentalista. Je li to budalasto ili nije?
— Moj bože — moglo bi se reći... Ne bih znao. Šta vi kažete?
— Tako je. —? U svakom slučaju premda je istina, nažalost. Jer probija jedan od zakona silogizama. Ne mogu se izvlačiti univer-znlni zaključci iz dve pojedinosti
A nko biste vi bili hud.il.i?
61— Bio bih u dobrom starom građanskom društvu.
— Ah da, budalaština nas okružuje. A možda zbog našeg raz-ličitog logičkog sistema, naše budalaštine jesu njihove mudrosti. Ćela priča o logici sastoji se po definiciji u prihvatljivom pojmu za buda-laštine. Suviše je beskrajno. Svaki veliki mislilac jeste budala onom drugom.
— Misao kao skladna forma budalaštine.
— Ne. Budalaština neke misli u stvari je nesklad sasvim druge neke misli.
— Duboka misao. Već je dva, uskoro Pilade zatvara a još nismo do luđaka stigli.
— Upravo dolazim do toga. Luđaka prepoznaješ odmah. On je budala koja ne zna za trikove. Budala pokušava da svoje teze dokaže, ima iskrivljenu logiku ali je ipak ima. Luđak, medjutim, ne brine za to da ima logiku, nema tog kuršlusa koji za njega predstavlja upozore-nje. Za njega sve dokazuje sve. Luđak ima jednu flksideju, i sve što mu dopadne ruku dobro je da istu potvrdi. Luđaka prepoznaješ po slo-bodi koju sebi dopušta u odnosu na potrebu dokazivanja po ko-rišćenju svih raspoloživih sredstava da bi došao do razjašnjenja. I iz-);ledaće vam čudno, ali luđak pre ili kasnije poteže za Templarima.
— Uvek?
— Postoje luđaci i bez Templara, ali oni sa Templarima su najlukaviji. U početku ih ne prepoznaješ, čini se da govore o njima na normalan način, onda, odjednom... — Dao je znak za još jedan viski, onda se, predomislio i zatražio račun. — Ali, kada je već o Templa-rima reč. Pre neki dan mije neko ostavio otkucani tekst o toj temi. Uhođen sam daje reč o luđaku, ali u milosrdnom obličju. Kucani toksl. počinje dosta mirno. Da li biste hteli da na tekst bacite pogled?
- Vrlo rado. Mogao bih u njemu da nađem nešto što bi moglo da mi posluži.

— U to baš ne verujem. Ali ako imate slobodno pola sata, skočite do nas. Ulica Sinčero Renato broj jedan. To će biti od koristi više meni nego vama. Kazaćete mi odmah da li vam se čini radom vrodnim pažnje.
Zašto u mene imate poverenja?
Ko je rekao da ga imam? Ali ako doðete, imaću ga. U radoz-iiiilosl imam poverenja.
Ušao je jedan student, razdraženog lica: — Drugovi, duž />;i iid(! Mornarice poredali su se fašisti, sa lancima!
Sipkom ću ja njih. — rekao je onaj sa tatarskim brkovima koji mi jo prelio a propos Lenjina. — Hajdemo drugovi! — Sviizaðoše.
Sta ćemo mi? Idemo li? -- upitah, osećajući krivicu.
Ni; kazao jo Bolbo. To su uzbune kojima se služi Pilad lutko lii is|>ruznin lokal. Budući dti jo prvo veče u kojem sam prestao (Im pljoin, < imunim so ni/.dni/.ono. Mora du jo re<": <> apslinentnoj krizi. Svo ln flln Hiim ruknu, ukyucujući i ovaj trenutak, laz jo. Laku noć, Ka-
u
Njegova jalovost je bila beskrajna. Imala je zanosa u sebi. (E.M. Sioran, Zli demiurg, Pariz, Galimar, 1969, »Panse Etranga«*)
Razgovor kod Pilada ponudio mi je Belbovu fasadu. Dobar posmatrač bi mogao intuitivno da nasluti melanholičnu prirodu nje-govog sarkazma. Ne mogu da kažem daje on bio maska. Možda su maska bile one prijateljske prisnosti kojima se potajno predavao. Njegov sarkazam iskazan javno u dubini je otkrivao melanholiju koja je bila najistinitija, koju je tajno sam pokušavao da sakrije pred so-bom, maskirajući je običnom melanholijom.
Gledam sada ovu file, u kojoj je u suštini pokušavao da roman-sira ono što mi je dan kasnije u Garamonu govorio o svom poslu. Tu nalazim njegovu temeljitost, njegovu strast, razočaranost urednika koji piše preko treće osobe, njegov strogi moral što gaje primoravao da samog sebe kažnjava jer je želeo ono na šta je osećao da nema prava, pokazujući njegovu želju u jednom neizvornom i patetničnom svetlu. Nikada nisam sreo nekoga ko bi sa toliko prezira oplakivao se-be.
filename: Džim od Konoplje
Videti sutra mladog Čintija.
1. Lepa monografija, stroga, možda malo previše aka-demska.
2. U zaključku,uporeðivanje Katula, poetae novi i mo-derne avangarde je najgenijalnija stvar.
3. Zašto ne kao uvod?
4. Ubediti ga. Reći će da se takve akrobacije ne prave u jednoj filološkoj publikaciji. Da zavisi od profesora hoće li da rizikuje da izgubi pisca predgovora i da proigra karijeru. Jedna briljantna ideja na poslednje dve stranice ostaje neza-pažena, ali kada je na početku ne može da promakne, i može hulje samo da izaziva.
5. Dovoljno je složiti je kurzivom, u vidu duže uvodne reci , po strani od pravog i odgovarajućeg istraživanja, tako hipoteza ostaje samo hipoteza i ne kompromituje ozbiljnost rada. Ali tako će čitaoci biti odmah osvojeni, pristupiće knjizi iz sasvim različitog ugla.
Da li ga zaista podstičem na jedan slobodniji postupak ili ga koristim da bi napisao moju knjigu?
Izmoniti knjige sa dve reci. Demiurg na delu drugih.

»l'nl.ismilu
63Umesto da se uzme vlažna glina i da se ona oblikuje, mali udarci u stvrdnutu glinu u kojoj je neko već izvajao kip. Moj-sije, udariš ga čekićem propisno, i on progovara.
Primiti Viljema Š.
— Video sam vaš rad, nije loš. Ima tenziju, fantaziju, dramatičnost. Je li vam to prvo što ste napisali?
— Ne, već sam napisao ranije drugu tragediju, to je priča o dvoje veronskih ljubavnika koji...
— Ali, razgovarajmo o ovom radu, gospodine S. Pitao sam se zbog čega radnju situirate u Francusku. Zašto neu Dansku? Govorim onako, ne treba mnogo, dovoljno je pro-meniti dva ili tri imena, zamak Salon — na — Marni koji po-staje, racimo, zamak Elsinor... I da u jednom nordijksom ambijentu, protestantskom, gde lebdi Kirkegorova senka, sve te egzistencijalne napetosti...
— Možda imate pravo.
— I ja verujem. A potom vašem bi radu bila potrebna neka stilistička skraćenica, ne više od letimičnog doteri-vanja, kao kada frizer čini poslednje poteze pre nego što će daprostavi ogledalo iza potiljka... Recimo, očev duh. Zastoje na kraju? Ja bih ga stavio na početak. Na način da stroga očeva opomena odmah zagospodari ponašanjem mladog princa i dovede ga u sukob sa majkom.
— Čini mi daje ideja dobra, radi se samo o zameni sce-ne.
— Tačno. I najzad o stilu. Uzimamo jedan slučajni deo, evo, ovaj gde dečko dolazi na proscenijum i počinje svoje razmišljanje o akciji i neakciji. Odlomak je dobar, zai-sta, ali ne osećam u njemu dovoljnu snagu. »Delovati ili ne delovati? To je pitanje koje rada moja strepnja! Treba li da podnosim uvrede neprijateljice sudbine ili...« Otkud ovo pi-tanje usled moje stepnje? Ja bih rekao pitanje je sad, problem je sad, razumete, ne njegov individualni problem već funda-mentalno pitanje egzistencije. Alternativa između biti i ne biti, recimo...
Naseliti svet decom koja će otići pod drugim imenom, i niko neće znati da su tvoja. Kao da si Bog u civilu1. Ti si Bog, štitaš (»radom, čuješ da ljudi pričaju o tebi, i Bog tu i Bog tamo, i kakav je prekrasan ovaj svet, i kako elegantna gravi-tacija univerzuma, i smeješ se ispod brkova (potrebno je da fi(!t,iifi sa lažnom bradom, ili ne, bez brade, jer prema bradi Hunu odurni] prupoznaš), i govoriš među sobom (solipsizam \U\yti\ jo dramatičan): »Kvo, ovo sam ja i oni to ne znaju.« I noko 1.0 guni na ulici, možda t.« i vroða, i t.i ponizno kažeš iz-vini, i Idufi, im1 li si Hun i <ln l'i I" lioćoš, jodnu pucketanje pr-liju, i mvuI lii su n pilili pi'ul.vorio. Ali li -;j toliko beskrajno

moćan da sebi možeš da dozvoliš toliki luksuz da budeš do-bar.
Bog inkognito u romanu. Nepotrebno, ako je ideja meni pala na pamet mora da je pala i nekome drugome.
Varijanta. Ti si pisac, ne znaš još koliko veliki, ona koju si voleo te je izdala, život za tebe nema više smisla i jed-noga dana, da bi zaboravio, otputuješ Titanikom i doživiš brodolom u južnim morima, pokupi te (jedinog preživelog) uroðenička piroga i provodiš duge godine a da niko ne zna za tebe, na nekom ostrvu nastanjenom samo papuancima, sa devojkama koje ti pevaju pesme strasne čežnje, tresući gru-dima ovlaš pokrivenim vencem od pua cveća. Počinješ da se privikavaš, zovu te Džim, što čine kada su belci u pitanju, jedna devojka ćilibarske puti dolazi ti jedne večeri u kolibu i kaže ti: »Ja tvoja, ja

sa tobom.« Napokon, prijatno je, uveče, ležati na verandi i posmatrati Južni Krst dok ti ona miluje če-lo. Živiš sa smenama svitanja i sutona, i ne znaš za drugo. Jednoga dana stiže motorni čamac sa Holanđanima, sazna-ješ daje prošlo deset godina, mogao bi da odeš sa njima, ali oklevaš, radije bi da menjaš kokosove orahe za namirnice, nadaš se da bi mogao da se pozabaviš žetvom konoplje, urođenici rade za tebe, počinješ da ploviš od ostrvca do ostrvca, postao si za sve Džima od Konoplje. Jedan portugal-ski avanturista uništen alkoholom dolazi da radi sa tobom i izbavlja se, svi već pričaju o tebi u tim morima Dubine, save-tuješ maharadžu Bornea u vezi sa pohodom na dajake* na reci, uspevaš da osposobiš stari top iz vremena Tipa Sahiba, napunjen kimovima, uvežbavaš odred privrženih malajaca, sa zubima pocrnelim od betela. U jednom okršaju blizu Ko-ralnog Grebena, stari Sampan, sa zubima porcnelim od be-tele, štiti te sopstvenim telom — Srećan sam što umirem za tebe, Džime od Konoplje. — Stari, stari Sampane, prijatelju moj. Sada si već čuven u ćelom arhipelagu između Sumatre i Portoprensa, pregovaraš sa Englezima, u kapetaniji u luci Darvin registrovan si kao Kure, i već si Kure za sve — Džim od Konoplje za uređenike. Ali jedne večeri, dok te devojka miluje na verendi i Južni Krst blista kako nikada sijao nije, aj kakva razlika od Medveda, shvataš: želeo bi da se vratiš. Samo na malo, da vidiš šta je ostalo od tebe, tamo.
Uzimaš motorni čamac, stižeš do Manile, odatle te avion sa elisom nosi na Bali.Zatim Samoa, Admiralska ostrva, Singapur, Tananarive, Timbuktu, Alepo, Samar-knnd, Rasni, Malta i kod kuće si.
l'rošlo je; osamnaest, godina, život je ostavio traga na tebi, lico lijo preplanulo od tropskoj; vetra, staryisi, možda
ilnllllMiri Iliinimt, liuil|i< lovci mi Ijinl'iki' i;|iivii l|iiim pinv)lepši. I evo samo što si stigao otkrivaš da su u knjižarama iz-ložene sve tvoje knjige, u kritičkim izdanjima, tvoje se ima nalazi na pročelju stare škole u kojoj si naučio da čitaš i pišeš. Ti si Veliki Izgubljeni Pesnik, savest generacije. Romantične šiparice ubijaju se nad tvojim praznim grobom.
I onda srećem tebe, ljubavi, sa mnogo bora oko očiju, i licem još lepim što kopni pod teretom sećanja, i grize savesti. Skoro da sam te očešao na pločniku, tu sam na dva koraka, a ti si me gledala kao što gledaš bilo koga, a tražiš u stvari dru-gog daleko iza njegove senke. Mogao bih da progovorim, da izbrišem vreme. Ali čemu? Zar nisam već imao ono što sam želeo? Ja sam Bog, ista samoća, ista oholost, isto očajanje što nisam jedno od bića koje sam stvorio, baš kao svi. Svi koji žive u mojoj svetlosti i nasuprot ja koji živim u nepodnošlji-vom svetlucanju svoje tame.
Kreni, kreni da osvojiš svet, Viljeme Š.! Čuven si, pro-laziš pored mene i ne prepoznaješ me. Ja sebi u bradu mrmlj-am biti ili ne biti i sebi govorim bravo Belbo, dobro obavljen posao. Kreni stari Viljeme Š., da uzmeš svoj deo slave: ti si sam stvorio, ja sam ti samo prepravio. Mi koji smo izdelali dela drugih, kao glumci ne smemo da budemo sahranjeni u svetoj zemlji. Ali glumci se prave kao da se svet, onakav ka-kav je, pokreće na drugačiji način, dok mi od već beskrajnog sveta i svemira pravimo mnogostruke sklopove.
Kako život može da bude toliko velikodušan da omo-gućava jednu tako uzvišenu nagradu za mediokritetstvo?
12
U senci tvojih krila, Jehova.
[Glas Bratstva, u Sveopštoji CelovitojReformaciji, Kasel,

Vesel, 1614, kraj)
Dan kasnije otišao sam u Garamon. Broj jedan u ulici Sinčero Renato uvodio je u jedno prašnjavo predvorje, iz kojeg se naziralo dvorište sa radnjicom za izradu užadi. S ulaza desno nalazio se lift koji bi mogao da bude izložen u nekom paviljonu industrijske arheo-logije, a kada sam pokušao da njime krenem sumnjivo se nekoliko puta prodrmao, i ne odlučivši se konačno da krene. Napustio sam ga iz opreznosti i prešao dva reda malko zavojitih, drvenih i vrlo prašn-javih, stepenica. Kako sam docnije saznao, gospodin Garamon voleo je ovu podružnicu zato stoje podsećala na jednu izdavačku kuću u Parizu. Na odmorištu stepenica jedna pločica je nosila naziv »Izda-vači Garamon, d.d.«, a otvorena vrata uvodila su u ulaz u kojem nije bilo telefonistkinje ili pak odgovarajućeg čuvara. Ali pri ulazu nije ni-kako mogla da se zaobiđe kancelarijica, predsoblje, i istoga časa ne suoči sa jednom osobom verovatno ženskog pola, neodređenih go-dina, i visine koja bi u nekom eufemističkom određenju mogla da se nazove nešto manjom od srednje.
Ova je navalila na mene jezikom za koji mi se učinilo da sam ga već negde čuo, dok nisam shvatio daje to bio italijanski ali lišen skoro svih vokala. Zapitah je za Belba. Pošto me je koji sekund ostavila da čekam, povede me duž hodnika u kancelariju u dnu stana. Belbo me primio ljubazno: »Dakle vi ste ozbiljna osoba. Uđite.« Pokazao mije da sednem ispred njegovog pisaćeg stola, starog kao i sve drugo, prenatrpanog rukopisima, baš kao i police uz zidove.
— Niste se uplašili Gudrun? — reče mi.
— Gudrun? Ta... gospođa?
— Gospođica. Ne zove se Gudrun. Mije tako zovemo zbog nje-nog izrazito nibelunškog izgleda i budući da govori na ljupko tevton-ski način. Želi da odmah kaže sve, i štedi na vokalima. Ali ima osećaj za justitia aequatrix: kada kuca na mašini štedi na konsonantima.
— Staje vaš posao ovde?
— Nažalost, sve. Vidite, u svakoj izdavačkoj kući postoji neko čija je nezamenljivost jedino u tome što predstavljajedinu osobu koja je u stanju da ponovo pronađe stvari u neradu što ga stvara. Ili bar zato što je, kada se izgubi neki rukopis, poznat krivac.
— Gubite čak i rukopise?
— Ne više od drugih. U jednoj izdavačkoj kući svi gube ruko-pisi), Verujem da je to u stvari glavna aktivnost. Ali ipak je dobro da postoji žrtveni jarac, zar no? Prebacujem im jedino što ne gube one za koju bih ja žolco d.i nostanu. Neugodni incidenti u ime onoga stoje dobri Hokoti nu/.ivnn Tho ndvancetnent of learning.
— Ali (.»de sr pibo?
R7Raširio je ruke: — Izvinite, ali jeste li svesni koliko.budalasto pitanje ste postavili? Kada bi se znalo gde, ne bi bili izgubljeni.
— Logično — rekao sam. — Ali, slušajte. Kada negde vidim knjige Garamona, čini mi se da pripadaju vrlo brižljivo odabranim edicijama a i imate katalog kojije prilično bogat. Sve to pravite ovde? Koliko vas?
— Ispred se nalazi jedan sobičak sa tehničkim urednicima, ovde pored moj kolega Diotalevi. Ali on se bavi udžbenicima, dugo-trajnim delima, duge izrade i duge prodaje, u smislu da se dugo pro-daju. Univerzitetske edicije radim ja. Ali nemojte da mislite, posao nije ogroman. Oh, Bože, nekim se knjigama i ja oduševim, rukopise moram da pročitam, ali opšte uzev sve je to posao kojije već zagaran-tovan, ekonomski i naučno. To su

izdanja Tih i Takvih Instituta, ili pak kongresni materijali, koje radi i finansira Univerzitetsko telo. Ako je autor početnik, profesor piše predgovor, i odgovornost je nje-gova. Autor vrši korekturu bar u dva maha, kontroliše navode i fus-note, i odriče se autorskih prava. Zatim knjiga bude prihvaćena, u toku nekoliko godina proda se hiljadu ili dve hiljade primeraka, troš-kovi su pokriveni... Nikakvih iznenađenja, svaka je knjiga u prome-tu.

— Pa šta onda vi radite?

— Mnogo toga. Pre svega moram da izaberem. A zatim, tu su neke knjige koje objavljujemo o našem trošku, skoro uvek su to pre-vodi uglednih pisaca, kako bismo ih držali u katalogu. I konačno po-stoje i rukopisi koji stižu ovako, donose ih pojedinci. Retko je to stvar vredna pažnje, ali je potrebno da se pogleda, nikad se ne zna.

— Dal' vam zabavno?

— Dal' mije zabavno? To je jedina stvar koju umem dobro da radim.

Prekinuo nas je neki tip od četrdesetak godina, kojije imao na sebi jaknu nekoliko brojeva veću, retka svetloplava kosa padala mu je preko gustih obrva, takođe žutih. Govorio je blagim tonom, kao da podučava neko dete.

— Stvarno sam se umorio od tog Vademecum del Contribuen-te. Trebalo bi da ga celog preradim a mrzi me. Smetam?

— To je Diotalevi — rekao je Belbo i upoznao nas.

— Ah, došli ste da vidite Templare? Siromašak. Slušaj, pala mi jo na pamet jedna dobra: Ciganska Urbanistika.

Odlična je — rekao je oduševljeno Belbo. — Meneje upravo
/nokujiljiila Actočka Hipodromistika.

Vnlirmistveno. Ali gde ćeš je staviti: u TvrdePreseke ili
Mom.....(I u vidimo— rekao je Belbo. Pretraživao je po fioci
i) limlijr TvnllPmsok... ?-? PoRlocIuo.je u mene, primećujući moju nulo/milu:.!
Tvnlii'rrunk, podučilo me, jeste umetnost re-?•i'\|n florlm. Muni' m -i •(• iMoinlavlju
TvrdiPresek nije odsek već
r
predmet, kao Mehaničko Ujkačestitanje i Dlakoizmicanje, i svi su u odseku Tetrapiloktomije.

— Staje tetralo... — usudio sam se.

— To je umetnost sečenja vlati načetvoro. Pod taj odsek spada obučavanje u nepotrebnim tehnikama, recimo Mehaničko Uj-kačestitanje podučava kako da se konstruišu mašine za pozdrav-ljanje ujne. Nismo baš načisto da li da u tom odejjku ostavimo Dla-koizmicanje, koje je umetnost izvlačenja za dlaku, i ne izgleda baš da je nepotrebno. Hm?

— Molim vas, sada mi recite šta znači ćela ta priča... —prek-linjao sam.

— To da Diotalevi, i ja, pravimo reformu znanja. Fakultet Komparativne Beznačajnosti, na kojem se studiraju nepotrebni ili nemogući predmeti. Fakultet namerava da stvara naučni kadar koji će biti u stanju da do beskonačnosti uveća broj nevažnih predmeta.

— I Koliko odseka tu ima?

— Za sada četiri, ali trebalo bi već da sadrži svo znanje. Odsek Tetrapiloktomije ima pripremnu funkciju, namera mu je da poduči smislu beznačajnosti. Jedan važan odeljak je ovaj o ProtivSkupnosti ili Nemogućem. Na primer Ciganska Urbanistika i Actečka

Hipodro-mistika... Suština discipline jeste razumevanje dubokih razloga bez-načajnosti, a u odeljku ProtivSkupnosti čak i njene nemogućnosti. Eto čemu Morzeova nauka o morfemima, Istorija antarktičke agri-kulture, Istorija slikarstva na Uskršnjim Ostrvima, Savremena knji-ževnost Sumera, Montesirijske ustanove za proučavanje sistema ocenjivanja, AsiroVavilonska filatelija, Tehnologija Točka u Preko-lumbijskim carstvima, Brajeva ikonologija, Fonetika nemog filma...
— A šta kažete na Psihologiju masa u Sahari?
— Dobro je — kazao je Belbo.
— Dobro — rekao je Diotalevi sa ubeđenjem. — Vi bi trebalo da sarađujete. Momak ima štofa, zar ne Jakopo?
— Da, odmah sam shvatio. Sinoć je sa mnogo pronicljivosti iz-vodio budalaste zaključke. Ali nastavimo, vidim da vas projekat inte-rosuje. Šta smo stavili u odsek Oksimoron, ne mogu da pronađem be-lešku?
Diotalevi izvadi iz džepa papirić i pogleda u mene sa mudrijaš-kom simpatijom: — U Oksimoronu, kako sama reč kaže, nalazi se kontradiktornost discipline. Eto zbog čega Ciganska Urbanistika po meni treba da završi ovde...
-..... Ne — reče Belbo —- samo ako je Nomadska urbanistika.
1'mtivSkupnosti se tiču empirijske nemogućnosti, Oksimoron je kon-Inulikdja u terminima.
Videćerno. Ali šta smo stavili u Oksimoron? Evo, Ustanove Ktivoludje, Paramenidovu Dinamiku, Heraklitovu Statiku, Spartan-sku Razvratnost, Ustanove Narodne Oligarhije, Istoriju Inovativnih Trudlcjja, Tautološku Dijalektiku, Ćuteću Prepirku...
Već sam osećao izazov da pokažem od kakve sam pasmine: —
69Mogu li da vam sugerišem Gramatiku Zastranjenosti?
— Divno, divno! — rekli su uglas, i bacili se da zapisu.
— Ima jedna stvar — rekoh.
— Koja?
— Ako vi obelodanite projekat, pojaviće se gomila ljudi sa de-lima vrednim pažnje.
— Jesam li ti rekao da je to oštrouman momak, Jakopo — kaza Diotalevi. — Znate li da je upravo to naš problem? I ne želeći došli smo do idealnog profila realnog znanja. Dokazali smo neophod-nost mogućeg. S toga bi trebalo ćutati. Ali sada moram da idem.
— Kuda? — zapita Belbo.
— Petak je, posle podne.
— Oh, Hriste Bože — reče Belbo. Zatim meni: — Ovde preko puta nalaze se dve ili tri kuće u kojima žive pravoverni Jevreji, znate one sa crnom kapicom, bradom i uvojcima. Nema ih mnogo u Mila-nu. Danas je petak i u sumrak počinje sabat. Tada u stanu prekoputa počinju da pripremaju sve, da pale svećnjake, da kuvaju jela, da ra-spoređuju stvari tako da im sutradan ne preostaje ni svecu da zapale. Čak i televizor ostaje uključen ćele noći, sem što su primorani da od-mah promene kanal. Naš Diotalevi ima mali dvogled, i sramno špiju-nira sa prozora, i oduševljava se, sanjajući daje sa druge strane uli-ce.
— A zašto? —- upitah.
— Zato što se naš Diotalevi uzjogunio i tvrdi daje Jevrejin.
— Zašto uzjogunio? — zapitao je pogođeno Diotalevi. — Je-sam Jevrejin. Imate li nešto protiv, Kazaubone?
— Ni slučajno.

— Diotalevi — reče odlučno Belbo — ti nisi Jevrejin.
— Nisam? A moje ime? Kao Gracijedio, Diosijakonte,* sve prevedeno sa hebrejskog, imena iz geta, kao Šalo.m_Alejkum.(' J ?
— Diotalevi je ime za dobru sreću, koje često daju opštinski činovnici nahočićima. A tvoj deda je bio nahoče.
— Jevrejsko nahoče.
— Diotalevi, imaš ružičastu kožu, guturalni glas i praktično si ulbino.
— Kada već ima kunića albina, biće da ima i Jevreja albina.
— Diotalevi, ne može se odlučiti da se postane Jevrejinom kao fito se odlučuje da se postane filatelista ili JjsJbfivin sve dok. Jevrejin se ruda. Raspitaj se, ti si običan paganini kao i svi drugi.
— Obrezan sam.
— Ma hajde! Svako može da ode na obrezivanje radi higijene. Dovoljan je siimo doktor sa termokauterom: tf kojoj godinTšišeobre-
ZHO?
Nocomo dH turamo mak na konac.
• /nlivnll n<i Hunu, Nakttjn Hoj; nm tobom Nložnnice od glavne refii Bog (Dio). I Dio-ttdnvl 1)1 /.iinOllo Nt)kB l,n liti« poill7.ii (prlm.prcv.)
70
— Bogami ćemo da teramo. Pravi Jevrejin tera mak na ko-
nac.
— Niko ne može da dokaže da moj deda nije bio Jevrejin.
— Naravno, zato što je bio nahoče. Ali mogao bi isto tako da bude i naslednik vizantijskog prestola ili kopile Habsburgovaca.
— Niko ne može da dokaže da moj deda nije bio Jevrejin, a i pronađen je blizu Oktavijinog trema.
— Ali tvoja baka nije bila Jevrejka, a kod njih se poreklo vodi po ženskoj liniji...
— .. .i izvan svih anagrafskih rezona, jer i u opštinske registre može da bude upisano daleko preko pisma, postoje argumenti krvi, a krv kaže da su moje misli izrazito talmudske, i sa tvoje strane bio bi čist rasizam da ostaneš pri svome da čak i pagani mogu da budu tako osobito talmudski u meri u kojoj ja smatram da jesam.
Izašao je. Belbo mi reče: — Na ovo ne obraćajte pažnju. Ovakva diskusija se vodi skoro svakoga dana, osim što svakoga dana ja pokušavam da nađem neki novi dokaz. Činjenica je daje Diotalevi privržen Kabali. Ali postojali su i kabalisti hrišćani. A osim toga, slušajte, Kazaubone, ako Diotalevi želi da bude Jevrejin, ja ne mogu tome da se protivim.
— Slažem se. Budimo demokrate.
— Budimo demokrate.
Upalio je cigaretu. Ja se setih zbog čega sam došao. — Govorili ste mi o jednom kucanom tekstu o Templarima — rekoh._____
— Tačno... Da vidimo. Bio je u jednoj fascikli od veštačke kože... — Počeo da kopa po gomili rukopisa i pokušavao je da iz nje iz-vuče jedan, vidljiv do pola, a da pritom ne sruši druge. Riskantan zahvat. I zaista gomila se rasula po podu. Belbo je sada imao u ruci fasciklu od veštačke kože.
Pogledao sam indeks i uvod. — Razmatra hapšenje Templara. Godine 1307 Filip Lepi odlučuje da uhapsi sve Templare u Francu-skoj. Postoji legenda koja kaže daje, dva dana pre nego što će Filip iz-dati nalog za hapšenje, jedna dvokolica sa senom, koju su vukli

vo-lovi, napustila zidine Templa, u Parizu, i otišla u nepoznatom pravcu. Priča se da je u njoj bila grupa vitezova predvođena izvesnim Omo-nom, i da su oni pobegli u Škotsku, prisajedinivši se sa ložom zidara u Kiliviningu. Legenda će vitezove čak da poistoveti sa društvom zi-dara koji su, vekovima, prenosili tajne Solomonovog Hrama. Eto, to sam i predviđao. I ovaj iznalazi poreklo masonerije u tom bekstvu Templara u Škotsku... Priča koja je prežvakavana dva veka, zasno-vana na fantazijama. Nikakav dokaz, mogu da vam bacim na sto pe-dosol.ak knjižica koje prepričavaju istu priču, jedna se na drugu na-dovozujo. (Hodajte; ovo, slučajno sam otvorio: »Dokaz ove škotske ek-•ipodicijojosto činjonica da i danas, posle šest stotina pedeset godina, inči poslojo ii svotu rodovi koji se pozivaju na Miliciju Templa. Kako ilrunačijo objasniti kontinuitet tog nasloda?« Shvatate? Kako je mo-
71guće da ne postoji markiz Karabas pošto i mačak u čizmama kaže da je bio u njegovoj službi?
— Razumeo sam — rekao je Belbo. — Odbaciću ga. Ali vaša priča o Templarima me zanima. Sada kada srećom prilika imam pri ruci za to stručnjaka, ne želim da ga pustim da mi pobegne. Zbog čega svi govore o Templarima a ne o malteškim vitezovima? Ne, nemojte sada da mi odgovarate. Već je kasno, Diotalevi i ja još malo pa treba (i a idemo na jednu večeru sa gospodinom Garamanom. Ali morala bi da bude gotova oko pola jedanaest. Ako uspem, ubediću i Diotale-vi ja da skočimo do Pilada — on obično odlazi da spava rano a i ne pije uopšte. Tamo se nalazimo?
— A gde bi inače? Pripadamizgubljenoj generaciji, i nekako nalazim sebe jedino u društvu sa samoćom svojih bližnjih.
7 '
13
Le frere, li mestre du Temple Qu'estoient rempli et ample D'or et d'argent et de richesse Et qui menoient tel noblesse, Ou sont il? que sont devenu? (Chronique a la suite du roman de Favel)
Et in Arcadia ego. Piladje te večeri bio slika zlatnog doba. Bilo je jedno od onih večeri u kojima ne primećuješ samo da će se Revolu-cija izvesti, već i da će je potpomognuti industrijski Sindikat. Samo kod Pilada mogao je da se vidi vlasnik predionice, obučen u vindja-knu i bradat, kako igra američku loto osmicu sa budućim beguncem pred pravdom, u dvorednom sakou i sa kravatom. Bili smo na sa-mom početku jednog velikog rušenja paradigme. Još u ranim šezde-setim godinama brada je bila fašistička — ali trebalo je da ocrtava profil, što se postizalo brijanjem po obrazima, ala Italo Belbo — u šez-deset osmoj značila je pobijanje, a sada postaje neutralna i univer-zalna, stvar slobodnog izbora. Brada je uvek bila maska (lažnu bradu stavljamo da nas ne bi prepoznali) ali u tom kratkom vremenskom razmaku do početka sedamdesetih godina mogli smo da se prikri-jemo i pod pravom bradom. Moglo se lagati govoreći istinu, šta više, govoreći emgmatičnu i neodređenu istinu jer sudeći prema bradi nije mogla da se odredi ideologija bradonje. Ali te večeri, brada je sijala čak i na izbrijanim licima onih koji je nisu imali ali se po njima videlo da bi trebalo da je nose a odrekli su je se iz prkosa.
Moje večne digresije. No u jednom trenutku su stigli Belbo i Diotalevi, brundajući uzajamno, uznemirenog izgleda, sa reskim ko-mentarima večere koju su upravo napustili. Tek docnije ću da saz-nam šta su večere kod gospodina Garamona.

Belbo je odmah prešao na neku od svojih omiljenih prepeče-nica, Diotalevi se poduže zamislio, i odlučio za tonik. Našli smo jedan stočić u dnu koji su dve tranvajdžije upravo bili oslobodili jer su uju-tru morali rano da ustanu.
— Dakle, dakle — reče Diotalevi — ti Templari,..
— Ne, nemojte molim vas da me stavljate na muke... To su st-vari koje možete svuda da pročitete...
— Mi smo za govornu tradiciju — rekao je Belbo.
— Više je mistična — reče Diotalevi. — Bog je stvorio svet go-voreći, nije poslao telegram, f ' .; K:>"??"}'?"'•?
I bi svetlost, stop. Pismo sledi — rekao je Belbo.
Solunjanima, pretpostavljam — rekao sam.
Templari upitao je Belbo.
Duklo rekao sam.
Nikada se ne počinje sa duklo piij'ovio je Diotalevi.
73Napravio sam pokret kao da ću da ustanem. Sačekao sam da ino zamole. Nisu to učinili. Seo sam i počeo priču.
— Ne, kažem vam, priču znaju svi. Prvijekrstaški rat, je li ta-ko? Gotfrid duboko poštuje sveti grob i prihvata ovaj zavet, Boduen postaje prvi kralj Jerusalima. Vladavina hrišćana u Svetoj Zemlji. No jedno je držati Jerusalim, drugo ostatak Palestine, saraceni su po-l.učeni ali ne i odstranjeni. Život u tim delovima nije lak, ni za nove domaćine, ni za hodočasnike. I eto kako u 1118, pod vladavinom Boudena II, stižu nove ličnosti, predvođene izvesnimlgom d Pejnom, i ofbrmljuju prvo jezgro jednog Reda Siromašnih Hristovih Vitezova: monaški red, ali sa,mučeni i oklopom. Sa tri klasična zaveta: siro-maštvo, neporočnost, poslušnost, kao i onim o odbrani hodočasnika. Kralj, biskup, svi, u Jerusalimu, daju odmah pomoć u novcu, daju im smeštaj, raspoređuju ih u vrtu starog Solomonovog Hrama. I eto kako postaju Vitezovi Templa.
— Ko su oni?
— Verovatno su Igo i prvih osam spadali među idealiste, zah-vaćene onom krstašicom mistikom. Ali kasnije će postati svojevrsni kadeti koji traže avanture. Novo carstvo u Jerusalimu je u izvesnom smislu Kalifornija onog vremena prilike za sticanje bogatstva su ne-brojene. Kod kuće nemaju neku perspektivu, kamo sreće daje bilo ko od njih uradio šta od značaja. Mislim na posao u °kyJLnm£lejgije stra-naca. Šta činiš ako si u neprilici? Postaješ Templar, upoznaje!"nova mosta, tu je razonoda, tu se tuče, hrane te, oblače te, a na kraju |ošj -ðulu.spašavaš. Svakako, morao bi da budeš u dovoljnoj meri očajan, jer se radi o tome da odlaziš u pustinju, da spavaš pod šatorom, da 'provodiš dane i dane a da ne vidiš žive duše osim drugih Templara i poneko lice turčina, i jašeš pod suncem, i trpiš žeð, a prinuðen si i da puniš po utrobi onih drugih bednih ðavola...
Zaustavio sam se na trenutak: — Možda sam preterao kad od ovoga pravim vestern. Postoji tu verovatno i treća faza: red je postao moćan, želi da učestvuje u borbi za prevlast i pored položaja koji je stekao u zemlji. I u toj tački Templar ne znači neophodno rad u Svetoj /(Miliji, već Templar služi i kod kuće. Zamršena priča. Često liče na vojničine, koji put, pak, pokazuju i izvesne skrupule. Na primer, ne može se reći da su bili rasisti: protiv muslimana su se borili zbog toga su i bili tamo, ali viteškim duhom, i uzajamno se poštovali. Kada je izaslanik Damaskog emirata posetio Jerusalim, Templari su mu do-ðolili jodnu malu džamiju, u međuvremenu pretvorenu u hrišćansku crkvii, kako bi mogao da upražnjava svoj verski život. Jednoga dana u mitra jo ušao jedan

Franak koji se zgrozio videći muslimana na os-većenoin mostu, i počeo da ga zlostavlja. Ali Templari su ovog netr-peljivim otonili i i/vinili so muslimanu. To bratstvo po oružju sa ne-prijatnijom đovošće ih polom do propasti, jer će na procesu biti op-luzitiii flnk i vm Indu su imali veze sa ezoteričnim muslimanskim sek-liunn. A innzdn ju i l.arnn, l.ojo pomalo slično onim avanturistima koji •ai navukli nlVirlui bolest, nisu bili odnej'.ovHiii u najboljoj monaškoj /4
tradiciji, nisu bili toliko suptilni da pohvataju teološke razlike, zamis-lite koliko ih je takvih Lorensa od Arabije, koji su posle kratkog vre-mena počeli da se oblače kao šeici... A potom, teško je ocenjivati nji-hove akcije, jer hrišćanski istoriografi kao stoje Gijom od Tira često ne propuštaju priliku da ih ocrni.

— Zašto?

— Zato što su postali suviše moćni i suviše im se žuri. Sve se dešava sa Svetim Bernarom. Sećate se svetog Bernara, ne? Veliki or-ganizator, reformiše benediktinski red, izbacuje ukrase iz crkve, kada ga neki kolega, kao Abelar, nervira, napada ga po sistemu MekKjirlya, i da može dao bi ga na lomaču. Kako ne može, spaljuje njegove knjige. Zatim propoveda krstaškirat, naoružajmo se i idite...

— Nesimpatičan vam je, — primetio je Belbo.

— Ne, ne podnosim ga, daje do mene ne bi završio ništa bolje nego u jednom od onih strašnih krugova, a kamoli kao svetac. Ali bio je dobar predstavnik za štampu što se tiče sebe samog, gledajte us-luge koju mu čini Dante, imenuje ga šefom kabineta Bogorodice. Po-staje odmah svetac jer se sukobio sa čestitim ljudima. Ali govorio sam o Templarima. Bernar je odmah osetio daje to plodonosna ideja, i podržava ovo devetoro avanturista, transformišući ih u Vojnike Hristove,* pa onda priznajemo da su Templari, u svom herojskom iz-danju, njegov izum. Godine 1128. sazvao je sabor u Troaju upravo da bi definisao kakva je ustvari ta nova monaška soldateska, i nekoliko godina kasnije piše pohvalu toj takozvanoj Militia Christi, i priprema nekakav pravilnik od sedamdeset dva člana, zanimljiv za čitanje, jer se u njemu ima svačega. Misa svakoga dana, ne smeju daje služe ek-skomunicirani vitezovi, ali ako neko od njih moli da bude primljen u Hram treba ga hrišćanski prihvatiti, i vidite da sam imao pravo kada sam govorio o Legiji stranaca. Nosili su beli ogrtač, prost, bez krzna, osim ako je jagnjeće ili ovčije, bilo je zabranjeno da nose povijene i meke cipele u modi, spavalo se u košulji i gaćama, na dušeku, sa jed-nim čaršavom i jednim pokrivačem...

— Na onoj vrućini možeš misliti koliko je to smrdelo... — re-kao je Belbo.

— 0 tome koliko je smrdelo tek ćemo da pričamo. Pravilo je imalo još neke strogosti: jedna ista zdela za dvojicu, jede se u tišini, meso tri puta nedeljno, pokora*,petkpm, ustaje se u zoru, ako je posao Eio težak dobija se dozvola za jedan sat više spavanja, ali zauzvrat moraju da se očitaju trinaest očenaša u krevetu. Stoji jedan majstor, čitav niz podređenih hijerarhiji, tamo do vojskovođa, oklopnika, šti-tonoša i slugu. Svaki vitez ima tri konja i jednog štitonošu, nikakvih luksuznih ukrašavanja na uzdi, sedlu i kičicama na nozi konja, jed-nostavno oružje, ali dobro, zabranjen lov, izuzev na lavove, jednom Mililjii Christ.i
I'KNITKNTIA knjinijii u vidujjafltpk^jit]jHvmijiir u praksi kod rimokatolika, (pri-m.prtiv.))
75rečju, život sav u pokori i bitkama. A da ne govorim o zavetu nepo-ročnosti, na kome se uporno nastoji, jer to su bili ljudi koji nisu bora-vili u manastiru već vodili rat, živeli usped ovoga sveta, ako svetom nazovemo mravinjak koji mora daje u to vreme bila Sveta

Zemlja. Sve u svemu, pravilo kaže daje društvo bilo koje žene strašna opas-nost i da se mogu da se ljube samo mama, sestra i tetka roðena.
Belbo oklevaše: — Pa dobro, ipak tetka, ja bih tu bio oprezni-ji... No koliko se sećam, zar Templari nisu bili osuðeni iza sodomiju? I ma ona knjiga Klosovskog, Bafomet. Koje bio Bafomet, neko njihovo demonsko božanstvo, zar ne?
— Doći ću do njega. Ali razmislite na trenutak. Vodili su pravi mornarski život, mesecima i mesecima u pustinji. Nalaziš se u kući ðavola, noć je, ležiš ispod šatora sa nekim koji je jeo sa tobom iz iste /.dole, san ti dolazi osećaš hladnoću žedj strah i želju za mamom. Šta činiš?
— Muževna ljubav, tebanska legija — predložio je Belbo.
— Ali zamislite kakav je to pakleni život, usred drugih nao-ružanih boraca koji nisu dali zavet, koji kada osvoje neki grad siluju mladu mavarku, ćilibarskog stomaka i baršunastih očiju, i šta radi Templar, meðu mirisima libanskih kedrova? Preostaju im mladi mavri. Sada shvatate zbog čega se raširila uzrečica »Piti i huliti kao Templar.« To je pomalo priča o svešteniku u rovu, koji se naliva raki-jom i huli Boga sa svojim nepismenim vojnicima. A daje to sve. Nji-hov pečatTFi prikazuje uvek u paru, jejinogj)ripijenog uzjeða drugog, na..istome konju. Čemu, budući da im pravilo dopušta pčTtri konja svakome? Mora daje to bila Bernarova zamisao, kako bi se simjoli-zovalo siromaštvo, ili dvojstvo njihove uloge monaha i viteza. Ali po-j»lodajte~vTsada maštu prostog puka koja kaže da ti monasi propa-daju, dok jedan stomakom gura drugome stražnjicu! Klevetaćeihta-kiidc...
... ali naravno ako su to sami tražili — komentarisaoje Bel-l)o. Dolazi li u obzir da je taj sveti Bernar bio budala?
Ne, budala nije bio ali i ori~Je"b!6 monah, i u onim vreme-nima monah je imao čudnu ideju o telu... Malopre sam se uplašio da snin moju priču opisao suviše u maniru vesterna, ali ako bolje raz-mislim, slušajte šta kaže Bernar, o svojim omiljenim vitezovima, imam baš kod sebe neke citate jer zavreðuju svaku pažnju: »Izbega-vnju i zaziru od glumaca, opsenara i igrača, nepriličnih pesama i I'ursi, kosu šišaju kratko, naučivši od apostola daje bruka i sramota, zii čoveka da neguje frizuru. Nikada nisu viðeni da se češljaju, retkofl su poni, brada im je čekinjava, smrde na prašinu, prljavi su i od svog1*/ oružja i od vrućine. No bih požHoo da spavam u njihovim kasarnama — rekao
je Hrlili).
Dioliilrvi je mudrovao: /.a iaposniko je uvck bilo tipično da iihj'.iijii zdrjivu piljiivšliuu, da bi ponizili sopst.vono t.elo. Jeli ono bese nvt'ii Mitkiirijti fli.ii i<- "•ivimi nu.i»(1iu)ii)"gg^Ui. kinin bi mu crvi padali 7B
sa leða, on ihje skupljao i stavljao ponovo na telojer zašto i oni, Božja stvorenja, ne bi imali svoju gozbu?
— Taj stolpnik je sveti Simeon — rekao je Belbo — i kako se meni čini, sedeo je na vrhu stuba kako bi mogao da pijucka na glave onih koji su prolazili ispod.
— Mrzim kako duh tako i duhovitost prosvetiteljstva — rekao je Diotalevi. — U svakom slučaju, Makarije ili Simeon, postojao je stolpnik sa crvima kako kažem ja, ali ja nisam autoritet za predmet budući da se ne bavim ludostima pagana.
— A tvoji su rabini ih Herone bili čisti — rekao je Belbo.
— Živeli su u nečistim kućercima zato što ste ih vi neznabošci saterali u geto. Meðutim Templari su bili prljavi zato što im se to do-padalo.

— Ne dramatizujemo — rekao sam. — Da li ste ikada videli vod regruta posle marša? Ali ispričao sam te stvari da bih vam pri-bližio kontradikciju Templara. Morao je da bude mistik, asketa, ne jede, ne pije, da se ne kocka, ali da odlazi u pustinju, seče glave ne-prijateljima Hrista, više ih sakupi više kupona ima za raj^on smrdi, sve je više čekinjav svakoga dana, i oncfajoš Bernar zahteva da posle osvajanja nekog grada ne sme da se baci na neku šiparicu ili staricu, i da sebi u noćima kada šija mesečina, gde kao što je poznato duva vrući samum kroz pustinju, sebi ne dozvoli poneku uslugicu svoga omiljenog sadruga. Kako je moguće da budeš monah i mačevalac, paraš po utrobama i očitaš avemarija, ne smeš da gledaš lice svoje roðake a potom uðeš u neki grad, posle dugih dana opsade, drugi kr-staši pred tvojim očima uvaljuju kalifovoj ženi, prekrasne devojke iz Sulema otkopčavaju svoje prsluke i kažu uzmi me uzmi me ali mi pokloni život... A Templar ne, mora a ostane tvrd, smrdljiv, čekinjav kako je želeo sveti Bernar, i da izgovara večernju molitvu... S druge strane, dovoljno je da se pročitaju Retraits...

— Šta su pa oni?

— Statuti reda, u prilično kasnoj redakciji, možemo reći u vreme kada je red već bio u pantoflama. Nema ništa gore za jednog vojnika nego kada se dosaðuje zato što jeTat završen. Na primer, u jednoj tački zabranjuju se tučnjava, ranjavanje hrišćanina u dvo-boju, trgovanje sa ženom, klevetanje brata. Ne sme da se izgubi rob, da se razljuti zbog nečega pa da kaže »odlazim Saracenima!«, iz ne-marnosti izgubi konj, daruje života sa izuzetkom pasa i mačaka, ode bez dozvole, slomije majstorov pečat, napusti noću štab, pozajmi no-vac reda bez dozvole, baci iz besa odelo na zemlju.

— Iz jednog sistema zabrana može se shvatiti šta sve puk iz navike radi — rekao je Belbo — i iz njega izvući skica svakodnevnog života.

— Da vidimo — rekao je Diotalevi - jedan Templar, razl-jućtm zbog nečtijja što su mu braća rekla ili učinila to večeri, izlazi bez dozvole usred noći, na konju, sa mladim Saracenom iz pratnje i šatri uflkopjjenu politi (iliešniin o srdio, od I uzi do neke rnskulašne devojke i

77potkupivši je petlovima iznudi priliku za nedozvoljeni polni odnos... Zatim, u vreme dok on orgija, mladi Mavar beži sa konjem i naš se Templar, još prljaviji oznojeniji i čekinjaviji nego obično, vraća kući podvijenog repa i pazeći da ga ne otkriju daje pare (Hrama) kome drugom nego zelenašu Jevrejinu što čeka kao lešinar na stalku...

— To si ti rekao, Kaifa — primetio je Belbo.

— De de, radi se o stereotipima. Templar se trudi da povrati, nko ne Mavra, onda bar prividno konja. Ali jedan saborac primećuje zij; i uveče (zna se, u takvim društvima zavist je uveliko odomaćena), kada na opšte zadovoljstvo stiže meso, pravi gadne aluzije. Kapetan posumnja, osumnjičeni se koprca, crveni, vadi nož i baca se na sa-druga...

— Na cinkaroša — precizirao je Belbo.

— Na cinkaroša, odlično rečeno, baca se na bednika i seče ga po licu. Ovaj stavlja ruku na mač, obojica se tuku što im ne dolikuje, kapetan nastoji da ublaži udarce, braća se grohotom smeju...

— Piše i huliše kao Templari... — reče Belbo.

— Tako mu Boga, za ime Boga, Božju mu, Bogamu, krv mu Ko/ju — dramatizovao sam ja.

— Bez sumnje, naš pobesni, po... šta doðavola radi jedan Templar kada pobesni?

— Pomodri u licu — predložio je Belbo.

— Tako je, baš kao što kažeš, pomodri u licu, strgne odeću i baca je na pod...

- Evo vam vaše govnjive tunike vi i vaš hram prokletstva! — prudložih. — Šta više, mačem udara po pečatu, lomi ga i urla da ide Saracenima.
— Prekršio je najmanje osam zapovesti jednim jedinim udar-cem.
Zaključio sam, da bih bolje ilustrovao svoju tezu: — Možete li onda vi da zamislite takve tipove, koji kažu odlazim sa Saracenima, 11 a dan kada ga kraljev balija hapsi i preti mu usijanim gvožđem? Go-vori izdajice, reci da ste ga turali z'guza! Mi? Pa mene vaša klješta znsmojnvaju, vi nemate pojma na staje sve spreman jedan Templar, I uricu >;<i ja z'guza vama, i papi, a ako mi padne šaka i samom kralju Filipu!
Priznao je, priznao! Sigurno je bilo tako — reče Belbo. — A l»ul. do tajne, svakoga dana malo uljca, tako se bolje gori. Kao dooa — zaključio je Diotalevi.
Prekinula nas je jedna devojka, sa mladežom u obliku jagode na nosu, koja je dižu 1 a papire u ruci. Pitala nas je dali smo već potpi-sali /n iiigentinsko drugove koji su u zatvoru. Belbo potpisa odmah, i no >[lndnjiii':i u pnpir. U svakom slučaju gore im je nego meni — re-kao ju I Hol ulovi ju koji H'U<» zbunjono gledao. Zatim se okrenuo devoj-cl: On mi inozo da potpišu, pripudn indijanskoj manjini koja za branili ju dii mi njoni pripnduici potpisuju vliisl.il.iin imunom. Mnogi od u j III mi i ni t'ohijl jor ih vini lu proklinju, I'uvojka ju od meri hi Diot.ale
vija sa puno razumevanja i dodala papir meni. Diotaleviju je laknulo.
— Ko su oni? — zapitao sam.
— Kako ko su? Argentinski drugovi.
— To znam, ali koja grupa?
— Takuara, pa?
— Ali Takuara su fašisti — usudio sam se da kažem, na os-novu onoga što sam o njima znao.
— Fašisto — zasikta devojka na mene sa mržnjom. I ode.
— Ali jednom rečju, ti Templari su dakle bili sirotani? zapitao je Diotalevi.
— Ne — rekoh — moja je greška, nastojao sam da vam oživim priču. Ono što smo rekli odnosi se na borbene formacije, ali red je od samog početka primao ogromne donacije i malo po malo osnovao svoje štabove po celoj Evropi. Znate li da im je Alfonso od Kastilje i Aragona poklonio ostavio ćelu jednu oblast, i čak, napravio testame-nat po kojem im ostavlja kraljevinu u slučaju da umre bez nasledni-ka. Templari se nisu oslonili na to i napravili su pogodbu, kao tobože proređeni i ukleti kad iznenada ti ukleti i proređeni čine pola tuceta tvrđava Španije. Portugalski kralj im je poklonio jednu šumu, budući daje bila još pod vlašću Saracena Templari su na ove navalili, rastu-rajući Mavre i tako su da kažem osnovali Kuimbru. A to su samo epi-zode. Sve u svemu, jedan deo se borio u Palestini, ali se red najvećim delom razvijao u zavičaju. I šta se dešava? To da ako neko treba da ide u Palestinu a za to je neophodan novac, kako se ne usuđuje da pu-tuje sa nakitom i zlatom, uplaćuje kod Templara u Francuskoj, ili u Španiji, ili u Italiji, dobija priznanicu, a na Istoku je unovčuje.
— To je kreditno pismo — kazao je Belbo.
— Naravno, izmislili su ček, i to pre firentinskih bankara. Tako se dogodilo da su Templari, sa donacijama, onim što su osvojili sa oružjem u ruci i provizijama iz finansijskih transakcija, postali multinacionalna kompanija. Radi upravljanja jednim takvim predu-zećem, bili su potrebni ljudi koji imaju nešto u glavi. Ljudi kojima je pošlo za rukom da ubede Inokentija II da im podari posebne privile-gije: red može da zadrži ćeli ratni plen, i gdegod ima posed nije dužan da odgovara ni kralju, ni episkopu, niti

jerusalimskom patrijarhu, već samo papi. Oslobođeni da u bilo kojem mestu plaćaju porez, imaju pravo da te iste nametnu na posedima koje kontrolišu... Uk-ratko, njihovo je preduzeće uvek u aktivi a u koje sada niko ne srne da zaviri. Otuda je jasno zašto na njih nerado gledaju biskupi i vladari, a opet bez njih se ne može. Krstaši su smetenjaci, ljudi koji odlaze ne
, znajući kuda idu i na šta će "naići, Templari su međutim u svim tim oblastima kao kod kuće, znaju kako da se ophode sa neprijateljem, poznaju teren i vojnu veštinu. Red Templara je jedna ozbiljna stvar, pnmiriti smo izloženi upravo razmetanju njegovih udarnih formaci-ja.
Ali da lij« U) bilo nizmelmijo? ??-? zapita DioUilevi. fl jest«, istini 7,n volju, u zapanjujući ju još i raskorak i/.
7flmeđu njihovog političkog i administrativnog znanja, i svojevrsnog stila zelene beretke, sve srcem ništa mozgom. Uzimamo priču o Aska-loni...
— Uzmimo je — rekao je Belbo, i načas skrenuo pažnju ka iz-vesnoj Dolores koju je pozdravio upadljivo pohotno.
Ova je sela pokraj nas rekavši: — Želim da čujem priču o Aska-loni, želim da čujem.
— Dakle, jednoga dana kralj Francuske, nemački car, Bo-duen III jerusalimski i dva velika majstora Templara i Hospitalaca odlučili su da opkole Askalonu. Krenuli svi u opsadu, kralj, dvor, pa-trijarh, sveštenici sa krstovima i stegovima, arhiepiskopi Tira, Naza-reta, Kesarije, sve u svemu, veliki praznik, sa šatorima podignutim ispred neprijateljskog grada, i rrtnim zastavama kralja francuske, i palvezima*i dobošima... Askalonaje bila branjena iz sto pedeset kula i stanovnici su se priprenrli na vreme za opsadu, svaka kuća je bila sa otvorima što su služile kao puškarnice, mnoštvo tvrđava u tvrđa-vi. Kažem, Templari koji su bili tako hrabri, takve stvari su morali da znaju. Ali ništa od toga, svi su se dali u pokret, izgradili kornjače i tornjeve od drveta, znate one konstrukcije na točkovima koje se do-guraju do ispod neprijateljskog zida i iz njih se bacaju buktinje, ka-menje, strelice, dok izdaleka katapulti bombarduju kamenjem... Askalonjani su pokušavali da zapale tornjeve, vetar im nije išao na ruku, plamenovi su zahvatili zidove, koji se skoro u istom času ruše. Prolaz! U tom momentu svi ljudi iz opsade baciše se kao jedan, i desi se čudna stvar. Veliki majstor Templara zakrči prolaz tako da su u grad ušli samo njegovi ljudi. Zlonamerni tvrde daje tako učinio kako hi plenom obogatio samo Hram, a dobronamerni šire glas daje bojeći si; zasede, hteo da u izvidnicu pošalje svoje neustrašive ratnike. U svakom slučaju, tom ne bih dozvolio da predaje na vojnoj školi, jer rol.rđeset Templara uleteše u grad sa sto osamdeset na sat, udariše u zidine grada na suprotnoj strani, zakočiše se ostavljajući ogroman oblak prašine, pogledaše se u oči, upitaše se šta tu rade, promeniše siner kretanja i prodefilovaše kroz Mavre navratnanos, koji se na njih sručiše kamenjem i veretama* sa prozora, masakriraše ih ukl-jučujući i velikog majstora, zatvoriše prolaz, obesiše o zidove leševe i hri.šćanima stadoše da pokazuju lakat, grohotno se i gnusno smejući.
— Okrutan je mavarin — rekao je Belbo.
— Kao i dete — ponovi Diotalevi.
— Ti tvoji Templari su bili neko društvance u stilu katanga.* Klizala je Dolores uzbuđeno.
Moiii pre padaju na pamet Tom i Džeri — rekao je Belbo.
"" vitllki (1nl.vrl.iisM stilovi snidiijovokovne milicije (prim.prev.) "" nnl.li'kii oružju, kopijo koju su baca rukom ili i£ luka (prim.prev.) " l'iirlNkl kntnn^n nii '(ili bili nnkii

vrsl.n prof'osionnlnih sibmlžija regrutovanih od kel-nnin, kiili'il/.llii, portiru i y,n riiiluu sUiclontiUi Hiimili novirnih liiciimn budući da su li |illnu|u 1)111 uglavnom imliii i imimliilNinovl. Salonski rovolucionuri. Ovđe, u Mi lililll, U pllnilju Nil Vnriivnliin KATANliK/.l1, Jtiilnii var^unln.

Pokajao sam se. Konačno, živeo sam dve godine s\? Templa-rima, i voleo sam ih. Pritisnut snobizmom mojih sagovornika,- pred-stavio sam ih kao ličnosti crtanog filma. Možda je za to kriv GijonT °d Tira nepouzdani istoriograf. Nisu bili takvi vitezovi Templa, bradati i blistavi, sa lepim krstom crvene boje na svetloj mantiji, poigravajući na konjima u senci svoje crnobele zastave, Boseana, spremni — i to na veličanstven način — za svoju svečanost smrti i podviga, a znoj o kojem je govorio sveti Bernar bio je možda bronzani sjaj koji je njiho-vom užasnom osmehu davao sarkastičnu plemenitost, dok su name-ravali da slave tako surovo zbogom sa životom...Laspsiiu ratu, kako je govorio Žak d Vitri, jaganjci puni blagosti u miru, tvrdi u borbi, istrajni u molitvi, surovi prema neprijateljima, dobronamerni prema braći, označeni belim i crnim na svom barjaku jer su izvor svjetlosti za prijatelje Hrista, tame i užasa za svoje protivnike...

Iskreno patetični šampioni vere, poslednji primer jednog vi-teštva na zalasku, i kako sad da se odnosim prema njima kao tamo neki Ariosto, kad lako mogu da budem njihov Žoenvil? Pale su mi na pamet stranice koje im je posvetio autor Priče o Luju Svetom, koji je sa Lujem Svetim bio otišao u Svetu Zemlju, pišući i boreći se u isto vreme. Templari su već postojali sto pedeset godina, krstaških ra-tova je bilo dovoljno daše satru svi ideali. Kao senke su nestale heroj-ske figure kraljice Melisande i Boduena gubavog kralja, zamrle su unutrašnje borbe onog davno iskrvavljenog Libana, Jerusalimjejoš jednom pao, Barbarosa se utopio na Kilikiji, Ričard Lavlje Srce po: tučen i ponižen prerušen se vratio u otadžbinu, upravo, sa Templa-rima, hrijšćanstvp je izgubilo svoju bitku, Mavari sad već imaju pri-lično razvijen smisao za konfederaciju među nezavisnim moćnim državama ali ujedinjenim u odbrani jedne civilizacije — čitali su Avi-cenu, nisu neznalice kao Evropljani, jer inače kako je moguće ostati dva veka izložen jednoj tolerantnoj, mističnoj, i razuzdanoj kulturi Libertina, a da se ne podlegne njenim dražima, i podrediti je konačno zapadnoj kulturi, mrcinskoj, prostačkoj, varvarskoj i germanskoj? Kako je 1244 .poslednji put i definitivno pao Jerusalim, rat, započet stg„pedeset godina ranije, je izgubljen, hrišćani su morali da prestanu da dovlače vojske u pustaru stoje određena za mir i miris libanskih kedrova, siroti Templari, kome .cilju je, poslužila vaša epopeja? Blagosti, melanholijo, bledilo slave stoje starila, zašto se sada ne bi prepustila osluškivanju tajnih doktrina mističnih muslimana, svešteničkom nagomilanom bogatstvu u skrivenim trezorima? Možda odatle potiče legenda o vitezovima Templa, koja još opseda razočarane i čežnjive duhove, priča o moći bez granica koja sada ne zna više na čemu bi mogla da se vežba...

1 kada, već na zalasku mita, stiže Luj, sveti kralj, kralj kome je Akvinski česti gost, za stolom, onaj koji u krstaški rat još veruje, upr-kos dva vuku snova i bezuspcšnili pokušaja zbog gluposti pobednika, vnidi li uopSU; pokušati još jodnom? Vnuli, kaž« Luj Svel.i, Templari Nt.iiju u/ njo/jii, u porazu >;'• pnit.o, jer l,o jo njihov posao, kako inače 81opravdati ^empl bez krstaškog rata?

* Joj napada Damijetu sa Sredozemnog mora, neprijateljska okal-^ je sva u blještanju koplja i helebardi i bojnih zastava francu-p,KOg kralja, štitova s grbom i šimsira,* milina je i pogledati ove dične ljude, galantno izjavljuje Žoenvil, što nose zlatno oružje koje blješti na suncu. Luj je trebalo da čeka, ali ipak odlučuje da se iskrca po svaku cenu.

»Verni moji, bićemo nepobedivi ako se sjedinimo u svom milosrđu. Ako jaudemo pobeđeni bićemo mučenici. Ako budemo tri-jumfovali, slava će Božja time da pqra??e7« Templari u to ne veruju, ali su odgojeni da budu idealni vitezovi,~a to je upravo ona slika koju moraju da pruže o sebi. Pratiće kralja u njegovom mističnom ludilu. Iskrcavanje na neverovatan način uspeva, Saraceni na neve-rovatan način napuštaju Damijetu,* kralj okleva da uđe unutra jer ne veruje u to bekstvo. Ali istina je, grad je njegov i njegovi su i trezori i sto džamija koje Luj odmah pretvara u crkve Gospodnje. Sada se radi o odluci: krenuti na Aleksandriju ili na Kairo? Mudra odluka bila bi Aleksandrija, kako bi se Egiptu otela luka za njega od životnog znača-ja. Ali postojao je zao duh ekspedicije, kraljev brat, Rober d'Artoa, megaloman, ambiciozan, žedan slave i prek, kao i svaki mlađi brat ali i mladi ratnik. Savetuje da se usmere na Kairo, srce Egipta. Tem-plum, ranije oprezan, tu se hvata za udicu. Kralj je bio zabranio poje-dinačne sukobe, ali komandant Templa je prvi taj koji će da prekrši zabranu. Videvši jednu zastavu sultanovih mameluka zaurlao je: »U ime Boga, sada je čas, jer ne mogu da trpim opštu sramotu!«
Kod Manzuraha Saraceni su premestili svoje trupe duž reke, Francuzi pokušavaju da izgrade odbrambeni nasip kako bi napravili j;az, i brane ga svojim pokretnim tornjevima, ali Saraceni su od Vi-/.tintijaca usvojili grčku vatru. Grčka vatra imala je veliki vrh u obliku bačve, konopac je ličio na ogromno koplje, približavala se kao munja i ličila je na zmaja što leti kroz vazduh. I bacala takvu svetlost da se na bojištu videlo kao daje dan. Dok je hrišćanski logor bio sav u svetlosti, neki beduin izda-jica, za tri stotine bizanata, pokaza kralju jedan gaz. Kralj odlučuje da napadne, prelazak nije lak, mnogi tonu i vuče ih voda, na drugoj obali čeka ih tri stotine Saracena na konjima. Ali konačno najveći broj je uspeo da se dokopa kopna, i prema naredbama Templari na-valjuju u prvim redovima, praćeni grofom D'artoa. Muslimanski konjanici se nadaju u beg — Templari očekuju preostalu hrišćansku vojsku. No grof D'artoa se baca sa svojima u poteru za neprijateljem. Onda se Templari, da ne bi bili obeščašćeni, bacaju i sami u nupud, ali ne sustižu D'artoa koji se već probio u neprijateljski logor i izvršio pokolj. Muslimani počinju da beže prema Menzurahu. Za Ar-ton jo to kiio poziv na svadbu, i on ide za njima. Templari pokušavaju
* knil.kit niiI)()m nm Širokim miftivnm savijenim nn jodnom delu oštrice (prim.prev.)
" MtivtirNkit tvrdnvn mi uSču Nilu (|iriin.|iinv,)
B2

da ga zaustave, brat Žil, veliki komandant Templa, laska mu govo-reći kako je već ostvario veličanstveni poduhvat, jedan od najvećih ikada postignutih u prekomorskoj zemlji. Ali Artoa, kicoš žedan slave, Templare optužuje za izdaju, i još dodaje da bi, da su Templari i Hospitalci hteli, ova zemlja bila osvojena još odavno, a daje on dao primer onoga što se može uraditi samo ako u venama teče krv. Pre-više za čast Templara. Templum nijednom od njih nije od drugoste-penog značaja, svi se bacaju ka gradu, ulaze u njega, teraju neprija-telja do suprotnih zidina, i u tom času Templari postaju svesni da su opet ponovili grešku iz Askalone. Hrišćani — uključujući i Templare — zakasnili su da opustoše sultanovu palatu, nevernici se ponovo grupišu, nasrću na tu bandu već raštrkanih orlušina. Jesu li Tem-plari još jednom dozvolili da budu zaslepljeni pohlepom? Ali drugi iz-veštavaju da mu je, pre nego što će i sam za Artoa krenuti u grad, brat Žil je sa pronicljivim stoicizmom rekao: »Gospodaru, ja i moja braća se ne bojimo i ići ćemo za

vama. Ali, znajte da sumnjamo, i to čvrsto, da bismo se vi i ja mogli vratiti.« U svakom slučaju, Artoa, Bog da mu dušu prosti, biva ubijen, i sa njim toliki drugi hrabri vitezovi, i dvesta osamdeset Templara.
Gora je od poraza, sramota. Pa ipak nije zabeležena kao takva, čak to nije učinio ni Žeonvil: dešava se, u tome je lepota rata.
Ispod pera gospodina Žoenvila mnoge takve bitke, ili makar čarkanje, postaju otmena koreodrama, sa pokojom glavom koja se kotrlja, i mnogim zaklinjanjima u dobrog Boga, i ponekom kraljevom prolivenom suzom za kojom svojom vernom slugom na izdisaju, ali sve to kao da se odvija u bojama, među crvenim amajlijama, pozlaće-nom konjskom opremom, sevanjem šlemova i mačeva pod žutim suncem pustinje, i ispred tamnomodrog mora, a ko zna da Templari nisu baš tako doživljavali svoju svakodnevnu klanicu.
Žoenvilov pogled se kreće od gore do dole ili od dole ka gore, u zavisnosti od toga da li on pada sa konja ili se na njega ponovo penje, i u centar izvlači pojedine scene, opšti plan bitke mu izmiče, sve se rešava u pojedinačnim dvobojima, i često slučajnim srećnim završet-kom. Žoenvil se baca u pomoć gospodaru od Vanona, jedan ga Turčin pogađa kopljem, konj pada na kolena, Žoenvil leti napred preko glave životinje, podiže se sa mačem u ruci i gospar Žerar de Siverej (»Bog neka mu oprosti«) daje mu znak dapobegne u jednu razvaljenu kuću, bukvalno su pregaženi od strane jednog turskog voda, podižu se po-novo nepovređeni, uspevaju da stignu do kuće, u njoj se zabarikadi-raju, Turci ih napadaju od gore kopljima. Gospar Frederik di Lupej biva pogođen u rame »i zadobi takve rane daje krv iz njih šikljala po-put, zapušača kada izleti iz boce« i gospodin Siverej dobi udarac ivi-com sablje posred lica »tako da mu je nos padao preko usana.« I tako rodom, onda dolazi pomoć, izlazi se iz kuće, premeštamo se u drugi pojas bojnoj; polja, nova scena, neki drugi mrtvi i spašavanja u pos-ledr\jnm času, fjlasne molitve gospar svotom Jakovu. A u isto vreme dobri Hrol'Suuson viče, dok oko sebe sečo, »gospodine Žoenvile, nate-
83rajmo ovaj ološ da jauče, za Bogom, jer još ćemo da pričamo o ovome danu, kada svojim gospama budemo bili okruženi!« I kralj traži vesti o svome bratu, prokletniku grofu D'artoa, i fratar Anri de Ronaj, sta-rc'šina Hospitalaca, odgovara mu »da su one koje o njemu ima dobre, j(;r nema nikakve sumnje daje grof D'artoa u raju.« Kralj kaže neka je slava Bogu za sve ono što mu šalje, a krupne suze grunuše mu iz očiju.
Nije to uvek koreodrama, u meri koliko je anđeoska i krvava. ; Umire veliki majstor Žilijen od Sonaka, živ spržen grčkom vatrom, hrišćanska vojska, od užasnog smrada leševa, i nestašice životnih namirnica, porazboljeva se od skorbuta, vojska svetog Luja je u ra-spadu i kralj iscrpljen dizanterijom, gde da se isprazni, kako bi dobio u vremenu usred bitke, ako ne u pantalone. Damijeta je izgubljena, kraljica je prisiljena da pregovara sa Saracenima i plaća pet stotina hiljada turskih lira* kako bi izvukla živu glavu.
Ali krstaške je ratove pokretala izopačena vera podmuklih teologa. U San Đovani D'akriju Luj je trijumfalno dočekan i u susret njemu kraće se u procesiji ćeli grad, sa klerom i gospama i decom. Templari su ovakvu veru jako rano upoznali i oni sad pokušavaju da udu u pregovore sa Damaskom. Luj to saznaje, kako ne trpi ništa iza svojih leđa odriče se novog velikog majstora pred muslimanskim am-basadorima, i veliki majstor povlači reč datu neprijateljima, spušta se na kolena pred kraljem i moli za izvinjenje. Ne bi moglo da se kaže kuko se vitezovi nisu borili dobro, i nesebično, no kralj Francuske ih ponižava, da bi potvrdio svoju moć — a da bi potvrdio svoju moć, pola veka kasnije, njegov naslednik Filip će ih poslati na lomaču.

San Đovani, D'akri 1291 osvajaju Mavari, svi stanovnici su žrtvovani. Vladavini hrišćana u Jerusalimu došao je kraj. Templari mi još bogatiji, brojniji i moćniji no ikada, rođeni da se biju u Svetoj Zemlji a u Svetoj Zemlji ih više nema.
Žive veličanstveno zakopani po štabovima širom Evrope i u Toinplu u Parizu, i sanjaju još otvorenu zaravan Templa Jerusa1-"n-skoj; u vremenima slave, sa lepom crkvom Svete Marije u Laterana u kojoj su rasprostirali zavetne kapele, buket trofeja, i žar kovačnica, sodlarnica, svilara, ambara, konjušnica sa dve hiljade konja, skaku-t.unje štitonoša, pomoćnika, laka konjica Hospitalaca, crveni krstovi im balim mantijama, kratke smeđe košulje pomoćne vojske, sultan-ska gospoda sa velikim turbanima i pozlaćenim kacigama, hodočas-nik, jodno raskršće dobrih patrola i glasnika, i radost čuvara trezora, pristaništa iz kojeg su odlazila naređenja i rasporedi i utovari za ssumkovc majke otadžbine, ostrvlja, obala Male Azije...
Svojo gotovo, moji siroti Templari.
tiv«t! »kromu« vi'biIiuihiJ, prvobitno kovan u Turu kiiNiiijo i drugdn u Kvropi.
14
Potvrđuje da je prethodnog dana video pedeset četiri brata rede, odvedena na lomaču, jer nisu htela da priz-naju goreiznesene zablude, i kako je čuo da se priča da su spaljeni, i kako bi on, strahujući da pretnjom spaljivanj-em ne bi bio u stanju da pruži dovoljan otpor, sam priz-nao u strahu za goli život, u prisustvu gospode izaslanika i nevažno koga sve još, ukoliko bi ga ispitivali da su sve greške koje se imputiraju redu zaista počinjene i da bi još priznao, ukoliko bi to tražili od njega, i daje ubio Našega Gospoda. (Svedočenje Emeri de Vijea — Vojvode, 13. 5. 1310)
Proces pun ćutnji, protivurečnosti, zagonetki i budalaština. Budalaštine su najuočljivije i u meri u kojoj su neobjašnjive kao po pravilu uklapaju se sa zagonetkama. U tim srećnim danima verovao sam da budalaština stvara zagonetku. Prošle večeri u periskopu mis-lio sam kako se najužasnije zagonetke, da ne bi bile otkrivene, preo-blače u ludost. Sada pak mislim daje svet jedna dobrodušna zago-netka, koju užasnom pravi naša ludost jer pretenduje daje interpre-tira prema sopstvenoj istini.
Templari su sada ostali bez cilja. Ili pak, transformisali su sredstva u cilj, upravljali su svojim ogromnim bogatstvom. Prirodno je što ih je jedan monah unitarista kao stoje bio Filip Lepi popreko gledao. Kako se pod kontrolom mogao držati jedan suvereni red? Ve-liki majstor imao je rang princa po krvi, komandovao je vojskom, upravljao ogromnim imanjima, bio biran poput samog cara, i uživao je apsolutni autoritet. Francuski trezor nije bio u rukama kralja, već je bio pohranjen u Templu u Parizu. Templari su bili čuvari, opuno-moćenici, upravitelji tekućeg računa formalno uknjiženog na kralja. Naplaćivali su, isplaćivali, igrali na kartu raznih kamata, ponašali su se kao velika privatna banka, ali sa svim privilegijama i povlasti-cama koje ima jedna državna banka... I kraljev čuvar trezora bio je Templar. Da li je uopšte moguće vladati pod tim okolnostima?
Ako ne možeš da ih pobediš, pridruži im se. Filip je zatražio da bude proglašen počasnim Templarom. Odgovor je bio negativan. Uv-reda koju jedan kralj ne zaboravlja. Onda je predložio papi da spoji Templare i Hospitalce i da novi red stavi pod kontrolu jednog od nje-govih sinova. Veliki majstor Templa, Žak de Molej, stigao je uz veliku pompu sa Kipra, gde je već boravio kao monarh u izgnanstvu, i pod-neo pupi memorijal u kome je tobož analizirao prednosti, ali je u stvar-nosti iznosio loše strane spajanja. Bez stida, Molej je između ostalog priiimUo i da su templari bili bogatiji od Hospitalaca, i da bi

ujedin-|ni\jn osiromašilo joðno da bi obogatilo druge, i da bi to bila velika Ilnt.ii iiMiiosniiii dušama njogovih vitozovn. Molnj je dobio prvu rundu n ii'ii koja je l.ck zupofloln, prodru«)!, jo ndlo/.rn.

86Ostala je samo kleveta, a tu je kralj imao dobre karte. Već odavno, o Templarima su kružili razni glasovi. Kako li su ovi »preko-morci« morali izgledati običnim Francuzima koji su ih gledali kako saleću okolo da bi pokupili porez ne dajući ništa zauzvrat, sada već — ni sopstvenu krv čuvara Svetog Groba? A i oni su Francuzi, premda ne sasvim, skoro pieds noirs ili, kako se tada govorilo, poulains. Čak su se razmetali egzotičnim običajima, a ko zna da između sebe nisu govorili mavarskim jezikom, na koji su već bili navikli. Bili su monasi ali su svojim šminkerskim kostimima pružali javni spektakl, a još je mnogo ranije papa Inoćencije III bio podstaknut da napiše bulu De insolentia Temlariorum. Izgradili su zavet siromaštva, ali su se pred-stavljali raskošju aristokratske kaste, pohlepom novih merkantilnih klasa, nametljivošću jedne skupine musketara korpusa.

Odatle je malo potrebno pa da se preðe na aluzivna šaputanja: homoseksualci, jeretici, idolopoklonici koji obožavaju jednu bradatu >;lavu za koju se ne zna odakle dolazi, ali svakako ne iz pantalona do-brih vernika, možda imaju zajedničke tajne sa Ismailićanima, trguju sa Asasinima Starca sa Planine. Filip i njegovi savetnici su na izve-stan način utrli put tim ogovaranjima.

Uz rame Filipu muvaju se njegove prodane duše, Marinji i No-gare. Marinji je taj koji će na kraju da stavi šapu na trezor Temlara i v da upravlja njime za račun kralja, u očekivanju da preðe Hospital-cima, i nije baš jasno koje tu izvukao korist. Nogare, čuvar kraljevih pečata, bio je 1303 strateg incidenata u Ananjiju kada je Šiara Ko-lona išamarao Bonifacija VIII, i papa je zbog tog poniženja umro u roku od mesec dana.

U određenom trenutku na scenu stupa izvesni Eskije de Floa-ran. Izgleda daje, u zatvoru zbog nekih nejasnih delikata i na ivici smrtne kazne, naleteo u ćeliji na nekog Templara otpadnika, takoðe kandidata za na vešala, i daje od njega nakupio užasna priznanja. Florijan, u zamenu za živu glavu i za dobru sumu, prodaje ono što zna. Ono što zna je ono što svi već šapuću. Ali sada to već prelazi od Šaputanja u izjavu svedoka pred istragom. Kralj prenosi senzacio-nalna otkrića Florijanapapi, sada je to Kliment V, isti onaj koji je pre-deo Svetu Stolicu u Avinjon. Papa u to veruje i ne veruje, i osim toga zna da nije lako staviti šapu na poslove Templa. Ali 1307 pristaje da otvori zvaničnu istragu. Molaj je o njoj obavešten, ali se pravi kao da se ništa ne događa. Nastavlja da učestvuje, uz kralja, u zvaničnim ce-remonijama, prvak neðu prvima. Kliment V odugovlači, kralj sumnja da papa Templarima daje vremena da nestanu. Najveća mo-guća f.niSka, Templari piju i psuju u svojim poglavarstvima u potpu-nom neznanju. I to je prva zagonetka.

Kralj 14 septembra 1307 šalje zapečaćene poruke svim guver-nerima i upraviteljima pokrajina n zemlji, naređujući masovno ha-|i.'iiinj(! Timi|)lnni i konfiskaciju njihovih dobara. Između slanja na-redbe i hapAeiun, koje se odvija \3 oktobra, prolazil mesec dana. Templari nriln ne .sumnjaju, Ujiilru nn dan hapšenja padaju svi u Hi.

mrežu i — druga zagonetka — predaju se bez krvi. A treba imati u vidu da su službenici kralja u danima koji slede, kako bi bili sigurni da ništa ne izmakne konfiskovanju, obavili neku vrstu popisa tem-plarske imovine, na celoj nacionalnoj teritoriji sa detinjastim admi-nistrativnim izvinjenjima.

Pošto ga obaveštavaju o hapšenju, papa pokušava da protest-vuje, ali je suviše kasno. Pravi izaslanici, oni kraljevi već su počeli da \ rade na konopcima i zagrevanju gvozda, i mnogi vitezovi, podvrgnuti i mučenju, počeli su da priznaju. U tom trenutku nema druge do ustu- 1 piti ih inkvizitorima, koji još uvek nisu počeli da koriste vatru, ali i bez toga je sasvim dovoljno. Isleđivani potvrđuju rečeno.

I to je treća zagonetka: tačnoje daje mučenja bilo, i da su bila jeziva, jer je u toku mučenja trideset šest vitezova umrlo, ali od tih gvozdenih ljudi, naviknutih da se izbore sa surovim Turčinom, nije-dan nije izdržao pred upraviteljima. U Parizu samo četiri viteza na njih sto trideset osam odbilo je da prizna. Drugi su svi priznali, ukl-jučujući i Žaka de Moleja.

— Ali šta u stvari priznaju? — zapitao je Belbo.

— Priznaju tačno ono stoje već napisano u naredbi o hapšenju. Veoma su male razlike u iskazima, bar u Francuskoj i Italiji. Dok već u Engleskoj, gde im niko zaista ne želi procese, u iskazima se javljaju kanonske optužbe, svaljene na svedoke koji ne pripadaju redu i koji govore tek samo da budu saslušani. Jednom rečju, Templari su priz-navali samo tamo gde je neko želeo priznanje i samo ono što je bilo potrebno da se prizna.

— Običan inkvizitorski proces. Poznati su nam i drugi te vrste. — primetio je Belbo.

— Pa ipak, ponašanje optuženih je bizarno. Vrhunac optužbi bio je da su se vitezovi tokom svojih inicijacijskih obreda tri puta odricali Hrista, da su pljuvali po raspeću, skidali se goli i ljubili se in posterioriparte spine dorsi, to jest uzadnjicu, u pupak i zatim u usta, in humane dignitatis opprobrium; zatim su stupali u međusobne polne odnose, kaže tekst, jedan sa drugim. Orgijanje. Zatim im je po-kazivana glava nekog bradatog idola, i oni su morali da mu se klanja-ju. Dakle, šta su odgovarali optuženi kada su suočavani sa takvim optužbama? Zofroa de Šarnej, isti onaj koji će posle da umre sa Mola-jem na lomači, daje potvrdan odgovor, njemu se to desilo, odrekao se Hrista, ali to na recima, ne srcem, i da se ne seća da lije pljuvao po raspeću jer je te večeri žurio. Što se tiče poljupca u zadnjicu, i to mu se desilo, i daje čuo preceptora Alvernije kako govori daje u suštini bolje sjediniti se sa braćom nego se kompromitovati sa jednom že-nom, ali da on sam ipak nije nikada počinio telesne grehe sa drugim vitezovima. S t.oj;a, tako je, ali bila je to kao neka igra, niko tome nije iiiikij',0 pridavao važnosti, drugi su to činili, ja ne, tamo sam bio zbog ohuko. Ziik do Molej, veliki majstor, ne poslednji u grupi, kaže da se im, kada su mu poturili raspele da >;a popljuje, pretvarao i daje plju-vao na zemlju. Priznanje da bi ceremonije inicijacije moj;le biti top,

87lipa ali — vidi sad — ne bi to mogao sa tačnošću da kaže jer je ofi to-kom svoje karijere uveo u red vrlo mali broj braće. Jedan drugi kaže x (I u jeste poljubio majstora, ali nije u guzicu, već samo u usta, ali daje V znl.o majstor njega poljubio u guzicu. Neki priznaju više nego stoje potrebno, ne samo da su se odricali Hrista već i tvrdili daje bio zloči-nae, da su poricali Marijino devičanstvo, da su po raspeću čak i mok- '
rili, ne samo na dan svoje inicijacije, već i u toku Velike nedelje, da nisu verovali u svete tajne, nisu se ograničavai na klanjanje Bafo-metu, klanjali su se čak i đavolu u obliku mačka...

Takođe grotesknim, iako manje neverovatnim, čini se balet koji počinje u toj tački između kralja i pape. Papa bi hteo da stvar uzme u svoje ruke, kralj bi više voleo da samostalno dovede do kraja proces, papa bi voleo da samo provizorno ukine red, osuđujući krivce, a onda da ga obnovi u prvobitnoj čistoti, kralj bi hteo da se skandal

proširi , da proces obuhvati red u svoj njegovoj slojevitosti i da j;a dovede do definitivnog razbijanja, političkog i religioznog, sva-ku ko, ali iznad svega, finansvjskog.
U određenom trenutku pojavljuje se jedan dokumenat koji je pravo remek — delo. Od majstora teologije ustanovljavaju da osuđe-nima ne srne da se dozvoli branilac, u cilju da bude sprečen novi pre-l.res: budući da su priznali, nema potrebe pripremati parnicu, kralj treba da postupa po zvaničnom, proces se otvara kada u samom slučaju postoji sumnja, a ovde sumnje zaista nema. »Zašto im onda dati branioca semakoje potrebno da brani one njihove greške koje su voć priznali, budući da činjenice potpuno jasno ukazuju na nedvos-misleni zločin?«
Ali budući da se izlaže opasnosti da proces izmakne iz kralje-vih ruku i pređe u papine, kralj i Nogare izvlače na scenu čuveni , slučaj u koji je umešan biskup Troaja, optužen za vračbine, a na os-novu potkazivanjajedne nejasne ličnosti, spletkaroša, po imenu Nofo I)<:i. Posle će se otkriti daje Dei lagao — i biće obešen — ali u međuv-remenu na sirotog biskupa sručiće se javne optužbe za sodomiju, skr-navi jenje svetinja, zelenaštvo. Istovetne krivice kao i kod Templara. Možda je kralj hteo da pokaže sinovima Francuske da crkva nema pravo da sudi Templarima, jer ne ostaje imuna na njihove ljage, ili jednostavno samo šalje upozorenje papi. Toje mračna priča, igra po-licija i tajnih službi, infiltracije i potkazivan] a... Papa je pritešnjen i prihvata da sasluša sedamdeset dva Templara, koji potvrđuju priz-iiiiiijii data tokom mučenja. Papa ipak vodi računa o njihovom poka-janju i igra na kartu ovog odricanja pod zakletvom, kako bi mogao da im oprosti.
I tu se dešava nešto drugo — stoje predstavljalo čvor za raz-roSeiije moj; diplomsko); rada, ali sam bio rastrgnut između kontra-diktornih izvoru: papa je jedva komično došao do rešenja i, sačuvao vitezovo, du bi ih odiiiiih povratio kralju. Nikada nisam shvatio staje to motfln tlu Hi) dogodi. Moloj povlači ðnta priznanja, Klimont mu nudi priliku da n«i hrtuii I flalio mu tri kardinala du y,t\ saslušaju, Moloj 26 Bit
novembra 1309 sa gnušanjem prihvata odbranu reda i svoje čistote, dodajući pretnje tužiteljima, zatim se združuje sa jednim kraljevskim izaslanikom, Gijomom de Plezanom, koga smatra svojim prijateljem, prihvata nekakve mračne savete i 28 istog meseca daje vrlo stidljivu i neodređenu izjavu, kaže daje vitez siromašan i bez kulture, i ogra-ničava se u nabrajanju zasluga (već davnih) Templa, milostinja koje je učinio, danka u krvi datog u Svetoj Zemlji, i tako redom. Povrh svega stiže Nogare, koji se seća kako je Templum imao veze, više nego prijateljske, sa Saladinom: tu smo već pred insinuacijom na kri-vično delo veleizdaje. Molajeva opravdanja su mučna, u ovom iskazu čovek, koji je okusio već dve godine zatvora, liči na krpu, ali kao krpa .. se pokazao i odmah posle hapšenja. Prilikom trećeg iskaza, u martu ,:. iduće godine, Molaj će primeniti drugu strategiju: da ne govori, i neće da progovori osim pred papom.
Dramski preokret, i ovoga se puta tu prelazi na epsku dramu. U aprilu 1310 pet stotina pedeset Templara traži da bude saslušano u odbranu reda, obelodanjuju mučenja kojima su bili podvrgnuti, odriču i proglašavaju neprihvatljivim sve optužbe. Ali kralj i Nogare poznaju svoj posao. Neki Templari povlače što su rekli? Još bolje, onda treba da budu smatrani krivcima u povratu i krivokletnicima, to jeste relapsima — užasna optužba za ono vreme —jer negiraju be-zočno ono što su već priznali. Još se može oprostiti onome ko prizna da se pokaje,a li ne onome ko se ne kaje budući da povlači priznanje i kaže, kao pravi krivokletnik, da nema ni zbog čega da se kaje. Pede-set četiri krivokletnika koji su povukli priznanja biva osuđeno na smrt.

Lako je zamisliti psihološku reakciju drugih zatvorenih. Ko š prizna ostaje živ u tamnici, i ko pozivi videće. Ko ne prizna, ili još gore I povuče priznanje, ide na lomaču. Pet stotina onih koji su povukli priz-nanja a još su živi povlače povlačenja priznanja. Računica pokajnika bila je ta koja je odnela pobedu, jer su 1312 svi oni koji nisu priznali bili osuđeni na doživotnu robiju dok su ovi drugi koji su priznali dobili oproštaj. Filipa nije interesovao ma-sakr, želeo je samo da razbije red. Oslobođeni vitezovi, već uništeni telom i duhom posle četiri ili pet godina zatvora, u tišini se utapaju u druge redove, želeći samo da budu zaboravljeni, i taj nestanak, to brisanje dugo će lebdeti nad legendom o preživljavanju reda u tajno-sti.
Molej nastavlja da zahteva da ga papa sasluša. Kliment određuje sabor u Beču, za 1311, ali ne poziva Molaja. Sankcioniše ukidanje reda i njegova dobra prepisuje Hospitalcima, iako u tom času njima upravlja kralj.
Prolazi još tri godine, konačno se postiže saglasnost sa papom, I I!) marta 1 314, na prostoru ispred Notr — Dam, Molaj je osuđen na doživotnu tamnicu. Čuvši tu kaznu, Moleja drmne talas oholosti. Če-kwo jt> da mu pupa dozvoli da su opravda, osecia so izdanim. Zna odlično da će ako povuče priznanje još jodnom i on da bude krivoklet H9nik i krivac u povratu. Sta se odigrava u njegovom srcu, posle skoro sedam godina u očekivanju pravde? Da li ponovo otkriva hrabrost svojih starijih? Odlučuje li da mu, već uništenom, sa perspektivom da skonča svoje dane živ zazidan i obeščašćen, vredi više da se suoči sa jodnom lepom smrću? Svečano izjavljuje da su i on i njegova braća nevini. Templari su počinili jedan jedini zločin, kaže: zbog maloduš-nosti izdali su Hram. On na to ne pristaje.
Nogare trlja ruke: za javni delikt, javna osuda, i uz to ko-načna, po hitnom postupku. Kao Molej poneo se i preceptor Norman-dije, Žofroa di Šarnej. U toku jednog dana, kralj odlučuje: na vrhu ostrva dela Site podiže se lomača. U predvečerje, Molej i Šarnej su spaljeni.
Tradicija kaže daje veliki majstor pre smrti prorokovao uniš- ; tonje za svoje progonitelje. I zaista će papa, kralj i Nogare u roku od godinu dana da budu pokojni. Što se tiče Marinjija, posle nestanka kralja, biće osumnjičen za malverzacije. Njegovi neprijatelji optužice j;«i za vradžbine i obesiti. Mnogi počinju da razmišljaju o Molaju kao mučeniku, Dante je izrazio gnev mnogih zbog ovog proganjanja Tem-plara.
Ovde se završava priča i počinje legenda. Jedno od njenih po-glavlja kaže da se neki neznanac, na dan kada je Luj XVI bio giljotini-ran, popeo na gubilište i uzviknuo: »Žace de Molej, osvećen si!«
To je viŠG manje bio događaj koji sam one večeri ispričao kod Pilade, svaki čas prekidan.
Belbo me je pitao: — Ma je li to sigurno tako, da niste to proči-tali kod Orvela ili Kestlera? — Ili: — Ma hajde, to je slučaj... kako se -zove onaj iz kulturne revolucije?...
— Diotalevi je onda upadao, svaki put sa poslovicama: — Historia magistra vitae. — Belbo mu je govo-rio: Ma hajde, jedan kabalista ne veruje u istoriju. A ovaj, nepro-menjono: — Tako je, sve se ponavlja u krugovima, istorija jeste uči-teljica jer nas uči da ne postoji. Tu jedino permutacije postoje.
— Ali konačno — kazao je Belbo na kraju — ko su bili Templa-ri? l'rvo ste nam ih predstavili kao narednike iz nekog filma Džona Korda, zatim kao prljavce, potom kao vitezove sa neke minijature, pa posle opet kao Božje bankare koji su se bavili svojim

prljavim pošlo- . vima, onda ponovo kao razbijenu vojsku, zatim pak kao pripadnike \ jodne luciferske sekte, konačno kao mučenike slobodne misli... Ko su bili?
Kada bi bio samo jedan razlog zbog kojeg su postali mit. Ve-roviil.no su sve te stvari postojale zajedno. Staje bila katolička crkva, to bi trebalo pitali jednog istoričara Marsovca utrihiljaditoj, jel' oni koji; su lavovi jeli ili oni koji su ubijali jeretike? Svi zajedno. Ali konačno, t.e stvari, jesu ii ili nisu radili? Najzabavnija je stvar da njihovi sledbenici, hoću da kažem nootmnpliiriKl.i i/, različitih epohu, kažu da jesu. Potvrde su mnoge. Prvi Ut/.n, minusi si' nu gol^jm (ličke ubredo: hoće;-*; da posl.iineS Tem-plar, pnknži (Ih im. pur ovukvili muda, p\|utii na raspci?<? i videćemo
da li će Bog da te sprži, kako ulaziš u ovu miliciju moraš da za braću daš i ruke i noge, pa daj da te poljube u guzicu. Druga teza, bili su poz-vani da se odreknu Hrista da bi videli kako bi se vadili kada bi ih Sa-raceni uhvatili. Idiotsko objašnjenje jer se nikada neko ne podučava da se odupre mučenju tako što se tera da uradi, makar i simbolično, ono što bi mučitelj od njega zahtevao. Treća teza: Templari na istoku , došli su u vezu sa manihejskimjereticima koji su potcenjivali krst, jer / je bio instrument mučenja Gospoda, i koji su propovedali da se treba I odreći sveta i ubiti volju za brakom i raðanjem. Ideja je stara, tipična za mnoge jeresi iz prvih vekova, koja će preći na katare — i ćela jedna tradicija govori da su Templari bili opijeni katarizmom. I odatle bi (mogao da se shvati razlog sodomije, makar i simbolične. Uzmimo da su vitezovi ušli u vezu sa tim jereticima: svakako nisu bili intelek-tualci, već malko iz naivnosti, malko iz snobizma i usled tela, stvorili su svoj privatni folklor, koji ih je razlikovao od drugih krstaša. Obavlj-ali su obrede kao postupke prepoznavanja, ne pitajući se šta oni znače.
— Ali tamo taj Bafomet?
— Vidite, u mnogimsvedočanstvima govori se o jednoj figura Baffometi, ali možda bi se to moglo smatrati greškom prvog zapis-ničara i, ako su zapisnici korišćeni, prva greška mogla bi se reprodu-kovati u svim dokumentima. U drugim slučajevima nekoje govorio o Muhamedu (istud caput vester deus est, et vester Mahumet), a to bi trebalo da znači da su Templari stvorili jednu svoju sintetičku liturgi-ju. U ponekim svedočanstvima se još kaže da su bili pozivani da prizi-vaju »yalla«, stoje moralo da znači Alah. Ali muslimani nisu oboža-vali u bilo kakvom liku Muhameda, i koje dakle mogao da utiče na Templare? Svedočanstva kažu da su mnogi videli te glave, katkada je međutim od glave načinjen idol u celosti, od drveta, sa kovrdžavom kosom, prekriven zlatom, i uvek ima bradu. Izgleda da su organi istrage pronalazili ove glave i pokazivali ih inkvizitorima, ali ko-načno, od glava nije ostao ni trag, svi su ih videli, niko ih nije video. Kao priča o mačku, nekoje video daje siv, nekoje video daje rið, nekoje video daje crn. Ali zamislite istragu sa usijanim gvožðem: da li si video mačka tokom inicijacije? Ma kako ne, jedna templarska fa-brika, sa svim onim stoje trebalo sačuvati od miševa, moralo je da bude prepuna mačora. U to vreme, u Evropi, mačka nije bila mnogo uobičajena kao domaća životinja, 4pk u Egiptu jeste. Ko zna da li su možda Templari držali mačke u kući, protivno običajima poštenog sveta, koji inje smatrao sumnjivim životinjama. I tako se deslio i sa glavom Bafometa, možda"su to bili relikvijari u obliku glave, u to vreme toga je bilo. Prirodno ima onih koji tvrde daje Bafomet bio al-hemijska figura.
Alhemija je svuda pustila pipke — kazao je Diotalevi sa ubodunjeni Templari su verovatno poznavali tajnu proizvodnje zlata.

Svakako da su je poznavali nikao je Molbo. —Opsed'd sesaracenski grad, kolju se žene i deca, grabi se sve što padne šaka. istina je da je ćela ova priča jedan veliki zabavni park.
— A možda im je tako nešto bilo u glavi, shvatate, šta su se jijih ticale doktrinarne rasprave? Istorija je prepuna gitavih malih isto-rija o tim izabranim zajednicama koje su stvarale svoj stil, pomalo razmetljiv, malko mističan, a da ni same nisu imale pojma šta rade. Prirodno, kasnije dolazi ezoterična interpretacija, oni odlično znaju sve, sledbenici su istočnjačkih misterija, i čak poljubac u guzicu ima značenje uvođenja u red.
— Objasnite mi malo inicijacijsko značenje poljupca u zad-njicu — rekao je Diotalevi.
— Neki moderni ezoteristi smatraju da su Templari oponašali doktrine Indije. Poljubac u guzicu bi poslužio buđenju zmije Kunda-lini, kosmičke snage koja se nalazi ukorenu leđnog dela kičme, usek- . siialnim žljezdama, ijednom probuđena odlazi u pinealnu žljezdu...
— Onu Dekartovu?
— Verujem, i ona bi trebalo da na čelu otvori treće oko, ono koje gleda direktno kroz vreme i prostor. Zbog toga se još traga za taj- 7 nom Templara.
— Filip Lepi je trebalo da spali moderne ezoteriste a ne te siro-
Uine.
— Da, ali moderni ezoteristi nemaju ni prebijene pare.
— Ali vidite kako je potrebno da se slušaju te pričice — zak-ljučio je Belbo. — Sada shvatam zbog čega su Templarima toliko op-sednuti toliki moji luđaci.
— Verujem da bi to delom mogla da bude i ona vaša priča od pro neko veče. Ćeli njihov slučaj jeste jedan uvrnuti silogizam. Po-našaj se budalasto i zauvek ćeš postati nedokučiv. Abrakadabra, Ma-iHil Tekel Fares, Pape Satan Pape Satan Alepe, le vierge le vivace et le bol aujourd'— hui, svaki put kada bi nekom pesniku, propovedniku, sofu, magu krčala nejasno creva, čovečanstvo je provodilo vekove da odgonetne njihovu poruku. Templari su ostali neodgonetnuti zbog svoje mentalne konfuzije. Zbog toga ih toliki obožavaju.
— Pozitivističko objašnjenje — rekao je Diotalevi.
Da — rekao sam — možda ja jesam pozitivista. Jednom le-pom hirurškom operacijom pinealne žljezde Templari bi mogli po-stati Hospitalci, drugim recima normalne osobe. Rat razara mož-dane puteve, mora da tome doprinose zvuči topovskih hitaca, ili [;i(":ke vatre..'. Gledajte generale.
Bio je jedan sat. Diotalevi, opijen tonikom, klatio se. Pozdravili smo se. Bilo mije zabavno. 1 njima. Nismo još znali da započinjemo <l.i se igramo grčkom vatrom, koja prži, i guta.
u '
15
Žerar de Siverej mi reče: »Gospodine, ako se postarate da ni na mene ni na moga naslednika ne bude bačena ljaga, ići ću da za vas tražim pomoć od grofa d'Angija, koga vi-dim tamo usred polja.« A ja mu rekoh: »Moj gosparu Že-rare, držim da nam vi ukazujete veliku čast time što hoćete da tražite pomoć za naše živote, budući daje i vaš silno ugrožen.« (Žoenvil, Istorija Luja Svetog, 46, 226)
Posle dana posvećenog Templarima sa Belbom sam imao samo površne razgovore u baru gde sam odlazio sve rede jer sam ra-dio na diplomskom.
r Jednoga dana bese organizovana velika povorka protiv za-vere momaka u crnom koja je trebalo da krene od univerziteta i u koju su pozvani, kako je tada bio običaj, svi

intelektualci antifašisti. Policija se šepureći se rasporedila, ali izgleda da joj je namera bila da sve pusti da prođu. Tipično za ta vremena: povorka nije dobila doz-volu, ali ukoliko se ne bi šta ozbiljno dogodilo snage javnog reda bi bile samo tu da drže na oku i kontrolišu (u to doba teritorijalni kom-promisi bili su brojni) kako levica ne bi prekršila neke zamišljene gra-nice koje su bile postavljene u centru Milana. U okviru jedne zone kretali su se oni koji pružaju otpor, od largo Augustoa na dalje i u ce-loj zoni trga San Babile, bili su okupljeni fašisti. Ako bi neko probio granice došlo bi do incidenta, ali u celini se nije dešavalo ništa, kao između ukrotitelja i lava. Mi obično verujemo da bi lav skočio na uk-rotitelja, divlje, i da bi ga ovaj potom ukrotio podižući uvis korbač i pucajući iz pištolja. Greška: lav je već sit i drogiran kada uđe u kavez i ne želi ni na koga da nasrne. Kao sve životinje ima jednu zonu u ko-joj je siguran, izvan koje može da se dešava šta god hoćeš, ali on je miran. Kada ukrotitelj zakorači u lavlju zonu, lav zariče; onda ukro-titelj diže korbač, ali u stvari čini korak nazaci (kao kada se uzima za-let za odskok napredT, i lav se smiruje. Jedna revolucija prema scena-riju trebalo bi da ima i sopstvena pravila.

Otišao sam do povorke ali se nisam priključio nijednoj od gru-pa. Stajao sam na margini, na trgu San Stefano, gde su kružili novi-nari, urednici izdavačkih kuća, umetnici koji su došli da ispolje svoju solidarnost. Kompletan bar Pilad.

Naðoh se pored Belba. Bio je sa nekom ženom sa kojom sam ga često viđao u baru, pa sam mislio daje možda njegova prijateljica (kasnije će nestati — sada znam i zbog čega, jer sam pročitao priču u file o doktoru Vagneru).

— 1 vi? zapitali.

Sta ćete - nasrne.jao se nelagodno. — Mora čovek i na dušu da misli. Crede firmit.Br et. pecea fortit.er.* Zar vas ova scena ne pod-soćii na nošto?

93Pogledao sam oko sebe. Bilo je sunčano poslepodne, jednog od onih dana u kojima je Milano zbilja lep, sa žutim fasadama kuća i ne-bom koje se blago presijava. Policija ispred nas bila je kao oklopljena u svojim šlemovima i u svojim plastičnim štitovima koji kao da su zračili čelični sjaj, dok je jedan inspektor u civilu, ali sa opasačem drečećih boja trobojke, trčkarao duž prvog reda svojih u stroju. Po-gledao sam iza sebe, čelo povorke: gomila se pomerala, ali utirući prolaz, redovi su bili zgusnuti ali nepravilni, skoro nalik na serpen-tine, masa je gotovo bila prekrivena raznim zastavama, transparen-tima i rekvizitima na letvicama. Nestrpljiviji redovi s vremena na vreme su izbacivali gotovo u ritmu parole; duž bokova povorke po-skakivale su katange, sa crvenim maramicama na licu, u višebojnim košuljama, sa kaiševima na froncle, u farmerkama koje su upoznale sve kiše i sva sunca; i neodgovarajuće oružje koje su zgrabili, prikri-veno uvijenim zastavama, ličili su na elemente slikarske palete, po-mislih na Difija i na njegovu radost. Igrom asocijacija, od Difija predoh na Gijoma Difeja. Odjednom dobih utisak kao da živim u ne-koj minijaturi, nazreo sam u manjoj gomili pokraj reda, poneku damu, androginu, koja je iščekivala ovo veliko slavlje odvažnosti bu-dući da su joj ga obećali. Ali sve mi prođe kroz glavu kao munja, ose-tio sam da ponovo proživljavam jedno drugo iskustvo, a da ga ne pre-poznajem.

— Zar nije to opsada Askalone? — upitao je Belbo.

— Svetog mi Jakova, dobri moj Bože — rekao sam mu — zai-sta je to krs,taški boj! Čvrsto sam ubeđen da će neki od ovih da još

-večeras budu u raju!

— Da — rekao je Belbo, — ali problem je u tome da treba da znamo sa koje strane su Saraceni.
- Policija je tevtonska — primetio sam — dok bismo mi mogli da budemo horda Aleksandra Nevskog, a možda sam pobrkao moje tekstove. Videte dole onu grupu, oni bi morali da budu drugovi grofa d'Art.oa, podivljali u očekivanju napada, pevaju ratničke pesme, jer uvredu ne mogu da podnesu i već kreću prema neprijateljskom frontu, i izazivaju ga uzvicima pretnji!
U tom času zbio se incident. Ne sećam se dobro, povorka se pokrenula, jedna grupa aktivista sa lancima i ufačlovanim licem, počela je da vrši pritisak na postrojene policajce kako bi se uputila na Irj; San Babila, uzvikujući agresivne parole. Lav se sada probudio, i poslao prilično odlučan. Prvi red se tu otvorio i ukazaše se hidranti. Iz prethodnice povorke poletele prve kamenice, kugle, jedna grupa policajaca pošla je otresito napred, udarajući snažno, i povorka je počelu da se talasa. U tom trenutku, izdaleka, prema dnu ulice La-f.el.o, zaruu se pucanj. Možda je to bio samo pucanj automobilske >;uino, možda petarda, inožda pravi pištolj za koji se verovalo da pri-pmln (inim grupama koje će za koju godinu ladno da koriste P 38.
NuNtalu je panika. Policija je počela da demonstrira svoje ni u/J«, začulo »u sa sirene marice, povorka se podelila na ratoborne »4
koji su prihvatili sukob, i druge koji su svoj zadatak smatrali ispunje-nim. Nadao sam se u beg ulicom Larga, u luđačkom strahu da ne bu-dem udaren nekim slučajnim tupim predmetom što bi ga neko bacio. Najedanput sam se našao pored Belba i njegove prijateljice. Sve troje smo trčali prilično brzo, ali bez panike.;
Na ćošku ulice Rastreli, Belbo me je zgrabio za ruku: »Ovuda mladiću«, rekao mije. Pokušao sam da zapitam zašto, ulica Larga mi je delovala pouzdanije i bila je naseljena, i već me obuze klaustrofo-bija u lavirintu uličica između ulice Pekorari i Dvora Nadbiskupije. Činilo mi se da bi mi, u slučaju da nam policija odnekud dođe u sus-ret, tamo gde me je Belbo vodio bilo mnogo teže sa kamuflažom. On mije dao znak da ćutim, skrenuo iza dva do tri ugla, postepeno uspo-rio, i sada smo hodali, uopšte više nismo trčali, upravo tu iza Duoma, gde je saobraćaj bio normalan i gde nisu dopirali odjeci bitke koja se vodila na manje od dve stotine metara. I dalje u tišini obišli smo oko Duoma, i našli smo se pred fasadom, od strane gde je Galerija. Belbo je kupio kesicu hrane za ptice i poče da hrani golubove radujući se na način koji odlikuje Serafime. Potpuno smo se zaklonili u subotnjoj go-mili, ja i Belbo u sakoima i kravatama, žena u odeći milanske go-spođe, sivom džemperu sa rol kragnom i niskom perli, reklo bi se pri-rodnih. Belbo mije predstavio: »Ovo je Sandra, znate se?«
— Iz viđenja. Zdravo.
— Slušajte Kazaubone — tada mije rekao Belbo — nikada se ne beži u pravoj liniji. Na primeru Savoja u Torinu, Napoleon Ilije rušeći stari deo grada kao ribu očistio Pariz i pretvorio ga u mrežu bulevara, kojoj se^svi mi divimo kao remekdelu urbanističkog zna-nja. Ali prave ulice s£ttfze da bi pobunjena masa bila bolje kontrolisana. Kada god je moguće, vidite primer Jelisejskih Polja, čak i pobočne ulice treba da budu široke i prave. Upravo tamo gde to nije moglo biti ostvareno, kao stoje slučaj sa uličicama Latinske četvrti, maj '68.je došao najviše do izražaja. Kada se beži ulazi se u uske uličice.
Ni-kakve snage javnog reda ne mogu sve da ih kontrolišu, a čak i poli-cajci osećaju strah kada pojedinačno zađu u njih. Ako se namerite je-dan na drugoga, oni se više nego ti boje, i kao prema zajedničkom do-govoru, bežite svako na svoju stranu. Kada se

učestvuje u masovnom skupu, ako se dobro ne poznaje zona onda se dan ranije napravi iz-viđanje terena, a potom se pronalazi mesto na ugliću odakle polaze male ulice.
— Pohađali ste kurs u Boliviji?
— Tehnike preživljavanja uče se isključivo u detinjstvu, sem u slučaju da kao odrasla osoba stupi u Zelene Berete. Ja sam prošao kroz gadna vremena, ona iz partizanskog rata, u — i reče mi zajedno selo između Monferata i Lange. - Biti evakuisan iz grada u '43, toje čudesna računica: pravo mesto i pravo vreme za svakovrsna uži-vanja, u raščišćavanju terena, SS, puškaranju na ulicama... Sećam se jedne večeri, peo sam se uz brežuh'ak da bih sa jedne farme uzeo svežeg mleka, kad začuh neki šum iznad glave, kroz vrhove krošnje
95drveta: krrr, krrr. Shvatio sam da sa udaljenog brdašca, ispred mene, mitraljiraju železničku prugu, koja se naiazi tu u dolini, iza mene. Instinkt mije govorio da bežim, ili da se bacim na zemlju. Ja načinih grešku, potrčah prema dolini, i odjednom samo začuh na po-ljima oko sebe jedno ćak ćak ćak. bili su to kratki pucnji, koji su padali pre nego što bi i stigli do železničke pruge. Shvatio sam da kada pu-caju sa brda, sa velike visine prema dolini, moraš dabežiš uzbrdo: što jje više-penješ, to ti projektili lete iznad glave na većoj visini. Mojoj baki, za vreme jednog puškaranja između fašista i partizana koji su se borili sa dve strane nekog kukuruznog polja, proðe kroz glavu ve-ličanstvena ideja: budući daje rizikovala daje', bilo na koju stranu da počne da beži, pogodi neki lutajući metak, ona se bacila na zemlju us-red polja, tačno između dve linije vatre. Tako je ostala deset minuta, sa licem zabijenim u zemlju, nadajući se da se nijedna grupacija neće suviše da približi. Dobro je prošla. Vidite, kada neko takve st-vari nauči kao mali, one mu se utisnu u mozak.
— Tako ste vi učestvovali u pokretu otpora, moglo bi se reći.
— Kao gledalac — rekao je. I osetih u njegovom glasu laku zbunjenost. — (^etrdeset treće imao sam jedanaest godina, na kraju rata tek što sam napunio trinaest. Suviše rano da bi čovek zaista uzeo učešća, potpuno dovoljno da može sve da prati, sa rekao bih gotovo fotografskom pažnjom. Ali šta sam mogao da učinim? Posmatrao sam. I bežao, kao i danas.
— Sada bi trebalo sve to da ispričate, umesto da redigujete kn-jige drugih.l
— Sve je već ispričano, Kazaubone. Da sam tada imao dvade-set godina, u pedesetim godinama pisao bih po sećanju memorijalnu poeziju. Na sreću, roðen sam suviše kasno, kada sam već bio u stanju da pišem ostala mije samo mogućnost da čitam uveliko napisane kn-jige. S druge strane, mogao sam i da završim sa metkom u glavi, tamo na brežuljku.
— Sa koje strane? — zapitao sam a potom mije bilo neugodno. — Izvinite, bila je to glupost.
— Ne, nije bila glupost. Naravno, ja sada to znam, ali to znam sada. Da li sam znao onda? Znate li da može da vas progoni griza sa-vesti celoga života, ne zato što ste izabrali pogrešno, zbog čega čovek bar može sebe da kazni, već zato što ste doveli sebe praktično u ne-mogućnost da se uverite kako u stvari ne biste napravili pogrešan iz-bor... Ja sam bio potencijalni izdajnik. S kojim bi pravom opisivao bilo koju istinu i njom podučavao druge?
— Izvinite — rekao sam — potencijalno vi ste mogli da posta-ni)l.(! i čudovište iz ulice Salarija, no vi to niste. To je neuroza. Ili se vnfta f>ri?.ii savosti oslanja na vrlo određene pretpostavke?

fitti u tim stvarima uopšte znači pretpostavka? A što se tiče tuuim/.ii, voftoruN imuni susret sa doktorom Vagnerom, večeram kod UJi^'n, tddtn nu t.iy. Skalu du uzmem taksi. Idemo li, Sandra?
0«
— Doktor Vagner? — zapisao sam, dok smo se pozdravljali — On lično?
.
— Da, u Milanu je na nekoliko dana i možda ću ga ubediti da mi da nekoliko neobjavljenih eseja kako bih mogao od toga da sklo-pim brošuricu. Bio bi to čist pogodak.
— Znači u to vreme Belbo je već bio u vezi sa doktorom Vagne-rom. Pitam se da lije baš te večeri Vagner (izgovara se Vagnćr) bes-platno psihoanalizirao Belba, a da ni jedan ni drugi toga nisu bili svesni. Ili se to desilo kasnije.
U svakom slučaju toga dana Belbo je po prvi put nabacio nešto o svome detinjstvu u ***, koliko god daje čudna ta priča o nekakvim bekstvima — skoro slavnim, proslavljenim pamćenjem, no koja su se javila u sećanju tek pošto je on, sa mnom i pred mojim očima, nes-lavno premda mudro, iznova pobegao.
9716 Nastaje brat Stefan iz Provena, doveden pred pomenute
članove istražne komisije, i upitan od njih da li želi da brani red, rekao da ne želi, i da ako majstori žele da ga brane neka to čine, ali daje on do trenutka hapšenja redu pripadao tek devet meseci. (Svedočenje od 27.11.1309.)
U Abulafiju sam pronašao priču o drugim bekstvima. I na njih sam mislio neko veče u periskopu, dok sam u tami osluškivao niz šu-mova, škriputanja, grickanja — i govorio samom sebi da budem mi-i sm jer to je bio način na koji muzeji, biblioteke, stare palate govore /-iDf.rnute u noći, to su samo stari ormani koji se vrpolje, ramovi koji i caruju na večernju vlagu, oštećeni malter koji se drobi, po milime-i.u na čitav vek, zidovi koji zevaju. Ne možeš pobeći, govorio sam srbi, jer ovde si upravo zato da saznaš šta se dogodilo nekome koje trunuo za tim da stavi tačku na seriju bekstava budalasto hrabrim (ili očajničkim) gestom, možda da bi ubrzao taj, toliko puta odgađan, susret sa istinom.
filename: Kanaleto
Jesam li pobegao pred običnim naletom policije ili po-novo pred onom pravom istorijom? Ima li razlike? Da li sam išao da učestvujem u povorci zbog moralnog izbora ili da bih još jednom sebe stavio na kušnju pred Slučajem? U redu, iz-gubio sam one prave prilike zato što sam dolazio suviše rano, ili suviše kasno, no greška je nastala pri popisu stanovništva. Voleo bih da sam bio na toj livadi i da pucam, čak i po cenu da pogodim baku. Nisam bio odsutan iz kukavičluka već zbog godina. Dobro. A u povorci? Pobegao sam ponovo iz genera-cijskih razloga, taj sukob me se nije ticao. Ali mogao sam da rizikujem, čak i uz nedostatak entuzijazma, kako bih video da li bih onda, na livadi, znao da izaberem. Ima li smisla iza-brati pogrešnu Priliku da bi se došlo do ubeđenja daje tre-balo izabrati pravu Priliku? Ko zna koliko je onih koji su tako uradili danas prihvatajući sukob. Ali lažna prilika nije ona dobra Prilika.
Može li se postati kukavica samo zato što ti se hrabrost drujjih čini nesrazmernom u odnosu na ispraznost okolnosti? Orulu znači da mudrost stvara kukavice. I tako se sad pro-pušta ova dobra Prilika jer se život, provodi u špijuniranju Priliko i njenom pretresanju. Priliku se hvata po instinktu, iu sumom trenutku i ne znaš daje l,o l.u Prilika. Možda sam je kud 'Vi'pan, a da l,<> nikada nisam suzimo? Kako to postaješ
(ih

kukavica i podvijaš rep samo zato što si roñen u pogrešnoj deceniji? Odgovor: osećaš se kukavicom zato što si jednom bio kukavica.
A ako si i taj put izbegao Priliku jer je nisi smatrao od-govarajućom?
Opisati kuću u ***, usamljenu na brežuljku u vinogra-dima — ne kaže li se brežuljci u obliku dojki? — i potom ulicu koja je vodila do periferije sela, do ulaza u poslednju nase-ljenu uličicu — ili biće prvu (naravno da to nećeš nikada da saznaš) ako ne izabereš tačku gledišta). Malog evakuisanog dečka koji napušta porodičnu zaštitu i upada u ovo primaml-jivo naselje, kreće se duž uličice i uz puno zavisti pokazuje strah od Viotola. Viotolo je bilo samo mesto okupljanja bande iz Viotola. Dečaci iz sela, prljavi, drekavci. Bio sam suviše gradski, bolje da ih izbegavam. Ali da bi se došlo do trga, i do kioska sa novinama, i knjižare, osim ako se ne bi pokušao put mal-tene oko ekvatora, a ne baš previše dostojanstven, nije osta-jalo ništa drugo sem da se proñe kroz Kanaleto. Dečaci iz Viotola bili su pravi mali plemići u odnosu na one iz bande Kanaleta, koja je dobila ime prema jednom bivšem potoku što se sada pretvorio u kanal za oticanje i još uvek teče kroz najsiromašniju zonu sela. Ovi iz Kanaleta bili su zaista gadni, lumpenproleteri i nasilnici.
Ovi iz Viotola nisu mogli da proñu zonu Kanaleta a da ne budu napadnuti i izudarani. U početku nisam ni znao da sam iz Viotola, tek što sam bio stigao, ali oni iz Kanaleta već su me prepoznali kao neprijatelja. Prolazio sam kroz njihov deo sa novinom otvorenom ispred očiju, išao sam čitajući, i oni su me još izdaleka ugledali. Bacio sam se u bekstvo, a oni za mnom, bacali su kamenje, jedan pogodi novine koje sam i dalje držao ispred sebe dok sam trčao, da bih imao neki štit. Spasao sam život ali izgubio novine. Dan kasnije, odlučio sam da se pridružim bandi iz Viotola.
Pojavio sam se na njihovom zboru, dočekan groho-tom. U to vreme imao sam dužu kosu, nesnosno tršavu na vrhu, kao na reklami za olovke Prezbitero. Film, reklame, nedeljna šetnja posle bogosluženja nudili su mi druge mo-dele, mlade sa dvorednim jaknama preko širokih ramena, sa brkovima i kosom namazanom mirisnim pomadama i pri-lepljenom uz lobanju, što se sijala. U to vreme kosa koja je bila zabacivana unazad zvala se, narodski, frajerka. Ja sam želeo frajerku. Kupio sam na pijaci, jednog ponedeljka, za sumu novca besmislenu u odnosu na stanje berzanskih vred-nosnih papira, ali enormnu za mene, kutijice sa grubim bri-Jjantinom nalik na pčelinji med, i provodio sam sate nanoseći ga na kosu sve dok na bih napravio teške slojeve spojene uje-99dinstvenu kalotu sive boje, poput kamaure koju nosi papa. Zatim sam stavljao mrežicu za kosu da bih sve učvrstio. Ovi iz Viotola su me već videli kako idem sa mrežicom, i dobaci-vali su mi zajedljive dosetke na tom njihovom hrapavom di-jalektu, koji sam razumeo ali ga nisam govorio. Toga dana, pošto sam u kući bio puna dva sata sa mrežicom na kosi, ski-nuo sam je, prokontrolisao veličanstveni efekat frizure u ogledalu, i krenuo na susret sa istim onima kojima je trebalo da se zakunem na vernost. Približio sam se kada je briljantin kupljen na pijaci već izgubio svoju lepljivu funkciju, i kosa počela da se vraća u vertikalnu poziciju, no ipak usporeno. Kakvog li oduševljenja za te iz Viotola, što su me okružili i podgurkivali se među sobom. Zatražih da budem primljen. Na žalost, izražavao sam se na italijanskom: bio sam neko ko odskače. Ispred njih izañe šef, Martineti, koji mije tada izgledao kao neko ko se izdiže iznad svih, kome su naj-jača strana bile njegove bose noge. Odlučio, je da bih morao da proñem sto udaraca nogom u zadnjicu. Možda su morali da ponovo probude zmiju Kundalini. Prihvatio sam. Naslo-nio sam se uz zid, dok me je dvoje vojvoda držalo za ruke, te sam izdržao sto udaraca bosih

nogu. Martineti je ispunjavao svoj zadatak snažno, sa entuzijazmom, metodično, udara-jući tabanima a ne vrhovima prstiju, kako ne bi palčeve pov-redio. Hor bandita davao je ritam obredu. Brojali su na dija-lektu. Zatim su odlučili da me zatvore u neki kavez za kuniće, na pola sata, dok su oni siti izrazgovarali onim svojim pro-muklim narečjem. Pustili su me da izađem kada sam se požalio da su mi noge utrnule. Bio sam ponosan, jer sam umeo da se prilagodim divljoj liturgiji jedne divlje grupe, i to dostojanstveno. Bio sam čovek zvani konj.

U tim su vremenima, ***, postojali tevtonski vitezovi, ne previše na oprezu zato što se partizani još uvek nisu oglašavali — bili smo pred kraj '43, ili na samom početku '44. Jedan od naših prvih poduhvata bio je da se uvučemo u jednu baraku, dok su neki od nas zabavljali vojnika na straži, krupnog langobarda koji je žvakao ogromni hleb sa — činilo nam se, i ježili smo se — salamom i marmeladom. Odred za uznemiravanje laskao je nemcu hvaleći mu oružje, a mi ostali u baraci (u koju može da se upadne otpozadi, malo izd-vojeno) krali smo nekoliko štapova trotila. Ne verujem daje posle trotil ikada bio upotrebljen, ali tako je bilo postavljeno, u Martinetijevim planovima, da pirotehničkim sredstvima i metodama za koje sada znam da su veoma primitivne i ne-primerene, on eksplodira u polju. Nemce kasnjje nasleđuju oni ih Dosete Deaantne, koji duž reke prave odbrambene li-nijo bafi na samom raskršću gde, u šest uveče, sa puta silaze devojk« iz internatu Marije Uzdanice. Plan je bio u tome da

KH)

se ovi iz Desete ubede (nisu mogli da imaju više od osamnaest godina) da svežanj nemačkih ručnih bombi, od one vrste sa dugim štapićem, povezu ujedno i da im izvuku osigurač kako bi u vodi eksplodirale tačno u onom trenutku kada dolaze de-vojke. Martineti je dobro znao šta treba da se čini, i kako treba da se proračuna vreme. Sve je marincima objasnio, i efekat je bio veličanstven: vodeni stub'se uzdigao preko šl-junkovitog tla, uz urnebesnu grmljavinu, upravo u času dok su devojke skretale iza ugla. Nastalo je opšte bežanje uz silnu ciku i vrisku, a mi sami i marinci pucali smo od smeha. Pri-sećaće se kasnije tih slavnih dana, mnogo posle spaljivanja Moleja, oni koji su preživeli Koltano. Giavn&zabava dečaka iz Viotola bila je da skup_lj.aju č.aur.e, za metke Lrazličite ostatke, kojih je posle osmog septembra bilo na pretek, poput stanhljiempva, fišeklija, torbica za hleb, tuitamočak.i ćele m£lkfi^_Da bi se iskoristio ðoEar~metak, radilo se ovako: držeći čauru u ruci projektil se ubacivao kroz rupu bravice, i pritiskao; kuglica metka bi izletala i odlazila da se pridruži posebnoj kolekciji. Čaura bi bila pražnjena od praha (pone-kad se radilo o tananim listićima baruta) koji bi se stavljao u vijugavu strukturu, što se potpaljivala. Čaura, više na ceni ako je kapsula bila neoštećena, odlazila bi da obogati Vojsku. Dobar sakupljač imao ih je mnogo, i rasporeðivao ih je, prema materijalu, boji, obliku i visini. Bilo je tu svakojakih pešadijskih drangulija, čaura šmajsera i automata, zatim skupine što su pripadale zastavnicima i konjanicima — kara-bini, puške patent iz 1891 (Garand smo videli tek sa ameri-kancima) — i ono čemu se kao vrhunskom težilo, veliki maj-stori su prednjačili, čaure mitraljeza. __i

Dok smo bili zadubljeni u te miroljubive igre, jedne večeri Martineti nam reče kako je došao onaj trenutak. Bandi j£analeta je bio poslat poziv na dvoboj iova je prihvati:__ la. Susret je bio predviđen na neutralnoj teritoriji, iza stani-ce. Te večeri, u devet.

Bilo je kasno posle podne, letnje i tromo, no vrlo uz-budljivo. Svako od nas se opskrbljivao stoje mogao više za-strašujućom zbirkom, tražeći komade drveta koji su

zgodni za ruku, puneći nanovo fišeklije i torbice za hleb kamenjem različite veličine. Poneko, od remena karabina, napravio je korbač, užasan ako bi se njime odlučno mahalo. U ove večernje sate, svi su se osećali herojima, ja još najviše od svih. Bilo je to uzbuđenje uoči napada, resko, bolno, ve-ličanstveno — zbogom lepoto moja zbogom, težak je slatki umor biti čovok od oružja, odlazili smo da žrtvujemo svoju mladost, buš kako su nas učili u školi pre osmog septembra.
Mnrtinotywv plan bio je lukav: preći ćemo železnički nn.sip vifio no Hovor, zaćl ćemo lm izu luđu, neočekivano, i ;
101praktično smo već pobednici. Zatim odlučni napad, i nema milosti.
U sumrak tako presecamo nagib umarajući se od uzbrdica i obronaka, onako otežali od svog tog kamenja i tol-jaga koje smo nosili. Na vrhu nasipa, vidimo njih, već raspo-ređene iza staničnih klozeta. Oni su nas videli jer su gledali uvis, pretpostavljajući da ćemo da dođemo sa te strane. Nije preostalo ništa drugo sem da siđemo ne pružajući im vre-mena da ispolje zgražanje nad tolikom predvidljivošću našeg manevra. Niko nam nije dao znak pre napada, ali smo se ujednačeno sručili, urlajući. I sve se zbilo na sto metara od stanice. Tu počinju da se naziru prve kuće koje, koliko god retke, već grade mrežu uličica. Desilo se da se najsrčanija grupa već bacila napred, bez straha, dok smo ja i — na moju sreću — još neki drugi, usporili korak i rasporedili se iza uglova kuća, osmatrajući izdaleka.
Da nas je Martineti organizovao kao prethodnicu i kao odstupnicu, mi bismo obavili naš zadatak, ali zbila se neka vrsta spontanog raspoređivanja. Srčani napred, kukavice pozadi. I iz našeg zaklona, mog još više povučenog od drugih, posmatrali smo sukob. Koga ovde nije ni bilo. Pošto su stigli na nekoliko metara jedni od drugih, dve grupe su se po-redale, iskezivši se, a zatim šefovi su iskoračili napred i počeli da pregovaraju. Postala je to nekakva Jalta, odlučiše da podele zone uticaja i da uvažavaju povremene tranzite, kao što se dešavalo među hrišćanima i muslimanima u Sve-toj Zemlji. Solidarnost između dva viteška tabora preva-gnula je nad neizbežnošću bitke. Svako se pošteno dokazao. U potpunoj harmoniji su se povukle stranke na suprotne stra-ne. Povukle su se sa međusobno suprotstavljenih strana.
Sada kažem sebi da nisam krenuo u napad zato što mi je dolazilo da prsnem u smeh. Ali onda to sebi nisam rekao. Osećao sam se kukavički i tačka.
Sada, još više kukavički kažem sebi da sam se bacio napred sa drugima ne bih rizikovao ništa, a ugodnije bih proživeo godine koje su sledile. Propustio sam Priliku, sa dvanaest godina. Kao što propustiti erekcija prvi put, znači impotenciju za čitav život.
Mesec dana kasnije, kada su se pri slučajnoj povredi granice Viotolo i Kanaleto našli licem u lice najednom polju, i kada su počele da lete grudve zemlje, ne znam da li iz smire-nosti koju mije ulivala dinamika prethodnog događaja, ili iz čožnji; /.a mučeništvom, isturio sam se u prvi red. Sručila se kišu kiiiiKMiica, bez krvavih posledica, izuzev za mene. Jedan (.'.ruincii ziitiiljts koji je očigledno skrivao u sebi kamen, udario ino j(i u usnu i nisc:o|)i(>jo. l'obogno sam kući plačući, i majka je umriilit Uu ini higijenskom pinculom vadi zemlju iz rane
koja se napravila u unutrašnjosti usta. Činjenica je da mije ostao ožiljak, u blisuni donjeg desnog očnjaka, i kada jezikom pređem preko, osetim drhtaj, jezu.
Ali taj mi ožiljak ne daje mira, jer sam ga zadobio zbog svoje beslovesnosti, a ne hrabrosti. Prelazim jezikom preko usne i šta činim? Pišem. Ali u lošoj literaturi ne leži spas.

Posle onog dana sa povorkom nisam video Belba skoro ćelu go-dinu. Bio sam se zaljubio u Amparo i nisam više odlazio kod Pilade, premda nekoliko puta kada sam tamo svratio sa Amparo, Belba nije bilo. A Amparo nije volela to mesto. Njena moralna i politička stro-gost — ravna jedino njenoj ljupkosti, i njenom izuzetnom ponosu — bili su razlog da Pilada doživim kao klub za dendije demokrate, a de-mokratski dendizam za nju je bio još jedna od spletki, i to onanajraz-raðenija, ove zavere kapitalista. Bila je to godina velike obaveze, ve-like ozbiljnosti i velike nežnosti. Radio sam sa zadovoljstvom, ali sa mirom, na diplomskom radu.
Jednoga dana naleteo sam na Belba pored Ministarstva Mor-narice, svega nešto dalje od Garamona. »Vidi vidi,« rekao mije ve-selo, »moj omiljeni Templar! Upravo su mi poklonili jednu prepeče-nicu neopisive starosti. Zašto ne skočite gore do mene? Imam papirne čaše i slobodno posle podne.«
— Sad ste predložili zeugmu — primetio sam.
— ? Ne, predložio sam neotvoreni burbon, verujem još od pre pada Alama.
Pošao sam za njim. Ali tek što smo počeli sa degustacijom ušla je Gudrun i rekla daje došao neki gospodin. Belbo se lupi šakom po čelu. Smetnuo je s uma taj sastanak, ali sam slučaj ima ukus zavere, rekao mi je na to. Iz svega što je uspeo da shvati, taj je tip želeo da preda knjigu koja se između ostalog doticala i Templara. »Odmah ću da ga se otarasim,« rekao je on, »ali me podržite ozbiljnim primedba-ma.«
Zaista jeste bio slučaj. I tako sam se upecao u mrežu.

10317
Tako su iščeznuli vitezovi Templa sa svojom tajnom, u či-joj je senci kucala iskrena nada o zemaljskom gradu. Ali Apstraktnost za koju je bio vezan njihov napor nastavljala je da sledi u nepoznatim predelima svoj nedostupni živo-t... i više no jednom, kroz vreme stoje teklo, pustila je da struje njeni poticaji kroz sve one duhove koji su bili spo-sobni da je prime.
(Viktor Emil Misle, Nepoznanica iz Viteškog Sveta, 1930, 2)
Imao je lice iz epohe četrdesetih. Sudeći prema starim novi-namu koji; sam našao u kućnom podrumu, četrdesetih godina svi su imali lico tog tipa. Mora daje u pitanju bila glad iz ratnog doba: usi-savala ‚jo lice ispodjagodicaiočima davala grozničavi sjaj. Bilo je to lico koje sam mogao da vidim u prizorima streljanja, sa obe strane. U ono vrome ljudi sa istim licem međusobno su se streljali.
Naš je posetilac imao na sebi teget odelo sa belom košuljom i srebrnastosivom kravatom, i instinktivno sam se zapitao zbog čega se obukao tako građanski. Kosa, neprirodno crne boje, bila je začešl-jana unazad duž slepoočnice i sa obe strane namazana pomadom, ali ipak sa merom, dok je ćelavo sjajan vrh glave bio prekriven mekim i, kao telegrafskim žicama, tankim nitima što su se u obliku slova V de-lilo u visini čela. Lice mu je bilo preplanulo, izbrazdano, i ne samo bo-rama —- neosporno kolonijalnim. Bledi ožiljak prelazio mu je preko levoj; obraza, od usne do uva, i kako je nosio crne i duge brkove, ala Adolf Manžu, levi brk je neprimetno prelazio preko njega i na tom se iiuislu, za manje od milimetra, koža malo rastvorila pa ponovo zatvo-rila. Mensur1 ili okrznuće metkom?
Predstavio nam se: pukovnik Ardenti, pružio je ruku Belbu, mtuii jo dao samo znak glavom kada je Belbo objasnio da sam ja nje-gov saradnik. Seo je, prekrstio noge, zadigao pantalone do kolena, otkrivajući tamnocrvene — kratke čarape.

Pukovnik... aktivni? — zapitao je Belbo.
Ardenti je pokazao nekoliko sjajnih veštačkih zuba: — Kao da i nisam u penziji. Ili, ako baš hoćete, u rezervi. Možda ne izgleda tako, ali ja sum čovek u godinama.
— No izgleda — rekao je Belbo.
— A ipak sam prošao kroz četiri rata.
— Mora da ste počeli sa Garibaldijem.
— No. Poručnik, dobrovoljac, u Etiopiji. Kapetan, dobrovol-jac, u Spaniji. Major ponovo u Africi, do napuštanja te četvrte obale. Sitthrni ordon. Četrdeset treće... recimo da sam izabrao stranu po-htiriuiiih: i izdubio sam svo, osim časti. Imao sam hrabrosti da pono-
* »l'ulintlnlk uv, lio/Ju pomoi':« (pilili, piuv)

vo krenem od samog početka. Legija stranaca. Škola odvažnosti. U četrdeset šestoj narednik, u pedeset osmoj pukovnik, sa Masuom. Očigledno uvek biram stranu koja gubi. Sa kobnim De Golovim dola-skom na vlast, povukao sam se i prešao da živim u Francuskoj. Od ra-nije sam ostvario dobre veze u Alžiru i započeo sam u Marseju sa fir-mom import-eksport. Ovoga sam puta izabrao pobedničku stranu, verujem, budući da sada živim od stalnog prihoda, i mogu da se pre-pustim svom hobiju — tako se to danas kaže, zar ne? A poslednjih go-dina došao sam i do konkretnih rezultata u svojim istraživanjima. Evo... — Izvukao je iz jedne kožne torbe ogromnu fasciklu, za koju sam tada stekao utisak da je crvene boje.
— Dakle — rekao je Belbo — neka knjiga o Templarima?
— Da, Templarima — saglasio se pukovnik. — To je gotovo mladalačka strast. I oni su prevodili čete plaćenika u potrazi za sla-vom na suprotnoj obali Sredozemlja.
— Gospodin Kazaubon se bavi Templarima — rekao je Belbo.
— Poznaje taj predmet bolje od mene. Izvolite, ispričajte nam.
— Templari su me uvek zanimali. Grupa plemenitih koja unosi svetlost Evrope među divljake dva Tripolija...
— Protivnici Templara ipak nisu bili toliko divlji — rekao sam pomirljivim tonom.
— Da li su vas možda ikada zarobili pobunjenici iz Magreba?
— zapitao me je sarkastično.
— Ne još — rekao sam.
Odmerio me je i osetio sam iskrenu sreću što nisam služio u njegovim vodovima. Obratio se neposredno Belbu. — Izvinite, pripa-dam sasvim drugoj generaciji. — Pogledao je u mene nepoverljivo: — Jesmo li ovde pod nekom istragom ili radi...
— Ovde smo kako bismo razgovarali o vašem radu, pukov-niče — rekao je Belbo. — Pričajte nam o njemu, molim vas.
— Hteo bih odmah da raščistimo jednu stvar — rekao je pu-kovnik, stavljajući ruke na fasciklu. — Spreman sam da učestvujem u troškovima izdavanja, ne predlažem vam da budete na gubitku. Ako tražite naučne garancije, pribaviću vam ih. Baš pre dva sata sreo sam jednog stručnjaka za tu oblast, tek stoje došao iz Pariza. Mogao bi da napiše stručni predgovor... — Naslutio je Belbovo pi-tanje i napravio znak, kao daje želeo da kaže daje u ovom času bolje da ime ostane neizrečeno, s obzirom na svu osetljivost predmeta.
— Doktore Belbo — rekao je — ovde na ovim stranicama imam materijal za jednu priču. Istinitu. Nesvakidašnju. Boh"u od američkih kriminalističkih romana. Pronašao sam nešto što je veoma važno, ali to je samo početak. Ja želim da kažem svima ono Sto

znam, na taj način što će neko akoje u stanju da zaokruži ovu igru traganja, da se oglasi, kada je pročita. Ja samo bacam udicu. A pored (•voga moram hitro da delujem. Onaj koji je znao ovo što ja znam, još prti meno, iiajvorovatnye je ub\jen, upravo zato da ne bi sve razgla-nIo. Ako to što znam kažem pred dve hiljade čitaoca, nikome neće
105više da bude od koristi da me ukloni. — Napravio je pauzu. — Vi što-god znate o hapšenju Templara...
— Upravo mijenedavnoo tome govorio gospodin Kazaubon, i začudilo me je daje to hapšenje izvedeno bez kapi krvi a da su vite-zovi bili uhvaćeni kad se nisu nadah... Pukovnik se nasmešio sažaljivo. — Doista. Detinjasto je mišl-jenje kako ljudi koji su bili toliko moćni da uplaše kralja Francuske nisu u stanju da prethodno saznaju kako četiri bitange huškaju krah'a i kako kralj huška papu. Ma haj'te! Sve vodi ka pretpostavci daje po-stojao neki plan. Veličanstven plan. Pretpostavite da su Templari imali zamisao da osvoje svet, i da su poznavali tajnu izvora ogromne moći, tajnu koju je trebalo sačuvati pa i po cenu žrtvovanja ćele četvrti Templa u Parizu, poseda razbacanih po celoj kraljevini, i u Španiji, Portugalu, Engleskoj i italiji, zamkova u Svetoj Zemh'i, novčanih sredstava, svega... Filip Lepije posumnjao u to, inače teško je shvatljivo zbog čega bi pokrenuo proganjanje, bacajući ljagu na cvet cvetova francuskih vitezova. Templum shvata daje krah' već sh-vatio i da pokušava da ih uništi, ničemu ipak ne služi direktni otpor, plan zahteva još vremena, tom blagu, ili bilo šta da je u pitanju tek treba konačno da mu bude određen izvor, ili je pak neophodno da se ono postepeno koristi... I tajna uprava Templuma, za koju već svi znaju da postoji...
— Svi?
— Naravno. Nije zamislivo da bijedan toliko moćan red mo-gao da preživi dugo bez postojanja nekog tajnog propisa.
— Obrazloženje je potpuno na mestu — rekao je Belbo, gleda-jući me iskosa.
— Iz kojega — rekao je pukovnik — takođe proizlazi očiti zaključak. Veliki majstor naravno pripada tajnoj upravi, ali mora da bude njena spoljna maska. Gotije Valter, u La chevalerie et les aspects sšcrets de l'histoire*, kaže daje sam templarski plan osva-janja moći predviđao kao krajnji rok — za ostvarenje svog teleološki** pojmljenog cilj a — dvehilj aditu godinu! Templum je odlučio da pređe u tajnost, a da bi to mogao da učini trebalo je da pred očima svih sam red nestane. Žrtvovali su se, eto šta su uradili, uključujući i velikog majstora. Neki su dopustili da budu ubijeni, verovatno je na njih kocka pala. Drugi su se pokorili, maskirali. Gde su završili niži či-novi, braća svetovnjaci, kovači sekira, staklari?... Tako se rađa udruženje slobodnih zidara, koje se rasulo po svetu, a stoje poznata priča. Ali šta se desilo u Engleskoj? Kralj odoleva pritiscima pape, i sve; ih penzioniše, kako bi na miru završili svoj život po štabovima re-ðu. I oni, tihi kao miševi, tu ostaju. Zar se niste i vi upecali? Ja nisam.
I u Spauyi red odlučuje da promeni ime, postaje red Montesa. Go-spodo moja, to su bili h'udi koji su u stanju da ubede krah'a, imali su toliko polovine u svojim gvozdtmim trezorima da su mogli u roku od
CJ»
" VllnAlvo I vidovi Inju" j
" Koji nii ikIiiiinI iih 'ivi Imvil.ONt ttvnlii i »Ivini, im iinliiliih^u (pi lm. prav.)
I 06
jedne nedelje da ga bace u bankrotstvo. Čak je i kralj Portugahje ka-pitulirao: ovako ćemo da uradimo, dragi moji prijatelji, kaže on, nećete se više zvati vitezovi Hrama već

Hristovi vitezovi, i po menije u redu. A u Nemačkoj? Poneki proces, čisto formalno ukidanje reda, ali tamo kod kuće imaju bratski red, Tevtonce, koji su u toj epohi ura-dili nešto više od stvaranja države u državi: oni jesu postali država, povezavši u celinu jednu teritoriju veliku kao sve zemlje koje su da-nas pod ruskom čizmom zajedno, idu napred tim korakom sve do kraja petnaestog veka, jer u tom trenutku stižu mongoli — ali to je već drugaričajer mongoli su bilijoš na vratima... ali, nemojmo da se rasplinjujemo...
— Ne, molim vas — rekao je Belbo. — Hajdemo dajje.
— Dakle. Kao što svi znaju, dva dana pre nego što će Filip da pošalje nalog za hapšenje, i na mesec dana pre nego što će se on spro-vesti, jedna dvokolica sa senom, koju su vukli volovi, napustila je zi-dine Templuma u nepoznatom pravcu. 0 tome govori čak i Nostrada-mus u jednoj od svojih centurija... — Potražio je stranicu u svome ru-kopisu: Souz la pasture d'attimaux ruminant par eux conduits au ventre herbipolique soldats cachćs, les armes bruit menant..
— Ta dvokolica sa senom je legenda — rekao sam ja — i ne bih baš uzeo Nostradamusa kao autoritet u oblasti istoriografije.
— Mnogo starije osobe od vas, gospodine Kazaubone, verovale su brojnim Nostradamusovim proročanstvima. S druge strane nisam toliko naivan da poverujem u priču o dvokolici. Onaje simvol. Simvol očite i utvrđene činjenice daje Žak de Molej videvši da će biti uha-pšen preneo komandu i tajna uputstva na svoga nećaka, grofa od Božea, koji je postao tajni vođa već tajnog Temphtma.
— Postoje li za to istorijski dokumenti?
— Zvanična istorija — gorko se osmehnuo pukovnik —je ona Jcoju pišu pobednici. Prema zvaničnoj istoriji ljudi poput mene ne po-stojeTKre, ispod priče o dvokolici krije se nešto drugo. Tajno jezgro se seli u neki miran centar i iz njega počinje da plete svoju skrivenu mrežu. Od toga sam očevidno ja pošao. Godinama već, još od pre rata, stalno sam se pitao gde su mogla da završe ova braćjLpo muci, Kada sam se povukao u miran život odlučio sam da konačno pro-nađem taj put. Budući da se u Francuskoj desilo bekstvo dvokolice, u Francuskoj bih morao da pronađem mesto prvobitnog okupljanja ta-janstvenog jezgra. Gde? -
Pokazao je pravi scenski smisao. Belbo i ja smo sada dobili žeh'u da saznamo gde. Jedino nam je preostalo da kažemo: »Govori-te.«
— Upravo govorim. Gde su se rodili Templari? Odakle dolazi Ig de Pejn? Iz Šamparrje, u blizini grada Troa. A u šampanji vlada Ig de Šampanj koji će da mu se, posle nekoliko godina, 1125, pridruži u ?Jerusulimu, Žutim se vruću kući i izgledu da dolazi u vezu sa opatom
107Sitoa, i pomaže mu da u svoj manastir uvede tumačenje i prevođenje određenih hebrejskim tekstova. Pazite sada, rabini gornje Burgonje bivaju pozivani u Sito, kod benediktinaca, belorizaca, i ko to čini? Sveti Bernar, kako bi proučili ko zna koje tekstove koje je Ig pronašao u Palestini. A Ig nudi monasima svetoga Bernara jednu Sumu, u Bar--sir-Obu, gde će da nastane Klervo. I šta sad radi sveti Bernar?
— Postaje zaštitnik Templara — rekao sam.
— A zašto? No znate li staje Templare učinilo moćnijim od be-nediktinaca? No znate li staje Templare učinilo moćnijim od bene-diktinaca? Šta to benediktincima zabranjuje da primaju na poklon zemlje i kuće a iste te zemlje i kuće daje Templarima? Jeste li ikada videli Šumu Orijenta blizu Troa? Nešto ogromno, štab do štaba prak-tično. A međutim vitezovi u Palestini se ne bore, znate za to? Smeš-taju se u Templum, i umesto da ubijaju

muslimane sa njima sklapaju prijateljstvo. Dolaze u dodir sa *posvećenima iz njihovih redova. Sve u svemu, sveti Bernar, uz materijalnu podršku grofova šampanje, konstituiše jedan red koji u Svetoj Zemlji dolazi u dodir sa tajnim arapskim i hebrejskim sektama. Nepoznata uprava pravi krstaške ratove da bi red zaživeo, a ne obrnuto, i organizuje mrežu moći koju stavlja pod jedinu stvarnu jurisdikciju, onu kraljevsku... Ja nisam čovek od nauke, ja sam akcionar od akcije. Umesto da se bavim pre-teranim nagađanjima, uradio sam ono što mnogi učenjaci, preo-pširni i preterano slatkorečivi, nisu nikada uradili. Otišao sam tamo odakle su Templari stizali i gde im je tokom dva veka bila baza, gde su se praćakali kao ribe u vodi...
— Predsednik Mao kaže da revolucionar mora da se oseća u narodu kao riba u vodi — rekao sam.
— Svaka čast vašem predsedniku. Templari, koji su pripre-mali mnogo mnogo veću revoluciju od one tih vaših komunista sa perčinima...
— Ne nose više perčin.
— Ne? Tim gore po njih. Templari, rekao sam, nisu mogli a da ne potraže utočište u Šampanji. U Pejnu? U Troau? U šumi Orijenta? Ne. Pejnje bio i ostao gradić sa par kuća, a uto vreme je tamo posto-jao u vrh glave jedan zamak. Troa je predstavljao grad, sa previše kraljevihi ljudi u blizini. Šuma, templarska po definiciji, bila je prvo mesto gde bi kraljeve straže otišle da ih traže, kako su i činile. Ne: Proven, rekao sam sebi. Ako je uopšte postojalo neko mesto, onda je l,o morao da bude Proven I
" U frttvon>pr<>KU životinja preživaru
II iitiviiiiioin iilmliii iijiinu vufienim skriveni vojnici, oružje što govori imadoše... (l'r. ju/,, priiii. prnv.)
* i N ICI.I AN II, u (liiijiini lokMiu, kada poivećenje postajo već rutinska praksa; u suš-llni pulpimo Ini! Iprlm, pitiv.)
I 011
18
Da možemo okom da prodremo i vidimo unutrašnjost zemlje, od pola do pola, ili od mesta gde stojimo do sasvim suprotnih krajeva, ugledali bismo sa užasom jedno go-lemo zdanje strahovito prošarano pukotinama i pećina-ma.
(T. Brnit, Sakralna Teorija Zemlje, Amsterdam, Volterz, 1694, str. 38)
— Zašto Proven?
— Nikada niste bili u Provenu? Čarobno mesto, to se čak i da-nas oseća, idite obavezno. Čarobno mesto, još svo u mirisima tajni. Međutim, u jedanaestom veku to je sedište grofa od Šampanje, i ostaje slobodna zona u koju centralna moć ne može ni da proviri. Templari su tu kao kod svoje kuće, čak i danas postoji ulica sa njiho-vim imenom. Crkve, palate, jedna kula koja se uzdiže nad ćelom rav-nicom, i najamnici, komešanje trgovaca, vašari, zbrka u koju uvek možeš da se umešaš. No, iznad svega, a još iz preistorijskog doba, podzemni hodnici. Mreža podzemnih hodnika koja se širi ispod čita-vog brežuljka, prave pravcate katakombe, neke mogu da se posete još i danas. Mesta sa kojih ako se neko sastaje u potaji, ukoliko u njih prodru neprijatelji, zaverenici mogu da se rasprše u par sekundi, sam Bog zna kuda, i ako dobro poznaju kanale već su izašli ko zna sa koje strane, vratili se sa suprotne strane, nečujno kao mačke, i već stigli s leđa napadačima, i u tami ih poslali u tamu. Tako mi Boga, ja vas uveravam, moja gospodo, ti podzemni hodnici izgledaju kao da su napravljeni za komandose, hitre i nevidljive, u njih se uvlači

noću krišom, sa kamom u zubima, dve bombe u ruci, i koječim drugim od čega, boga mi, i miševi crkavaju!
Oči su mu svetlele. — Shvatate li kako je izmišljeno skrovište mogao da predstavlja Proven? Tajno jezgro kojk se sastaje pod zem-ljom, a svi viđeni meštani ako i vide, ćute. Kraljevi ljudi stižu i u Pro-ven, naravno, hapse Templare koji se pokazuju na površini i odvode ih u Pariz, Rejno od Provena biva podvrgnut mučenju ali ne progova-ra. Prema tajnom planu, jasno je, trebalo je prepustiti se hapšenju kako bi se poverovalo da Proven nije pošteđen, ali u isto vreme mo-rao je da se pošalje signal: Proven ne popušta. Proven, mesto novih podzemnih Templara... Podzemnih hodnika koji vode od zgrade do zgrade, pretvaraš se da uđeš u žitnicu ili u stovarište a izađeš iz crk-ve, Hodnika što su sazidani sa uzidanim stubovima i svodovima, još i danas svaka kuća u gornjem gradu ima podrum, sa gotskim šiljastim svodom, biće da ih ima više od sto, svaki podrum, ma šta pričam, svaka podzemna prostorija bila je ulazak ujedan od kanala.
— Pretpostavke — rekao sam.
— Ne, gospodine Kazaubone. Dokazi. Vi niste videli pod-zemne hodnike Provena. Dvorane i dvorane, u samom srcu zemlje,
109pune urezanih crteža. Njih ima najviše u onim dvoranama koje spe-leolozi nazivaju pobočnim oknima. Predstave su obrednog značenja, druidskog porekla. Urezane ovde još pre dolaska Rimljana. Cezar je prolazio iznad, a ovde se odigravao otpor, čarolija, zaseda. A tu ima i simbola katara, da gospodo, katari nisu bili samo u Provansi, oni iz Provanse bili su uništeni, ovi iz Šampanje su preživeli u tajnosti i okupljali su se ovde, u ovim katakombama jeretika. Sto osamdeset troje ih je bilo spaljeno na površini, a drugi su preživeli ovde. Hronike ih opisuju kao bougres et manichćens — gledajte sad ovo, bougres su bili bogumili, katari bugarskog porekla, zar vam ništa ne govori reč bougre na francuskom? Na samom početku je označavalo sodomistu, jer se pričalo da su bugarski katari bili skloni tom malom grehu... — Nasmešio se nelagodno. — A ko je bio osuđen za isti taj mali greh? Oni, Templari... Zanimljivo, zar ne?
— Donekle — rekao sam — kada god je u tim vremenima ne-kog trebalo da proglase jeretikom, bivao je po pravilu optužen za so-clomiju...
— Tačno, i nemojte da mislite da ja mislim da su Templari... Ma gde, to su bili ljudi od oružja, a mi ljudi od oružja volimo lepe žene, premda smo se zaricali daje samo muškarac čovek. No ovoga se sećam jer nije nimalo slučajno da su u jednom templarskom ambi-jentu utočište pronašli katarski jeretici, a u svakom slučaju, Tem-plari su od njih naučili kako se koriste podzemni hodnici.
— No ipak — rekao je Belbo -- ovo što kažete još su samo hipo-teze...
— Hipoteze od kojih treba poći. Ispričao sam vam razloge zbog kojih sam se bacio na istraživanje Provena. Sada dolazimo na pravu i istinsku priču. U centru Provena postoji veliko gotsko zdanje, Granž-o-Dim, poreski ambar, a vi znate da je jedan od izvora snage Templara bilo to da su oni direktno skupljali porez sami ne dugujući državi ništa. Ispod ambara, kao svuda, mreža podzemnih hodnika, danas u očajnom stanju. Dobro, dok sam kopao po arhivama Pro-vena, dopao mije ruku jedan lokalni list iz 1894. U njemu se priča da su dva dragona, vitezi Kamij Laforž iz Tura i Eduar Ingolf iz Peter-burga (baš tako, Peterburga), nekoliko dana ranije obilazili Granž sa čuvarem, i da su sišli u jednu od podzemnih prostorija na drugom spratu ispod površine zemlje, kada je čuvar, kako bi pokazao da po-stoj i još spratova ispod, počeo da udara nogom o zemlju i začuli su se odjeci i tutnjava. Hroničar hvali neustrašive dragone koji su se nao-ružali svetiljkama i

konopcima, ušliuko zna koje hodnike kao dečaci u rudnik, klizajućise na okukama, i malopomalo uputili se tajanstve-nim kanalima. I stigli su, kažu novine, u jednu veliku dvoranu, sa pravim kaminom, i bunarom po sredini. Spustili su jedan kamen na konopcu i otkrili daje; bunar dubok jedanaest metara... Nedeljudana kasniju vratili su se sa čvršćim konopcima, i dok su druga dvojica držala konopac, 1iik<>H ';|' spustio kroz. bunar i otkrio sobu kamenih .?ulova, vrliku doHatsa (|.'..H i visoku pol. mutara. Žutim su se spustila I II)
druga dvojica, i shvatili da se nalaze na trećem spratu ispod površine tla, na trideset metara dubine. Šta su videla i radila ova trojica u toj prostoriji ne zna se. Hroničar priznaje da, kada je otišao na lice mesta da lično izvidi, sam nije imao hrabrosti da se spusti u bunar. Priča me je uzbudila, i poželeo sam da posetim to mesto. Ali, od kraja prošlog veka do danas mnogi podzemni hodnici su srušeni, i ako je taj bunar ikada i postojao, ko zna gde se on sada nalazi. Sinulo mije kroz glavu da su dragoni možda tamo nešto i pronašli. Upravo sam tih dana pročitao neku knjigu o tajni Ren-le-Šatoa, a to je takođe jedna priča u koju se na izvesan način uklapaju Templari. Neki paroh, bez novca i budućnosti, dok je radio na restauraciji jedne stare crkve u nekom mestašcu sa dve stotine duša, podigao je kamen sa poda pevnice i pronašao futrolu sa prastarim rukopisima, kako je rekao. Samo ru-kopisima? Ne zna se najbolje šta se dogodilo, ali u godinama koje su usledile, taj je postao neopisivo bogat, trošio je i nemilice rasipao, vo-dio raskalašni život, čak je išao i na duhovni sud... A ako se jednom od dragona ili možda obojici desilo nešto slično? Ingolf silazi prvi, pronalazi neki dragoceni predmet manje veličine, sakriva ga pod mundir, penje se gore, ne govori ni reč drugoj dvojici... Jednom rečju, ja sam užasno tvrde glave, a da uvek nisam bio takav sasvim dru-gačiji bih život imao. — Dotakao je prstima ožiljak. Zatimje ruke pri-neo slepoočnicama, pomerajući ih ka vratu, uverio se da mu kosa i dalje stoji kako treba.
— U Parizu sam obišao telefonske centrale i proverio imenike za ćelu Francusku u potrazi za eventualnom porodicom Ingolf. Pro-našao sam samo jednu jedinu, u Ogzeru, i obratio joj se pismom pred-stavivši se kao proučavalac arheoloških starina. Dve nedelje kasnije primio sam odgovor jedne stare babice: bila je kći tog Ingolfa i zani-malo ju je zbog čega seja raspitujem za njega, čak me je pitala da li zaboga ja o njemu znam nešto... Govorio sam vam već da tu leži neka tajna. Odjurio sam u Ogzer, gospođica Ingolf živi u kućici svoj prekri-venoj bršljanom, sa drvenom ogradom koju zatvara konopčićem i ek-serom. Gospođica je vremešna, pristojno obučena, ljubazna, površ-nog obrazovanja. Odmah me pita šta znam o njenom ocu i ja joj kažem da jedino što znam jeste to da se jednoga dana spustio u neki od podzemnih hodnika Provena, a da ja upravo pišem istorijsku stu-diju o toj oblasti. Ona se čudom čudila, nije imala pojma daje njen otac ikada bio u Provenu. Bio je u dragonima, svakako, ali ostavio je službu 1895, pre nego što će ona da se rodi. Kupio je ovu kućicu u Og-zeru, 1898, se oženio devojkom iz mesta, sa nevelikim mirazom. Majka je umrla 1915. kada je njoj bilo pet godina. Što se tiče ocaonje nestao 1935. Bukvalno, nestao. Bio je otputovao za Pariz, kao stoje činio bar dva puta godišnje, i od tada se više nije javio. Lokalna žan-darmerija je telejjrafisala u Pariz: ispario. Zvanična pretpostavka je bila da je u pitanju smrtni slučaj. 1 tako je naša gospođica ostala sama i počela je da radi, jor nasledstvo od oca nije bilo bog zna šta. Očigledno nije našla mužu, i pruma uzdusimu koji su joj se potkra
111dali, mora daje postojala jedna životna priča, ali samo jedna, i to sa lošim završetkom.
»I uvek sa tom zebnjom, sa tom stalnom grizom, gospodine Ardenti, da ne znam ništa o

sirotom tati, čak ni gde bi mo-gao da bude njegov grob, ako ga i ima uopšte negde.« Želela je da go-vori o njemu tako: nežnom, mirnom, metodičnom, tako učenom. Pro-vodio bi dane u svojoj radnoj sobici gore na mansardi, čitajući i pišući. Preostalo vreme, malko motičicom po vrtu, i kratko ćaskanje sa apotekarom — takođe sada već pokojnima. S vremena na vreme, kako je rekla, put u Pariz, zbog poslova, tako bi izjavljivao. Ali uvek bi se vraćao sa nekim paketom knjiga. Sobica ih je još uvek prepuna, te je želela da mi ih pokaže. Popeli smo se. Sobica uredna i čista, go-spođica Ingolf ju je i danas jednom nedeljno čistila, mami je mogla da odnese cveće na grob, za sirotog tatu mogla je da učini samo to. Sve je baš kako je on ostavio, toliko bi volela daje studirala pa da može da čita te njegove stvarčice, ali sve je to bilo na starofrancuskom, latin-skom, nemačkom, čak i na ruskom, jer je tata rođen i proveo de-Unjstvo tamo, bio je sin jednog službenika francuske ambasade. U bi-blioteci se nalazilo stotinak knjiga, najvećim delom (tu sam klicao od radosti) o procesu nad Templarima, na primer Monumens histori-ques relatifs a la condamnation des chevaliers du Temple, Rajnuara, iz 1813, antikvarski primerak. Mnogo knjiga o tajnim spisima, prava pravcata zbirka jednog kriptologa, poneki tom iz paleografije i diplo-matike. Bio je tamo i registar sa starim računima, i kako sam ga li-stao nadoh noticu koja me natera da poskočim: ticala se prodaje jedne kutijice, bez i jednog podatka više, i bez imena kupca. Nisu se pominjale brojke, ali datum je bio 1895, i odmah zatim sledili su pre-cizni računi, knjiga računa jednog razboritog gospodina koji pažljivo upravlja svojom ušteđevinom. Poneki zapis o kupovini knjiga kod pa-riških antikvara. Mehanizam zbivanja postajao mije jasniji: Ingolf je pronašao u kripti zlatnu kutijicu ukrašenu dragim kamenjem, nije razmišljao ni trena, strpao ju je ispod kabanice, popeo se gore i držao je jezik za zubima pred svojim drugarima. Kod kuće je u kutijici pro-našao pergament, što mislim daje očito. Otišao je u Pariz, stupio u vo/.u sa jednim antikvarom, gulikožom, kolekcionarom, i prodajom kutijice, makar i dosta ispod vrednosti, postao manje-više imućan. Ali ne zaustavlja se na tome, napušta službu, povlači se na selo i počinje da nabavlja knjige i proučava pergament. Možda je u njemu već čučao tragalac za blagom, inače ne bi otišao u podzemne hodnike u Provunu, verovatno je imao dovoljno obrazovanja da shvati kako bi mogao i sam da dešifruje ono što je pronašao. Radi smireno, bez-brižnu, ali sa idejom koja ga opseda, tokom dobrih trideset godina. Du li nekomu priča o svojim otkrićima? Ko zna. Činjenica stoji daje liKJB. morao da osuti kako je došao do nečega značajnog ili pak, na-protiv, ii ćorsokak, jor odlučuju da se nekome obrati, bilo da bi mu re-kao ono fti.o zna bilo da bi od njega eventualno sazivao ono što ne zna. Ali to ftl,o on zrni moru da je toliku tajna, i Lo strašnu, da taj kojem se

- ?? ' .....-----1: rt ;„*„

ubnu'ii I 12

du on

Ali, vrutimo se munsardi. U isto

vreme, bilo je neophodno da se pogleda nije li Ingolf ostavio neki trag. Rekao sam dobroj gospođici da bih možda, ispitujući očeve knji-ge, mogao da nađem neki trag u vezi sa njegovim otkrićem u Pro-venu, i u svojoj bih studiji dao podosta prostora njemu. Ona se time oduševila, jadni njen tatica, kazala mije da mogu da ostanem ćelo posle podne, i da se čak i vratim sutradan ako bude bilo potrebno, do-nela mi kafu, upalila mi svetlost, i vratila se u baštu ostavljajući mene kao pravog gospodara prostora. Soba je imala glatke i bele zi-dove, u njoj nije bilo ormarića sa fiokama, sanduka, rupa po kojima bih mogao da

preturam, ali ipak ništa u njoj nisam zanemario, gledao sam iznad, ispod i unutra po ono malo nameštaja, u orman koji je bio gotovo prazan i sa nekoliko odela napunjenih samo naftalinom, okre-nuo sam one tri ili četiri slike sa pejzažima u grafici. Poštedeću vas detalja, samo hoću da vam kažem kako sam dobro obavio posao, samo postava u divanima nije bila ispipana, trebalo ju je malo probo-sti iglama da bi se videlo da se ne nalaze tu možda kakvi čudni pred-meti...
Shvatio sam da pukovnik i nije bio prisutan samo na bojnim poljima.
— Preostale su mi knjige, u svakom slučaju bilo je dobro da se obavestim o naslovima, da proverim da li možda ima nekih opaski na marginama, podvlačenja, bilokakav znak... I konačno jedva sam dohvatio jednu staru knjigu u teškom povezu, ona pade, i iz nje ispade papirić pisan rukom. Kao daje iscepan iz sveske i pisan masti-lom, ne izgledaše mnogo star, možda je mogao da bude ispisan u pos-lednjim godinama Ingolfovog života. Jedva sam ga primetio, no sas-vim dovoljno da pročitam opasku na margini: »Proven 1894.« Možete i da zamislite moje uzbuđenje, koji su me osećaji obujmili... Shvatio sam daje Ingolf otišao u Pariz sa originalnim pergamentom, ali daje ovaj papir predstavljao njegovu kopiju. Nisam oklevao. Go-spođica Ingolf godinama je brisala prašinu sa ovih knjiga, ali nikada nije primetila taj papir, inače bi mi govorila o njemu. Dobro, nasta-viće da živi u tom neznanju. Svet se deli na pobeđene i pobednike. Menije bio već pripao poveći deo gorkog kolača što gaje spravio po-raz, sada je bio trenutak da pobedu zgrabim za gušu. Uzeo sam papir i stavio ga u džep. Oprostio sam se od gospođice rekavši joj da nisam pronašao ništa zanimljivo ali da ću njenog oca da citiram, ukoliko je napisao nešto, i ona mi dade blagoslov. Gospodo, čovek od akcije, u kome gori strast poput ove stoje gorela u meni, ne sme da pokazuje previše obzira pred sivilom jednoga bića koje je sudbina već osudila.
— Nemojte da se pravdate — rekao je Belbo. — To ste učinili. Stid recite.
— Sada ću da vam pokažem gospodo taj tekst. Dozvolićete da vnm uručim kopiju. No iz nepoverenja. Već da se ne bi original izli-
ZIIO.
— Ali taj Ingolfov niji! bio original kazao sam. — Onjepred-Nlnvljiio ivjej'.ovu kopiju vrrnvatnog originalu,
\ 11319 Posle Božea nijednog trenutka Red nije prestao da postoji
i poznat nam je nakon Omona neprekinut niz Velikih Maj-stora Reda do naših dana i, ako su imena i sedište pravog Velikog Majstora i pravih Starešina koji vladaju Redom i upravljaju danas svojim uzvišenim poslovima misterija poznata samo istinski prosvetljenima, čuvana kao gotovo nedostupna tajna, onda je to zato što čas Reda nije još kucnuo i vremena se nisu ispunila... (Rukopis iz 1760, u G.A. Šifman, Nastanak Viteških stupnjeva Slobodnog Zidarstva sredinom 18. veka, Lajp-cig, Cehel, 1882, str. 178—190)
Bio to naš prvi, davni susret sa Planom. Toga sam dana mogao da budem na nekom drugom mestu. Da toga dana nisam bio u Belbo-voj kancelariji da li bih danas... u Samarkandu prodavao seme su-šama, bio izdavač čitave serije publikacija na Brajevoj azbuci, upravljao First National Bankom u Zemlji Franca Jozefa? Protiv-čin-jenični kondicionali uvek su istiniti jer su premise lažne. Ali toga sam dana bio tamo, i zbog toga sada tu sam gde sam.
Teatralnim gestom pukovnik nam je pokazao papir. Imam ga još ovde, među mojim hartijama, u plastičnom omotu, još je žuči i više izbledeo nego stoje onda bio, od one

termičke hartije koja se ko-ristila tih godina. Bila su, u stvari, u pitanju dva teksta, parvi gusti, je zauzimao prvu polovinu stranice, i drugi izdeljen na svoje okrnjene redove...
Prvi je tekst bio neka vrsta demonske litanije, parodija semit-skog jezika:
Kuabris Defrabax Rexulon Ukkazaal Ukzaab Urpaefel Tacul bain Flabrak Hacoruin Maquafel Tebrain Hmcatuin Rokasor Hime-sor Argaabil Kaquaan Docrabax Reisaz Reisabrax Decaiquan Oiqua-quil Zaitabor Qaxaop Dugraq Xaelobran Disaeda Magisuan Raitak Huidal Uscolda Araba om Zipreus Mecrim Cosmae Duquifas Rocar-bis.
— Nejasno je — primetio je Belbo.
— Mislite? — složio se lukavo pukovnik. — I ja bih stavio j'Invu u vatru misleći tako da nisam jednoga dana, gotovo slučajno, mi nekoj tezgi pronašao jednu knjigu o Tritemiju i da nisam slučajno bacio pogled na jednu od njegovih šifrovanih poruka: »Pamersiel Os-hurinv Ddmuson Thaflovn...« Naišao sam na trag, i sledio sam ga do knya. Triltiinije mi je bio potpuno nepoznat, ali u Parizu sam pro-iinAuo jodno i/.dunje njegove Steganographia, hoc est arsper occul-turn scripturn animi sui voluntatern absentibus aperiendi certa, Fiankluil, l(i()(j. Violinu du se putom okultnog pisma otvori sopst-voiih duSu OHolmmn kujo su duloko. Kusciuuntnu ličnost, taj Tritemi-jn. Bitnndlktlnskl op.n vi Spunhujinn, živoojo nogdu Između Petnae-stog i Šesnaestog veka, učeni čovek koji je znao hebrejski i haldejski, orijentalne jezike kao stoje tatarski, bio je u vezi sa teolozima, kaba-listima, alhemičarima, sa velikim Kornelijem Agripom di Neteshaj-mom i verovatno sa Paracelzusom... Tritemije je kamuflirao svoja otkrića o tajnim pismima zbunjujućim prizivanjima duhova, govo-reći kako je potrebno slati šifrirovane poruke ovog tipa koji je sada pred vašim očima, a onda primalac treba da prizove anđele kao što su Pamersiel, Padiel, Dorotiel i tako redom, i oni će mu pomoći da sh-vati suštinu poruke. Ali primeri koje on iznosi najčešće su vojne po-ruke, a knjiga je povećana pfalcgrafu i bavarskom vojvodi Filipu, i predstavlja jedan od prvih primera kriptografskog rada, tipa tajnih službi.
— Izvinite — upitao sam — ali, ako sam dobro razumeo, Tri-temije je živeo bar sto godina posle redakcije rukopisa kojim se mi sada bavimo...
— Tritemije je bio afilovan u Sodalitas Celtica u kojem su bile proučavane filozofija, astrologija, pitagorejska matematika. Za-pažate vezu? Templari su inicijacijski red koji se oblikuje i na znanju starih Kelta, već je uveliko dokazano. Na neki način Tritemije je naučio iste kriptografske sisteme koje su koristili Templari.
— Impresivno — rekao je Belbo. — I šta kaže transkripcija tajne poruke?
— Malo strpljenja, gospodo. Tritemije iznosi četrdeset glav-nih i deset sporednih kriptografskih sistema. Imao sam sreće, ili pak Templari iz Provena nisu želeli mnogo da naprežu mozak, sigurni da niko ne bi mogao tek tako da otkrije njihov ključ. Odmah sam ispro-bao sa prvim od četrdeset glavnih kriptografskih sistema i došao do pretpostavke da se u ovom tekstu računaju samo početna slova.
Belbo je zatražio list i preleteo ga pogledom: — Ali i tako iz njega ispada jedan ren koji nema smisla: kdruuuth...

— Naravno — rekao je popustljivo pukovnik. — Templari nisu suviše mozgali ali nisu bili ni previše lenji. Ovaj prvi red je sam za sebe druga šifrovana poruka, i ja sam

odmah pomislio na sledeću seriju od deset kriptografskih sistema. Vidite, za tu drugu seriju Tri-temije je koristio krugove, a onaj koji pripada prvom kriptografskom sistemu je ovaj...
Izvukao je iz svoje fascikle još jednu fotokopiju, prineo stolicu bliže stolu i mi smo počeli da pratimo njegovo zatvoreno naliv-pero kojim je dodirivao slova.
— Ovo je najjednostavniji sistem. Uzmimo u obzir jedino spoljni krug. Svako slovo poruke zamenjuje se slovom koje mu pre-thodi. Za A se piše Z, za B se piše A i tako redom. Dečja igra za jednog tajnog agenta, danas, ali u onim vremenima na to se gledalo kao na vradžbine. Prirodno da se za dešifrovanje sledi obrnuti smer, i svako slovo šifre zamenjuje se slovom koje sledi. Probao sam, zaista sam imao sreću što sam uspeo u prvom pokušaju, no evo rešenja. —-Transkribovao je: »Les XXXVI inuisibles separez en six bandes, tride-setšestorica nevidljivih podeljena u šest grupa.
— A šta to znači?
— Ništa na prvi pogled. Radi se o nekoj vrsti zaglavlja, o for-miranju grupe, zapisanom tajnim jezikom iz obrednih razloga. Za" tim, što se drugog tiče, naši su se Templari, ubeđeni da su preneli svoju poruku na najskrovitije i nepovredivo mesto, zadovoljili fran-cuskim jezikom iz četrnaestog veka. Pogledajmo malo bolje drugi tekst.
a la ... Saint Jean
36 p charrete defein
6 ... entiers avec saiel
p ... les blanc mantiax
r ... s ... chevaliers de Pruins pour la ... j. ne.
6 foiz 6 en 6 places
ehascune foiz 20 a ... 120 a ...
iceste est l'ordonation
al donjon li premiers
it li secunz joste iceus qui ... pans
it al refuge
it a Nostre Dame de l'altre part de l'iau
it a l'ostel des popelicans
it a la pierre
3 foiz 6 avant la fešte ... la Grant Pute
— 1 to bi bila nešifrovana poruka? — zapitao je Belbo, sa ra-zočanmjiMii i zluradošću.
Kvidontno je da u Ingolfovoj transkripciji tačkice pred-sUivljin'u nečitljivo reci, mostu na kojima je pergament bio uništen... Ali ovo iiinje komično l.niiiskripc\je u kojoj, uz pretpostavke za koje r,dln mi tltih ilopiiSi.iMi|e dii ih nuzovoin lucidnim i basprekornirn, re-
"i lokni u om prvobitnom ;;j<iju — Sto bi se reklo.
i i h
Gestom maðioničara obrnuo je fotokopiju i pokazao nam svoje tumačenje koje je bilo napisano u maniru štampanih slova.
U (NOĆI) SVETOG JOVANA
36 (GODINA) P(OSLE) DVOKOLICA SA SENOM
6 (PORUKA) ZAPEČAĆENIH
Z(A VITEZOVE) U BELIM OGRTAČIMA (TEMPLARE)
J(ERETI)C(i) U POVRATU1 IZ PROVENA IZ (O)SVETE

6 PUTA 6 NA ŠEST MESTA
SVAKI PUT 20 GIODINA RANIJE) 120 G(ODINA)
OVO JE TAJ PLAN:
ODLAZE U ZAMAK ONI PRVI
IT(ERUM) (PONOVO POSLE 120 GODINA) ONI DRUGI SE PRIKLJUČUJU OVIM (OD) HLEBA
PONOVO U UTOČIŠTU
PONOVO KOD NAŠE GOSPE S ONE STRANE REKE
PONOVO U BORAVIŠTU POPELIKANA
PONOVO KOD KAMENA
3 PUTA 6 (666) PRE (PRO)SLAVE VELIKE BLUDNICE.
— Gore nego noćno kretanje — rekao je Belbo. — Naravno sve još ostaje da se objasni. Ali Ingolf je svakako u tome uspeo, kao što sam uspeo i ja. Nije tako mračno kao što izgleda, za onoga koji poz-naje istoriju reda.
Pauza. Zatražio je čašu vode i nastavio da nas uvodi u tekst, reč po reč.
— Dakle: u noći Svetoga Jovana, trideset šest godina posle dvokolica sa senom. Templari koji su bili predodređeni za obnavl-janje reda pobegli su uoči hapšenja u septembru 1307, u dvokoli-cama sa senom. U to doba godina se računala od jednog do drugog Uskrsa. Dakle, 1307. se završava negde oko onoga što bi prema našem računu bio Uskrs 1308. Pokušao sam da izračunam trideset šest godina posle kraja 1307 (što je naš Uskrs 1308) i time smo došli do Uskrsa 1344. Posle ovih trideset šest godina koje su prorekli, stigli smo do naše 1344. Poruka je ostavljena u kripti u dragocenoj kutiji, kao potvrda, službena zabeleška jednog takvog događaja koji se odi-grao na tom mestu, posle ustanovljavanja tajnog reda, u noći Sve-toga Jovana, a to je 23. juna 1344.
— Zašto 1344.?
— Mislim da se u periodu od 1307 do 1344 tajni red reorgani-zuje i čeka projekat o čijem začetku i nameri svedoči pergament. Bilo ju samo potrebno da se sačeka da se umiri nastalo talasanje, da se po-novo učvrsti veza između Templara u pet ili šest zemalja. S druge sirane, Templari su čekali trideset šest godina, ne trideset pet ili tri-<l«iM!l sedmu, jer je očigledno daje broj 36 za njih imao mističke va-Imicd, kao što potvrđuje i sama šifrovana poruka. Unutrašnji zbir 36 diijo 9, i nyo potrobno du vas potsećam na duboki značaj koji je za njih imuo ovaj broj.
117— Slobodno? — Bese to Diotalevijev glas, koji je ušao iza naših leđa, nečujno poput Templara iz Provena.
— Ovo je melem za tebe — rekao je Belbo. Brzo gaje predsta-vio, pukovnik time nije izgledao preterano uzbuđen, čak je odavao iz-gled nekoga koji želi brojnu i pažljivu publiku. Nastavio je da objašn-java, a Diotaleviju je počela da radi pljuvačka na te numerološke pos-lastice. Čista Gematrija.
— Stižemo do pečata: šest netaknutih predmeta, pod pečatom. Ingolf je pronašao kutijicu, očigledno zatvorenu pečatom. Za koga je bila zapečaćena ta kutijica? Za Bele Ogrtače, a to znači za Templare. Sada nailazimo u poruci na jedno r, pa onda nekoliko slova nedo-staje, i jedno s. Ja to čitam kao »relapsi«. Zbog čega? Zato što svi znamo da su relapsi bili krivci koji bi priznali pa porekli, a relapsi su odigrali jednu ne baš beznačajnu ulogu na procesu Templarima. Templari iz Provena ponose se svojom prirodom relapsa. To su oni koji sebe izdvajaju iz besramne komedije od procesa. Dakle,

ovde se govori o vitezovima iz Provena, relapsima, našta spremnima? Mali broj slova koja nam stoje na raspoloženju sugerišu »vainjance«, iz os-vete, dakle.
— Kakva osveta?
— Ali gospodo! Ćela mistika Templara, od procesa pa nadalje, vrti se oko projekta osvete Žaka de Moleja. Ja ne držim baš mnogo do masonskih obreda, ali su oni, građanska karikatura templarskog vi-teštva, samo puki odbljesak povrh još i degenerisani. Ijedan od ste-pena masonerije škotskog obreda je onaj Viteza Kadoš, na hebrej-skom viteza osvetnika.
— Dobro, Templari su spremni za osvetu. Pa?
— Koliko vremena je potrebno za taj plan osvete? Šifrovana poruka nam pomaže da shvatimo poruku u jeziku. Traži se šest vite-zova šest puta na šest mesta, trideset šest podeljeno u šest grupa. Za-tim se kaže, »Svaki put dvadeset«, i tu je nešto što i nije najjasnije, ali što bi u Ingolfovom prepisu moglo da bude a. Svaki put dvadeset go-dina, iz toga sam zaključio, šest puta, sto dvadeset godina. Ako sle-dimo ostatak poruke, nailazimo na spisak šest mesta, ili šest zada-taku koje treba izvršiti. Govori se o »naredbi«, planu, projektu, po-stupku koji treba obaviti. I kaže se da prvi treba da odu u neku kulu ili zamak, drugi na neko drugo mesto, i tako redom do šestog. Dakle, do-kument nam kazuje da bi trebalo da postoji još šest dokumenata i da\je zapečaćenih, rasutih po različitim mestima, a meni se jasno na-meće da pečati moraju da se otvaraju jedan za drugim, i u razmaku od sto dvadeset godina...
Ali /boj; čega svaki put dvadeset godina? — zapitao je Diota-lovi.
Ti vilozovi osvotnici moraju da ispune svoju misiju na otlitidtimim mostu svakih sto dvndesH. j'.odinu. Radi se o nekoj vrsti fll.ul'ntii. Jasno i«' 'Ih jn |)uhIo noći u i:M4 v.r.-M, vitozova krenulo i da je Nvtiki od njih nii-iiio ujudno od ŠuhI, iikinUi pnulvidonih planom. Ali, 1 IH
čuvar prvog pečata svakako ne može da ostane u životu sto dvadeset godina. Zato se podrazumeva da svaki čuvar svakoga pečata treba da ostane u tom poslu dvadeset godina, a onda da preda komandu nasledniku. Dvadeset godina je razuman rok, šest čuvara za jedan pečat, po dvadeset gedina svaki, garantuju da u sto dvadesetoj go-dini čuvar pečata može da pročita uputstvo, pretpostavimo, i da ga prenese na prvom od čuvara drugog pečata. Eto zbog čega se poruka izražava u množini, prvi da idu ovamo, drugi da idu tamo... Svakoje mesto, kako da kažemo, kontrolisano, u luku od sto dvadeset godina, i to od strane šest vitezova. Saberite, od prvog do šestog mesta postoji pet prelaza, a za to je potrebno šest stotina godina. Dodajte šest sto-tina na 1344 i pojaviće se 1944. Stoje i potvrđeno u samom posled-njem retku. Jasno kao dan.
— A šta to?
— Poslednji red kaže »tri puta šest pre (pro)slave Velike Blud-nice«. I ovde je numerološka igra jer unutrašnji zbir 1944 daje 18. Osamnaest je tri puta šest, i ova nova čudesna numerička koinciden-cija sugeriše Templarima drugu još suptilniju enigmu. Godina 1944. je godina u kojoj treba da se plan zaključi. U odnosu na šta? Ma u od-nosu na dve hiljaditu godinu! Templari smatraju da će drugi mileni-jimi označiti stupanje na presto njihovog Jerusalima, jednog zemalj-skog Jerusalima, Antijerusalima. Jesu li progonjeni kao jeretici? U mržnji prema crkvi identifikuju se sa Antihristom. Oni znaju daje 666 u celoj okultnoj tradiciji broj Zveri. Šest stotina šezdeset šesta, godina Zveri, jeste dve hiljadita, u kojoj će trijumfovati templarska osveta, Antijerusalim je Nova Vavilonija, i eto zbog čega je godina 1944 godina trijumfa Velike Bludnice, velike

Vavilonske kurve o ko-joj govori Apokalipsa! Podsećanje na 666 jeste provociranje, izazi-vanje ljudi od oružja. Izdizanje od prosečnosti, kako bi se reklo da-nas. Priča i po, zar ne?
Gledao nas je vlažnih očiju, vlažnih usana i brkova dok je ša-kom milovao svoju fasciklu.
— Dobro — rekao je Belbo — ovde se radi samo o naznačenju rokova jednog plana. Ali kog?
— Suviše pitate. Kada bih ja znao ne bih morao da bacam udi-cu. Ali znam jednu stvar. Znam daje u ovom vremenskom razmaku došlo do incidenta i da se plan nije ispunio, inače, dozvolite, to bismo znali. I mogu čak i da razumem zbog čega: godina 1944 nije laka, Templari nisu mogli znati da će doći do svetskog rata koji će svaki kontakt da učini još težim.
— Oprostite što se mešam — kazao je Diotalevi — ali, ako dobro razumom, time što je jedan pečat otvoren dinastija njegovih čuvara no ne; c.asi. Ona nastavlja da traje do otvaranja poslednjeg pečata, kuda će bili zaht.evano okupljanje svih predstavnika rada. I dakle, u NVtikom veku, odnosno na svakih sto dvadeset godina, imaćemouvek fintitoricu čuvara zn svako moslo, znači trideset šestoricu.
TačiK) rtikuo jti Anlonl.i.
119— Trideset šest vitezova za svako od šest mesta, to je 216, čiji je pak unutrašnji zbir 9.1 kako vekova ima 6, pomnožimo 216 sa 6 i dobićemo 1296, čiji unutrašnji zbir čini 18, što bi značilo tri puta šest, 666. — Diotalevi bi možda i nastavio sa aritmološkim preliva-njem univerzalne priče da ga Belbo nije prostrelio pogledom, na način na koji majka pogleda dete kada uradi nešto neumesno. Ali pukovnik je u Diotalijevu počeo da naslućuje jednog iluminata.
— Ovo što ste mi sada pokazali, doktore, veličanstveno je I Vi znate daje devet broj prvih vitezova koji su tvorili jezgro Templuma u Jerusalimu!
— Veliko Ime Boga, kako proističe iz tetragramatona — rekao je Diotalevi — sastavljeno je od sedamdeset dva slova, a sedam i dva čini devet. Ali, ja bih išao još dalje, ako dozvolite. Prema pitagorej-skoj tradiciji, koju Kabala preuzima (ili je nadahnjuje), zbir neparnih brojeva od jedan do sedam daje šesnaest, i zbir parnih brojeva od dva do osam daje dvadeset, a dvadeset plus šesnaest jeste trideset šest.
— Zaboga, doktore — grmeo je pukovnik — znao sam to, znao sam to. Vi ste me utešili. Zaista sam blizu istine.
Sve do tog časa ja nisam imao pojma daje Diotalevi od aritme-tike činio religiju ih' od religije aritmetiku, i verovatno je bilo istinito i jedno i drugo, a preda mnom se nalazio ateista koji je bio u zanosu sedmog neba. Mogao je da postane i zagriženik ruleta (i bilo bi bolje), a želeo je da bude rabin bezvernik.
Sada se ne sećam tačno šta se zbilo, ali je Belbo kao pravi pa-danin intervenisao svojim zdravim razumom i prekinuo ovu čaroliju koja je u suštini počela kao licitacija.
Pukovniku je ostalo da objasni još i druge retke i svi smo želeli da i o njima čujemo. A bilo je već šest uveče. Šest, pomislio sam, što je i osamnaest.
— Dobro — rekao je Belbo. — Trideset šestorica na jedan vek, vitezovi se korak po korak pripremaju da iznesu na videlo Kamen. Ali, kakav je to Kamen?
— Molim vas! Naravno da se radi o Gralu.

Srednjovekovlje je iščekivalo heroja Graala, i da vladalac Svetog Rimskog Carstva postane očitovanje i slika istog onog »Kralja Sveta«... Da Nevidljivi Imperator bude i taj objavljeni, a Srednji Vek da osim toga zadobije i smisao jednog Središnjeg Veka... Ono je iščekivalo nevidljivo i neugrozivo središte, neograničenog vladara koji ponovo mora da se probudi, istog onog heroja koji je i osvetnik i obnovitelj, nisu to fantazije jedne mrtve prošlosti manje više romantične, već istina onih koji, jedini, danas punim pravom mogu da se nazovu živima. (Julius Evola, Misterija Grala, Rim, Edicioni Meditera-nee, 1983, c. 23 i Pogovor).

— Kažete da tu i Gral dolazi u obzir? — raspitivao se Belbo.

— Prirodno. I nisam ja taj koji to kaže. 0 tome stoje suština le-gende oGraalu verujem da i ne moram da govorim, jer"razgovaram sa obrazovanim svetom. Vitezovi okruglog stola, mistična potraga za tim čudotvornim predmetom, što bi zajedne bio putir u kojem je sa-kupljena Isusova krv i koji je u Francusku doneo Josif iz Arimateje, za druge kamen tajanstvenihjnoći. Često se Gral predstavlja kao bli-stava svetlost... Radi se o simfcolu, koji ima neku snagu, neki izvor beskrajne energije. Hrani, leci rane, oduzima vid, kao grom prži... Laserski zrak? Nekom je pao na um kamen mudrosti alhemičara, ali kada bi tako i bilo, staje bio kamen mudrosti ako ne simbol kosmičke energije? Literatura o tome dostaje oskudna, ali lako mogu da se izd-voje neki nepobitni pokazatelji. Ako budete čitali Parcifala Volframa von Ešenbaha videćete daje po njemu Gral bio sklonjen na čuvanje u jedan od zamkova Templara! Da lije Ešenbah bio posvećen? Nepro-mišljeni čovek koji je otkrio nešto o čemu bi bolje bilo da se ćutalo? Ali, nije to sve. Xaj_ Gral koji su čuvali Templari bio je definisan kao kamen koj^e^ao_sa_neba: lapis exillis. Nije jasno da li to znači kamen sa neba (»ex coelis«) ili kojlðoiHzriz progonstva. U svakom slučaju je nešto što dolazi iz daleka, i nekoje sugerisao da bi to mogao da bude
r. Za ono što se odnosi na nas, evo nas: Kamen. Što god da bio Gral, za Templare on simvoliše cilj ili kraj plana.

— Izvinite — rekoh ja — logika dokumenta zahteva da se u še-stom susretu vitezovi okupe u blizini ili iznad kamena, a ne da pro-nađu jedan kamen.

Još jedna suptilna dvosmislica, još jedna kao suza bistra mi-Nličmi analogija! Naravno daje šesti susret povrh jednog kamena, i vidi'Cmno gde, ali tek povrh tog kamena će, kada bude već u pogon ljon plan i kada budi; olpečaćeno šest pečata, vitezovi znati gde i tlu Irnžo Kameni U pitanju ju, osim Logu, ovandjcoskaigra, tisiPetari | mi l.om kumenu... Na kumonu pronaći ćoto Rumen1.

121— Neće biti daje tako, — rekao je Belbo. — Molim vas, nasta-vite. Kazaubone, nemojte stalno da prekidate. Nestrpljivi smo da
saznamo ostatak;

— Dakle — rekao je pukovnik — očevidna veza sa Gralom na-terala me je da dugo razmišljam da bi trezor mogao da bude ogromno skladište radioaktivnog materijala, možda palog sa druge planete. Uzmite u obzir, recimo, u legendi, misterioznu ranu kralja Amforta-sa... Liči na nekog radiologa koji se previše izložio zračenju... I doi-sta, u to ne srne da se dira. Zašto? Pomislite na ono što su Templari
, osećali kada su prispeli na obale Mrtvog mora, oni to znaju, bitumi-nozne teške vode na čijoj se površini ljuljuška poput plute, i sa isceli-- teljskim osobinama... Mogli su da u Palestini otkriju depo radijuma, uranijuma, za koji su shvatili da ne mogu da ga odmah upotrebe. Od-nos izmedju Grala, Templara i katara naučno je proučavao jedan hrabri nemački oficir, mislim na Ota Rana, Oberšturmbanfirera SS koji je sa najvećom

ozbiljnošću posvetio život razmišljanjima o ev-ropskoj i arijskoj prirodi Graia — ne želim da kažem kako i zastoje iz-gubio život 1939 godine, no postoji onaj ko će to da utvrdi... pa dobro, mogu li da zaboravim stase Ingolfu dogodilo?... Ran nam ukazuje na odnose između Zlatnog Runa Argonauta i Grala... sve u svemu očito je da postoji veza između mističnog Grala iz legende, kamena mudro-sti (lapisi) i tog ogromnog izvora energije ka kojem su težili Hitlerovi sledbenici u napetom iščekivanju rata, i sve do poslednjeg daha. Obratite pažnju na to da u jednoj verziji legende Argonauti vide pe-har, kažem pehar, kako lebdi u vazduhu iznad Planine Sveta sa Dr-vetom Svetlosti. Argonauti nalaze Zlatno Runo i njihov brod biva ča-rolijom doveden u srce Mlečnog Puta, na severnu hemisferu gde sa Krstom, Trouglom i Oltarom vlada i potvrđuje se svetlosna priroda večnog Boga. Trougao simioliše Božansku Trojicu, krst božansku, Žrtvu iz ljubavi a oltar je Časna Trpeza, na kojoj je držan Vaskrsnji Putir. Očigledno je keltsko i arijsko poreklo svih ovih simbola.

Pukovnika je izgleda ščepala ista ona herojska egzaltacija koja je nagonila na vrhunsku žrtvu i njegovog oberšturmunddranga ili kako se doðavola već zvao taj ðavo. Trebalo gaje vratiti u stvarnost.

— Zaključak? — zapitao sam.

— Gospodine Kazaubone, zar ga ne vidite sopstvenim očima? 0 Gralu je govoreno kao o Luciferskom Kamenu, tako ga približava-jući izgledu samog Bafometa. Gral je izvor nekakve energije, Tem-plari su bili čuvari jedne energetske tajne, i samo su nastupali prema svom« plimu. Gde će biti utvrđena nepoznata sedišta?Ovde, gospodo moju sam i pukovnik nas je osmotrio sa saučesničkim izrazom na licu, knn d:i smo bili zaverenici na istoj stvari — našao izvesan trag, potrošim nli koristim. Jodan pisac koji mora daje načuo ranije neku liijnu, Sini I,nj Kado (iasikur (obratite pažnju, njegovo se delo po-jiivljujc u I nj'.nHovoj bihlioluci) piSii 1 7!)V. knjigu, Le. tombeau deJac-f/i/r.v Mi)l(iy <>ii le scentt dos cotispiratuurs u cvux qui veulent tout sa-
voir1, i u njoj iznosi kako je Molej, pre nego što će umreti, osnovao če-tiri tajne lože, u Parizu, Škotskoj, Štokholmu i Napulju. Te su četiri lože imale za cilj da istrebe sve monarhe i da unište moć pape. Dobro, Gasikur je bio zanesenjak, ali ja sam pošao od njegove ideje kako bih ustanovio gde su zaista Templari mogli da osnuju svoja tajna sedišta. Ne bih mogao da razumem zagonetke poruke da nisam imao ideju vodilju, što se po sebi podrazumeva. Ali sam je ja imao, a bila je ubeđenje, zasnovano na bezbrojnim dokazima, daje templarski duh bio keltski, druidski po svom nadahnuću, daje bio duša nordijskog arijanizma koji tradicija poistovećuje sa ostrvom Avalon, pravim se-dištem hiperborejske civilizacije. Poznato vam je da su brojni autori izjednačili Avalon sa vrtom Hesperida, sa Poslednjom Tulom i sa Kol-hidom Zlatnog Runa. Nije nimalo slučajno stoje najveći viteški red u istoriji onaj Zlatnog Runa. Sa kojim postaje jasno šta skriva izraz »Za-mak«. U pitanju je hiperborejski zamak u kojem su Templari čuvali Gral, verovatno Monsalvato iz legende.

Napravio je pauzu. Želeo je da se pretvorimo u uvo. Pretvorili smo se.

i '-"? '•" ;.„" ' • ? ' ' &

— Stižemo do druge zapovesti:(čuvari pečata^treba da idu tamo gde će da budu oni ili one koji su nešto radili sa hlebom. Samo za sebe, uputstvo je jasno da ne može da bude jasnije: Gral je putir Hristave krvi, hlebje Kristovo telo, mesto gde se jeo hleb jeste mesto Tajne Večere, u Jerusalimu. Nemoguće je pomišljati da Templari, čak i posle saracenske rekonkiste, ne bi tamo dole sačuvali jednu tajnu bazu. Da budem iskren, u početku me je

uznemiravao taj jev-rejski element u jednom planu potpuno pod znakom arijske mitologi-je. Zatim sam promislio bolje, mi smo ti koji i dalje smatramo Isusa za izraz jevrejske religioznosti, jer nam tako ponavlja Rimska crkva. Templari su odlično znali daje Isus keltski mit. Gela evanđelska priča je hermetička alegorija, vaskrsnuće posle svih zemaljskih ra-zuzdanosti i tako dalje i tako dalje. Hristos prema tome nije ništa drugo do Eliksir alhemičara. S druge strane svi znaju da su trojica* arijski izraz, i eto zbog čega celim templarskim pravilom, diktiranim od strane jednog druida poput Svetog Bernara, dominira broj tri.
Pukovnik je otpio još jedan gutljaj vode. Promukao je. — I stižemo do treće etape, Utočišta. To je Tibet.
— A zašto Tibet?
— Ma, pre svega, zato što fon Ešenbah govori da su Templari napustili Evropu i da su preneli Gral u Indiju. U kolevku arijskog ple-mena. Utočište je u Agarti. Vi ste slušali šta se priča o Agarti, sedištu kralja sveta, podzemnom gradu iz koga Gospodari Sveta vladaju i
(irob 2aka Molaja ili tajna zaverenika za one koji žele sve da znaju (prim. prev.)
A no trojstvo kako si! udomaćilo zapadnije, čim«; se grubo narušava izrazito perso-nalni, lii'hii, ipost.n.stii karakter Svote Trojice a timu preko Hrista kao jednoj; od lica Sv, Trojicu i ličnosti, il.0Nl.nsni kuriikt.nr Ooveikci, budući da u lirifićanstvu svoj lik čo vuk mi posuđuju vun Mrlstu (priin. prov.).
123upravljaju udesima ljudske istorije. Templari su osnovali tamo jedan od svojih tajnih centara, u samom korenu svoje duhovnosti. Vi sva-kako poznajete odnose izmedju kraljevstva Agarte i Sinarhije...
— Istini za volju ne...
— Tako je bolje, postoje tajne koje ubijaju. Da ne pravimo dalje digresije. U svakom slučaju svi znaju daje Agarta bila osnovana pre šest hiljada godina, u početku epohe Kali—Juga, u kojoj još živimo. Zadatak viteških redova oduvek je bio taj da održava vezu sa tim taj-nim centrom, živu komunikaciju između mudrosti Istoka i mudrosti Zapada. I na ovom je mestu jasno gde bi morao da se odigra četvrti sastanak, u jednom drugom druidskom svetilištu, gradu Device, a to je katedrala u Šartru. U odnosu na Proven Šartr se nalazi sa suprotne strane glavne reke II de Fransa, Sene.
Nismo uspevali više da pratimo našeg sagovornika. — Ali kakve sad veze ima Šartr sa vašim keltskim i druidskimputešestvija-ma?
— Ali odakle vi mislite da potiče ideja o Devici? Prve device koje se u Evropi pojavljuju keltske su crne device. Sveti Bernar je još kao dete klečao, u crkvi Sen Vuarla, ispred jedne crne device i onaje iscedila iz grudi tri kapi mleka koje su pale na usne budućeg osnivača Templara. Odatle su i romani o Gralu, da bi se stvorilo pokriće za kr-sl.aške ratove, a krstaški ratovi da bi Gral bio ponovo nađen. Bene-diktinci su naslednici druida, to svi znaju.
— Ali, gde su te crne device?
— Iščezle zahvaljujući onome koji je želeo da zamuti nordijsku tradiciju i pretvori keltsku religioznost u religioznost Sredozemlja, iz-mišljajući mit o Mariji iz Nazareta. Ili su pak preobučene, izmenjene, kao i tolike crne madone koje se i danas izlažu fanatizmu masa. Ali ako se počne sa pažljivim čitanjem likova na katedralama, kao stoje radio veliki Fulkaneli, vidi se daje ta priča ispisana jasnim slovima a jasnim slovima je predstavljen i odnos koji vezuje keltske device sa alhemičarskom tradicijom templarskog

porekla, koja će pak da načini od crne device simjjol prvobitne materije na kojoj će da rade tnif'aoci za tim l^migmam mudrosti koji opet nije, to smo već videli,
. ništa drugo do Gral. Sada mislim da vam."je jasno.odakle ustvari po-lico
""iiadahniice°"onog drugog velikana čije je posvećenje takođe ilruidskog porekla, Muhameda Maometa i njegova ideja za crni ka-
-.iti|'I]J7 Meke. U Šartru je neko zazidao kriptu koja je u vezi sa pod-zommnTpodrumoin u kojem se još uvek nalazi originalni paganski kip, <ili ako bisle potrtažili dobro još uvek biste mogli da pronađete jednu crnu devicu, Notr Dam di Pije, koju je isklesao neki kanonik obožavahu: Odinn bez sumnje. Statua drži u ruci magijski štap veli-kih Nvešlonicii Odinn a sa njene lovo strane je izvajan magijski kalen-dnr u kojom su so nalazilo kii/.om na žalost, nalazile, jer te skulpture i uhu iispuln cl ti izbornu viindali/.am kanonika sirovih u veri — sve one svcil.it životinjo odini/.ma, ptis, orao, lav, boli mudvod i vukodlak. S 11 t'iif't • •iiniiin nijednom od istraživača (Mitskoj; oznt.orizina nijo pro
124
maklo da se u Šartru pojavljuje kip koji u ruci nosi pehar Grala. Eh, gospodo moja, kada bi katedralu u Šartru umeo još neko da pročita i to ne prema turističkom vodiču katoličkom apostolskom i rimskom, već sa sposobnošću da se gieda, kažem gleda očima Tradicije, prava priča koju nam ona tvrđava Erek iznosi...
—I sada dolazimo do popelikana. Ko su oni?
— Oni su katari. Jedan od zajedničkih naziva datih ovim jere-ticima bio je popelikani ili popelikanti. Katari Provanse su bili uniš-teni, neću da budem baš tako naivan pa da pomislim na sastanak u razvalinama Monsegira, ali sekta nije mrtva, postoji čitava jedna geografija okultnog katarizma iz kojeg nastaju čak i Dante, Stilnovi-sti, sekta Vernika Ljubavi. Peti sastanak je na nekom mestu u sever-noj Italiji ili u srednjoj Francuskoj.
— Je li to poslednji sastanak?
— Ali koji je najstariji, najsvetiji, najpostojaniji od svih kelt-skih kamenova, svetilište sunčevog božanstva, povlašćena opservto-rija sa koje, okupljeni na kraju plana, naslednici Templara iz Pro-vena mogu da uporede, sada već ujedinjeni, skrivene tajne šest pečata i konačno iznesu na videlo način na koji će iskoristiti ogromnu moć koja je dobijena posedovanjem Svetoga Grala? No, to je u Engle-skoj, to je magični krug Stounhgnd.ža! Ima li drugog mesta?
— 0 basta la — rekao je Belbo. Samo jedan Pijemontežanin može da razume odvažnost sa kojom se ispoljava ova vrsta izo-bražene zaprepašćenosti. Nijedan od njegovih ekvivalenata na dru-gom jeziku ili dijalektu (non mi dica, dis done, are you kidding?)* ne može da podari tako vrhunski osećaj ravnodušnosti, fatalizam kojim ovaj nanovo potvrđuje trajnu ubeđednost da su drugi, i tome nema leka, čeda jednog nespretnog božanstva.
Ali pukovnik nije bio Pijemontežanin, i bio je polaskan Belbo-vom reakcijom.
— E, da. Evo plana, evo zapovesti, u njenoj veličanstvenoj jed-nostavnosti i doslednosti. I obratite pažnju, uzmite kartu Evrope i Azije, povucite liniju razvoja plana, od severa gde se nalazi Zamak do Jerusalima, od Jerusalima do Agarte, od Agarte do Šartra, od Šartra do obala Mediterana a odatle do Stounhendža. Izviče se iz toga jedan trag, čisto runsko pismo otprilike u ovom obliku.

Dm ih'<':oIi> (In ku.'.iiic, kuko no flnlitti, to Uto -knftale? (prim. prev.)

125— I onda? — zapitao je Belbo.
— I onda to je isto runsko pismo koje idealno povezuje neke glavne centre templarskog ezoterizma, Amien, Troa, kraljevstvo Svetog Bernara, na obroncima Šume Orijenta, Rems, Šartr, Ren-le-Šato i Mon Sen-Mišel, mesto prastarog druidskog kulta. A taj isti crtež podseća na konstelaciju Device!
— Hobi mije astronomija — kazao je stidljivo Diotalevi — i ko-liko se sećam Devica ima drugačiji crtež i sadrži, čini mi se, jedanaest zvezda...
Pukovnik se popustiljivo nasmešio: — Gospodo, gospodo, znate bolje od mene da sve zavisi od toga kako se povezuju linije, i da mogu da se dobiju kola ili medved, već prema želji, i koliko je teško da se odredi da li jedna zvezda stoji izvan ili unutar neke konstalacije. Ako ponovo osmotrite Devicu, fiksirajući simetriju kao donju tačku, odgovarajuću provansalskoj obali, raspoznaćete samo pet zvezda, i sličnost između putanja biće impresivna. :
— Dovoljno je odlučiti koje zvezde da se odbace — reče Belbo.
— Baš tako — potvrdio je pukovnik.
— Slušajte — kazao je Belbo — kako to da izuzimate moguć-nost da se susreti nisu odvijali redovno i da se vitezovi već nisu bacili na posao a da mi to i ne znamo?
— Nisam u vezi sa tim uspeo da uhvatim neke znake, i dozvo-lićete mi da dodam »na žalost«. Plan je prekinut i možda onih čiji je zadatak bio da ga dovedu do kraja više nema, grupe od trideset šesto-rice raspale su se u toku neke od svetskih katastrofa. Ali jedna grupa hrabrih koja bi imala prave informacije mogla bi ponovo da uzme konce zavere u svoje ruke. Još uvek postoji nešto u tom smislu. A ja l ružim prave ljude. Zbog toga želim da objavim knjigu, kako bih po-budio reakcije. A istovremeno pokušavam da stupim u vezu sa oso-bama koje mogu da mi pomognu u traženju odgovora kroz meandre I radicionalnog znanja. Danas mi se ispunila želja i sreo sam se sa naj-boljim ekspertom u oblasti. Ali avaj, iako je glava, nije uspeo ništa da ini kaže, premda se mnogo zainter'esovao za moju priču i obećao mi predgovor...
— Oprostite mi — zapitao gaje Belbo — ali zar nije bilo neo-prezno s vaše strane da poverite svoju tajnu tom gospodinu? Vi ste upravo taj koji nanije govorio o Ingolfovoj greški...
Molim vas -- odgovorio je pukovnik — Ingolf je bio potpuno nospmman. Ja sam uspostavio vezu sajednim istraživačem koji ni po rumu niji! sumnjiv. Osobom koja se ne poigrava nepromišljenim pret-postavkama. Do to inere daje danas zatražio od mene da sačekam još malo sa nošenjem moga dehi ruskom izdavaču, sve dok ne budem rnzjiisnio svo protivnicu« momentu... Nisam hteo da se poigram nje-govim simpatijama i nisam mu nikao da <:u da dodom ovamo, ali ra-/iiiiKii'Mtl.o (Im Siim u ovoj l'ii/.i moga l.nidii sa pravom nestrpljiv. Taj go-:. j 111 < 11 m . ma liujilo, do ðavolu i diskrecija, no bili /.dno da vi pomislite kuku 'ii' 'Minu) hvalim Hadi so Rakosknm,,.
12(1
Napravi pauzu, očekujući naše reakcije. -
— Ko? — razočarao gaje Belbo.
— Pa Rakoski! Autoritet za izučavanje tradicije, urednik Mi-sterijskih Svesakal.
— A — rekao je Belbo — da, da, čini mi se, Rakoski, tačno...
— Dakle, pridržavam pravo da konačno i proširim svoj tekst pošto još saslušam savete toga gospodina, ali nastojim sve da ubrzam i ako u međuvremenu postignem dogovor sa vašom kućom... Ponavl-jam, žurim da pobudim reakcije, da prikupim vesti... Postoji tu

neko ko zna a ne oglašava se... Gospodo, i pored toga stoje uvideo daje rat izgubljen, upravo u '44. Hitler je počeo da govori o tajnom oružju koje će mu omogućiti da situaciju preokrene. Govori se, lud je. A ako nije bio lud? Pratite me? — Čelo mu je bilo prekriveno znojem i brkovi skoro nakostrešeni, kao u mačka. — Sve u svemu — rekao je —ja ću da bacim udicu. Videćemo da li će neko daje zagrize.
Iz onoga što sam znao i mislio tada o njemu, očekivao sam da će Belbo toga dana da izbaci pukovnika uz nekoliko prigodnih fraza. Umesto toga rekao je: — Slušajte pukovniče, stvar je beskrajno za-nimljiva, nezavisno od činjenice da li bi bilo pogodnije da sklopite ugovor sa nama ili sa drugima. Možete da ostanete još desetak mi-nuta, zar ne pukovniče? — Zatim se okrenuo ka meni — Što se vas tiče, već je kasno, Kazaubone, a i zadržao sam vas tu suviše dugo. U tom slučaju vidimo se sutra, jel' u redu?
Došao je rastanak. Diotalevi me je uzeo pod ruku i objasnio kako odlazi i on. Pozdravili smo se. Pukovnik je toplo stisnuo ruku Diotaleviju a meni klimnuo glavom, propratívši gest hladnim osme-hom.
Dok smo silazili niz stepenice Diotalevi mije rekao:
— Sigurno ćete se pitati zbog čega vas je Belbo zamolio da ode-te. Nemojte to da shvatite kao nepristojnost. Belbo će morati pukov-niku da ponudi jedan vrlo neodređen izdavački predlog. To je izuze-tan oprez, prema uputstvima gospodina Garamona. I sam odlazim, kako ne bih stvorio neugodnu situaciju.
Kako sam zatim shvatio, Belbo je pokušao da baci pukovnika u čeljusti Manucija.
Odvukao sam se sa Diotalevijem do Pilada, gde sam ja popio Kampari, a on travaricu.
Izgledao mu je, kazao je, monaški, arhaično i gotovo templarski.
Zapitao sam ga šta misli o pukovniku.
— U izdavačke kuće — odgovorio je — slivaju se sve ludosti sveta. Ali, budući da u ludostima sveta blista mudrost Svevišnjeg., pravfmudrac na ludost gleda sa poniznošću.— Zatim se izvinio, mo-rao je da ide. Večeras idem na gozbu — rekao je.
Neko slavlje? zapitao sam.
I/.gloðu da ga ju zbunila moja ispraznost. Žohar — precizi moje l.ckh Lefcfta.Stranico norogu Stojojoš potpuno neshvaćeno.
12721
Gral... je toliko težak da osobama koje su se podale grehu
nije moguće ni da ga pornere.
(Volfram fon Ešenbah, Parcifal, IX, 477)
Pukovnik mi se nije dopao ali me je zainteresovao. Tako dugo, zabezeknuto, može da se posmatra i neki zelembać. Ispijao sam prve kapi otrova koji će sve da nas odvede u propast.
Sutradan posle podne otišao sam do Belba, i malo smo po-pričali o našem posetiocu. Belbo je rekao daje njemu ličio na mito-mana: — Jeste li primetili kako je citirao tog Rokošija ili Rostropo-viča kao da je Kant?
— A osim toga to su stare priče — rekao sam ja. — Ingolfje bio jedan luðak koji je u to verovao i pukovnik je luðak koji veruje u In-golf a.
— Možda je u to verovao juče a danas veruje u nešto drugo. Reći ću vam ja, juče pre nego što sam ga ostavio zakazao sam mu za ovo jutro sastanak sa... sa drugim izdavačem, kućom koja je široko otvorena, spremna da objavljuje knjige koje autori sami žele da fi-nansiraju. Izgledalo je daje oduševljen. U međuvremenu sam saznao da nije ni otišao

tamo. A šta kažete na to da mije ostavio fotokopiju poruke, gledajte. Ostavlja tako javno tajnu Templara kao da nije niš-ta. To su takve ličnosti.
U tom trenutku zazvoni telefon. Belbo je odgovorio — Da? Da, Belbo, izdavačka kuća Garamon. Dobar dan, recite mi... Da, došao je juče posle podne, da mi ponudi jednu knjigu. Izvinite, ali u pitanju je nopoverenje s moje strane, ako biste mi kazali...
Slušao je nekoliko sekundi, zatim pogledao u mene, bled, i re-kao mi: — Ubili su pukovnika, ili tako nešto. — Vratio se svome sago-vorniku: — Izvinite, govorio sam Kazaubonu, jednom mom sarad-niku koji je juče prisustvovao razgovoru... Dakle, pukovnik Ardenti je došao da sa nama razgovara o jednom svome projektu, o jednoj po meni bizarnoj priči, o tobožnjem blagu Templara. Pripadali su vite-zovima Srednjeg Veka...
Instinktivno je pokrio slušalicu šakom, kad da želi da izoluje onoga koji sluša, potom je video da gaja posmatram, sklonio šaku i nastavio da govori sa izvestnim oklevanjem. — Ne, doktore De Anđe-I is, 1.11 j je gospodin govorio o knjizi koju želi da napiše, ali uvek nekako neodređeno... Kako? Obojica? Sada? Dajte mi adresu.
Spustio je slušalicu. Ćutao je nekoliko sekundi, lupkajući pr-Hlinui im pisaćem stolu. Onda, Kazaubone, oprostite mi, nehotično šum i vas uvukao u ovo. Bio sam iznenađen. IzvosniDe Anđelis, poli-oljuki komesar je bio u pil.miju. Izgleda da jo pukovnik boravio u ne-kom hotelu, i neko luižo da y,,i je nm as nuSuo mrtvog... Knzo? A U\\ komornu ne zrni du li jo to tačno? I2H
— Zvuči čudno, ali komesar ne zna. Izgleda da su pronašli moje ime i jučerašnji sastanak, zapisane u jednom notesu. Uveren sam da smo mu mi jedini trag. Šta sam mogao da mu kažem, hajde-mo.
Pozvali smo taksi. U toku vožnje Belbo me uhvati za ruku. — Kazaubone, dajbože da se radi o nekoj koincidenciji. U svakom slučaju, bože moj, možda sam ja na svoju ruku, ali tamo odakle sam kaže se »uvek je bolje ne spomirijati imena«... Bila je jedna božična ko-medija, na dijalektu, koju sam odlazio da gledam dok sam još bio dete, pobožna farsa, sa pastirima za koje se nije znalo da li žive u Vit-lajemu ili na obalama Tanara... Stigli su mudraci od Istoka i pitali su slugu tog pastira kako se zove njegov gazda i ovaj je odgovorio Ge-lind. Kada je to Gelind saznao, počeo je da šiba slugu jer, govorio je, ne kazuje se svakome ime... U svakom slučaju, ako se vi slažete, pu-kovnik nam u stvari ništa nije ni rekao o Ingolfu i o poruci iz Provena.
— Nije nam valjda cilj da završimo kao Ingolf, — rekao sam, pokušavši da se nasmešim.
— Ponavljam, jeste ludorija. Ali kada su neke priče u pitanju, bolje je držati se podalje od njih.
Rekao sam da se slažem, ali sam ostao uznemiren. Konačno, bio sam student koji je učestvovao na zborovima, i susret sa policijom bio mije mučan. Stigli smo do hotela. Nalazio se van centra, nije bio jedan od boljih. Odmah su nas uputili u prostorije — tako su ih defini-sali — pukovnika Ardentija. Uveli su nas u broj 27 (sedam i dva su de-vet, pomislih) spavaća soba, predsoblje sa stočićem, kuhinjica, kupa-tilce sa tušem, bez zavese, kroz poluotvorena vrata nije se videlo da li je imalo i bide, ali u jednom takvom boravištu on bese prva i jedina ugodnost koju su stanari zahtevali. Svetao nameštaj, u stanu ne bese previše ličnog pečata, ali sve je bilo u velikom neredu, nekoje u žurbi preturao po ormanima i koferima. Možda je to bila policija, izbrojah desetak agenata, što u civilu što u uniformi.

Došla nam je u susret jedna prilično mlada osoba sa poprilično dugom kosom. — Ja sam De Anđelis. Doktor Belbo? Doktor Kazau-bon?
— Nemam titulu, još studiram.
— Studirajte, studirajte. Ko ne diplomira ne može da konku-riše za posao u policiji i ne zna šta time gubi. — Imao je blaziran izraz.
Izvinite me, ali odmah počnimo sa neophodnim uvodom. Evo, to je pusoš koji je pripadao onome koje živeo u ovom stanu, prijavljen kao pukovnik Ardenti. Prepoznajete ga?
— On je — rekao je Belbo — ali pomozite mi da se snađem. Na lelofbnu nisam razumeo da lije mrtav, ili...
— Pričinilo bi mi veliko zadovoljstvo da mi vi to kažete — re-kuo je De Anđelis nacerivši se. - Ali pretpostavljam da imate pravo du saznato nešto više. Dakle, gospodin Ardenti, ili pukovnik šta već da jo bio, odseo je ovde pio četiri dana. Složićeto se da nye u pitanju Gruml I lc»t.nl. Im.iiii portiru, koji oi II. i/,i na spavanje u jedanaest jerstanari imaju ključ od ulaza, jedna ili dve sobarice koje dolaze ujutru da namesti sobe, i jednog starog alkoholičara koji služi kao momak i nosi stanarima, kada pozvone, piće u sobu. Alkoholičar, podvlačim, i arteriosklerotičan: ispitivanje njega bilo je pravo mučenje. Portir tvrdi da ima fiksideju o duhovima i da je već preplašio nekoliko sta-nara. Sinoć oko deset portir je video Ardentija kako se vraća zajedno sa još dve osobe koje je poveo gore u sobu. Ovde ne prave problem ako neko odvuče kod sebe bandu travestita, a kamoli dve normalne osobe, mada su prema portirovim recima imale strani akcenat. Oko pola jedanaest Ardenti je pozvao starca i poručio da mu donese jednu flašu viskija, kiselu vodu i tri čaše. Oko jedan ili pola dva starije čuo da neko zvoni iz sobe dvadeset sedam, u prekidima, kaže. Ali sudeći prema stanju u kojem smo ga jutros našli, u to doba mora daje već ispio mnogo čaša nekog pića, i to onog lošeg. Stari se popeo, zakucao na vrata, nije bilo odgovora, otvorio je vrata glavnim ključem, zate-kao sve u neredu kao stoje i sada a na krevetu pukovnika, raskolače-nih očiju i stegnutog gvozdenom žicom oko vrata. Onda je potrčao dole, probudio portira, nijedan od njih nije smeo ponovo da se popne, zgrabili su telefon ali je linija izgleda bila prekinuta. Jutros je radila izvrsno, no da im poverujemo. Onda je portir otrčao do trga iza ugla gde se nalazi telefonska govornica, da bi pozvao policiju, dok se stari odvukao u drugom smeru, kod nekog doktora. Sve u svemu, prošloje dvadeset minuta, vratili su se čekali su dole, potpuno prestravljeni, doktor se u međuvremenu obukao i stigao skoro istovremeno kada i policija. Popeli su se u dvadeset sedmicu, a krevet je bio potpuno pra-zan.
— Kako prazan? — zapitao je Belbo.
— Nije bilo nikakvog lesa. I tog trenutka lekar se vratio kući a moje kolege su našle samo ovo što vidite. Ispitali su starog i portira, uz ishod koji sam vam već saopštio. Gde su bila dva gospodina koja su se sa Ardentijem popela gore u deset sati? A ko to zna, mogli su i da i/.adu između jedanaest ijedan i niko to ne bi primetio. Da li su bila još u sobi kada je stari ušao? A ko to zna, on je unutra ostao minut, i nije pogledao ni u kuhinjicu ni u kupatilo. Da li su mogla da izađu dok su ova dva nesrećnika otišla da zovu u pomoć, i da odnesu sa sobom loš? Ne bi bilo nemoguće, jer postoje spoljne stepenice koje idu do dvorišta, i iz njega bi se moglo izaći na vrata koja gledaju na bočnu ulicu. Ali pre svega, da lije zaista postojao leš, ili je pukovnik izašao ročimo oko ponoći sa tom dvojicom, a stari sve sanjao? Portir po-navlja kako nije prvi put da mu se pričinjava, pre nekoliko godinaje nikao kciko jo video jodnu stanarku obešenugolu, a zatim se pola sata

kasniji! stanarku vratila sveza kao ruža, a pod krevetom starog pro-iiikIoii jo jodan sadoponiocral'ski časopis, možda mu je tada pala na paniot, lupa idoja da idu da >;viii kroz ključaonieu u sobu jedne go-spodo piijn vidoo zavosu kuko no njišu u polulumi. Jedina činjenica koja ju (libili mi joNl.o tu da soba nyo u normalnom Htanju, i daje Ar ddiil I /.titula iMpurlo, Ali vnr mi Niivišti pridao. VI sto na redu, doktore
"? Sg n£ k0J1 smo naišli je PaPir ^ se nal*zio na zemlji *ZTg~ stočlća,četrnaest časova, Hotel Princa Savojskog, G-din Rakoski; šesnaest časova, Garamon, doktor Belbo. Vi ste mi potvrdili da je dolazio kod vas. Recite mi što se to dogodilo
422
Vitezovi Grala nisu više želeli da im se postavljaju pitanja. (Volfram fon Ešenbah, Parcifal, XVI, 819)
Belbo je bio kratak: ponovio mu je sve stoje već rekao preko te-lefona, bez mnogo pojedinosti/izuzev onih nevažnih. Pukovnik je is-pričao jednu nejasnu priču, govoreći kako je iz nekih dokumenata na koja je naišao u Francuskoj otkrio tragove o blagu, ali više od toga nam nije rekao. Izgleda daje smatrao opasnom tajnu koju poseduje, a želeo je daje objavi pre ili kasnije, kako ne bi morao jedini da je ču-va. Osvrnuo se na činjenicu da su drugi pre njega, pošto bijednom otkrili tajnu, misteriozno nestajali. Pokazao bi dokumentasamo da smo mu ponudili ugovor, ali Belbo nije mogao da ponudi bilo kakav ugovor ako pre toga nešto ne vidi, i tako su se rastali dogovorivši se vrlo neodređeno za sledeći sastanak. Bio je takođe spomenut susret sa nekim Rakoskim, i rečeno je daje on urednik Misterijskih Sveski. Želeo je da ovoga zamoli za predgovor. Izgleda da ga je Rakoski save-tovao da odustane od izdavanja. Pukovnik mu tada nije rekao da će doći u Garamon. To je bilo sve.
— Dobro, dobro — rekao je De Anđelis. — Kakav je utisak
ostavio na vas?
— Ostavio je na nas utisak zanesenjaka i spominjao je ne-kakvu prošlost, što bi se reklo, sa nostalgijom, ijedan period iz legije
stranaca.
— Rekao vam je istinu, mada ne u potpunosti. U izvesnom smislu on je već držan na oku, ali bez posebne obaveze. Takvih sluča-jeva imamo onoliko... Dakle, Ardenti nije bilo čak ni njegovo ime, ali je imao regularni francuski pasoš. Počeo je da se pojavljuje ponovo u Italiji, povremeno, od pre nekoliko godina, i bio je identifikovan, ne baš sa sigurnošću, kao izvesni kapetan Arkoveđi, osuđen na smrt u odsustvu 1945. Bio je kolaborant SS prilikom slanja jednog broja ljudi u Dahau. Čak su ga i u Francuskoj motrili, bilo mu je suđeno zbog prevare i izvukao se za dlaku. Sumnja se, sumnja se, pazite, da bi to mogla da bude ista osoba koja je prošle godine, pod imenom Fa-soti, bila prijavljena od strane jednog sitnog industrijalca iz Ribnjaka Boromeo. Tada ga je ubedio da se u jezeru Komo još nalazi blago Donga, i daje on otkrio gde, da nedostaje samo nekoliko desetina mi-lionu za dva ronioca i motorni čamac... Kada je uzeo pare ispario je. Sudu mi vi potvrđujete daje imao maniju za blagom.
— A taj Rakoski? —- zapitao je Belbo.
— Vhć provereno. II Princu Savojskom jeste odseo jedan Ra-koski, Vladimir, prijavku sa francuskim pasošem. Prema neodređe-nom opisu, ot.mimi K()HP"llin- Isti opis dao je i portir odavde. Na Sal-irrn Alitnlijn i/.Klndn da je jul.rosprijavUenza prvi let za Pariz. Zainte-i ../no muhi hum pol. i>. Mija, da lije stiglo nešto Iz Pariza?
— Još ništa, doktore.

— Eto. Dakle, pukovnik Ardenti, ili kako se već zove, stiže u Milano pre četiri dana, ne znamo čime se bavi prva tri dana, jiiče u dva najverovatnije se sreće sa Rakoskim u hotelu, ne govori mu da će doći do vas, i to se meni čini zanimljivim. Uveče se vraća ovamo, ve-rovat.no sa istim Rakoskim i još jednom osobom... od toga časa po-staje sve neodređeno. Ako ga i nisu ubili, sigurno je da su mu pre-tražili stan. Šta su tražili? U jakni — ah da, jer ako je i izlazio, izlazio je bez kaputa, jakna sa pasošem je ostala u sobi, ali ne mislite da to pojednostavljuje stvari, jer stari kaže daje ležao ispružen na krevetu u jakni, ali možda je to bila kućna jakna, bože moj, ovde se osećam kao u ludoj kući — kazao sam, u jakni je imao još prilično novca, čak previše... Dakle, tražili su drugo. I jedina dobra ideja dolazi od vas. Pukovnik je imao dokumenta. Kako su izgledali?
— Držao je u ruci smeđu fasciklu — rekao je Belbo.
— Meni je izgledalo da je crvena — rekao sam ja.
— Smeđa — insistirao je Belbo — no možda grešim.
— Kakva god daje bila, crvena ili smeđa — rekao je De Anđe-lis — ovde nije. Gospoda od sinoć odnela su je sa sobom. Znači da se sve vrti oko te fascikle. Po mom mišljenju Ardenti uopšte nije ni na-meravao da objavi knjigu. Povezao je neke podatke da bi ucenio Ra-koskog i pokušavao da se vezama sa izdavačkim kućama koristi kao elementom pritiska. To bi ličilo na njega. A od te tačke trebalo bi gra-diti i druge pretpostavke. Dvojica nailaze pretećи mu, Ardenti se pre-pada i beži u noć ostavljajući sve, ali sa fasciklom pod miškom. I možda iz ko zna kojeg razloga tako radi da stari poveruje daje ubijen. Ali sve bi to bilo suviše kao na filmu, i ne bi objasnilo sobu koja je u ne-redu. S druge strane ako su ga ta dvojica ubila i ukrala fasciklu, zašto bi bilo potrebno da ukradu i sam leš? Videćemo. Oprostite, zbog svega sam prinuđen da zatražim vaše podatke. Prevrnuo je dva puta u rukama moj indeks. — Student filozo-fije, ne?
— Ima nas mnogo — rekao sam.
— I previše. I proučavate te Templare... Ako bih bio prinuđen da se uzdignem i na tom polju, šta bih morao da pročitam?
Preporučio sam mu dve pristupačne ali dosta ozbiljne knjige. Rekao sam mu da potraži raspoložive podatke o verodostojnim glaso-vima do samog procesa a da su sve posle toga trabunjanja.
— Vidim, vidim - rekao je. — Čak i Templari, sada. Društ-vance koje do sada nisam poznavao.
Utom je ona Darinka donela telefonsku depešu: — Evo odgo-vor \/, Pariza, doktore. Pročitala je — Sjajno. U Parizu je taj Rakoski nepoznat, no ipak Inoj n jdf.ovog pasošu odgovara onome koji je pre dve godine ukraden nii (lokmiumtiina. Tako je jasno. Gospodin Rakoski ne postoji. Vi
daje bio urodnik tmk<! reviji;... kako se zvala? — Zapisao je. —
romo, ali kladim se da mim du otkrijemo da ni revija ne po-
133stoji, ili da je prestala sa izlaženjem ko zna kada. Dobro, gospodo. Hvala na saradnji, možda ću još koji put da vas uznemirim. Oh, pos-lednje pitanje. Jel' taj Ardenti dao da se nasluti daje imao veze sa ne-kom političkom grupom?
— Nije — rekao je Belbo. — Ličio je na nekoga ko je politiku napustio zbog blaga.
— I da bi se pravio nevešt, dok ustvari vara nemoćne. — Ok-renuo se meni: — Vama se nije dopao, pretpostavljam.
— Meni se ne dopadaju osobe kao stoje on — rekao sam. — Ali mi ne pada na pamet da ih žicom davim. Osim u mašti.

— Prirodno. Suviše je zamorno. Ne bojte se, gospodine Ka-zaubone, nisam od onih koji misle da su svi studenti kriminalci. Bu-dite mirni. I puno sreće sa diplomskim.
Belbo je pitao: — Izvinite, inspektore, hteo bih da nešto rašči-stim. Vi ste iz Odeljenja za ubistva ili možda za političke?
— Dobro pitanje. Za ubistva moj kolega bio je noćas. Pošto su u arhivi pronašli nešto više o onome stoje Ardenti zabrljao, posao je prešao na mene. Ja sam za političke. Ali zapravo i ne znam da li sam prava osoba za to. Život nije tako jednostavan kao u krimićima.
— To sam i pretpostavljao — rekao je Belbo, pružajući mu ru-ku.
Otišli smo, a bio sam uznemiren, Ne zbog inspektorovog stava, koji mi je izgledao kao osoba na svom mestu, već zato što sam se našao, prvi put u svom životu, u sred jedne mračne priče. I lagao sam. A Belbo uz mene.
Rastali smo se pred vratima Garamona a obojici je bilo neu-godno.
— Nismo učinili ništa loše — rekao je Belbo, sa krivicom u gla-su. — Čak i da inspektor zna za Ingolfa ili katare, ne bi se ništa pro-menilo. Sve su to bila trabunjanja. Možda je čak Ardenti i bio pri-' nuđen da iščezne iz nekih drugih razloga, a njih može da bude hilja-du. Možda je Rakoski agent tajne izraelske službe pa je izmirio stare račune. Možda gaje poslala neka krupna riba koju je pukovnik pre-vario. Možda je bio saborac iz legije stranaca sa neprečišćenim raču-nom. Možda je bio alžirski plaćeni ubica. Možda je priča o templar-skom blagu bila samo jedna nevažna epizoda u životu našega pukov-nika. Da, to znam, nedostaje fascikla, bila ona crvena ili smeđa. Sjajno od vas Što ste mi protivurečili, tako je postalo jasno da smoje videli samo za kratko...
Ja sam ćutao, a Belbo nije znao kakav zakh'učak da izvede.
—- Reći ćete mi da sam ponovo pobegao, kao u ulici Larga. Gluposti. Dobro smo uradili. Do viđenja.
Milo mi ga je žao, zato stoje smatrao da je kukavica. Ja nisam, u školi .su me učili da se policiji ne govori istina. Načelno. Ali tako je, rduvti mhvi-si kvuri prijateljstvo.
od inpi (luna više ga nisam video. Ja sam bio njegova savest, i on ju Inu moju,

Ali onda sam se uverio da ako si student znači da si uvek pod većom sumnjom nego da si sa diplomom. Radio sam još godinu dana i sastavio dvesta pedeset afiša o procesu Templarima. Bile su to go-dine u kojima je diploma predstavljala dokaz podaničke odanosti za-konima države, i pravo na oproštajnice.
U mesecima koji su nastupali studenti će početi da pucaju, vreme velikih manifestacija pod otvorenim nebom privodilo se kraju.
U kratko, bio sam kao izmišljen. Imao sam alibi, voleći Am-paro vodio sam ljubav sa Trećim Svetom. Amparo je bila lepa, mark-sistkinja, Brazilijanka, skoro zanesenjak, otresita, imalaje stipendiju i božanstveno izmešanu krv. Sve to zajedno.
Sreo sam je na nekoj proslavi i postupio sam po nagonu: — Oprosti, ali hteo bih sa tobom da vodim ljubav.
— Ti si prljava muška svinja.
— Ma nemoj.
— Ma moj. Ja sam prljava plava čarapa.
Spremala se da se vrati u otadžbinu i nisam želeo daje izgu-bim. Ona je bila ta koja me je povezala sajednim univerzitetom u Riju na kojem su tražili lektora za italijanski jezik.

Dobio sam mesto na dve godine, sa mogućnošću produženja. Pošto sam primetio da u Ita-liji počinjem da se osećam skučeno, prihvatio sam ponudu.
A osim toga, u Novom Svetu, govorio sam sebi, nećeš da se sus-rećeš sa Templarima. Iluzije, razmišljao sam u subotu uveče u periskopu. Penjući se stepenicama Garamona našao sam se praktično u Palati. Diotalevi je govorio: Bina je palata koju je Hohma izgradila širećи se iz prvobitne tačke. Ako je Hohma izvor, Bina je reka koja iz njega izvire deleći se na svoje različite ogranke, sve dok se svi ne uliju u veliko more pos-lednje sefire — a u Bini svi su oblici već unapred dati.
135
hH MH
cn M t)23 Analogija kontrasta predstavlja odnos svetlosti prema senci vrha prema provaliji, punine prema praznini. Ale-gorija, majka sviju dogmi, predstavlja zamenu tragova znacima, senke stvarnošću, ona je laž u istini i istina u laži. (Elifas Levi, Dogma Visoke Magije, Pariz, Bajer, 1856)
Prispeo sam u Brazil iz ljubavi prema Amparo, ostao sam tu iz ljubavi prema zemlji. Nisam nikad shvatio zašto ona kao potomak Holanđana koji su se smestili u Resifeu i pomešali sa indijancima i su-danskim crncima, i pored svog lica Jamajćanke i kulture Parižanke, nosi špansko ime. Nikada' nisam uspeo da do kraja savladam brazil-ska vlastita imena. Za svaki imenik su izazov i postoje samo tu kod njih. .
Amparo mije govorila da se, kad lavabo usisava vodu, na nje-noj hemisferi vrtlog kreće s desna na levo, dok se kod nas kreće u su-protnpm — ili obrnutom smeru. Nisam mogao da utvrdim koliko je to istina, Ne samo iz razloga što na našoj hemisferi nikada niko nije obratio pažnju sa koje se strane kreće voda, već i zato što sam posle različitih eksperimenata u Brazilu uvideo daje vrlo teško da se u to pronikne. Usisavanje se odvija strahovitom, brzinom, da bismo mogli da ga pratimo, a njegov smer verovatno zavisi od snage i nagiba, mlaza, od oblika lavaboa ili kade. A zatim, ukoliko je to istina, šta bi se događalo na Ekvatoru? Možda bi voda padala pravo, a da ne pravi vrtlog, ili ne bi padala uopšte?
U to doba nisam previše dramatizovao problem, ali u subotu uveče mi se učinilo da sve zavisi od zemljinih sila, i da Klatno skriva tajnu o tome,
Amparo je bila čvrsta u svojoj veri. »Nije važno šta se događa na empirijskom polju, govorila mi je, radi se p jednom idealnom načelu, koje se utvrđuje u idealnim uslovima^dakle nikad. No onoje istinito.«
U Milanu mije Amparo izgledala poželjno upravo zbog svoje trezvenosti. Tu kod njih, opirući se svoj gorčini svoje zemlje, uneko-liko je postajala još više neosvojiva, izrazito vidovita, i sposobna da iznenadi neočekivanom oštroumnošću. Osećao sam u njoj prizive drevnih strasti, dok se borila da ih obuzda, patetična u svom aske-tizmu koji joj je nalagao da se tih čari liši.
Odmerio sam njene neopisive protivurečnosti dok sam gledao kako raspravlja sa svojim drugovima. Bili bi to skupovi u kakvom ne-nameštenom stanu, ukrašenom malobrojnim posterima i mnogobroj-nim folklorističkim predmetima, portretima Lenjina i terakotama iz sevoroistočnih krajeva koje su slavile kangasejro, ili pak fetišima in-dijunucu. Nisam baš prispeo Ujedini od politički čistjjih situacija pa sam odlučio, ponio onog iskustva u otadžbini, da se držim podajje od
139ideologija, a naročito tu kod njih, gde ih nisam čak ni razumeo. Ras-prave ovih njenih.drugova uvećale su moju nesigurnost, ali su i pod-stakle novu znatiželju kod

mene. Prirodno bili su svi marksisti, i na prvi pogled govorili bi gotovo poput evropskog marksiste, međutim >>ovori li se u stvari o različitom problemu a usled rasprave o borbi klasa govorili bi sasvim neočekivano o »brazilskom kanibalizmu«, ili o revolucionarnoj ulozi afro-američkih kultova.
I kako sam slušao da govore o tim kultovima došao sam do uverenja da se tu kod njih i onaj ideološki vrtlog kreće u suprotnom smeru. Ocrtavali bi mu jednu panoramu periodičnih migracionih kretanja u zemlji, o onima sa severa koji su silazili prema industrij-skom jugu — budući da su bez kakvog nasledstva, i koji su se lumpen-proleterizovali u velikim metropolama, gušeći se u oblacima smoga vraćali se kao očajnici na sever, da bi godinu dana kasnije ponovo preduzeli beg prema jugu; ali u ovom kolebanju mnogi bi se zadržali u velikim gradovima i bivali progutani od plejade domorodačkih crkvi, odavali se spiritizmu, prizivanju afričkih božanstava... I tu bi se drugovi naše Amparo podelili, za neke ovo bi predstavljalo povra-tak korenima suprostavljanja svetu belaca, za druge, kultovi bi pred-stavljali drogu sa kojom vladajuća klasa drži na uzdi ogromni revolu-cionarni potencijal, za neke druge još bi predstavljali i kazan gde su se izmešali belci, indijanci i crnci, ocrtavajući još uvek nejasne per-spektive neizvesne sudbine. Amparo je bila odlučna, ,§yuda religije predstavljaju opijum za narod, a sa najviše razloga to su pseudo ple-menski kultovi. Potom bih je držao oko struka u »školama sambe«, dok bih i ja učestvovao u piruetama igrača koji bi po ritmu neizdržive lupnjave bubnjeva ocrtavali sinusoide, te bih uočio da ona pripada ovom svetu svojim stomačnim mišićima, srcem, glavom, samim di-sanjem... A potom bismo ponovo izlazili i ona bi mi sa sarkazmom i netrpeljivošću do pojedinosti opisivala duboku orgastičku religioz-nost, onog lenjog karnevalskog posvećenja ritualu, iz nedelje u ne-delju, meseca u mesec. Takođe kao o plemenskim i magijskim, govo-. rila bi sa revolucionarnom, mržnjom i ofudbalskim ritualima koji po-' kazuju kako beskućnici troše svoju udarnu energiju, i borbeni duh, radi upražnjavanja čarolija i čini, kao i iznuđivanja smrti protivnič-koj; beka od sviju mogućih bogova na svetu, nehajni na području koje bi od njih zahtevalo entuzijazam i ekstazu, pošto su se posvetili pot-punoj nestvurnosti.
F'ostepeno sara izgubio smisao za razlikovanje kao da sam se mulo po malo navikavao da ne težim da raspoznajem rase, u ovom univurzumu lica koja pričaju vekovne priče o dobrovoljnim hibridi-zucijanui. Odustao sam od toga da vidim gde bi bio progres, gde usta-nak, j;d(! zavora kapitala kuko bi se ono izrazili drugovi moje Am-paro. Kako bih mostio još da mislim ovropski, budući da znam da iikstrotnno luvicu podsLič« jcdun biskup sa Severoistoka, Miiiniijlilii cifi ji» u mladosti simpalisao nacizam, koji sa odvaž-niim vttroiu podižu visoku hnklju imlnnlui, iiiionoćI pomutnju u uzne-140
mireni Vatikan, i među barakude Vol Strita, sa radošću raspaljujući ateizam proletera-mistika, predvođenih slatkom i pretečom zasta-vom jedne Istinske Gospođe koja skrhana bolom posmatra patnje svoga naroda?
Jednog jutra, pošto sam u pratnji Amparo izašao sa seminara
0 strukturi klase Lumpenproletarijata, kolima smo krstarili duž oba-le. Duž plaže sam primetio obredne žrtve, svećice, bele korpe. Am-paro mije objasnila da su prinesene žrtve za Jemanža, boginju vode. Izašla je iz kola, pošla skrušeno prema samom sprudu ostala neko liko trenutaka u tišini. Upitao sam je da li u to veruje. Upitala me je sa gnevom kako sam mogao i da poverujem u to. Zatim je dodala: »moja baka bi me dovodila ovde na plažu i prizivala bi boginju, kako bih ja izrasla kao lepa, dobra i sretna. Koji je to vaš filozof koji je bio sklon da govori o crnim mačkama, o koralnom rogu, i koji je rekao

»Nije istina, ali verujem u to? Dobro ja u to ne verujem, ali je istina.« Baš sam toga dana odlučio da uštedim od plate, i pripremim se za puto-vanje u Baiju.
Ali sam tada isto tako, u šta sam siguran, počeo da se uljujku-jem u izvesnoj otupelosti za razlikovanje: Sve bi moglo da poprimi ta-janstvene analogije sa svačim.
Kada sam se vratio u Evropu preobrazio sam svu metafiziku u mehaniku — i stoga sam se sunovratio u klopku gde se sada nalazim. Ali tada sam skrenuo ujedan sumrak gde se poništavaju razlike. Bu-dući tako rasista pomislio sam da tuđa uverenja predstavljaju za krepkog čoveka pravi povod za slatke maštarije.
Uhvatio sam ritmove, načine kako da se telom i dušom prepu-stim pokretima. To bih govorio sebi neko veče u periskop dok bih u nastojanju da savladam svrab svojih udova manevrisao kao da još uvek lupam po agogonu. Gledaj, govorio bih sebi, da bi se oslobodio iz vlasti nepoznatog, da bi pokazao sebi samom da u to ne veruješ, prih-vati takve čini. Kao jedan ubeđeni ateista koji u noći vidi đavola, i ateistički mudruje ovako: On svakako ne postoji, ovo je jedna iluzija mojih uzbuđenih čula, možda zavisi od probave, ali on sam to ne zna,
1 veruje u svoju izokrenutu teologiju. Šta bi zaplašilo njega koji je si-guran da postoji? Ti se prekrsti, a on će, kako je lakoveran, da ne-stane uz sumporni prasak.
Tako je bilo sa mnom kao sa nekim uobraženim etnologom koji godinama studira kanibalizam i da bi izazvao otupele belce, svima priča da ljudsko meso ima odličan ukus. Neodgovorno, budući da zna da ovi nikada neće doći u mogućnost da ga okuse. Sve dok neko u žudnji za istinom ne poželi da isproba na sebi. Dok bude proždirao komad po komad, neće više znati koje u pravu i gotovo će se nadati do je obred valjan, da bi opravdao barem sopstvenu smrt. Tako sam luiko vučo morao da verujem u istinitost Plana, inače bih za ove pos-lodnje dvo godino bio u ulozi svemoćnog arhitekte jednog zloćudnog inkubu. Bo(jo da inkub predslavh'a realnost, ako je nešto istinito, ono ju Istinito, i fitu tu briga. .
14124 Neka poštede nejaku Ajšu Nahašovih zanosa, neka poš-
tede tužnu Hevu varljive osećajnosti, i neka me Heruvimi čuvaju.
(Žozefin Peladan, Kako se postaje Veštica, Pariz, Šamiel, 1893.)
U vreme dok sam se polako probijao kroz šumu ovih sličnosti, primio sam Belbovo pismo. Dragi Kazaubon,
Sve do pre neki dan nisam znao da ste u Brazilu, izgubio sam vam svaki trag, nisam čak ni znao da ste diplomirali (čestitam), ali sam kod Pilada pronašao onoga ko mije ukazao na vaše koordinate. Čini mi se potpuno na mestu da u svetlu izvesnih novih činjenica po-novo razmotrimo nesretni slučaj pukovnika Ardentija. Prošlo je, čini mi se više od dve godine i nalazim za potrebu da se još jednom izvi-ri im, ja sam taj koji je onoga jutra slučaj doveo u škripac. (Jotovo da sam zaboravio ovu ružnu epizodu, ali pre dve nedelje sam ol.išao na izlet u Montefeltro, popeo se na tvrđavu San Leo. Izgleda da je u 18 -om veku bila pod vlašću papske države, i da je u njoj papa zatvorio Kaljostra u jednu ćeliju bez vrata (ulazilo se, prvi i poslednji put. kroz jedan otvor na tavanici) i sa jednim prozorčetom kroz koje osuđeni može da vidi dve mesne crkve. Na dasci gde je Kaljostro spa-vao i na kojoj je umro, video sam buket ruža, i objasnili su mi da tu još uvok ima puno pobožnih dušica koje odlaze na hodočašće u to mesto mučeništva. Rekli su mi da se među najrevnosnijim hodočasnicima nalaze članovi Pikatriksa, jednog milanskog kružoka za teozofska istraživanja, koji objavljuje reviju — koje li maštovitosti — pod nazi-vom Picatrix.

Znate koliko znatiželje pokazujem prema takvim bizarno-stima, a u Milanu sam se dokopao jednog broja Picatrix-a, iz kojega sam shvatio da bi kroz koji dan moglo da se slavi nekakvo prizivanje Kaljostrovog duha. Otišao sam tamo.
Zidovi su bili obloženi zastavama od damasta prepunim kaba-lističkih znakova, prenatrpani raznovrsnim sovama, skarabejama i ibisima, orijentalnim božanstvima, sumnjivog porekla. U dnu je bila jodna tribina, sa upaljenim buktinjama u pročelju postavljenim na neobrađene panjeve, u dnu jedan oltar sa mistrijom i dvema sta-tuama Iziđe i Ozirisa. Okolo amfiteatar sa figurama Anubisa, jedan Kiiljostmv portret (čiji bi drugo, zar ne?), jedna pozlaćena mumija u obliku K(!t)|)sa, dva velika polostruku svoćnjaka, jedan gong koji se (mirniju mi dvi! uzdignute zmijo, jod ari pult. čye je poðnožije prekri-veno |iliittioin su ifil.ampanim hijomtflil'imu, (Ivo kruno, (Ivu tronošca, ludim koviltizie zu svetinju,jedim tron,jodnu lotosu u lii*nom baroku,
četiri
Ntollcn numfluj«"" kao zm bnnktit kod
d Notln-
gema, svece, svećice, velike svece, sav onaj izrazito spiritualni polet.
Sve u svemu, ulazi.sedam malih sveštenika u ružičastim su-knenim mantijicama, a zatim sam slavljenik, koji izgleda daje direk-tor Pikatriksa — a koji se zove Brambila, neka mu to bogovi ne za-mere — u crvenom i ružičastom svečanom odelu, a zatim grešna ma-loletnica, tj. medijum, a potom šest popova obučenih u belo koji su to-liko ličili na Nineta Davolija premda sa mitrom, onom božanskom, ako se sećate naših pesnika.
Ovaj Brambila metnu sebi na glavu tijaru sa polumesecom, grabi jedan ritualni mač, opisuje na tribini magijske figure, priziva nekakve anðeoske duhove sa završetkom na »el«, i baš u tom mi neo-dreðeno nadolaze pomisli o onom pseudosemitskom ðavolskom poslu u poruci Ingolfa, no to je samo stvar trenutka i brzo odstranju-jem pomisli, a budući da se tu sada događa nešto posebno, mikrofoni iz lože se usklađuju pomoću sintonizatora, koji bi morao da sakupi ta-lase što lutaju prostorom, ali vršilac obreda sa mitrom mora da je počinio grešku i isprva se čuje disko muzika, a potom ulazi u talase Radio Moskva.
Ovaj Brambila otvara kovčeg, vadi iz njega grimoire, sablju, jednu kadionicu i uzvikuje: »o gospode neka bude carstvo tvo-je« i dobija se utisak daje nešto postigao jer Radio Moskva začuti, ali u trenutku najviše magije ponovo se probija sa pesmom nakresanih kozaka, onih što igraju brišući turom zemlju. Brambila priziva Klavi-kula Salomonisa, spaljuje jedan pergamenat na tronoščU rizikujući da napravi lomaču, priziva neka božanstva iz hrama u Karnaku, be-zočno traži da bude postavljen na kamenu kocku Ezoda, i uporno zove izvesnog* Familijara sa brojem 39, sa kojim skup mora daje bio vrlo familijaran jer nekakav žamor ispuni salu. Od posmatrača jedna pada u trans izokrenuvši oči, da se samo beonjače vide, ljudi viču le-kara lekara, sad ovde Brambila priziva u pomoć Moć Talismana a grešnica koja dotle sedi na fotelji lažnog baroka, ovde se uznemiri, zajeca, ovaj Brambila nasrne s leða nervozno je isleðujući, tj. isleðu-jući familijara br. 39, koji je kako u ovom trenutku naslućujem sam Kaljostro glavom i bradom.
I evo započinje uznemirujuće poglavlje jer nas devojka zaista poremeti a ozbiljno pati, znoji se, drhti, riče, izgovara nepovezane rečenice, govori o jednom hramu, o vratima koja treba otvoriti, kaže da se upravo stvara jedan strašan tajfun, koji bi moralo da se penje prema Velikoj Piramidi, taj Brambila se baca preko tribine lupajući u gong i zazivajući Iziđu iz sveg glasa, ja upravo uživam u spektaklu, kada čujem da devojka

između uzdisaja i jecaja govorio šest pečata, o 1 20 godina i o 36 nevidljivih. Tu više nema sumnje, upravo govori o poruci iz Provena. Dok ja nastojim da još više čujem, devojka klonu iscrpljena, ovaj Brambila je pomiluje po čelu, blagosilja prisutne ka-dionicom i proglašava obred završenim.
?.In/liiMiik Inkviziciju u Spimiji, svmlnk po pozivu (piim.prov 'li' Vi't'.M, ilijiirjo bio i I.opo 143Pomalo sam bio impresioniran, pomalo sam želeo da shvatim, pa nastojim da se približim devojci koja pošto se u međuvremenu oporavila, i ovlaš nabacila ogrtač izađe pozadi. Nastojim da joj dota-knem rame i osećam da sam je uhvatio za ruku. Okrećem se i upravo komesar De Anđelis mi kaže daje ostavim na miru, budući da on zna gde daje nađem. Poziva me da popijemo kafu. Sledim ga kao da me je uhvatio na delu, a u izvesnom smislu, to je tako, i pita me u baru zašto sam ja bio tamo, i zašto sam pokušao da se približim devojci. To mi smeta, odgovaram mu da ne živim u nekakvoj diktaturi i da mogu da se približim kome hoću. On se izvinjava i objašnjava mi: istraga o slučaju Ardenti išla je suviše sporo, ali pokušali su da rekonstruišu kako je on proveo dva dana u Milanu pre nego stoje video one iz Ga-ramona i misterioznog Rakoskija. U razmaku od godinu dana, pod udarom sudbine, otkrilo se daje neko video tog Ardentija kako izlazi iz sedišta Pikatriksa sa ovom senzitivkom. Sa druge strane senzitivka gaje zanimala jer je živela sa jednim licem koje nije nepoznato nar-komanskom kružoku. Kažem mu da sam tamo bio iz čiste slučajnosti i da me iznena-dila činjenica daje devojka izgovorila frazu o šest pečata, koju sam čuo daje izgovorio sam pukovnik. On me navodi da uvidim čudnova-tost same činjenice da se sećam tako dobro u razmaku od dve godine onoga stoje rekao pukovnik, s obzirom da sam onog dana kasnije izd-vojio samo jednu nejasnu raspravu o blagu Templara. Ja mu kažem da je pukovnik govorio baš o jednom blagu koje je zaštićeno nečim poput šest pečata i zlatnih skarabeja i on primećuje da ne zna zbog čega su me začudile reći medijuma, budući da su sva blaga čuvana pomoću zlatnih skarabeja. Molim ga da mi se ne obraća kao nekome koje osuđivan i onpromenitonipočinjedasesmeje. Kaže da ne sma-tra čudnim stoje devojka rekla upravo ono stoje rekla, jer mora da joj je Ardenti na neki način govorio štošta od svojih maštarija, čak i ukoliko ju je upotrebio u nastojanju da mu posluži kao posrednik za neki astralni kontakt, kako bi ono rekli u takvoj sredini. Senzitivka je jedan sunđer, jedna fotografska ploča, mora daje posedovala naiv-nost, luna parka — rekao mije — ovi iz Pikatriksa verovatno joj ćele godino ispiraju mozak, nema sumnje da su joj se u stanju transa — budući da devojka deluje izistinski, ne pretvara se, i nije pri čistoj — razbuktalo slike iz mašte koje su već odavno na njoj ostavile velikog traga.
Ali me dva dana kasnije De Anđelis nalazi na poslu, i zamisli šla mi ka/o, dan kasnije otišao je da potraži devojku, a nje nije bilo. l'ilii komšije, niko je nije video, manje više od popodneva pred ono v<!<V lalalnog ril.iiuki, njemu je to sumnjivo, ulazi u slan, nalazi ga u potpunom iiiirotltj, JHsluci su u ćofiku, čuršnvi su nn podu, novine iz l',u£viiiM!, fioko prazno. Noslnlo, ona i njim ljubavnik ili vo|joni ili nm muk uko lioćdln.
Ku£t) ini do jtt boljo da govorim ukoliko /inini iitifltn vISo jorjt) 144
pravo čudo daje devojka isparila, a razloga su dva:— ili je neko pri-metio daje on, De Anđelis drži na oku, ili su zapazili da izvesni Ja-kopo Belbo pokušava-da razgovara sa njom. I moguće je dakle da se stvari koje je rekla u transu odnose na nešto ozbiljno a čak ni Oni, bilo ko da su, nisu bili nikada dovoljno svesni da ona toliko zna. »Uzmite zatim da nekome od mojih kolega padne na pamet da ste vi taj koji ju je ubio, dodade De Anđelis sa jednim osmehom, i videćete da nam od-govara da se krećemo zajedno.« Počeo

sam da gubim strpljenje, a to mi se zaista ne događa često, upitao sam ga kako to da se jedna lič-nost koju ne nađemo u kući baš mora da smatra daje ubijena, i on me je pitao da li se sećam epizode sa tim pukovnikom. Rekao sam mu da je to u svakom slučaju, bilo da su je ubili ili oteli, bilo iste one večeri dok sam ja bo sa njim, a on me je upitao kako uspevam da budem u to toliko siguran, budući da smo se mi rastali oko ponoći, a šta se dogo-dilo posle toga ne znam, ja sam ga upitao da li govori ozbiljno, on me je upitao zar nisam nikad pročitao neki kriminalistički roman, i zar ne znam da policija iz principa mora da sumnja u svakoga ko ne pose-duje alibi svetao kao Hirošima, i da daje glavu za transplataciju i to odmah, ako imam alibi za period između jednog sata i sledećeg jutra. Šta da vam kažem, Kazaubone, možda sam uradio dobro što sam ispričao istinu ali ovi naši su tvrdoglavi, i nikako ne uspevam da se vratim na početak.
Pišem vam jer, kao što sam ja pronašao vašu adresu, tako bi mogao daje pronađe De Anđelis: ako dođe sa vama u dodir imajte u vidu bar smer koga sam seja držao. Ali budući da mi izgleda da ovaj smer nije dovoljno prav, ukoliko vi tako mislite, kažite sve. Stidim se, oprostite, osećam se krivim za neke stvari, i tražim izgovor, jedva jedva dostojan da bih se opravdao, a ne nalazim ga. Mora daje u pi-tanju moje seljačko poreklo, u ovom našem kraju smo od grubog soja. Jedna potpuna epizoda — kao što se kaže na nemačkom — un-heimlich.
Vaš Jakopo Belbo.
14525
Sva ta tajanstvena posvećenja, koja su postala brojna, puna revnosti, zaverenička: jezuitizam, hipnotizam, mar-tinizam, kamen mudrosti, mesečarenje, eklektizam, sve je to njihovo čedo.
(K.L. Kade-Gasikur, Grobnica Žaka de Moleja, Pariz, De-zen, 1797)
ilk,S I ka
v£.
Pismo me uznemiri. Ne zbog bojazni da me De Anđelis traži, pomislite sami, na sasvim drugoj hemisferi, već iz razloga koji su da-leko neprimetniji. U tom sam trenutku imao utisak kako me nervira sama činjenica da se na neki način posredno vraćam tu u svet koji sam već napustio. Sada shvatam daje ono što me je mučilo bila besk-rajna spletka tih sličnosti, naslućivanje nekakve analogije. Pomislio sam kao po instinktu da mije u stvari dodijalo da se susrećem ponovo sa Belbom i njegovim večnim osećanjem krivice. Odlučih da sve uklo-iiim, i Amparo nisam pomenuo pismo.
Pomoglo mije drugo pismo, koje mije Belbo poslao dva dana kasnije, ne bi li me smirio. Epizoda sa senzitivkom se završila na adekvatan način. Jedan je od agenata policije ispričao kako je devojčin momak bio umešan u izravnavanje računa putem isporuke.neke droge, koju je sam proda-vao umesto daje poveri časnom grosisti koji je za nju već platio. St-vari koje su u tim krugovim jako nerado viđene. Ispario je da bi spa-sao sopstvenu kožu. Nema sumnje daje sa sobom poveo i svoju žen-sku. Postoje zatim detaljno pretražio među preostalim novinama u njihovom stanu De Anđelis je pronašao revije tipa Picatrix-a sa ni-zom članaka grubo podvučenih crvenim. Jedan je obrađivao blago Templara, neki drugi društvo Ruže i Krsta koje obitava u nekom zamku ili pećini ili đavo bi ga znao, u kojoj je pisalo »posle 120 godina pokazaću se«, i koji su bili označeni kao 36 nevidljivih. Za De Anđe-lisii je dakle sve bilo jasno. Senzitivka se hranila ovom literaturom (stoje bila ona ista kojom se hranio pukovnik) i posle ju je bljuvala dok je u transu. Slučaj je bio zaključen, prelazio je na odeljenje za drogu.

Belbovo pismo je delovalo umirujuće. De Anđelisovo objašn-jenje se nametalo kao najprihvatljivije.
Noko sam veće rekao sebi u periskop da su stvari možda kre-nuli; u sasvim drugom smeru: senzitivka je, to jeste, navodila štošta od onoga sto jo čula od ArdenUja, ali nešto što revije nisu pomenule ni jodnom, i šio niko nije trebalo da /.na. U prostorijama Pentatriksa se miln/io noko ko se postarao da pukovnik nestane kako bi ga ućul.kao, Inj noko jo primoUo da Belbo nastoji da ispitu sinzitivku, i uklonio ju Ju, /.ntim, dii l)i skriiinu) istragu, uklonio jo i ujniuK ljubavnika i pri-'primilo Jednog policUnkon iik<)"I" do Isprtčn r|>izodu o bogu.
Previše jednostavno, a da bi bilo kakvog Plana. No da li gaje bilo, s obzirom na to da bismo morali mi da ga izmislimno, a što sledi mnogo kasnije? Je li moguće da stvarnost ne samo da prevazilazi svaku izmišljotinu, već joj i predhodi, to jest pretiče je kako bi nado-knadila svu štetu koju ova pravi?
Ipak tada, u Brazilu, razmišljanja na koja me je navelo pismo nisu bila ta. Naprotiv, iznova, osetio sam kako je jedna stvar počela da liči na nešto sasvim drugo. Mislio sam na putovanje u Baiju, i od-voio sam jedno popodne za posetu radnjama sa obrednim knjigama i predmetima, za čim do tada nisam mario. Pronašao sam potpuno ta-janstvene radnjice, i trgovine prenatrpane statuioama i idolima. Ku- \. pio sam kadionice za obred boginje Jemanža, magijske šapice oštrog mirisa, štapiće tamjana, bočice slatkastog spreja pod nazivom Pres-veto Srce Isusovo, jeftine amajlije. I mnoge knjige sam našao, neke za pobožne, druge za one koji izučavaju ove pobožne, sve na gomili, recepti za egzorcizme, Kako proricati budućnost pomoću kristalne kugle i priručnici za antropologiju. I jednu monografiju o društvu Ruže i Krsta.
Sve se iznenada izmešalo. Obredi satanistički i crnački u Jeru-salimskom Hramu, afrički vračevi sa lumpenproleterima sa severoi-stoka zemlje, poruka iz Provena i njenih 120 godina, i 120 godina društva Ruže i Krsta.
Jesam li postao nekakav šejker na točkovima, dobar samo za pravljenje bućkuriša od najrazličitijih pića, ili sam izazvao kratak spoj zaplevši se u splet raznobojnih niti koje su se, već odavno, zamr-sile same? Kupio sam knjigu o društvu Ruže i Krsta. Kasnije sam re-kao sebi da sam kojim slučajem u ovim knjižarama ostao samo koji sat, našao bih barem desetak pukovnika Ardentija i senzitivki.
Vratio sam se kući i zvanično izjavio Amparo daje svet prepun nastranih. Ona mi obeća utehu te smo dan završili poštujući majku prirodu.
Primicali smo se kraju 1975. Odlučih da zaboravim sve ove sličnosti i da uložim svu svoju energiju u posao. Napokon morao sam da predajem, ne o društvu Ruže i Krsta, već italijansku kulturu.
Posvetio sam se filozofiji Humanizma i otkrio da, tek što su se izvukli iz Srednjeg Veka, ljudi modernog laičkog doba nisu našli ništa bolje nego da se odaju Kabali i magiji.
Pošto sam dve godine posećivao humaniste koji su deklamo-vali formule kako bi ubedili prirodu da čini ono što joj ni ne pada na pamet, primih vesti iz Italije. Moji stari drugari, ili barem neki od njih, pucali bi u potiljak onome ko se sa njima ne bi složio, kako bi pri-nudili ljude da čine ono što im ni ne pada na pamet.
Nisam sb.va1.ao. Zauzeo sam stanovište da sam već postao deo Trećeg Svota, i odlučio da posolim Baiju. Pošao sam sa jednom pričom o renesansnoj kulturi pod miškom i knjigom o društvu Ruže i Krsl.il, kojn jo mi nokoj polici ostala nerazrozana.
14726

H Sve tradicije na zemlji morale bi da budu posmatrane kao vlastita tradicija jedne majke-tradicije utemeljiteljke koja je, još u svom načelu, bila poverena grešnom čoveku i njegovim neposrednim potomcima.J (Luj-Klod de Sen Marten, O prirodi stvari, Pariz, Laran, 1800, II, »0 prirodi tradicije uopšte«)

I videh Salvador, Salvador da Bahia de Todos os Santos, »crni Rim«, i njegovih 365 crkava, što su se isticale povrh brežuljaka, ili se pružale duž zaliva, i gde su se poštovali bogovi iz afričkog panteona.

Amparo je poznavala jednog umetnika naivca, koji bi slikao na velikim drvenim pločama koje bi pretrpavao biblijskim i apokaliptič-nim vizijama, sjajnim poput srednjovekovnih minijatura, sa kopt-skim i vizantijskim primesama. Prirodno bio je marksista, i govorio bi o predstojećoj revoluciji, provodio dane snevajućiu nekoj od sakri-stija svetilišta Nosso Senhor do Bofim, onog trijumfa nad užasom prostora, koji je sa pobožnošću oslikan tako što bi se spuštao sa tava-nice i oblagao zidove inkrustracijama, poput mistično sabranih srca u srebru, drvenih štaki, nogu, ruku, slika uspešnog spašavanja usred oluje, morskih pijavica, maelstroma. Odveo nas je u sakristiju neke druge crkve, prepunu glomaznih drvenarija koje su zaudarale na samo palisandrovo drvo. »Koga prikazuje ova slika, upitala je Am-paro crkvenjaka, svetog Đorđa?«

Crkvenjak nas je pogledao saučesnički: »Zovu ga svetiĐorđe,i bolje je da ga tako zovu, inače bi sveštenik pobesneo, ali to je Ošosi.«

Slikar nas je naterao da dva dana obilazimo crkvene naose i klaustre, pa i obnavljanja takvih ukrasa na fasadi koji su već izgle-dali poput potamnelih i zarđalih tanjira. Pratio bi nas po koji hromi i izborani sluga, sakristije su bile oslikane u kalaju i zlatu, sa teškim trezorima, raskošnim zidnim ukrasima. Pod zaštitom od stakla šepu-rilo su se duž zidova slike svetaca u prirodnoj veličini, krvareći, sa ot-vorenim ranama posutim kapljicama u rubinima, sa pokojim Hri-st.um koji bi se presavio od patnje nogu pocrvenelih od krvarenja. U sjaju zlata kasnog baroka, video sam anđele sa etrurskim likom, ro-uniničke grifone i istočnjačke sirene gde krase kapitole.

Kretao bih se po starom gradu, omađijan nazivima njegovih ulica koji su zvučali poput stihova, Ulica Agonije, Bulevar Ljubavi, Raskrsnica Malog Vraga... Zatekao sam se u Salvadoru u vremekad je vladu, ili i«) u njono ime, sanirala baš stari grad izbacivanjem hil-jiula lnirdohi iz njega, ali se sa time praktično ostajalo na sred ulice. U pođiiožiju ovih pustih i leproznih crkava, sputanih samim svojim ra skušom, pružalo bi se još uvok uličicu nezdravih mirisa u kojima je vrvnlo od prontitutki potnuostogodiSiu'ih crnkinju, starih proda vučicu ufrlrtkih slatkiSa, ftćućurfltiih duf, trotoara nh svojim drečavim Mll

lončićima, mnoštva prodavača voća koji bi poigravali uz zvuke tran-zistora iz obližnjeg bara, preskačući uličnu kanalizaciju. Drevne pa-late kolonizatora, obično natkriljene nekim sada već nečitkim gr-bom, postajale bi javne kuće.

Trećeg dana smo našeg vodiča otpratili do bara nekog hotela u gornjem gradu, dela koji je već bio renoviran, u nekoj ulici punoj sku-pocenih antikviteta. Trebalo je da nađe jednog italijanskog gospo-dina, kako nam je rekao, koji bi ne vodeći računa o ceni bio rad da kupi njegovu sliku dimenzija 3 sa 2 metra, na kojoj nebrojene po-vorke anđela vode odlučujuću bitku protiv suparničkih legija.

Tako smo upoznali gospodina Aljea. Pristojno odeven u dvo-rednom sakou do grla zakopčan i pored sve žege, zlatnih okvira ? naočara na rumenom licu, prosedih vlasi. Poljubio je Amparo u ruku, kao da ne poznaje drugi način da se pozdravi sa jednom

damom, i na-ručio šampanjac. Slikar je morao da ode, Alje mu dade svežanj trevl-čekova, reče da mu delo pošalje na hotel. Ostali smo da pričamo, Alje je govorio tečno portugalski, ali kao neko ko ga je naučio u Lisabonu, što je još više doprinosilo njegovom tonu plemića iz prošlosti. Raspitao se o nama, izneo neka razmišljanja o mogućem ' ženevskom poreklu moga imena, pokazao znatiželju za porodičnu priču Amparo, ali kako je već izveo zaključak da loza počinje u Resi-feu niko to ne zna. Što se tiče njegovog, porekla, ostao je neodređen. »Ja sam kao neko odavde, reče, u genima su mi se akumulisale bez-brojne rase... Ime je italjansko, sa nekog starog poseda jednog od predaka. Da, možda plemićko, ali ko još za to mari u naše vreme. Iz znatiželje sam u Brazilu. Oduševljavaju me svi oblici Tradicije.«
Poseduje lepu biblioteku religijskih nauka, reče mi, tamo u Mi-lanu, gde živi već koju godinu. »Potražite me kad se vratite, imam mnoge zanimljive stvari, od afro-brazilskih obreda do Izidinog kulta u kasnom Carstvu.«
»Obožavam Izidine kultove«, reče Amparo, koja ne retko iz či-ste oholosti voli da pokaže kako je u stvari frivolna. »Vi sve znate o Izidinom kultu, mogu i da zamislim.«
Alje joj je skromno odgovorio. »Samo ono malo što sam od svega video.«
Amparo je pokušala da povrati poziciju: »Neće daje bilo pre 2000 godina?«
»Nisam ja mlad kao vi što ste«, nasmešio se Alje.
»Kao Kaljostro«, našalio sam se. »Zar nije baš on bio taj ko se potrudio da ga dok je jedanput prolazio ispred raspeća čuju kako j;uiida svom slugi: 'rekao sam ja ovome jevrejinu da bude obazriv, one večeri, ali nije hteo da me posluša'?«
Alje se ukoči, uplašio se daje ðavo odneo šalu. Nagovestio sam l/,vii\jonj(!, ali mi; jo naš gost. prekinuo umirujućim osmehom.
»KnljoNt.ro jo bio spletkarofi, jer se vrlo dobro zna gde i kada je rnðnn, i mjo mu to pomoglo ni da pozivi duže. Hvalisavac.«
»To vinu vorujom.«
149»Kaljostro je bio spletkaroš, ponovio je Alje, ali to ne znači da nisu postojale i da ne postoje privilegovane ličnosti koje bi bile spso-sobne da prolaze mnoge egzistencije. Moderna nauka tako malo zna o procesu starenja, da nije nezamislivo daje smrtnost prosta posle-dica lošeg obrazovanja. Kaljostro je bio spletkaroš, ali ne i grof od Sen Žermena, i kada kaže daje od starih egipćana preuzeo neke od svojih alhemijskih tajni, moguće da to nije hvalisanje. Ali budući da mu dok je opisivao ta dešavanja niko nije verovao, terao je sve na šalu iz učti-vosti prema svojim sagovornicima.«
»Ali baš vi terate na šalu da biste dokazali da govorite istinu«, reče Amparo.
»Vi ne samo da ste lepi, imate i oštroumno zapažanje«, reče Al-jo. »Ali vas zaklinjem da mi ne verujete. Da se kojim slučajem poja-vim u prašnjavom sjaju čitavih vekova koje imam, vaša bi lepota od toga naglo uvenula, a ne bih to mogao sebi da oprostim.«
Amparo je bila pobeđena, i ja sam osetio žmarce ljubomore. Skrenuh razgovor na crkve, i na svetog Đorða-Ošosi koje smo videli. Alje reče da bismo u svakom slučaju morali da posetimo jedan kan domble. Ne idite tamo gde vam uzimaju pare. Prava mesta su ova gde vas primaju a da vas ništa ne pitaju, niti dal'verujete. Poseta s poštovanjem, to da, sa istom onom trpeljivošću prema svakoj drugoj veri sa kojom i oni primaju sva vaša pogrešna verovanja. Nekipai ili mae-de-santo, kad ih pogledate izgledaju kao da su tek izašli iz čiča Tomine kolibe, ali poseduju kulturu jednog teologa sa Gregorijane.«

Amparo stavi jednu ruku preko njegove. »Vodite nas odavde!« reče, »bila sam jednom, pre mnogo godina, na placu sa umbandom, ali mi se uspomene mešaju, sećam se samo nekakvog strašnog uz-buđenja...«
Alje je izgleda bio zbunjen ovim nastupom, ali mu se nije odu-pro. Samo je, kako sam uočio da postupa neposredno pošto bi razmis-lio, izvadio drugom rukom iz prsluka kutijicu od srebra i zlata, možda kakvu tabakeru ili kutijicu za bonbone, sa ahatom ukrašenim poklopcem. Na barskom stolu dogorevala je jedna voštanica, i Alje joj, kao slučajno, prinese kutijicu. Primetio sam da se pri toploti ahat nije više primećivao, a umesto njega se ukazala jedna minijatura, vrlo precizna, u plavozelenim i zlatnim tonovima, a prikazivala je pa-stiricu sa korpom cveća. Obrnuo ju je između prstiju sa odsutnom po-božnošću, kao da ljušti brojanice. Primetio je moje zanimanje, os-mcliuuo se, i odložio predmet.
»Uzbuđenje? Ne bih želeo, draga moja gospo, da osim što ste oštroumni budete i protorano osetljivi. Izuzetna osobina, ukoliko je združenu SH Ijupkosću i inteligencijom, ali opasna, za onoga ko odlazi na ()(lri!(i(!iia incstii a da no zna sl.a tamo da traži i šl.a bi mogao dii niido... A sn (lni);M slinili! lumiojlt! dn ini brkati; unibandu sa kan (loinbloom. Ovu jo snsvim autohtonu iifro liruziLskii igru, kuko se obilno kužn, dok je drugu jodnu tuko po/ni <vol,, niiNl.no |>iozimunjmn
ino
t|B
urođeničkih obreda sa ezoteričnom kulturom evropljana, sa jednom rekao bih templarskom mistikom...«
Templari su me ponovo pronašli. Rekoh Aljeu da sam ih proučavao. Pogledao me je zainteresovano. »Čudnovata okolnost, moj mladi prijatelju. Da ovde pod Krstom Juga, pronađem jednog mladog Templara...«
»Ne bih želeo da me smatrate zajednog od sledbenika...«
»Zaboga, gospodine Kazaubon. Da samo znate koliko prljavš-tine ima u toj oblasti.«
»Znam, znam.«
»Pa onda. Ali morali bismo da se vidimo, pre nego što odete ko-načno.« Zakazali smo sastanak za sledeći dan: svi troje smo želeli da obiđemo malu pokrivenu pijacu duž luke. Dole smo se našli ustvari već sledećeg jutra, i bila je riblja pi-jaca, jedan suk na arapski način, vašar u čast boginje zaštitnice koji se širio kao daje bolest raka, neki Lurd opsednut zlim silama, gde vračevi koji mole za kišu žive u razumevanju sa kapucinima u zanosu i prekrivenim stigmama, između vrećica za žrtvu pokajnicu sa molit-vama ušivenim u postavu, ručice od čvrstog kamena koja pokazuje šipak, koralni rogovi, raspeća, Davidove zvezde, seksualni simboli predjudejskih religija, mreže za spavanje, ćilimi, torbe, sfinge, pres-veta srca, bororo tobolci za strele, ogrlice od školjki. Određena mi-stika evropskih konkvistadora mesa se sa kvalitativnom naukom ro-bova, kao da koža svakog prisutnog priča jednu priču o izgubljenim genealogijama.
»Eto, reče Alje, jedne slike onoga što etnološki priručnici nazi-vaju brazilskim sinkretizmom. Ružna reč, po zvaničnom učenju. Ali u svom najvišem smislu sinkretizam predstavlja razotkrivanje jedne jedinstvene Tradicije, koja ukršta i oblikuje sve posebne religije, sva znanja, sve filozofije. Mudrac nije onaj koji pravi diskriminaciju, on je taj koji sabira tragove svetlosti odakle god došli... Pa dakle jesu li mudriji ovi robovi, ili potomci robova, nego što su sami etnolozi Sor-bone. Shvatate li me, barem vi, lepa moja gospo?«

»Ne razumem ja to iz glave«, reče Amparo. »Iz materice. Opro-stite, pretpostavljam da se grof od Sen Žermena ne bi tako izrazio. Hoću da kažem da sam rođena u ovoj zemlji, i čak i ono što ne znam govori mi iz nekog dela, ovde verujem... Dodirnu svoje grudi. »Kako je one večeri rekao kardinal Lambertini gospoði sa div-nim dijamantskim krstom preko dekoltea? Kakve li radosti da se umre na toj kalvariji. A tako bih voleo da ja slušam te reći. Sada ja moram da se izvinim, i to vama oboma. Potičem iz jedne epohe u ko-joj bismo otišli na večne muke zbog odavanja takve počasti lepoti i dražima. Želeli bi da ostanete sami. Bićemo u vezi.«
»Mogao bi da t.i bude otac«, rekao sam Amparo dok sam je vu-kno za sobom između tezgi.
»("lak i |)ni(l(!(l<i da mi bude. Doveo nas je do uverenja da ima bairm hiljadu godina .l<-.i li ljubomornu na mumiju faraona?«
15127
Pričajući jednog dana kako je upoznao Pontije Pilata u Je-rusalimu, opisuje do tančina samu prokuratorovu kuću, nabraja za večerom poslužena jela. Kardinal od Roana, uveren da sluša puke maštarije, okreće se sobaru grofa od Sen Žermena, sedom starcu čestita izgleda: »Prijatelju — obraća mu se — ulažem krajni napor da bih poverovao u ono što kaže vaš gospodar. To što govori iz stomaka, neka mu bude; što pravi zlato, u redu; ali da ima 2000 godina i daje video Pontije Pilata, to je već suviše. Jeste li bili vi ta-mo?« »O ne, monsinjor, bezazleno odgovara sobar, u službi gospodina grofa sam tek od svoje četiristotinite.« (Kolen de Plansi, Infernalni rečnik, Pariz, Melije, 1844, st. 434)
Već sledećih dana Salvador me je osvojio. U hotelu sam proveo malo vremena. Prelistavajući sadržaj knjige o društvu Ruže i Krsta naišao samnaizvesna obaveštenja o grofu od Sen Žermena. Vidi vidi, rekao sam sebi, sve dolazi na svoje.
0 njemu je pisao Volter »takav čovek nikad ne umire i zna sve«, ali bi mu Fridrih Pruski odgovorio da »takav čovek je sa sprdnju«. Ho-res Volpoul govori o njemu kao o Italijanu, Špancu, ili Poljaku, koji se silno obogatio u Meksiku a zatim pobegao u Carigrad, sa ženinim na-kitom. Najpouzdanije podatke o njemu dobijamo iz memoara ma-dam de Ose, pratilje madam Pompadur (odlična preporuka, komen-tariše netrpeljivo Amparo). Izdavao se pod različitim imenima, Sir-mon u Briselu, Veldon u Lajpcigu, markiz od Ajmara, od Bedmara, ili od Belmara, grof Soltikov. Hapse ga u Londonu 1745, gdepleni po sa-lonima kao violinista i klavsenista; tri godine kasnije stavlja se u službu Luja XV-og kao specijalista za tinkture, a kao nagradu dobija gostoprimstvo dvorca Šambor. Kralj ga upućuje u diplomatske misije u I lolandiju, odakle posle par nezgoda beži u London. 1762 ga nala-zimo u Rusiji, zatim ponovo u Belgiji. Tu ga sreće Kazanova, dok priča kako je pretvorio neku monetu u zlato. 1776 nalazi se na dvorcu Fridriha II kome pokazuje razne alhemijske projekte, osam godina kasnije umire u Šlezvigu, u grofoviji Hesen, gdeje upravo zav-ršavao jednu fabriku boja.
Ničt!}; izuzetnog, tipična karijera 18-vekovnog avanturiste, sa munje ljubavi od Kazanove i ne toliko spektakularnim prevarama kuo om; Kaljostrovo. Zapravo, posle svake nezgode, zadobija ne-kakvo |)()V(M(inj(i moćnika, kojima zlatna brda obećava putem alhe-m\jo, ili pulom zahvalu u industriji. Zahvaljujući čoinu se oko njega, a ĆONt.o od ujo^u i |)()(lsl,iiknul.i, Sin; plusovi o njihovoj hosmrtnosti. Tera da gu po sit Ion i i n 11 sluSaju dok nabraja da luku dosuđuje kao daje oče-vidne, i gotovo u potaji, vnftl.o nošnjo Itt
IB2

Moja knjiga navodi i odlomak iz Goga, Đovani Papinija, u kome je opisan jedan noćni susret, sa grofom od Sen Žermena, na gornjoj palubi prekookeanskog broda: pod teretom svoje hiljadugo-dišnje prošlosti, sećanja kojima mu vrvi glava, sa svim onim obelež-jima očaja koja podsećaju na Funesa, Borhesovog »nezaboravka«, izuzev činjenice daje Papinijev tekst iz 1930. »Ne uobražavajte da treba da nam zavidite na našoj sudbini,« kaže grof Gogu. Posle par prvih vekova zlosrećne besmrtnike hvata neizlečiva dosada. Svet je monoton, ljudi ništa ne usvajaju i u svakoj generaciji padaju u iste greške i greške, događaji se ne ponavljaju ali liče... prestaju sve novo-sti, iznenađenja, otkrića. Vama mogu da se poverim, danas to sluša samo Crveno more: moja mije besmrtnost već dosadila. Za mene zemlja više nema tajni i više nemam vere u svoje bližnje.«
»Čudnovata ličnost«, prokomentarisao sam. »Jasno je da naš Alje igra na tu kartu da personalizuje njega. Kao pravi plemić, sa ob-zirima, dosta novca na raspolaganju, slobodnog vremena za puto-vanje, i izvesnom sklonošću ka natprirodnom.«
»Jedan dosledan reakcionar, koji ima hrabrosti da bude deka-dentan. Zapravo to više volim od buržuja demokrata,« rekla je Ampa-ro.
»Žene na vlast, žena na vlast, a potom te dovodi u zanos neko ko to poljubi ruku.«
»Tako ste nas vaspitavali vekovima. Dopustite sada da se malo pomalo oslobađamo. Nisam rekla da bih se za njega udala.«
»Sva sreća.«
Sledeće mije nedelje Alje telefonirao. Te večeri dočekaće nas na placu za kandomble. Neće nas uvoditi u obred, jer Jaloriša zazire od turista, ali će pre početka ona sama da nas primi, i da nam pokaže ambijent.
Došao je po nas kolima i vozio nas kroz favele iza brda. Zgrada pred kojom smo se zaustavili imala je skroman izgled, poput kakvog industrijskog zdanja, ali nas je na pragu dočekao neki matori crnac propisno nas okadivši. Nešto napred, u jednostavnoj baštici našli smo neku vrstu ogromne korpe, napravljenu od ogromnih palminih listova, iz koje su se pomaljale po koje plemenske poslastice, takoz-vane *comidas de santo.
U unutrašnjosti smo naišli na veliku salu, čiji su zidovi pokri-vani slikama,prilično obrednog karaktera, afričnim maskama. Alje nam je objasnio raspored svih aparatura: u samom dnu su klupe za neposvećene, pri dnu tribina za svirače, i sedišta za božanstva Oga-na. »To su osobe u odličnoj formi, ne baš uvek vernici, ali u svakom slučaju poštovaoci obreda. Ovde u Baiji veliki Horhe Amado pred-stavlja Ogana najednom trgu. Izabrala gaje Jansan, gospodarica ve-trova i rata...«
»Ali oduklc potiču ova božanstva?« upitao sam.
»Julu
Mv<u:n«,
sit prinosi mi ,> i I v 11, ulirmlmi (prim .prov.)
153»To je zamršena priča. Pre svega postoji ta sudanska grana, koja se na severu nametnula još početkom perioda ropstva, a iz tog korena proističe kandomble orisa, a to znači od afričkih božanstava.
U državama juga postoji uticaj bantu grupa i na toj tački počinju prvi plodovi lanaca. Dok kultovi sa severa ostaju verni izvor-nim religijama Afrike, na severu prvobitna makumba se razvija u umbandu koja pak potpada pod uticaj katoličanstva, kardekizma i evropskog okultizma...«
»Večeras se dakle ne radi o Templarima.«

»Templari su bili nekakva metafora. Na svaki način ove večeri ju; radi se o njima. Ali sinkretizam poseduje redak mehanizam. Jeste li primetili sa spoljne strane vrata, blizu ponuda za sveca, metalnu sl.ul.uicu, svojevrsnog đavolčića sa trozubcem, sa nekoliko zavetnih črt.vi pred nogama? To je Ešu izuzetno moćan u umbandi, ali ne i u kandombleu. A i kandomble ga još slavi, smatra za nekakvog duha vrsnika, svojevrsnog degenerisanog Merkura. U umbandi ste posed-nuti Ešuom, ovde ne. Ali treba biti dobronameran prema njemu, ni-kud se ne zna. Vidite tama na zidu... »Pokazao mije raznobojnu sta-tuu golog indijanca i drugu matorog crnog roba u belom koji sedeći puši lulu: To su caboclo ipreto velho, duhovi pokojnika, na koje se mnogo računa u obredima umabanda. Šta ovde traže? Odaje im se pošta, nisu u upotrebi jer kandomble uspostavlja vezu samo sa afrič-kim orišama, ali se zbog toga ova božanstva ne odbacuju.«
»Ali šta ostaje zajedničko, svim ovim crkvama?«
»Da kažemo da sve afro-brazilske kultove ipak obeležava čin-jenica da su za vreme obreda posvećeni posednuti, kao u transu, od nekog višeg bića. U kandombleu to su orise, u umbandi to su duhovi pokojnika...« ~~"
»Zaboravila sam svoju zemlju i svoju rasu«, rekla je Amparo. »Moj bože, malo Evrope i malo istorijskog materijalizma doveli su me do t.oga da sve zaboravim, premda sam te priče slušala od svoje ba-ko...«
»Malo istorijskog materijalizma?« nasmejao se Alje. »Da li mi Ko pričinjava da sam vas čuo kako o tome govorite. Jednom apokalip-Učnom kultu upražnjavanom u okviru onoga iz Trevirija, je li tako-«
Stogao sam Amparo ruku. Ne 'da proðu, ljubavi.«
»Hriste«, promrmljala je.
Aljo je bez upadica pratio naš kratki poluglasni dijalog. »Moći sinkrol.izma su beskrajne, draga moja. Ako hoćete, mogu da vam po-nudim pnliLčku verziju ćele ove priče. Devetnaestovekovni zakoni uspostavljaju slobodu /.a robove, ali u nastojanju da izbrišu ožiljke ropstva spaljuju sosvi arhivi pijaco robova. Robovi postaju formalno Nlohotliii ali !)(>/, prošlosU. I i.ada pokušavaju du uspostave jedan ko-loklivui Idoiil.iui!., u iiodoHl.ul.ku onoj;, porodičnog. Vraćaju se koreni-ii i ta, To jn njihov način du su, kako to vi mladi kažete, suprotstave vladujućim i ka
»Ali baš vi ste mi rekli da su se tu nametnule ove evropske sek-te...« reče Amparo.
»Draga moja, čistota je pravo razbacivanje, a robovi uzimaju sve ono na šta naiđu. Ali svete se. Samo danas su uhvatili više belaca nego što vi možete i da zamislite. Izvorni afrički kultovi imali su sla-bosti koje muče sve religijo, bili su lokalni, etnički, kratkovidi. U sus-retu sa mitovima konkvistadora ponovili su jedno drevno čudo: pov-ratili su u život misterijske kultove iz drugog i trećeg veka naše ere, sa Mediterana, između Rima koji se raspada malo po malo i ferme-nata koji dolaze iz Persije, Egipta, predjudejske Palestine... U veko-vima kasnog carstva Afrika prima uticaje svih religija mediterana, i postaje njihovo žarište, rasadnik. Iz državnih razloga Evropa postaje korumpirana hrišćanstvom, dok je Afrika čuvar riznice znanja, isti onaj koji gaje sačuvao ali i raširio u vreme Egipćana, prenoseći ga na Grke, koji su od njega napravili kajganu.
15528
Postoji jedno telo koje obuhvata celinu sveta, i daje ti ga u obliku kruga jer je takav oblik onoga stoje Sve... Zamisli sada da se u krugu ovoga tela 36 dekana, u centru između opšteg kruga i zodijačkog kruga, razdvajajući ova dva kruga i ograničavajući zodijak da tako kažemo, budući da ih planete prenose duž samog zodijaka. Promena vla-dara,

podizanje gradova, beda, kuga, morska oseka, zemljotresi, svega toga ne bi ni bilo da nije uticaja deka-na... {Hermetičko Telo, Stobej, izvod VI)
»Ali kakvo znanje?«
»Da li ste vi svesni kolika je stvarna veličina onoga perioda iz-među II i III veka po Hristu? Ne zbog plodova onog carstva, na zala-sku, već zbog onoga stoje istovremeno bujalo u basenu Mediterana. U Rimu su pretorijanci masakrirali svoje careve, a na mediteranu je cvetala epoha Apuleja, Izidinih misterija, tog velikog povratka spiri-tualnosti koji su predstavljali neoplatonizam, gnostika... Blažena vremena, dok se još hrišćani nisu dokopah vlasti i jeretike poslali u smrt. Izuzetna epoha, u kojoj Nus dobija svoje mesto, blistava u svom zanosu, naseljena prikazanjima, emanacijama, demonima i četama anđela. To je jedno raslojeno, nepovezano znanje, staro koliko i svet, koje prevazilazi Pitagoru, brahmane iz Indije, Jevreje, vračeve, gim-nosofiste, čak i varvare sa krajnjeg severa, druide iz Galije i sa bri-tanskih ostrva. Grci su smatrali da su varvari takvi kakvi su jer ne umeju da se izraze, putem svih onihjezika koji u njihovim previše od-negovanim ušima zvuče upravo kao lavež. A baš suprotno u toj epohi pada odluka da varvari znaju o tome u stvari mnogo više od Helena, u upravo jer je njihov jezik nedokučiv. Mislite li da oni koji su igrali večeras znaju smisao svih pesama i magijskih imena koja izgovore? Srećom ne, jer će nepoznato ime da posluži kao vežba u disanju, mi-stična vokalizacija. Epoha Antonina... Svet je bio prepun čudesnih podudarnosti, retkih sličnosti, trebalo je proniknuti u njih, probiti se do njih, putem sna, proročanstva, magije, koja dopušta pokretanjem jednoj; sličnog pomoću drugog, delovanje na prirodu i njene sile. Mu-(Irosi. je neosvojiva, kao mehur od sapunice, beži svakom određenju. Kl.o zastoje u tom periodu kao bog pobeđivao Hermes, izumitelj svih luknvština, bog neodlučnih tipova, lopova, ali tvorac pisma-veštine obmanjivanja i razlikovanja, plovidbe, koja vodi ka kraju svih gra-nicu, j;d(; se sve utapa u horizontu, dizalica za podizanje kamena sa zornije, i oružijti, Sto pretvara život u smrt, i pumpi na vodi, koje ma-toiiju čine lakšom. Hlosofije, koja obmanjuje i vara... A znate li gdeje I lormoH (111111187 Ovdo, videli sto ga na vratima, zovu da Ešu, tog glas-niku hodova, mofiot.ni a, trgovaca, koji ne pravi razliku između dobra i »1« « 106
Pogledao nas je sa radosnom nevericom. »Vi verujete da sam ja okretan u raspoređivanju bogova, kao što je Hermes sa robom. Pogldajte ovu knjižicu, koju sam kupio u jednoj popularnoj knjižari na Pelorinju. Magije i čudesa svetog Kiprijana, recepti za ljubavne vradžbine, ili usmrćivanje neprijatelja, prizivanje anđela i Bogo-blažene Deve. Popularno štivo, za ove mistike crne puti. Ali radi se o svetom Kiprijanu iz Antiohije, o kome postoji nebrojena literatura iz zlatnih vremena. Njegovi roditelji žele da se on uputi u sve živo i da sazna o onom stoje na zemlji, u vazduhu, i morskoj vodi i šalju da u najudaljenije zemlje da nauči sva čudesa, kako bi upoznao nicanje i truljenje trava kao i moć biljaka i životinja, ne onih u prirodnim okol-nostima, već onih iz okultne nauke, zakopane duboko u dalekim i arhaičnim tradicijama. I Kiprijan su u Delfu zavetuje Apolonu i obožavanju zmije, upoznaje mitraističke misterije, u petnaestoj go-dini na Olimpu, predvođen petnaestoricom hijerofanata, prisustvuje obredima prizivanja Princa Ovoga Sveta, kako bi se suočio sa zave-rom, u Argu biva posvećen u Herine misterije, u Frigiji uči mantiku hepatoskopije i nikada nije bilo ničega na zemlji, u moru i u vazduhu što on nije upoznao, ni aveti, ni predmeta spoznaje, ni tvorevine bilo koje vrste, čak ni veštine da vračanjem izokrene pisma. U podzem-nim hramovima u Memfi.su stiče znanje kako demoni opšte sa ze-maljskim svetom, mesta od kojih zaziru, predmete koje vole,

kako borave u tami, i kakve otpore pružaju na izvesnim poyima i kako umeju da poseduju duše i tela, i šta postižu superiornim znanjem, pamćenjem, zastrašivanjem, obmanom, i veštinom da pokrenu telo i utiču na podzemne vode... Potom se, kuku, on preobraća, no nešto od njegovog znanja ostaje, prenose se, i sada ga nalazimo ovde, na us-nama i u sećanju ovih odrpanaca koje vi nazivate idolatrima. Moja draga prijateljice, vi ste me do skora posmatrali kao da sam neki* CI DEVANT. Ko živi u prošlosti? Vi koji hoćete ovoj zemlji da podarite sve strahote jednog radničkog i industrijskog veka, ili ja koji želim da naša sirota Evropa ponovo otkrije prirodu i veru ovih potomaka ro-bova?«
»Hriste,« zasikta zlobno Amparo, »i vama je poznato daje to samo način kako da ih održite u pokornosti...«
»Ne u pokornosti. Već sposobnim da se predaju iščekivanju. Bez smisla za iščekivanje ne postoji čak ni raj, zar to vi Evropljani ni-ste naučili?«
»Ja da budem Evropljnka?«
»Boja kože ne igra, već igra vera u Tradiciju. Da bi jednom Za-padu paralisanom blagostanjem povratili smisao za iščekivanje, sada ovi plaćaju, možda pate, ali još uvek poznaju jezik duhova pri-rode, vazduha, vode, vetra...«
»Ponovo nas izrabljujete.«
»Ponovo?«
»NKGDA5NJ1«, plemić u doba revolucije 1789
157»Da, bar vi bi trebalo da ste nešto izvukli iz 1789., grofe. Kada nam prekipi, cak!« I kao anđeo se smejući pređe prelepom ispruže-nom rukom preko guše. Čak i zubi Amparo izazivali su mi požudu.
»Dramatično«, reče Alje uzimajući iz džepa tabakeru i milujući je sklopljenim rukama.
»Dakle prepoznali ste me? Ali 1789 glave nisu kotrljali robovi, no ovi hrabri buržuji kojih vi mora da se gnušate. A zatim, grof od Sen Žermena za toliko vekova načičkanih glavama vi-deo ih je kako se kotrljaju tolike, i tolike kako se vraćaju na svoj vrat. Ali evo vraća se mae-de-santo, Jaloriša.«
Susret sa poglavarkom prostora bio je miran, srdačan, prosto-dušan i uljudan. Bila je krupna crnkinja, blistavog osmeha. Na prvi pogled bi se reklo daje upravnica nekog imanja, ali kada smo počeli da razgovaramo shvatio sam zašto žene tog tipa mogu da gospodare kulturnim životom Salvadora.
»Ali jesu li ovi orise ličnosti ili sile?« upitao sam je. Mae-de-suntn ju odgovorila da su sile, naravno, voda, vetar, lišće, duga. Ali kako priprostima da zabranimo da ih vide kao ratnika, žene, sveca iz katoličke crkve? Zar ne obožavate, reče, možda čak i vi jednu kos-mičku silu pod vidom tolikih devica? Važno je poštovati ovu silu, iz-gled mora da se prilagodi svačijim mogućnostima da shvati.
Zatim nas je pozvala da uđemo u baštu iza, da bismo posetili kapele, pre početka obreda. U bašti su bile kuće orisa. Mnoštvo crnih devojaka, u tipičnoj nošnji Baija, tiskalo se veselo za poslednje pri-prome.
Kuće orisa bile su raspoređene po vrtu poput kapela na nekoj Sve Loj Gori i pokazivale su spolja sliku odgovarajućeg sveca. Spolja su drečale sirove boje cveća, kipova, jela tek skuvanih i ponuđenih bogovima.
Belo za Ošala, plavo i ružičasto za Jemanža, crveno i belo za Šungona, žuto i zeleno za Oguna... Posvećeni bi kleknuli ljubeći prag i dodirujući se po čelu i iza uva.
Ali tada, upitao sam, Jemanža ili jeste ili nije Prečista Bogoro-dica? A Šangon jeste ili nije sveti Jeronim?

»Ne postavljajte neugodna pitanja,« savetovao mije Alje. »Kod umbande je još zemršenije. Liniju Ošalaa čine Sveti Antonije i sveti Kozina i Damjan. Liniju Jemanžaa sačinjavaju sirene, undine, ka-bokle mora i reke, moreplovci, i zvezde vodilje. Liniju orijenta čine inđusi , lekari, naučnici, arapi, marokanci, japanci, kinezi, mongoli, tifjp^ani, acteci, inke, karibljani i latini. Liniju Ošosija čine sunce, mHSttc, kaboklo slapova i kaboklo crnaca. Liniju Oguna čine Ogun Uojru Mar, Rompe Mato, Jara, Meže, Naruee... Jednom rečju, sve zavisi.-

- Hristo , ponovo reče Amparo.

Kažo se Oflala , promrmljao sam dotakavši joj uvo. — Smiri h«), no 'da prođu. Jalorišu nam Je pokazala čitavu seriju maski kojo su učesnici ilonull u hriim. Kadilo su o volikim domino Igraćima od slame, ili ku I RH

pucinerima u koje mora biti da su se preoblačili medijumi kako su pa-dali u trans, kao plen božanstva. To je jedan vid stidljivosti, rekla nam je, na nekim prostorima najverovatnije igraju obnažena lica, pokazujući prisutnima svoju strast. Ali ovi posvećeni su zaštićeni, poštovani, sklonjeni od znatiželje profanih i od onoga ko ipak ne može da nađe posebno veselje i draži u tome. To je bio običaj ovog prostora, rekla nam je, i zato se ne puštaju unutra rado stranci. No možda jednog dana, ko zna, odjasnila je. Mi smo rekli samo jedno zbogom.

No nije htela da nas pusti pre nego što probamo, ne iz korpi, koje su morale da ostanu netaknute do kraja obreda, već iz njene kujne od tih comidas de santo. Odvela nas je iza posvećenog pro-stora, a tu je bilo pravo veselje u bojama manioke, bibera, kokosa, amendima, žemžibre, mokeke siri molea, vatape, efoa, karurua, cr-nog pasulja sa farofom, koje su bile blago zapahnute ovim afričkim začinima, raznim jakim i slatkim tropskim ukusima, koje smo pot-puno skrušeno primili, jer smo znali da imamo pred sobom upravo jela drevnih Sudanaca. Potpuno ispravno, rekla nam je Jaloriša, jer svako od nas, a da toga nije svestan, sinje nekog orise, a često može da se odredi i kog. Gotovo drsko sam upitao čiji sam sin, Jaloriša je u početku odmahivala, izjavila da ne može da se sa sigurnošću utvrdi, potom je pristala da mi pogleda iz dlana, prste nije ni konstatovala, pogledala me je u oči, zatim je rekla: — Ti si sin Ošalaa.

To me je uzoholilo. Amparo sad uveliko opuštenija zauzela-se za to da se konačno otkrije čiji je sin Alje, no ovaj je odvratio da bi mu draže bilo da ostane tog saznanja.

Pošto smo se vratili kući, Amparo mije rekla: — Jesi li gledao svoju ruku? Osim linije života, ima čitav niz prekinutih linija. Poput potočića koji pošto naleti na kamen počinje da teče dalje tek koji me-tar dalje. Linija onoga ko bi koliko puta već trebao da bude mrtav.

— Internacionalni sam šampion u metempsihozi na duge sta-ze.

— Ne 'da prodaju, — nasmejala se Amparo.

15929

S obzirom da oni naprosto menjaju i prikrivaju svoje ime, kao i svoju starost, i da pri samom pristupanju ne dopuš-taju da ih prepoznamo, nema tog logičara koji bi i pored nesumnjive potrebe bio u stanju da porekne to da oni zai-sta "postoje.

(Hajnrih Nojhaus, Zaista poslednje i dobronamerno upo-zorenje o Bratsft/u Ruže i Krsta, naime: Da li su takvi kakvi jesu? otkud da su uzeli sebi onakvo ime, Dancig, Šmidlin, 1618-fr. iz. 1623, st. 5)

Diotalevi je govorio da je Hesed sefira milosti i ljubavi, beli oganj, južni vetar. Neko veče u periskopu izgledalo mije da ovi pos-lednji dani provedeni u Baiji sa Amparo mogu slobodno da se pod-vedu pod taj znak.
Prisećao sam se — koliko je moguće da se čovek seti, dok u mraku satima iščekuje — jedne od poslednjih večeri. Bolele su nas već noge od silnog hodanja ulicama i trgovima, i brzo smo se smestili u krevet, no nismo uopšte imali nameru da spavamo. Amparo se u fe-tusnom položaju sklupčala na jastuku, pretvarajući se kao da na blago razmaknutim kolenima tobože čita jednu od mojih knjižica o umbandi. Lenjim pokretima protezala bi se na leđa, širila noge i stavljala knjigu na stomak, i nastojala dame sluša, jer budući da sam imao onu knjigu o društvu Ruže i Krsta pokušavao sam da i nju zain-teresujem za svoja otkrića. Veče je bilo blago, ali kao što bi napisao Belbo, taj prekaljeni literata, u svojim files, nije bilo ni daška vetra. Dobar smo hotel sebi priuštili, sa prozora je moglo da se primetimore a iz još upaljenog kuhinjskog dela dolazilo je okrepljenje u vidu korpe tropskog voća koje sam baš tog jutra kupio na pijaci.
»Kaže da se 1614 pojavio u Nemačkoj jedan anoniman spis All-f/emeine und general Reformation, to jest Sveopšte i celovito Refor-mi sunje celokupne vaseljene, povodom Glasa Bratstva od Časne Bra-tije Ruže i Krsta, adresovan na sve mudre ljude i vladare Evrope, sa pridodatim kratkim odgovorom Gospodina Hazelmajera koji je radi togu bačen u lance i prikovan na galiju posredstvom Jezuita. Sada se daje u Štampu i na znanje svim ljudima čista srca. Izdato u Kaselu od strane Vilhelma Vesela.«
»Nije li to malo previše dugačko?«
»l/.f.loda da su u 17,-veku svi naslovi tako izgledali. Ispisivala ih je i l.inn Vertmiler. To je satirično delo, priča o nekakvoj opštoj re-(brmnciji čovečanstva, i uz sve to delimično preneto u Vestima sa l'amasa Tnijuna Bokulinija. Ali sadrži jedan letak, jedan pamflet, miiiiil'oHt, na i.uce stranicu, Glas Bratstva, č\ji ćo jedan deo ponovo da Imdn objavim godinu dunu kusnijo, u isto vrmno su drugim manii'e-hUiim, ovok puta na latinskom, lspovest bratstva Ruže i Krsta, učenim 1110
ljudima Evrope. U oboma Bratstvo Ruže i Krsta predstavlja i govori o njemu sam osnivač, neki tajanstveniJLB- Tek kasnije, a iz drugih iz-vora, postaće jasno i znaće se konačno daje u pitanju izvesni ICristi-jan_Rozenkrojc.«
»Zbog čega tamo ne stoji puno ime?«
»Vidi, sve je to razbacivanje inicijalima, ovde niko nije nazvan punim imenom, svi ga zovu G.G.M.P.I. a ko baš ima neki dopadljiv nadimak u tom slučaju zove se*P.D. Priča se da u godinama dok se formira K.R. prvo posvećuje Sveti Grob, zatim plovi za Damask, pre-lazi u Egipat, a odatle u Fes, koji u to vreme mora da je jedno od sveti-lišta islamske mudrosti. Tamo dole naš Kristijan, koji je već znao grčki i latinski, uči orijentalne jezike, fiziku, matematiku, prirodne nauke, i gomila celokupnu hiljadugodišnju mudrost Arapa i Afrika-naca, sve do Kabale i magije, čak i prevodeći na latinski neku miste-rioznu Liber M, i tamo spoznaje sve tajne makro i mikro kosmosa. Već dva veka je u modi sve stoje orijentalno, naročito u koliko je ne-razumljivo ono što se kaže.«
»Uvek se tako ponašaju. Jesu li izgladneli, izigrani, iskorišće-ni? Tražite pehar tajne! Drži...« Tu mije zavila je dan papirić. »Jel' od ovoga dobro?«
»Vidim da i ti želiš da potisneš iz glave.«
»Alija znam staje hernija, i dosta. Nema tajne, greši i onaj ko ne zna hebrejski. Doði.«

»Čekaj. Zatim Rozenkrojc prelazi u Španiju gde takođe grabi sve iz najokultnijih doktrina, i priča kako se sve više i više približava Centru svakog znanja. I tokom ovih putovanja, koja su za intelek-tualce tog vremena bila zaista svojevrstan trip u sveukupnu mu-drost, shvata daje nužno da se u Evropi osnuje društvo koje bi usme-ravalo vladare duž puta mudrosti i dobra.«
»Originalna ideja. Vredela je tolika istraživanja. Htela bih sveže mamaje.«
»U frižideru je. Napravi je slobodno, idi ti, ja radim.«
»Ako radiš mrav si ako si mrav radi kao mrav, dakle idi po zali-he.«
»Pošto se traži mamaja cvrčak ide. Ako ne on idem ja a ti čitaj.«
»Hriste ne. Mrzim kulturu belog čoveka. Eto idem.«
»Dok je Amparo išla ka kujnici, uživao sam daje posmatram u kontra svetlu. A u međuvremenu K.R. se vraćao iz Nemačke, i ume-sto da se posveti pretvaranju metala, što bi mu njegovo ogromno znanje sad već dozvolilo, doneo je odluku da se posveti jednoj spiri-tualnoj reformi. Osnovao je Bratiju izumevši magijski jezik i pismo, koji će da služe kao osnov znanjima buduće braće.
»Da ne prljam knjigu, stavi mije usta, ne —ne ludiraj se — tako, lepo. Bože stoje dobra mamaja, rosencreutzlische Mutti—ja — ja... A znaš li da to što su prvih godina napisali prvi iz društva Ruže i Krsta da bi to moglo da prosvetli svet, toliko žeh'an istine?«
»I šta su nupisuliV«
161»Tu je ingip, manifest to ne kazuje, prepušta te sebi baš kad se najviše popališ. Stvar je vrlo važna, ali toliko važna da mora da ostane tajna.«
»Koja ðubrad.«
»Nemoj, nemoj, dosta s tim. Na kraju krajeva članovi društva Ruže i Krsta, budući da se ono znatno uvećalo, donose odluku da se ' raseju na sve četiri strane sveta, obavezujući se da besplatno lece, da ne koriste odela po kojima bi ih prepoznavali, da se maskiraju shodno običajima svake zemlje, da se sastaju jednom godišnje, kao i da ostanu u tajnosti sledećih sto godina.«
»Ali izvini, kakvu su to reformaciju želeli da sprovedu kao da tu već nije ostvarena jedna takva? Pa ko je bio Luter, govno?«
»Ali to se dogodilo pre protestantske reformacije. Ovde u na-pomeni kaže da se pri jednom pažljivom čitanju Glasa i Ispovesti do-kazuje«...
* »Ko dokazuje?«
»Kad se dokazuje dokazuje se. Nije važno ko. Sa razlogom, zdravorazumski...«
»Trudim se da shvatim.«
»Pa, prema onome što se dokazuje, Rozenkrojc je rođen 1378a umire 1484, u lepoj dobi od 106 godina i nije teško da se nasluti kako uopšte nije bio mali doprinos tajne bratije onoj Reformaciji koja je 1615 proslavljala svoju stogodišnjicu. To je toliko van sumnje jer u Luterovom grbu postoji jedna ruža i jedan krst.«
»Čista maštarija.«
»Da li bi možda hteli da Luter stavi u grb žirafu u plamenu ili rastopljeni sat? Svakoje upravo dete svog vremena. Shvatio sam čije sam ja dete, ćuti, pusti me da nastavim. Oko 1604 društvo Ruže i Kr-sta, u vreme dok obnavlja deo svoje palate ili tajnog zamka, nalazi ploču u koju je zabijen ogroman ekser. Vade ekser, otpada deo zida, pojavljuju se jedna vrata, na kojima je velikim slovima ispisano fPOST CXX ANNOS PATEBO...«
»Bio sam to već doznao iz Belbovog pisma, ali nisam mogao da odolim a da ne reagujem: »Moj Bože...«

»Šta je sad?«
»To je kao neki dokumenat o Templarima koji... To je epizoda koju ti nikad nisam ispričao, o izvesnom pukovniku...«
»Pa šta? Templari su oponašali društvo Ruže i Krsta.«
»Ali Templari dolaze pre.«
—- Pa onda je društvo Ruže i Krsta oponašalo Templare.
— Ljubavi, bez tebe bih se kretao stalno u krugu.
— Ljubavi, uništio te je onaj Alje. Gotovo očekuješ otkrovenje.
— Ja? Ja ništa ne očekujem!
— Sva sreća, čuvaj se opijuma za narod.
— Narod složen nikakvom uticaju nije podložan.
— Igraj se, igraj se ti. Nastavi, ajde da čujem šta govore te bu-dale.

— Te su budale sve naučile u Africi, zar nisi čula?
— Baš ti u Africi su počeli da nas pakuju i šajju ovamo.
— Pa hvala bogu. Mogla si da se rodiš u Pretoriji. »Ljubio sam je i nastavljao.« Kadse proðu vrata nailazi se najednu sedmostranu i sedmougaonu grobnica, čudesno osvetljenu nekim veštačkim sun-cem. Po sredini, okrugli oltar, ukrašen raznoraznim simoblima i ges-lima, poput NEQUAQUAM VACUUM...«
— Ne kua kua? Jel' sa potpisom Paje Patka?
— U pitanju je latinski, imaš li to u vidu? Hoće da kaže da pra-zan prostor ne postoji.
— Sva sreća, inače zamisli koja strava.
— Hoćeš da mi upališ ventilator, animula vagula blandula?
— Ali u sred zime!
— Za vas sa pogrešne hemisfere, ljubavi. Julije, ne uzbuðuj se, upali ventilator, ne zato što sam ja muško, već stoje pored tebe. Hvala. Ukratko, ispod oltara se nalazi netaknuto telo osnivača. U ruci drži neku Knjigu I, krcatu beskrajnom mudrošću, i šteta je da svet nema prilike da to sazna — kaže manifest — inače gulp, vov, brr, zgvišššš!«
— Svašta, svašta.«
— To i ja kažem. Taj manifest završava obećanjem još čita-vog nepreglednog blaga koje treba da se otkrije kao i izuzetnih otk-rića o vezama između makrokosmosa i mikrokosmosa. Ne uobraža-vajte da smo petparački alhemičari i da vas učimo kako da pravite zlato. To je posao prevaranata a mi hoćemo drugo i pucamo na mnogo više, u svakom smislu. Raznosimo ovaj Glas na pet jezika, da o Ispovesti i ne govorimo, koja će uskoro i na ekranu da bude. Očeku-jemo odgovore i mišljenja učenih i neukih. Pišite nam, telefonirajte, recite nam vaša imena, da vidimo da li ste dostojni da delite naše tajne, od kojih smo vam dali samo jedan neznatan delić. Pod senkom tvojih krila Jehova.«
— Šta kaže?
— To je izreka za rastanak. Prelazim i završavam. Ukratko, izgleda da samom društvu Ruže i Krsta nije uspelo da prenesu sve ono znanje koje su stekli, i kao da samo čekaju kada će da naiðe njima odgovarajući sagovornik. I to ne samo sa običnim komenta-rom na sve ovo što oni znaju.«
— Poput onog tipa sa aparatom, iz oglasa koji smo videli u onoj reviji u avionu: ako mi pošaljete 10 dolara naučiću vas tajni kako da postanete milioneri.«
— Ali taj plejboj ne laže. Plejbojje taj koji je otkrio tajnu. Kao ja.«
— Znaš šta, bobe nastavi da čitaš. Izgledaš kao da si me veče-ras prvi put ugledao.«

— Uvek je kao da je prvi put.«
— Tim gore. Nemam poverenja u prvi kontakt. AHJel' moguća da ih sve ti nalaziš? Prvo Templare, zatim drufltvo Ruže i Krsta, ali
163jesi li čitao, šta ja znam, Plehanova na primer?«
— Ne, čekam da mu se otkrije taj grob, posle sto dvadeset go-dina. Ukoliko ga Staljin nije svojim traktorima preorao.
— Šašavko. Odo' da se okupam.
I »4
30
I već slavno bratstvo Ruže i Krsta izjavljuje da celim sve-mirom kruže luđačka proročanstva. Zaista, tek što se ta avet poj avila (mada su Glas i Ispovest zaključili da je u pi-tanju obična zabava dokonih glava) odmah je izazvala nadu u sveopštu reformaciju, i izrodila delom smešne i apsurdne probleme, dobrim delom i neverovatne. I tako su se čestiti i pošteni ljudi iz raznoraznih zemalja prepu-stili ruganju i ismejavanju a u cilju davanja svoje otvo-rene podrške, ili pak kako bi sebe uverili da mogu da se otkriju ovoj braći... putem Solomonovog ogledala ili dru-gim okultnim metodom.
(Kristof fon Bezolt (?) Dodatak TomazuKampaneli, Iz Španske Moharhije, 1623)
Sad su bolje stvari dolazile na red, i kad se Amparo vratila bio sam već u stanju da se uključim u čudesna događanja. — To je neve-rovatna priča. Manifesti se pojavljuju u jednoj epohi koja je vrvela takvim tekstovima, koji svi čeznu za obnavljanjem, nekakvim zlatr nim vekom, zemljom koja bi bila kao stvorena za duhovnost. Tražen je svako ko se snalazi u magijskim tekstovima, podgreva peći za iz-radu svojih metala, ko nastoji da ovlada zvezdama, razradi tajna pisma i univerzalne jezike. U Pragu Rudolf II pretvara dvor u alhe-mijsku laboratoriju, poziva *Komenija i Džona Dija, astrologa engle-skog dvora koji je obelodanio sve tajne kosmosa na malobrojnim stranicama neke Monas Ierogliphica, kladim se da se tako zove, mo-nas znači monada.
— A šta sam rekla?
— Lekar Rudolfa II je taj Mihael Majer koji piše knjigu punu grafičke i muzikalne simvolike, Atalanta Fugiens, praznik čistih nad-mudrivanja, zmajeva koji odgrizaju sebi rep, sfingi, ništa tu nije svetio kao tajanstveni broj, sve je hijeroglif koji cilja na nešto drugo. Budi svesna Galilej baca kamenje sa Tornja u Pizi, Rišelje se igra Mo-nopola sa pola Evrope, svi tu kruže širom raširenih očyu ne bi li pročitali znakove u svetu: vi mi ih lepo opisujete, osim padanja raz-nih titula tu dole (čak, tu gore) ima i nečeg drugog. Sada ću to i da vam kažem: abrakadabra. Toričeli je napravio barometar a ovi iz-mislili igre baleta, igre slapova i vatrometa na "Hortus Palatinusu u Hajdelbergu. A samo što nije buknuo tridesetogodišnji'rat.
Jan Amos Komenski (1592—1670) češki pedagog zastupa sveopštu reformu obra-zovanja i školstva, potstiče napore da svako postane što punya ličnost. Pisao na češkom i latinskom (prim.prev.)
Čuvuni vrtovi hujdolberškog Dvorca, u Rajnskom Palatinatu (Pfalc); smatrani za »onido svolNko čudo«, pošlo (i godinu grudnje radovi su prekinuti usled izbijanja 30 o KddiNiijiiK i-m.ii (i (>21) godinu dana kiiNi^je delimično razrušen; njjerestauri-ran u Nvom pi viililliiom ohllku. (priin.priiv.)
165— Ko zna kako se tome radovala Majka Hrabrost.
— Ali čak ni oni joj se nisu uvek radovali. 1619. Izabranik češ-kog plemstva princ Elektor Palatinata prihvata češku krunu, mislim da to čini jer crkava od želje da vlada nad

magyskim gradom Pra-gom, ali uprkos svemu Habzburgovci ga godinu dana kasnije bacaju u okove naBeloj Gori^uPrjigjijDiyjy3oJco^^
BU i
ntfu spaljuju kuću, biBlioTekU, ubijajumu ženuisina, a on beži od dvora do dvora eto da bi ponavljao kako je bila velika i ispunjena na-dom ona ideja društva Ruže i Krsta.
— A jel' moguće daje čak i onjadničak nalazio utehu u baro-metru? Ali oprosti za trenutak, znaš da nama ženama nye odmah sve jasno: ko je sastavio manifest?
— Tu jasno stoji, ne zna se. Čekaj da se namestim, počeši me knjigom... ne, između plećki, ne više gore, ne više levo, tako, tu. Dokle, u tom nemačkom ambijentu nalaze se neverovatne ličnosti. Tu je Simon Studion koji sastavlja Naometriju, okultistički traktat o proporcijama Solomonovog Hrama, Hajnrih Kunrat koji piše neki Amphitheatrum sapientie aeternae, prepun alegorija sa jevrejskim pismom, i kabalističkih nedorečenosti koje mora biti da su poslužile kao nadahnuće autorima Glasa. Ovise verovatno ubrajaju među čla-nove neke od 10.000 ovih utopističkih tajnih grupica hrišćanskog preporoda. Glas javnosti bi želeo za autora izvesnog Johana Valen-tina Andrea, koji sledeće godine objavljuje Alhemijsko veličanje Kri- ' stijana Rozenkrojca, premda gaje kao mlad napisao, što znači da mu se ideja Ruže i Krsta vrzmala već dosta po glavi. Ali oko njega u Ti-bingenu bilo je i drugih zanesenjaka, sanjali su o republici Hristyano-polis, moguće je da su se svi pomešali. No, izgleda da su to uradili iz Šale, radi zabave, da uopšte nisu nameravali da stvore pamdemoni-jum kakav su stvorili. Andrea će kasnije provesti život zaklinjući se da manifeste nije sačinio on, daje to ipak bio jedan lusus, nekakav lu-dibrium, običan studentski manifetluk, da nam ugrožava akadem-sku reputaciju, on dolazi čak do besa, tvrdi daje ćelo društvo Ruže i Krsta Čak i ako je postojalo bilo sastavljeno od varalica. Ali bez posle-dica. Tek što su se manifesti pojavili izgledalo je kao da ljudi nešto drugo i nisu očekivali. Evropski učenjaci zaista pišu društvu Ruže i Krsta, i budući da ne znaju gde da ih pronađu šalju otvorena pisma, broSurice, spise. Majer odmah iste godine objavljuje Arcana arcanis-sima gde ne imenuje društvo Ruže i Krsta, ali su svi uvereni da govori o njimu i da o tome zna mnogo više od onoga što želi da kaže. Neki se hvalu, kažu da su već čitali Glas u rukopisu. Ja ne mislim daje u ono doba mogla brzo da se pripremi knjiga, pogotovu sa litografijama, ali Robert Flad iste 1615 (a piše u Englesku i štampa u Lajdenu, računa čak i sa vremenom potrebnim za put radi korekture) pušta u opticaj jednu Apologia compendiaria Fraternitatem de rosea Cru.ce suspicio-nis $t infamiis maculis aspersam, veritatem quasi Fluctibus abluens 8t abstergens, da bi odbranio društvo Ruže i Krsta i oslobodio ga lumnjli'nnja, od »ljage« kojom i« bilo podareno a to već znači da 168
počinje da besni sukob između Češke, Nemačke, Engleske, Holandije, sve pomoću glasnika na konju i putujućih učenjaka.
— A društvo Ruže i Krsta?
— Grobna tišina. Post centoventi annos patebo šipak. Posma-traju nas iz svoga dvorca koga nema. Verujem daje upravo njihovo ćutanje to koje je uzbudilo duhove. To što ne odgovaraju znači da su zaista tu. 1617. Flad piše nekakav Tractatus apologeticus integrita-tem societatis de Rosea Cruce defendens, Aloisius Manianus navodi da je došao trenutak da se otkrije tajna društva Ruže i Krsta.
— I otkriva je.

— Zamisli. On još više zamrsi stvar. Jer otkriva da ako se oduzme od 1618 tih 188 koje je društvo Ruže i Krsta obećalo dobija se 1430 što je godina u kojoj je uspostavljen red Zlatnog Runa.
— I kakve to veze ima?
— Nije mi jasno 188 godina jer je trebalo da bude 120, ali uko-liko želiš da sačiniš mistična oduzimanja i sabiranja račun je uvek tačan. Što se tiče reda Zlatnog Runa, u pitanju je Zlatno Runo Argo-nauta, a znao sam iz pouzdanog izvora da tu postoji veza i sa Svetim Gralom, pa dakle ako mi dozvoliš čak i sa Templarima. Ali to nije kraj. Između 1617. i 1619. Flad, kojije očito objavljivao više od Bar-bare Kartland, daje u štampu druge četiri knjige, među kojima svoju Utriusque cosmi historia, nešto poput kratkog osvrta na kosmos, ilu-strovano, sve same ruže i krstovi. Majer se odvaži i objavljuje svoj Si-lentium post clamores i tvrdi da bratija postoji, ne samo daje pove-zana sa Zlatnim Runom, već i sa vitezovima reda Podvezice. Ali on je previše nenametljiva osoba da bi bio prihvaćen. Zamisli učenjake Ev-rope. Ako oni ni Majera ne primaju, radi se o jednom zaista izuzut-nom problemu. Jer, kao što znamo, svaka vreća nađe zakrpu. Svi spremno tvrde da društvo Ruže i Krsta postoji, svi su gotovi da priz-naju da ih nikad nisu videli, svi da pišu baš kao da ugovaraju sasta-nak, da se prepiru oko ročišata, niko nije toliko bezobrazan da bi re-kao baš ja sam taj, neki za njih kažu da ne postoje jer niko sa njima nije stupio u vezu, drugi kažu da baš postoje samo da bi neko sa njima stupio u vezu.
— A društvo Ruže i Krsta ćuti.
— Kao riba.
— Zini. Ako hoćeš mamaju.
— Milina. U međuvremenu započinje tridesetogodišnji rat i Johan Valentin Andrea piše nekakav TurrisBabel u kome obećava da će za godinu dana da bude pobeđen Antihrist, dok izvesni Mundus piše neki Tintinnabulum sophorum...
— Što mi se sviđa to tintinnabulum!
— U kojem bog bi ga znao šta kazuje, ali je sigurno da Kampa-nela ili onaj ko posreduje u njegovo ime u delu Španska Moharhija i tvrdi daje ceo slučaj oko društva Ruže i Krsta čista zabava izopače-nih umova... A potom ništa, između 1621. i 1623. sve se prekida.
— Baš tuko?
167— Baš tako. Svi su zamoreni. Kao Bitlsi. Ali samo u Nemačkoj. Budući da sve podseća na zarazu kašljem. Francuska postaje centar. Jednog jutra 1623. na pariškim zidinama pojavljuju se manifesti društva Ruže i Krsta koji upozoravaju časne građane da su se izasla-nici glavnog kolegijuma bratije preselili tu i da su spremni da za-počnu sa učlanjivanjem. Ali prema jednoj drugoj verziji manifesti jasno, da jasnije ne može da bude, ukazuju na 36-oricu nevidljivih rasutih po svetu u grupama od po 6, i koji imaju moć da svoje sledbe-nike načine nevidljivim... Bože, ponovo 36-orica...
— Kakva to sad?
— Upravo ona iz mog dokumenta o Templarima.
— Potpuno ljudi bez mašte. A zatim?
— A zatim iz toga nastaje kolektivno ludilo, ima ih koji ga brane, koji hoće da ga upoznaju, koji ga optužuju kao alhemijsko, sa-
1 tanističko i jeretičko društvo, to je Astarot koji pomaže da budu sh-vaćeni kao bogati, moćni, sposobni gotovo da prelete sa mesta na me-sto, jednom rečju, dnevni skandal.
— Prepredenjačko, društvo Ruže i Krsta. Ništa te ne postavlja u centar mode kao kad se baciš pravo u Pariz.

— Izgleda da si u pravu jer svet počinje da naslućuje šta se do-gađa, majko moja kakva epoha. Dekart, baš on, prethodnih je godina bio u Nemačkoj i tamo ih je tražio, ali njegov biograf kaže da ih nije našao jer su, što nam je poznato, kružili zaštićeni lažnom slikom o se-bi. Pošto se vraća u Pariz, po pojavi manifesta, saznaje da ga svi sma-traju za pripadnika društva Ruže i Krsta. Sa slikom koju je ostavio nije bio na dobrom glasu i stvarao je neprijatnosti i svom prijatelju Mersenu, koji je protiv društva Ruže i Krsta već počeo da grmi držeći ih za bednike, subverzivne elemente, magičare, kabaliste, spremne da šire izopačena učenja. I šta sad turaditvoj Dekart?Dozvoljava da ga vide kako kruži, gde god je moguće on je tu. I budući da ga svi vide, a to se ne može poreći, daje u stvari znak da nije nevidljiv, dakle da nye iz društva Ruže i Krsta.
— To je pravi način.
— Najverovatnije samo poricanje nije bilo dovoljno. Tako kako su sve zamesili, ako bi ti se neko približio i zaželeo dobroveče, jedan sam iz društva Ruže i Krsta, bio bi to upravo znak da on tu ne spada. Član društva Ruže i Krsta koji drži do sebe to ne izjavljuje. Čak, to poriče iz glasa.
— Ali nije moguće tvrditi da onaj koji dokazuje kako nije član društva Ruže i Krsta to u stvari jeste, budući da ja tvrdim da to ni-sam, ali zbog toga ne znači da jesam.
Ali već samo poricanje predstavh'a'sumnjiv znak.
No. Jor šta preduzimaju članovi društva Ruže i Krsta pošto nii shvnl.ili da ljudi ne voruju onom ko tvrdi daje njihov a da sumnjaju im oii()|',a ko Ividi da im no pripada? Počinju du so prodstuv\jajukako |i".n iln hi uvorili <la nisu.
Naravno. Duklo, od suda luidiiljd lužu uvi koji tvrdo da hu 11,11
članovi društva Ruže i Krsta, pa dakle to i jesu! A ne, ne, Amparo, ne upadajmo u njihovu zamku. Oni imaju svugde špijune, čak i pod ovim krevetom, pa dakle znaju već sada da mi znamo. Izjavljuju dakle da nisu njihovi.
— Ljubavi, sada se bojim.
— Smiri se, ljubavi, tu sam ja obična budala, kada izjave da nisu njihovi ja sumnjam da jesu, a tako ih odmah razobličujem. Ra-zobličeni oni postaju bezopasni, i možeš da ih isteraš kroz prozor ako potegneš običnim novinama.
— A Alje? On pokušava da nas uveri daje grof od Sen Žermena. Očito kako bismo mislili da on to i nije. Dakle, on je jedan od njih. Ili nije?
— Znaš šta, Amparo, hoćemo na spavanje?
— A ne, sad želim da čujem do kraja.
— Potpuni krah. Svih članova. 1627. FrensisBejkonpiše Novu Atlantidu a čitaoci misle da on govori o zemlji društva Ruže i Krsta premda ih on uopšte ne pominje. Siroti Johan Valentin Andrea umire razuveravajući neprekidno da on nije bio jedan od njih ili ako je već tako daje to rekao iz šale, no slučaj je već zaključen. Koristeći pred-nosti činjenice da ga baš tu nema, društvo Ruže i Krsta se nalazi svu-da.
— Poput Boga.
— Upravo me navodiš na tu pomisao... Idemo redom, Mateja, Luka, Marko i Jovan predstavljaju grupu besposličara koja se šaku-"" pila sa svih strana i odlučila da se poigra, oni smišljaju glavni lik, us-~ vajaju malobrojne osnovne činjenice i razilaze~še7ža sve ostale de-talje svako je slobodan i kasnije će se videti koje bolje smislio. Kas-nije četiri priče završavaju u rukama prijatelja koji počinju da umuju, Mateja je dosta realista, ali previše istrajava na samoj aktiv-nosti mesije, Marko nije loš, ali je pomalo nesređen, Luka je elegan-_ tan,"mora mu se priznati, Jovan preteruje sa svojom filosofijom... ali

inače knjige nailaze na dopadanje, kruže iz ruke u ruku, a kad četvo-rica već opaze šta se događa previše je kasno, Pavle je već sreo Isusa na putu za Damask, Plinije započinje svoju istragu po nalogu prezau-zetog cara, čitave legije apokrifa stvaraju utisak da su odavno za sve znale... ti čitaoče apokrifa, moj bližnji, brate moj... Petar se ispo-mamljuje, uzima sebe za ozbiljno, Jovan preti da će da kaže istinu, Petar i Pavle daju da ga uhvate, bacaju ga u lance na ostrvu Patmos i jadnik počinje da dobija vizije, vidi mengele na rubovima ležaja, koje su ućutkale i jerihonske trube, odakle i sva ta krv... I sad drugi da kažu daje pijanac, daje zahvaćen arteriosklerozom... A šta bi tek rekli da se stvarno tako i odigralo?
— Tako se i odigralo. Čitaj Fojerbaha umesto tih tvojih knjižu-rina.
— Amparo, zora je.
— Mi nismo normalni.
169— Da, tako radi. To je Jemanža, čuješ li, dolazi ona.
— Napravi od mene svoju igračku...
— On taj Tintinnabulum!
— Ti si moja Begunka Atalanta...
— Oh sad Vavilonska Kula...
— Hoću Tajne Skrovite, Zlatno Runo, bledo i rumeno kao mor-ska školjka...
— Mmm... Muk posle pokliča, — reče.
170
31
Vrlo je verovatno daje većina tobožnjih članova društva Ruže i Krsta, redovno smatranih za takve, u stvari bila skupina rozenkrojcera... čak je sasvim sigurno da oni to i nisu bili, usled proste činjenice da su se uključivali u takva udruženja, što može da izgleda paradoksalno i kon-tradiktorno na prvi pogled, ali ipak je u potpunosti ra-zumljivo... (Rene Genon, Opaska o inicijacijama, Pariz, Edision Tra-dision 1981, XXXVIII, str. 241).
Vratili smo se u Rio i ponovo sam počeo da radim. Jednog sam dana video u nekoj ilustrovanoj reviji da u gradu postoji jedan Pra-stari i Uvaženi Red ruže i Krsta. Predložio sam Amparo da odemo i na to bacimo pogled, i ona je, premda nerado, pošla sa mnom. Sedište je . bilo u nekoj sporednoj ulici, spoljaje bio izlog sa gipsanim statuicama Keopsa, Nefretite, Sfinge.
Plenarna sednica baš za to popodne: »Društvo Ruže i Krsta i Umbanda«. Predavač izvesni profesor Bramanti, Referent Reda za Evropu, Vitez Tajne Velikog Priorata za Oblasti Rodosa, Malte i Solu-na.
Odlučili smo da uđemo. Ambijent je bio izrazito neuredan, uk-rašen tantriqkim minijaturama koje prikazuju zmiju Kundalini, istu onu koju su Templari nastojali da pokrenu poljupcem u tur. Rekoh sebi da na kraju krajeva i nije vredelo truda da pređem Atlantik da bih otkrio novi svet, pošto sam mogao da nađem isto to u onom se-dištu Pikatriksa.
Za stolom prekrivenim crvenim platnom, a pred dremljivom i proređenom publikom, stajao je Bramanti, krupan džentlmen koji bi se, da nisu bile u pitanju proporcije, mogao da proglasi za tapira. Već je započeo da govori, da okoliša, no tek od skora, jer se upravo bavio društvom Ruže i Krsta u vreme 18.-e dinastije, za vreme Amozisa I-og.
Četiri Skrivena Gospodara bdela su nad evolucijom rase koja je 24 hiljade godina pre osnivanja Tebe dala onu civilizaciju Sahare. Faraon Amozis pod njihovim uticajem,

osnovao je Veliko Belo Bratstvo, čuvara te prediluvijalne mudrosti koju su Egipćani držali u malom prstu. Bramanti je tvrdio da poseduje dokumente (prirodno nedostupne profanima) koji potiču od mudraca Hrama u Karnaku i iz njihovih tajnih arhiva. Simvol ruže i krsta je potom izmislio sam fa-raon Ahnaton. Postoji i onaj koji poseduje dokaz na papirusu, govorio je Bramanti, ali nemojte da me pitate ko to.
U basenu Velikog Belog Bratstva nastao je Hermes Trismegist, č\ji je uticaj na italijunsku Renosansu isto toliko neprocenjiv kao i oiny ini 1'iisl.uiisku (inosu, llomorn, druidu Galye, Solomona, Solona,
171Pitagoru, Plotina, esene, terapeute, Josipa iz Arimateje koji je doneo Gral u Evropu, Alkuina, kralja Dagoberta, svetog Tomu, Bejkona, Šejkspira, Spinozu, Jakoba Berna i Debisija, Ajnštajna. Amparo mije šapnula da joj se čini da nedostaju još samo Neron, Kambron, Džero-nimo, Pančo Vilja i Baster Kiton.
Pri razmatranju uticaja izvornog društva Ruže i Krsta na hrišćanstvo, Bramanti je uputio na stanovište, one koji ga već nisu sami stekli, da ni malo nije slučajno što legenda uporno tvrdi daje Isus umro na krstu.
Mudraci Velikog Belog Bratstva bili su isti oni koji su osnovali prvu masonsku ložu u vreme kralja Solomona. Daje Dante bio član društva Ruže i Krsta i mason - poput svetog Tome na drugoj strani — jasno je zapisano u samom njegovom delu. U XXIV i XXV pevanju nje-govog Raja nalaze se trostruki poljubac prvaka društva Ruže i Krsta, pelikan, bele tunike, iste one koje nose tri starca iz Apokalipse, tri teo-logijske vrline sa masonskih kapitola (Vera, Nada, Milosrđe). Zaista simbolički cvet društva Ruže i Krsta (bela ruža XXX i XXXI-og pevan-ja) crkva u Rimuje prihvatila kao figuru majke Spasiteljeve — i eto otkuda Rosa Mystica u literaturi.
A daje društvo Ruže i Krsta prošlo kroz srednji vek očevidno je ne samo na osnovu njihovog prodora preko Templara, nego takođe iz mnogo neposrednijih dokumenata. Bramenti je naveo izvesnog Kize-vetera koji je krajem prošlog veka dokazao daje društvo Ruže i Krsta u Srednjem veku proizvelo 4 kvintala zlata za izbornog kneza Sakso-nije, za staje jasan dokaz dragocena stranica iz Theatrum Chemi-cum-a, objavljenogu Štrazburgu 1613. godine. Mali ih je broj, među-tim, u samoj legendi o Vilhelm Telu zapazio vezu sa Templarima: Tel svoju strelu teše od imeline grane, biljke iz arijske mitologije, i po-gađa jabuku, simvol trećeg oka koje pokreće zmija Kundalini-a zna se da su arijci došli iz Indije gde je kasnije potražio utočište društvo Ruže i Krsta postoje napustilo Nemačku.
Što se pak tiče Velikog Belog Bratstva nasuprot različitim pok-retima koji nastoje da ga slede, Bramanti prihvata kao dosta orto-doksno Bratstvo Maksa Hajndela, ali samo zato jer je u tom ambi-jentu izrastao Alen Kardek. Svi znaju da je Kardek bio otac spiri-tizma, i da se iz njegove teozofije, koja razmatra odnose sa dušama pokojnika, razvio duhovni osnov umbande, slava toliko plemenitog Brazila. U toj teozofiji Aum Bhanda je izraz na sanskrtu koji oz-načava samo načelo božanstva i izvor života (— Ponovo su nas pre-varili, promrljala je Amparo, —ni umbanda nije naša reč, afrički samo zvuči.) Koren je Aum ili Um, što daje budistički Om, a to je hožijf! inu! mi »damskom" jeziku. Umje slog koji ako se izgovara pra-vilno postaji! moćnu manira i proizvodi fluidna harmonična stru-janja psiho pul.iMii siakre ili Frontalno^; Pleksusu.
Sin je id frontalni ploksus? upitala ju Anipuro. •— Neka iidizlučiva hulim!,?
Hramanli ju objasnio da iirlin i u/likovnU pravo članove 17;'
društva Ruže i Krsta, naslednike Velikog Belog Bratstva, koji su bez sumnje u tajnosti, poput Prastarog i Uvaženog Reda koji on nedo-stojno predstavlja, razlikovati od običnih

»rozenkrojcera«, kako možemo da nazovemo svakoga ko se iz ličnih razloga zainteresuje za mistiku ružinog krsta, a bez ikakvog pozvanja za to. Preporučio je pu-blici da ne ukazuje poverenje nijednom rozenkrojceru koji se izdaje za člana društva Ruže i Krsta. Amparo je na to primetila daje svaki član društva Ruže i Krsta rozenkrojcer za onog drugog.
Neko se digao iz publike nehajno i upitao čime sad to njegov red na autentičnost polaže pravo, budući daje pogazio obavezu ću-tanja, koja je obeležje svakog prvog sledbenika Velikog Belog Bratst-va.
Bramanti se podigao i rekao: — Nisam ni slutio da su se čak i ovde uvukli plaćeni provokatori ateističkog materijalizma. Pod tim uslovima više neću da govorim. — Potom je izašao, nastojeći da ipak sačuva dostojanstvo.
Te je večeri telefonirao Alje, pitajući šta ima novo i podvukao da ćemo sutradan konačno da dobijemo poziv na jedan obred. U oče-kivanju toga, predložio mije da nešto popijemo. Amparo je sa svojim prijateljima imala neki politički zbor, pa sam na ovaj sastanak otišao sam.
I
17332
Valentiniani... nihil magis curant quam occultar quod praedicanf. si tamen praedicant, qui occultant... Si bona fides quaeres, concreto vultu, suspenso supercilio — al-tum est — aiunt. Si subtiliter tentes, per ambiguitates bi-lingues communem fidem affirmant. Si scire te subosten-das, negant quidquid agnoscunt... Habent artificium quo prius persuadeant, quam edoceant. (Tertulliano, Adversus Valentinianos)
Alje me je pozvao na jedno mesto gde se još pravi batida kako « samo umeju daje smućkaju ljudi za kojeje vreme stalo. U par koraka izašli smo iz civilizacije * Karmen Mirande, i ja sam se našao na mračnom mestu, gde su neki urođenici pušili poput kobasice debeo duvan umotan guminom starih pomoraca. Vesto koristeći jagodice baratali su guminom, praveći od toga duge i pravilne listove, i umo-tavajući ih nauljenom slamom. Potrebno je bilo da se često pripaljuje, ali je bar postalo jasno staje duvan bio, u vreme kada ga je otkrio ser Volter Reli.
Ispričao sam mu o svojoj popodnevnoj dogodovštini.
— Još i društvo Ruže i Krsta, sada?! Vi ste nezajažljivi u želji za znanjem, prijatelju moj. Ali ne slušajte ove luđake. Svi govore o nepo-bitnim dokumentima, ali ih nikada niko nije pokazao. Tog Braman-tija poznajem. Stanuje u Milanu, izuzev što kruži svetom šireći svoj glas. Bezopasan je, ali još uvek veruje Kizeveteru. Legije rozenkroj-i:era se oslanjaju na tu stranicu iz Theatrum Chemicum-a. Ali ako po-stignete za njom-a ona ima svoje mestašce u mojoj skromnoj milan-skoj biblioteci — taj navod ne postoji.
— Baš je šaljivčina, taj gospodin Kizeveter.
— Jako mnogo je navođen. Čak su i 19-ovekovni okultisti bili žrtvo pozitivističkog duha: stvar je istinita samo ukoliko može da se dokaže. Uzmite beznačajnu raspravu oko Corpus Hermeticum-a. Kuda je u 15.-om veku zahvatila Evropu, Piko dela Mirandola, J'ičino, i tolike druge vrlo učene ličnosti, uvidele su istinu: to bi mo-ralo da bude delo drevne mudrosti, koja prethodi Egiptu, čak i sa-mom Mojsiju, jer se tu već nalaze ideje koje će kasnije izložiti Platon i Isus.
Kako kasnije? To su isti argumenti kao Bramantijevi o Dan-Uni masonu. Ako Corpus ponavlja ideje Platona i Isusa to znači daje tuipisHn posle njih I ?— Jel' vidite? Čak i vi. I zaista to je argume-

ntit. modornih filologa, koji su čak prikrpili maglovite lingvističke
ij di> Karmu Mirandu do Kurija (litoi l!ir>5) AmoriftkH plivačica, »Brazil-Nkn Hii!iznd|ii«, nulo vi to u ii| hi di 10 nuft min kunu, i izuzul.no ologuiUnii; na filmu debiloviiln I !MU; »Nn pulu u Arnniil.imi*; »Ni/i'1 u Hiju«, »Vikmi u lliivnni«, »Kopakaba-IIN«, »NlIIINi 1(1(1 II Uli)«„„
174
analize ne bi li dokazali daje Corpus napisan između 2. i 3. veka naše ere. Kao kad bi smo rekli daje Kasandra rođena posle Hrista budući daje znala da će Troja da bude razorena. Moderna iluzija je da se ve-ruje kako vreme predstavlja linearan i orjentisan sled, koji ide od A ka B. Može da ide i od B ka A, i posledica stvara uzrok... Šta to znači da nešto dolazi pre ili posle? Da li ova vaša prelepa Amparo dolazi pre ili posle vaših zbrkanih predaka? Suviše je bajna-ako dozvolite jedan nepristrasan sud nekog ko bi mogao da vam bude otac-dakle dolazi pre. Ona je samo tajanstveno poreklo onoga koje učestvovao u nje-nom stvaranju.
— Ali u toj tačci...
— Sam pojam »te tačke« pogrešan je. Tačke je postavila nauka, posle Parmenida, da bi odredila odakle dokle se šta kreće. Ništa se ne kreće, i postoji samo jedna tačka,tačka iz koje se raðaju u istom tre-nutku sve druge tačke. Naivnost 19-ovekovnih okulista, i naših sav-remenika, je u pokazivanju istine nad istinama metodama obične naučne laži. Nije ispravno umovanje prema logici vremena, već ono koje je po logici Tradicije. Sva vremena među sobom saobraćaju po-moću simbola, pa je dakle nevidljivi Hram društva Ruže i Krste po-stajao i postoji u svakom vremenu, nezavisno od tokova istorije, isto-rije sviju vas. Vreme poslednjeg otkrovenja nije vreme sa časovnika. Sve se veze uspostavljaju u vremenu »tanane istorije« gde tako malo znači pre i posle nauke.
— Ali jednom rečju svi koji zastupaju stav o večnosti društva Ruže i Krsta...
— Naučnici lakrdijaši jer nastoje da dokažu ono što bi se inače moralo da zna, a da se ne pokazuje svima. Mislite li da verenicikoje budemo videli sutra uveče znaju ili su možda u stanju da dokažu sve ono što im je Kardek rekao? Znaju jer su spremni da znaju. Da smo svi sačuvali to osećanje za tajnu bili bismo zaslepljeni raznim otkro-venjima. Nije uopšte nužno da se hoće. sasvim je dovoljno da se bude spreman.
— Ali ukratko, i oprostite mi ako sam banalan. Duštvo Ruže i Krsta postoji ili ne?
— Šta znači to da postoji?
— Vi utvrdite.
— Veliko Belo Bratstvo, zvali ga društvo Ruže i Krsta, zvali ga spiritualno viteštvo čije su samo jedno čedo Templari, predstavlja mnoštvo mudraca, malog, vrlo malog broja izabranih, koji putuju istorijom da bi sačuvali jezgro večne mudrosti. Istorija se ne odvija po slučajnosti. Ona je delo Gospodara Sveta, kojima ništa ne izmiče. Prirodno Gospodari Sveta brane se pomoću tajne. I dakle kad god bu-dete našli nekoga ko sebe naziva Gospodarem, članom društva Ruže i Krsta, ili Templarom, znajte da laže. Njih treba tražiti na drugoj stra-ni.
— Ali ne produžuje li se onda ta priča u nedogled?
— Tuko je. I to je ono lukuvstvo Gospodara.
17533
Vizije su beličaste, plavičaste, belo rumeno svetio. Ko-načno izmešane su i sve potpuno sjajne, boja plamena neke bele svece, vidite iskre, osećate da vam celim telom prolaze

žmarci, sve je to ono što nagovaštava začetak po-gona koji leži u samom predmetu za ortoga ko ostvaruje sopstevno delo. (Papi, Martin de Paskuali, Priz, Šamiel, 1895, str. 92)
Došlo je obećano veče. Kao i u Salvadoru, Alje je bio taj koji je došao po nas. Imanje gde je trebalo da se odvija sesija, iligira, biloje u zoni samog centra, ako je moguće da se govori o centru u gradu koji Siri svoje jezičke obradive zemlje posred valovitog tla, da čak i more dotiču, tako da viđen iz vazduha, pod noćnim svetlima, liči na osvet-Ijeni pramen kose na crnoj ćeli.
— Zapamtite, večeras se radi o umbandi. Posednutih od strane orisa neće biti već od egunsa, koji predstavljaju duhove pokojnika, a potom od strane Ešua, afričkog Hermesa koga ste videli u Baiji, i od njegove pratilje, Pomba Žire. Ešu je joruba božanstvo, demon nak-lonjen šali i čarolijama, no postojao je nekakav bog šaljivčina i u indi-janskoj mitologiji.
— A pokojnici ko su?
— Pretos velhos i caboclos. Pretuš veljuš drevni su afrički mu-draci koji su čuvali sopstveni narod~u"vreme deportovanja, poput Rej Kongua ili Paj Agustinja... Oni su uspomena na jedan period ropstva koji je postao mit, gde crnac više nije prosta životinja već postaje po-rodični prijatelj, čiča, čika. Kabokluš su naprotiv indijanski duhovi, niH)skrnavljene sile, čista prvobitna priroda. Kod umbande afrički orise ostaju u osnovi, tu već potpuno sinkretizovani sa katoličkim svetcima, a do izražaja dolaze samo ova osnovna obeležja. Ona su ta koja izazivaju trans: medijum, cavalo, u izvesnoj tački igre upozo-rava prisutne daje ispunjen jednim višim bićem i gubi svest o sebi. 1 j;ni, sve dok ga više biće ne napusti, a potom se mnogo bolje oseća, nekako pročišćen i čist.
— Blago njima, reče Ampard.
•- Jeste da im je blago, reče Alje,. — Uspostavljaju vezu sa maj-kom zemljom. Ovi vernici su već iskorenjeni, bačeni u strašnu koš-nicu grada i, kako bi govorio Špengler, merkantilni zapad, u trenut-cima krizo, iznova se okreće zemaljskom svetu.
Stij'.li smo. Spolja je imanje izgledalo kao uobičajena građe-vina: čak i tu se ulazilo iz jedne baštice, skromnije od one u Baiji, a is-pred vriil.ii za barracao, neku vrstu mugacina, naišli smo na statuicu KSuh, već okruženu žrtvuina pokujnicama.
Dok hitio ulazili Ainparo mo jo odvukla na stranu. — Ja sam vite hIivui ila. /,ur nisi čuo V Onaj jo tapir nu konferenciji govorio o arij-176
skoj epohi, ovaj govori o sumraku zapada, Blut und Boden, krv i telo, to je čisti nacizam.
— Nije tako jednostavno, ljubavi, na drugom smo kontinentu.
— Hvala na obaveštenju. Veliko Belo Bratstvo! Doveli su vas do toga da sopstvenog Boga pojedete.
— Oni o kojima govoriš su katolici, ljubavi, to nije isto.
— Isto je, zar nisi čuo? Pitagora, Dante, Sveta Deva Marija i masoni. Uvek samo da bi nas sredili. Ne upražnjavajte ljubav, već umbandu.
— U ovom slučaju si ti predmet sinkretizovanja. Da i to pogle-damo, ajde. I to je neka kultura.
— Postoji samo jedna kultura: da crevima poslednjeg člana društva Ruže i Krsta bude obešen i poslednji pop.
Alje nam je dao znak da uđemo. Ako je spoljašnjost bila zapuš-tena, pravu buktinju napadnih boja predstavljala je unutrašnjost. Sala je bila u obliku pravougaonika, sa prostorom obezbeđenim za igru kavaluša, olatrom u dnu, ograđena metalnom ogradom iza koje je bio podijum sa bubnjevima, atabaques. Obredni prostor je još bio upražnjen,

dok se ispred ograde već gurala raznolika gomila, ver-nika, znatiželjnih, belaca i crnaca pomešanih, među kojima su se isti-cali mediji sa svojim pomoćnicima-kambonuš-u belo obučenim, neki bosih nogu, drugi u patikama za tenis. Odmah sam naleteo na olatar: pretuš veljuš,kabokluš u raznobojnom perju, sveci koji bi mogli da budu sa liciderskog srca da nije bilo njihovih pantagruelovskih di-menzija, sveti Jovan sa svetlucavim oklopom i skarletnim ogrtačem, sveti Kozma i Damjan, mačem izranavljena Bogorodica, ijedan od besmrtnih hiperrealistički Hristos, ruku raširenih poput iskupitelja iz Korkovada, ali u bojama. Nedostajali su orise, ali se njihovo od-sustvo očitovalo na licima prisutnih, i sladunjavom mirisu trske i ku-vanih jaja, u vonju tolikog znoja koji je nastao od vrućine i od uz-buđenja u očekivanju žire.

Istupio je pai-de-santo, seo blizu oltara i posvetio se verni-cima, gostima, zapahnjujući ih gustim aromama cigare, blagosilja-jući ih i nudeći ih šoljicama tečnosti, kao pri nekom brzom obredu eu-haristije. Kleknuo sam, sa svojom pratnjom, i ispio: primetio sam, kod jednog kambonua koji je tečnost točio iz neke boce, daje u pi-tanju Dubonnet, ali sam se potrudio da ga ispijem kao daje u pitanju eliksir za dug život. Na podijumu su atabakeš već počeli da se ko-mešaju, prigušeno lupaju dok su posvećeni započeli pesmu pokajnicu Ešuu, i Pomba Žiri: Seu Trance Ruas e Mojuba! EMojuba, e Mojuba! Sete Encruzilhadas e Mojuba! E Mojuba, e Mojuba! Seu Maraboe e Mojuba! Seu Tiriri, e Mojuba! Exu Veludo EMojuba! A Pomba Gire e Mojuba!

Počela su okađivanja i pai—de—santo ih je obavio nekakvom kadionicom, sa teškim mirisom indijanskog tamjana, uz posebne mo-litvi; Ošalau i Bogorodici Našoj. Atabakeš su ubrzali ritam, a kavaluš su zaposeli prostor pred
177oltarom i započeli da se podaju oduševljenju tipičnih pontosa. Naj-veći su deo sačinjvale žene i Amparo je na račun svog pola iskazala ironiju (—osećajnije smo, nije li tako?)

Među ženama tu je bilo čak i Evropljanki. Alje nam je pokazao jednu plavušu, neku Nemicu psihologa, koja već godinama prati obrede. Sve je okušala, ali ukoliko niste skloni po prirodi, i naklo-njeni, beskorisno je: trans kod nje nije dolazio nikada. Igrala je gubeći pogled u praznini, dok atabakea nisu davali predaha ni svojim ni nje-nim nervima, oštri mirisi od kađenja zapahnjivali su dvoranu i omamljivali učesnike i prisutne, izazivajući kod svih-verujem, za sebe znam-grčeve u stomaku. No to me je već snašlo i u »školama sambe« u Riju, poznavao sam psihološku snagu muzike i šumova, istih kojima su bili izloženi i naši u diskotekama groznice subotom uveče. Nemica je igrala raskolačenih očiju, tražila zaborav gotovo svakim histeričnim pokretom svojih udova. Malo po malo ostale kćeri sveca padale su u zanos, izokretale glave naopačke, tresle se oblivene znojem, plovile su oekanom zaborava, a ona napeta, gotovo plačući,izobličena, kao neko ko očajnički nastoji da postigne orga-zam, i trese se, i muči se, i na kraju se ne ovlaži. Nastojala je da izgubi kontrolu a povratila bi je u svakom trenutku, sirota Tevtonka bo-lesna od dobro temperovanih klavsena.

Oni izabrani u međuvremenu su svršavali svoj skok u prazno, pogled im je postajao besciljan, udovi se krutili, pokreti postajali sve više mehanički, ali ne i slučajni, jer su objavljivali samu prirodu bića koje ih je pohađalo: neki nežno, sa strane pokrećući ruke ispruženih dlanova, kao da plivaju, drugi pak iskrivljeni, sporih pokreta, a kam-bonuš su prekrivali belim lanom, kako bi ih isključili iz pogleda go-mile, sve ove koji su pod uticajem jednog posebnog duha.

Izvesni kavaluš su grubo tresli glavom, a oni posednuti od pre-l,uš veljuš puštali su mukle zvuke -hum-hum-hum- pokrećući se tela povijenog unapred, poput starca koji se oslanjanaštap,kezećise, da-jući bezube i izmršavele likove. Oni posednuti kaboklušima puštah su naprotiv kreštave krikove ratnika-hiahou!!-a kambonuš su se trudili da podrže sve one koji nisu mogli da podnesu ovo nasilje sopstvenog dara.
Bubnjevi su lupali, pontuš su se uzdizali u vazduhu gustom od dima. Držao sam Amparo pod rukom, i za trenutak sam osetio njene ruke koje se znoje, njeno telo koje se trese, poluotvorene usne. — Ne osećam se dobro, kazala je — htela bih da izađem.
Alje je primetio nezgodu i pomogao mi daje izvedem napolje. Na vcc'ciiijom vazduhu se povratila. — Nije ništa, rekla je — trebala sam niišlt) <l;i prezalogajim. A onda ti mirisi, i sama vrućina...
Ni!, nikao je paide santu koj nas je pratio, — stvar je u tome rin omi (Kisodiijo osobine medijuina, odlično je reagovala na pontuš, posimiliiio sam jo.
DoHlal kriknula je Amparo, I dodala pur ruci na nekom je-ziku kuji no pozmijuin, Video Nam da jo pal-desuntu prebledeo, ili I 78
bolje posiveo, kako bi se govorilo u avanturističkim romanima kad preblede ljudi crne puti. — Dosta, već, imam morsku bolest, pojela sam nešto što nisam smela...Molim vas, ostavite me da ovde uzmem malo vazduha, vratite se unutra, radije bih da ostanem sama, nisam invalid.
Učinili smo joj po volji, ali pošto sam ušao, posle prekida na vazduhu, mirisi, bubnjevi, i sada već očit znoj koji je impegnirao svako pojedinačno telo, i sam loš vazduh, delovali su poput gutljaja alkohola na onoga ko posle duge apstinencije počne da pije. Prešao sam rukom preko čela, a neki starac mi je ponudio jedan agogon, mali pozlaćeni instrument, neku vrstu trijangla sa zvončićima, po kojima se lupalo štapićem. —• Izađite napodijum, rekao je — svirajte, biće vam bolje.
U tom je savetu bilo homeopatskog znanja. Lupao sam po ago-gonu, nastojeći da se uskladim sa ritmom bubnjeva, i korak po korak polako sam postajao činilac događaja, učestvujući ovladavao sam njime, gušio sam napetost pokretima nogu i stopala, oslobađao se od onoga što me okružuje time što sam ga izazivao i ohrabrivao. Kasnije će Alje da pokuša da mi objasni razliku između onoga ko zlopamti i onoga ko zlopati.
Kako su već medijumi dosezali trans kambonuš su ih odvodili na ivicu lokala, postavljali da sednu, nudili lule i cigare. Vernici koji lično nisu bili zaposednuti pritrčavali su da kleknu pred njihove noge, govorili im na uvo, slušali njihov savet, primali njihov blagot-vorni uticaj, tonuli u ispovesti, u tome dobijali utehu. Neki su nago-veštavali početak transa, koji su kambonuš umereno podsticali, vraćajući ih potom u gomilu, tu već potpuno opuštene.
U prostoru samih igrača kretali su se još mnogi kandidati za ekstazu. Nemica se neprirodno tresla u nastojanju daje nešto pro-trese, ali potpuno uzalud. Neki su bili obuzeti Ešuom i pokazivali su opak izraz, podmukao, lukav, nastavljajući i dalje sa neartikulisanim ispadima.
Baš u tom trenutku video sam Amparo.
Sada znam da Hesed nije samo sefira milosti i h'ubavi. Kao što je napominjao Diotalevi, ona predstavlja i sam trenutak u kome se božanska supstanca širi i rasprostire prema svojoj periferiji bez kra-ja. Ona označava brigu živih za mrtve, no sigurno ima i onih koji bi rekli da označava brigu mrtvih za žive.

Ja, kako sam lupao u agogon, nisam više bio u toku sa onim što se u stvari događalo u sali, budući da sam se toliko trudio da održim samokontrolu i da održim ritam. Amparo se bez sumnje vratila dese-tak minuta kasnije, i sigurno daje iskusila iste one posledice koje sam ja pre toga. Ali nije dobila agogon, a što možda niko više nije ni želeo da ponudi. Prizvana od glasova što su dolazili iz atavističkih dubina, izgubila jo svaku želju da se odupre.
Video sam kako se naglo bacila usred igre, zastala licem nepri-rodno ispruženim prema gore, gotovo ukočena vrata, zatim se u po-
179hotnoj sarabandi prepustila zaboravu, pokretima ruku koji su nudili sopstveno telo.
»Pomba Žira, Pomba Žira!« vikali su oni koji su priželj-kivali čudo, budući da se đavolica te večeri još nije pojavila: — Ogrtač joj je od baršuna, sav oivičen u zlatu, trozubac drži od srebra, preveliko je njeno bogatstvo... Pomba Žira puna Sila, doði da zapo-sednešprazninu... Nisam imao hrabrosti da se umešam. Vero-
vatno sam ubrzao udarce svojim metalnim štapićem ne bih li se sjedi-nio telesno sa svojom ženskom, ili konačno sahtonskim duhom čije je ona otelovljenje.
Kambonuš su preuzeli brigu o njoj, obukli su je u obredne ha-ljine, podupirali su je dok je okončavala u kratkom i žestokom transu. Otpratili su je da sedne postoje već bila mokra od znoja i teško disala. Odbila je da primi one koji su pritrčavali da izmole proricanja, i dala se u plač.
Večerašnja žira primicala se svom kraju, napustio sam podi-jum i dotrčao do nje, Alje je već bio pored nje i masirao joj slepoočni-ce.
— Kakva sramota, govorila je Amparo, —ja u to ne verujem, nisam to želela ja, ali kako sam samo mogla?
— Dešava se, dešava se, govorio joj je nežno Alje.
— Ali onda iskupljena i nema, plakala je Amparo, —još uvek sam obična robinja. Ti se gubi, ljutito mi je rekla — ja sam bedna prljava crnkinja, dajte mi jednog gospodara, to sam i zaslužila!
— Dešavalo se to čak i plavokosim Ahajcima, tešio ju je Ah'e. — ljudska je to priroda...
Amparo je zamolila daje odvedemo do toaleta. Obred se privo-dio kraju. Potpuno sama u sredini sale Nemica je još uvek igrala, postoje ljubomornim pogledom propratila doživljaj Amparo. No upr-kos daljnoj upornosti sad se već bezvoljno pokretala.
Kroz desetak minuta Amparo se vratila, dok smo se mi već opraštali od pai-de-santoa, koji je uživao u sjajnom ishodu našeg pr-voj; susreta sa svetom mrtvih.
Alje je ostao nem u sada već dubokoj noći, i uručio nam poz-drave dok je zastao pred našom kućom. Amparo je kazala da bi se ra-dije popela gore sama. — Zašto ne odeš da prošetaš, rekla mije, — vrati se dok već budem u dubokom snu. Uzeću jednu tabletu. Opro-stite mi obojica. Rekla sam već, mora da sam nešto pokvareno pojela. Sve ove devojke su pojele i popile nešto pokvareno. Mrzim svoj za-vičaj. Laku noć.
Alje je shvatio moju nevolju te mije predložio da odemo i sme-slimo se u jedan bar na Kopakabani, koji radi preko ćele noći.
Ćutao sam. Alje je pokušao da srkne moju batidu, zatim je pre-kinuo tu tišinu, tu mučninu.
— Kasu, ili pak kultura, ako baš hoćete, tvore samo deo našeg koloktivno nesvesnog. A jedan drugi deo predodređen je za arhetip-Nke oblike jednake kod svih ljudi, i u svim vekovima. Večeras su klima, okolina, povećali budnost svih nas, vi ste to iskusili na svojoj

1B0
koži. Amparo je otkrila da urišaš, za koje je mislila da ih je izbrisala iz svog srca, još uvek čuče u njenoj utrobi. Nemojte misliti da to sma-tram za pozitivnu činjenicu, Vi ste čuli kako govorim sa poštovanjem o tim natprirodnim energijama, koje u ovoj zemlji bukvalno trepere oko nas. Ali nemojte da mislite kako gledam sa naročitom simpatijom ove običaje opesdnutosti. .Biti neko ko je posvećen i biti mistik nije isto. Posvećivanje, intuitivna spoznaja tajni koje razum ne može da objasni, sunovratan je proces, postepeni preobražaj duha i tela, koji može da dovede do postizanja superiornih osobina i čak do posti-zanja besmrtnosti, no to je nešto intimno, tajanstveno. Ne pokazuje se spolja, vođeno je stidom, a posebno se ističe jasnoćom i smire-nošću. Stoga gospodari sveta jesu posvećeni, ali se ne odaju mistici. Mistik je za njih rob, prostor ispoljavanja numinoznog, putem koga i sami nagoveštaji neke tajne bivaju uhođeni. Posvećeni bodri mistika, koristi se njime kao svojim telefonom, kako bi uspostavio vezu sa ra-stojanja, kao što se hemičar služi lakmus-papirom da bi utvrdio da li u izvesnim okolnostima supstanca dejstvuje. Mistik je korisan, jer je teatralan, pokazuje se. Posvećeni se naprotiv prepoznaju samo iz-među sebe. Posvećeni upravljaju silama koje mistik isključivo ima da trpi. U tom smislu ne postoji bitna razlika između posednutosti ovih kavaluša i askeze svete Tereze Avilske ili svetog Jovana od Krsta. Mi-stika je degradirani oblik veze sa božanskim. Posvećenje je plod duge askeze duha i uma. Mistika je demokratski ako ne i demagoški feno-men, posvećenje je aristokratski.
— Možda pitanje uma a ne srca?
— U izvesnom smislu. Ova naša Amparo surovo vam je nadzi-rala svest a nije uopšte obraćala pažnju na sopstveno telo. Laik je uvek slabiji u odnosu na nas.
Bilo je vrlo kasno. Alje mije odao da upravo napušta Brazil. Ostavio mi je svoju adresu u Milanu.
Vratio sam se kući i zatekao Amparo kako spava. U tišini sam se ispružio pored nje, u mraku, i proveo besanu noć. Izgledalo mije da uz bok imam nepoznato biće.
Sledećeg jutra mije kazala, hladno, da ide u Petropolis u po-setu jednoj prijateljici. Pozdravili smo se u mučnoj atmosferi.
Pošla je, sa platnenom torbom, i jednim tomom političke eko-nomije pod rukom.
Dva meseca ni glasa, a ja je nisam ni potražio. Potom mije na-pisala jedno kratko pismo, vrlo neodređeno. Kazivala mije da joj je potreban period za razmišljanje. Nisam joj odgovorio.
Nije me obuzela strast, ljubomora, nostalgija. Osećao sam se kno prazna, sjajana, čista i isprana aluminijumska konzerva.
Proveo sam još godinu dana u Brazilu, no bio sam praktično već spiciiKin za povratak. Nisam više video Amparo, nisam više vi-dso Anip.ii ine prijaLoljo, provodio sam beskrajne sate na plaži iz-lažući ••" '?miru.
sam zmajove da leta, jar su tu ino kod njih uistinu prelepi..
18134
Beydelus, Demeymes, Adulex, Metucgayn, Atine, Fflex, Uquizuz, Gadix, Sol, Veni cito cum tuis spiritibus. (Picatrix, Ms. Sloane 1305, 152, verso)
Lomljenje posuda. Diotalevi bi nam često govorio o poznatoj kabalistici Isaka Lurije, kod koga se gubio poredak pri izdvajanju se-firota. Stvaranje predstavlja, imao bi običaj da kaže, tok božanskog udisanja i izdisanja, poput ustreptalog dahtanja, ili rada kakvog me-ha.

— Velika Astma koju Bog ima, tumačio je Belbo.
— Probaj ti da stvaraš od nule. To je nešto što se radi samo jed-nom u životu. Bog dok duva ovaj svet poput staklene boce, i sam mora da se napne, da uzme vazduh, a zatim pušta dugi svetleći fijuk onih deset sefirota.
— Fijuk ili svetio? f>, .
— Duirui BogjLta^vetfost *UI. HM* ? t«^- «* ?H6'. *""•Hl ""*•
— Multlmedijum.~
— Ali neophodno je da svetlosti sefirota budu sakupljene u takve sasude koje mogu da izdrže tu njihovu svetlost. Posude određene da sakupe Keter, Hokman i Binah odolele su njihovom blje-sku, dok su se kod nižih sefirota, od Heseda do Jesoda, svetlost i dah najednom tako snažno izlili, i posude se razbile. Ostatci svetlosti ra-suli su se po svemiru, i od njih je nastala gruba materija.
Lomljenje posude ozbiljna je katastrofa, govorio je Diotalevi zabrinuto, i ništa nije toliko lišeno života kao jedan pobačen svet. Mora biti da je u sfemiru još na samom početku postojala neka greška, no ni najučeniji rabini uopšte nisu uspeli daje objasne. Mo-guće da u trenutku u kome se Bog prazni i izdiše, u prvobitnom sudu ostaju izvesne kapi ulja, ostatak materije, onaj reshimu, i Bog se ne-kako i sam izlije sa tim ostatkom. Ili su odnekuda školjke, te qelippot, začetnici rasula pritajeno vrebale priliku.
— Ljigava neka pasmina te qelippot, govorio je Belbo — agenti đavolskog doktora Fu Manćua... A potom?
A zatim, pažljivo je objašnjavo Diotalevi, u svetlu ove Stroge Presude, što ju je izvršila Geburah, zvana i Pachad, ili Užas, sefiresa kojima se po Isaku Šlepom pokazuje samo Zlo, školjke su poprimale vid stvarnosti.
— One su među nama, govorio je Belbo.
— Obazri se oko sebe, govorio je Diotalevi.
— I ispada li nešto iz toga?
— Naprotiv, vraća se, govorio je Diotalevi. — Sve se širi od Boga, pri grčenju tsimtsuma. Naš jo problem da ostvarimo tiqqun, povratak, vraćar\jo u prvobitno sl.ui\j« Adam Oadmona. Tako sve ob-nnvljiimo ti nivnoUiži slnikLuro partisujimu, likova, ili oblika koji bi
1B5preuzeli mesto sefirota. Uspon duše nalikje na svilenu nit koja pobož-noj svrsi pomaže u mraku, kako da nasumice pronađu put ka svetlu. Tako svet svakog trenutka, koristeći spise iz Tore, ulaže napor da pronađe onaj prirodni oblik koji bi mu omogućio da izađe iz svoje strašne konfuzije.
A to ja upravo radim, sada, u punoj noći, u neprirodnoj tišini ovih brežuljaka. Ali sam neko veče u periskopu još osećao da sam ob-motan lepljivom sluzi onih školjki, koje sam konstatovao oko sebe, neprimetnih puževa golaća inkrustriranih na staklenim kadicama škole, pomešanim sa svim onim barometrima i zarđalim satnim zupčanicima koji su u potpunoj hibernaciji. Mislio sam da, ukoliko je lomljenje posuda stvarno bilo, prva pukotina je možda nastala one večeri u Riju tokom obreda, ali je pri mome povratku u otadžbinu iz-bila sama eksplozija. Bez praska, spora, tako da smo se tu svi našli u samom glibu proste materije, gde se crvolika bića izležu već vekovi-ma. Vratio sam se iz Brazila a da više nisam znao ko sam. Već sam se približavao tridesetim. U tom dobu moj otac je bio otac, znao je koje i >;de živi.
Previše sam se bio udaljio od svoje zemlje, dok su se odvijale velike stvari, i živeo sam u nekakvom univerzumu naduvenom od bcismisla, gde su čak i italijanski događaji dopirali

pod oreolom le-gende. Nešto malo pre nego što sam napustio drugu hemisferu, u vreme dok sam privodio kraju svoj boravak tako što sam častio sebe jednim letom iznad prašume Amazona, dopale su mi u ruke neke, lo-kalne novine, koje su uneli za kraćeg zadržavanja u Fortalesi. Na pravoj se stranici širila fotografija nekog koga sam odmah prepoz-nao, budući da sam ga godinama viđao kako srkuće belo kod Pilada. U donjem tekstu je stajalo: — Čovek koji je ubio Alda Mora.
Prirodno, kao što sam saznao po povratku, Mora nije ubio on. On, i kad bi se našao sa napunjenim pištoljem isprobao bi ga tako što bi opalio u uvo. Bio je samo prisutan u jednom stanu tokom provale organa postoje neko sakrio pod krevetom tri pištolja i dva paketa eksploziva. On je bio izvaljen, na krevetu u zanosu, budući daje to bio jedini komad nameštaja u ovom sobičku što gaje pod kiriju davala jedna grupa preostalih šesetosmaša, a kako bi se zadovoljile i telesne potrebe. Da celokupno uređenje stana nije predstavljalo jedan mani-iesl. Inl.i Ilimana, mogli bismo i da ga nazovemo garsonjerom. Jedan od stanara je bio povezan sa nekom oružanom grupom, a drugi nisu /.nali da u stvari održavaju gnezdo. Tako su završili svi iza brave, na)>iu(linu danu.
I l.nliju sam tako malo razumeo zadnjih godina. Ostavio samje prud velikim pmmenama, gotovo se osećajući krivim što bežim u tre-nutku kad se svode računi. Otišao sum jer suin voć umeo daprepoz-tiuDi nečiju ideologiju iz tonu u glasu, načina izražavanja, oveštalih cilnla. Sada sam se vraćao, nišani znao vifln koju n kim. Nye se više Kovurilo o ruvolin:y i, De/.iderio je korifteim zu čitalo, ko se i/juSnJHVHO lili.
kao levičar pominjao bi Ničea i Selina, desničarske revije veličale su revoluciju Trećeg Sveta.
Vratio sam se kod Pilada, no osetio sam se na stranoj zemlji. Zatekao se bilij ar, bili su tu manje više isti slikari,, ali se fauna mlađih bitno promenila. Shvatio sam da su neke od starijih mušterija već ot-vorile škole trenscendentalne meditacije i mikrobiotičke restorane. Upitao san nije li neko već otvorio prostor za umbandu. To ne, mo-guće da sam ovde bio u prednosti, stekao sam sposobnosti za koje niko nije znao.
Kako ne bi narušio srž legende, Pilad je još držao jedan stari model flipera, kakve sad izgleda već kopira Lihtenštajn i prepuni su ih antikvarijati. Ali su se, pored, ophrljene mladima, redale drugačije mašine sa fluorescentnim ekranom, gde su se u hrpama obrušavali katapultirani mišari, kamikaze Spoljnog Prostora, ili bez reda skaku-tala žaba krekećući na japanskom. Kod Pilada su već treperela opaka svetla levice, i možda su ispred ekrana video igre Galaktika prošli čak i kuriri Crvenih Brigada vrbujući tu po zadatku. Ali su bez sumnje morali da batale fliper budući da ovaj ne može da se igra sa pištoljem za pojasom.
To mije postalo jasno dok sam pratio Belbov pogled koji se za-lepio za Lorencu Pelegrini. Shvatio sam dosta neodređeno ono stoje Belbo već odavno sa najvećom pronicljivošću primetio, a što sam pronašao u jednom od njegovih files. Lorencu nije imenovao, ali je očito da se radi o njoj: jedino je ona igrala fliper na taj način, filename: Fliper
filename: Fliper
Pri igranju flipera koristimo i pubes a ne samo ruke. Kod flipera nije problem da se kuglica zaustavi pre nego što je pohlepno proguta rupa, kao ni da se naporom bekova iz-baci u sredinu polja, već da se prinudi na zadržavanje pri vrhu, gde je veliki broj svetlećih meta, da odbija od jedne do druge, kružeći žestoko i bez cilja, no baš onako kako se žele-lo. A to upravo ne postižeš udarajući po kuglici već preno-seći vibracije na

samo noseće telo mašine, a sa mnogo uviđavnosti, kako fliperu sve ne bi postalo jasno i prešao u kontranapad. To možeš da uradiš samo svojim pubisom, i go-tovo igrom bokova, tako što se pubis više očeše nego udari, obavezno tako da zadržiš orgazam. A više nego pubes, uko-liko se bok spontano kreće, mišići zadnjice su ti koji udaraju napred, ali nežno, tako daje udar već ublažen kada stigne do pubesa, kao pri homeopatiji, gde što si više sastojaka stavio u rastvor, a supstanca se u vodi već gotovo rastvorila budući da je postepeno dodaješ, tako dajo gotovo sasvim nestala, a efokat ločunja je utoliko jači. loto kuko sosa pubesa jedno za-
ljivo strujanju prenosi na desk i fliper se bez nervoze
I »7pokorava, kuglica juri protivno prirodi, protivno inerciji, protivno gravitaciji, protivno zakonima dinamike, protivno zamisli lukavog konstruktora da bude neuhvatljiva, hvata je zanos pokretačke sile, ostaje u igri za čitav jedan period koji se pamti i koji se ne pamti. Ali tu je stvarno potreban jedan venerin breg, jedan ženski pubes, koji ne stvara udubljenja između stomaka i mašine, i da se ne umeša kakva erektivna stvarčica, no samo koža nervi kosti, smotane u jedan par džinsa, i uzvišeni erotski zanos, nekakva pritajena frigid- ' nost, nezainteresovana prilagodljivost senzibilitetu part-nera, sklonost da se potakne želja za čim a da se ne postane žrtva spostvenog preterivanja: svaka prava jahačica mora da izludi fliper i unapred uživa u činjenici da će da ga napusti kad zaželi.
Predpostavljam da se Belbo zaljubio u Lorencu Pelegrini u tom trenutku, pošto je uvideo da bi ona mogla da bude ta koja mu obećava nedostižnu sreću. Ali verujem daje on putem nje počeo da uvida gotovo erotsku prirodu ovog automatizovanog univerzuma, mašina kao metafora kosmičkog tela, a mehanička igra kao prizi-vanje talizmatičnih sila. Već je bio započeo daše drogira svojim Abu-lafijem i moguće daje već i nanjušio duh projekta Hermes. Svakako je već video i Klatno. Lorenca Pelegrini mu je, neznam usled kakvog kuršlusa, obećavala samo Klatno.
U prvo vreme uložio sam napor da se priviknem ponovo na Pi-lada. Malo po malo, i ne svake večeri, i moru stranih lica ponovo sam otkrivao ona, dobro poznata, preživela, premda sam se i gubio u sil-nom naporu da ih prepoznam: neko zastupa prava kakve izdavačke agencije, neko savetnik u banci, neko prodaje knjige na otplatu — no ranye su plasirali Čeova dela, sada nude budizam, astrologiju, her- _; boristeriju. Osmotrio sam ih, kako mucaju, sa pokojom sedom u kosi, Čašom viskija u ruci, pa sam došao do zaključka da se radio o istoj nezrelosti kao i deset godina ranije, kada su se polako sladili, kaplji-com po semestru.
— Šta je s tobom,pošto te više uopšte ne viđamo? upitao me je neko od njih.
— Ko ste to sad pa vi?
Pogledao me je kao da sam bio odsutan godinama: — Mislim podstičemo kulturu, nije li tako?
Zamalo nisam izvukao silne batine.
Odlučio sam da sebi smislim nekakav posao. Primetio sam da po/.nujum toliki; stvari, medu njima u istoj meri i nedovoljno poznate, ti koju smn mof.uo dn im ponudim poslu pur sati provedenih u bilo ko-joj hihlint.oci. Hio sam otišuo jor ju u l.o vinuo svako morao da ima Nopstvunu Ii'di iju, n ju ju zaista nisam imao Sada jo pak bilo dovoljno 0 uočenim imali pojma, svi »u pokuzivali f.niovo glad zn Ume, a uto-liko bolju ako pojmovi nlNii bili ukl.uolni. <":.ik i na univerzitetu, gde
1 MH

sam se ponovo ušunjao ne bih li pronašao kakvo mestašce i za sebe. Aule su bile tihe, studenti su promicali poput senki hodnicima, spo-sobni da jedni drugima ponude samo sopstvene žalosne malenkosti. Ja sam naprotiv znao šta da učinim sa sobom.
Jednog me je dana neki diplomac, smatrajući me za docenta (predavači su se već potpuno izjednačili u godinama sa studentima, ili je nekako obrnuto) upitao staje to napisao Lord Šando o kome se govori na kursu o cikličnim krizama u ekonomiji. Objasnio sam mu da je to lik iz Hofmanštala, ne neki ekonomista.
Te iste večeri bio sam na nekakvom prijemu kod starih prija-telja i otkrio sam upravo jednog takvog, koji radi za neku izdavačku kuću. Ušao je u kuću tek postoje ova odlučila da ne objavi romane francuskih kolaboracionista kako bi se posvetila albanskim politič-kim tekstovima. Utvrdio sam da se još uvek bave političkim izdavašt-vom, ali po državnim pitanjima. Ali nisu izbegavali ni po koju dobru knjigu iz filozofije. Klasične, pokušao je da bude određeniji sa mnom.
— Kad smo već kod toga, rekao mije — ti si u stvari filozof...
— Hvala na epitetu, nažalost nisam.
— De, bio si neko ko je znao sve dok si bio u svom elementu. Danas sam ponovo pregledao prevod jednog teksta o krizi mark-sizma, i naišao sam na navode čitavog jednog odlomka nekog An-selma Kenteberijskog. Objasnio sam mu da je u pitanju Anselmo d'Aosta, samo da ga Englezi tako zovu jer im je vazda bio cilj da se razlikuju od ostalih.
Došlo mije prosvetljenje: svoju struku sam našao. Odmah sam doneo odluku da pokrenem agenciju za obaveštenja iz kulture.
Za konzumiranje znanja takoreći s nogu. Umesto da njuškam po noćnim barovima i bordelima, sada je trebalo da odlazim u biblio-teke, knjižare, da se krećem po hodnicima univerziteta. A potom, da boravim u svojoj kancelariji, sa nogama na stolu i papirnom čašom viskija koji sam u kesi doneo iz bakalnice na uglu. Neko ti telefonira i kaže ti: Baš prevodim jednu knjigu i naišao sam na izvesnog — ili pre izvesne — Motokalemina-e. Nikako da je dovršim.
To ti i ne znaš ali nema veze, tražiš dva dana vremena. Odeš i prelistaš kartoteku neke biblioteke, ponudiš cigaretu nekome na oba-veštenjima, na tragu si. S večeri pozivaš kakvog studenta islamistike u bar, plaćaš mu jedno pivo, dva, ovaj gubi prisebnost, daje ti obaveš-tenje koje tražiš, za džabe. Potom pozivaš svoju mušteriju: — Dakle, Motokalemin sU bili muslimanski radikalni teolozi iz vremena Ibn Sine, govorili su daje svet, kako da kažem, obična najsitnija prašina jer je prepušten slučaju, a zgrušavao se u forme isključivo jednim tre-nutnim i kratkotrajninfcinom božje volje. Dovoljno je daje Bog rase-jan i za trenutak i svemir odlazi u paramparčad. Čista anarhija atoma bez imalo smisla. Jel'to dovoljno? Na tome sam radio tri dana, sad ste vi na potezu.
Imao sam sreće da nađem dve sobe i kujnicu u nekom starom zdanju sa periferije, koje mora daje služilo kao fabrika, sa jednim
189krilom za kancelarije. Apartmani koji su iz toga nastali imali su svi ulaz iz jednog zajedničkog hodnika: smestio sam se između stambene Hjjencije i laboratorije nekog preparatora životinja (A. Salon-Taxi-dormista). Činilo mi se da sam u kakvom američkom oblakoderu iz tridesetih, dovoljno bi mi bilo da imam staklena vrata i zamišljao bih sebe kao Marloua. Smestio sam u drugoj sobi jedan divan ležaj, a kencelariju s ulaza. Poredao sam po dvema policama atlase, enciklo-pedije, kataloge koje sam malo,po malo nabavljao. U početku morao sam da se nagodim sa savešću i pišem

čak i diplomske radove za bez-nadežne slučajeve među studentima. Nije bilo nimalo teško, dovoljno je bilo da se ode i iskopira neki iz prethodne decenije. Zatim su mi pri-jatelji izdavači slali rukopise i strane knjige na lektorisanje, prirodno one najnezahvalnije i uz skromnu nadoknadu.
Skupljao sam znanja, iskustva, i nisam odbacivao ništa. Sve sam unosio u kartoteku. Nisam svoju kartoteku zamišljao kao banku podataka nekog kompjutera (baš sada su izlazili na tržište, i Belbo će tu ostati pionir),nastavio sam sa manufakturom, ali sam sebi stvorio nuku vrstu memorije na kartončićima od mekog papira, sa unakrs-nim referencama. Kant... kumova slama... Laplas, Kant... Kenigz-btiig... sedamKenigzberških hmostova... teoreme topologije... Pomalo kao igra koja te izaziva da ideš od kobasice do Platona u pet pasusa, putem asocijacija misli. Da vidimo: kobasica-svinja-čekinja-četkica-manirizam-Ideja-Platon. Prosto. Čak i uz svo prilagođavanje ruko-pisa morao sam da potrošim dvadeset afiša za svoj venčić o svetom Antoniju. Kriterijum je bio strog, a mislim daje isti koji slede tajne službe: nema informacije koja je bolja od bilo koje druge, sama vlast je u prikupljanju baš svake, a potom iznalaženja veze među njima. Veze su uvek tu, dovoljna je želja da ih potražimo.
Posle otprilike dve godine rada bio sam zadovoljan sobom. Bilo mi je zabavno. A u međuvremenu sam sreo Liju.
1
190
i
35 Nek zna to kogod traži moje ime
ja sam Lija, sebi venac rukama lepim da spletem, svud meni se ide. {Cistilište, XXVII, 100-102)
Lija. Već me hvata očaj da neću moći daje vidim ponovo, ali mogao sam i da je nikad ne sretnem, i bilo bi daleko gore. Želeo bih da je tu, da me drži za ruku, dok upravo rekonstruišem etape svoje pro-pasti. Budući da mi je ona to rekla. No mora da ostane izvan ove priče, ona i dete. Nadam se da sa povratkom odugovlače, da će prih-vatiti izvesnost, ma kakva ona bila.
Bio je 16. juli 1981. Milano se polako praznio, sala za konsul-tacije biblioteke bila je gotovo prazna.
— Vidiš da sam upravo htela ja da uzmeme tom 109.
— Pa što si ga onda ostavila na polici?
— Otišla sam do stola da proverim jednu belešku.
— To nije opravdanje.
Sa svojim tomom drsko je otišla za sto. Namestio sam se is-pred, pokušavao sam da joj uočim crte.
— Kako uspevaš da čitaš, ukoliko nije po sredi Braj? zapitao sam.
Podigla je glavu, i zaista nisam shvatao da lije u pitanju vrat ili lice. — Kako? upitala je.
— A, odlično vidim kroz. Ali da bi to rekla po-digla je čuperak, i oči su bile zelene.
— Imaš zelene oči, rekao sam joj.
— Verovatno. Što? Ne valja?
— Ni govora. Problem je tu uvek da ih pronađeš.
Tako smo počeli. — Jedi, suv si kao raga, rekla mije za veče-rom. Oko ponoći još smo bili u grčkom restoranu blizu Palada, sa go-tovo rastopljenom svećom preko grlića boce,

stoje za nas bilo pravi znak. Bili smo skoro na istom, ona je pretresala reći iz encilkopedije.
Imao sam utisak da jednu stvar moram daje kažem. Oko pola jedan je sklonila čuperak, da bi me bolje pogledala, ja sam u nju upe-rio kažiprst držeći palac uzdignut i uradio joj:
— Pim.
— Neverovatno, rekla je, — i ja.
Tako su srasla naša tela ujedno, i od te večeri za nju sam bio Pim.
Nov stan nisam mogli sebi da pruštimo, spavao sam kod nje, a omi često boravila kod mene u kancelariji, ili je kretala u lov, jer je sa mnogo više hrabrosti sledila našu putanju, i znala je da me uputi na (liaj'.occiH! veze.
Čini mi se da imamo gotovo praznu afišu o društvu Ruže i Kisla, govorila mi je.
Moram da je preradim dunas sutra, beleške iz Brazila su— U redu, stavi tu jedu referencu za Jejtsa.
— A kakve veze ima Jejts?
— Naravno da ima veze. Ovde čitam da je afilovan u neko društvo ružinog-krsta koje se zove Jutarnja Zvezda.
— Šta bih ja bez tebe?
Ponovo sam počeo da posećujem Pilada budući daje bio poput kakve berze rada, tu sam nalazio porudžbine.
Jedne sam večeri ponovo video Belba (prethodnih godina mora daje retko dolazio, a zatim je obnovio dolaske postoje sreo Lo-rencu Pelegrini). Uvek isti, možda nešto više prosed, neznatno sm-ršao, ne mnogo.
Bio je to srdačan susret, koliko je već on mogao da se otvori. Koja dosetka iz starih vremena, potom o zataškavanju poslednjeg do-gađaja u kome smo se mi zatekli kao saučesnici i o posledicama nje-govih epistolarnih ekspertiza. Komesar De Anđelis više se nije živ po-javio.
Slučaj ad akta, sasvim moguće.
Rekao sam mu o svom poslu i izgleda da gaje zainteresovalo. — Zapravo to je ono što bih voleo da radim, da budem Sem Spejd kul-ture, dvadeset dolara na dan plus troškovi.
— Ali ne dolaze mi tajanstvene zavodnice, i niko ne započinje priču o malteškom sokolu, rekao sam.
— Nikad se ne zna. Jel' zabavno?
— Dal' mije zabavno? upitao sam ga. I, pozvao se na njega: — Jedina stvar za koju mi izgleda da mogu da je radim dobro.
— Goodforyou, odgovorio je.
Videli smo se još koji put, pričao sam mu o svojim brazilskim doživljajima, no odavao je utisak pomalo rasejanog čoveka, što inače nije slučaj. Kada Lorenca Pelegrini nije bila tu nije skidao pogled sa vrata, a kad je bila sa nervozom je pogled usmeravao ka baru, i pra-lio njene pokrete. Jedne večeri, već negde pri zatvaranju, reče mi, dok mu je pogled lutao:
—Znate šta, možda će nam trebati vaš savet, nli no onako s nogu. Da li biste mogli da nam se posvetite jednom ne-deljno, recimo, popodne?
—? Možemo da vidimo. 0 čemu je reč?
— Jedna metalurška firma nam je naručila neku knjigu o me-talima. Sa nešto više teksta nego slika. Pristupačno, ali ozbiljno. Sh-VHl.at.o kog tipa: metali tokom istorije čovečanstva, od gvozdenog dobi) do legura za vasionske brodove. Potreban nam je neko

ko obija biblioteke i arhive kako bi našao dobre ilustracije, stare minijature, gruvum u knjigama iz prošlog veka, valjda, o livenju ili o gromobra-nu.
U redu, sutra ću da navratim kod vas. l'rišl.i mu je Lorenca Pelegrini. — Jel' me pratiš kući?
Z.inIu Ii.iS ja večeras? upitao je Belbo.
Jcir ni < nvek mog života.
Zurimuiiic ?<> se, kako je samo on znao du porumeniJoS izraže-192
nije gledajući bez cilja. Rekao joj je: — Tu mije svedok. A meni: — ćo-vek sam njenog života. Lorencinog.
— Vidimo se.
— Vidimo.
Podigao se i šapnuo joj nešto na uvo.
— Šta ima veze? rekla je ona: — Molila sam te da me kolima ot-pratiš kući.
— A, rekao je on — Kaaaubon oprosti, moram da služim kao samuraj na točkovima gospi ni sam ne znam čijeg života.
— Šašavko, rekla je ona nežno, i poljubila ga u obraz.
19336
Dozvolite mi utoliko da dam jedan savet svom budućem ili već sadašnjem čitaocu, ukoliko je stvarno melanho-ličan: u delu koji sledi ne treba da čita prognoze i simp-tome, da se time ne bi uznemirio i na kraju izvukao više zla nego dohra iz toga, time što sve što pročita primeni na sebi... kao što čini većina melanholika. (R.Bertn, Anatomija Melanholije, Oksford, 1621, Uvod)
Bilo je očito daje Belbo na neki način povezan sa Lorencom Pe-legrini. Nisam razumeo u kolikoj meri i od kada. Čak nifiles Abulafije nisu mi pomogli da rekonstruišem slučaj. Na primer bez podataka je file na temu večere sa doktorom Vagnerom. Što se tiče doktora Vagnera, Belbo gaje poznavao još pre moga odlaska, i nastavio je sa njim odnose i po začetku moje saradnje sa Garamonom, u toliko da sam se i ja sa njim sprijateljio. Otuda je večera mogla i da prethodi kao i da sledi onoj večer -i koje se pri-sećam. Ako joj je prethodila, jasan mije Belbov problem, sav užas njegove skromnosti.
Doktor Vagner je- austrijanac koji godinama predaje u Porizu, odakle izgovor Vagner kod sviju kojima je to bila stvar prestiža već oko deset godina bio redovno pozivan u Milano od strane dveju revo-lucionarnih grupa autentičnog post-šesetosmaštva. Oko toga su s? sporili, i prirodno svaka od grupa pružala bi bitno različitu varijantu njegovog mišljenja. Nikada mi nije postalo jasno kako je i zašto ovaj čovek ne glasu prihvatio da njegovi sponzori budu ove suštinski ne-parlamentarne grupacije. Teorije ovog Vagnera nisu imale i svoju boju, da tako kažemo, i njemu je jako godilo da ga pozivaju univerzi-teti, klinike, akademije. A što se ovih tiče mislim daje poziv prihvatio budući daje bio u svojoj pravoj prirodi epikurejac, i nastojao da pok-rije izdatke ravne onima koje ima prodica Kaunda. Privatno je moglo da se sakupi više novaca nego u institucijama, a za doktora Vagnera to je direktno značilo putovanje prvom klasom, besan hotel, uz to ho-norare za konferencije i seminare, a obračunate po njegovoj stalnoj tarifi jednog terapeuta.
Druga je priča zašto su posle ove dve grupe pronašle ideološko nadahnuće u Vagnerovim teorijama. No tih je godina Vagnerova psi-hoanaliza delovala isuviše destruktivno, nemoderno, bludnički, pro-tiv razumski, a da bi ponudila bilo kakvo teoretsko polazište i samoj ovoj revolucionarnoj delatnosti.

l'okii/.alo si; gotovo neizvodljivim da se radnici nateraju daje Hvuro, i moguć«1 <l;i su stoga dvo grupo, na određenoj tački, bile pri-moran« da biniju i/.modu rudniku i Vugnoru, i izabrale su Vagnera. Hilu jo raznuliiim irioju dti navi nivolucionurni subjekt mje proleter nogo upruvo miti konformistu.
104
— Umesto da se prave anti-konformisti od proletera mnogo je bolje da se proletarizuju anti-konformisti, a i lakše je, imajući u vidu isplate doktoru Vagneru, rekao mi je Belbo jednog dana.
Ova što su je izvodili vagnerijanci bila je očito najskuplja revo-lucija u istoriji.
Garamon je, o trošku instituta za psihologiju, preveo jednu zbirku kraćih eseja Vagnerovih, uglavnom vrlo stručnih, no sada već teže dostupnih, pa otuda izuzetno i traženih među odanim mu sledbe-nicima. Vagner je bio u Milano prispeo redi prezentacije, i tom prili-kom je započeo njegov kontakt sa Belbom.
filename: Doktor Vagner
Đavolski doktor Vagner Nastavak dvadeset šesti
Pri debati sam mu uputio primedbu. Demonski starac je time svakako bio razdražen no nije dao da se to nasluti. Čak je i odgovorio na način kao da želi da opčini.
Nalikovao je na Šarlija i Žipiana, pčelu i cvet. Jedan genije ne podnosi da ne bude voljen i odmah mora da zavede svakoga sa suprotnim mišljenjem, tako da bi ga ovaj kasnije voleo. U tome je uspeo, voleo sam ga.
Nije smeo da mi oprosti, jer mije te večeri razlaza za-dao smrtni udarac. Nehotično, gotovo nagonski: nastojao je da me zavede a da toga nije bio svestan i odlučio je da me kazni a da toga i nije bio svestan. Sa deontologijom o istom trošku praktično me je besplatno psihoanalizirao. Siromašni duhom izjedu i svoje dušebrižnike.
. Epizoda sa markizom od Lantenaka iz 1793. Laða* vandejaca u oluji plovi duž bretonske obale, iznenada se ja-dan top oslobodi iz ležišta i dok se brod ljulja napred nazad započinje mahnita jurnjava od boka do boka i histerija zbog opasnosti da budu probijeni i levi i desni bok. Jedan tobdžija (kuku, baš onaj usled čije nepažnje top nije bio pričvršćen po propisu), hrabar kao niko, sa lancem u ruci, gotovo se baca pod podivljalu »zver« koja umalo da ga smrvi, zaustavlja je, prikiva, meće na postolje, spašava laðu, posadu, čitavu misi-ju. U uzvišenoj liturgiji, strašni Lantenak postroji ljude na komandnom mostu, veliča smelog, skida sa grudi jedan vi-soki orden, njime ga odlikuje, grli, dok mornari uzvikuju svoje pokliče upućene nebesima. Zatim Lantenak, u svojim uverenjima postojan kao stena, podseća na činjenicu daje baš on, odlikovani, odgovoran za nezgodu, pa izdaje na-reðenje da ga streljaju.
MONARHISTI, »pobunjenici iz vandeje« (pofiov od 1791), šuani(u vandejiibretan-ji), pod kornundom Žunu Šuana i Zoržu Kadudulu, genorula koji će se suprotstaviti i Nupolmmu; odani Lujii XVIII u Londonu,
195Veličanstveni Lantenak, pun vrlina, pravičan i nepot-kupljiv! A tako je uradio samnom i doktor Vagner, počastio me je svojim prijateljstvom, a usmrtio me je podarivši mi isti-nu.
Usmrtio me je pokazujući mi šta sam zaista želeo.
Priča koja započinje po kafićima. Potreba za zaljublji-vanjem. Određene stvari prosto osećaš kada se približavaju, nije to da se zaljubiš zato što se zaljubiš, zaljubiš se zato što jednostavno u tom periodu imaš očajničku potrebu da se za-ljubiš.U periodima u kojima osećaš želju da se zaljubiš moraš da budeš pažljiv u šta se upuštaš: tu kao da si popio

ljubavni napitak, takav da se zaljubiš u prvu osobu koju sretneš. Treba zaista pripadati redu njuškala.
Zašto sam pokazivao potrebu baš u ovom periodu, kad tek što sam prestao da pijem. Odnos između jetre i srca. Nova ljubav je dobar motiv za povratak piću. Neko sa kim se ide po kafićima. Radi osećanja prijatnosti. Kafić je plitak, sk-riven. Dozvoljava ti dugo prijatno iščekivanje tokom celog dana, dok se ne zakloniš u polusenci kožnih fotelja, oko šest popodne već nikoga nema, odvratna klijentela prispeće s večeri, u pratnji pijaniste. Pa sad se ti opredeli za sumnjivi bar ameriken koji je u kasno popodne prazan, kelner će da dođe samo ako ga pozoveš tri puta, i već ima pripremljen drugi martini.
Martini je bitan. Ne viski, već martini. Tečnost je bela, podigneš čašu i vidiš je iza maslinke. Velika je to razlika kada posmatraš svoju dragu preko martini koktela kod koga je trouglasta čaša previše mala od onoga kada je gledaš preko običnog džin martinija sa ledom, u dugačkoj čaši, njeno lice se dekomponuje u prozirnom kubizmu leda, efekat se udvo-stručuje ako svako od vas prinese licu čašu sa ledom pri sebi i tako postavite lice prema licu sa dvema čašama između — to ti sa martini koktelom nije moguće.
To kratko vreme za kafić. Posle ćeš u strepnji da čekaš neki drugi dan. Ne postoji iznuđivanje sigurnosti.
Ko se zaljubljuje po kafićima ne treba mu jedna žena koja bi bila njegova u potpunosti. Neko vas je pozajmio jedno drugom.
Njegov lik. Dopuštao joj je silnu slobodu, bio je vazda na putu. Sumnjiva širokogrudost takvog koji: mogao sam da telefoniram čak i u ponoć, njega je bilo a tebe ne, on je odgo-varao da si izašla, budući da telefoniram čak je i pitao da ne znaš možda gde je? Jedini trenutci ljubomore. Ali sam čak i taj način oduziman Čečiljju saksofonisti. Potrebnoje voletiili vurovati da voliš kao pri vučnom obredu nekakve drevne os-
voto.
Stvari su so umnogome iskomplikovale sa Sandrom:

i
ovoga puta je shvatila da me odnos previše košta, život u dvoje postao je strašno napet. Treba li da se rastanemo? Da se rastanemo. Ne, čekaj, razmotrimo to još malo; Ne, tako više ne ide. Jednom rečju, problem je bila Sandra.
Kada si po kafićima emocionalna drama nije u tome na koga si naišao već od koga se rastaješ.
Tada dolazi večera sa doktorom Vagnerom. Na konfe-renciji je nekom provokatoru upravo pružio definiciju psi-hoanalize: — Psihoanaliza? To je kada između muškarca i žene... prijatelju moj... nekak ne ide. Raspravljalo se o paro-vima, o razvodu kao zabludi Zakonika. Pritisnut svojim pro-blemima sa žarom sam učestvovao u diskusiji. Zaneli smo se u igri dijalektike, govoreći dok je Vagner ćutao, zaboravlja-jući daje sa nama upravo jedan od njenih proroka. A delovao je zamišljeno i delovao je potuljeno i delovaoje melanholično nezainteresovano.
A bilo je kao da se uključuje u konverzaciju koja ne-stašno napušta tematiku jer je Vagner rekao (pokušavam da se prisetim samih njegovih reci, no urezale su mi se u sećanju, nemoguće da sam se prevario):— Za celokupne svoje delatnosti nikada nisam ima pacijenta u nervozi zbog sopstvenog razvoda. Uzrok neraspoloženja uvek je bio raz-vod nekog Drugog.

Doktor Vagner, čak i kada bi govorio, upotrebljavao bi veliko D za Drugoga. Činjenica je da sam ja poskakivao kao da me je ujela guja. vikont je poskočio kao da gaje ujela guja ledeni znoj oblio mu je čelo
baron ga je posmatrao kroz dim koji se lenjo dizao u kolutovima iz njegove tanke ruske cigarete
— Hoćete li da kažete, upitao sam, da se u krizu ne do-lazi usled razvoda od spostvenog partnera već zbog mogućeg ili nemogućeg razvoda od treće osobe koja je i dovela u krizu sam par?
Vagner me je pogledao zbunjenošću laika koji se po prvi put susreće sa duševno uznemirenom osobom. Zapitao me je šta sam u stvari hteo da kažem.
Zaista, štogod da sam hteo da kažem, loše bih iskazao. Nastojao sam da svoje razmišljanje uskladim sa predmetom. Uzeo sam sa stola kašiku i postavio je pored viljuške: — Eto, tu sam ja, Nož, suprug nje, Viljuške. A ovde je drugipar, ona Kasičica udata za Nožekanju ili Meki Mesera. Sada je Nož mislim da patim budući da ću morati da napustim svoju Vi-ljušku, a ni; bih želeo, volim Kašičicu ali mi odgovara daje sa svojim Nn/.iikanjom. Ali zaista, Vi mi kažete doktore Vagner, miMii j(! loši; j<;r s«; Kašičica ne razdvaja od Nožekanje. Jeli liač lakoY vaf,ti(!i ju odgovorio jodnom drugom gostu za sto-Inm da nikada uisld slinio nije rnkno.
197— Kako da niste rekli? Rekli ste da nikada niste sreli nekoga koje u rastrojstvu zbog sopstevnog razvoda već uvek zbog razvoda onog drugog.
— Moguće, ne sećam se, rekao je tada Vagner, koga je to zamaralo.
— Pa ako ste tako rekli, ne bi ste li želeli da čujete šta sam ja nameravao?
Vagner je zaćutao nekoliko minuta.
I dok su ostali prisutni iščekivali ne usudivši se ni gut-ljaj da potegnu, Vagner je dao znak da mu naspu čašu vina, pažljivo osmotrio prema svetlosti samu tečnost i konačno progovorio.
— Vi ako ste tako shvatili to je zato što ste želeli tako da shvatite. Potom se okrenuo na drugu stranu, rekao daje vrućina, spominjući neku ariju iz lirske opere uz mahanje grisinom kao da diriguje nekim uadaljenim orkestrom, zev-nuo, usredsredio se na jednu tortu sa šlagom, i konačno, posle jedne nove krize mučaljivosti, zamolio da ga odvedu u hotel.
Ostali su me posmatrali kao nekoga koje upropastio jedan simpozijum na kome su mogle da se iznedre odluču-juće Reci.
Uistinu ono što sam čuo da govori za mene je pred-stavljalo istinu. Telefonirao sam ti. Bila si kod kuće, i sa Dru-gim. Proveo sam jednu besanu noć. Sve je bilo jasno: ja ni-sam mogao da podnesem da si ti sa njim. Sa Sandrom to nije imalo nikakve veze.
Potom je sledilo šest dramatičnih meseci, u kojima sam ti bio za vratom, proganjao te, ne bih li iznudio zajed-nički život, govoreći ti da te hoću ćelu za sebe, i ubeđujući te da ti ustvari mrziš Drugog. Počela si da se svađaš sa Drugim, Drugi je počeo da postavlja previše zahteva, postaje ljubo-moran, uveče nije izlazio, sa svojih putovanja telefonirao bi dva puta dnevno, i usred noći. Jedne sam te večeri ošamario. Zamolila si me za novac jer siželeladapobegneš, skrpio sam ono malo što sam imao u banci. Napustila si bračno gnezdo, otišla u planinu sa nekim prijateljima, ne ostavivši adresu. Drugi bi mi telefonirao sav očajan i molio me da mu kažem ukoliko znam gde si, ja pak nisam to znao, a sticao se utisak da lažem budući da si mu rekla kako si ga zbog mene ostavi-la.

Po povratku, sva uelementujavilasimidasimunapi-sala oproštaj no pismo. Pri tome sam seja zapitao šta će se dogoditi su mnom i su Simdrom, no ti mi nisi ostavila vre-miiiia zu uzbudonjo. Roklu si ini kako si upoznala izvesnog, su užitkom na obimu i vrlo booinskim sl.unom. Otišla si da živiS nii njim. Nd voliš ni« viflnV NnproLiv, jodlnl si čovek 19(1
moga života, no posle onoga što se dogodilo potrebno mije da proživim to iskustvo, ne budi detinjast, pokušaj da me shva-tiš, zapravo sam radi tebe napustila svog muža, ljude treba pustiti da gospodare svojim vremenom.
— Svojim vremenom? Upravo mi govoriš da odlaziš sa drugim.
— Intelektualac si, i levičar, nemoj da se ponašaš kao mafijaš. Vidimo se; uskoro.
Sve dugujem doktoru Vagneru.
19937
Za svakoga ko razmišlja o četiri stvari, bolje bi bilo da se nikada nije ni rodio: o onome što je iznad, onome što je ispod, onome stoje pre i onome stoje posle. (Talmud, Hagiga 2.1)
Javio sam se u Garamon baš onog jutra kada su postavljali Abulafiju, dok su se Belbo i Diotalevi hvatali u koštac oko Božijeg imena, a Gudrun sumnjičavo posmatrala ljude koji ovo novo uznemi-rujuće prisustvo unose-među svakim danom sve prašnjavije hrpe ru-kopisa.
— Sadite, Kazaubone, tu su planovi za ovu našu istoriju meta-la. Ostali smo sami i Belbo mi je pokazao odrednice, koncept po-glavlja, princip prelamanja sloga. Pomenuo sam neke milanske bi-blioteke za koje sam smatrao da su dobro opremljene.
— To neće biti dovoljno, rekao je Belbo — Biće potrebno da se posete i neka druga mesta. Na primer u minhenskom muzeju prirod-nih nauka postoji čudesna fototeka. Zatim tu je i Umetničko-Zanat-ska Škola u Prizu. Rado bih skoknuo i sam, da bolje stojim sa vreme-nom.
— Ali Belbo?
— Zaista zabrinjavajuće. Slavljenjem mašine u jednoj gotskoj crkvi... Oklevao je, potom pretražio neke hartije na stolu. Potom go-tovo u strahu da ne prida preteranu važnost svom otkriću, rekao je: — Tu je Klatno.
— Kakvo sad klatno?
— Klatno. Zove se Fukoovo klatno.
Objasnio mije Klatno, baš onako kakvim sam ga video u subo-tu a u subotu sam ga možda video baš takvim jer me je Belbo pripre-mio za suočenje. Tada se nisam usudio da pokažem previše odušev-ljenju, i Belbo me je pogledao kao nekoga koje, usred same Sikstinske Kapele, zapitao da li je sigurno da tu baš ništa ne nedostaje.
—• Atmosfera će biti kao u crkvi, no uveravam vas daje u pi-tanju dokazivanje izuzetne senzacije. Ideja da sve izmiče i da iskl-jučivo tamo gore postoji jedna čvrsta tačka u svemiru... Za onoga ko nye u veri to je način da ponovo pronađe Boga, a da ne dovede u pi-tanje sopstveno bezverje, budući da se radi o nekakvom Nultom Po-lu. Znate, za ljude moje generacije, koji su i za ručak i za večeru dobi-Jali obilne porcije razočarenja, to bi moglo da bede sasvim po meri. Moja je dobijala još obilnije porcije, hoću da kažem genera-ciju.
II tom slavu i mu oholosti. No zuistii, /.u vas je to bila samo jodnu sozonu, prviili sto jnkohinsku Km miuijolu a potom ste se vratili U svoju Vandoju I "a lomo s<> završilo.

Sa nama jo bilo sasvim dru-gačijo l'rvo lir i .im, prinudu smo }',ii doživoli kao dom, poput.kakvog
9 nn
i avanturističkog romana, no same besmrtne sudbine predstavljale su
i*- sigurno polazište za naše sudove. Tu je kao stožer i pokret otpora, na-ročito za nekoga poput mene koje na njega gledao nekako sa spoljne strane, i od toga napravio gotovo nekakav obred podmlađivanja pri-rode, povratka proleću, skoro ekvinocijalnu pobedu dana nad prev-lastima noći, sosticijsku prevlast sunca i svetlosti nad tamom, uvek sam brkao... Potom za nekoga ostaje Bog a za drugog postaje rad-nička klasa, za većinu oboje. Bilo je za jednog intelektualca zaista utešno razmišljanje da postoji radnik, naočit, zdrav, snažan, spre-man da preuredi svet. A potom, kao što ste i sami videli, radnik još postoji, ali ne i klasa. Mora da su je ubili u Maðarskoj. I stigli ste vi. Za vas je to bilo prirodno, možda, i kao nekakva svetkovina. Za ne-koga iz moje generacije to ne, bilo je to nekakvo poravnjavanje računa, stvar savesti, okajanje grehova iz prošlosti, gotovo obnav-ljanje zdravog osnova, nama je toga nedostajalo a vi ste stigli kao no-sioci oduševljenja, hrabrosti, samokritike. Za nas koji smo tada imali trideset pet ili četrdeset godina predstavljalo je nekakvu nadu, vrlo jadnu, no ipak nadu. Ponovo smo morali da budemo tamo gde i vi, po cenu započinjanja iz početka. Nismo više nosili kravate, odbacili smo barberi da bi smo kupili iznošenu vindjaknu, poneko bi dao i otkaz kako ne bi služio svome gazdi...
Zapalio je cigaretu i pokušao da ostavi utisak kako je njegova pritajena mržnja samo privid, ne bi li izazvao razumevanje za činje-nicu da je sve to napustio.
— A predali ste se na svim frontovima. Mi, sa svojim pokajnič-kim hodočašćima u katakombe Ardeje, nismo bili spremni da izmis-limo kakav slogan za Koka-Kolu, jer smo bili antifašisti. Zadovolja-vali smo se sa kojom paricom kod Garamona budući daje barem kn-jiga po svom karakteru demokratska. A vi sada, kako bi se osvetili buržujima koje niste uspeli da povešate, prodajete im videokasete i fanzine, zaluđujete ih ženom i trendom motocikla. Poturili ste nam po pretplatnoj ceni vaš primerak Maovih misli i sa dobijenim novcem ste kupili nekakve prangije za proslave nove kreativnosti. Bez imalo srama. Nas je bilo sramota čitavog života. Obmanuli ste nas, niste predstavljali nikakvu čistotu, dali ste samo oduška svojim pubertet-skim bubuljicama. Naterali ste nas da se osećamo kao poslednje gn-jide jer nismo imali hrabrosti da se suočimo licem u lice sa bolivij-skom žandarmerijom, a potom ste sami pucali u leða nesretnicima koji prolaze duž bulevara. Pre deset godina lagali su kako bivaš izva-dili iz zatvora, a vi ste lagali da bi ste svoje prijatelje upravo oterali u zatvor. Eto zbog čega mi se dopada ova mašina: budalastaje,niušta no veruje, ne tera me da verujem, čini ono što joj naložim, budalastja budalasta ona-ili on. Odnos je sasvim pošten. Ja...
Vi sto nevinašce, Kazaubono. Pobogli ste umesto da bacate ktimonico, dipolomirali stn, nisto pucali. Ipuk pro par godina zazirao1 Niim od ticono i su vnflo Hlniiio. Imiijtu u vidu, ničogu ličnog tu nije bi
201lo. Stvar generacija. A kada sam video Klatno, prošle godine, sve sam shvatio.
— Šta sve?
— Gotovo sve. Vidite Kazaubon, čak i Klatno je u neku ruku lažni prorok. Posmatrate ga, verujete daje zaista jedina čvrsta tačka u svemiru, ali ako ga skinete sa svoda Škole i obesite u kakvom bur-delju ponaša se na istovetan način. Postoje i druga klatna, jedno je u Njujorku u p alati Ujedinjenih Nacija, drugo u San Francisku u mu-zeju prirodnih

nauka, i ko zna koliko ih je još. Fukoovo klatno miruje dok se zemlja okreće pod njim gdegod da se nalazi. Svaka tačka u svemiru je čvrsta tačka, dovoljno je da se u njoj pričvrsti Klatno.
— Zar Bog nije na svakom mestu?
— U izvesnom smislu da. Zbog toga me Klatno i uznemirava. Nudi mi beskrajan prostor, ali mi prepušta na sopstvenu odgovornost odluku gde hoću da ga postavim. Stoga nije dovoljno klanjati se Klatnu tamo gde se nalazi, potrebno je iznova doneti odluku, i pro-naći najbolju tačku. Pa ipak...
— Ipak šta?
— Ipak-uopšte me ne shvatate ozbiljno, zar ne Kazaubone? Ne, mogu da budem miran, takvi smo da uopšte ne shvatamo ozbilj-no... Ipak, hteo sam da kažem, senzacija je u tome daje neko celoga života vešao Klatno na toliko mesta, i nikada nije išlo, a tamo, u Školi, tako dobro radi... A ako u svemiru postoje povlašćene tačke? Možda na tavanici ove sobe? Ne, u to niko ne bi poverovao. To zahteva po-sebnu atmosferu. Ne znam, možda stalno pokušavamo da pro-naðemo pravu tačku, možda je baš pored nas, ali je ne prepozna-jemo, a da bismo je prepoznali potrebno je da uto verujemo... Uosta-lom, hajedmo kod gospodina Garamona.
— Da bismo obesili Klatno?
— Čista ludost. Hajde da uradimo nešto ozbiljno. Kako bih vas isplatio potrebno mije da vas gazda vidi, dotakne, složi se sa vama, i kaže da odgovarate. Doðite da vas gazda samo dotakne, njegov dodir i bolnog leci.
202
38
Tajni Majstor, Savršeni Majstor, Posebni Majstor, Inten-dant, Zgrada, Izabranik Devetorice, Vitez Kraljevskog Svoda Solomonovog ili Vitez Devetog Svoda, Škotski Vitez Osvećenog Svoda, Vitez Orijenta ili Mača, Princ Jerusa-lima, Vitez Istoka i Zapada, Suvereni Princ Ruže i Krsta i vitez Orla i Pelikana, Veliki Sveštenik ili Škotski Vitez Ne-beskog Jerusalima, Časni Veliki Majstor svih Loža, Pruski Vitez i Noahit, Vitez Kraljevske Sekire ili Princ Libana, Princ Tabernakla, Vitez bakarne Zemlje, Princ Milosti i Zahvalnosti, Suvereni Zapovednik Hrama, Vitez Sunca ili Prosvećeni Princ, Škotski Vitez Svetog Andreje ili Veliki Majstor Svetlosti, Vitez Kadoš i Vitez Crnog i Belog Orla. (Visoki stepeni Masonerije Drevnog i Priznatog Škotskog Obreda)
Prošli smo hodnikom, prekoračili ta tri stepenika, i ušli na jedna vrata sa mutnim staklom. Iznenada smo se našli u sasvim dru-gom univerzumu. Ako su prostorije koje sam do sada video bile mračne, prašnjave , musave, ove su ličile na čekaonicu nekog aero-droma. Širila se muzika, zidovi su bili u pravom, ugodna čekaonica sa pričvršćenim nameštajem, zidovi ukrašeni fotografijama na ko-jima se naziru gospoda u liku poslanika kako saopštavaju uzvišenu pobedu gospodi u liku senatora. Na jednom stočiću, ležerno na-bačeno, kao u čekaonici kod zubara, nekoliko časopisa na sjajnom papiru, Književni Jež, Poetski Akvadukt, Ruža i Trn, Parnas u Eno-triji, Slobodni Stih. Nisam ih nikada video u prodaji a kasnije sam i shvatio zašto: bili su u opticaju samo među Manucijevim klijentima. Ako sam u početku i mislio da se nalazim u zoni direkcije Garamona, ubrzo sam morao da promenim mišljenje. Nalazili smo se u kancela-rijskim prostorima jedne sasvim druge izdavačke kuće. Kod Gara-mona u predvorju postojala je jedna tamna i zamagljena vitrina, sa poslednjim izdanjima knjiga, no izdanja Garamona su bila skromna, sa stranicama koje je tek trebalo prošeci i solidnim sivkastim korica-ma-mora

da se sećate francuskih univerzitetskih izdanja, na hratiji koja bi požutela za par godina, kako bi navela na pomisao daje autor, naročito ukoliko je mlad, to objavio pre mnogo godina. Ovde je pak postojala jedna drugačija vitrina, osvetljena iznutra, u kojoj su se ši-rile knjige izdavačke kućeManucio, često i doslovno jer nisu bile pre-više sabijene: korice bele, lake, plastificirane, elegantne, na beloj Krntiji sa jasnim slovima. Garamonove edicije nosile su ozbihne i teške naslove poput llumnnističkih Studija ili Filozofije. Manucijove edicye nosile suna-|H'oUv promišljniiH i poetske nazivo: Cvot kakav još nisam Ubrao l|HM'/.(j(i), Nopozuata /.orn\ju (pripovoduStvo), Oleandrov Trenutak jo naslovu poput Dnevnika jedne mlade bolesnice), Usk
203ršnja Ostrva (čini mi se daje u pitanju svakovrsna esejistika), Nova Atlantida (poslednje objavljeno delo bilo je Iskupljenje Kenigzber-ga-Prolegomena za eventualnu buduću metafiziku u vidu dvojakog transcendentalnog sistema i nauke o fenomenalističkom noumeno-nu). Na koricama svih knjiga, znak kuće, pelikan ispod plame, uz geslo »sam imam ono što drugima dajem«. "
Belbo je bio neodređen i škrt: gospodin Garamon poseduje dve izdavačke kuće, i to je sve. Sledećih dana mije postalo jasno daje prolaz između Garamona i Manucija bio strogo poverljiva i privatna stvar. U stvari službeni ulaz Manucija bio je u ulici Markiza Gualdija a u ulici Gualdi natruli univerzum ulice Sinčero Renato ustupao je prostor čistim fasadama, prostranim trotoarima, ulazima sa lifto-vima u aluminijumu. Ko bi još pomislio da je jedan stan u starom zdanju u ulici Sinčero Renato povezan, za razliku u nivou od samo tri stepenika, sa jednim zdanjem u ulici Gualdi. Mora daje gospodin Ga-ramon dubio na glavi kako bi dobio dozvolu za to, verujem daje stu-pio u vezu sa nekim do samih autora, službenika Arhitekture i Urba-nizma.
Odmah nas je primila gospođa Gracija, prijatna matrona, u kostimu od kvalitetnog fulara koji je bio boje zidova, koja nas je uvela uz osmeh pažnje pravo u odaju sa kartama. Odaja nije bila prevelika, no podsećala je na onu dvoranu Duž-deve Palate, sa globusima pri ulazu, i mahagonijskim pisaćim stolom gospodina Garamona u dnu, tako da se dobijala slika kao u izokrenu-tom dogledu. Garamon nam je dao znak da se približimo, i ja sam osetio nekakav strah. Nešto kasnije, po ulasku De Gubernatisa, Ga-ramon mu je izašao u susret, i taj izraz srdačnosti samo je još pojačao njegovu harizmatičnost, budući da gaje posetilac već video kad je zakoračio dvoranom, a onje zakoračio u zagrljaj, i sam se prostor ud-vostručio kao u nekom čudu.
Garamon nas je posadio ispred stola, bio je ljubazan i odsečan.
- Doktor Belbo mije lepo govorio o vama, doktore Kazaubo-iio. Potrebni su nam sposobni saradnici. Ukoliko ste dobro razumeli, ne nudimo vam zaposlenje, jer to sebi ne možemo da priuštimo. Sas-vim prema zasluzi nagradićemo vašu istrajnost, vašu odanost, doz-volite da je tako nazovem, budući da je ovaj naš posao svojevrsno poslanje.
Predložio mije onako od oka jednu sumu prema proceni ča-sova potrebnih za sam rad, koja mije u ono vreme izgledala pristoj-na.
— Odlično, dragi Kazaubone. Skinuo mije titulu, čim sam mu poslao pol.činjoni. Ova istoryu metala trebalo bi da bude veličanst-vima, slaviš«, očaravajuća. Pristupačna, jednostavna, ali naučna. Monilii Iti tlu zaokupi mnštu čitalaca, ali zavod\jivšću nauke. Daću vam priinur. čit.utn u ovoj maketi projokl.a du jo postojala ta, kako se ono zviiflo, kudili iz Mngdiiburgu, dvo priljubimo polulopte i ostva nm vakuum i/.nutni. l'rivo/.uli mi /.a njih (Ivo /.uproge normunskih 2(14

konja, jednu sa jedne drugu sa druge strane, povuci sa ove potegni sa one strane, a dve polulopte se ne odvajaju. Lepo, ovo je jedna vest iz oblasti nauke. No na vama je da mije izdvojite, od svih drugih koje su mnogo manje slikovite. A postoje već jednom izdvojite, morate da mi nađete odgovarajuću sliku, fresku, platno, ili već staje. Iz samog pe-rioda. I zatim ćemo da je udarimo preko ćele stranice, u boji.
— Postoji jedna grafika, rekao sam ,—koliko ja znam.
— Vidite? Sjajno. Preko ćele strane, u boji.
— Ako je grafika u pitanju biće crno-belo, rekao sam.
— Jel' tako? Odlično , onda crno-belo. Pre svega budimo eg-zaktni. Ali mora da bude na zlatnoj podlozi, daobuzme čitaoca, da ga navede da se oseća upravo tamo, toga dana kada je vršen eksperi-ment. Da li me razumete? Sve ono što sobom nosi nauka, trezvenost, strast. Možemo da upotrebimo i nauku a da nateramo čitaoca da mu srce zaigra. Postoji tu nešto izuzetno teatralno, dramsko, dok se ma-dam Kiri uveče vraća kući i u mraku opaža fosforescentnu svetlost, moj bože šta bi sve tu moglo da ispadne... ugljovodonik, golkonda, flogist ili kako se već zvaše kad eto ti, Marija Kiri otkriva X-zrake. To zahteva dramatizaciju. Uz svo poštovanje istine.
— Ali kakve veze imaju X-zraci sa metalima? upitao sam.
— Zar i radijum nije metal?
— Verujem da jeste.
— Pa onda? Uzimajući metale za tačku gledišta možete da po-stavite u žižu svo znanje sveta. Kako smo ono odlučili da nazovemo knjigu, Belbo?
— Razmišljali smo o nečemu ozbiljnom, kao Metali i materi-jalna kultura. — I mora da bude zbiljno. Ali sa onom težnjom ka višem, da istovremeno kazuje i sve i ništa, da vidimo... Evo, Metali u istoriji sveta. Jel spadaju tu i kinezi?
— Da spadaju.
— E pa onda svetska istorija. Nije u pitanju izdavački trik, već suva istina. Možda čak, Čudesna avantura sa metalima.
Baš u tom trenutku je godpoða Gracija najavila komendatora De Gubernatisa.
Gospodin Garamon je oklevao za trenutak, pogledao me sane-poverenjem, Belbo mu je na to dao znak, kao daje hteo da mu kaže da sad već može da se pouzda. Garamon je naredio da gosta uvedu i posao mu je u susret. De Gubernatis je bio u dvorednom sakou, nosio ružu za reverom, penkalo u džepu, u džepu od sakoa presavijene no-vino, fasciklu ispod miške.
— Izvolite dragi komendatore, De Ambrozijis moj toliko dragi prijatelj govorio mi je o vama, o čitavom životu provedenom u služenju našoj državi. 1 skrivenoj pesničkoj žici, nisam li u pravu? Po-kužite, pokažit« to blago koje držite u rukama... Predstavljam vam ilva Hvoja glavna urednika.
Posadio j;a je ispred stolu pretrpanog rukopisima, rukama koje su tropuril« od silnog zanimanja pogladio je korice ponuđenog
205dela: — Ne govorite, sve znam. Vi stižete iz Vipitena, velikog i pleme-nitog grada. Čitav život proveden u službi carine. A u tajnosti, dan za danom, noć po noć, te stranice, pokrenute plamenom poezije. Poezi-ja... U njoj je sagorela mladost jedne Safo, uz nju je osedeo Gete... Me; dicina-kao što su govorili grci-truje i leći. Prirodno moraćemo daje pročitamo, to vaše čedo, poštujući minimum predlažem tri moguća izveštaja o štivu, jedan iz kuće i dva od savetnika (anonimnih, žao mi je zbog toga, ali to su ličnosti na udaru), kuća Manucio ne objavljuje neku knjigu ukoliko nije sigurna u kvalitet a kvalitet,

Vi to bar znate bolje od mene, potpuno je neuhvatljiva stvar, potrebno je šesto čulo da bismo ga napipali, ponekad u knjizi ima nedoraðenosti, improvi-zacija-čak i Zvevoje loše pisao, to znam od Vas-ali za ime boga, oseća se ideja, ritam, snaga. Znam, nemojte mi reći, no ne želim sam da procenjujem, premda su toliko puta-o koliko još-ovi izveštaji bili pot-puno hladni no ja sam se suprotstavljao budući da nije ispravno osuðivati autora dok se ne sazivi sa njim da tako kažem, eto ja na pri-mer slučajno otvorim ovaj vaš tekst i padne mi pogled na ovaj stih, »kao s jeseni, obrva se stanjila« — dobro, ne znam kakav je ostatak, osećam nekakvo nadahnuće, dobij am sliku, katkada vas neki tekst lako ponese, zanos, ushićenje... Takav izraz, dragi prijatelju, ah za-boga, da možemo da radimo baš ono što želimo! No i izdavaštvo je neka industrija, neosporno plemenita industrija, ali ipak industrija. Ali znate li koliko danas košta štampanje, koliko hartija? Pogledajte pogledajte jutrošnje novine, koliko je skočio početni kurs u Vol Stritu. Hoćete da kažete da nas se to ne tiče? Naprotiv, tiče nas se. Znate li da su nam oporezovali i ležarinu? Ja ne prodam, a ovi odalame i za neprodanu robu. Plaćam čak i neuspeh, onu kalvariju genija koga sit-ničari nisu prepoznali. Ova tanka hartija-i izuzetno fina, dozvolite mi du kažem, kada se otkuca tekst na ovoj tako nežnoj hartiji, odaje se posiiik, bilo koji mangup bi upotrebio najjaču hartiju, ne bili zasenio im izp.led i pomutio duh, ali ova je poezija pisana srcem, ah, reci su kiio kamenice i uzburkaće čovečanstvo — ova tanka hartija mene košta kao hartija za novac.

Zazvonio je telefon. Kasnije sam doznao daje Garamon pritis-nuo jedno dugme ispod pisaćeg stola i gospoða Gracija mu je prenela jodnu lažan telefonski poziv.

Dragi Maestro! Kako? Divno! Izuzetne vesti, neka lupaju sva zvona. Svaka nova Vaša knjiga je dogaðaj. No svakako, Manucio je ponosan, dirnut, reći ću čak, ispunjen radošću što vas ima među svojim autorima. Videli ste šta su napisale novine o vašoj poslednjoj epskoj poemi. Slučaj za Nobolov komitet. Nažalost Vi idete.ispred vnmien.i. Uložili smo dosl.a napora da prodamo tri hiljade primera-kn...

KoiiHiiHlnl.nr l)<! (lulMunulisjo bledoo: tri hiljadeprimerakaza iij"M" su pmdsl.nvljnli mulnsLižiiii cilj.

Nisu pokrili šlampuiNko l.roSkovu. Idite da pogledate tamo iz u staklenih vi nta koliko ljudi ima u rudukelji. Danas je za pokri-

vanje troškova jedne knjige potrebno da rasturim barem deset hil-jada primeraka, a srećom mnoge se prodaju u još većem tiražu, no u pitanju su pisci, kako da kažem, sasvim drugačijeg priziva, Balzak je bio veličina a prodavao je knjige kao zemičke, Prust je bio isto tako veličina a objavljivao je o svom trošku. Vi ćete da završite u školskim čitankama no svakako ne i u staničnim kioscima, dogodilo se čak i Džojsu daje objavio o svom trošku, poput Prusta. Knjigu poput vaše mogu sebi da dozvolim najviši jednu na dve tri godine. Dajte mi tri godine vremena... Sledila je duga pauza. Na Garamonovom licu se ocrtavala žalost i neprijatnost.

— Kako? O vašem trošku? Ne, ne, nije to suma, suma bi i mogla da se smanji... Stvar je u tome da Marucio nema običaj... Naravno, vi mi ukazujete, i sami Džojs i Prust... Naravno, jasno mije...

Ponovo mučna pauza. — U redu, razgovaraćemo o tome. Ja sam bio iskren, vi ste pak nestrpljivi, podelimo rizik i načinimo ono što se naziva zajedničko ulaganje, čemu nas uče Amerikanci. Doðite sutra, i načinićemo osnovnu kalkulaciju... Moje najiskrenije pošto-vanje.

Garamon se vratio kao iz nekog sna, protrljao rukom oči, ijed-nim znakom dao na znanje daje iznenada postao svestan prisustva ovog gosta. — Oprostite. Bio je u pitanju jedan Pisac, jedan pravi pi-sac, možda jedna od Veličina. Ipak, upravo zbog toga... Katkad zbog toga osećam sramotu, što obavljam takav posao. Kad upravo u tome ne bi bila naša misija. Ali da se vratimo na Vas. 0 ovome smo vam sve rekli, pisaću Vam, da kažemo za mesec dana. Vaš tekst ostaće ovde, u dobrim rukama.
Komendator De Gubernatis je izašao bez reci. Stupio je na ono mesto gde će mu se kovati slava.
20739
Vitez Planisfere, Princ Zodijaka, Uzvišeni Hermetički Fi-lozof, Vrhovni Komendator Zvezda, Uzvišeni Izidin Pr-vosveštenik, Gospodar Svete Gore, Filozof Samotrakije, Tiranin Kavkaza, Dečak sa Zlatnom Lirom, Vitez Istin-skog Feniksa, Vitez Sfinge, Uzvišeni Mudrac iz Lavirinta, Princ Brahman, Mistični Čuvar Svetilišta, Arhitekta Za-gonetne Kule, Princ Svetog Zastora, Tumač Hijeroglifa, Orfički Doktor, Čuvar Triju Plamenova, Čuvar Neizreci-vog Imena, Uzvišeni Edip Velikih Tajni, Prigrljeni Pastir Misterijskih Oaza, Doktor Svete Vatre, Vitez Svetlog Trougla. (Stepeni Drevnog i Izvornog Obreda Memfis-Mišraim)
Manucio je bila izdavačka kuća SAIZ.
Jedan SAIZ, u Manucio žargonu, bio je-no čemu upotreba prošlog vremena? Ti SAIZ-ijoš uvek postoje, dole se sve odvija kao da se ništa nije ni desilo, ja sam taj koji već sada sve projektujem u jednu užasno daleku budućnost, jer to što se neko veče dogodilo značilo je nešto kao pukotinu u vremenu, u naosu Sen-Marten-de-Šana pore-metio se poredak vekova... amoždajeizato što sam iznenada, od pre neko veče ostario par decenija, ili je u pitanju strah da će me Oni stići pa stoga govorim kao da već pišem hroniku imperije u rasulu, opružen u kupatilu, već presečenih vena, iščekujući da u svojoj krvi utopim...
SAIZ je u stvari jedan Samoizdat a Manucio je jedno od onih preduzeća koja se u anglosaksonskim zemljama nazivaju »zaludnom štampom«. Silno fakturišu, nikakvi troškovi poslovanja. Garamon, gospoda Gracija, računovođa nazvan administrativnim direktorom što je u sobici u dnu, i Lučano, bogalj od špeditera, u prostranom po-drumskom magacinu.
Nikada mi nije bilo jasno kako Lučana uspeva da zapakuje kiijif.i: samo sa jednom rukom, govorio bi miBelbo, — verujem daše pomaže zubima. Aopetinepakujebogznašta: špediteri u normalnim izdavačkim kućama knjige otpremaju u knjižare dok Lučano knjige šalje isključivo autorima. Manucia čitaoci ne zanimaju... Važno je, kaže gospodin Garamon, da se ne iznevere autori, bez čitalaca se i može preživeti.
Belbo je obožavao gospodina Garamona. U njemu je video predstavnika one snage koja mu je samome bila uskraćena.
Manucio sistem bio je vrlo jednostavan. Malo oglasa u lokal-nim dnevnim novinama, uglednim revijama, književnim izdanjima u provinciji, naročito onima kujo izlaze vrlo kratko. Prostori za oglas Ni'urinjo volčino, su l'ot.Dj'.r.ili|(im autora i nekoliko uputnih redova: »jodnu od intjviftih planova n.iše poezijo«, ili pak »novo dokazivai\je u mirti(4)l autoru Florijanr i :c\tara,n
20H

— Tu i leži zamka, objašnjavao je Belbo, — a SAIZ-i u nju pa-daju kao pokošeni,- ukoliko u zamku može da se pada kao pokošen, no neumesna metafora je tipična za autore Manucija i to mu je postala već loša navika, ako 'ćete da prostite.
— I onda?
— Uzmite slučaj De Gubernatis. Za mesec dana, dok se naš penzioner bude već satirao od brige, jedan telefonski poziv gospodina Garamona pozvaće ga na večeru sa kakvim piscem. .Sastanak u kak-vom arapskom restoranu, izuzetno ekskluzivnom, bez spoljnih ozna-ka: pozvoni se i kaže ime u nekakvu špiunku. Unutrašnjost izuzetno luksuzna, difuzna svetla, egzotična muzika. Garamon stiska ruku šer metru, oslovljava sa ti kelnere i natrag vraća flaše jer mu godište uo-pšte ne odgovara, ili pak kaže izvini dragi, ali ovo nije kuskus koji se jede u Marakešu. De Gubernatis biva predstavljen kakvom inspek-toru, koji drži pod kontrolom sve aerodromske službe, no koji je pre svega izumitelj, apostol Kosmoranta, jezika univerzalne sigurnosti, o kome se upravo raspravlja u Unesku. Zatim izvesni profesor, preka-ljeni pripovedač, nagrada Petrucelis dela Gatina 1980, ali i veličina medicinske nauke. Koliko ste godina predavali profesore? U drugo vreme, onda su studije zaista bile ozbiljna stvar. Pa naša izvrsna pes-nikinja, plemenita Olinda Mecofanti Sasabeti, autorka Nevinih uz-. daha, čitaćete je kad tad.
Belbo mi se poverio da se dugo zapitkivao zbog čega se gotovo svi SAIZi ženskog pola potpisuju sa dva prezimena, Laureta Solimeni Kalkanti, Dora Ardenci Fijama, Karolina Pastoreli Ćefalu. Zbog čega značajne spisateljke nose samo jedno prezime, izuzev Ajvi Kompton Bernit, a neke kao Kolet, čak ni prezime, a nekakva SAIZ se zove Odo-linda Mecofanti Sasabeti? Zato što pravi autor piše iz sklonosti prema sopstvenom delu, i ne smeta mu da ga poznaju po nekakvom pseudo-nimu, uzmimo Nervala, dok jedan SAIZ želi da ga prepoznaju susedi, ljudi iz naselja, kao i oni iz kraja gde je ranije stanovao. Za muškarca je dovoljno njegovo ime, za ženu pak ne, jer ima onih koji je poznaju pie i onih koji je poznaju posle udaje. Zato koristi dva imena.
— Ukratko, veče krcato intelektualnim iskustvima. De Guber-nalis će steći utisak da pije nekakav koktel LSD-a. Saslušaće li učanja za stolom, očito neukusnu dosteku na račun velikog pes-n i k a, a budući da i kao pesnik ne vredi bogzna šta, baciće užagreli po-fjed dirnut novim izdanjem Enciklopedije Slavnih Itahjana koju Ga-ramon uskoro izdaje, pokazujući određenu stranicu inspektoru (jeste li videli, dragi moj, On je ušao u Panteon, ah, ima pravde).
Helbo mije pokazao tu enciklopediju. — Pre sat vremena ja Nam vas prekoreo: ali koje pa nevin. Na enciklopediji radimo iskl-jučivo ja i Diotalevi. Ali kunem se, nije da bismo pravili tezgu. To je |ti(lmi od mijzabavnijih stvari na svetu, a svake godine potrebno je pripremiti novo osavremenjeno izdui\je. Struktura je manje više uvukli lipa: jodna odrednica odnosi se na nekog slavnog pisca, jedna mi ncluii: SA1/. a, a problem ju du no dobro odmori uzbučni red, i da se
209ne proćerda prostor na slavne pisce. Pogledajte na primer slovo L. LAMPEDUZA, Đuzepe Tomazi di (1889-1959). Sicilijanski pi-sac. Za dugo je živeo u anonimnosti a postao je slavan posle smrti zahvaljujući romanu Gepard. LAMPUSTRI, Adeodato (1919-). Pisac, prosvetni radnik, borac (odlikovanje u bronzi iz Istočne Afrike), mis-lilac, pripovedač i pesnik. Njegova se figura gigantski uzdiže u itali-janskoj književnosti našeg veka. Lampusti nam se otkriva počev od 1959. sa prvim tomom trilogije jednog obimnog dela, doživljaji jedne ribarske porodice iz Lukanije opisani grubim realizmom i sa visokim poetskim nadahnućem. Ovom delu, koje je nagrađeno 1960. nagra-dom

Petrucelis dela Gatina, slede u narednim godinama Stavljeni na raspolaganje i Pantera očerupanih veđa, koji još više od njegovog pr-venca predočavaju izuzetnost ove epske snage, svu blistavost razi-grane mašte, lirskog daha ovog umetnika bez takmaca. Savestan službenik ministarstva, Lampustri je cenjen u vlastitoj sredini kao izuzetna ličnost, otac i muž za primer, prefinjeni govornik.

— De Gubernatis će, objasnio je Belbo, — svakako želeti da bude zastupljen u enciklopediji. Uvek je govorio daje sve to u vezi sa velikanima pitanje lažne slave, nekakva zavera povodljivih kritiča-ra. No pre svega biće mu jasno daje ušao u nekakvu porodicu pisaca koji su istovremeno direktori u javnim ustanovama, bankarski či-novnici, aristokrate, sudski organi. Proširiće iznenadno krug svojih poznanstava, odsada ukoliko mu bude potrebna kakva usluga znaće kome da se obrati. Gospodin Garamon zna kako da izvuče De Guber-natisa iz provincije, da ga izbaci na vrh. Pred kraj večere Garamon će ovome da kaže na uvo kako bi mogao sledećeg jutra da svrati kod nje-ga.

— I sledeće jutro je tu.

— U to budite uvereni. Provešće besanu noć snevajući o slavi Adeodato Lampustrija.

— I onda?

— Onda će sledećeg jutra Garamon da mu kaže: sinoć se nisam usudio da vam kažem kako ne bih uvredio ostale, kako je to divno, hoću da kažem da nije u pitanju literatura entuzijaste, već pre, ona prava, no i sam sam proveo noć nad ovim stranicama. Knjiga do-stojna književne nagrade. Veliko, veliko. Vratiće se za pisaći sto, pl-jesnuće rukom po rukopisu-koji je u međuvremenu izgužvan, izložen žulj ubijenim pogledima barem četvoro ćitalaca-gužvanje rukopisa bio je zadatak gospođe Gracije-i pogledaće SAIZa neodlučnim pogle-dom. Sta će biti od svega? Šta će biti od svega? zapitaće De Guberna-i.is. A Garamon će da odgovori kako se ovrednosti dela ni za trenutak no mofco disk uto vati, ali je jasno da je u pitanju nešto što ide daleko is-pi ml vnmmiiu, a Sto so Uče tiraža noćo sa ići preko dve hiljade prime-i nku, (Ivu ipo hi[judo u iiujboljum slupaju, /.u De Gubernatisa dve hil-jnrio prituoriikii hicu susvim dovodim du pokrijo sve \jude koje poz-iinju, SAIZ no ni/.mlSIju u pliiiiuliiriiiiii nizmiinimti, ili boljo reći nje-govu pliuiclii ju ,sii(1li\jimti ud pozuiuiUh licu, od •"kolskih drugova, di-

rektora banki, kolega nastavnika iz iste srednje škole, do penzionisa-nih pukovnika. Sve ličnosti koje SAIZ želi da vidi u svom poetskom svetu, čak i one koji to ne bi želeli poput trgovaca delikatesima i pre-fekta... U situaciji da rizikuje Garamondovo povlačenje, kada su već svi kod kuće, u kraju, na poslu, saznali daje ponudio rukopis jednom velikom milanskom izdavaču, De Gubernatis će napraviti svoju računicu. Treba isplatiti po pouzeću, tražiti pravo na petinu, izdati zajam, prodati ove malobrojne BOT, ne bi bilo loše uložiti i u Parizu. Nudi stidljivo da učestvuje u podeli troškova. Garamon će pokazati uznemirenje, Manucio ne praktikuje, a onda neka ide-posao je sk-lopljen, ubedili ste me, na kraju krajeva čak i Prust i Džojs morali su da popuste pred grubom neminovnošću, troškovi su neodložni, za sada ćemo da štampamo dve hiljade primeraka, ali će po ugovoru biti predviđeno najviše deset hih'ada. Računajte da dvesta primeraka idu vama, autorski primerci, da pošaljete kome vi želite, dvesta su namenjeni štampi jer nameravamo da napravimo isti trik kao i Ange-lika dei Golon, i hiljadu šest stotina puštamo u promet. A što se ovih tiče, to razumete, vama nikakva prava, no ukoliko knjiga krene, preštampavamo je i tu vi već dobijate dvanaest procenata.

Potom sam video ugovor istog onog tipa kakav će De Gubrena-tis, već potpuno u poetskom tripu, da potpiše a da ga i ne pročita, dok bi se u stvari jedan pravi administrativac žalio kako je gospodin Ga-ramon imao premale troškove. Klauzule na deset stranica u slogu osam, strani prevodi, prava na potporu, pozorišne adaptacije, radio i filmske adaptacije, izdanja na Braju za slepe, ustupanje prava na sažimanje Riders Đajdžestu, garancija u slučaju tužbe za klevetu, pravo autora da prihvati redakcijske izmene, nadležnost suda u Mi-lanu u slučaju spora... SAIZu se već gotovo zamutio vid nad pogub-nim klauzulama jer su ga snovi o slavi sasvim obuzeli, tu gde se spo-minje deset hiljada kao najveći tiraž a najmanji tiraž se i ne spominje, du se iznos koji treba da plati ne dovodi u vezu sa tiražom, o kome je govoreno samo usmeno, a pre svega da za godinu dana izdavač stiče pnivo da neprodate primerke pošalje za staru hartiju, osim ako ih au-tor n<i pnnizme po ceni upola manjoj u odnosu na knjižarsku. Potpis.
Hi(':o to lansiranje bez milosti. Objava za štampu na deset stra-nicu, nii biografijom i kritičkim osvrtom. Čista obraza, toliko je već u ihivlii.skim redakcijama članaka bačeno u koš. Zaista se štampa: hil-jiielu primonika sa nerasečenim listovima od čega se daje na povezi-vitt\jt) t risi.u pedeset. Dvesta za autora, pedesetak drugorazrednim i umlru/niin knjižarama, pedeset revijama iz unutrašnjosti, tridesetak novimimii HVO u borbi protiv zle sudbine, u slučaju da im preostane za koji iddiik i pored svih prispelih knjiga. Dosta će ih biti poslano kao poklon u bolnice i zatvore-i jasno je zbog čega prve ne uspevaju da (lovtiriu u rod lolo a drugi glavu.
Na lulo stiže nagrada Petrucelis dela Gatina, čedo Garamona. Ukupni troškovi: stan i hrana za žiri, za dva dana, i Nike sa Samo-trak« u jarkocrvanim bojama. Telegrami čestitki autora Manucio.
211Konačno će doći trenutak istine, posle godinu i po dana. Gara-mon će mu napisati: Prijatelju moj, predvideo sam to, vaša pojava dolazi 50 godina ispred vremena. Recenzija u izobih'u, videli ste, na-grade i saglasnosti kritike, stoje bez daljnjega. Ali primeraka je pro-dato jako malo, javnost nije spremna. Prinuđeni smo da ispraznimo skladište, prema uslovima iz ugovora (ovde priloženog). Ili za pre-radu hartije, ili ćete vi da ih kupite po polovini knjižarske cene, a što je vaše isključivo pravo.
De Gubernatis ludi od bola, roðaci ga smiruju, Jjudi te ne shva-taju, svakako dasinjihov, da si tutnuo mito istog bi ti se časa pojavila recenzija u Korijere dela Sera, sve je to mafija, treba izdržati. Od au-torskih primeraka preostalo ih je samo pet, ostaje još toliko značajnih ličnosti koje treba oplemeniti, nedopustivo je da tvoje delo ode za pre-radu hartije i da se od njega pravi toaletni papir, pogledaćemo koliko može da se napabirči, taj novac je ispravno upotrebljen, samo jed-nom se živi, recimo da možemo da otkupimo pet stotina primeraka a za ostatak važi sic transit gloria mundi*.
Kod Manucija je ostalo 650 primeraka sa nerasečenim listo-vima, gospodin Garamon od toga daje 500 na povezivanje i šalje mu ih sa ceduljicom. Bilans: autor je velikodušno platio troškove izrade 2000 primeraka, Manucio ihje štampao 1000 apovezao 850 od kojih je njih 500 plaćeno po drugi put. Godišnje nekih pedesetak autora, i Manucio zaključuje vazda u izrazitoj aktivi. I bez grize savesti: sreću deli.
40
Kukavica mre toliko puta i pre svoje smrti; Hrabar čovek okusi smrt jednom i nikad više. (Šekspir, Julije Cezar, II, 2)
Uvek sam zapažao nekakvu suprotnost između odanosti sa ko-jom je Belbo obrađivao svoje uvažene autore Garamona, nastojeći da im iznađe knjigu kojom bi se ponosili, i

gangsteraja sa kojim ne samo daje saučestvovao u obmanjivanju onih nesretnika iz Manucija, već i upućivao u ulicu Gualdi one koje je smatrao nedostojne Garamona — kao što sam već video u slučaju pukovnika Ardentya.
Neretko sam se pitao, radeći sa njim, zbog čega prihvata tu okolnost. Ne radi novca, pretpostavljam. Sasvim dovoyno je vladao svojim zanatom a da ne bi našao bolje plaćen posao.
Dugo sam verovao da čini, jer na taj način može da se bavi svo-jim studijama ljudske gluposti, a sa zavidne premda zastrašujuće os-matračnice. Ona koju je on nazivao budalaštinom, paralogizmom kome nema ravna, potmulim delirijumom u vidu besprekorne argu-mentacije, očaravala gaje — a nije ga samo prisiljavala da joj se po-da.
No sve je to bila obična maska. Diotalevi je bio taj, kojije ovde bio iz čiste zabave, možda u nadi da će u nekoj knjizi Manucija, jednog lepog dana, da naleti na kakvu nepoznatu kombinaciju iz Tore. Igra-jući se, iz čiste zabave, sprdnje, znatiželje, tu sam bio i ja, naročito posle izbacivanja Projekta Hermes od strane Garamona.
Sa Belbom je bila druga priča. Postalo mi je jasno tek pošto sam prekopao među njegovim files.
filename: Osveta strašna osveta
Stiže ovako. Premda u kancelariji ima sveta, uhvati me za okovratnik sakoa, gurne glavu i poljubi me. Ana kada ljubi uzdigne se na prstima. Ljubi me kao da igra flipere.
Jasno joj je da me dovodi u nepriliku. No želi da se prema meni iskaže.
Nikada ne laže.
— Volim te.
— Vidimo se u nedelju?
— Ne, pravim vikend sa jednim prijateljem...
— Prijateljicom hoćeš da kažeš.
— Ne, jednim prijateljem, poznaješ ga, to je onaj kojije bio u buru sa mnom prošle nedelje. Obećala sam, nećeš vnljdii da so sad izvučem?
Nnmoj du se izvlučifi, ali ne dolazi da mi praviš... Mobu, ic, treba du primim Jednog autora.
213— Ustoličenje nove zvezde?
— Uništavanje bednika. Uništavanje bednika.
Došao sam po tebe kod Pilada. Nije te bilo. Dugo sam te čekao, zatim sam otišao sam, kako ne bih zatekao zatvo-renu galeriju. Neko odole mije rekao da ste već otišli u resto-ran. Pretvarao sam se da posmatram slike, umetnost je zai-sta mrtva još od vremena Helderlina, rekli su mi. Trebalo mi je dvadeset minuta da pronađem taj restoran, budući da ga-leristi biraju uvek one koji će postati slavni tek kroz mesec dana.
Bila si tu, usred poznatih lica, a pored tebe je bio čovek sa ožiljkom. Ni za trenutak ti nije bilo neprijatno. Posmatrala si me saučesnički i — kako si, istovremeno? — izazivačkim tonom, da tako kažem: i onda? Uljez sa ožiljkom odmerio me je kao svaki uljez. Ostali potpuno u toku, u očekivanju. Mo-ram da pronađem nekakav povod da bih započeo kavgu. Odlično prolazim u tome s obzirom da si se ti ustremila na mene. Svi su znali da si ti ovde sa njim kako bi me izazivala. Bio ja izazvan ili ne, mojaje uloga bila zacrtana. Pružao sam dakle predstavu.
Predstava ko predstava, odlučio sam da pravim ko-mične scene, ljupko sam uzeo učešća u konverzaciji, uveren da će nekoga da zadivi moja samokontrola.
Jedini ko mi se divio bio sam ja sam.

Postaješ kukavica kad sebe doživiš kao kukavicu.
Maskirani osvetnik. Kao Klark Kent staram se o mla-dim nepriznatim genijima i kao Supermen odmeravam kaznu onim s pravom nepriznatim ostarelim genijima. Spre-man sam da iskoristim svakoga ko nema moju hrabrost, i ne zna da se ograniči na ulogu posmatrača.

Da lije to moguće? Provoditi život u kažnjavanju ne-koga ko nikako da shvati daje već uveliko kažnjen? Jesi li že-leo da postaneš Homer? Urazumi se, bedniče, i prihvati to. Mrzim svakoga ko pokuša da mi proda čistu obmanu u vezi sa strastima.
* »lav« r,niii"UHkn »i vininitnuni lsbladi (prim.pnv.)
) 1 A
41
Kada imamo u vidu da se Daat nalazi u tački gde Ambis odseca Srednji Pilastar, a da se na vrhu Srednjeg Pilastra nalazi Obeležena Staza... i da čak i tu postoji Kundalini, uviđamo da kod Daata postoji tajna bilo daje u pitanju raðanje ili preporaðanje, ključ za ispoljavanje svih stvari a putem razlikovanja suprotstavi]enih parova i njihovog Jedinstva u Trećem.
(Dajon Fortjun, Mistična Kabala, London, Bratstvo Sre-dišnjeg Svetla, 1957,7.19)
Sve u svemu nisam morao da se brinem o Manuciju, već o ču-desnoj avanturi sa kovinama. Otpočeo sam svoje istraživanje milan-skih biblioteka. Krenuo sam sa priručnicima, iz njih sam sačinio bi-bliografiju, a odatle sam tragao za više manje starim originalima, gde sam mogao da pronaðem pristojne ilustracije. Šta ima gore nego ilustrovati poglavlje posvećeno svemirskim letovima kakvom foto-grafijom najnovije američke sonde. Gospodin Garamonmije ukazao da u najmanju ruku želi kakvog anðela od Dorea.
Zgrnuo sam hrpe zanimljivih reprodukcija, ali nisu bile dovolj-ne. Kada se sprema neka ilustrovana knjiga, da bi se načinio valjan izbor potrebno je uzeti tek svaku desetu sliku. Isposlovao sam dozvolu da odem u Pariz, na četiri dana. Pre-malo da bih obišao sve arhive. Otišao sam sa Lijom, u četvrtak sam stigao a imao sam rezervisanu voznu kartu za ponedeljak uveče. Na-pravio sam silnu grešku što sam odredio Školu za ponedeljak, a u po-nedeljak sam otkrio da Škola baš tim danom nije otvorena. Prekasno, vratio sam se praznih šaka.
Belbo je zbog toga bio jako ljut, no sakupio sam toliko zanimlji-vih stvari i poslali smo ih na uvid gospodinu Garamonu. Prelistavao je reprodukcije koje sam prikupio, od kojih mnoge u boji. Zatim je po-gledao kvalitet izrade i dozvolio da mu se otme jedan zvižduk:
— Dragi moj, dragi moj, ovo što radimo je jedna misija, radi se za kul-turu, to je bez daljnjeg, ali nismo Crveni Krst, rekao bih još, nismo Unicef. Zar je bio potreban sav ovaj materijal? Recimo, vidim ovde jtidnog gospodina u gaćama sa brkovima kao u Dartanjana, okruže-nog kozorogom i nerazumljivim recima, ali šta je, Mandrak?
— Prapočetak medecine. Uticaj zodijaka na razne delovetela, su odgovarajućim lekovitim travama. I minerali, uključujući metale. Dokrina kosmičkih znakova. Uto vreme granice između nauke i ma-fiju bile su još uvek nedovoljno jasne.
Zanimljivo. Ali ova naslovna strana, o čemu govori? Mojsi-|§VHkii l'iloHol'ija. Kakve sad veze imu Mojsijo, nisu li to predaleki
To ju ruHpruva o ungumtum armarium ili weapon salve.

215Slavni lekari čitavih pedeset godina raspravljaju o toj masti, kojom pošto se premaze oružije ranjavanja, može da se izleči rana.
— Ludosti. I to je nauka?
— Ne u onom smislu kako je mi danas shvatamo. Ali rasprav-ljali su o tome jer su tek nešto pre toga bila otkrivena čuda sa magne-tom, i stoga su bili ubeđeni da su moguća delovanja sa rastojanja. Kao stoje govorila i magija. Pa onda delovanje sa udaljenosti za delo-vanje sa udaljenosti... Shvatate, ovi se varaju, no Volta i Markoni se ne varaju. A šta su elektricitet i radio ako ne delovanje sa udaljeno-sti?
— Vidi, vidi. Sjajan je naš Kazaubon. Nauka i magija što idu pod ruku, a? Velika ideja. Pa onda bacimo se na to, odvadite mi malo od ovih ružnih dinama, i stavite više Mandraka. Kakav demonski prizvuk, ne znam ni sam, na zlatnoj podlozi.
— Ne bih želeo da preteram. Ovo je čudesna avantura sa meta-lima. Bizarnosti su u redu samo kad padnu na pravo mesto.
— Čudesna avantura sa kovinama trebala bi pre svega da bude priča o njegovim pogreškama. Ubaci se odgovarajuća bizarnost a zatim se u objašnjenju proglasi lažnom. I čitalac se oduševi, jer uviđa da su čak i veliki ljudi bili u zabludi kao i on sam.
Opisao sam jedno čudno iskustvo koje sam imao duž Sene, ne-daleko od Keja Sen— Mišel. Ušao sam u jednu knjižaru koja je, počev od dveju simetričnih vitrina, veličala sopstvenu šizofreniju. Sa jedne strane dela o kompjuterima i budućnosti elektronike, a sa druge iskl-jučivo okultne nauke. I tako skroz: Jabuka i Kabala.
— Neverovatno, rekao je Balbo.
— Potpuno je jasno, kazao je Diotalevi. — Ili barem, ti si pos-lednja osoba koja bi trebalo da se začudi, Jakopo. Svet mašina nastoji tla iznađe tajnu stvaranja: slova i brojevi.
Garamon je ćutao. Sklopio je ruke, kao da se moli i uperio po-f.led ka nebu. Potom pljesnu dlanom o dlan: — Sve ovo što ste danas rokli učvršćuje me samo u jednom uverenju koje već više dana... No svo u svoje vreme, još o tome moram da razmislim. Samo napred gu-ru j U;, Bravo Kazaubon, obnovićemo vam i ugovor, vi ste zaista dra-Koccmi saradnik. I gurajte, gurajte što više Kabale i kompjutera. Kompjutere prave sa silicijumom. Jesam li u pravu?
— Ali silicijum nije nikakav metal, on je metaloid.
— Hvatate se za morfologiju reci? Pa šta je, rosa rosarum? Kompjuter. I Kabala.
— Da nije nikakav metal, bio sam uporan.
Otpratio nas je do vrata. Na pragu mije rekao: — Kazaubon, izduvnšlo j(! svojevrsna umetnost, a ne nikakva nauka. Ne pravimo rovolucionaro, jor vroitu; za In jo prošlo. Gurnito Kabalu. A, što se tiče vaših poznatih troškova, u/.ro su ni sobi slobodu da vam otpišem kuAol. No i/, Škrtosti, nndum ;r da ini dnjotoi zajam. Ali nema sumnje dii jo za sumo istraživani«' ml vi-Hkti koristi, kuko <lu kužem, Izvestan spiiriiitiski duh. I)i? u).;11<"11c Im ?;<• izvalilo poli't
21 H
Ponovo nas je pozvao nekoliko dana kasnije. Bio mu je u kan-celariji, kako je rekao Belbu, neki posetilac sa kojim je želeo da nas upozna.
Otišli smo. Garamon je bio zauzet jednim krupnim gospodi-nom, sa licem tapira, dva plava brka ispod jednog nosa velikog kao u životinje, i potpuno bez donjeg dela lica. Učinilo mi se da ga pozna-jem, zatim sam se setio, bio je to profesor Bramanti koga sam slušao u Riju, referent ili šta već u vezi ,sa tim redom društva Ruže i Krsta.

— Profesor Bramanti, rekao je Garamon, drži da bi bio pravi trenutak, za jednog izdavača koji pokazuje razumevanje i osećaj za kulturnu klimu trenutka, da pokrene jednu ediciju posvećenu okult-nim naukama.
— Za... Manucija, savetovao je Belbo.
— Pa za koga drugog? lukavo se nasmešio gospodin Garamon.
— Profesor Bramanti, koga mi je između ostalog preporučio jedan dragi prijatelj, doktor De Amičis, autor one sjajne Hronike zodijaka koju smo objavili ove godine, žali se da među raznoraznim posto-jećim edicijama u oblasti — gotovo uvek delima autora nedovoljne ozbiljnosti i verodostojnosti, očite površnosti, nepoštenja, nekorekt- -nosti, rekao bih još, nepreciznosti — nije uopšte dovoljno posvećeno pažnje bogatstvu, produbljenosti na ovom polju studija...
— Sazrelo je vreme za takvu revalorizaciju svojevrsne anah-ronične kulture, posle kraha sa utopijama modernog sveta, rekao je Bramanti.
— Ta vam para vredi, profesore. No, morate da nam oprostite
— bože moj neću da kažem neznanje, ali u najmanju ruku naše nes-nalaženje u oblasti: na šta vi mislite kada govorite o okultnim nauka-ma? Na spiritizam, astrologiju, crnu magiju?
Bramanti napravi jedan bezvoljni pokret: Za ime bogal Ali to su izmišljotine koje su namenjene za naivne duše. Ja govorim o nauci, premda okultnoj. Naravno, čak i astrologija, može to da bude, ali ne samo da bi daktilografkinja znala hoće li sledeće nedelje da sretne mladića svoga života. Bila bi to pre svega neka studija o Deka-nima, toliko za sada.
— To vidim. Naučno. Stvar je u potpunosti na našoj liniji, jasno, ali da li biste bili nešto iscrpniji?
Bramanti se opustio u fotelji i prošetao očima okolo po sobi, kao da traga za astralnom inspiracijom. — Poželjni su primeri, sva-kuko. Rekao bih daje idealan čitalac jedne edicije tog tipa najvero-vutnijo noki sledbenik društva Ruže i Krsta, pa dakle pravi stručnjak in nuu/iam, in necromantiam, in astrologiam, in geomantiam, in py-i otmmtiam, in hydromantiam, in chaomantiam, in medicinam adep-tuin, tlu citiram knjigu Azota-onu koju je jedna tajanstvena devojka |irtulala SLavroforu, prema priči u Raptus philosophicumu. No ono kujo posuđuje pravi sloðbonik zahvata i druge oblasti, tu je fi-koja tretira okultna fiziku, statiku, dinamiku, i kinema-liltii ii.'iimln^u ili ezotorična hioloy,ija, i proučavanju duhova pri
217rode, hermetička zoologija i biološka astrologija. Dodajte kosmogno-siju, koja proučava astrologiju ali u astronomskom ključu, ali i kos-mološkom, fiziološkom, ontološkom tu je i antropognosija, koja proučava homologijsku anatomiju, nauke proricanja, fiziologija fluida, psihurgija, socijalna astrologija i hermetizam istorije. Zatim tu su kvalitativne matematike, a to znači kako mi vi ukazujete arit-mologija... Ali preliminarna znanja tražila bi kosmografiju nevidlji-vog, magnetizam, duhove, snove, fluide, psihometriju i vidovitost — a time i proučavanje drugih pet hiperfizičkih čula — da i ne govorimo o horoskopskoj astrologiji, koja predstavlja već svojevrsno izopača-vanje znanja ukoliko nije vođena uz svu potrebnu predostrožnost — a zatim fiziognomika, čitanje misli, veštine proricanja (tarok, urok) tamo do viših stepena kao što su proroštvo i zanos. Poseglo bi se za neophodnim podacima o upotrebi fluida, ahemiji, spagirika, telepa-tija, egzorcizam, ceremonijalna i evokativna magija, bazična teurgi-ja. A

za pravi pravcati okultizam savetovao bih istraživanja na polju izvorne Kabale, bramanizma, gimnosofije, hijeroglifa iz Menfisa...
— Templarska fenomenologija, dobacio je Belbo. Bramanti se ozario. — Bez svake sumnje. No zaboravio sam,
pre bilo kakvog pojma iz nekromantije i vradžbina nebele rase, ono-mantija, proročki zanosi, slobodna taumaturgija, sugestije, joga, hip-noza, mesečarstvo, živinajedinjenja... Vronskije što se tiče mističkih tendencija predlagao uzimanje u obzir tehnika opsednutihiz Ludena, božjaka Svetog Medarda, mističnih pojila, egipatskog vina, eliksira života i tajnih otrova. Što se tiče izvora i načela zla, premda shvatam da se tu dolazi do najpoverljivije sekcije eventualne edicije, rekao bih cl a se treba gotovo saživeti sa misterijom Belzebuba kao sa samim ra-zaranjem, i Satane kao detroniziranog kneza, Eurinoma, Moloha, in-kuba i sukoba. Što se tiče pozitivnog načela, tu su nebeske misterije svetog Mihajla, Gavrila i Rafajla i agatodemona*. Potom misterije I/ide, Mitre, Morfeja, Samotrake kao i Eleuzinske pa prirodne miste-rije muževnosti, falus, Drvo Života, Ključ Znanja, Bafomet, čekić, prirodne misterije ženske seksualnosti, Cerera, Kteja, Patera, Kibela, IsUir.
Gospodin Garamon se nagnuo napred i osmehnuo se uz napo-menu: — Nemojte da preskočite gnostičare...
— A to svakako ne. Premda po određenim pitanjima kruži sva-kakva loša roba, lišena svake ozbiljnosti. U svakom slučaju svaki zdravi okultizam predstavlja jednu Gnosu.
— To sam i ja govorio, rekao je Garamon.
— To sve bi bilo sasvim dovoljno, rekao je Belbo blago upitnim tonom
Bnimunti je napućio obraze, postajući odjednom od tapira hi(*:iik Dovoljno... kao inicijtiva, no i zn inicirane — ako mi dozvo-lilo (In :;<? |)oifiinm ročimo. Ali već sa podounUik naslova mogli biste da

pokrijete jedan krug od hiljada i hiljada čitalaca, koji ne očekuju ništa drugo do jednu pouzdanu reč... Uz ulaganje od par stotina mi-liona - dolazim pravo kod vas doktore Garamon budući da znam da ste spremni na najplemenitije avanture — i skroman procenat za mene, kao urednika edicije...
^ Bramanti je rekao i previše i u očima Garamona izgubio svaku podršku. U stvari bio je ispraćen u žurbi i uz velika obećanja. Uobiča-jeno savetodavno telo pažljivo će da razmotri predlog.
21942
Ali znajte da smo svi mi složni, bilo šta da kažemo. (Turba Philosophorum)
Kada je Bramanti izašao, Belbo je zapazio da bi trebalo odmrz-nuti stvar. Gospodin Garmon nije razumeo o čemu je reč te je Belbo pokušao sa nekoliko učtivih fraza, ali bez uspeha.
— U svakom slučaju, reče Garamon, — da ne pravimo teškoće. Ovaj gospodin nije kazao ni pet reci, a ja sam već video da to nije kli-jent za nas. On sam. Ali oni o kojima on govori, autori i čitaoci, oni da. Taj Bramanti je upravo došao da potkrepi neka razmišljanja kojima se bavim već nekoliko dana. Gospodo evo. I uze teatralno tri knjige sa sanduka.
— Ovde imamo tri toma izašla ovih godina, i sva tri uspešna. Prvi je na engleskom i nisam ga čitao, no pisac je jedan čuveni kri-tičar. I staje napisao? Pogledajte podnaslov, jedan gnostički roman. A pazite sada: očito, roman.sa kriminalističkom podlogom, jedan

bestseler. Io čemu govori? 0 jednoj gnostičkoj crkvi u okolini Torina. Vi već znate ko su ti gnostici... — I tu je zastao odmahnuvši rukom: — Ne mari, dovoljno mije da znam da su oni jedna demonska tvorevi-na... Znam, znam, možda previše brzam, no ne želim da govorim kao vi, želim da govorim kao taj Bramanti. U ovom trenutku bavim se iz-davaštvom, nisam profesor uporedne gnoseologije ili staja znam če-ga. Šta me je to izazvalo, učinilo mi se privlačnim, zanimljivim, čak mudrim u izlaganju Bramantija? Ta neverovatna sposobnost da sve zgrne na gomilu, on se nije pozvao na gnostike, no videli ste da bi to vrlo lako mogao, od geomantije, gerovitala i radamesa do žive. A zašlo sam se uhvatio za to? Zato što ovde imam jednu drugu knjigu, jodnoj; poznatog novinara, kojapripovedaneverovatne stvari koje se dopadaju u Torinu, Torinu kažem, tom gradu automobila: vradž-biiio, crne mise, prizivanja ðavola, i sve to za svet koji plaća, ne za si-rolano sa juga. Kazaubone, Belbo mijerekao dastižeteizBrazilaida nM! prisustvovali satanističkim obredima tamošnjih divljaka... Odlično, kasnije ćete mi reći staje to u stvari bilo, no svejedno, Brazil jo ovde, gospodo. Neki dan sam lično ušao u tu knjižaru, kako se zvaše, no svejedno, ta knjižara je pre šest, sedam godina prodavala anarhističke brošure, pa revolucionara, tu-pamarosa, terorista, re-kao bih čak, marksista... Dakle? I čime je snabdevena? Stvarima o kojima govori Bramanti. To je istina, nalazimo se vremenima opšte konfuzijo i ako odot.e u neku katoličku knjižaru, u kojoj je svojevre-innno mo^ao da so nade isključivo kulolii/is, sada u njoj možete da mirinlu čak i provrurinovanju 1,utora, no bar noći! prodavati kakva knjiga u kojoj ho Ivrrii kako jo roligga člNta podvala. Naprotiv, u kn-jižarama kuju sumi spornomu) prodaju no iniLoii vrrnioi kao i oni koji opniliijn vri u, u nvu btiilin'i du NO dolirtuJodim inm luiko bili rokao...

2'JA)

— Hermetične, nabacio je Diotalevi.

— Evo, verujem daje prava reč. Video sam barem deset knjiga o Hermesu. I ja ću vam govoriti o jednom projektu Hermes. Prela-zimo na tu granu.

— Na zlatnu granu, rekao je Belbo.

— Baš tako, rekao je Garamon, a da nije uhvatio citat — to je zlatna žila. Ja sam shvatio da ovi gutaju sve, samo ako je hermetičko, kako biste vi rekli, samo ako govori suprotno od onoga što su nalazili u školskim knjigama. A verujem čak daje u pitanju nekakav kulturni imperativ: nisam nekakav dobročinitelj po pozvanju, ali u ovim tako mračnim vremenima ponuditi kakvu veru nekome, kakav prozorčić u natprirodno... Garamon oduvek ima jednu naučnu misiju... Belbo se ukrutio. — Učinilo mi se da ste mislili na Manucija.

— Na obe. Pazite. Preturao sam po toj knjižari, a zatim sam otišao u drugu, ozbiljniju, gde je bila odlična polica sa okultnim nau-kama. 0 tim temama postoje studije na univerzitetskom nivou, i na-laze se pored knjiga koje su napisali ljudi poput ovog Bramantija ov-de. Sada ćemo da razmotrimo: Ovaj Bramanti tu nikada nije ni sreo univerzitetske autore, no čitao ih je, i čitao ih je kao sebi ravne. To je ona vrsta ljudi koja što god da joj kažete smatra da se odnosi na njene probleme, kao u priči o mački gde dok se bračni par svađa oko raz-voda ona misli da raspravljaju o njenom doručku. Videli ste to i vi Belbo, vi ste nabacili ovde slučaj sa templarima, i onje odmah, okej, i templari, i Kabala i lutrija i gledanje u šoljicu. U pitanju su svaštojedi. Svaštojedi. Videli ste lice Bramantija: pravi glodar. Neizmerna pu-blika, podeljenau dve velike kategorije, već je vidim kako mi defiluje pred očima kao čitava legija. Naročito oni koji o tome pišu, a

Manu-cio je tu širom otvorenih ruku. Dovoljno je privući ih otvaranjem jedne edicije koja bi bila uočljiva, koja bi se mogla nazvati, da vidi-mo...
— Smaragdna tablica, rekao je Diotalevi.
— Šta rekoste? Ne, previše je čudno, meni na primer ne kazuje ništa, trebalo bi nešto što podseća na šta drugo...
— Razotkrivena Izida, rekao sam.
— Razotkrivena Izida! Zvuči odlično, Kazaubone svaka čast, tu spadaju Tutankamon, skarabeja iz piramide. Razotkrivena Izida, sa jednom umereno zlokobnom naslovnom stranicom, ne previše. I idemo dalje. Zatim tu je druga povorka, oni što kupuju. Lepo, prija-telji moji, vi mi kažete kako Manucio nije zainteresovana za one koji kupuju. Nije li lekar upravo to rekao? Ovoga puta Manucio prodaje, gospodo, biće to jedan kvalitativni skokl I konačno ostaju studije naučnog nivoa, a tu izlazi na scenu Garamon. Pored istorijskih stu-dija i univerzitetskih edicija, tu bi se našao jedan ozbiljan savetnik i objavili bismo tri ili četiri knjige godišnje, u jodnoj ozbiljnoj, strogoj, odicyi, sa naslovom eksplicitnim ali no i slikovitim...
— Honnetička, nikao je Diotulovi.
Odlično. Klasično, doHlojunsivimo. Vi ćoto da me upitate
221zbog čega trošiti novac sa Garamonom kada možemo da ga zaradimo sa Manucijem. Ali ozbiljna edicija će da posluži kao mamac, privući će razborite ličnosti koje će dati nove predloge, ukazati na smer, a po-tom će privući i druge, razne Bramantije, koji će biti skrenuti ka Ma-nuciju. Izgleda mi savršen projekat, Projekat Hermes, čista unosna transakcija, koja će da učvrsti savršeni protok između dveju kuća... Gospodo, na posao. Obiđite knjižare, obogatite bibliografije, pre-tražite kataloge, pogledajte šta se radi u drugim zemljama... A zatim ko zna koliko ljudi se naredalo ispred noseći blago određenog tipa, a odbacili ste ih zato što nam nisu poslužili. I preporučujem vam, Ka-zaubone, čak i u istoriju metala stavimo nešto od alhemije. Zlato je je-dan metal rad sam da verujem. Neka komentari uslede posle, znate da sam otvoren za kritike, napomene, poricanja, kako se već po-našaju kulturne osobe. Projekat postaje izvršan od ovog trenutka. Gospođo Gracija, pustite da uđe tog gospodina koji čeka već dva časa, to nije način ophođenja sajednim Autorom! — rekao je, otvori-vši nam vrata i nastojeći da ga čuju sve do salona za čekanje.
22:'
43 Osobe koje srećemo na ulici... u potaji se odaju delatno-
stima Crne Magije, povezuju se ili nastoje da se povezu sa Duhovima Tame, kako bi ispunili svoju žudnju za ambici-jom, mržnjom, ljubavlju, kako bi činili —jednom rečju — Zlo.
(J. K. Uismans, Predgovor za Ž. Boa, Satanizam i magija, 1895, str. VIII—IX)
Verovao sam da je projekat Hermes tek jedna ideja u pred-nacrtu. Nisam još poznavao gospodina Garamona. Dokje mene u da-nima što su sledili hvatao mrak u biblitekama u potrazi za ilustraci-jama o metalima, kod Manucija su već uveliko radili.
Dva meseca kasnije našao sam kod Belba, tek« izašao iz štampe, jedan broj Parnasa na Enotriji, sa podužim člankom, »Prepo-rod okultizma«, u kome poznati hermetičar doktor Mebius — najno-viji Belbov pseudonim, kojim je sakupio prve poene za Projekat Her-mes — govori o čudesnom preporodu okultnih nauka u modernom svetu i najavljuje da se Manucio uskoro pridružuje tim tokovima svo-jom novom edicijom Razotkrivene Iziđe.

U međuvremenu je gospodin Garamon napisao niz pisama raznoraznim revijama za hermetizam, astrologiju, tarok, ufologiju, potpisujući se svakojakim imenima, i tražeći obaveštenja o novoj edi-ciji koju je najavio Manucio. Usled čega su mu iz redakcija tih revija telefonirali tražeći obaveštenja a on se pravio nevešt, objašnjavajući da ne može još da obelodani prvih deset naslova, koji su uostalom io-nako u procesu obrade. Na taj je način okultistički univerzum, neo-sporno već toliko uznemiren neprekidnom tutnjavom tam tama, po-stao sasvim uključen u Projekat Hermes.

— Pretvorimo se u cvet, govorio nam je gospodin Garamon, tek što nas je sazvao u dvoranu sa kartama — i pčelice će da slete.

Ali to nije bilo sve. Garamon je želeo da nam pokaže reklamni prospekt: jednostavnu stvarčicu, na četiri stranice, ali na sjajnom papiru. Prva je stranica trebalo da predstavi shemu buduće naslovne utrtim; čitave serije, neka vrsta zlatnog pečata (zvao se Solomonova Zvo/.ðu, objašnjavao je Garamon) na crnoj osnovi, ivica stanice bila ju uokvirena dekoracijama koje su podsećale na mnogobrojne vt)tu":i(':(! svastika (azijska svastika/ objasnio nam je Garamon, ona koju ido u sinoru sunca, ne ona nacistička koja ide u smeru kazaJjke. nit niiI.u). Povrh svega, na mestu za naslove dela, natpis: »imamnogo Hl vini mi Mobu i /ciniji...« Na unutrašnjim stranicama su se proslav-(jull iiHposi Miiiiucija u službi kulture, zatim je pomoću par upečatlji-vih nIo^uu! isticanu činjenica da savremeni svet zahteva mnogo mudrije potvrdo od onih koje može da pruži nauka: »Iz su TibotuJedno zaboruv^ono znanje — radi du- /upadu.«

/

, Iz lltildej Iuivini).; pinpoiml.Belbo gaje upitao kome odlaze reklamni prospekti, a Garamon se nasmejao kao što se smeje, rekao bi Belbo, izmučena duša asam-skog radže.

— Potrudio sam se da mi pošalju iz Francuske godišnjak svih tajnih društava koja postoje danas u svetu, i nemojte da me pi-tate čemu može da nam posluži jedan javni godišnjak tajnih druš-tava, postoji, evo ga ovde, izdanje Anri Vejrijea, sa adresom, brojem telefona, poštanskim brojem. Još, vi Belbo, pogledajte i odstranite ona koja ne dolaze u obzir, budući da tu vidim čak i jezuite, Opus Dei, Karbonare i Rotarijance, no potražite sva ona sa okultističkim priz-vukom, ja sam neka tu već obeležio.

Prelistavao je: — Gledajte: Apsolutisti (koji veruju u metamor-fozu), Društvo Eteričara iz Kalifornije (telepatske relacije sa Mar-som), Astara iz Lozane (zakletva apsolutne tajnosti), Atlantidi u Veli-koj Britaniji (potraga za izgubljenom srećom), Graditelji Adituma u Kaliforniji (alhemija, kabala, astrologija), Kružok E. B. iz Perpinjana (posvećen Hator, boginji ljubavi i zaštitnici Planine Mrtvih), Kružok Elifas Levi iz Mola (nije mi poznato koje taj Levi, mora daje to onaj francuski antropolog ili kako se već zvaše), Vitezovi Templarskog Sa-veza iz Tuluza, Druidski Kolegijum Galija, Spiritistički Konvent Žeri-koa, Kosmička Crkva Istine iz Floride, Tradicionalistički Seminar iz Ekona u Švajcarskoj, Mormoni (ove sam čak jednom našao u nekom krimi romanu, no verovatno tih više i nema), Mitraistička Crkva u Londonu i Briselu, Satanina Crkva Los Anðelesu, Ujedinjena Lucife-rijanska Crkva Francuske, Rozenkrojcerska Apostolska Crkva u Bri-selu, Čeda Tame ili Zeleni Red na Zlatnoj Obali (ovi možda ne, ko zna na kome jeziku pišu), Hermetička Oksidentalna Škola iz Montevidea, Nacionalni Institut za Kabalu na Menhetnu, Hram Centrale Ohajo za Hermetičke Nauke, Tetra—Gnosis iz Čikaga, Drevna Braća Ruže i Krsta iz SenSir—sir—Mera, Bratstvo Jovanovaca za Vaspostavljanje Templara u Kaselu, Internacionalno Bratstvo Iziðe u Grenoblu, Drevni

Bavarski Iluminati iz San Franciska, Svetilište Gnose iz Šer-man Ouksa, Gralska Fondacija Amerike, Gralsko Društvo Brazila, Hermetičko Bratstvo iz Luksora, Rozenkrojcerovski Lektorijum u Holandiji, Gralski Pokret u Štrazburgu, Anubisov Red u Njujorku, Hram Crne Zvezde u Mančesteru, Odinovska Zajednica na Floridi, Orden Podvezice (tu mora da je umešana čak i engleska kraljica), Red Vrila (neonacistička masonerija, bez adrese), Hramovna Milicija iz Monpelijea, Suvereni Red Solarnog Hrama u Montekarlu, Ružin Krst iz Harlema (jeste videli, sada, čak i crnci), Vika (luciferijansko udruženje keltskog obreda, prizivaju 72 duha iz Kabale)... dakle, treba li da nastavim?

- Postoje sva ta, ozbiljno? — upitao je Belbo.

Još i vi:;e. Na posao, napravite definitivni izbor a onda ćemo slati. Inko su si.r.mri. Modu takvima putuju vesti. Sada ostaje samo joll jodnu Htvai il.i ;r učini. Treba kružiti po pravim knjižarama i vo-diti rn/.tfovoni n<- \,iiuo nu knjižarima vu<: i sa kUJontima. Ubaciti u razgovoru ilu puntoji takva i takvu mlic^jn,

Diotalevi mu je istakao da oni ne bi trebalo da se ispoljavaju na takav način, trebalo bi pronaći propagatore sklone oćiukanju, i Gara-mon je kazao da ih pronađu: — Samo ako ništa ne koštaju.

Odličan zahtev, prokomentarisao je Belbo pošto smo se vratili u kancelariju. No bogovi podzemlja su nas čuvali. Baš u tom trenutku ušla je Lorenca Pelegrini, zračeći više nego ikad, Belbo je prosijao, ona je videla reklamne prospekte i zainteresovala se.

Kako je znala za projekat kuće pored, lice joj se ozari: — Divno, imam jednog strašno simptičnog prijatelja, bivšeg urugvaj-skog tupamarosa, koji radi u jednoj reviji koja se zove Picatrix, vodi me uvek na spiritističke seanse. Sprijateljila sam se sa jednim izvan-rednim ektoplazmom, sad već redovno pita za mene čim se materija-lizuje!

Belbo je pogledao Lorencu kao da hoće nešto daje upita, zatim je odustao. Verujem daje već potpuno navikao damuLorancapravi izuzetno uznemirujuće posete, ali je odlučio da se pozabavi samo onima koje bacaju senku eventualno na njegov ljubavni odnos (voleo ju je?). A u toj napomeni o Picatrixu više nego i sama sablazam pu-kovnika naslutio je onu izuzetno simpatičnog Urugvajca. Ali Lorenca je već uveliko govorila o drugom i otkrivala nam kako lično posećuje mnoge od ovih malih knjižara gde se prodaju knjige kakve je Razotk-rivena Izida stavila u svoj izdavački plan.

— To treba da vidite, znate, govorila je. — Tu nalazim lekovite trave, i uputstva za pravljenje homunkulusa, baš poput Fausta sa Je-lenom od Troje, ah Jakopo ajde da ga napravimo, toliko bih želela jednog homunkulusa od tebe, posle bismo ga držali kao kakvo pse-tance. Prosto je, ova knjiga kaže daje dovoljno u jednoj bočici saku-piti malo ljudskog semena, neće ti biti teško, nadam se, nemoj da cr-veniš šašavko, zatim to pomešaš sa hipomenom, tako da liči na teč-nost koja se luči... izlučuje... kako se ono kaže?...

— Sekret, dobacio je Diotalevi.

— Jel' moguće? Konačno to što izlučuju gravidne kobile, shva-tam da je to mnogo teže, da sam ja gravidna kobila ne bi mi bilo po volji da dolaze po moju hipomenu, posebno ako su neznanci, ali veru-jom da se sve to može da nađe u pakovanju, kao i tucane agar alge. Zatim sve to staviš u jednu posudu i pustiš da se četrdeset dana kiseli i zapažaš kako se malo po malo oblikuje jedna figurica, mali fetus, koja tokom sledeća dva meseca postaje cakani homunkulus, izlazi i Htuvlja se u tvoju službu — verujem da nikada i ne umiru, pomisli da ću ti donoti čak i cveće na grob kad budeš mrtav I

-- A šta drugo još nalaziš u tim knjižarama? upitao je Belbo.
— Fantastičan svet, svet koji govori sa anđelima, koji pravi /.Iul.i>, a zatim profesionalne maðioničare sa licem profesionalnih maðioničara...
— Kakvo je to lice profesionalnih maðioničara?
-— Ol)iČno imaju kukast nos, obrve poput kakvog rusa i gra-li<<;l|ive oči, nose dugu kosu, kao Hvojovremeno slikari, ibradu, ali ne
225
•i') Agustu, pokoja dlačica tu i tamo, a brkovi se protežu i padaju preko usana u ćubicama, ali sa naporom, jer usna je dosta podignuta zu-bima, sirotim koji strče, dajući pomalo konjski izraz. Sa takvim zu-bima ne bi trebalo ali slatko se smeju, no te oči (rekla sam vam da su grabežljive, zar ne?) gledaju te na način koji zaista uznemiruje.
— Lik hermetičara, prokomentarisao je Diotalevi.
— Jel' tako? Vidite, dakle. Kad uðe neko da traži knjigu, re-cimo, sa molitvama protiv zlih duhova, ovi knjižaru odmah savetuju odgovarajući naslov, koji je ustvari onaj koji knjižar ne poseduje. Ako se pak sprijateljiš sa njima i zapitaš ih nije li ta knjiga stvarno od kori-sti, ponovo se smeškaju sažaljivo kao da se ophode sa detetom i sao-pštavaju ti da sa ovom vrstom stvari treba biti posebno obazriv. Za-tim ti navode slučajeve ðavolske od kojih su prepatili njihovi prija-telji, nato se ti uplašiš, a oni te uveravaju daje često u pitanju samo histerija. Konačno, nikada i ne znaš da li u to veruju ili ne. Cesto mi knjižari poklanjaju štapiće tamjana, jednom mi je neki dao jednu ručicu od slonovače protiv uroka.
— Pa ako se nameriš, kazao joj je Belbo, — obilazeći takva me-sta upitaj znaju li šta o ovoj poslednjoj Manucijevoj ediciji, i čak po-kaži reklamni prospekt.
Lorenca je otišla i odnela desetak prospekata. Pretpostavljam da je u toku sledeće nedelje čak i ona svojski radila, no tada nisam ve-rovao da stvari mogu da se razvijaju takvom brzinom. Već posle par meseci gospoða Gracija nije znala gde joj je glava od ovih vražjih slugu, kako smo definisali ove SAIZ okultističkog usmerenja. A, shodno njihovoj prirodi, bilo ih je u rojevima.
226
44
Priziva sile sa Trpeze Sjedinjenja poštujući Vrhovni Obred Pentagrama, sa njegovim Aktivnim i Pasivnim Du-hom, sa Eheieh i Agla. Vraća se oltaru izaziva na sledeći način Duhove Enoha: 01 Sonuf Vaorsag Goho Iad Balt, Lonsh Calz Vonpho, Sobra Z—01 Ror I Ta Nazps, od Graa Ta Malprg... Ds Hol—q Qaa Nothoa Zimz, Od CommahTa Nopbloh Zien...
(Izreil Rigardi, Jedinstveni Prikaz Učenja, Obreda, Svečanosti Hermetičkog Reda Zlatnog Svanuća, Obred Nevidljivosti, SentPol, LuelinPablikejšns, 1986. str. 423)
Imali smo sreće, i obavili smo prvi razgovor visokog dometa, barem što se tiče naših početnih namera.
Za tu priliku trio je bio potpun, ja Belbo i Diotalevi, a malo je nedostajalo pa da po ulasku gosta ne ispustimo krik iznenaðenja. Imao je facies hermetica kako je to opisala Lorenca Pelegrini, a povrh svega bio je u crno odeven.
Ušao je oprezno gledajući oko sebe i predstavio se (profesor Kamestres). Na pitanje »čega profesor?« učini jedan neodreðen pok-ret, kao da nas upozorava na opreznost. — Oprostite, rekao je, ne znam da li se vi zanimate za problem sa čisto tehničke, komercijalne tačke gledišta ili ste povezani sa kakvom inicijacijskom grupom...

Umirili smo ga. — Svakako ne deluje baš previše mudro sa moje strane, rekao je, — ali nisam baš raspoložen da stupim u vezu sa nekim iz OTO—a. Potom, zatečen našom neodlučnošću: — Red Hrama Istoka, tajno društvance takozvanih poslednjih vernika Alistera Kroulija... Primećujem da ste vi izvan... Tako je bolje, neće biti, predrasuda sa vaše strane. Prihvatio je da sedne. — Jer, vidite, delo kuje bih sada želeo da vam predstavim hrabro se svrstava nasuprot Krouliju. Svi mi, računajući tu i mene, još uvek smo vernici onih ob-javu iz Liber AMvel legis, koje je kao što možda znate diktirala Krau-liju 1904, u Kajru,jedna viša inteligencija po imenu Aivac. Ovogtek-Nl.n so pridržavaju sledbenici OTO—a, još i danas, i njegova četiri iz-(liinjii, od kojih je prvo devet meseci prethodilo izbijanju Balkanskih ni tovu, drugo devet meseci izbijanju prvog svetskog rata, treće devet iiuiH(!t;i kinesko japanskom ratu, četvrto devet meseci krvoprolićima Apimskot; građanskog rata...
Nišani mogao a da se ne prekrstim. Opazio je to i tužno se nas-iiiojUo; ./usna mije vaša nedoumica. Postoje ono što ja sada vama < luiumlm prodlog petog izdanja te knjige, šta bi moglo da se desi za de-vrtl mosori? Ništa, budite uverenijer ono štoja donosim kao ponovni |iitidlny, predstavlja uvećani Liber legis, budući da sam imao sreće da ni« poNoli no nokii obična visu int,oliHuncyu, već sam Al, vrhovno HHM'lo, tu josi, Iloor piiar Ki aut, koji ćo žutim postati dvojnik ili mi-
227stični blizanac Ra-Hoor-Khuita. Moja jedina briga, čak i radi spreča-vanja zlokobnih uticaja, jeste da se ovo moje delo nekako objavi o zimskoj dugodnevici.
— To možemo da vidimo, rekao je Belbo za ohrabrenje.
— Lično sam zadovoljan. Knjiga će napraviti pometnju u inici-jacijskim sredinama, jer kako i sami možete da shvatite moj mistički izvor je i zasnovaniji i ozbiljniji od onoga kod Kroulija. Ne znam kako Krouli može da pokrene obrede Zveri ne vodeći računa o Liturgiji Mača, Isključivo trzanjem mača može da se razume šta predstavlja Mahapralaya, ili Treće oko Kundalini. A zatim u svojoj aritmologiji, u celosti zasnovanoj na Broju Zveri, nije uzeo u obzir 93, 118, 444, 868, 1001, Nove Brojeve.
— Šta označavaju? upitao je Diotalevi odmah se uzvrtevši.
— Ah, rekao je profesor Kamestres, — kao stoje već rečeno u prvom Liber legisu, svaki broj je beskonačan, i tu nema razlike!
— Shvatam, rekao je Belbo. — Ali zar ne mislite da sve to iz-gleda malo mračno za običnog čitaoca?
Kamestres je gotovo poskočio na stolici. — Ali je apsolutno neophodno. Onaj ko bude shvatio ove tajne bez potrebnih priprema survaće se pravo u Ambis! Već i ovom objavljivanju u prikrivenom obliku ja se izlažem opasnostima, verujte mi. Ja se krećem u sredini koja slavi Zver, ali na mnogo radikalniji način od Kroulija, videćete moje stranice o congressus cum daemone, odredbe o hramovnim predmetima i telesnom spajanju sa Bludnicom i Zveri koju Ona Jaše. Krouli se zaustavio na telesnom spoju nazvanom protiv-prirodnim, ja nastojim da dovedem obred s onu stranu Zla kakvim ga zamiš-ljamo, ja dosežem do neshvatljivog, apsolutne čistote Goetie, posled njfig praga Bas—Aumgn—a i Sa—Ba—Ft—a...
Belbu je ostalo još samo da ispita finansijske mogućnosti Ka-nu stresa. To je sproveo dugim igrama reci, i na kraju je proisteklo da ovaj, kao ranije Bramanti, nije imao bilo kakvu nameru da se samofi-imnsira. Sada je započinjala faza u kojoj gaje trebalo otkačiti, uz obazrivu molbu da zadrže otkucani rad na jednonedeljnom razma-tranju, a da će se potom videti. Alije u toj tački Kamestres stegao na grudima rad tvrdeći da nikada nije bio

izložen tolikom nepoverenju, i izašao je prepuštajući nas uverenju kako poseduje zaista neobična sredstva da nas navede da požalimo što smo ga uvredili.
Za kratko vreme imali smo pak desetine rukopisa neosporne SAIZ prirode. Bio je potreban minimum izbora, pošto smo hteli čak i da prodajemo. Jedino da bi se nekako sve pročitalo, posezali smo za sadržajem, bacivši pogled, zatim smo o tome obaveštavali ova naša otkriću.
45
Iz toga proizlazi jedno neobično pitanje. Jesu li stari Egipćani poznavali elektricitet? (Peter Kolozimo, Bezvremena zemlja, Milano, Sugar, 1964, str. 111)
— Izdvojio sam" jedan tekst o iščezlim civilizacijama i tajanst-venim zemljama, rekao je Belbo. Čini se da je u početku postojao je-dan Mu kontinent, u predelu Australije, i odatle su se razgranali ve-liki migracioni tokovi. Jedan se usmerio na ostrvo Avalon, jedan na Kavkaz i izvore Inda, zatim tu su Kelti, utemeljivači staro-egipatske civilizacije i konačno Atlantida...
— Ispucana stvar: onim što su napisala gospoda o tom Mu ladno bih mogao da vas zatrpam za stolom, govorio sam.
— No možda od toga ima koristi. A zatim postoji jedno prelepo poglavlje o Grčkim migracijama na Jukatan, priča o bareljefujednog ratnika, u Ćićen Ici, koji liči na nekog rimskog legionara. Kao jaje ja-jetu...
— Svi šlemovi sveta imaju ili perjanicu ili grivu konjsku, rekao je Diotalevi. — I nije baš neki dokaz.
— Za tebe, ne i za njega. On pronalazi kult zmije u svim civili-zacijama te iz toga zaključuje da postoji jedan zajednički izvor...
— Ko se nije klanjao zmiji? rekao je Diotalevi. — Izuzev pri-rodno samog Izabranog Naroda.
— Da, oni su se klanjali telićima.
— To je predstavljalo samo jedan trenutak slabosti. Ja sam spreman da odbacim naprotiv ovo drugo, premda se to skupo plaća. Keltizam i arijstvo, Kali—juga, propast zapada i produhovljenost SS. Fostaću paranoik, ali čini mi se nacistički.
— Za Garamona ne mora da bude uvek kontraindikativno.
— Da, ali svemu postoji granica. Međutim, video sam jošjed-noga od tih zaluđenih, samo za gnome, ondine, salamandre, elfi i sil-l'ide, čarobnice... Ali, tu takođe dolaze u obzir izvori arijanske civili-zacije. Izgleda da se SS raðaju od Sedam Patuljaka.
— Ne Sedam Patuljaka, to su Nibelunzi.
— Ali ovi o kojima se govori to je Mali Narod, iz Irske. Čarob-nici! su zlo, a kepeci dobri, samo malo pakosni.
Pustimo to na stranu. A vi Kazaubon, šta ste vi videli? Siimo jedan neobičan tekst o Kristiforu Kolumbu: analizira iiju^iiv potpis i tu nalazi nešto što se odnosi na piramide. Njegova na-iimni I ti li i je da ponovo sagradi Jerusalimski Hram, budući daje bio vnllki majstor Templara u izgnanstvu. Budući daje kao stoje poznato liti* jiortuj'.iilski Jovrojin, i prema tonu: eksport za Kabalu, bajanjem HimlUjuinii smirio je. olujo i suzbio skorbut. Nisam pogledao tekstove Knlmli |i:i smatrani <ln ih j»> vidno IMoUilovl.
229— Sve sa pogrešnim hebrejskim pismom, preslikanim iz kn-jižica o Urocima.
— Pažljivo jer upravo biramo tekstove za Razgolićenu Iziðu. Ne bavimo se filologijom. Moguće da se ovim ðavoljim slugama do-pada hebrejsko pismo, proizašlo iz Bajanja. Nisam baš siguran u vezi sa svim doprinosima oko masonerije. Gospodin Garamon mije

pre-poručio da hodam u olovnim cipelama, ne bi želeo da se umeša u že-stoke rasprave između raznoraznih obreda. Ali ne bih zanemarivao ono u vezi sa masonskim simbolizmom u pećini Lurda. Ni ono drugo, mnogo lepše, u vezi sa pojavom jednog plemića, najverovatnije grofa ; od San Žermena, intimusa Frenklina i Lafajeta, u trenutku stvaranja zastave Sjedinjenih Država. Izuzev što objašnjava dobro značenje zvezdica, uvodi potpunu pometnju što se tiče pruga.

— Grof od Sen Žermena! rekao sam. Pazi, pazi I

— Zašto, poznajete ga?

— Ako vam odgovorim potvrdno nećete mi poverovati. Pu-stimo to. Ja ovde imam jedan užas od četiri stotine stranica usmeren protiv greški moderne nauke: Atom, jedna tipično jevrejska prevara, Ajnštajnova zabluda i mistična tajna energije, Galilejeva obmana i nematerijalna priroda meseca i sunca.

— Što se toga tiče, rekao je Diotalevi — ono što mi se najviše dopada jeste taj pregled fortovske nauke. ,

— I kakva je sad to? —~--\<

— Od izvesnog Čarlsa Hoja Forta, koji je sakupio ogromnu | zbirku neobjašnjivih vesti. Kiša od žaba u Birmingemu, otisci jedne | neverovatne životinje u Devonu, tajanstvena stepeništa sa čudnim tragovima na bilu nekih planina, neredovnost ekvinocijalne prece-sije, natpisi na meteoritima, crni sneg, krvave oluje, krilati stvorovi osam hiljada metara nad nebom Palerma, svetleći točkovi u moru, ostaci divova, masovno opadanje suvog lišća u Francuskoj, strmo- j glavo usmeravanje svega živog ka Sumatri, i prirodno svi otisci na Macu Pikćuu i ostalim vrhovima Južne Amerike koji potvrdjuju da su moćni svemirski brodovi u praistorijsko vreme sletali na tim mesti-rna. Nismo sami u svemiru.

— Uopšte nije loše, rekao je Belbo. — Ono što kopka, mene, to je naprotiv tih pet stotina stranica o piramidama. Da li ste znali da se Koopsova piramida nalazi upravo na tridesetoi_paraleli koja preseca najveći broj nastalih zemalja? Da geometrijski nalazi iz Keopsove pi-ramide predstavljaju iste one sa Obojenog Kamena u Amazoniji? Da j<! Kgipat imao dve pernate zmije, jednu sa Tutankamonovogprestola i ti rugu iz piramide Sakara, a što nas vodi do Kecalkoatla?

— Kakve sad veze ima Kocalkoatl sa Amazonijom, ako pred-stavlja dno meksičkog panteonu? upitao sam.

— Dobro, možda Ham pruviso zaturio konce. Sa druge strane kuko objasniti ftinjunicu tlu hu kipovi hii Uskršnjih ostrvamegaliti isto kuo i »ni kod Kultu? Jodnu od polinuzunHkih bogovu zovo se Ju i bez Ntunnjojtito Ind judtilt/.mn, popnidiuvnogugurtikoglo—v'u, volikop,i
dobrostivog boga. Jedan starostavni mekstički rukopis pokazuje zemlju kao nekakav kvadrat okružen morem, a u sredini zemlje na-lazi se piramida koja nosi u osnovi natpis Astlan, koji liči na Atlas ili Atlantidu. Zbog čega se sa obeju strana Atlantika nalaze piramide?

— Jer je jednostavnije izgraditi piramidu od sfere. Jer vetar pravi dune u obliku piramida a ne Partenona.

— Mrzim duh Prosvetiteljstva, rekao je Diotalevi.

— Nastavljam. Kult božanstva Ra pojavljuje se u egipatskoj religiji tek od Novog Carstva te stoga potiče od samih Kelta. Prisetite se svetog Nikole i njegovih sanki. U preistorijskom Egiptu sunčev brod bile su jedne sanke. Budući da u Egiptu te sanke nikako ne bi mogle da klize po snegu, njihovo bi poreklo moralo da bude nordij-sko...

Nisam se predavao: — Ali pre pronalaska točka sanke su se koristile čak i na pesku.
— Nemojte me prekidati. Knjiga govori da prvo treba usposta-viti analogije, a tek potom pronaći razloge. A tu kaže da su na kraju krajeva razlozi naučni. Stari Egipćani su poznavali elektricitet, inače ne bi uradili ono što su uradili. Jedan nemački inženjer koji se starao
0 kanalizaciji Bagdada otkrio je još uvek upotrebljive električne bate-rije koje su poticale tamo od Sasanida. Pri otkopavanju Vavilonije ugledali su svetlost akumulatori proizvedeni pre četiri hiljade godi-na. I konačno sam spasonosni kovčeg (koji je morao da prikupi ta-blice sa zakonima, Aronov štap i posudu sa manom iz pustinje) bio je neka vrsta električnog trezora sposobnog da oslobodi napon reda pet stotina volti.
— Video sam to već u nekom filmu.
— Pa onda? Šta mislite odakle izvlače ideje ovi scenaristi? Kovčeg je bio načinjen od akacijinog drveta, spolja i unutra oblože-nog zlatom — po istom principu kao električni kondenzatori, dva pro-vodnika odvojena izolacijom. Bio je okružen jednim vencem takođe od zlata. Bio je postavljen u jednu suvu zonu gde je magnetno polje dostizalo 500—600 volti po vertikalnom metru. Priča se daje Por-sunn pomoću elektriciteta oslobodila svoje kraljevstvo od prisustva jodne strašne životinje po imenu Volt.
— Zato je Volta izabrao taj egzotični nadimak. Pre toga se zvao samo Šmršlin Krasnapolskij.
— Budimo ozbiljni. Zato što imam ovde povrh rukopisa i fivožimj pisama koja predlažu otkrića o Vezama između Jovanke Or-Inmiko i Sibilinskih Knjiga, talmudskog demona Lilita i velike her-mHln><lit.sko pramajke, opšteg zakonika i pisma Marsovaca, skrivene Intoli^onciji! biljaka, kosmičkog preporoda i psihoanalize, Marksa i Ništili u purspoklivi jodne nove anđelologije, Zlatnog Broja i Kamenja I* Milimo, Kanta i okultizma, eleuzinskih misterija i džeza, Kah'ostra
1 nltmmki) <iii(!i>;iji), homoseksualnosti i gnose, Golema i klasne borbe, itn /.nvrfllmti sa jodnim dalom u osam tomovu o Gralu i Preslatkom 'mu Ihuhuvoiii.
231— Šta u stvari hoćete da pokažete? Daje Gral alegorya Pres-latkog Srca ili daje Preslatko Srce alegorija Grala?
— Shvatam i uvažavam razliku, ali cenim da za njega odlično pašu obe ove stvari. Najzad, na ovoj tački ja ne znam čime da se ru-kovodim. Bilo bi dobro čuti gospodina Garamona.
Čuli smo ga. On je kazao da za početak ne bi trebalo odbacivati ništa, i saslušti svakoga.
— Obratite pažnju natnajveći broj ovih predmeta ponavlja naslove koji se nalaze na svim staničnim kioscima, rekao sam. — Au-tori, čak i oni objavljeni, preuzimaju jedan od drugog, jedan daje kao svedočanstvo tvrđenje onog drugog, a svi uzimaju kao odlučujući do-kaz jednu frazu od Jambliha, da kažemo.
— Pa onda? — rekao je Garamon. — Hteli biste možda da pro-date čitaocima nešto što sami ne znaju? Treba da knjige Razotkri-vene Iziđe govore upravo o istim stvarima o kojima govore i druge. Potvrđuju se međusobno, dakle nose istinu. Klonite se originalnosti.
— Slažem se, rekao je Belbo — ali ipak je potrebno znati staje očito a šta nije. Konsultant upravo za to služi.
— A kakav to?

— Ne znam. Morao bi da bude trezveniji od kakvog ðavoljeg sluge, ali da poznaje njihov svet. A zatim morao bi da nam kaže gde da udarimo za našu Hermetičku. Nekakav ozbiljan istraživač rene-sansnog hermetizma...
— Sjajno, rekao mu je Diotalevi — a zatim prvi put kad gurneš u ruke Grala i Presveto Srce izleteće zalupivši vrata za sobom.
— Ne mora da znači.
— Ja bih potražio odgovarajuću osobu, rekao sam. — To je je-dan nesumnjivi erudita, koji te stvari uzima dosta ozbiljno, ali sa ot-menošću, rekao bih sa ironijom. Ja sam ga sreo u Brazilu, ali bi sada morao da bude negde u Milanu. Mora da imam negde njegov telefon.
— Stupite sa njim u vezi, rekao je Garamon. — Samo obazrivo, cena usluge igra ulogu. A zatim nastojte da ga upotrebite i za čudesnu avanturu sa metalima.
Izgleda da se Alje obradovao što se ponovo čujemo. Upitao me je za vesti o ljupkoj Amparo, sa nelagodnošću sam ga uverio daje to jedna epizoda iz prošlosti, ogradio se, napravio je par istančanih za-pažanja o svežini sa kojoj jedan mlad čovek može kad god hoće da ot-vori novo poglavlje u svome životu. Spomenuo sam mu jedan izda-vački projekat. Pokazao je zanimanje, kazao da bi to rado pogledao, i dogovorili smo se da se sastanemo kod njega u stanu.
Od samog roðenja Projekta Hermes pa sve do toga dana bez-brižno sum se zabavh'ao na račun kvarnih \judi. Sada su Oni počeli da podnosu račun. I ja sam predstavljao jednu pčelicu, i leteo sam pt'otmi nekakvom cvetu, ali još to nisam znao.
46
Tokom dana primaknućeš se žabi nekoliko puta i izgovo-ričeš reći koje su odraz tvog obožavanja. I zahtevaćeš od nje da ispuni čuda koja priželjkuješ... U međuvremenu istesaćeš jedan krst na koji ćeš je prineti kao žrtvu. (Iz jednog Obreda Alistera Kroulija)
Alje je stanovao u predelu trga Suza: jedna ograđena uličica, jedna gospodska kuća u fen d'sieklu, tu i tamo u cVeću. Otvorio nam je postariji sbbar u prugastom sakou, koji nas je uveo u mali salon i zamoli nas da pričekamo gospodina grofa.
— Znači grof je, prošaputao je Belbo.
— Pa zar vam nisam rekao? Lično Sen Žermen, oživeo.
— Kako sad oživeo ako nikada nije ni umro, zaključio je Diota-levi.
— Da nije slučajno Ahasver, večni Jevrejin?
— Po nekima grof od Sen Žermena bio je čak i Ahasver.
— A šta sam ja govorio?
— Ušao je Alje, po običaju besprekoran. Rukovao se sa nama uz izvinjenje: jedan dosadan sastanak, potpuno nepredviđen, primo-rao gaje da se zadrži još desetak minuta u svojoj radnoj sobi. Rekao je sobaru da nam donese kafu i zamolio nas da sednemo. Zatim je izašao, otškrinuvši tešku zavesu od stare kože. To nisu bila vrata i, dok smo pili kafu, čuli smo kako dopiru reci uzbuđenja iz susedne so-be. U prvi mah međusobno smo razgovarali glasno, kako ne bismo os-luškivali, zatim je Belbo primetio da možda smetamo. Tokom jednog trenutka tišine čuli smo glas, i rečenicu, koji su privukli našu pažnju. Diotalevi se pridigao praveći se da posmatra jednu grafiku iz seda-maestog veka na zidu, baš pored zavese. Bila je to neka pećina u pla-nini, u koju su se hodočasnici penjali preko sedam stepenika. Nešto kasnije svi smo se pravili da proučavamo ovu gravuru.
Onaj koga smo čuli bio je bez sumnje Bramanti, i upravo je go-vorio :

— Dakle, ja nikome ne šaljem u kuću demone] Tog nam je dana postalo jasno da Bramanti nije imao samo iz-gled već i glas tapira.
Drugi glas je pripadao nekom neznancu, sa jakim francuskim akcentom, kreštavog, gotovo histeričnog tona. Povremeno bi se unui&ao u dijalog Aljeov glas, blag i umirujući.
Gospodo hajdemo, sada je govorio Alje, vi ste se pozvali na vuljimoHt. moga suda, i time sam počastvovan, no u tom slučaju imate ,(in mu saslušate. Dozvolite pre svega da kažem da vi, dragi Pjer, u iMJinunju ruku niste bili razboriti kud ste napisali to pismo...
Stvar ju vrlo jednostavnu, gospoðino grofe, odgovarao je l'niictiNki kIun, ovty gospodin Brumunti pišu jedan članak, u reviji
233koju svi mi cenimo, gde posebno gnusnu šalu pravi na račun nekih lu-ciferana koji bi želeli naforu, a da tu i ne prihvate realno prisustvo, da iz toga izvuku novac i tandara mandara. Lepo, svima je sada poz-nato da je jedina priznata Luciferijanska Crkva ona čiji samja uz svu skromnost Tauroboliast i Psihopomp, i zna se da moja Crkva ne upražnjava najobičniji satanizam i ne pravi bljuvotine sa naforom, tipične za kanonika Dokra iz Bratstva seminaraca Svetoga Sulpicija. Ja sam u pismu rekao da nismo satanisti staroga kova, obožavatelji Velikog Zlog Upravljača, i nemamo potrebu da se majmunišemo na način Rimske Crkve, sa svim tim piksidama i tim kako se ono zvahu sasudama... Mi smo pre svega Paladijci, ali to svi znaju, za nas Luci-fer je knez dobra, pre je Adonaj knez zla jer je on stvorio ovaj svet a Lucifer je nastojao da se suprotstavi...
— U redu, govorio je Bramanti uzbuðeno, — rekao sam, mo-guće da sam zgrešio iz nehaja, ali to nije davalo za pravo da me op-tužuju za vradžbine!
— Da vidimo! Služio sam se metaforom! Bili ste vi, pre svega, ti koji ste mi otposlali čini!
—Šta već, ja i moja sabraća imamo vremena za gubh'enje da šaljemo ðavolčiće u opticaj! Mi upražnjavamo Dogmu i Ritual Visoke Magije, nismo od veštičjeg soja!
— Gospodine grofe, pozivam se na vas. Gospodin Bremanti kao stoje poznato održava veze sa opatom Butruom, a vi jako dobro znate da se za tog sveštenika priča daje dao da mu se istetoviraju na tabanima raspeća kako bi mogao da korača po našem gospodu, to jest po svome... Lepo,jasrećem pre sedam dana tog umišljenog opata u knjižari Di Sangreal, poznajete je, on mi se osmehuje, sav je h'igav po običaju, kao i njegova odora, i on mi kaže lepo lepo čućemo se jodne od ovih večeri... No šta znači jedne od ovih večeri? Znači da, dve večeri kasnije započinju posete, ja upravo odlazim u krevet i počinjem da osećam kako mi udaraju na lice fluidni šokovi, vi znate vilo dobro šta su lako prepoznatljive emanacije.
— Istrljali ste donove srnećim izmetom.
— Ah, da. I onda zašto su leteli sitni predmeti, jedna od mojih posuda za destilaciju udarila me u glavu, pao na zemlju moj Bafomet od gipsa, koji je bio uspomena od mog sirotog oca, a na zidu se poja-vili crveni natpisi, sa gadostima koje se ne usuðujem da pomenem? Sada vam je dobro poznato daje pre ne više od godinu dana pokojni niotisinjoj Gro optužio tog tu opata da spravlja kašice od fekalija, da mi oprostite, i opat ga je osudio na smrt — i dve nedelje kasnije siroti monsinjor Gro je tajanstveno preminuo. Da taj Butru spravlja otrovno supstance utvrdio je čak i tribunal časti koji su sazvali mar-linisti iz Liona...
što no Uče kleveta... govorio je Uramanti.
0 ročite konačno I Jodnu proces nad predmetima ove vrste livnk mnogo loj;a kn/uje...

Da, uli to daje monsinjor Gro bio pijanica »a cirozom u pos 234
lednjem stadijumu pred tribunalom nije rečeno.
— Ali ne budite detinjasti! Čarolije se nastavljaju prirodnim putem, ukoliko neko ima cirozu vidimo ih kako udaraju na bolestan organ, to je abeceda crne magije...
— Pa onda je za sve one koji umiru od ciroze tu dobri Butru, zasmejavate me!
— Pa onda ispričajte mi šta se dogodilo u Lionu u toku ove dve nedelje... Oskrnavljena kapela, nafora sa tetragramatonom, vaš Bu-tru u širokoj haljini sa izokrenutim krstom, i madam Olkot, njegova vlastita gatara, da drugo ne spominjemo, jer joj izbija trozubac na čelu, i prazni putiri koji se sami od sebe pune krvlju, i opat koji se unosi u samo ždrelo vernika... Je li istina ili ne?
— Ali vi ste previše čitali Uismansa, dragi moji — smejao se Bramanti. — Bio je to događaj iz kulture, ponovno prizivanje istorije, kao ona praznovanja škole Vika i druidskih kolega I
— Oho, karneval u Veneciji...
Čuli smo neko komešanje, kao da se Bramanti ustremio na protivnika, i Alje gaje sa mukom zadržao. — Videćete vi, videćete vi, govorio je Francuz piskavim glasom. — Ali pazite Bramanti, pitajte vašeg prijatelja Butrua šta gaje strefilo! Vi to još ne znate, ali u bol-nici je, pitajte ga ko mu je poništio obličje! Premda ne upražnjavam to tamo vaše zazivanje zlih duhova, i ja znam nešto od toga i kad sam shvatio daje moja kuća posednuta iscrtao sam na parketu odbram-beni krug i, budući da ja u to ne verujem ali vaši đavolčići itekako, bacio sam kapuljaču sa Karmela, napravio sam mu kontraznak, ba-cio natrag čini, a da, Vaš opat je pretrpeo jedan težak trenutak!
— Vidi, vidi? dahtao je Bramanti, — vidite li daje on taj koji baca čini?
— Gospodo, sadaje dosta, kazao je Alje, uljudno ali odlučno. — Sada mene saslušajte. Znate koliko cenim na nivou spoznaje ta ophođenja potisnutih obreda, i za mene su luciferanska crkva i red Satane jednako vredni poštovanja s onu stranu svih demonoloških razlika. Poznata vam je moja skepsa u vezi sa svakim obzirom, ali na kraju krajeva, uza sve pripadamo vazda istom duhovnom viteštvu pa vas pozivam na minimum saodgovornosti. A k tome gospodo, mešati Kneza Tame sa ličnom zlobom! Daje stvarno bilo bi detinjasto. Mo-lim vas, okultističke izmišljotine. Ponašate se kao najobičniji frama-noni. Butru je običan raskolnik, budimo otvoreni, i u slučaju da ga vi, drugi Bramanti, pozovete da ponovo prodaje kakvom starinaru taj svoj materijal iz prekrađe Boitovog Mefidtofelesa...
Ah ah, tako treba reći, podsmehivao se Francuz — starinar-nlcii...
Odmorimo činjenice. Ovrio se odvijala mala rasprava o "umno Sto bismo nazvali lilurgičkim formalizmima, uspalili su se du-ImivI, ali luidiumo da seuka padne na korpus. Pazi, dragi Pjer, uopšte "iijom prisustvo ludog onliUiUi u tvojoj kući, loje riajnormal

235nija stvar na svetu, ali uz minimum zdravog razuma sve se može ob-jasniti pomoću jednog poltergeista...
— Ah, to ne isključujem, rekao je Bramanti — raspored zvezda u ovom periodu...
— Pa onda! Hrabro, stisak ruke, i bratski zagrljaj.
Čuli smo šaputanje uzajamnih izvinjenja. — I vama je poz-nato, govorio je Bramanti, katkad da bismo izdvojili onoga koje zai-sta predan inicijaciji, potrebno je napraviti ustupak folkloru. Čak i ti trgovci iz Grand Orijenta, koji ni u šta ne veruju, poseduju neki cere-monijal.

— Sasvim ispravno, ritual, ah tako... •
— Ali nismo više u vremenu Kroulija, ako sam razumeo? — re-kao je Alje.
— Sada vas napuštam, imam druge goste.
Brzo smo se vratili na divan, i smireno i ležerno sačekali Aljea.
ili
47
Uzvišeno je dakle nastojanje naše bilo da se iznađe red u okviru ovih sedam merila, valjan, zadovoljavajući, dru-gojačiji, i koji vazda poseduje delotvoran smisao i utis-nuto pamćenje... Ovaj visoki poredak bez premca ne samo da nam služi za očuvanje poverljivih stvari, reci umeća.. već nam nudi povrh i istinsko znanje... (Đulio Kamilo Delminio, Ideja o Pozorištu, Firenca, To-rentino, 1550, Uvod)
Pet minuta kasnije Alje se pojavio — Oprostite mi, dragi prija-telji. Dolazim sa jedne rasprave rekao bih pomalo neprijatne. Kao što moj prijatelj Kazaubon zna, držim sebe za poklonika istorije religija, a to uistinu proishodi da neki, i ne retko, posežu za mojim savetima, možda pre za mojim zdravim razumom nego za mojom doktrinom. Čudno je, znate, to kako se među sledbenicima učenih studija nađu katkada jedinstvene ličnosti... Ne mislim uobičajeni tragaoci za transcendentalnom utehom ili melanholične duše, već i ličnosti pro-dubljenog znanja, i visoke intelektualne istančanosti, koje još uvek pribegavaju noćnim fantazmagorijama i gube osećaj granice između tradicionalne istine i arhipelaga iznenađenja. Osobe sa kojima sam maločas imao sastanak raspravljale su se polazeći od detinjastih pretpostavki. Nezgoda se, kako bismo rekli, događa upravo u najbo-ljim porodicama. No sledite me do mog skromnog studija, samo izvo-lite, razgovaraćemo u daleko udobnijoj sredini.
Podigao je kožnu zavesu, i uveo nas u drugu sobu. Radna so-bica nas je zatekla, prostrana kakva je bila, nameštena regalima koji su predstavljali antikvarske komade, prepuni lepo uvezenih knjiga, čija je starost zasluživala svako poštovanje. Ono što nas je šokiralo, više nego knjige, bile su nekakve vitrinice prepune neodređenih predmeta, kamenčića kako nam je izgledalo, i životinjica, nije nam bilo jasno dali punjenih ili mumifikovanih ili pažljivo preslikanim. Sve kao prepravljeno nekom difuznom i sutonskom svetlošću, Činilo se daje dopirala kroz jednu veliku biforu u dnu, romboidnih stakala ćilibarske prozirnosti, no svetlost bifore mešala se sa onom iz jedne velike lampe stoje stajala na stolu od tamnog mahagonija, zastrtog hartijama. Bila je to jedna od onih lampi koje se katkad nalaze na radnim stolovima starih biblioteka, sa zelenim abažurom od stakla, predodređena da baci jedan beli krug na stranice, prepuštajući sre-dinu da se preliva u opalnom polusvetlu. Ta igra različitih svetla, Nvi ju veslačkog porekla, ipak je na neki način razigravala umesto da priguši polihromiju samog plafona.
Hio je to jedan zosvoden plafon, što gaje mašta dekoratora za-miNlilu t.ako d;i f,a sa čciiri strane pridržavaju mali stubovi od crvene ci>;l<; su sićušnim po/Imunim kapitalima, ali je sugestivnost prika-/mii|.i kojiiiin jti bio ziinIi t, izdoljonih u sedam zonu, njemu davalaiz-
237gled jedra, i ćela dvorana je poprimala onaj ton pogrebne kapele, gde se osećaju neuhvatljivi tragovi greha, melanholična senzualnost. — Moje nai0 pozorište, — rekao je Alje, — na način onih renesansnih fantazija gde su se predstavljale vizuelne enciklopedije, zbirke tog univerzuma. Više od običnog boravišta, jedna mašina za pamćenje. Nema tu nijednog prizora koji vidite a da on, slažući se po potrebi sa drugim^ ne otkrije i ukratko izloži neku tajnu sveta. Obratite pažnju na ovu teoriju motiva, za koje

je slikar želeo da budu srodni onima iz palate u Mantovi: to su trideset i šest dekana, gospodara neba. A radi dopadljivosti, i vernosti tradiciji, kao čiji primer sam pronašao ovu vernu rekonstrukciju koju dugujemo ko zna kome, nastojao sam da i mali antikviteti koji odgovaraju, u svojim kutijicama, prizorima sa plafona ponove u najkraćem osnovne elemente univerzuma, vaz-duh, vodu, zemlju i vatru. To objašnjava prisustvo ovog ljupkog daž-devnjaka, na primer, remek—dela taksidermije jednog dragog prija-telja- ili ova suptilna reprodukcija u minijaturi, priznajem pomalo pozna, Heronove eolipile, kod koje vazduh što ga sadrži sfera, uko-liko ukljucim ovaj alkoholni reso ispod, pošto se zagreje i počne da iz-bija na bočne piske, konačno i izazove okretanje same kugle. Ču-desna sprava, koju su već staro-egipatski sveštenici upotrebljavali u. svojim svetilištima, kako nam ponavljaju toliki slavni tekstovi. Oni su to upotrebljavali kako bi odigrali čudo, a gomile su se klanjale čudu, ali pravo čudo je u trojnom pravilu koje kao što se da videti upravlja tajanstvenom i prostom mehanikom, elementarnom i viso-kom, vatrom i vazduhom. A to je ono znanje, koje su posedovali naši stari, i ljudi od alhemije, a koje su izgubili graditelji ciklotrona. Na taj način ja upravljam pogled na svoje pozorište memorije, čedo tolikih, daleko mnogostranijih, koji su oduševili velike duhove prošlosti, i znam. Znam, više od takozvanih učenjaka. Znam da tako kao stoje dole, t^ko je i gore. A drugo i nije potrebno znati.

Ponudio nas je kubanskim cigarama, čudnog oblika, nisu bile ravne, vec obmotane, obložene, premda velike i debele. Nekoliko usklika divljenja i Diotalevi se primakao policama.

— 0, govorio je Alje, — najosnovnija biblioteka, kao što vidite, no više od dvestotinak naslova, mnogo vrednije imam u svojoj poro-dičnoj kući. Ali uz svu skromnost svi su od nekakve vrednostiiretko-st.i, svakako nisu slučajno nabačeni,a poredak preverbalnih materi-jala sl^di onaj likovnih i predmetnih.

Diotalevi se snebivao da dotakne knjige. — Samo izvolite, re-kao je Alje, - to je Edip Egipćanin Atanazijusa Kirhera. Vi to znate, l)io je prvi koji je pošlo Orapola pokušao da protumači hijeroglife. Očaravajuća ličnost, /.deo bih da ovaj moj primerak posluži kao mu-zt}.i "j(!)',ovih čudosu, naslov su smut.ru izgubljenim, jer ko nezna da traži i i)(! nalazi... Izu/dnu prijatan sugovornik. Kako sam bio pono-huii on<)j> dnini kuda Ham otkrio du ovuj hijiMoglif označava da su 'do-broti ufJ|V,, božansku)', < »/.irisu omogućuna posvećenim obredima i (liilii)V|,im vuscunm'.,, /.aiini dolazi un smutljivac Sampollon, izu-

til

zetno mrzak čovek, verujete mi, detinje isprazan, i ne odstupa od tvrdnje daje ovaj znak odgovarao isključivo imenu jednog faraona. Koliko talenta pokazju ovi moderni u obezvređivanju svetih simvola. Uostalom delo i nije tako retko: košta manje od jednog Mercedesa. Pogledajte pre svega ovo, prvo izdanje iz 1595 Amfiteatra večne mu-drosti od Kunrata. Govori se da na svetu od njega postoje samo dva primerka. Ovo je treći. A ovo je pak prvo izdanje Teluričke Sakralne Teorije Burneciusa. Ne mogu ni'da zamislim svoje večernje katedre na tu temu a da ne iskusim osećanje mističke klaustrofobije. Dubina našeg globusa... Tu nema sumnje, jel'da? Primećujem daje doktor Diotalevi očaran ovim hebrejskim pismenima iz Traktata o Broj-kama Viženera. Pazite sad ovo: prvo izdanje Razgolićene Kabale od Knora Kristijana fon Rozenrota. Vi svakako znate, kasnije je knjiga prevedena, delimično i loše, i raširena na engleskom početkom ovog veka od strane onog nesretnika MekGregor Metrsa... Svakako vam je poznato ponešto od

tog tajnog društvanca koje je za svaku osudu a to-liko je oduševilo britanske estete, poznato Zlatno Svanuće. Od jedne takve bande falsifikatora inicijacijskih dokumenata mogao je da se rodi isključivo niz izopačenja bez kraja, od Jutarnje Zvezde do sata-nističke crkve Alistera Kroulija, kojije prizivao demone kako bi zado-bio naklonosti izvesnih plemića odanih znanom engleskom poroku. Da samo znate, dragi prijatelji, koliko sumnjivih osoba, da ne kažem više, treba čovek da sretne ukoliko se posveti ovim studijama, vi-dećete to i sami ukoliko započnete sa objavljivanjem na tom polju. Belbo je dograbio priliku koju mu je pružio Alje da bi se uk-ljučio i sam u problematiku. Rekao mu je kako Garamonimanameru da objavi par knjiga godišnje, kako je rekao, ezoteričkog karaktera.

— On, ezoterija, nasmešio se Alje, a Belbo se zarumeneo.

— Pa recimo, hermetizam?

— Oh, hermetika, nasmešio se Alje.

— Lepo, rekao je Belbo, — moguće da koristim pogrešne iz-raze, no vi neosporno shvatate o čemu se radi.

— Oh, — ponovo se nasmešio Alje, — nije u pitanju oblast. To jo znanje. Ono što vi želite da objavite to je jedan pregled ovih znanja koju nisu dovedena do izopačenja. Možda će za vas da bude samo je-dan izbor uredništva u pitanju, no ako ja budem morao da se angažu-jorn u tome biće za mene to pravo, istinsko traganje, jednapotraga za Gralom.

Belbo je upozorio da, kao kada ribar baci mrežu i često izvuče i prazne školjke i plastične kese, dolazili su kod Garamona mnogo-brojni rukopisi čiju ozbiljnost dolazi u pitanje, i potreban je jedan Nlmtf čil.ač koji bi odvojio žito od kukolja, ukazujući čak inazanimlji-vosti Ha samog dna, jer postoji tu jedna prijateljska izdavačka kuća koju bi bila izuzetno zahvalna ako bismo joj otposlali autore odman-JHK značuju... Prirodno tu dolazi i određivanje odgovarajućeg oblika nadoknadu,

Hvala nebesima od onih sam koje drže za imućne. Zna

239tiželjna dobrostojeća ličnost i čak obazriva. Dovoljno mije da, u toku svojih istraživanja, pronađem još jedan primerak Kunrata, ili još jedno divnog izbalsamovanog daždenjaka, ili pak rog narvala (što bi me bilo sramota da držim u zbirci, no čak i bečka riznica ga izlaže kao rog jednoroga), i prijatnom i kratkotrajnom transakcijom stičem više nego što biste vi mogli da mi date kao nadoknadu za desetogodinje konsultacije. Pregledaću vaše otkucane tekstove sa potpunom smer-nošću duha. Ubeđen sam da ću i u najbednijem tekstu pronaći kakvu iskricu, ako ne istine, a ono bar neobične laži, a često ekstremi se do-diruju. Dosađivaću se jedino nad opštepoznatim stvarima, i za tu do-sadu pružićete mi nadoknadu. Što se tiče dosade koja me bude snašla, ograničiću se na to da krajem godine pošaljem kratak izveš-taj, koji ću održati u granicama simvoličnog. Ukoliko ga procenite kao neodmeren, poslaćete mi sanduk odnegovanih vina.

Belbo je bio zbunjen. Navikao je da se ophodi sa tužnim i iz-gladnelim konsultantima. Otvorio je torbu koju je poneo sa sobom i iz nje izvukao obiman rad otkucan na mašini.

— Ne bih želeo da se sve svede na previše optimističke ideje. Pogledajte na primer ovo, jer mi se čini tipičnim za ono što dobijamo u prošeku.

Alje je otvorio rad: — Tajni jezik Piramida... Da vidimo sadržaj... Piramidion... Smrt Lorda Karnavona... Herodotovo sve-dočenje... Sklopio je. — Vi ste to čitali?

— Ja sam na brzinu, ovih dana, rekao je Belbo.

Vratio mu je predmet, — Uzmite, i kažite ako je moj rezime u redu. Seo je za pisaći sto, gurnuo ruku u džep od prsluka, izvukao iz njega kutijicu sa bombonama koju sam već video u Brazilu, okrenuo je par puta među onim svojim prstima, nežnim i tankim koji su nešto pre toga gladili njegove omiljene knjige, podigao pogled prema ukra-sima na plafonu, i dobio sam utisak da izgovara tekst koji mu je poz-tis.it. već duže vremena. Autor ove knjige morao bi da se priseti da Pjaci Smit otk-riva ezoterične i svete razmere piramida tokom 1864. godine. Dozvo-lite mi da navedem samo ćele brojeve, u mojim godinama pamćenje počinje da otkazuje ljubav... Jedinstveno je to da njihova osnova predstavlja kvadrat čija stranica meri 232 metra. Prvobitna visina bila je 148 metara. Ako to preračunamo u egipatske svete aršine do-bijamo osnovu od 366 aršina a to nije ništa drugo do broj danajedne prestupne godine. Za Pjaci Smita visina umnožena sa deset na deveti daj« rastojanje Zemlja-Sunce: 148 miliona kilometara. Odlična aproksimacija za ono doba, budući da danas izračunato rastojanje iznosi 149 i po miliona kilometara, a ko kaže da su moderni u pravu. Osnovo poðeljfMia dužinom jednog kamena daje 365. Obim osnove iz-nosi 93 1 iiKiliir. l'odeljen sa dvostrukom visinom daje 3,14, taj broj. Sjnjno, znr noV
Hnlbo no zbunjeno smeSkuo - IM omoguće I Recite mi kako
UNpcvilIr (111,,,
— Pusti doktora Aljea da govori, Jakopo, žustro je kazao Dio-talevi.
Alje je zahvalio uljudnim osmehom. Govorio je bludeći pogle-dom po plafonu, ali mi se činilo da njegovo pregledanje nije bilo ni slučajno ni iz dosade. Njegove su oči sledile nekakav trag, baš kao da su čitale sa slika ono što se on pretvarao da čupa iz memorije.
24148 Sada, od vrha do osnove, razmere Velike Piramide, u egi-patskim palčevima, jesu 161.000.000. Koliko lije ljud-skih duša živelo na zemlji od Adama do danas? Solidna aproksimacija bila bi nešto između 153.000.000 i 171.000.000. (Pjaci Smit, Naše Nasleđe sa Velikom Piramidom, Lon-don, Izbister, 1880, str. 583)
— Predpostavljam da vaš autor drži da visina piramide Keopsa iznosi koliko i kvadratni koren datog broja površine svake strane. Prirodno mere su date u stopama, daleko bližim staro-egipat-skim i hebrejskim aršinima, a ne metrima, jer je metar jedna krajnja apstraktna mera smišljena u naše vreme. Egipatski aršin u stopama iznosi 1,728. Ukoliko onda ne dobijemo tačnu visinu možemo tu po-novo da napravimo onaj piramidon, a stoje bila malena piramida po-stavljena na vrhu one velike kako bi se dobio šiljak. Bio je od zlata ili drugog metala koji je sjao na suncu. Sada uzmite visinu piramidona, pomnožite je sa visinom ćele piramide, pomnožite sve sa deset na peti i dobijamo dužinu odnosno obim ekvatora. I ne samo to, ukoliko uz-mete obim osnove i pomnožite ga sa dvadeset i četiri na treći podel-jeno sa dva, imate srednji poluprečnik zemlje. Štaviše površina prek-rivena osnovom piramide pomnožena sa 96 sa deset na osmi daje 196miliona 810 kvadratnih milja što odgovara površini zenuje. Nye li tako?
Belbo je voleo da iskazuje zaprepašćenje, obično, putem jed-nog izraza koji je preuzeo iz kinoteke, gledajući *originalnu verzyu Vankee Doodle Dandy sa Džejms Kegnijem: **»I am flabbergastedl« »I tako je rekao. Očito daje Alje dobro poznavao čak i govorni engle-ski jezik jer nije uspeo da prikrije svoje zadovoljstvo ne postidevši se zbog ovog oholog čina. — Dragi prijatelji, rekao je, — kada neki go-spodin, čije ime mi nije poznato, svari kakvu komplikaciju o tajnama piramida, mogu samo da kažem ono što već, deca znaju. Začudio bih se daje i rekao štošta novo. — Dakle, oklevao je Belbo — ovaj gospo-din kazuje prosto utvrđene činjenice.

— Činjenice? — nasmejao se Alje, ponovo nam otvarajući ku-tiju sa svojim izvrsnim i rahitičnim cigarama. — Staje pa istina, kako je imao običaj da kaže moj dugogodišnji prijatelj. Delom se radi o go-mili gluposti. Za početak se podeli u decimalu tačna osnova piramide sa isto tako tačnom dvostrukom visinom, i dobya se upravo 3,1417254. Razlika je mala, ali znači. Osim toga jedan učenik Pjaci Smila, Klandms 1'cl.ri, kojije takođe morio i Stounhendž, izjavljuje da je S6ul.«kno jodnoj1, dana maestru kako, ncbi li uskladio račune, turpija l8pupčoi\jn mi p milu kraljevskog predsoblju... Rekla kazala, vrlo moguću, no l'jn< i "iiiil. nijo bio čovok koji ulivupoverenje, dovoljnoje JA I

bilo pogledati kako vezuje čvor na kravati. Ipak među tolikim glupo-stima nalaze se i nepobitne istine. — Gospodo, hoćete li biti h'ubazni da dođete samnom do prozora? Teatralnim pokretom širom je otvorio prozorske kapke, zamo-lio nas da promolimo glavu, i pokazao nam u daljini, na uglu između uličice i prometnih ulica, jedan mali drveni kiosk, u kome su se vero-vatno prodavali lozovi lutrije iz Merana.
— Gospodo, rekao je, — pozivam vas da odete i izmerite onaj kiosk. Videćete daje dužina ravne osnove 149 santimetara, treba reći jedan stomilijarditi deo rastojanja Zemlja-Sunce. Visina po-leđine podeljena sa širinom prozora čini 176/56 = 3,14. Visina pročelja je 19 desimetara to jest odgovara broju godina u grčkom lu-narnom ciklusu. Zbir dvaju zadnjih i dvaju prednjih ivica po visini je-ste 10X2 + 176/2=732, a što je datum pobede kod Poatijea. Deb-ljina ravne osnove je 3,10 santimetara a širina prozorskog okvira je 8,8 santimetara. Zamenivši celim brojevima odgovarajuća latinična slova imamo G10H8, što je formula naftalina.
— Fantastično, — kazao sam, — ispitali ste to?
— Ne, — rekao je Alje. — To je sa jednim drugim kioskom ura-dio izvesni Žan-Pjer Adam. Predpostavljam da manje više svi kiosci lutrije imaju iste dimenzije. Sa brojevima može da se pravi štogod se hoće. Ako imam sveti broj 9 a želim da dobijem 1314 datum spalji-vunja Žaka de Moleja — datum drag svakome ko se izdaje za odanog Nlndbenika viteško-templarske tradicije — šta mije činiti? Umnožim gn sa 146, sudbonosnim datumom razaranja Kartagine. Kako sam rioAno do rezultata? Podelio sam 1314 sa dva, šatri, i tako dalje, sve dok nisam došao do zadovoljavajućeg datuma. Mogao bih da pode-llm 1314 i sa 6,28, dvostrukim od 3,14, i imao bih 209. Dakle, godinu UNpnnn na presto Atile I kralja Pergama. Jeste li sada zadovoljni?
Dakle vi ne verujete u numerologije bilo kakvog tipa, — ra-Ko£unino <:e na to Diotalevi. Ja? Ja čvrsto verujem, verujem daje univerzum nekakav fiudtmnn koncert numeričkih korespondencija i da otčitavanje bro-jitvu i njihovo simvoličko tumačenje, predstavljaju put privilegova-nog Niiznunja. Ali ukoliko je svet, zemaljski i nebeski, nekakav sistem koniHpondencija gde sve dolazi na svoje mesto, sasvim je prirodno da klNok 1 piramide oboje ljudska dela, nesvesno odraze u svojoj struk-Itiil koNiničko harmonije. Ovi takozvani piramidolozi neverovatno ftttmrAtmim srodstvima otkrivaju prostu istinu, i još staru, i već poz-Tu logika traženja i otkrivanja to je ono stoje perverzno, jer to logiku nauko. Logika znanja nema potrebu za otkrićima, jer već n Otiinu dokazivanje onoga što drugačije i nemože da bude? Ako |himIo|I rutkii lajna, daleko je dublja. Ovi vaši autori ostaju uvek na |if)Vi'Alul. l'nil|>u'iiavl[jam da ovaj tu iznosi čitave bajke o egipćanima mu po/,nnv,ili olokl.ricitet...
Vifin v.is i no pitam kako iispovato da pogodite. Vidii<< I i v Zadovoljavaju se oloklrlcit.ol.oin kao neki tamo

243inženjer Markoni. Manje detinjasta bila bi hipoteza o radioaktivno-sti. To je jedna zanimljiva pretpostavka koja bi, za razliku od hipo-teze o struji, objasnila proklamovano prokletstvo Tutankamona. Sta su činili egipćani kako bi podigli kamene gromade za piramide? Po-dižu li se stene električnim udarima, bacaju li se nebu pod oblake nuklearnom fisijom? Egipćani su iznašli način da uklone silu gravita-cije, a poznavali su tajnu levitacije. Jedan drugi oblik energije... Zna se daje haldejsko sveštenstvo pokretalo svete mehanizme putem Či-stih glasova, i da su sveštenici iz Karnaka i iz Tebe umeli da širom rastvore vrata nekog hrama pomoću zvuka sopstvenog glasa — a na šta drugo se odnosi, razmislite, legenda o Sezame otvori se?
— Pa onda? upitao je Belbo.
— Tu sam vas čekao, moj prijatelju. Elektricitet, radioaktiv-nost, atomska energija, pravi posvećeni zna dobro šta su metafore, površna pokrića, uobičajene laži, u najboljem žalosne zamene za kakvu silu koja je ponajpre samo u nasleđu, a zaboravljena, koju pos-većeni traži, i jednog dana će je upoznati. Trebali bismo da govorimo, možda, i oklevao je za trenutak, — o teluričkim strujama. — 0 čemu? upitao je više i ne znam ko od nas trojice.
Alje je izgledao razočaran: — Jel' vidite? A već sam verovao da među vašim kandidatima ima nekoga ko bi mi možda kazao nešto za-nimljivo. Primećujem daje za to kasno. Lepo, prijatelji moji, ugovor je sklopljen, ostalo su samo bile digresije starog učenjaka.
Dok smo se sa njim rukovali, ušao je sobar i šapnuo mu nešto na uvo. — Oh, draga prijateljica, — rekao je Alje, — potpuno sam za-boravio. Neka pričeka minut... ne, nikako u salonu, u turskom sa-lončetu.
Draga prijateljica mora daje bila odomaćena u kući, jer se od-mah pojavila na pragu radne sobe, i ne pogledavši nas, u polusenci dana već na umoru, samouvereno se uputila ka Aljeu, koketno ga po-milovala po licu rekavši: — Simone, nećeš valjda da me pustiš da če-kam u predsoblju! Bila je to Lorenca Pelegrini.
Alje se lagano pomerio, poljubio je ruku, i rekao je, pokazujući na nas: — Moja draga, mila moja *Sofijo, vi znate da ste kod svoje kuće u svakoj kući koju vi obasjavate. Ali upravo sam se opraštao od ovih gostiju.
Lorenca nas je u tom opazila i načinila jedan veseli pokret u znak pozdrava — uopšte se i ne sećam da sam je video iznenađenu ili u nelagodnosti bilo zbog čega. — 0 divno, rekla je, — i vi poznajete mog prijatelja! Jakopo, kako si. (Nije pitala kako je, to je rekla ona-ko).
Video sam kako je Belbo pobledeo. Pozdravili smo se, Alje je kazao ciu i;a veseli ovo naše zajedničko poznanstvo. — Po mome sudu naftu zajednička prijateljica je jedno od najčedmjih stvorenja koje Nam imao sivcu da upoznam. Svežinnm svojom otelov\juje, imajte ra-zumuvimja -.'.a jodno takvo inuštniue starog mudraca, samu "Premu-drom koja i' mi ovoj zorniji u progonstvu. Druga moja*Soi\ja, nisam 244
vas na vreme obavestio, obećano veče je pomereno za nekoliko ne-delja. Očajan sam zbog toga.
— Nema veze, rekla je Lorenca, — pričekaću. — Vi idete u bar? upitala nas je, to jest zapovedila. — Lepo, ovde sam jedno pola sata, hoću da mi Simone napravi jedan od svojih eliksira, morali biste da ih probate, no on kaže da su samo za odabrane. Zatim vas stižem.
Alje se osmehnu na način popustljivog cike, smesti je, otprati nas do samog izlaza.

Ponovo smo se našli na ulici, i uputili smo se ka Piladu, mojim kolima. Belbo je bio nem. Nismo govorili ćelom maršutom.No za bar-skim šankom nije bilo druge do preseći stvar, ukinuti čaroliju nad na-ma.
— Ne bih želeo da sam vas predao u ruke jednog luđaka, rekao sam.
— Ne, rekao je Belbo, — Čovek je oštrouman, i vrlo istančan. Samo što živi u jednom svetu različitom od našeg. »Potom dodade sa setom: — Tobože, nato sam mislio.
Ntulnlirofiizovimu vunslj a; običaj je na zapadu daše sinhronizige na domaći jezik /.iiliii/.nknut Nam (»jtmkl bassaio dendl«) ntfll, poftto J« ojano ime Softja - Premudro« (božanska)
24549
Ta Traditio Templi već sobom pretpostavlja ništa manje nego da postoji i tradicija svojevrsnog viteštva templare, viteštva spiritualnog i inicijacijskog... (Anri Korben, Templum i kontemplacija, Pariz, Flamarion, 1980)
— Mislim da sam shvatio vašeg Aljea, Kazaubone, rekao je Diotalevi, koja je od Pilada zatražio jedno penušavo belo, dok smo se svi mi brinuli za njegovo duhovno zravlje. — Njega privlače tajna učenja, ali nema poverenja u diletante i amatere. No, kako smo kako smo danas prisluškivali za svoj račun, i pored toga što ih potcenjuje sasluša ih, iskritikuje, a od njih se ne razdvaja.
— Danas je gospodin, grof, markgrof Alje ili već staje, izgovo-rio jednu ključnu reč, rekao je Belbo. — Spiritualno viteštvo. Potcen-juje ih ali oseća daje vezan za njih nekakvim nasleđem spiritualnog viteštva. Mislim da razumem to.
— U kom smislu? zapitali smo.
Belbo je bio već kod trećeg koktela martini (podržavao je, viski s večeri, jer smiruje i odvodi u sanjarije, koktel martini u kasno posle-podne jer krepi i bodri). Počeo je da nam priča o svom detinjstvu u***, kako je jednom već napravio sa mnom.
— Bio je to za nas period između 1943 i 1945, hoću da kažem vreme prelaska sa fašizma na demokratiju, zatim ponovo na dikta-turu republike iz Salda, ali sa partizanskim puškaranjem u planina-ma. Ja sam početkom ove epizode imao jedanaest godina, i živeo sam u kući čika Karla. Stanovali smo u gradu, ali su 1943 strahovi uče-stala bombardovanja i moja majka je odlučila da moramo da se sklo-nimo, kako se već tada govorilo. U *** su stanovali čika Karlo i tetka Katarina. Čika Karlo je dolazio iz težačke porodice, i nasledio je kuću u ***, sa njivama, datim u napolicu izvesnom Adelinu Kanepi. Napo-ličar ih je obrađivao, žeo pšenicu, pravio vino, i predavao polovinu prihoda vlasniku. Napete okolnosti, jasno: napoličar je smatrao daje izrab^ivan, isto tako i vlasnik jer je primao samo polovinu prihoda sa vlastite zemlje. Vlasnici su mrzeli napoličare a napoličari su mrzeli vlasnike. No živeli su u zajednici, u čika Karlovoj kući. Čika Karlo se 1914. dobrovoljno prijavio u alpince. Od tvrdog kova pijemonteškog, neznajući sem za dužnost prema otadžbini, prvo je postao poručnik a potom kapetan. Ukratko, u jednoj bitci za Karso, našao se blizu nekog blesavog vojnika kome se rasprsla bomba u rukama — imač£čemu bi ih zvali ručne bombe? Konačno, bio je pred bacanjem u zajedničku jumu kadu ju neki bolničar primetio da je još uvekživ. Prenelisugau jednu poljsku bolnicu, izvadili mu jedno oko, koje je već ispalo iz dupljo, (ii.s<!kli mu jodnu ruku, a po kuzivanju teta Katarine ispod kožo mu mu ugradili ijednu metalnu pločicu na lubanji, budući daje oni no lm/ jrdnog njenog dala. Sve u svomu, remok delo hirurgije, sa i'.II,

jedne strane, a heroj, sa druge. Srebrni orden, viteški krstitahjanske krune, a po ratu sigurno mesto u javnoj administraciji, čika Karlo je završio kao upravnik poreskog odeljenja u ***, gde je nasledio vlas-ništvo svojih, i nastanio se u pradedovskoj kući, pored Adelino Ka-nepe i njegove porodice.

Čika Karlo, budući upravnik poreskog, slovio je kao viđen u mestu. A kao ratni invalid i vitez krune Italije, nije mogao a da ne gleda sa naklonošću na kabinet na vlasti, koji je igrom slučaja bio fašistička diktatura. Jeli čika Karlo bio fašista?

—Umeriukojoj je, kako se govorilo u šezdeset osmoj, fašizam prevrednovao bivše borce i nagradio ih odlikovanjima i napredovan-jem u karijeri, da kažemo da je čika Karlo bio umereni fašista. Sas-vim dovoljno da bi ga Adelino Kanepa mrzeo, koji je naprotiv bio aii-tifašista, iz vrlo jasnih razloga. Morao bi lično da ode kod njega kako bi se nagodili oko prijave dohotka. Dolazio bi u kancelariju smelog i saučesničkog izraza, pošto bi prethodno pokušao da smuti teta Kata-rinu sa kojim tucetom jaja. I našao bi se ispred čika Karla, koji nye samo kao heroj bio nepotkupljiv, već koji je bolje od bilo koga pozna-vao šta mu je sve Kanepa zakinuo tokom godine, i nije mu opraštao ni centima. Adelino Kanepa je procenio daje žrtva diktature, i započeo da širi klevete o čika Karlu. Boravili bijedan na prvom spratu drugi u prizemlju, sretali bi se ujutru i uveče, ali se više ne bi pozdravljali. Veze je održavala teta Katarina, a po našem dolasku moja majka — prema kojoj je Adelino Kanepa izražavao svu svoju simpatyu i razu-mevanje zbog činjenice daje bila snajka jednog čudovišta. Čika bi se vraćao, svake večeri, oko šest, u svom uobičajenom sivom dvored-nom odelu, šeširu od meke dlake, i jednim primerkom Stampa-e koji je tek trebalo da se čita. Koračao bi pravo, kao alpinac, jednolična po-gleda koji je usmeren ka vrhu za osvajanje. Prolazio bi pored Adelino K anepe koji bi se u to vreme hladio na j ednoj klupi u vrtu, i ponašao bi se kao da ga nije primetio. Zatim bi se na vratima u prizemlju ukrštao sa gospođom Kanepa, i skidao bi ceremonijalno šešir. I tako svake vočeri, godinu za godinom.

Bilo je osam, Lorence nije bilo kako je obećala, Belbo je bio kod petog martini koktela.

— Došla je i 1943. Jednog je jutra čika Karlo ušao kod nas, probudio me uz snažan poljubac i rekao dečko moj hoćeš li da znaš najveću vest godine? Odstranili su Musolinija. Nikada nisam shvatio dit lije čika Karlo patio zbog toga. Ako je ipatio nije govorio o tome, i iinst.ii vio je da upravlja poreskim za vladu Badolja. Potom je došao OHini septembar, oblast u kojoj smo živeli palaje pod nadzor Socijalne Hopubliko, i čika Karlo se prilagodio. Ubrao je poreze za Republiku Sočule. Adi'li no Kanepa se u međuvremenu razmetao svojim vezama hm prvim |).u U/.miskiin formacijama, tamo u brdima, i obećavao os-vttlti koje ćr .se pamtiti. Mi deca još nismo znali ko su partizani. 0 iijlinn nii :;o pričnlc li.ijke, uli niko ih dotada još n^je video. Govorilo se u jrilimm .suirufiiiu ni čulu buduljovucu, izvesnom Tercij u (nadimak,

247prirodno, kako je to tada bilo, a mnogi su govorili da gaje uzeo od onog Tercija iz stripa, prijatelja Dika Munje), bivšem maršalu kara-binjera, koji je u prvim borbama protiv fašista i SS-a izgubio jednu nogu, i komandovao svim brigadama na brdima oko *"*. I odigrao se sudbonosan događaj. Jednog se dana partizani pokazaše u mestu. Behu sišli sa brda i krstarili su ulicama, još bez određenih uniformi, sa plavim maramama, ispaljujući mitraljeske rafale u nebo, ne bi li kazali šta su bili tamo. Vest je prostrujala, svi su se zatvorili u kuće, još se nije znalo od kakvog su soja. Teta Katarina je pokazala izvesnu umerenu zabrinutost, konačno smatrali su se za pryateh'e Adelino Kanepe, ili se bar Adelino Kanepa smatrao za njihovog prjjateh'a, hoće li učiniti štogod protivu strica?

To su i učinili. Obavestili su nas daje oko jedanaest jedan odred partizana sa uperenim mitra^ezima ušao u kancelariju poreskog i uhapsio strica, odvodeći ga u nepozna-tom pravcu. Teta Katarina se ispružila na krevetu i počela da pušta beličastu penu na usta izjavivši da će čika Karla da ubyu. Bio bi do-voljan samo jedan udarac kundakom karabina, i zahvaljujući pot-kožnoj metalnoj pločici na mestu bi ostao mrtav. Privučen kricima strine došao je Adelino Kanepa sa ženomi decom. Strinamuje zajau-kala daje on jedan juda, daje on bio taj koje potkazao strica partiza-nima zato što je ubirao poreze za Socijalnu Republiku, Adelino Ka-nepa se zakleo nad onim što mu je najsvetije da to nije istina, no pri-mećivalo se da se oseća odgovornim, budući daje mnogo izvrdavao u govoru. Strina gaje oterala. Adelino Kanepa je zaplakao, pozvao se na moju majku, potsetio na sve one prilike kad je u bescenje ustupio kakvog kunića ili koku, moja majka se dostojanstveno povukla u sebe, teta Katarina je nastavila da ispušta beličastu penu. Ja sam plakao. Konačno, posle dva sata kalvarije, čuli smo povike, i čika Karlo se pojavio na biciklu, koji je vozio samo jednom rukom, i izgle-dao je kao da se vraća sa neke šetnje. Odmah je video komešanje u dvorištu i bio dovoljno drzak da upita šta se dogodilo. Bile su mu strune drame kao i svima iz moga kraja. Popeo se, prišao krevetu bola teta Katarine koja se još uvek ritala svojim tankim nogicama, i upitao je zbog čega je toliko uznemirena.

— Šta se dogodilo?

— Dogodilo se verovatno da su Tercijevi partizani napabirčili okolo brundanja Adelino Kanepe i prepoznali u čika Karlu jednog od lokalnih predstavnika režima, uhapsivši ga kako bi dali lekciju ćelom kraju. Čika Karlo je odveden jednim kamionom izvan grada i našao se pred Tercijem, blistavom od svojih ratnih odlikovanja, sa mitralje-zom u desnoj ruci, levom se oslanjajući na štaku. I čika Karlo, ali ne mislim baš daje bila u pitanju lukavost, bio je to instikt, navika, vi-InSki obred, poskočio je na miir—no, i predstavio se, major alpinaca Kurio Kovaso, bogalj i visoki ratni invulid, srebrni orden. A Terci je i sam poskočio na miir??- no i predstavio se, maršal Rebaudengo, iz Kraljevih Kai'ut>ii\jora, komandant, l)aclo\jovske brigade Betino Rika Mili, oriloii u bnui/i (Idu, /apituo jo čiku Kurio? 1 Turci budući sad

IH

podređen: Pordoa, gospodine majore, kota 327. Zaboga rekao je čika Karlo, ja sam bio na koti 328, treći puk, Puknuta Stenal Bitka u naj-dužoj zimskoj noći? Bitka u najdužoj zimskoj noći. A silovita topov-ska paljba? Dioboja koliko se sećam. A onaj juriš na nož dan uoči Sve-tog Krišpina?Diokane! Jednom rečju, prave stvari. Potom, jedan bez ruke, drugi bez noge, kao daje u pitanju samo jedna ličnost istupili su korak napred i izgrlili se. Terci mu je rekao vidite viteže, vidite go-spodine majore, poznato nam je da vi prikupljate poreze za fašističku vladu u službi osvajača. Vidite komandante, rekao mu je čika Karlo, imam porodicu i primam platu od centralne uprave, koja je takva kakva je ali ja je nisam izabrao, šta bi ste učinili vi na mom mestu? Dragi majore, odgovorio mu je Terci, na vašem mestu uradio bih kao i vi, no gledajte da bar umanjite aktivnosti, koliko ste u mogućnosti. Videću, rekao mu je čika Karlo, protivu vas nemam ništa, vi ste ta-kođe sinovi Italije i hrabri ratnici. Verujem da su se sporazumeli jer su obojica izgovarali Otadžbina sa velikim 0. Terci je naredio da se majoru izda jedan bicikl pa se čika Karlo vratio. Adelino Kanepa se nije više video punih par meseci. Pa, nisam uopšte siguran daje ovo ovde spiritualno viteštvo, no u svakom slučaju u pitanju su nasleđa koja nastavljaju da žive s onu stranu svih podela.

24950
Jer ja sam prva i poslednja. Ja sam ona koja je proslav-ljena i omrznuta. Ja sam prostitutka i svetica. (Odlomak iz Nag Hamadija 6,2)
Ušla je Lorenca Pelegrini. Belbo je pogledao u plafon i poručio poslednji martini. Napetost je lebdela u vazduhu i dao sam znak da ih napuštam. Lorenca me je zadržala. — Ne, hoditesvi sa mnom, veče-ras se otvara nova izložba Rikarda, svečano uvodi novi stil! On je ve-ličina, ti ga Jakopo poznaješ.
Znao sam koje Rikardo, muvao se uvek kod Pilada, ali tada ni-sam shvatao zbog čega se Belbo sa najvećim naporom usredsredio na plafon. Sada pošto sam pročitao njegove/ites znam daje Rikardo bio onaj čovek sa ožiljkom, sa kojim Belbo nije imao hrabrosti da zapo-dene kavgu.
Lorenca je bila uporna, galerija nije bila daleko od Pilada, pri-premili su jednu pravu pravcatu proslavu, gotovo orgiju. Diotalevije time bio uznemiren i rekao je iznenada kako mora da ideja sam bio neodlučan, no bilo je očito da Lorenca želi i mene, čak i zbog toga je patio Belbo, koji je uviđao kako je sve dalje trenutak za dijalog u če-tiri oka. Ali poziv nisam mogao da izvrdam i uputili smo se tamo.
Ja nisam mnogo voleo tog Rikarda. Početkom šezdesetih izba-civao je izuzetno dosadne slike, usitnjene teksture u crno-sivim tono-vima, skroz geometrijske, u optičkom maniru, od kojih je igralo pred očima. Nosile su naslove poput Kompozicije 15, Paralakse 17, Euk-lida 10. Tek stoje počela šezdeset osma izlagao je u zaposednutim kućama, vrlo malo je izmenio paletu, sada su bili samo napadni cr-no beli kontrasti, a naslovi su zvučali kao To je samo jedan početak, Molotov, Stotinu cvetova. Kad sam se vratio u Milano video sam kuko izlaže u jednom krugu gde se obožavao Doktor Vagner, odbacio je crno tonove, radio je na belim strukturama, kod kojih su kontrasti postizani isključivo gustinom namaza na jednoj poroznoj Fabrijano hartiji, kako bi slike, objasnio je, otkrile različite profile u zavisnosti od upada svetla. Naslovljavao bi ih Pohvala ambigvitetu, A/Skroz, Tako, Bergštrase i Uskraćivanje 15.
Te večeri, tek što smo ušli u novu galeriju, shvatio sam daje Rikardova poetika naglo pretrpela jednu duboku evoluciju. Izložba ju nosila naslov Megale Apofazis. Rikardo je bio prešao na figura-tivno slikarstvo, sa jednom blistavom paletom. Poigravao se preuze-tim mol.iviniH, a pošto ne verujem da je znao da crta, pretpostaviam kuko je radio tako Sto bi na platnu isprojektovao dijapozitiv nekog nIiiviiok platna a izbor bi se obično kretao od prolepšanog sveta Ion (I sijokla tlu sirotih siinbolista h početku dvadosotog veka. Na prolliodnoj skici nidio l)i pomoću jodnu tučkusto tehnike, putem btiNki'HJnili nmdudju l»>iu, postupimo pruluzući oeo spoktar, tako što
250
bi započeo uvek iz jednog vrlo svetlog i rasplamsalog jezgra a završio u potpuno crnom — ili pak obrnuto, već prema mističkom i kosmološ-kom konceptu koji je želeo da izrazi. Bile su tu planine koje su bacale svetlosne zrake, koji su se rasipali u nekakvoj sitnoj prašim nežnih boja sverično raspoređenih, nazirala su se koncentrična neba sa na-goveštajima anđela prozirnih krila, nešto nalik Doreovom Raju. Nas-lovi su bili Beatruc, Mystica Rosa, Dante Gabriele 33, Vernici Lju-bavi, Akvadukt, Homunculus 666 — eto odakle potiče Lorencina strast za homunuklusima, rekoh sebi. Najveća je slika nosila naslov Sophia, i predstavljala je neku vrstu lavine crnih anđela koja se gu-bila pri dnu iznedrivši nekakvo belo stvorenje što su ga milovale ogromne modre ruke, po ugledu na

onu koj a se uzdiže prema nebu na Gernici. Ova zbrka je delovala sumnjivo, a iz bliza izrada grubo, ali sa rastojanja od dva tri metra davala je izrazito lirski utisak.
— Ja sam realista starog kova, prišapnuo mije Belbo — razu-mem samo Mondrijana. Šta pa predstavlja jedno negeometrijsko platno?
— Ranije on je bio geometrista. rekao sam.
— Ono nije bila geometrija. Bile su to pločice za kupanje.
U međuvremenu Lorenca je pritrčala i zagrlila se sa Rikar-dom, on i Belbo su izmenili znakove pozdrava. Bilaje gužva, galerjja je davala izgled kakvog tipičnog njujorškog izložbenog prostora, svog u belom, i sa cevima za grejanje, ili pak vodovodnim, koje su u čvor vezane na plafonu. Ko zna koliko su potrošili ne bili joj utisnuli pečat te epohe. Sistem pojačala u jednom uglu omamljivao je prisutne svo-jom orijentalnom muzikom, zvucima sitara, ako se dobro sećam, gde se ne prepoznaje melodija. Svi su rasejano prolazili pored slika da bi se zgrnuli oko stolova u dnu, i ščepali kartonske čaše. Bilo je pod-maklo veče kad smo stigli, prostorija ispunjena dimom, s vremena na vreme po koja devojka ispoljila bi želju da zaigra u centru dvorane, no svi su još uvek bili zaokupljeni razgovorima, i ðakonyama sa zai-sta obilnog bifea. Seo sam za jedan divan pored čijih nogu je ležala velika staklena činija, još napola puna voćne salate. Pripremao sam se daje načnem, jer nisam večerao, ali najedamput sam stekao utisak daje tu ostao trag jedne noge, koja je izmuljala kockice voća u cen-tru, pretvarajući ih u nabijenu kaldrmu. Nije uopšte bilo nevero-vatno, jer je pod već bio okupan belim vinom, i poneka zvanica bi se sa mukom kretala.
Belbo se dokopao jedne čaše i kretao se nezainteresovano bez vidljivog cilja, svremena na vreme lupivši nekoga po ramenu. Po-kušavao je ponovo da pronađe Lorencu.
Ali retko je ostajao na mestu. Gomila je zujala u kružnim pu-l imjama, poput pčelica koje traže još neoproban cvet. Ja ništa nisam tražio, tok Sto sam so bio pridigao, i zaustavljao bih se iskjjučivo u za-visnosti od poisticnjH koji bi mi dolazili iz neke od grupa. Primetio mini nodalokoud sobi! I.oroncu koju je lutalu otpozdravljajući strasno c*5tis jodnom (":a,s drugom, uzdignuto fjavo, čki\joći kao daje kratko-
251vida, uspravljenih ramena i grudi, nehajno hodajući kao žirafa.
U izvesnoj tački, prirodni tok izbacio me je u jednom uglu iza nekog stola, gde su mi Belbo i Lorenca bili okrenuti leđima, pošto su se konačno ukrstili, verovatno pukom slučajnošću, postavši takođe izolovani od prometa. Ne znam da li su zapazili moje prisustvo, ali us-red onog velikog žamora dole niko nije bio u stanju da čuje šta govore drugi. Smatrali su da su izolovani, a ja sam bio prinuđen da slušam nihovu konverzaciju, i
— Pa, govorio je Belbo, — gde si upoznala tvog Ayea?
— Mog? I tvog, iz onoga što sam danas videla. Ti možeš da poz-naješ Simona a ja ne. Sjajno.
— Zašto ga zoveš Simone? Zašto te zove Sofija?
— Ma radi štosa! Upoznala sam ga preko prijatelja, shvataš? N alazim daje fenomenalan. Ljubi mi ruku kao da sam neka princeza. A mogao bi da mi bude otac.
— Pazi da ne bude otac tvoga deteta.
Činilo mi se da sam ja taj koji govori, u Baiji, mojoj Amparo. Lorenca je bila u pravu. Aljeje vrlo dobro znao kako se ljubi ruka jed-noj mladoj gospoði koja ne, poznaje ovaj obred.
— Zbog Čega Simone i Sofija? Belbo je bio uporan. — Dal' se možda zove Simone, on?

— To je jedna neverovatna priča. Jesi li znao daje naš univer-zum posledica jedne greške koja je unekoliko moja krivica? Sofija je bila ženski deo božanstva, jer je u to vreme Bog više bio ženka nego mužjak, zatim ste bili vi ti koji ste mu prilepili bradu i nazvali ga On. Ja sam bila njegova dobra polovina. Kaže Simone da sam ja htela da porodim svet ne tražeći za to dozvolu, ja Sofia, koja se zove i, čekaj, aha, Enoja. Verujem da moj muški deo nije želeo da stvara — možda nye imao smelosti, možda je bio nemoćan — aja umesto da se sanjim spojim ja sam htela sama da načinim svet, nisam mogla tome da odo-lim, viirujem daje bilo iz izuzetne ljubavi, istina je, obožavam ceo taj Nludeni univerzum. Zbog toga sam duša ovoga sveta. To kaže Simo-
no.
— Što je pažljiv. Jel' svakoj tako govori?
— Ne ludo, samo meni. Jer me je razumeo bolje od tebe, ne po-kuSava da me svede na svoju sliku. Shvata da treba da me pusti da ži-vim po svome. A tako je uradila Premudrost, bacila se na stvaranje sveta. Sudarila se s pramaterijom, koja je stvarno bila odvratna, ve-rujem da nije upotrebljavala dezodoranse, i nije to uradila namerno no izgleda kako je ona bila ta koja je stvorila Demo... kako se kaže?
— .Jel' nije Demiurg?
— Vidiš, on. Nesećamsedali je tog Demiurga stvorila Premu-drost ili jo l.u vi!«': postojao a ona ga izazvala, ajde ludo, načini svet pa dii 86 ponio /.iihnvljnino. Taj Dumiurg moru daje bio prava dileaimje zimo dit napnivi svoi. kuko trubu, inuce boljo bi bilo da ga nije ni stva-rno, jar jo Hinim iju zlu 11 on nije hioovlušćon da 86 pozabavi njom. Ko-
2B2
načno sredio je onako kako je sredio i Premudrost je ostala unutra. Zatvorenica sveta. Lorenca je govorila, i pila mnogo. Svaka dva minuta, dok su mnogi počeli da se lagano njišu u sredini dvorane, zatvorenih očyu, Rikardo joj je prilazio i sipao u čašu. Belbo je pokušavao da ga pre-kine, govoreći daje Lorenca već previše popila, ali Rikardo se smejao klimajući glavom, a ona se bunila, izjavljujući da podnosi alkohol mnogo bolje od njega budući da je ona daleko mlađa.
— Okej, okej, govorio je Belbo. — Nemoj da slušaš dedu. Slušaj Simonea. Šta ti je još rekao?
— Pa to, da sam zarobljenica sveta, čak i zlih anđela... jer u ovoj priči anđeli su zli i pomogli su Demijurgu da stvori ceo taj rusva-j... zli anđeli, kažem, držemekodsebe.nedajumidapobegnemizato patim. Ali s vremena na vreme pojavi se među ljudima neko ko me prepoznaje. Kao Simone. Kaže da mu se to već desilo jedanput pre hiljadu godina — zato ti to nisam rekla ali Simone je praktično besmrtan, pomisli koliko stvari je on video...
— Tako je, tako je. Samo nemoj više da piješ.
— Pssst... Simone me je jedared zatekao u jednom burdelju u Tiru, bila sam prostitutka i zvala sam se Jelena...
— A to ti kaže taj gospodin? I ti si sva zadovoljna. Dozvolite da vam poljubim ruku, droljice moga govnjivog univerzuma... Kakav džentlmen.
— Niukom slučaju nije bila droljica ta Jelena. A zatim u ono vreme kada se govorilo prostitutka mislilo se na ženu koja je slo-bodna, nesputana, intelektualka, koja nije želela da vodi do-maćinstvo, čak i ti to znaš daje prostitutka bila dvorska dama, takva koja je držala salon, danas bi to bila jedna koja javno održava od-nose, i ti zoveš droljom

jednu koja održava javne odnose, kao daje to neka od onih uličarki koje dreše gaće kamiondžijama?
U tom Rikardo ponovo prođe pored njih i uze je za ruku. — Doði da igramo, reče. Stajali su na sredini dvorane, dajući takt laganim, pomalo sanjivim pokretima, kao lupajući po dobošu. Na trenutke Rikardo bi je privukao sebi, stavljao je ruku na njen vrat, posesivno, a ona gaje sledila zatvorenih očiju, crvena u licu, glave zabačene u nazad, sa kosom koja je padala preko ramena, i to vertikalno. Belbo je palio ci-garetu za cigaretom. Ubrzo zatim Lorenca zgrabi Rikarda za pas i lagano ga pok-renu do na jedan korak od Belba. Nastavljajući da igra, Lorenca mu uze čašu iz ruke. Držeći Rikarda levom, a čašu desnom rukom, okre-tala je svoje pomalo vlažno lice Jakopu i činilo se da plače, a smejala se... I govorila mu.
I nije to bilo samo jedanput, znaš?
• lodimput. šta? upita Belbo.
I)n ju sroo Premudrost. Posle toliko vekova Simone je bio
.iioin
253— Jeli to neki što je nosio pisma?
— Budalo. Bio je to jedan učenjak iz Renesanse, kojije čitao na jevrejskom...
— Hebrejskom.
— A ima li razlike? Čitao gaje kao dečaci Miki Mausa. Čim bi bacio pogled. Tako,-u nekoj venecijanskoj bolnici sreće jednu staru i nepismenu sluškinju, svoju Joanu, gleda je i kaže, eto, shvatio sam, loje novo otelovljenje Premudrosti, Enoje, to je velika Majka Sveta sišla među nas kako bi iskupila ceo svet koji ima žensko srce. I tako Postel vodi Joanu sa sobom, svi ga nazivaju ludini, ali on ništa, obožava je, hoće daje oslobodi iz zarobljeništva anðela, a kada ona umire on ostaje zagledan ceo sat u sunce i provodi mnogo dana bez jela i pića, ispunjen Joanom koje više nema ali kao daje tu, jer uvekje tu, prebiva u svetu, i malo malo pa ponovo procveta, bolje reći, ote-lovi se... Zar nije srceparajuća priča?
— Davim se u suzama. A tebi baš godi da budeš Premudrost?
— Ma to sam samo zbog tebe ljubavi. Znaš da si pre nego što si me upoznao nosio užasne kravate i imao perut na ramenima?
Rikardo je ponovo uze za vrat. — Mogu da se uključim u razgo-vor? reče.
— Budi miran i igraj. Ti si oruđe moje pohote.
— Slažem se.
Belbo nastavi kao da onaj drugi nije postojao: — Dakle ti si nje-gova prostitutka, njegova feministkinja koja održava JO, a on je tvoj Simone.
— Ja nisam Simone, rekao je Rikardo sa već punim ustima.
— Ne govorimo o tebi, reče Belbo. Od skora bio sam u neugod-nom položaju zbog njega. On, obično tako ljubomoran na sopstvena osećanja, vodio je svoju ljubavnu prepirku pred jednim svedokom, 8ta više, preci rivalom. Ali od onog poslednjeg sukoba primetio sam da, ogoljavajući sebe pred licem drugog — u trenutku kada je pravi protivnik bio neko drugi — on je ponovo potvrðivao na jedinstven način da mu je bilo dozvoljeno da poseduje Lorencu.
Istovremeno Lorenca je odgovorila, postoje zamolila od ne-koga za još jednu čašu: — Samo iz štosa. Alija volim tebe.
— Nije loše što me ne mrziš. Slušaj, hteo bih da idem kući, imam napad gastritisa. Još uvek sam zarobljenik bedne materije. Meni Simone nije obećao ništa. Ideš samnom?

— Ma ostanimo još malo. Baš je lepo. Zar se ne zabavljaš? A onda nisam ni slike pogledala. Jesi li video da je Rikardo uradio jodnu samnom?
— šta bih ja sve voleo da uradim sa tobom, reče Rikardo.
— što si prost. Dahe od mene. Govorim sa Jakopom. Jakopo, Bože, zar samo ti možeš da vodiš intelektualne igre sa tvojim prijatel-jima, a ja ne? Koje taj koji postupa sa mnom kao 8a prostitutkom iz TlrnV TI
254
— Zakleo bih se. Ja. Ja sam taj ko te gura u naručije stare go-spode.
— On nikada nije pokušavao da me zagrli. Nije nikakav satir. Ide ti na živce što me ne vodi u krevet već me tretira kao intelektual-nog partnera.
— Nemoj da flertuješ.
— To nisi smeo da kažeš. Rikardo, odvedi me da ulovim neko piće.
t
— Ne, čekaj, — rekao je Belbo. — Kaži mi sad dal to shvataš oz-biljno, hoću da znam da li si luda ili ne. I prestani da piješ. Kaži mi dal shvataš ozbiljno, za ime Boga I
— Ali ljubavi, to je naša mala igra, između mene i njega. A po-tom najlepše u priči je ono kada Premudrost shvata koje, i oslobađa se tiranije anđela, može da se kreće osloboðena od greha...
— Da nisi postala bezgrešna?
Daj molim te, razmisli još jednom, rekao joj je Rikardo stidl-jivo je poljubivši u čelo.
— Naprotiv, odgovorila je ona Belbu, i ne pogledavši slikara, — sve te stvari tamo nisu više^reh, može se činiti sve što se hoće kako bi se oslobodilo tela, biva se s onu stranu dobra i zla.
Gurnu Rikarda i tako ga udalji od sebe. Glasno je izjavila: —Ja sam Premudrost i da bih se oslobodila anđela moram da učinim... načinim... počinim sve grehove, sve do onih najzanosnijih I
Ode, lagano se teturajući, ka jednom uglu gde je sedela neka devojka u crnom, bele puti, očiju garavih. Odvela ju je u sredinu dvo-rane i počela sa njom da se klati. Bile su gotovo sasvim pripijene, ruku opuštenih niz bokove. — Ja mogu i tebe da volim, rekla je. I pol-jubila je u usta.
Ostali su napravili polukrug okolo, već pomalo razdraženi, i poneko bi rekao nešto. Belbo je bio seo, nekakvog nedokučivog iz-raza, i posmatrao ovu scenu kao impresario koji prisustvuje jednoj probi. Znojio se i pojavio mu se tik na levom oku, što kod njega nisam nikad primetio. Iznenada, postoje Lorenca igrala već pet minuta, i počela da daje znake kojima se nudi, on je planuo: — Dolazi ovamo sada.
Lorenca se zaustavila, raširila noge, napred ispružila ruke i vi-knula: — Ja sam prostitutka i svetica!
— Govno si ti, rekao je Belbo digavši se. Otišao je pravo ka njoj, snažno je ščepao za mišicu, i odvukao je do vrata.
— Hrabro, — viknula je ona, — ne dopuštaj sebi... — Zatim je briznula u plač i bacila mu se u naručje. — Ljubavi, ali ja sam tvoja Premudrost, ti se zbog toga uopšte ne bi razbesneo...
Bolno joj je nežno prebacio ruku preko ramena, poljubio je u slopoočnicu, uredio kosu, i izjavio u pravcu dvorane: — Oprostite joj, njje navikla toliko da pije.
J)o mumijo dopro podsmoli prisutnih. Verujem da gaje čuo i Bolbo, Opuzio moja nu prugu, i nučinio nešto za šta nisam nikad saz-

255nao da lije namenjeno meni, drugima, ili njemu samom. Učinio je to krišom, poluglasno, kada su ostali već izgubili svako zanimanje za niih. ,
Sve vreme držeći ruku preko Lorencmog ramena, okrenuo se tri četvrtine kruga u pravcu dvorane i tiho rekao, tonom kojim se go-vore banalnosti: — Kikiriki.
2B6
51
Kada ti dakle neka Kabalistička Glava hoće nešto da kaže, nemoj da misliš da ti govori banalnosti, proste, opšte poznate stvari: već jednu tajnu, proročanstvo... (Tomazo Garconi, Pozornica razno raznih belosvetskih umova, Venecija, Canfreti, 1583, rasprava, XXXVI—)
Ikonografski materijal pronađen u Milanu i Parizu nye bio do-voljan. Gospodin Garamon me je ovlastio da provedem nekoliko dana u Minhenu, u Dojčes Muzeumu.
Proveo sam nekoliko večeri po pivnicama Švabinga — to jest u onim ogromnim kriptama gde sviraju starija brkata gospoda, u krat-kim kožnim pantalonicama, a ljubavni parovi se smeSkaju u gustoj pari koj a se uzdiže iznad vrčeva piva od punog litra, par do para, — a popodneva prelistavajući kataloge sa reprodukcijama. Povremeno bih napuštao arhiv, i šetkao se muzejem, gde su rekonstruisali sve što je već ljudski mozak umeo da smisli, pritisneš dugme i pokretanjem bušilica stupaju u rad petrolejske diorame, ulaziš u pravu podmor-nicu, pokrećeš planete, kobajagi praviš kiseline i lančane reakcjje — jedan Muzej Nauke i Tehnike daleko manje gotički i sasvim budući, zaposednut pridošlom školskom mladeži koja se uči da obožava inženjeriju.
U Dojčes Muzeumu nauči se sve i o rudnicima: siđe se niz jedno stepenište i uđe se i nekakav rudnik, prepun razni okna, liftova za ljude i životinje, u kojima vuku iscrpena i iznemogla deca (nadam se od voska). Prolazi se beskrajnim i mračnim hodnicima, zastaje se na samoj ivici okna bez dna, oseti hladnoća u kostima, i gotovo sam zadah eksplozivnog gasa. Izlazi se jedan po jedan.
Tumarao sam sporednim tunelom, izgubivši nadu da ću po-novo da vidim svetlost dana, i najednom sam opazio, dok je bio zagle-dan nad ivicom ambisa, nekoga ko mi se učinio poznatim. Lice mi nije izgledalo nepoznato, tamno i naborano, sedih vlasi, pogleda kao u buljine, ali sam imao utisak da bi tu trebalo da stoji sasvim dru-gačije odelo, kao da sam to lice već ranije video u nekakvoj uniformi, kao da sam posle toliko vremena sreo kakvog popa u civilu, ili kakvog kapucina bez brade. I on je mene pogledao, i on sa izvesnim okleva-n jem. Kako već biva u takvim slučajevima, posle jednog ispitivanja sk-rivenim pogledima, on je preuzeo inicijativu i pozdravio me na itali-janskom.
Iznenada mi puče pred očima u svojim krpicama: morao bi riti ima na sebi dugi žućkasti ogrtač, i bio bi to gospodin Salon. A. Sa-lon, Uiksiđermista. Držao je laboratorijum nekoliko vrata od moje kiiiicehinjo, u hodniku one rasformisane fabrike gde sam ja svojevre-meno (invao uslugo Murloua u kulturi. Ponekad bi smo se ukrstili na Hlopimifllu i iznumili zniik« pozdrava.
— Čudnu, rokuo ju pružajući ml ruku, — sustanari smo već to
257liko vremena a upoznajemo se u utrobi zemlje, hiljade kilometara da-leko.
Izmenili smo nekoliko prigodnih fraza. Imao sam utisak da vrlo dobro zna šta u stvari radim, a to nije bilo za potcenjivanje, bu-dući da ni ja sam to nisam znao tačno. — Otkud

to u jednom muzeju tehnike? Vi se u vašoj izdavačkoj kući bavite spiritualnijim stvarima, kako mi se čini.
— Otkud to znate? /
— Ah, načinio je neodređen pokret, — Jjudi pričaju, ja dosta primam posete...
— Kakvi ljudi dolaze kod jednog zanatlije, oprostite, taksider-
miste?
— Razni. Vi ćete kao i svi reći da to nije uobičajen zanat. Ali klijenata ima dovoljno, i svakakve vrste. Muzeji, privatni kolekcioni-sti.
— Nemam često priliku da vidim punjene životinje, u kućama, rekao sam.
— Niste? Zavisi koje kuće posećujete... To jest bolje reći podru-me.
— Punjene životinje se drže u podrumima?
— Neki to čine. Nisu svi eksponati izloženi svetlosti sunca, ili meseca. Nemam poverenja u takve mušterije, no znate, posao... Ne-mam poverenja u podzemne prostorije.
— Radi toga šetate ovim podzemnim?
— Pravim pregled. Nemam poverenja u podzemne prostorne ali želim da ih shvatim. Nema tu baš mnogo mogućnosti. Katakombe u Rimu, reći ćete mi. Tu nema tajne, prepune su turista, i pod kontro-lom crkve. Kanalizacija pariška je tu... Jeste li bili tamo? Možete da je posetite ponedeljkom, sredom, i poslednje subote svakog meseca, ulazeći sa Pon-d-1'Alma. Čak je i to nekakva turistička šetnja. Pri-rodno u Parizu su i katakombe, i podzemne pećine. Dao metrou i ne govorimo. Da li ste ikad bili u ulici Lafajet broj 145?
— Priznajem da nisam.
— Malo je dalje, između Gar-d-1'Est i Gar-di-Nor. Jedna na prvi pogled neugledna zgrada. Samo ako bolje pogledate zapazićete da vrata izgledaju kao da su od drveta ali su od obojenog gvozda, a prozori gledaju na sobe u kojima niko već vekovima ne stanuje. Ni-kad se ne pali svetlost. Ljudi prolaze a ne znaju.
— Ne znaju šta?
— Kuća je lažna. Obična fasada, oblanda bez krova, bez unu-trašnjosti. Prazno. To je samo jednosmeran izlaz. Služi za provetra-vanje i ispuštanje pare iz lokalnog metroa. A kada to shvatite, dobi-jnl.<! utisak da se nalazite pred samim otvorom za donji svet, samo da ni(r/.<!t.i! dti prodroto kroz te zidine stupili biste u podzemlje Pariza. I>i)|',ti<lal(i mi su da provodim sate i sate ispred ovih vrata koja suma-HkiMilu vniiinri- vnii.il, početnu utunicu putovanja u centar zemlje. Sin initilitn zliof, i'-i't1.'1 ;|i '?« nupruvlllV
—Pa da bi provetravali metro, rekli ste.
—Otvori bi bili sasvim dovoyni. Ne, upravo ispred ulaza u ove podzemne slojeve ja počinjem da sumnjam. Da li me razumete?
Dok je govorio o tami činilo se da se ozario. Upitao sam ga zbog čega sumnja na ove donje slojeve.
— Jer ako postoje Gospodari Sveta, mogu da budu samo pod zemljom, to je istina koju svi naslućuju ali koju retki imaju smelosti da iskažu. Možda jedini koji se usudio da to kaže jasno i glasno bio Sen-Iv-d'Alvejdr. Poznato vam je?
Moguće da sam čuo kako ga je imenovao neko od onih đavolovih slugu, no imao sam vrlo neprecizne uspomene. '
— On je taj koji je govorio o Agarti, podzemnom boravištu Kralja Sveta, okultnom centru Sinarhije, rekao je Salon. — Nye se plašio, osećao se sigurnim u sebe. Ali svi koji su u javnosti krenuli nje-govim stopama bili su uklonjeni, jer su previše znali.

Nastavili smo da se krećemo duž tunela, i gospodin Salon mije govorio bacajući rasejane poglede duž puta, što pri otvaranju novih hodnika, što pri otvaranju drugih okna, kao da u polusenci traži potvrdu za svoje sumnje.
— Jeste li se ikad upitali zbog čega su se baš sve velike savre-mene metropole, tokom prošlog veka, požurile da izgrade podzemnu željeznicu?
—Kako bi razrešile problem saobraćaja. Ili nije tako?
— U vreme kad nije bilo automobila i dok su kružile isključivo kočije? Od jednog čoveka sa vašim darom očekivao bih daleko oš-troumnije objašnjenje I
— A jel' vi znate pravo?
— Možda, rekao je gospodin Salon, a činilo se da to iskazuje zamišljeno i odsutno. No bio je to samo način da okonča razgovor. A samo zato jer je primetio da mora da ide. Zatim pošto mije stisnuo ruku, zaustavio se još za trenutak, kao da mu je nešto najedanput si-nulo: — Što se tiče, tog pukovnika... kako se ono zvaše, taj što se poja-vio u Garamonu pre par godina da bi vam pričao o nekakvom blagu Templara? Ništa više niste saznali o njemu?
Stao sam kao ošinut ovim grubim i nametljivim mahanjem upravo činjenicama koje sam mislio da ću da odnesem u grob sa so-boin. Hteo sam da ga upitam kako je doznao, no bilo me je strah. Za-dovoljio sam se da mu kažem, nezainteresovanog izraza: — Oh, jodna prastara epizoda, već sam je zaboravio, što se toga tiče: zbog fl sto rekli 'što se toga tiče?
Rekao sam što se toga tiče? Ah da, imao sam utisak daje imšao u nekoj vrsti podzemnog sloja... Otkuda to znate?
Ni iKiznam. Ne sećam se ko mije o tome govorio. Možda kttkvu mušici iju. No mene uvek zagolica kada stupi na scenu svo-|tivt'Niu) poil/.innljo. Strasti za koje mogu da se zahvalim godinama. I.mU.ii noć,
259Otišao je, ja sam ostao razmišljajući o samom značaju ovog
susreta.
28(1
52
U izvesnim oblastima Himalaja, među dvadeset i dva hrama koji predstavljaju dvadeset i dve Hermesove Mi-sterije i dvadeset i dva slova nekakvih svetih pisama, Agarta obrazuje mističnu Nulu, onu skrovitu... Jedna gi-gantska šahovska tabla koja se prostire pod zenujom, prekrivajući gotovo sve oblasti naše Kugle. (Sen—Iv d'Alvejdr, Misija Indije u Evropi, Pariz, Kalman Levi, 1886, str. 54 i 65(010
Kada sam se vratio, ispričao sam to Belbu i Diotaleviju i izgra-dili smo različite pretpostavke. Salon brbljiv i nastran, a koji je na neki način uživao u misterijama, upoznao je Ardentjja, i sve se na tome svršavalo. Ili: Salonje znao nešto u vezi sa nestankom Arden-tija a radio je za one koji su ga sklonili. Druga pretpostavka: Salonje bio jedan dostavljač za policiju...
Potom smo videli druge đavolove sluge, i Salon se izgubio među svojima.
Nekoliko dana kasnije Alje je bio u kancelariji, kako bi nam podneo izveštaj o nekim rukopisim koje mu je Belbo poslao. Procenji-vao je sa tačnošću, strogošću, odmerenošću. Aye je bio promućuran, nije mu trebalo mnogo pa da shvati dvostruku igru Garamon — Mu-nicio, pa nismo više od njega skrivali istinu. Činilo se da shvata i odo-brava. Rasturio bi neki tekst sa par oštrih primedbi, a zatim bi sa od-merenim cinizmom primetio kako bi za Manucio sasvim dobro moglo da ide.

Upitao sam ga šta bi mogao da mi kaže o Agarti i Sen-Iv d'Al-vejdr u.
— Sen—In d'Alvejdr... rekao je. — Neobičan čovek, bez svake sumnje, od mladih dana posećuje sledbenike Fabr d'Olivea. Bio je na-jobičniji službenik ministarstva unutrašnjih poslova, no bio je ambi-ciozan... Nismo ga procenili baš kako treba pošto se oženio sa Ma-ri—Viktoar...
Alje nije odoleo. Uhvatio se za temu. Prizivao je sećanja. — Ko je bila Mari—Viktoar?
Obožavam rekla—kazala, dodao je Belbo.
— Mari—Viktoar de Riznič, izuzetna lepotica dok je još bila bliska prijateljica carice Evgenije. Mezalijansa za njega, to je prirod-no. I ne samo to, no kako bi mu pružila jednu titulu kupilaje ne sećam so više kakvu zemjju, koja je pripadala izvesnim markizima-Alvejdr. 1 tuko je ovaj naš lik mogao da se okiti takvom titulom, a u Parizu su »n povnli kuploti »žigolu«. Postoje sad bio u mogućnosti da živi od rtintoi, posvetio se sopstvenom snu. Uvrteoje sebi u glavu da pronađe nnkiikvu političku formulu koja bi bila u stanju da uspostavi daleko liitniioiiiči^ju druStvo. Sinarh^a kao suprotnost anarhiji. Nekakvo uvropuko drufltvo, kojim bi vladala tri saveta i predstavljala ekonom-
261sku moć, sudstvo i spiritualnu vlast, a to su crkva i učenjaci. Jedna prosvećena oligarhija koja bi otklonila klasnu borbu. A u njoj smo vi-deli izvor najvećeg zla.
— A šta je sa Agartom?
— Obično bi govorio da ga je jednog dana posetio neki tajanst-veni afganistanac, izvesni Hadži Sarif, koji pak ni u kom slučaju mj'e mogao da bude afganistanac, jer je ime čisto albansko... A ovaj muje otkrio tajnu sedišta Kralja Sveta — premda Sen—Iv nye nikada upo-trebio ovaj izraz, to su potom učinili drugi — Agarte, Nedodirljivog.
— Ali gde se govori o tome?
— U Misiji Indije u Evropi. Jedno delo koje je u mnogome uti-calo na savremenu političku misao. Tu u Agarti su podzemni gradovi, ispod njih a idući ka središtu nalazi se pet hiljada mudraca koji njom vladaju — očito da broj pet hiljada priziva hermetičke korene ved-skog jezika, kako oni već uče. A svaki koren je nekihijerogram magij-ski, u vezi sa jednom nebeskom silom i odobren od strane jedne infer-nalne sile. Centralna kupola Agarte je obasjana od gore nekom vr-stom ogledala koja propuštaju svetlost isključivo preko enarmonične game boja, za koje solarni spektar naših fizičkih traktata predstavlja čistu dijatoniku. Mudraci Agarte izučavaju sve svete jezike kako bi došli do univerzalnog jezika, Vatana. Kada se dotaknu najdubljih tajni uzdižu se od zemlje i levitiraju ka visinama tako da bi lupili gla-vom o teme kupole da ih njihova braća kojim slučajem ne zadrže. Pri-premaju manje, usmeravaju ciklične struje interpolarnih i intertro-pikalnih fluida, interferencijalnih izvoda u različitim oblastima zemljine dužine i širine. Vrše selekciju vrsta, i stvorili su male živo-tinje no izuzetnih psihičkih odlika, sa oklopom kao u kornjače i žutim krstom na oklopu i jednim okom i jednim ustima na svakom udu. Ži-votinje koje pomoću velikog broja nogu mogu da se kreću u svim pravcima. U Agarti su se verovatno sklonili Templari posle svog ra-sturanja, i tu obavljaju nadzorne službe. Još nešto?
— Ali... govorili ste to najozbiljnije? upitao sam.
— Verujem daje priču zamislio doslovno. Isprva smo to sma-trali svojevrsnim preterivanjem, zatim smo shvatili da je cttjao, možda na vizionarski način, u jednom sasvim tajanstvenom pravcu priče. Ne kaže li se daje priča u stvari jedna krvava i bezumna zago-netka? Nije moguće, mora da tu postoji nekakva zamisao. Tu mora da je po sredi nekakav Um. Zbog toga su ljudi koji nisu bili nimalo naivni, tokom vekova,

zamišljali Gospodare ili Krajja Sveta, možda ne kao određenu osobu, već kao nekakvu ulogu, kolektivnu ulogu, privremeno otelovljenje jedne Trajne Namere. Nešto sa čime su sva-kako u vezi bili oni veliki iščezli svešteni i viteški radovi.
— Vi u to verujete? — upitao je Belbo.
— Ličnosti daleko staloženije od njega tragaju za Neznanim Moćnicima.
— I nalaze ih?
Alje se nasmijao dobrodušno, gotovo sam sa sobom. — A kakvi 262
su to Neznani Moćnici koji bi dozvolili da ih prepoznaju pri prvom susretu? Gospodo, treba da radimo. Imam još jedan rukopis, i zamisli u pitanju je baš rasprava o tajnim društvima.
— Dobar materijal?
— Možete i da zamislite. Ali za Manucija može da prođe.
26353
Kako ne može da upravlja otvoreno zemaljskim sudbi-nama jer bi se same vlade tome oduprle, ovo tajanstveno udruženje u mogućnosti je da deluje isključivo putem taj-nih društava... Ova tajna društva, stvorena postepeno već prema potrebi koja se javljala, podeljena su u različite i na prvi pogled suprotstavljene grupe, koje s vremena na vreme propovedaju najsuprotnija mišljenja da bi ponao-sob i u punoj sigurnosti upravljali svim religioznim, poli-tičkim, ekonomskim i književnim strankama, a nepos-redno su povezana, kako bi ovde primila zajedničko uputstvo, sa jednim nepoznatim centrom što skriva moć-nog pokretača koji nastoji da sasvim u potaji usmerava zemaljske vlasti.
(J. M. Hene—Vronski, navod iz: P. Sedir, Istorijat i učenje društva Ruže i Krsta, Ruan, 1932)
Jednoga sam dana video gospodina Salona na vratima njego-vog laboratorija. Najednom sam, budući suton, stekao utisak kako će da pusti sovin huk. Pozdravio me je na način starog prijatelja i upitao kako sa tim tamo ide. Načinio sam neodređen pokret,, osmehnuo mu se, i odmaglio.
Ponovo me je zaokupilo razmišljanje o Agarti. Kako mi ih je Alje opisao, ideje Sen—Iva mogle bi na jednog đavoljeg slugu zavod-ljivo da deluju, ali ne i uznemiravajuće. Ipak u recima, i na licu, Sa-lona bio sam u Minhenu primetio uznemirenost.
Pri izlazu sam zato odlučio da skoknem do biblioteke i po-tražim tu Misiju Indije u Evropi.
Uobičajena gužva bila je u dvorani sa kartotekom kao i na šal-teru za izdavanje. Gurkanjem sam se dokopao fioke koju sam tražio, nnšao referencu, ispunio afišu i predao je kao svoj zahtev. Službenik mi je saopštio daje knjiga izdata i, kako je često u bibliotekama, či-nilo se da mu je to pričinjavalo posebno zadovoljstvo. Ali sam baš u Ioni trenutku začuo glas iza svojih leđa. — Gledajte vi to, tek što sam je jsi vratio. Okrenuo sam se. Bio je to inspektor De Anđelis.
Prepoznao sam ga, i on je prepoznao mene — u posebnoj žurbi, nikao bih. Ja sam njega video u okolnostima koje su za mene bile izu-zol.ne, on pak mene tokom jedne rutinske istrage. Osim toga u vreme Ardentija imao sam retku bradicu i podužu kosu. Kakvo oko sokolo-vo.
Da li me možda drži na oku otkako sam se vratio? Ilije možda bio samo stručnjak za fizionomije, policajci moraju da neguju spo-sobnost opažanja, da pamte lica, i imena...
- Gospodin Ka/.aubon ličnol I upravo čitamo isto knjige!

Pružio sam mu ruku »Sada sam doktor, w(: odavno. Moguće da se prijavim na konkurs kuko bih ušao u policiju, Si.u sin ini visave

tovali onog jutra. Tako ću moći da dobijem knjigu prvi.
— Treba samo prvi doći, rekao mije. — Ali sada je knjiga već vraćena, možete podići malo kasnije. A sada dopustite da vas pozo-vem na kafu.
Poziv me je zbunio, ali nisam mogao da se izvučem. Seli smo u jedan obližnji bar. Upitao me je kako to da se bavim misijom Indije, a ja sam bio rad da ga odmah zapitam zbog čega se on time bavio, no odlučio sam da se prvo osiguram. Rekao sam mu da sam u slobod-nom vremenu nastavio svoje proučavanje Templara: TemplaA prema fon Ešenbahu napuštaju Evropu i odlaze u Indiju a prema ne-kima u kraljevstvo Agarte. Tu je bila prilika da se on otkrije. — Posle svega, upitao sam ga, kako to da se i vi zanimate za ovo?
— Oh znate, odgovorio je — otkako ste mi vi preporučili onu knjigu o Templarima počeo sam da se obrazujem po tom pitanju. Vi mi ukazujete kako se od Templara stiže pravo u Agartu. Ovo je već postalo dirljivo. Zatim je rekao: — Šalio sam se. Tražio sam tu knjigu iz drugih razloga. Zato da bih... Oklevaoje. —Jednom rečju, kada ni-sam na službi posećujem biblioteke. Da ne bih postao najprostija mašina, to jest da ne bih ostao običan pandur, vidite i sami koja je formula najotmenija. No pričajte mi o vama.
Napravio sam mu jedan autobiografski rezime, sve do ču-desne istorije metala.
Upitao me je: — Ali tamo u toj izdavačkoj kući, i u toj pored, ne izbacujete li knjige o tajanstvenim naukama?
Kako je to doznao za Manucija? Sakupio je vesti dok je držao Belba pod kontrolom, pre više godina? Ili je još uvek bio na tragu Ar-dentija?
— Sa svim tim tipovima poput pukovnika Ardentija koji bi se obreli kod Garamona i koje je Garamon pokušavao da svali na Manu-cija, rekao sam — gospodin Garamon je odlučio da odneguje zlatnu koku. Čini se daje počela da nosi. Ako tražite tipove poput starog pu-kovnika naći ćete ih tamo u izobilju.
Rekao je: — Da, ali Ardenti je nestao. Nadam se da nisu i svi ti ostali.
— Još ne, a doðe mi da kažem nažalost. No dozvolite mi malu znatiželju, inspektore. Pretpostavljam da u vašem poslu ljudi koji ne-staju, ili šta gore, kako vam se to dešava svakodnevno. Posvećujete li svakome vremena toliko... dugo?
Pogledao me je sa izrazom koji je odavao da ga to zabavlja: — A na osnovu čega mislite da još uvek posvećujem vreme pukovniku Ardentiju?
Pa sjajno, igrao je i odbio je. Trebalo je samo da imam hrabro-sti da si; suočim, a on će već da otvori karte. Nisam imao ništa da iz-Hublm. Najozbiljnije, inspektore, rekao sam — vi znate sveoGara-tiionu i Mmuiciju, vi sli; ovde kako bi potražili neku knjigu o Agarti... Znsto, luda vuni jo Ardonl.i govorio o Agarti?
l'onuvo jo |)osl.alo dirljivo. U slvuri Ardonti mun jeste govorio i
2(55o Agarti, po onome što se sećam. Odlično sam se izvukao — Ne, alije imao jednu priču o Templarima, sećate se toga.
— Svakako, rekao je.Zatim dodao — Ali ne treba da verujete kako mi sledimo samo jedan slučaj sve dok ga ne razrešimo. To se do-gaða samo na televiziji. Biti policajac isto je kao ibiti zubar, pacijent doðe, proðe sa jednom bušilicom, podvrgava se lečenju, vraća se posle petnaest dana, a u međuvremenu se prati drugih sto pacijena-ta. Neki slučaj poput ovog pukovnikovog može da ostane u arhivu čak i deset godina, a onda usred

nekog drugog slučaja, prikupivši priznanja tamo nekoga, ponovo izbija na površinu neka indikacija, bang, mentalni kuršlus, i ponovo se malo razmisli nad tim... Sve dok ne izbije jedan novi kuršlus, ili pak ništa više ne izbije, i ćao ðaci.
— A na šta ste to vi najedanput naišli što vam je napravilo ku- , ršlus?
.....—|
— Pitanje nije baš delikatno, zar ne mislite tako? Ali nema tu j mistrije, verujte mi. Pukovnik se vratio u igru pukim slučajem, držali J smo nekoga na oku, iz sasvim drugih razloga, i primetili smo da po-sećuje klub Pikatriks, čuli ste o njemu...
— Ne, poznajem časopis, ali ne i udruženje. Šta se tu u stvari dogadja?
— 0 ništa, ništa, miran svet, možda malo previše zanesenjač-ki. Ali sam zapamtio daje tu svraćao često i Ardenti — sva veština po-licajca je u tome, da zapamti gde je već čuo kakvo ime ili video neko lice, čak i sa udaljenosti od deset godina. I tako sam seja zapitao šta se to događa kod Garamona. Sve je tome.
— A kakve veze ima klub Pikatriks sa političkim sektorom?
— Prevelika nametljivost za nekoga kome je čista savest, ali vi odajete izraz nekoga koje užasno znatiželjan.
— Vi ste taj ko me je pozvao na kafu.
— U stvari, obojica nismo na dužnosti. Pogledajte, sa izvesne lučku gledišta u ovom svetu sve sa svime ima veze. Dobra hermetička l'ilosof'ema, pomislio sam. Alije odmah dodao: — Time ne želim da kužem da ovi imaju veze sa politikom, ali znate već... Svojevremeno bih odlazio da pronađem crvene brigade u zaposednutim kućama i crne brigade u klubovima borilačkih veština, danas bi moglo da se događa upravo suprotno. Živimo u jednom nastranom svetu. Uvera-vani vas, moj posao je bio daleko lakši pre deset godina. Danas se čak modu ideologijama ne nalazi više religija. Ponekad mi dođe da proðem na antidroge. Barem neko ko rastura heroin rastura heroin i l,u nema diskusije. RAdi se sa utvrđenim vrednostima.
Oslade za kratko bez reci, nesiguran — verujem. Zatim je izva-dio iz džepa notes koji je ličio na molitvenik. — Slušajte Kazaubon, posuo vam je takav da posoćujete čudan svet, odlazite u biblioteke da hi potražili još čudnije knjige. Pornozite mi. Šta znate o sinarlnji? Sada sto me doveli u priliku da se obrukam. Gotovo ništa, čuo sam o toma povodom Sen-Ivu, i to je svo.
A sUi su o tome priča okolo? 2H0
— Ako se okolo govori o tome čini se to bez moga znanja. Da vam kažem otvoreno, meni to miriše na fašizam.
— A zaista, mnoge od tih teza preuzima Aksion Fransez. I kada bi se stvari na tome zaustavile, ja bih bio na konju. Naiđem na neku grupu koja zastupa sinarhiju i odlučujem da im odredim boje. Ali se obrazujem po tom pitanju, i otkrivam da oko 1929. izvesni Vivian Po-stel di Ma i Žan Kanido osnivaju grupu Polaris koja se nadahnjuje mi-tom o jednom Kralju Sveta, a zatim predlažu jedan projekat sinarhi-je: socijalna služba protiv kapitalističkog profita, uklanjanje klasne borbe putem kooperativnih pokreta... Liči na jedan socijalizam fabi-janističkog tipa, nekakav pokret okrenut personalizmu i zajednici. I zaista je u pitanju Polaris jer su irski fabijanisti optuženi kao agenti zavere sinarhije koju predvode Jevreji. A ko ih optužuje? Jedna In-ternacionalna revija tajnih društava koja je ukazivala na jednu ju-deo-masonsko-boljševičku zaveru. Mnogi njeni saradnici povezani su sa jednim integrističkim udruženjem desnice, koje je još više u taj-nosti, pod nazivom Sapinier. I kažu da sve političke revolucionarne organizacije predstavljaju samo

fasadu za jednu demonsku zaveru, skovanu u nekakvom okultističkom kružoku. Vi ćete mi reći, u redu, tu smo pogrešili, Sen—Iv konačno nadahnjuje reformističke grupe, a desnica pravi od komarca magarca i u svemu tome vidi demo-pluto-socijal-jevrejske konce. Tako je radio i Musolini. Ali otkuda optužbe da su pod vlašću okultističkih kružoka? Na osnovu ono malo što znam o tome, idite da pogledate Pikatriks, to je vrsta ljudi koja jako malo daje do radničkog pokreta.
— Tako se i meni čini, o Sokrate. I onda?
— Hvala za ovo Sokrate, ali u tome je poenta. Što više čitam o predmetu to više mi se brkaju pojmovi. Četrdesetih godina raðaju se različite grupe koje se izdaju za sinarhijske, i govore o jednom novom evropskom poretku pod upravom vlade mudraca, iznad svih partija. I gde će se sabrati ove grupe? U krugovima kolaboracionista iz Višija. Pa, reći ćete, ponovo smo tu pogrešili, kako je sinarhija sa desnice. Stani. Pošto sam toliko pročitao, shvatio sam da se samo u jednom tvrðenju slažu svi: sinarhija postoji i u tajnosti vlada svetom. No tu dolazi ono ali...
— Ali?
— Ali 24. januara 1937. Dimitrij Navahin,masonimartinista (ne znam šta znači martinista, no čini mi se daje neka od tih sekti), ekonomski savetnik Narodnog fronta postoje postao direktor jedne moskovske banke, biva ubijen od Tajne organizacije revolucionarne i nacionalne akcije, bolje poznate kao Kagul, koju je finansirao Muso-lini. Kaže se da Kagul pokreće jedna tajna sinarhija i da bi Navahin u svakom slučaju bio ubijen jer je otkrio misterije. Jedan dokument koji ne pojavio u levičarskim krugovima prijavljuje za vreme ne-mačko okupacye postojanje nekakvog Sporazuma sinarrnjskog o GaiHlvu, odgovornog zu poraz Francuza, a sporazum bi predstavhao
iu svojevrsnog latinskog fašizma portugalskog tipa. Ali
267zatim izlazi na videlo kako su sporazum sastavile di Ma i Kanido, a sadrži ideje koje su one objavile i razglasile svuda. Nikakva tajna. Ali kao tajanstvene, čak, izuzetno tajanstvene, ove ideje otkriva 1946. Ison, prijavljujući nekakav sinarhijski revolucionarni sporazum le-vice, i to opisuje u Sinarhiji, panorami 25 godina okultne delatnosti, potpisujući se kao... sačekajte da potražim, evo, Žorfoa de Šarnej.
— Ta vam vredi, rekao sam, de Šarnej je sadrug de Moleja, ve-likog majstora Templara. Zajedno umiru na lomači. Ovde imamo jed-nog neo—Templara koji napada sinarhiju sa desnice. Ali sinarhya se raða u Agarti, koja je sklonište Templaral
— A šta sam vam govorio? Vidite, vi mi pružate još jedan trag. Na nesreću.služi isključivo da bi uvećao zbrku. Dakle sa desnice se prijavljuje nekakav Sporazum sinarhijski o Carstvu, socijalistički i tajni, koji tajna nije, ali isti tajni sinarhijski sporazum, videli ste to, prijavljuju i sa levice. A sada dolazimo do jednog novog tumačenja: sinarhija je jezuitska zavera radi rušenja Treće republike. Teza iz-ložena od Rože Menevea, sa levice. Kako bi mi život učinile spokoj-nim, moje mi lektire kazuju i da 1943. u nekim vojnim krugovima Višija, petenističkim bez sumnje, no antinemačkim, kruže dokumenti koji dokazuju daje sinarhija obična nacistička zavera: Hitlerje član društva Ruže i Krsta pod uticajem masona, koji pak kao što vidite prelaze sa judeo-boljševičke zavere na onu nemačku imperijalnu.
— I tako smo sve postavili na svoje mesto.
— Daje to pa dovoljno. Evojednog drugog otkrića. Sinarhijaje zavera internacionalnih tehnokrata. To zastupa 1960. izvesni Vile-mare, 14. zavera od 13. maja. Tehno—sinarhijska zavera želi da uzdrma vlade, i u tom cilju izaziva ratove, podržava i podstiče

državne udare, izaziva unutarnja cepanja u političkim party ama da-jući podršku sukobu struja... Prepoznajete ove sinarhe?
— Bože dragi, to je SIM, Imperijalistička Država Multinacio-nala kako su o njoj govorile Crvene Brigade pre koju godinu...
— Odgovor je tačanl I sada šta čini inspektor De Anđelis ako pronađe odnekuda kakav izveštaj o sinarhiji? To pitam doktora Ka-zaubona, stručnjaka za Templare.
— Ja kažem da postoji jedno tajno društvo razgranato širom sveta, koje je u zaveri širenja glasa kako postoji neka univerzalna za-vera.
— Vi se šalite, ali ja...
— Ja se ne šalim. Dođite da pročitate rukopise koji stižu u Ma-niicio. Ali ukoliko želite sasvim prizemno tumačenje, to je kao ona micgdota o mucavcu koji izjavljuje da ga nisu primili za spikera na radiju pošto nije upisan u partiju. Potrebno je uvek nekome pripisati sopstvono mune, diktature uvek pronalaze nekog spolnog neprija-Ui(ju kuko hi ujedinila sopstvono slodbtmike. Kao što bi govorio onaj, za .svaki složoni problom postoji jodnostuvno rešenje, i ono je pogreš-
no.
2 68
A ukoliko ju pniniidom j<u 1 mi bmnbu u vozu obmotanu šapi-
lografisanim materijalom koji govori o sinarhiji, hoću li se zadovoh'iti konstatacijom da je to prosto rešenje jednog složenog problema?
— Zašto? Nalazili ste bombe u vozovima da... Ne, oprostite mi. Zaista to se mene niukoliko ne tiče. Ali zašto mi onda govorite o tome?
— Jer sam verovao da vi o tome znate više od mene. Jer mije možda bilo lakše kada vidim da se i vi tu ne snalazite više. Vi kažete da morate da čitate tolike luđake, i to smatrate gubljenjem vremena. Ja ne, za mene su spisi tih vaših luđaka — kažem vaših, vas normal-nih ljudi — važni spisi. Za mene možda spis kakvog luđaka objašn-java rezonuje onaj koji stavlja bombu u vozu. Ili se možda plašite da ne postanete nekakav policijski špijun?
— Ne, na časnu reč. Konačno potraga za idejama u kartote-kama moj je posao. Ako mi dopadne prava vest setiću se vas.
Dok se pridizao, odvalio je poslednje pitanje: — A među vašim rukopisima... nikada niste pronašli kakav nagoveštaj Tresa?
— Staje pa to?
— Ne znam. Moralo bi da bude kakvo udruženje, ili nešto u tom smislu, ne znam ni da li zaista postoji. Čuo sam da se o njemu go-vori, i palo mi je na pamet povodom ovih luđaka. Pozdravite mi vašeg prijatelja Belba. Kažite mu da ne špijuniram vaše kretanje. Stvar je u tome da obavljam jedan surov posao, a imam tu nesreću da mi godi.
Vraćajući se kući pitao sam se koje u stvari napravio posao. On mi je napričao brdo stvari, ja ništa. Da budemo sumnjičavi, možda mije izmamio nešto a daje to nisam ni primetio. No postavši sumnjičav zapada se u psihozu sinarhijske zavere.
Kada sam ovu svoju epizodu ispričao Liji, rekla mije: — Po meni bio je iskren. Stvarno je želeo da se izjada. Misliš li da u samoj policijskoj stanici nalazi nekoga ko bi ga saslušao kada se dvoumi da lije Žan Kanido bila na desnici ili levici? On je samo hteo da razjasni da lije on sam taj koji ne shvata, ili je priča zaista toliko zamršena. A ti nisi umeo da mu pružiš jedini pravi odgovor.
— Pa jel' postoji takav?

— Naravno. Da nema šta tu da se shvata. Daje sinarhija Bog u stvari.
— Bog?
— Da. Ljudski rod ne može da podnese pomisao da je svet roñen iz slučaja, greškom, samo zato što su se četiri zalutala atoma sudarila na vlažnom autoputu. I sad tu treba pronaći nekakvu kos-mičku zaveru, Boga, anñele, ili ñavole. Sinarhija obavlja isti zadatak u najužem obimu.
— E onda sam trebao da mu objasnim kako ljudi podmeću bombe u vozu jer upravo traže Boga?
— Moguće.
26954
Knez tame u plemiće se broji. (Šekspir, Kralj Lir, III, IV, 140)
Zakoračili smo ujesen. Jednog jutra otišao sam u ulicu Mar-keze Gualdi, jer je trebalo da tražim od gospodina Garamona dozvolu za narudžbinu kolor fotografija iz inostranstva. Opazio sam Ajjea u kancelariji gospoñe Gracije, nagnutog nad kartotekom Manucio au-tora. Nisam ga uznemirio, budući da sam kasnio na sastanak.
Pošto smo završili razgovor oko formalnosti, upitao sam Gara-mona šta u stvari radi Alje u sobi kod sekretarice.
— Taj je pravi genije, rekao mije Garamon. — Posebno oštrou-man čovek, sa neverovatnim poukama. Neko veče poveo sam ga na večeru sa nekim od naših autora i pomogao mije da ostavim utisak. Kakva konverzacija, kakav stil. Plemić starog kova, veliki gospodin, ako takvih još ima. Kakva učenost, kakva kultura, rekao bih još, kakva obaveštenost. Ispričao je strahovito zabavne anegdote o lično-stima od pre sto godina, kunem vam se, kao da ih je lično poznavao. A znate li koju ideju mije dao, kad smo se vraćali kući? On je odmah na prvi pogled fotografisao moje goste, već ih poznajući bolje od mene. Rekao mi je da nije potrebno čekati da autori Razotkrivene Iziñe doñu sami. Uzaludno rasipanje truda, i čitanje rukopisa, a posle svega još se nezna jesu li spremni da učestvuju u troškovima. Nasu-prot tome imamo jedan zlatan rudnik: kartoteku svih autora Manu-cio u poslednjih dvadeset godina! Shvatate li? Napiše se tim našim starim, slavnim autorima, ili barem onima koji su otkupili i preostalu robu, i kaže im se dragi gospodine, znate li da smo pokrenuli jednu naučnu i tradicionalističku ediciju visoke produhovljenosti? Jedan uutor prefinjen poput vas zar bi mogao da se ne okuša na ovom nei-spitunom terenu i tako dalje, i tako dalje? Jedan genije, kažem vam. Vtirujem da želi sve da nas vidi kod sebe u nedelju uveče. Želi da nas odvede u neki zamak, jednu kulu, rekao bih još, u divnu vilu u torin-skom stilu. Izgleda da se tamo dešavaju izuzetne stvari, nekakav obred, jedna proslava, pravo vrzino kolo, u kome će neko da napravi zlato ili živo srebro ili nešto slično. Ceo jedan svet koji treba otkriti, drugi Kazaubone, premda vi znate koliko poštovanja gajim prema toj nuuci kojoj ste se vi posvetili sa toliko predanosti, i čak samjako, jako zadovoljan vašim doprinosom — znam, postoji mali finansijski pro-blem koji ste mi napomenuli, neću to da zaboravim, kad doñe vreme flovorićcmo o tome. Alje mije rekao da će tu biti i ona gospoña, ona lupa k<>s|><k1b - možda ne previše lepa, ali onaj tip, ima nešto u po-y,lmlu, la Belbova prijateljica, kuko se ono zvaše... l.orunca l'dlof;!mi.
Hiru iuko.im.i li uršt" i/modu nje i našeg Belba, aa? Mislim (la su dobri prijatniji,

— Aa! Tako odgovara jedan džentlmen. Kazaubon svaka čast. Ali nije bilo iz znatiželje, stvar je u tome što seja prema vama svima osećam kao nekakav otac i... hrabro, druge nema... Zbogom dragi moj.
Imali smo zaista neki sastanak sa Aljeom, na brežuljcima to-rinskog zaliva, to mije potvrdio Belbo. Dupli sastanak. U prvom delu večeri, jedna svečanost u dvorcu nekog dobrostojećeg rozenkroj-cera, a potom bi nas Alje odveo koji kilometar dalje gde bi trebalo da se odvija, oko ponoći, prirodno, j'edan druidski obred oko kogaje leb-delo mnogo toga.
— No mislio sam, dodao je Belbo, — da moramo da udarimo i tačku na ovu istoriju metala, a ovde nas mnogo uznemiravaju. Zašto ne bismo krenuli u subotu i proveli dva dana u mojoj staroj kućiu*"*? Mesto je lepo, videćete, sama brda zaista zaslužuju pažnju. Diotalevi je već tamo a možda će doći i Lorenca. Prirodno... povedite koga želi-te.
Liju nije poznavao, ali je znao da imam svoju pratilju. Rekao sam da ću sam da dođem.
Dva dana je prošlo kako sam se svađao sa Lijom. Bila je to najobičnija budalaština, neosporno bi se sve sredilo u . toku jedne nedelje. Ali ose'ćao sam potrebu da se na dva dana odvo-jim od Milana.
Stigli smo tako u ***, trio iz Garamona i Lorenca Pelegrini. Na-stao je trenutak napetosti pri polasku. Lorenca je prispela kako smo se dogovorili no u trenutku kad je trebalo da se popne u kola kazala je: — Možda ću da ostanem, tako ćete vi raditi u miru. Pridružiću vam se kasnije sa Simoneom.
Belbo, koji je držao ruke na volanu, ispružio ih je i, čvrsto gle- s dajući ispred sebe, tiho izgovorio: — Penji se. Lorenca se popela i to-kom čitavog putovanja, postoje sedela napred, držala je ruku na Bel-bovom vratu, a on je vozio u tišini.
*** je još uvek bilo mestašce koje je Belbo upoznao tokom rata. Retke nove kuće, rekao nam je, zemljoradnja u opadanju, budući da su mladi prešli u grad. Pokazao nam je neke brežuljke, sada pašn-jake, koji su se svojevremeno žuteli od pšenice. Posle jedne krivine iz-nenada se pojavljivalo mesto, u podnožju brežuljka, gde se nalazila Belbova kuća.
Brdašce je bilo oniže i dopuštalo je da se vidi u poza-dini to prostranstvo severne Italije, pod koprenom maglovite svetlo-sti. Dok smo se penjali Belbo nam je pokazao jedno brdo pred nama, skoro sasvim golo, povrh koga kapela, sa po jednim borom sa svake strane.
— Briko, rekao je. Zatim je dodao: — Nije važno ako vam ne govori nšta. Tamo se odlazilo na uranak u ponedeljak Anđela, na N/uskrsni ponede\jak. Sada se kolima stiže za pet minuta, ali tada se Umio odlazilo poSke, i predstav\jalo je nekakvo hodočašće.
27155
Nazivam pozorištem (ono mesto u kome) su sva dejstva putem reci, i misli, te pojedinosti kakve rasprave i mnogo-brojnih dokaza izloženi kao u nekakvom javnom pozo-rištu, gde se komedije i tragedije prikazuju. (Robert Flad, Istorija Obeju Vaseljena, iz druge sveske prve rasprave drugog dela, Openhajmf?), 1620(7), str. 55)
Stigli smo u letnjikovac. Letnjikovac tako reći: vlastelinsko zdanje, koje je u prizemlju posedovalo velike podrume gde je Adelino Kanepa-napoličar kavgadžija, onaj stoje strica otkucao partizanima — pravio vino sa vinograda imanja Kovaso. Primećivalo se da već duže nije nastanjena.
U maloj seljačkoj kući pored još je bila jedna starica, Belbo nam je rekao, Adelinova tetka — ostali su pomrli sa obe strane, stric i strina, Canepini, ostala je samo stogodišnja starica koja je negovala bašticu, četiri kokoši i svinju. Zemlja je polako otišla za otplaćivanje naslednih taksi, dugovanja, i ko zna još čega. Belbo je otišao da po-kuca na

vrata seljačke kuće, starica se pojavila navratima, potrajalo je izvesno vreme dok je prepoznala posetioca, zatim mu je izrazila najdublje poštovanje. Želela je po svaku cenu da uđemo u njenu kuću, no Belbo je naglo presekao, pošto se sa njom izgrlio i osokolio je.
Kako smo ušli u letnjikovac, Lorenca je vrcala od radosti već kako je nailazila na stepeništa, hodnike, polumračne sobe ispunjene starim nameštajem. Belbo je bio vrlo uzdržan, primetivši da svako ima Begunku kakvu zaslužuje, no bio je dirnut. S vremena na vreme to bi joj se ovde dešavalo, rekao nam je, ali dosta retko.
— Ali odlično se radi, leti je sveže a zimi otporni zidovi štite od snega, a peći su na svakom koraku. Prirodno dok sam bio dečak, po evakuaciji, boravili smo samo u ove dve bočne sobe dole u dnu veli-kog hodnika. Sada sam preuzeo stričevo i strinino krilo. Radim tu u čiku Karlovoj radnoj sobi. »Bio je tu jedan od onih sekretera, prostor nedovoljan da bi se na njemu držala hartija no dovoljan za skrivene i neskrivene kasetice. »Na njega ne bih uspeo da smestim Abulafija«, rekao je. »Ali za retkih dolazaka ovde prija mi da pišem rukom, kao što sam činio tada.« Pokazao namje jedan veličanstven orman: »Pa, kada budem mrtav, zapamtite, ovde se nalazi celokupna moja mla-dalačka produkcija, pesmekoje sam pisao u šesnaestoj, skice za sagu u fiiisl. tomova koju sam pisao u osamnaestoj... i tako redom...
— Da vidimo, da vidimo 1 uzviknula je Lorenca pljeskajući ru-kiimn, i potoni se šunjajući ka ormanu kao mačka.
— Slani tu, rekao je Belbo. Nema tu šta da se gleda. Ni ja viflo n l.o ni! /.nvirim. A u svakom slučaju ću doći posle smrti da sve Mpuliin.
Ovo hi iiclinlu da predstavlja nokakvo sablasno mesto, čini "u mi, kazala jit I,minira. ?1
— Sada da. U vreme čika Karla ne, bilo je vrlo veselo. Bilaje to seoska idila. Sada dolazim tu upravo jer je pastorala u pitanju. Pri-jatno je raditi uveče dok lavež pasa odzvanja dolinom.
Pokazao namje sobe gde ćemo da spavamo: meni, Diotalevyu i Lorenci. Lorenca je pogledala sobu, dodirnula stari krevet sa veli-kim belim prekrivačem, pomirisala čaršav, izjavila kako joj se čini da se nalazi u nekoj bakinoj priči jer miriše na lavandu, Belbo je prime-tio kako to nije istina, u pitanju je samo miris opranog veša, Lorenca je kazala da nije važno a zatim, oslanjajući se na zid, lagano gurajući bedra i pubis napred, kao da mora da savlada fliper, upitala je: — Ali ja ovde spavam sama?
Belbo je osmotrio drugu stranu, druga strana bili smo mi, os-motrio drugu stranu ponovo, zatim se uputio u hodnik i rekao: — 0 tome ćemo još govoriti. U svakom slučaju ovde imaš zaklon samo za tebe. Diotalevi i ja smo se udaljili, i čuli smo kako gaje Lorenca upi-tala da lije se stidi. On je na to primetio daje kojim slučajem nye dao sobu ona sama bi bila ta koja bi ga pitala šta on misli gde će ona da spava. — Napravio sam ja prvi potez, tako da nemaš izbora, govorio je.— Lukavi turčine! kazala bi ona, — i ja onda spavam u svojoj sobi-ci.
— U redu, u redu, govorio bi ljutito Belbo, — ali ovi su tu da rade, hajdemo na terasu.
I tako smo radili na jednoj velikoj terasi, na kojoj je bila po-stavljena pergola, ispred nas hladna pića i mnogo kafe. Alkohol van upotrebe do večeri.
Sa terase se video Briko, a ispod brežuljka Brika jedna velika građevina bez ukrasa, sa dvorištem i fudbalskim igralištem. Svo ispunjeno raznobojnim figuricama, dečurlijom,

činilo mi se. Belbo mi je pokazao po prvi put: — To je salezijanska kapelica. Tu me je don Tiko naučio da sviram. U pleh orkestru.
Prisetio sam se trube koje se Belbo odrekao onda posle tog sna. Upitao sam: — Trubu ili klarinet?
Za trenutak gaje uhvatila panika: — Kako ste uspeli... Ah, u st-vari, ispričao sam vam o snu i trubi. Ne, don Tiko me je naučio da svi-ram trubu, no u samoj muzici svirao sam genis. Stn je to genis. Vočna tema dečaka. Sada na posao.
Dok hhio radili primetio sam da često baca pogled prema kape-lici, Stokiio smn utisak da namje, kako bimogaoto daposmatra, go-vorio o drugome. Povremeno bi prekidao diskusiju. — Ovde dole od-v^iilu so ona jo/.iva pucnjava s kraja rata. Ovde je uspostavljen kao iidki dogovor i/modu fašista i partizana. S leta, tokom dve godine, piiit.izniii l>i opkolili grad, a fašisti ih ne bi dirali. Fašisti nisu bili iz ovih kt'ujtivn, partizani su svi bili momci iz kraja. U slučaju okršaja ziinll hu kako da so kroću između redova kukuruza, u šumarcima, iz-modu plotova. KuAiati bi se i aspodelili po gradu, i pokretali bi se iskl-jučivo rudi čiSćunju terena. Sa dolaskom zime, bilo je mnogo teže za 273partizane da se održe u ravnici, nisi mogao da se sakriješ, iz daleka bi te opazili na snegu i mitraljezom dohvatili ne kilometar. Tada bi se partizani uspinjali ha. najviša brda. A tamo bi oni ponovo bili ti koji poznaju prelaze, gudure, skloništa. I fašisti bi dolazili da kontrolišu ravnicu. No tog proleća predstojalo je neposredno oslobođenje. Faši-sti su još bili tu, ali se nisu usuđivali da se vrate u grad, verujem, jer su naslutili da će se konačni udar desiti tamo dole, kako se zatimi de-silo oko dvadeset i petog aprila. yerujem da su se međusobno spora-zumeli, patizani su iščekivali, nisu želeli okršaj, sada su već bili uve-reni da će se ubrzo nešto dogoditi, noću je Radio London davao sve više ohrabrujućih vesti, učestale su specijalne poruke za pokret Franki, i sutra će da pada kiša, čika Pjetro je doneo hleb, i takve st-vari, možda si ti Diotalevi čuo za njih... Zaista, mora daje u pitanju bio nesporazum, partizani su sišli dok se fašisti nisu bili još ni pome-rili, stoji daje moja sestra bila tu na terasi i ušla da namkaže kako su tu dvojica što se čikaju mašinkama. Nije nas to čudilo, bili su momci, i jedni i drugi, pa su igrajući se oružjem ubijali dosadu; jednom su u šali stvarno ispalili i metak se zabio u stablo nekog drveta na putu na koje se bila naslonila moja sestra. Ona to nije ni primetila, rekli su joj susedi, i otada smo je naučili da kada vidi dvojicu koji se igraju mašinkama mora da se skloni. Igraju se ponovo, rekla je pri ulazu, kako bi pokazala daje poslušna. I tu smo čuli prvi rafal. Samo stoje za njim sledio drugi, treći, zatim se rafalima nije znao kraj, hladni zvuči karabina, ta-ta-ta mašinki, kakav tup udarac, možda od ručne bombe, i konačno mitraljez. Shvatili smo da se više ne igraju. Ali nismo izabrali pravo vreme za diskusiju o tome, jer sada više nismo čuli sopstvene glasove. Pim pum bang ratatata. Čučnuli smo ispod umivaonika, ja moja sestra i mama. Potom je došao čika Karlo, kroz hodnik četvoronoške, da nam kaže kako smo sa naše strane suviše iz-loženi , da pređemo na njihovu. Premestili smo se u drugo krilo, gde je teta Katarina plakala jer je baka ostala napolju...
— To je kad ste baku zatekli licem prema zemlji u polu, usred unakrsne vatre...
— A kako to znate?
— Ispričali ste mi to sedamdeset i treće, onog dana javnih ma-nifestacija.
— Gospode kakvo pamćenje. Sa vama treba paziti šta se govo-ri.. Da. Ali napolju je bio i moj otac. Kako smo docnije saznali, bio je u samom centru, sakrio se u neku kapiju, i nije mogao da izađe jer su tukli sa jednog kraja ulice na drugi, a sa opštinskog tornja jedna

grupu Crnih Brigada mitraljezom je čistila trg. U kapyi se nalazio i bi-vfti gradski mičolnik fašista. Jednog trenutka je rekao da ako treba tlu su bozi kući, trubu sumo skrenuti za ugao. Sačekao je trenutak za-lišju, strmoglavio no iz kapijo, dospoo do ugla i bio pokošen s leđa mi-Lt'u\|o/,otn iii» opfttini. Ktnotivnu runki:iju mogu oca, koji je već učest-vovtio i u prvom nvotukom rutu, bilu j«: bo(jo je ostati u kap^i.
— To mesto je prepuno vrlo dragih uspomena, primetio je Dio-talevi.
— Nećete mi verovati, rekao je Belbo — ali su mi vrlo drage. I predstavljaju jedinu pravu stvar koje se sećam.
Ostali nisu shvatali, ja sam naslućivao — a sada znam. Na-ročito ovih meseci, dok je plovio u lažima đavolovih slugu, i posle svih ovih godina u kojima se suočavao sa razočarenjima romanes-knih laži, dani u dolazili su mu u svest kao nekakav svet u kome je je-dan metak jedan metak, ili ga izbegneš ili dobiješ, a dve strane pa-dale su u oči jedna protiv druge, suprotstavljene samim svojim bo-jama, crvenom i crnom, ili žutosmeđom i sivomaslinastom, bez dvoumljenja — ili mu je bar onda tako izgledalo. Mrtvac je bio mrt-vac bio mrtvac bio mrtvac. Ne kao pukovnik Ardenti, koji je potul-jeno nestao. Pomislio sam da možda treba da im ispričam o sinarhn'i, koja se već šunjala u tim godinama. Nije li sinarhijski možda bio sus-ret između čika Karla i Tercija, obojica su pokrenuta na suprotnim stranama fronta istim viteškim idealom? No zastoje bilo potrebno da oduzmem Belbu njegov Kombrej? Uspomene su bile drage jer su go-vorile o jedinoj stvarnosti koju je upoznao, a tek posle je započela sumnja. Osim stoje, dopustio mije da izvedem zaključak, čak i u tim danima istine on ostao kao posmatrač. Čuvao je u uspomeni vreme u kome je posmatrao rađanje tuđih sećanja, Istorije, i tolikih priča koje neće napisati on.
Ilije to bio nekakav trenutak slave i izbora? Budući daje re-kao: — A potom sam tog dana izveo herojski čin svoga života.
— Moj Džon Vejne, rekla je Lorenca — Kaži mi.
— Ah ništa. Pošto sam dopuzao kod strica i strine, zainatio sam se da stojim uspravno u hodniku. Prozor je bio u dnu, bili smo na prvom spratu, niko ne može da me pogodi, govorio sam. A osećao sam se poput kapetana koji se drži uspravno u sred borbene kare, dok metci okolo zvižde. Onda se čika Karlo razbesneo, na grub način me je uvukao unutra, ja samo što nisam zaplakao jer je došao kraj za-bavi, a u tom trenutku čuli smo tri udarca, razlupana stakla i svo-jevrsno odbijanje, kao da se neko u hodniku igra teniskom loptom. Jedan metak je ušao kroz prozor, udario je u vodovodnu cev i odbio se da bi se konačno zabio u dnu, baš na mestu gde sam prvobitno ja bio. Da sam još bio spolja i na nogama, osakatio bi me, Možda.
— Gospode, ne bih baš volela da si hrom — rekla je Lorenca.
— Čak i kada bih ja danas zbog toga bio ispunjen, kazao je Bel-bo. Zaista, čak i u tom slučaju nije birao. Dozvolio je da ga unutra uvučo stric.
Nopun sat kasnije ponovo mu je oslabila pažnja. — Zatim je u odrodonom trenutku stigao gore Adelino Kanepa. Kazao je da ćemo Hvi biti mnogo sigurniji u podrumu. On i stric nisu govorili godinama, U) Niun vum ispričao. Ali u trenutku tragedije Adelino je ponovo po-nt.no ljudsko bićo, i stric mu je čak stegao ruku. Tako smo proveli je-dnu Niti u mruku Između bačvice, u mirisu šire koja je pomalo
275omamljivala, izvan domašaja pucnjeva. Zatim su se rafali proredili, udari su nam stizali sve prigušeniji. Bilo nam je jasno da se neko pov-lači a nismo znali ko. Sve dok se

nije kroz jedno prozorče tamo iznad naših glava, a koje je gledalo na neku stazicu, začuo glas, na djjalek-tu: — Gospon, još ih je tunak od repumblike ostalo?
— Šta to znači — upitala je Lorenca.
— Otprilike: poštovani gospodine, hoćete li biti toliko Jjubazni da me izvestite ima li još uvek tu u okolini pristalica Socijalne Repu-blike Italije? U tim vremenima republika je bila ružna reč. Bio je to partizan koji je tražio savet od prolaznika, ili nekoga na prozoru, i tako je dakle puteljak postao ponovo prohodan, a -fašisti su otišli. Spuštao se mrak. Posle kraćeg vremena došli su već i tata i baka, da bi svaki pričao svoje doživljaje. Mama i strina su pripremile nešto za jelo, dok su stric i Adelino Kanepa ceremonijalno izmenjivalipozdra-ve. Svo preostalo vreme tokom večeri mogli smo da čujemo udaljene rafale, u predelu brda. Partizani su gonili begunce. Pobeda je bila naša.
Lorenca ga je poljubila u kosu a Belbo se podrugljivo osmeh-nuo kroz nos. Znao je daje pobedio posredstvom brigade. U stvari prisustvovao je jednom filmu. Ali je za jedan trenutak, izloživši se metku koji se odbijao, bio zakoračio u film. Na jedvite jade u brzini, kao u Hellzapoppin'kada se pomešaju trake ijedan indyanac stiže na konju u sred balske svečanosti i pita gde su otišli, neko mu kaže »onu-da«, i ovaj nestaje u nekoj drugoj priči.
56
Uhvatio je da duva u svoju blistavu trubu takvom snagom da je odjeknula ćela planina.
(Johan Valentin Andrea, Alhemijsko Venčanje Kristijana Rozenkrojca, Štrazburg, Cecner, 1616, 1, str. 4)
276
Stigli smo do poglavlja o čudima hidrauličnih cevi, i na grafici iz šesnaestog veka sa *Duvačkim Napravama Herona vidi se jedna vrsta oltara iznad koje personalizovana mašina — pod dejstvom ne-kakvog parnog mehanizma — duva u trubu.
Vratio sam Belba na njegove uspomene: — Pa onda staje sa pričom o tom don Tiku Brae ili kako se već zvao, koji vas je naučio trubi?
— Don Tiko. Nikada nisam saznao da li mu je to bilo u stvari prezime ili običan nadimak. Nisam se više vraćao u kapelicu. U njoj sam se zatekao sasvim slučajno: bogosluženje, veronauka, toliko igri, i sticala se slika Blaženog Domenika Savia, tog maloletnika u pantalonama od grubog platna sa podvijenim nogavicama, koji se na statuama drži uvek čvrsto uz mantiju don Boskoa, očyu uperenih u nebo, kako ne bi čuo sadrugove koji pričaju besramne šale. Otkrio sam daje don Tiko sakupio jedan duvački orkestar, sve sami dečaci između deset i četrnaest godina. Manji su svirali klarinet, malu flautu, sopran-saksofon, veći su podnosili helikon i doboš. Imali su uniformu, žutosmeđi sprotski kaputić i plave pantalone, kapa sa štit-nikom. Kao u snu, i želeo dam da im pripadam. Don Tiko je rekao da bi im dobro došao jedan genis.
Odmerio nas je nadmoćno i izdeklemovao: — Genis je u duvač-kom žargonu neka vrsta male trube koja se u stvari zove kontralt-rog u mi bemolu. To je od svih duvačanajbezvezniji instrument, činium-pa-umpa-umpa-umpa na početku marša, a posle parapapa-pa-pa-pa-paaa počinje da lupa i čini pa-pa-pa-pa-pa... Ali lako se uči i pri-pada porodici limenih duvača kao i truba i njegova mehanika se ne razlikuje od one kod trube. Truba zahteva veću snagu i pravu veštinu baratanja ustima — znate, onaj tip kružnog zadebljanja na usnama, kuo što ima Armstrong. Ispravnim položajem usta štediš snagu i po-jnvjjuje se čist i jasan zvuk, adaseduvanjeine oseti — s druge strane n(j« uopšle potrebno da se naduvaju obrazi, ee, događa se isključivo pri prenemaganju i u karikaturama.

-- A truba?
Tru bu sam učio potpuno sam, za tih letnjih popodneva kada ii kupolici ruju bilo nikoga, i ja sam se skrivao u parteru ovog malog poy.<>rlSl.u... No učio sam trubu iz erotskih razloga. Vidite li onu vilicu (tuno dolo, mi kiloinH.ur od kapelice? Turno je stanovala Čečihja, kći dobrotvorku snlc/.i jamica. Tako svaki put kada bi orkestar nastupao, (i |n n/mrmiii poslu liUjn, u dvorištu kiipolicu a naročito u pozorištu,
277pre izvođenja amaterskog pozorišta, Čečilija je sa mamom uvek bila u prvom redu i na počasnom mestu, blizu starešine saborne crkve. A u takvim prilikama orkestar bi započinjao maršem koji nosi naziv Dobar Početak, i marš je otvaran trubama, trubama u si bemolu, od zlata i srebra, dobro uglačanim za tu priliku. Trube bi se podizale na noge i izvodile solo deonicu. Zatim bi posedali i orkestar je kretao u napad. Sviranje trube bio je jedini način da se Čečihji padne u oči.
— A inače? upitala je razneženo Lorenca.
— Nije tu bilo inače. Pre svega, ja sam imao trinaest godina a ona trinaest i po, a jedna devojka sa trinaest i po je prava žena, amo-mak je običan balavac. A zatim volela je jedan kontralt saksofon, iz-vesnog Papija, groznog i proćelavog, a meni se činilo, da ima oko samo za njega, koji je pohotno drečao, jer saksofon, ukoliko ne pri-pada Ornitu Kolmenu i ne uklapa se u orkestar — i još ga svira strašni Papi — odvratan je i prostački (ili mi se tada činilo tako) instrument, daje ton, kako bih rekao, jedne manekenke koja se odala piću i pravl-jenju tepiha...
— Kako to sad manekenke da prave tepihe? Šta o tome uopšte znaš?
— Stvarno, Čečilija nije znala ni da postojim. Naravno, dok sam provodio večeri u brdu pri odlasku za mleko u jednu seljačku kuću u planini, izmišljao sam sjajne priče, u kojima je ona oteta od Crnih Brigada a ja trčim da je spasem, dok mi metci zvižde okolo glave, otkrivam joj ono što ona nije mogla da zna, da pod lažnim li-kom upravljam pokretom otpora u ćelom Monferatu, a ona mi priz-naje daje to uvek priželjkivala, i tu bih se ja postideo, jer bih osetio da mi se razliva med po žilama — kunem vam se, ne bi mi se uopšte ov-lažio ud, bila je u pitanju sasvim druga stvar, daleko strašrnja i ve-ličanstvenija, — i po povratku kući otišao bih da se ispovedim... Ve-rujem da su greh, ljubav, slava upravo to, kada se spustiš niz uve-zane čaršave kroz prozor Vile Tuge, ona koja ti se obesi oko vrata, vi-seći u vazduhu, i šapuće ti daje uvek sanjala o tebi. Ostalo je samo seks, snošaj, održavanje sramnog potomstva. Ali stvarno, da sam prešao na trubu, Čečilija ne bi mogla da se pravi kao da me ne poz-naje, ja na nogama, blistav, a bedni saksofon u sedećem stavu. Truba je ratoborna, anđeoska, apokaliptička, pobednička, svira za juriš, saksofon tera na igru mangupe sa periferije kose namazane brilijan-tinom, obraz uz obraz sa znojavim devojkama. I ja sam učio trubu, kao kakav luđak, sve dok nisam izašao pred don Tika i rekao mu da me sasluša, a bio sam poput Oskara Levanta prilikom prve probe na Hrodveju sa Džin Kelijem. I don Tiko je rekao: ti jesi truba. Ali...
— Kako je dramatično, rekla je Lorenca, — pričaj, ne primora-vaj nas da zadržimo dah u neizvesnosti.
Ali moru sam da nađem nokoga ko bi me zamenio za genis. Snađi sir, nikao jo don Tiko. 1 ja sam so snašao. Treba dakle da znate, o deco Muija, da su u l.o vromo fcivulu i dva bednika, moji drugovi iz razradu mko su bili <lvo Rudinu st.aiiji od iiuino, a to vam dostu govori 27B
o njihovom stavu prema učenju. To dvoje grubijana se zvalo Anibale Kantalamesa i Pio Bo. Pod jedan: za istoriju.

— Šta šta? upitala je Lorenca.
Objasnio sam, saučesnički: — Kada Salgari iznosi neku isti-nitu činjenicu (ili koju on smatra za istinitu) — recimo kada Bik koji Sedi posle Liti Big Horna proždire srce generala Kastera — na kraju priče stavlja jednu napomenu u dnu stranice gde kaže: 1. Za istoryu.
— Eto. A za istoriju je da su se Anibale Kantalamesa i Pio Bo tako zvali, a to im i nije najgora strana. Bili su lenjivci, kradUivci stri-pova kod prodavca novina, a oteli bi i kutijicu za prošenje ako bi se u njoj šta našlo i stavljali bi sendvič sa salamom na knjigu avantura na moru i kopnu koju tek što si im pozajmio pošto si je dobio kao za Božić. Kantalamesa se izdavao za komunistu, Bo za fašistu, obojica su bili spremni da se prodaju protivniku za jednu praćku, pričali su na veliko priče na temu seksa, uz nejasno poznavanje anatonuje, i utrkivali su se koje prethodne večeri duže masturbirao. Bile su to in-dividue spremne na sve, a što ne i na genis? Tako sam odlučio da ih zavedem. Hvalio sam im uniformu svirača, odvodio sam ih na javna izvođenja, navodio sam ih da naslute ljubavne zgode sa Kćerima Ma-rijinim... Pali su u klopku. Provodio sam dane u malom pozorištu, sa dugim štapom, kao što sam video na ilustracijama brošura o misio-narima, lupao ih po prstima kada pogreše notu — genis ima samo tri dirke, pokreću se kažiprst, srednjak i domali prst, sve ostalo zavisi od položaja usana, rekao sam. Stvarno neću više da vam dosađujem, moji mali slušaoci: došao je dan kada mogu don Tiku da predstavim dva genisa, neću da kažem savršena ali, bar pri prvoj probi, izvršenoj tokom besanih popodneva, prihvatljivi. Don Tiko se uverio, obukao ih je u uniformu, i prebacio me na trubu. I već za nedelju dana, pri proslavi Marije Negovateljice, na otvaranju pozorišne sezone sa Ma-lim parižaninom, pred spuštenom zavesom, pred zvaničnicima, ja sam bio na nogama, da bih odsvirao početak Dobrog Početka.
— Oh divota, rekla je Lorenca, kojoj se na licu tobože ocrtavala nežna ljubomora. — A Čečilija?
— Nije je bilo. Možda je bila bolesna. Otkud znam? Nye je bilo. Prešao je pogledom preko partera, jer se u tom trenutku
osećao kao bard — ili trubadur. Odmerio je pauzu. — Dva dana kas-nije don Tiko me je pozvao i objasnio mi da su Anibale Kantalamesa i Pio Bo uništili veče. Nisu održavali tempo, zabavljali su se u pauzama dobacivanjem, nisu nastupali u pravom trenutku. »Genis je okosnica duvačkog orkestra,« rekao mije don Tiko, »on je njegova ritmička sa-vtist, duša. Orkestar je poput stada, instrumenti su ovce, maestro je piiHLir, ali f/mis je verni pas koji reži i ne ispušta iz vida ovčice. Mae-stro pro svoga pazi na genis, i ako ga genis prati, ovčice će ga sigurno pratiti. Jnkopo moj moram od tebe da tražim veliku žrtvu, ali ti mo-rini do so vratiš gcnisu, zajedno sa onom dvojicom. Ti imaš smisao za liimn, ti mi ih moiaS držati na oku. Kunom ti se, čim postanu samo-kinini viai':ain to na trubu.« Sve sam dugovao don Tiku. Kazao sam u
279redu. A sledećeg praznika trube su se ponovo digle na noge i otsvirale juriš iz Dobrog Početka pred Čečilijom, ponovo u prvom redu. Ja sam bio u mraku, genis među genisima. Što se pak tiče dvojice jadnika, ni-kada nisu postali samostalni. Ja se nisam više vratio trubi. Rat se okončao,više se nisam vraćao u grad, napustio sam limene duvače, a Čečiliji nisam ni prezime saznao.
— Sudbina zvezde, rekla je Lorenca obgrlivši ga oko ramena.
— Ali ostajem ti ja.

— Verovao sam da ti se dopadaju saksofoni, rekao je Belbo. Zatim joj je poljubio ruku, jedva okrećući glavu. Uozbih'io se ponovo.
— Na posao, rekao je. — Treba da sklopimo jednu priču za buduć-nost, ne nekakvu hroniku izgubljenog vremena.
S večeri silno je slavljeno ukidanje antialkoholičarske zapove-sti. Jakopo je izgleda zaboravio svoja elegijska raspoloženja, i utrki-vao se sa Diotalevijem. Izmišljali su apsurdne mašine, da bi pri sva-kom koraku otkrivali i kako su već uveliko otkrivene. U ponoć, posle jednog ispunjenog dana, svi su se složili da treba oprobati i spavanje na ovim brežuljcima.
Legao sam u krevet u staroj sobi, gde su čaršavi bili vlažniji -• nego što su bili u popodnevnim časovima. Jakopo je uporno navay"i-vao da rano ujutru stavimo drveni okvir za grejalicu, onu vrstu oval-nog rama koji drži pokrivače u uzdignutom položaju, i u koji se po-stavlja grejalica sa žarom — a sve je to bilo verovatno kako bismo svi okusili zadovoljstva života u letnjikovcu. Ali kada je vlaga pritajena, okvir je izbacuje na površinu, oseća se jedna prijatna toplina ali platno je skoro mokro. Strpljivo. Upalio sam jedan od onih abažura sa resama, na koje vodeni cvetovi nasrću u rojevima pre nego što pou-miru, po volji pesnika. I nastojao sam da uhvatim san čitajući novine.
Ali za otprilike sat dva čuo sam korake u hodniku, otvaranje i zatvaranje vrata, poslednji put (poslednji koji sam čuo) jedna su se vrata snažno zalupila. Lorenca Pelegrini je stavljala Belbove nerve na probu.
Već me je hvatao san kada sam čuo grebanje na svojim, vrati-ma. Nije bilo jasno da lije u pitanju neka životinja (ali nisam primetio ni psa ni mačke), i stekao sam utisak daje to nekakav poziv, zahtev, miimljenje. Možda je Lorenca to upravo radila, jer je znala daje Holbo posmatra. Možda ne. Do tada sam bio smatrao Lorencu kao Italbovu svojinu — bar u svojim kontaktima — a potom otkako sam sa l.'tiom postao sam neosetljiv na tuđe čari. Vragolasti pogledi, neretko zu voreničkі, koje bi mi Lorenca tu i tamo bacala u kancelaryi ih" baru, kadu se poigravala sa Belbom, kao da traži saveznika ili svedoka, mičinjiivali su deo — tako sam uvek smatrao —jedne društvene igre n žutim Lorenca je imala tu sposobnost da bilo koga posmatra jed-nim i/.i uzom kao du tobože želi da izaziva ljubavničke potencyale do-l,ičiH>n ali na nokakuv čudan nučin, kao du ju htela da poruči »volim to, uli du bih li pokazala da no plašiš«... Tu vufiori, osluškujući ono gre bui\jti, krzanju noktiju po luku na vrati nm, dobio sam potpuno dru
2H0
gačiji osećaj: postao sam svestan da želim Lorencu.
Gurnuo sam glavu pod jastuk i počeo da mislim na Lyu. Želim da napravim dete sa Lijom, rekao sam sebi. I njemu (ili njoj) daću od-mah da svira trubu, čim nauči da duva.

28157
0 svako treće drvo, sa obeju strana, bila je obešena po jedna svetiljka, i jedna veličanstvena devica, i ona ode-vena u plavo, upalila ih je pomoću čudesne baklje i ja sam zadocnio, više nego što je trebalo, da bih uživao u spek-taklu čija lepota je bila neizreciva. (Johan Valentin Andrea, Alhemijsko Venčanje Kristijana Rozenkrojca, Štrazburg, Cecner, 1616, 2, str. 21}
Oko podneva Lorenca nam se pridružila na terasi, nasmejana, i obavestila nas je kako je pronašla jedan sjajan voz koji polazi iz*** u pola jedan i uz dobru vezu već popodne nalaziće se u Milanu. Upitala je da li ćemo da je otpratimo do stanice.

Belbo je nastavio da lista beleške i kazao: — Izgledalo mije da Alje očekuje i tebe, čak mije izgledalo da je organizovao ceo pohod samo radi tebe.
Gore po njega, rekla je Lorenca. — Ko me prati?
Belbo se podigao i rekao nam: — Obaviću to začas i vraćam se. Onda možemo tu da ostanemo još dva sata. Lorenca, imala si kakvu torbu?
Ne znam da li su rekli štogod na putu ka stanici. Belbo se vratio kroz dvadesetak minuta i nastavio da radi bez ikakvog pomena nez-gode.
Oko dva smo pronašli jedan odgovarajući restoran na plač-nom trgu, a izbor jela i vina dopustio je Belbu da prizove u sećanje i druge događaje iz svoje mladosti. Ali govorio je kao da navodi iz nečije tuđe biografije. Izgubio je pripovedačku radost od prethodnog dana. Oko sredine popodneva uputili smo se kako bismo se pridružili Ayeu i Garamonu. Belbo je vozio prema jugozapadu, dok se pejzaž menjao poste-peno iz kilometra u kilometar. Bregovi *&&, čak i s duboke jeseni, bili au prijatni i dragi; sada, naprotiv, kako smo napredovali, horizont je postajao sve prostraniji, iako su se na svakoj krivini uvećavali pla-ninski vrhovi, po kojima bi se rasporedilo po koje seoce. Ali su se iz-među vrha i vrha otvarali beskrajni horizonti — s onu stranu ove ograde, kako je primećivao Diotalevi, vrlo razborito nalazeći pravu reč za naša otkrića. Tako dok se podne privodilo kraju opažali smo na svakoj okuci serpentine široke prostore valovitih i neprekinutih obrisa, koji su se sa prestankom visoravni gubili u nekoj gotovo infer-nalnoj magluštini. Izgledalo je da su ravnicu oblikovale dine, i bila je to polovina planine. Kao daje ruka kakvog nesposobnog demiurga pritisnula vrhove koji su mu se činili preteranim, neprestano ih pret-varajući u nabubroiii kačamuk, svo tamo do mora, kožna, ili do obro-naka itajuotfhivijih i najoštrijih planinskih lunaca.
Stigli Nino u sooco gdi) smo imali, n baru na glavnom trgu, sa-Nl.aimk mu Aljooin i Curamonotn, Na vhhI du Lornnru nljo hm nama,
2H2
Alje, premda je bio nezadovoljan zbog toga, nije to i pokazao. — Naša izuzetna prijateljica ne želi da sa drugima deli misterye koje je određuju. Jedinstvena stidljivost, koju cenim, rekao je. I to je bilo sve.
Nastavili smo, na čelu Garamonom Mercedes a na repu Bel-bov Reno, niz brda i doline, sve dok nismo, dok je slabila sunčeva svetlost, stigli u vidno polje jedne čudne građevine koja se namestila na brdu, neke vrste zamka iz osamnaestog veka, žutog, od kojeg suše odvajale, tako mi se barem iz daleka činilo, rascvetane i ozelenele te-rase, toliko bujne uprkost dobu godine.
Kako smo stigli u podnožje ove uzbrdice, našli smo se na svo-jevrsnom trgu gde su bile parkirane mnoge mašine. — Ovde se staje, rekao je Alje, — i nastavlja se peške.
Sumrak je sad već ustupao mesto noći. Uspon nam se sada po-javljivao u svetlosti mnoštva baklji, upaljenih duž padina.
Čudno je to, ali o svemu tome što se dogodilo, od tog trenutka do kasno u noć, ostala su mi istovremeno jasna i zbrkana sećanja. Prisećao sam se neko veče u periskopu i primetio sam svojevrsnu srodnost dvaju iskustava. Eto, govorio sam sebi, sada si tu, u jednoj neprirodnoj okolnosti, omamljen neprimetnim zadahom na trulež starih dasaka, pomišljajući već da se nalazim u grobu, ili u utrobi kakvog ćupa gde se upravo odvija jedna transformacija. Da si samo pomolio glavu iz kabine video bi predmete u polusenci, koji su ti da-nas izgledali nepomični, kako se komešaju poput eleuzinskih senki pokojnika u svojim magličastim čarolijama. A takvo je bilo veče u dvorcu: svetlosti,

iznenađenja celim tokom, reci koje sam slušao, a nešto kasnije tamjani prirodno, sve se zaverilo da me uveri kako san-jam nekakav san, no u iskrivljenom obloiku, onako kako se primičeš buđenju upravo kad sanjaš da sanjaš.
Ne bi trebalo ničega da se sećam. Naprotiv, svega se sećam, kao da to nisam doživeo ja i da mi je sve neko drugi ispričao.
Ne znam da lije to čega se sećam, uz svu tu zbrkanu jasnoću, nešto što se dogodilo ili ono što sam priželjkivao da se dogodi, ali sva-kako se te večeri desilo daje Plan zadobio svoje obrise u našoj svesti, kao izraz želje da se podari oblik svom tom bezobličnom iskustvu, pretvarajući u izmaštanu stvarnost onu fantaziju za koju je neko že-leo da postane stvarna.
— Ovo je obredno prelaženje puta, govorio namje Alje dok smo se per\jali. — Ovo su viseći vrtovi, isti oni — to jest skoro — koje je Sa-lomon de Kaus zamislio za bašte u Hajdelbergu — hoću da kažem, za izbornog kneza Palatinata Fridriha V, u velikom rotenkrojcerskom vuku. Svetlosti je malo, no tako mora da bude, jer je daleko bolje nas-lutiti nego videti: naš domaćin nije sasvim verno preslikao projekat Snlomona do Ktiusa, ali gaje usredsredio na daleko užem prostoru. Vrtovi u Hfudolborgu oponašali su makrokosmos, no onaj ko ih je uvelu rokonstniisao podražavao je samo taj mikrokosmos. Pogledajte I u pucinu, uapra vh>mu od šljunka... Deluje kao ukras, bez sumnje. Ali 283je de Kaus imao u vidu onaj amblem Begunke Atalante Mihaela Ma-jera gde je koral kamen mudrosti. De Kaus je znao da se putem oblika u vrtovima može uticati na zvezde, jer su u tome znakovi koji već po svome rasporedu upućuju na harmoniju u svemiru...
— Čudeno, rekao je Garamon. — No kako uspeva jedan vrt da— utiče na zvezde?
— Postoje znaci koji upućuju jedni na druge, da paze jedni na druge i da se neguju, i teraju na ljubav. Ko god daje u pitanju, čim sam pokazao zanos i polet njegovog duha, iskusio bi određene sile, kao što je bio slučaj sa hijeroglifima starih egipćana. Nye moguć od-nos između nas i božanskih stvorenja osim putem pečata, figura, znakova i drugih ceremonija. Iz istog razloga božanstva nam se obraćaju putem snova i enigmi. A takvi su ovi vrtovi. Svaki vid ove terase prenosi jednu misteriju alhemijske veštine, ali na žalost, nismo više u stanju daje pročitamo, čak ni naš gost. Jedinstvena oda-nost tajni, složićete se sa time, kod ovoga čoveka koji rasipa sve stoje sakupio tokom tolikih godina, ne bi li obradio ideograme čyi smisao više i ne poznaje.
Penjali smo se, a od terase do terase vrtovi su menjali fiziono-miju. Neki su imali oblik lavirinta, drugi su bili u amblemskoj figuri,
\ ali su mogli da se vide obrisi donjih terasa samo sa onih gornjih, tako ,-J da sam od gore opazio oblik jedne krune kao i mnoge druge simetrije
j koje nisam bio u stanju da opazim dok sam ih ophodio, a koje u sva-kom slučaju nisam umeo da dešifrujem. Svaka terasa, kada bije po-gledao neko ko se kreće između ograda, usled posledica perspektive davala je neke slike ali, odmerena ponovo sa više terase, nudila bi nova otkrića, čak suprotnog značenja — i tako je svaki stepen ovoga) stepeništa govorio dva različita jezika u istom trenutku.
Opazili smo, postepeno kako smo se penjali, nevelike građevi-ne. Jedna fontana falusne građe, koja se pokazivala ispod neke vrste svoda ili malog trema, sa jednim Neptunom koji jaše delfina, jedne vnilnice sa unekoliko asirskim stubovimajedan luk neodređenog oblika, kao da su preko trouglova i poligona stavljeni odgore poligoni, u nud svakim vrhom bila se natkrilila statua neke životinje, neki los, majmun, lav...
— I sve to otkriva nešto? upitao je Garamon.

— Bez ikakve sumnje I Dovoljno bi bilo pročitati Simvolički Svet Pičinelija, koga je Alčato anticipirao u svom neponovljivom pro-ročkom zanosu. Ceo vrt može da se pročita kao nekakva knjiga, ili kiio kakva čarolija, što se zatim svodi na isto. Mogli biste, kada bi /mili, ci ti tiho izgovarate reci koje vrt govori, i bili biste u stanju da upravljate nokoin od bezbrojnih sila koje deluju upodmesečju, tojest na zmn|ji. Vrt. jo samo spravu /.a vladanje svemirom.
l'okiizno munjo jodnu pucinu. Jiul od nlgi i kosturu morskih ži-voliiu'n, ne i>,im da li pravih, od p.ipsu, kamena... Unutra se videla (mirni iifijiiili I njujo zajiuluo su bikom obuhvatio sav u kH|uftt.Imar6p 2M
velike biblijske ribe, koja se ispružila u vodenom toku, stoje dolazio iz školjke koju je jedan gušter držao poput amfore.
— Želeo bih da doprete do dubljeg značenja onoga što bi inače bila najprostija hidraulična igra. De Kaus je vrlo dobro znao da uko-liko se uzme jedan vrč, on se ispuni vodom i zatvori se gore, i ako se zatim otvori jedna rupa na dnu, voda otuda ne otiče. Ali ukoliko se i od gore otvori jedna rupa, voda otiče i šiklja dole.
— Zar to nije očito? upitao sam. — U drugom slučaju vazduh ulazi od gore i gura vodu na dole.
— Tipično objašnjenje naučnika, u kome se menja uzrok za posledicu, ili suprotno. Vi ne bi trebalo da se pitate zašto voda izlazi u drugom slučaju. Trebalo bi da se pitate zbog čega odbija da izađe u prvom.
— A zbog .čega odbija? upitao je sa znatiželjom Garamon.
— Jer kada bi izašla u vrču bi ostao vakuum, a priroda se uža-sava praznine. Nequaquam vacui, bilo je jedno rozenkrojcersko načelo, koje je moderna nauka zaboravila.
— Zadivljen sam, rekao je Garamon. — Kazaubone, u našoj ču-desnoj istoriji metala ovakve stvari moraju izbiti na površinu, prepo-ručujem vam lično. I nemojte mi reći da voda nije nikakav metal. Mašta, to je ono što nedostaje.
— Oprostite mi, rekao je Belbo Aljeu, ali vaš argument je post hoc ergo ante hoc. Ono što dolazi posle uzroka ono stoje dolazilo pre.
— Sled misli ne treba da se kreće pravom linijom. Voda iz ovih fontana to ne čini. Priroda to ne čini, priroda ne zna za vreme. Vreme je pronalazak Zapada.
Dok smo se penjali ukrštali smo se sa drugim zvanicama. Opažajući neke od njih Belbo je laktom davao znak Diotaleviju kojije tiho komentarisao: — Ah da, hermetičko lice.
— Bio je među hodočasnicima hermetičkog lika, jedan pomalo usamljen sa osmehom nepopustiljive blagosti na usnama, jednom rečju naišao sam na gospodina Salona. Osmehnuo sam mu se, os-mehnuo mi se.
— Vi poznajete Salona? upitao me je Alje.
— Vi poznajete Salona? upitao sam gaja. — Za mene je pri-rodno, stanujem u njegovoj palati. Šta mislite o Salonu?
— Slabo ga poznajem. Neki prijatelji kojima vredi verovati kažu mi da je poverenik policije.
Eto kako je Salon znao o Garamonu i Ardentiju. Kakva je bila veza između Salona i De Anđelisa? Ali sam se ograničio na pitanje Al-jeu: — A šta traži poverenik policije na jednoj svečanosti poput ove?
— Policijski poverenici, rekao je Alje,—posvuda se kreću. Bilo kakvo iskustvo koristi za stvaranje takvog poverenja. U policiji se po-nU\jo utoliko moćmji ukoliko više stvari se

zna, ili se pokazuje kao zrnmjo. 1 nije važno da li su stvari istinite. Važno je, zapamtite, pose-dovati tajnu.
— Ali zbog čega Salona pozivaju ovamo? zapitao sam.
285— Prijatelju moj, odgovorio je Alje — verovatno jer naš do-maćin sledi zlatno pravilo misli svih istinski mudrih da bilo koja greška može da bude nepriznati donosilac istine. Prava ezoterya se ne plaši suparnika.
— Vi mi tvrdite da su ovi konačno svi među sobom složni.
— »Ouod ubique, quod ab omnibus et quod semper. Posvećenje predstavlja otkrivanje jedne neprolazne filozofije«.
Tako filozofirajući bili smo stigli na vrh svih terasa, nabasavši na stazu posred prostranog vrta koja je vodila do ulaza u vilu, ili mali zamak stoje već bio. U svetlosti jedne baklje veće od ostalih, izvešene na stubu, videli smo jednu devojku, obmotanu plavim ruhom koje je bilo posuto zlatnim zvezdicama, i koja je držala u ruci trubu, kakvu u operi obično sviraju glasnici. Kao najednom od onih pobožnih prika-zanja gde se anđeli razmeću perjem od tankog papira, devojka je na leđima nosila dva velika bela krila ukrašena šljivolikim oblicima sa jednom tačkom u centru, što bi uz malo dobre volje moglo da prođe za oči.
Videli smo profesora Kamestresa, jednog od prvih đavoljih slugu koji su nas posetili kod Garamona, protivnika Reda Hrama Ori-jenta. Naprezali smo se da dokučimo zbog čega se maskirao na način koji je nama izgledao tako jedinstven, no koji je za Aljea bio baš po meri događaja: obučen u belo platno i opasan crvenom trakom koja se ukrštala na grudima i pozadi na leđima, i sa čudnim šeširom u ma-niru sedamnaestog veka koji je zakitio sa četiri crvene ruže. Kleknuo je ispred devojke sa trubom i rekao nekoliko reci.
— Zaista, promrmljao je Garamon — ima više stvari na nebu i na zemlji...
Prošli smo kroz jedan portal ukrašen istorijskim prizorima, koji mije prizvao u sećanje groblje u Staljenu. Gore, iznadjedne zam-ršene neoklasične alegorije, video sam uklesane reci CONDOLEO ET CONGRATULOR.
U unutrašnjosti, zvanice su bile brojne i vrlo pokretne, u gomili su se okupljale oko jednog bifea u širokom salonu pri ulazu, odakle je dvoje stepeništa vodilo do viših spratova. Opazio sam druga lica za koja se ne može reći da su nam bila nepoznata, između kojih Braman-lija i — iznenađenja li — komendatorDegubernatis, SAIZ koga je Ga-ramon već izmuzao, no možda još uvek ne suočen sa strašnom mo-KiionoSću da mu svi primerci njegovog remek-dela budu predati za staru harti ju, budući da se pojavio pred mojim gazdom iskazujući mu svu pažnju i poštovanje. Kako bi Aljeu iskazao poštovanje stala je is-priiđ nas jodna sitna osoba, užagrelih očiju. Na osnovu francuskog akcenta koji nije mogao da dođe u sumnju, prepoznali smo Pjera, i.sl.op, onofja koji je optužio Bramantjja za čarolije kako smo čuli kroz vrain Aljeovo rudno sol«!.
l'riblizio šum sr bilou. Bilo hu činije su kolorisanimtečnostima, uli niNiim uspovao da im utvrdim .sustav Sipao snm sobi neko žućka tUu pun k < 111' jo hrilo na vino, m'jn liilo lose, imalo ju ukus stare rozo
26()
lije, no bez sumnje je bilo alkoholno. Možda je i bilo nečega u njemu: počelo je da mi se vrti u glavi. Okolo mene su se množila hermetička lica uz krute likove prefekta van dužnosti, hvatao sam delove razgo-vora...
— U prvoj fazi morao bi da postigneš komunikaciju sa drugim inteligencijama,zatim da misli i prizore utisneš u druga bića, optere-tiš prostore emotivnim stanjem, izboriš vlast u

carstvu životinja. Na nekom trećem stepenu nastoj da ubaciš svog dvojnika u svaku tačku u prostoru: bilokacija, kao kod jogina, morao bi da se pojavljuješ istovremeno u više različitih oblika. Kasnije se već radi o prelasku na nadčulnu spoznaju suštine bilja. Konačno pokušaj dezintegraciju, potrebno je uložiti teluristički telesni spoj, kako bi nestao najednom i pojavio se na drugom mestu, svojom celinom — hoću da kažem — a ne u vidu dvojnika. Poslednja faza, produžavanje telesnog života...
— Ne besmrtnosti...
— Ne odmah.
— Ali ti?
— Potrebna je koncentracija. Ne skrivam ti da je naporno. Znaš, nemam više dvadeset godina...
Ponovo sam pronašao svoju grupu. Upravo su ulazili u jednu sobu sa belim zidovima i zaobljenim uglovima. U dnu, kao u nekom muzeju Grevenno slika koja mije buknula u sećanju te večeri bila je ona koju sam u Riju na oltaru svečanosti umbande — dve statue go-tovo u prirodnoj veličini, od voska, nakićene blještavom robom koja mi se učinila daje iz najgoreg inventara. Jedna je predstavljala neku damu na prestolu, u snežnobeloj haljini, ili tako reći, postoje bila po-suta šljokicama. Iznad nje su visile, o konce obešene spodobe neo-dređenog oblika, koje su mi izgledale napravljene od Lenči platna. Pojačalo u jednom uglu omogućavalo je da dopre udaljeni zvuk truba, onaj pravog kvaliteta, možda je bilo nešto od Gabrijelija, zvučna kulisa je odavala daleko bolji ukus nego vizuelna. Više na desno, jedna druga ženska figura, odevena u grimizni sedef sa belim pojasem, a na glavi lovorov venac, pored pozlaćene vage. Alje namje objašnjavao uvezi sa svime time, no slagao bih ako kažem da sam na to obratio mnogo pažnje. Mene je zanimao izarz tolikih zvanica, koje su prolazile od prizora do prizora uz izraz poštovanja, i sa primetnim uzbuđenjem.
— Ne razlikuju se od onih koji odlaze u svetilište kako bi videli crnu bogorodicu u haljini izvezenoj srebrnim srcima, rekao sam Bel-im. — Možda smatraju daje ovo mati Isusova glavom? Ne, ali ne misle ni suprotno . Razgaljuju se sličnostima, doživljavaju predstavu kao vi/.iju, a viziju kao stvarnost.
Da, rekao je Belbo — ali problem nije u tome da li su ovi gori ili bolji od onih koji odlaze u svetilište. Ja sam se pitao ko smo mi. Mi koji .smatramo da je Hamlet stvarniji od našeg pazikuće. Imam li prava da sudim ono, ja koji obigravam tražeći Madam Bovari kako luli napravio ncihiii.
287Diotalevi je mahao glavom i tiho mi govorio da ne bi ni mogli da se prenesu prizori božanske sadržine, a da su sve ovo bile epifanije zlatnog teleta. Ali se zabavljao.
.'Ml
58
I zato je alhemija jedna neporočna bludnica, koja ima silne ljubavnike, ali ih po pravilu razočarava i nikome se ne baca u zagrljaj. Pravi od gluperde luđaka, od bogatog siromaha, od filozofa budalu, od prevarenog izrazitu va-ralicu...
(Tritemije, Annalium Hirsaugensium Tomi II, St. Galen, 1690, 141)
Iznenada dvorana se našla u polutami a zidovi su se osvetlili. Ali sam primetio da je dve trećine njihove površine bilo prekriveno jednim polukružnim ekranom na koji su upavo trebale da budu pro-jektovane slike. Čim su se pojavile shvatio sam da su delovi plafona i poda bili od refleksnog materijala, a refleksni su takođe bili i neki od predmeta koji su me prethodno začudili svojom grubošću, šljokice, vaga, jedan štit, neki bakarni pehari. Našli

smo se zaronjeni u nekak-vom akvarijumskom prostoru, gde su se slike umnožavale, pokazi-vale u komadima, mešale sa senkama prisutnih, plafon odražavao na podu, a ovaj na plafonu, a zajedno figure koje su se pojavljivale na zidovima. Zajedno sa muzikom, dvoranom su se širili istančani mi-risi, isprva od indijskog tamjana, zatim drugačiji, neodređeniji, kat-kad ne baš prijatni.
Prvo je polutama prešla u potpuni mrak, zatim, dok se čulo otegnuto klokotanje, ključanje lave, našli smo se u jednom krateru, gde se nekakva tamna i lepljiva materija tresla uz bljesak svetlosti žućkastih i plavičastih plamenova.
Nekakva masna i lepljiva voda isparavala je da bi se kasnije vraćala u vidu rose ili kiše, i okolo širila miris smrdljive zemlje, za-dah plesni. Udisao sam grobnicu, had, tamu, curila je okolo mene otrovna otpadna voda koja se kretala između ostrvaca gnojiva, mulja, ugljene prašine, blata, menstrualnih iscedaka, dima, olova, i/mota, kore, pene, nafte, crno crnje od crnog, koje se polako rasvetl-juviilo kako bi se pojavila dva gmizavca —jedan plavičasti drugi cr-vtMikast — stegnuti u svojevrsnom zagrljaju, dok jedan drugome Krizu rep, praveći tako jednu jedinu kružnu figuru.
Bilo je kao da sam prekomerno uzeo alkohola, više nisam vi-<l«() svojo društvo, koje je nestalo u polumraku, nisam prepoznavao l'i^iir« koju su promicale pored mene i opažao sam ih kao rasturene i promonljivd oblike... Baš tada sam osetio kako me hvata neka ruka. /.iiiiin dii nije bilo istina, ipak tada se nisam usudio da se okrenem kuko no bih otkrio du sam se prevario. Ali osećao sam Lorencinmiris luk ludu šum shvatio kolikojo želim. Mora daje bila Lorenca. Bilaje jtu, kuko bi niisliivilu oiu^j razgovor šušnjeva, grebanja noktiju po |vi ni limi, koji ju do chiljiifj prokinulu prošlo večeri. Sumpor i živa iz
289gleda da su se spojili u vlažnoj toploti od koje su mi drhtale slabine, ali ne prejako. Očekivao sam Rebisa, androginog dečaka, filozofsku glavu, okrunjenje celokupnog dela u belini.
Činilo mi se da sve znam. Možda su mi se u glavi razbuktale lektire poslednjih meseci, možda mi je Lorenca prenosila svoje znanje putem dodira svoje ruke, i osećao sam da joj je dlan lagano oz-nojen.
I zatekao sam sebe kako mrmljam daleka imena, imena koja su bez sumnje, poznato mije bilo, Filozofi namenili Belcu, no kojima sam ja — možda — sa strepnjom upravo prizivao Lorencu — ne znam, ili sam možda samo ponavljao sam sa sobom nekakvu pokaj-ničku litaniju: Beli Bakar, Jagnje nevino, Ajbatest, Alborah, Sveta Vodica, Živa pročišćena, Auripigment, Azoh, Baurah, Kambar, Ka-spa, Keruza, Vosak, Kaja, Komerison, Elektro, Eufrat, Eva, Fada, Fa-vonije, Temelj Umetnosti, Dragi kamen givinisa, Diamant, Cibah, Civa, Veo, Beli Krin, Narcis, Hermafrodit, Hae, Ipostas, Hila, Bogoro-dičino mleko, Jedinstveni kamen, Puni mesec, Majka, Živi zetin, Povrće, Jaje, Flegma, Tačka, Koren, Mudrost Prirode, Olistala Zemlja, Tevos, Tinkar, Para, Večernjača, Vetar, Muškaraca, Farao-novo staklo, Detinja Mokraća, Orlušina, Placenta, Menstruacija, Rob begunac, Leva ruka, Sperma Metala,Duh, Kalaj, Sok, Masni sumpor...
U smoli, sada sivkastoj, ocrtavao se horizont litica i sasušenih stabala, za koji je zalazilo jedno crno sunce. Zatim je došla gotovo zaslepljujuća svetlost, i pojavile su se blistave slike, koje su se na sva-kom koraku reflektovale praveći jedan kaleidoskopski prizor. Ispa-renja su sada bila liturgička, eklezijastička, počeo sam da osećam smetnje u glavi, nekakav pritisak na čelu, pogled mije dopirao do jedne raskošne dvorane ukrašene zlatnim goblenima, možda kakve svadbene gozbe, sa mladoženjom princom i mladom u

belom, zatim šturim kraljem i kraljicom na prestolu, jednim ratnikom pored njih, i jednim drugim kraljem tamne puti. Ispred kralj a minijaturni oltar na koji su položili jednu knjigu optočenu crnim sedefom i svecu u svećn-jaku od slonovače. Pored svećnjaka jedan globus i sat preko koga se slivao mali stakleni izvor, sa koga je tekla upravo tečnost boje krvi. Iznad fontane biće da se smestila lobanja, iz duplji je gmizala jedna bela zmija... Lorenca mije nešto dahtala na uvo. Ali njen glas nisam čuo.
Zmija se kretala ritmom tužne i spore muzike. Stari monarsi nosili su suda crno ruho a pred njima je bilo postavljeno šest mrtvač-kih sanduka. Začuli su se neki mukli tonovi bas tube, i pojavio se neki čovok zakukuljen u crno. U početku sve je vršeno dostojanstveno, kao mi usporenom filmu, što jo krtilj primao sa bolnom radošću, pos-luAiui •..i^nuvfli glavu. Polom jo onaj hh kapuljačom zamahnuo seki-rom, .<('ivnin, i Luko jo nastala ubrzanu put.ai\ja klatna, udarac
i mi umnožio putBtti uvuku rofli k-mo povrfilno, u sa svake pov
ršine na svaku površinu, bilo je hiljade glava koje su se kotirale, i od tog trenutka slike su se redale jedna za drugom tako da njihov sadržaj više nisam bio u stanju da pratim. Verujem da su malo po malo sve ličnosti, ubrojivši i kralja tamne puti, bile skraćene za glavu i položene u sanduke, zatim se ćela dvorana pretvorila u morsku obalu, ili jezersku, i videli smo kako pristaje šest osvettyenih brodova na koje odnose kovčege, laðe su se udaljile na uglačanoj površini vode gubeći se u noći, sve se to odigralo dok su tamjani putem gustih isparenja postajali nametljivi, za trenutak sam se pobojao da se nala-zim među ovim osuðenima, a mnogi su okolo mene mrmljali »svadba, svadba«...
Izgubio sam vezu sa Lorencom, i tek tada sam se okrenuo kako bih je potražio među tim senkama.
Sada je dvorana postala kripta, jedna raskošna grobnica, sa svoda obasjana tamnocrvenim granatom izuzetne veličine.
U svakom uglu pojavljivale bi se žene odevene kao deve, oko kotla u dva nivoa, dvorca sa kamenim temeljom vratnica koje su ličile na peć, dveju bočnih kula iz kojih su polazile dve posude za de-stilaciju koje su završavale u jajolikom otvoru, i treće centralne kule, koja je završavala u obliku fontane...
U podnožju dvorca primećivala su se trupla skraćenih za gla-vu. Jedna od žena je donela neku kutiju iz koje je izvadila okrugli predmet koji je podigla iznad samog temelja, najedan svod centralne kule, i odmah je fontana na vrhu počela da štrca. Trebalo mije iz-vesno vreme da bih prepoznao predmet, bilaje to glava crnca, kojaje sada gorela kao panj, terajući vodu iz fontane da kipi. Isparenja, gr-gotanje, vrenja...
Lorenca mije ovoga puta stavljala ruku na vrat, milovala me, kao što sam već video daje činila, krišom, sa Jakobom u kolima. Ona žena je donosila zlatnu kuglu, odvrtala slavinu na peći u podnožiju i puštala da neka crvena i gusta tečnost curi u kuglu. Zatim je kugla bila otvorena i na mesto crvene tečnosti sadržala je jedno ogromno lepo jaje, belo kao sneg. One žene su ga uzele i položile na zemlju, na gomilu žutog peska, tako da se jaje otvorilo i iz njega izašla jedna ptica, još uvek ne sasvim oformljena i krvava. Ali napojena krvh'u obezglavljenih počela je da raste pred našim očima postajući lepa i NJHJna.
Sada su već skraćivali za glavu pticu i pretvarali je u pepeo na mulom oltaru. Neki su propisno mešali pepeo, sipali tu smešu u dva kiiliipa, i sve to stavljali da se kuva najednoj peći, cevčicama duva-juri u plamen. Konačno su kalupi bili otvoreni i pojavile su se dve lilmlo i ljupke figure, gotovo providne, jedan dečak ijedna devojčica, im vlSi od četiri

pedlja, nežni i mekušni kao živi stvorovi, ali očijujoš uv«ik Nt.nklnst.ih, kristalnih. Behu ih stavili na dva jastuka i neki sta-im(! Im jo uasuo u usta kapi krvi...
Stizali! su drugo žene donoseći alatne trube, ukrašene zelenim i pružilo jadnu onoj starini, koji ju je prislonio ustima
291dvaju stvorenja, još uvek neodlučnih između mlohavosti bujke i slat-kog životinjskog sna, i počeo da udahnjuje dušu u njihova tela... Dvo-rana se ispunila svetlošću, svetlost se pretopila u polumrak, potom u mrak narušen narandžastim lampama, zatim je nastupilo silno ras-vetljivanje usled zore dok su neke trube svirale zvonko i jako, na-stade blistanje rubina, upravo nesnosno. I tu sam ponovo izgubio Lo-rencu, i shvatio da je više neću ponovo naći.
Sve je postalo plameno crveno i postepeno je utrnulo u mo-drom i ljubičastom, i platno se ugasilo. Bol u čelu mije postao nepod-nošljiv.
— Velika Misterija, govorio je Alje, sada na glas i smireno, tu pored mene. — Ponovno raðanje novog čoveka putem smrti i strasti. Dobro obavljen posao, moram da kažem, premda je naklonost pre-težno ka alegorijskom možda malo uticala na jasnoću samih pojava i razgraničenje faza. Ovo što ste videli bila je predstava, prirodno, ali mi je kazivala o jednoj Stvari. A naš domaćin ovu Stvar nastoji da proizvede. Doðite, hajde da vidimo čudo na delu.
29.'
59
Pa ako nastaju takve nakaze, treba verovati da su delo prirode, iako se po izgledu razlikuju od čoveka. (Paracelzus, 0 Homunkulusu, u Drugom Tomu Sabranih Dela, Ženeva, De Turn, 1658, str.475)
Izveo nas je u vrt, i odmah sam se osetio boh'e. Nisam se usuði-vao da pitam ostale da li se Lorenca stvarno vratila. Sanjao sam. No posle par koraka ušli smo u jednu staklenu baštu, i ponovo me je oša-mutio topao i zagušljiv vazduh. Između biljaka, većinom tropskih, nalazilo se šest staklenih bočica, u obliku kruške — ili suze — zatvo-rene hermetički pomoću pečata,ispunjene plavičastom tečnošću. Unutar svake posude treperilo je jedno biće visoko dvadesetak santi-metara: prepoznali smo prosedog kralja, kraljicu, crnca, ratnika i dvoje mladin okrunjeno lovorom, jedno modro, a drugo ružičasto... Dok su plivali činili su ljupke pokrete, kao da su u svom elementu.
Nije bilo jednostavno utvrditi da li se radi o modelima od pla-stike, voska, ili o živim bićima, i zbog činjenice da određena mutnoća tečnosti nije dozvoljavala da se utvrdi je li blago dahtanje koje ih oživljava optički efekat ili stvarnost.
— Čini se da rastu iz dana u dan, rekao je A^je. — Svakoga ju-tra posude bivaju zakopane u gomili sveže konjske balege, čak tople, kako bi obezbedila potrebnu temperaturu za rast. Zbog toga se kod Paracelzusa javljaju uputstva koja govore da homunkulusi moraju da rastu pri temperaturi konjske utrobe. Po našem domaćinu, ovi ho-munkultusi njemu govore, saopštavaju mu tajne, iznose pro-ročanstva, ko im otkriva prave mere Solomonovog Hrama, ko kako isteruje demone... Iskreno govoreći, ja ih nikada nisam čuo da govo-re.
Lica su im mnogo govorila. Kralj je nežno gledao kraljicu i bio tako umilnog pogleda.
— Naš domaćin mije rekao daje jednog jutra zatekao modrog mladića, ko zna kako je pobegao iz svoga zatvora, dok je pokušavao da otpečati posudu svoje druge... Ali nije bio u svom elementu, disao je sa naporom, i spasli su ga u poslednji čas, vraćajući ga u njegovu točnost.

— Strašno, rekao je Diotalevi. —Na taj mi način nisu potrebni. Moraš uvek za sobom da nosiš posudu i tražiš balegu svuda gde god ni. Šta radiš preko leta? Ostavljaš ih kod domara?
— Ali možda su samo, zaključio je Alje — predmeti, naučne, »pravice. Ili roboti.
— Dabome, dabome, govorio je Garamon. — Vi mi, doktore Ay«, otkrivuto čitav jodan novi svemir. Morali bismo svi da posta-ntinin ponizniji, dragi prijatelji. Ima više stvari na nebu i na zem^i... Ali, komično, drugo nnm umna...1
293Garamon je prosto blistao. Diotalevije zadržavao izraz zna-tiželjnog cinizma, Belbo nije odavao nikakva osećanja.
Želeo sam da otklonim svaku sumnju pa sam mu rekao: — Kakva šteta da Lorenca nije došla, zabavila bi se.
— Ah, svakako, odgovorio je, odstutno.
Lorenca nije bila. A sa mnom je bilo kao sa Amparo u R^ju. Bilo mije loše. Osećao sam se kao prevaren. Nisu mi bili pružili agogon.
Napustio sam grupu, vratio se u građevinu probijajući se kroz gomilu, prišao bifeu, uzeo nešto hladno, sav u strahu da nye u pitanju Jjubavni napitak. Potražio sam toalet kako bih se osvežio po vratu i slepoočnicama. Našao sam ga, i osetio sam olakšanje. Ali čim sam ga napustio privukle su me jedne spiralne stepenice i nisam mogao da odolim novoj avanturi. Možda sam, iako sam verovao da sam se os-vestio, još uvek tražio Lorencu.
264
60
Jadna budalo! Toliko zar si naivan da ćeš poverovati da te iskreno učimo najveće i najznačajnije tajne? Uveravam te da onaj koji bude hteo da objasni prema najobičnijem i doslovnom smislu reci ono što pišu Hermetički Filozofi, naći će se uhvaćen u spletu lavirinta iz koga neće umeti da se izvuče, a neće imati Arijadninu nit da ga vodi do iz-laza. (Artefije)
Završio sam u jednoj dvorani ispod osnovnog nivoa, škrto os-vetljenoj, hrapavih zidova poput fontane u parku. U uglu sam prime-tio jedan otvor, nalik na levak uzidane trube, i već iz daleka čuo sam da odatle dolaze šumovi. Približio sam se i šumovi su postali određe-niji, da sam čak mogao da pohvatam i ćele rečenice, čiste i jasne kao da su bile izgovorene pored mene. Uvo Dionisovo!
Uvo je očito bilo povezano sa jednom od gornjih sala i hvatalo je razgovore onih koji su prolazili ispred njegovog otvora.
— Gospođo, reći ću vam ono što nisam nikada nikome rekao. Umoran sam... Radio sam na živinom sulfidu, i na živi, sublimisao sam špiritus,, fermente, soli gvozda, čelika i njihova isparenja, a ni-sam našao Kamen. Zatim sam pripremao tešku vodu, korozivnu vodu, vatrenu vodu, no uvek sa istim ishodom. Upotrebio sam ljuske od jajeta, sumpor, vitriol, asenik, so amonijaka, staklenu so, alkalnu so, običnu so, salitru, sodinu so, atinkar so, so vinskog taloga, alem-brot so; ali verujte mi, klonite se toga. Treba izbegavati nesavršene korozivne metale, inače ćete se prevariti kao što sam se prevario ja. Sve sam isprobao: krv, kosu, Saturnovu dušu, markasite, aes ustum, Marsov šafran, opiljke i isparenja gvožđa, olovni emajl, antimon; i ništa. Radio sam na vađenju ulja i vode iz srebra, srebro sam pretva-rao u kreč bilo da je bilo spremljeno sa solju ili bez nje, i sa lozo-vačom, a odatle sam vadio korozivna ulja, i to je sve. Koristio sam mleko, vino, sirište, spermu zvezda koja je pala na zemlju, kelidoniju, posteljicu fetusa,mešao sam živu sa metalima svodeći ih na kristale, u samom pepelu sam tražio... konačno...

— Konačno?
— Nema nijedne stvari na svetu koja zahteva više opreznosti od istine. Izgovoriti je ravno je puštanju krvi iz srca...
— Dosta, dosta, vi mi veličate...
— Samo se vama usuđujem da poverim svoju istinu. Nisam iz bilo kakve epohe niti iz bilo kakvog prostora. Izvan vremena i pro-storu živim svoju večnu egzistenciju. Ima bića koja više ne poseduju iindole Čuvare: ja sam jedan od tih...
— Ali zušto ste me doveli ovde?
Drugi glus: — Dragi Balsame, jel' se to poigravamo mitom
295— Budalaština I Besmrtnost nije nikakav mit. To je činjenica. Upravo samhteo da odem, zamoren tim brbljanjem, kada sam
začuo Salona. Tiho je govorio, napet, kao daje nekoga vukao za ru-kav. Prepoznao sam Pjerov glas.
— Hajde, govorio je Salon — nemojte mi reći da ste i vi ovde radi alhemijske lakrdije. Nemojte mi samo reći da ste došli da se na-dišete svežeg vazduha u vrtu. Znate daje posle Hajdelberga de Kaus prihvatio poziv francuskog kralja da se pozabavi sređivanjem Pari-za?
— Fasade?
— Nije on bio Malro. Pretpostavljam da se radilo o kanalizaci-ji. Čudno, zar ne? Ovaj gospodin je izmišljao simboličke voćnjake i pomorandžine vrtove za careve, ali ono što gaje zanimalo bilo je pod-zemlje Pariza. U ono vreme nije postojala prava kanalizaciona mreža u Parizu. Bila je jedna mešavina kanala po površini zemlje i ukopanih odvoda, o kojima se jako malo znalo. Rimljani su još od vremena re-publike znali sve o svojoj Velikoj Kloaki, a hiljadu petstotina godina kasnije u Parizu se nije znalo ništa o onome što ide ispod zemlje. I de Kaus prihvata kraljev poziv jer želi više da sazna o tome. staje to že-leo da sazna? Posle de Kausa, Kolber kako bi očistio prekrivene od-vode — ovo je bio samo izgovor, a imajte u vidu da smo u vremenu Gvozdene Maske — šalje u njih robijaše, no ovi se upuštaju u plo-vidbu niz govna, slede tok sve do Sene, i udaljuju se u jednom čamcu, a da se niko ne usuđuje da se suoči sa ovim zastrašujućim kreatura-mazoronjenim u nepodnošljivi smrad i rojeve muva... Onda Kolber postavlja žandarme pri raznim izlazima na reku, i kažnjenici će pom-reti u podzemnim rovovima. Tokom tri veka u Parizu su uspeli da pokriju tek tri kilometa kanalizacijom. Ali u osamaestom veku pokri-vaju dvadeset šest kilometara, i baš u predvečerje revolucije. Ništa vam to ne kazuje?
— Oh, vi znate, ovo...
— Stvar je u tome da na vlast dolaze novi ljudi, koji znaju nešto što predašnji ljudi nisu znali. Napoleon šalje odrede ljudi da se probi-jaju kroz mrak, kroz ljudske otpatke metropole. Onaj koji je imao hrabrosti da u ono vreme radi tamo dole pronašao je mnoge stvari. Prstenje, zlato, ogrlice, nakit, šta sve nije dopalo kožna odakle u ove prolaze. Ljudi koji su imali stomak da prožderu ono što su pronalazili, zatim da bi izašli, uzeli sredstvo za čišćenje, i postali bogati. A otkri-veno je kako su mnoge kuće imale podzemni prolaz koji je vodio pravo u kanalizaciju.
— To, onda...
U jednom dobu kada se gađalo saksijama sa prozora? I zušt.0 so od tada nailazi na kanalizacione cevi sa nekom vrstom tro-toaru porod zida, i gvozdenim zidnim ulkama, da

li zato da bi se tu pridržuliV Ovi prolazi odgovaraju onim jazbinama za razonodu gde su sti ru/.bojni. i prohisveti,, kako se onda govorilo - okupljali, i
286
ukoliko bi policija stizala moglo se pobeći i niknuti na nekoj drugoj strani.
— A jel' tako? Ko nastoji da zaštiti ološ? Pod Napoleonom III baron Hausman zakonom obavezuje sve kuće u Parizu da izgrade je-dan samostalan rezervoar, a zatim jedan podzemni prolaz koji vodi do glavnih kanalizacionih cevi... Jedan podzemni hodnik visine 2 metra i trideset i metar i trideset širine. Shvatate li? Svaka kuća u Pa-rizu povezana jednim podzemnim hodnikom sa kanalizacijom. A znate li koliko su duge danas kanalizacione cevi u Parizu? Dve hil-jade kilometara, i na raznim nivoima i slojevima. A sve je počelo sa onim ko je projektovao ove vrtove u Hajdelbergu...
— I onda?
— Vidim da baš ne želite da govorite. Vi u svakom slučaju znate nešto što ne želite da mi kažete.
— Budite ljubazni, pustite me, već je kasno, očekuju me najed-nom skupu.
Nisam razumeo na šta je ciljao Salon. Pogledao sam okolo sebe, pritešnjen kako sam već bio između hrapavog zida i otvora uva, i osetio sam se u podzemlji, i ja ispod konačno, i učinilo mi se da ulaz u ovaj zvučni kanal nije do početka silaska u mračne podzemne rovove koji se spuštaju ka središtu zemlje, gde vrvi od Nibelunga. Sledio sam se. Upravo sam se udaljavao kada sam čuo još jedan glas: — Doðite. Baš počinjemo. U tajnoj dvorani. Zovite ostale.
29761
Ovo Zlatno Runo čuva jedan troglavi Zmaj, čija prva glava dolazi iz vode, druga iz zemlje a treća iz vazduha. Nužno je da ove tri glave završe kod jednog jedinog nad-moćnog Zmaja, koji će proždrati sve ostale Zmajeve. (Žan d' Espanje, Tajni Zadatak Hermetičke Filosofije, 1623, 138)
Pronašao sam svoju grupu. Kazao sam Aljeu da sam čuo neko dopaštavanje o jednom skupu.
— Ah, rekao je Alje — znatiželjni smo. Ali razumem vas. Ko prodre u hermetičke misterije poželeće da sve sazna. Dakle, večeras bi trebalo, prema onome što znam, da se dogodi posvećenje jednog novog člana Drevnog i Priznatog Reda Ruže i Krsta.
— Može li da se pogleda? — upitao je Garamon.
— Ne može. Ne srne. Ne bi trebalo. Ne bi smelo. Ali uradićemo poput onih likova iz grčkog mita, koji su videli ono što nije smelo, ina njih se izlio gnev bogova. Pustiću vas da bacite jedan pogled. Odveo nas je i popeli smo se jednim stepeništem do nekog mračnog hodnika, pomerio je neku zavesu, kroz zatvoreni prozor mogli smo da bacimo pogled na dvoranu pod nama, koju su obasjavale neke užarene peći. Zidovi su bili obloženi damastom, koji je bio izvezen ljiljanima, a u dnu se uzdizao jedan presto natkriljen pozlaćenim baldahinom. Sa obeju strana prestola, izrađeni od papira, ili u plastici, postavljeni na dva postolja, jedan mesec ijedno sunce, izuzetno grube izrade, no prekriveni staniolom i listićima metala, naravno srebrnim i zlatnim, stoje davalo određenog efekta, budući daje svaka zvezda oživljavala pod neposrednim plamenom kakve peći. Iznad baldahina je visila sa plafona jedna ogromna zvezda, svetlucava od dragog kamenja, ili staklića. Plafon je bio prekriven plavim damastom posutim velikim srebrnastim zvezdama.

Ispred prestola, dugačak sto ukrašen palmama preko koga je ložao mač, a odmah ispred stola jedan preparirani lav, razjapljenih čeljusti. Neko mu je očito ugradio kakvu crvenkastu lampicu u glavi, jer su mu oči užareno sijale a iz grla kao da mu je sukao plamen. Po-mislio sam da tu mora da su umešane ruke gospodina Salona, i ko-načno sam shvatio na kakve je neobične mušterije aludirao onoga danu u tobožnjim rudnicima Minhena.
Za stolom je stajao Bramanti, u skerletnoj tunici izvezenoj ze-lenim ukrasima, u belom ogrtaču sa zlatnim resicama, svetlucavim kistom na grudima, i šeširom prividno u obliku mitre, ukrašenim cr-veno bolom perjanicom. Ispred njega, raspoređeno po hyerarhyi, jedno dvadosol.uk osoba, tukodo u skorletnoj tunici, ali bez ukrasa. Svi su tiu Ki'iulimu nosili nešto pozlaćeno Sto mi se učinilo da pozna-]om l'risotiu nudi no jednog rruosanHiiog portrota, neke velike habs-
burške njuške, onog neobičnog jagnjeta čije šape vise, obešenog o struk. Ovi su za ukras koristili jednu prihvatljivu imitaciju Zlatnog Runa.
Bramanti je govorio, uzdignutih ruku, kao da izgovara jednu litaniju, a prisutni su povremeno odgovarali. Zatim je Bramanti podi-gao mač i svi su izvukli iz tunike kakav bodež, ili kamu, i visoko ih uz-digli. I baš tada je Alje spustio zavesu. Videli smo i suviše.
Udaljili smo se (korakom Pink Pantera, prema određenju Dio-talevija, izuzetno obaveštenog o izopačenostima savremenog sveta) i našli smo se u vrtu, pomalo uznemireni.
Garamon je bio zapanjen. — Ali to su... masoni?
— Oh, rekao je Alje— šta to znači masoni? To su sledbenici jed-nog viteškog reda, koji se poziva na društvo Ruže i Krsta i posredno na Templare.
— Ali sve to nema veze sa masonerijom? ponovo je upitao Ga-ramon.
— Ako i postoji nešto zajedničko sa masonerijom, kao što ste videli, to je daje čak i Bramantijev obred običan hobi za provincijske slobodne strelce i politikante. Ali bilo je tako od samog početka: ma-sonerija je predstavljala bedno mešetarenje templarskom legendom. A ova je, pak, karikatura jedne karikature. Osim stoje ova gospoda uzimaju zaista previše za ozbiljno. Jao. Svet vrvi od rozenkrojcerija-naca i templarista poput ovih koje ste videli večeras. Nisu oni ti od kojih bi se moglo očekivati kakvo otkrovenje, iako se među njima može naći kakav inicirani koji zaslužuje poverenje.
— Ali konačno, upitao je Belbo, bez ironije, bez nepoverenja,-kao da ga se pitanje lično tiče — konačno, vi ih posećujete. Na koga mislite... na koga ste vi mislili — oprostite mi — među svima njima?
—Ninakoga, jasno. Zar vam ličim na lakovernu osobu? Pos-matram ih ohlađeno, razložno, sa zanimanjem koje može da pokaže jedan teolog dok posmatra napolitanske gomile kako urlaju u očeki-vanju samog čuda svetog Januarija. Ova gomila svedoči jednu veru, jednu dubinsku potrebu, i teolog se kreće među ovim znojavim i sli-navim svetom jer bi tu mogao da naiđe na nekog nepoznatog sveca, nosioca jedne više istine, sposobnog da jednog dana baci novu svet-lost na tajnu presvete trojice. Ali presveta trojica nisu sveti Januarij.
Bio je nepristupačan. Nisam znao kako da definišem njegov skepticizam hermetičara, njegov liturgički cinizam, njegovo nad-moćno bezverje koje gaje navodilo da vidi dostojanstvo u svakom su-jeverju koje prezire.

— To je prosto, objašnjavao je Belbo — ako su Templari, oni pravi, ostavili neku tajnu i uspostavili kontinuitet, trebalo bi ipak da se to istraži, i da se ude u prostore gde se oni na najbolji način prikri-vaju, gdo moždii sumi oni izmišljaju obrede i mitove da bi se kretali noprimećeni kan riba u vodi. Šta radi policija kada traži uzvišenog beguncu, gornja /.liiV Kopa po dnu, po ozloglašenim barovima, gde se obično muva Mina riba koja nikad neće uspeti du shvati velikezločine progonjenog. Šta radi strateg terora, kada regrutuje svoje bu-duće čopore, da bi se sreo sa njima, da bi ih prepoznao? Zalazi po sku-povima pseudobuntovnika gde mnogi, koji će uvek ostati takvi jer nisu prekaljeni, neskriveno imitirajući prepoznatljivo držanje svojih idola. Traži se svetlost izgubljena u požarima, ili u onom niskom žbunju gde posle vatre tinjaju plamičci pod suvim granjem, pepeo, poluspaljeno lišće. Gde bi bolje mogao da se preruši pravi Templar ako ne u gomili svojih karikatura?
HOD
62
Smatramo za druidska ona društva koja se izdaju za druidska bilo imenom bilo ciljem, i koja dele inicijacije što nedvosmisleno upućuju na druidizam. (M. Raul, Druidi. Savremeno keltsko inicijacijsko društvo, Pariz, Rose, 1983, str. 18)
Približavala se ponoć, i prema Aljeovom programu očekivano je drugo iznenađenje večeri. Napustili smo dvorski vrt i uputili se preko brežuljka.
Tri četvrti sata kasnije Alje nam je rekao da parkiramo dvoje kola pored nekog grmlja. Trebalo je proći neko šiblje, rekao je, kako bi se dospelo na jedan proplanak, a nije bilo ni puta ni staze.
Nastavili smo, blago se penjući, gazeći po šiblju: zemlja nije bila mokra, no cipele su se klizale po zaostalom trulom lišću i sluza-vom korenju. Alje je s vremena na vreme palio baterijsku lampu ne bi li pronašao odgovarajući prolaz, no odmah bije gasio jer — govorio je — nije potrebno da signaliziramo svoje prisustvo slavljenicama.Dio-talevi je u jednom trenutku pokušao da prokomentariše, ne sećam se više, eventualno je pomenuo Crvenkapicu, no Alje ga je, ne bez iz-vesne napetosti, zamolio da se uzdrži.
Dok smo upravo izlazili iz grmlja, počeli su da se čuju udaljeni glasovi. Konačno smo stigli na ivicu proplanka, koju je već zapljuski-vala svetlost u prelivima, od baklji, ili pre, svetiljki koje su se raspli-nule do samog tla, u slabim i srebrnastim bljescima, kao daje kakav gas hladnim sagorevanjem rasuo mehuriće od sapunice po travi. Alje nam je rekao da se tu zadržimo, još zaklonjeni grmljem, i čekamo, ne dajući od sebe znake.
— Uskoro stižu sveštenice. Druidkinje, ništa manje. Radi se upravo o prizivanju velike kosmičke device Mikil — sveti Mihajlo predstavlja samo njenu slobodnu hrišćansku primenu puka, nije slučajno sveti Mihajlo anđeo, dakle androgina pa je mogao da zauzme mesto jednog ženskog božanstva...
— Odakle stižu? zašaputao je Diotalevi.
— Iz raznih krajeva, iz Normandije, iz Norveške, iz Irske... Do-gađaj je izuzetno jedinstven, a ovo je mesto povoljno za taj obred.
— Zbog čega? upitao je Garamon.
— Jer su neka mesta više magijska od ostalih.
— Ali ko su... u životu? zapitao je opet Garamon.
— Ljudi. Daktilografkinje, službenice zavoda za osiguranje, ptjsnikinje. Svet koji sutra možete sresti a da ga ne zapazite.

Sada smo unutra već videli jednu gomilicu koja se pripremala da zaposlim: si-<!(lišl.(! proplanku. Shvatio sam da su hladna svetla koja Hum ,.i|).i/.m bilo lampico koje su svuslonice nosile uruči, a uči-nila SU mi r-r kan Irnvki' \vr je proplanak bio na vrhu brežuljka, i iz da
301leka sam opazio u mraku sveštenice koje su, penjući se iz doline, iskr-savale na rubu,na krajnjoj ivici ravnice. Bile su obučene u bele tu-nike, koje su se lagano lepršale na vetru. Napravile su krug, a u sre-dinu su došle tri slavljenice.
— To su tri helouins iz Lizijea, Klonmaknoaa i Pino Torinezea, rekao je Alje. Belbo je upitao zašto baš one i Alje je slegao ramenima: — Mirno, sačekajmo. Nisam u stanju da vam u par reci sažmem obred i hijerarhiju nordijske magije. Zadovoljite se onim što vam kažem. Ako ne kažem više to je zato što ne znam... ili ne mogu to da kažem. Moram da poštujem određene diskrecione obaveze... ••
Primetio sam u sredini proplanka jednu hrpu kamenja, što mi je nekako neodređeno podsetilo na keltski dolmen. Verovatno je pro-planak bio izabran upravo zbog prisustva ovog stenja. Jedna slavlje-nica se popela na dolmen i dunula u trubu. Nalikovala je, daleko više od one koju smo videli pre koji čas, na drevnu trubu iz triumfalnog marša Aide. Ali iz nje je izlazio baršunasti zvuk noći, koji se činio da dolazi iz daleka. Belbo mije dotakao ruku: — To je ramsinga koju upotrebljavaju indijske ubice, pobožni tags,ispod svetog stabla ban-
jana...
Bio sam grub. Nisam shvatio da se šalio upravo da bi otklonio svaku drugu pomisao, i zario sam nož u ranu. — Svakako bi bilo da-leko manje sugestivno sa genisom, kazao sam.
Belbo se složio. — Ovde sam upravo jer ne želim genis, rekao je. Pitam se da lije on baš te večeri počeo da naslužuje vezu između svojih snova i svega što mu se događalo ovih meseci.
Alje nije pratio naš razgovor, ali je čuo da šapućemo. — Nije reč ni o kakvom signalisanju, ni o kakvom pozivu, rekao je — radi se o nekoj vrsti ultrazvuka, radi uspostavljanja dodira sa podzemnim strujama. Vidite, sada se druitkinje drže sve za ruke, u krugu. Prave neku vrstu živog akumulatora, kako bi sakupile i koncentrisale telu-tičke vibracije. Sada bi morao da se pojavi oblak...
— Kakav oblak? prošaputao sam.
— Tradicija ga naziva zeleni oblak. Sačekajte...
Nisam očekivao nikakav zeleni oblak. No iznenada se sa zemlje podigla rasplinuta magluština — magla, pre bih je nazvao, iako je bila jednolična i teška. Izdvajali su se pramenovi, koji bi se zgušnjavali na jednom mestu, a zatim, pod dejstvom vetra, na ma-hove se dizali u vidu šećerne vate, strujeći kroz vazduh, da bi se na-gomilali na sasvim drugom kraju proplanka. Utisak je bio jedinstven, čas su se pojavljivala stabla u pozadini, čas se sve gubilo u beličanstoj izmaglici, čas bi se sve zgusnulo u sred proplanka, skrećući nam pažnju od onoga što se događalo, i ostavljajući slobodnim okolni pro-sl.or i silino nebo, na kome je i dah'e svetleo mesec. Pokretanje ovih pramenova bilo je neočekivano, iznenadno, kao da se pokoravalo im-pulsu kakvoj; obesnoj', davanju. Pomislio sinu mi majstoriju kakvog liumičara, zatim sammuć-nuu nlnvoui: bili sinu na visini od oko ŠBBt stotinu inoUiru, i blloje sas-
'MV1

vim moguće da se radi o pravim-pravcatim oblacima. Prizvanim to-kom obreda, ili njime predviđenim? Možda ne, ali su slavljenice iz-računale da na ovoj visini, u pogodnim okolnostima, mogu da se obli-kuju ti pokretni nanosi nad površinom zemlje.
Nije bilo lako oteti se utisku prizora, jer su i haljine slavljenica pretapale u belini dimova, i činilo se da njihove figure izlaze iz te mlečne neprozirnosti, i u nju se vraćaju, kao da ih je ona i iznedrila.
Bio je to trenutak kada je oblak zaposeo ćelo središte polja i neki kolutovi, koji su se u otežući se penjali u vis, sakrivali su mesec, premda ne toliko da bi potamneo i sam proplanak, na krajevima uvek proziran. Tada smo videli jednu druitkinju kako izlazi iz oblaka, i trči prema šumi, vičući, napred ispruženih ruku, tako da sam pomislio da nas je otkrila, i da na nas baca prokletstvo. No, postoje došla na par metara od nas, promenila je pravac i dala se u trčanje okolo ove ma-gline, nestajući levo od beline da bi se kroz par minuta pojavila sa desna, ponovo nam se jako približila, pa sam mogao da joj osmotrim lice. Bila je to sibila sa velikim danteovskim nosem iznad koga su se nalazila ustašca poput pukotine na koži i koja su se otvarala kao pod-vodni cvet, lišena zuba, osim dva sekutića i jednog asimetričnog očn-jaka. Oštre, grabežljive oči su streljale. Začuo sam, ili mi se učinilo da sam čuo, ili sada verujem da pamtim kako sam čuo — i predpostavl-jam ovom sećanju ostale uspomene — zajedno sa čitavim nizom reci za koje mi se tada učinile da potiču iz galskog, nekakva prizivanja na nekoj vrsti latinskog, nešto kao »o pegnia (oh, e oh, intus) et eee ulu-ma!!!«, i najedanput je magla gotovo iščezla, proplanak je ponovo po-stao čist, i primetio sam da ju je preplavilo jedno krdo svinja, na či-jem je vratu bio venac zelenih jabuka. Druidkinja koja je svirala trubu, još uvek na dolrnenu, vitlala je nožem.
— Hajdemo, rekao je Alje, suvo. — Gotovo je.
Zapazio sam, dok sam ovo slušao, daje oblak iznad i okolo nas, i gotovo više nisam mogao da primetim svoje saputnike.
— Kako završeno je? rekao je Garamon. — Imam utisak da najbolje tek sada počinje!
— Završeno je ono što ste vi mogli da vidite. Ne može. Poš-tujmo obred. Hajdemo.
Vratio se u šumu, pošto gaje odmah progutala vlaga koja nas je okruživala. Kretali smo se naježeni, klizajući se po trulom lišću, iz-mučeni i besciljni poput vojske u begu. Ponovo smo se našli na dru-mu. Mogli bismo da budemo u Milanu za manje od dva sata.
Pre nego što se popeo u svoja kola sa Garamonom, Alje nas je pozdravio: — Oprostite mi ako sam prekinuo predstavu. Želeo sam da vas upoznam sa nečim, nekim ko živi oko nas, i za koga konačno sad i vi radite. Ali nije moglo više da se vidi. Kada sam bio obavešten o tom događaju morao sam da obećam kako neću ometati svečanost. Naše prisustvo negativno bi se odrazilo na potonje-faze.
Ali svinjo? A Stu se suda događa? upitao je Belbo. Ono što sam mof.un da kanoni rekao sam.
30363
»Na šta te podseća ova riba?«
»Na ostale ribe.«
»Na šta te podsećaju ostale ribe?«
»Na ostale ribe«.
(Džozef Heler, Kvaka 22, Njujork, Sajmon & Šuster,
1961, XXVII)

Vratio sam se iz Pijemonta sa mnogo čime na savesti. Ali, čim sam ponovo ugledao Liju, zaboravio sam sve želje koje su me spopale. Pa ipak to putovanje mije ostavilo i drugačije pokazatelje, i sada smatram daje za krajnju zabrinutost to što se tada nisam uopšte za-brinuo. Konačno sam sređivao, poglavlje po poglavlje, slike za isto-riju metala, i nije mi više polazilo za rukom da se otmem tom prok-letstvu nerazlikovanja, što mi se već dogodilo u Riju. Kakva razlika postoji između Reomirove cilindrične peći, iz 1750., tog inkubatora, i te mreže podzemnih kanala iz sedamnaestog veka, majčinske utrobe, mračne materice za negovanje ko zna kakvih mističnih meta-la? To je kao da su postavili Dojčes Muzeum u pijemonteški zamak koji sam posetio pre nedelju dana.
Postajalo mije sve teže da razlučim svet magije od onoga koji smo danas skloni da nazovemo univerzumom krajnje određenosti. Polako sam otkrivao da su ličnosti o kojima sam u školi učio kao o lučonošama matematičkog i fizičkog znanja posred mraka predra-suda, radile sa jednom nogom u Kabali a drugom u laboratoriji .Možda sam celokupnu istoriju odčitavao preko očiju ovih naših ða-voljih slugu? Ali zatim sam pronalazio neoborive tekstove koji su mi izlagali kako su fizičari pozitivisti tek što bi napustili katedru odlazili da se muvaju po sedeljkama medijuma i astrološkim kružocima, i kako je Njuton dospeo do zakona univerzalne gravitacije jer je vero-vao da postoje okultne sile (prisećao sam se njegovih istraživanja iz rozenkrojcerske kosmologije).
Ja sam bezverje proglasio za obavezu naučnika, no sada je tre-balo da se ogradim i od onih učitelja koji su me upućivali na to da po-stanem nevernik.
Rekao sam sebi: ja sam kao Amparo, u to ne verujem ali osta-jem u tome. I uhvatio bih sebe kako lupam glavu nad činjenicom da li je stvarno velika piramida milijarditi deo rastojanja zemlja-sunce, da li s(! zaista pojavljuju analogije između mitologije kelta i one ame-ričkih Indijanaca. 1 počeo sam da propitkujem sve što me okružuje, kućo, lirmo radnji, oblake na nebu i grafike; u biblioteci, kako bi mi is-pričali ne svoju već neku drugu priču, koju su prirodno krile ali koju su konačnu moralo da odaju zbog i iz ruzloga svoje tajanstvene slič-nosti.
Spasla unija I .Iju. l>nr /a l.nmuliik.
Ispričao sam joj sve (ili gotovo sve) o poseti Pijemontu, i iz \ večeri u veče vraćao bih se kući sa novim zanimljivostima za moju kartoteku zagonetki. Ona bi prosto komentarisala:
— Jedi, suv si kao čačkalica. Jedne večeri je sela pored pisaćeg stola, razdelila pramen posred čela kako bi me gledala direktno u oči, stavila je ruke u krilo kao prava domaćica. Nikada nije imala običaj da seda tako, ispruži-vši noge, i tako suknju razapevši od kolena do kolena. Učinilo mi se kao neukusna poza. Ali potom san!joj osmotrio lice, i izgledalo mije svetlije, obojeno blagim bojama. Saslušao sam je — no još nisam znao zbog čega — sa poštovanjem.
— Puf, rekla mije, ne dopada mi se način na koji se saživljavaš sa pričom Manucija. Isprva si sakupljao činjenice kao što se sakup-ljaju školjke. Sada izgleda da ti beležiš brojeve sa izvlačenja.
— To je samo zato što se još više zabavljam, na taj način.
— li se ne zabavljaš, ti se unosiš, a to je nešto drugo. Pazi se, ovi će od tebe da naprave bolesnika.
— Sad nemoj da preteruješ. U najgorem bolesni su oni. Ne po-staje se valjda bolestan ako preuzmeš ulogu bolničara u duševnoj bolnici.
— To tek treba dokazati.

— Znaš da sam uvek zazirao od analogija. Sada sam se našao na jednom vašaru analogija, nekom Koni Ajlendu, jednom Prvom maju u Moskvi, u jednoj Svetoj Godini za analogije, opažam da su neke bolje od ostalih i pitam se da li slučajno tome postoji neki stva-ran razlog.
— Puf, rekla mije Lija, — videla sam tvoje afišejer ja moram da ih sređujem. Štogod da tvoje đavolske sluge otkriju već je tu, do-bro se pripazi, i lupkala se po trbuhu, bokovima, bedrima i čelu. Se-deći tako, opruženih nogu koje su razapinjale suknju, nasuprot meni, ličila je na kakvu dadilju, čvrstu i krepku — ona toliko vitka i laka — jer ju je nekakva smirena mudrost obasjavala matrijarhalnim auto-ritetom.
— Puf, ne postoje arhitipovi, postoji telo. U stomaku je lepo, jer u njemu raste dete, meškolji se tvoj ptić sav veseo i hrana tek dobija svoj ukus, i zbog toga su lepi i važni pećina, klanac, podzemna gale-rija, sve drugo pod zemljom, pa čak i lavirint koji je načinjen kao i naša dobra i sveta crevca, i kad neko treba nešto da izmisli to izvlači odavde, jer si i ti došao odavde onog dana kada si se rodio, a plodnost je uvek u nekoj rupi, gde prvo nešto trune a zatim eto ga tu, jedan ki-nešćić, jedna urma, jedan baobab. No visoko je bolje od niskog, jer ako si sa glavom nadole krv ti udari u glavu, jer noge smrde a kosa daleko manje, jer je bolje popeti se na drvo i brati voće nego završiti pod zemljom kao hrana za crve, jer retko ti pozlikad dosegneš visoko (morao bi baš glavom o plafon) a obično ti pozli dok propadaš dole, i eto zbog čega je u visokom anđeosko a u niskom demonsko. Ali pošto je istina i ona Sto sam malopre rekla o svome stomaku, istinite su obe ovo stvari, lupo ja i ono nisko i ono unutra, u izvesnom smislu, a u sas-;J05vim drugom lepo je ono visoko i ono spolja, i nema nikakve veze duh Manucija sa univerzalnom kontradikcijom. Vatra drži toplotu a hladnoća ti izaziva zapaljenje pluća, naročito ako si neki mudrac od pfe četiri hiljade godina, pa dakle vatra ima tajanstvene moći, ko-načno i zato što ti skuva pile. Ali hladnoća čuva isto pile i ako ga se vatra dohvati ima tako da se naduješ, dakle ako misliš na jednu stvar koja se čuva hiljadama godina, kao stoje mudrost, moraš daje pro-misliš sa neke planine, sa visine (a videli smo daje dobro), ali u nekoj pećini (koja je isto tako dobra) i po večnoj hladnoći tibetanskog snega (što je jako dobro). I ako posle želiš da saznaš zbog čega mudrost do-lazi sa istoka a ne sa švajcarskih Alpa, to je zato jer je s jutrom telo tvojih predaka, dok se još dizalo za mraka, gledalo ka istoku očeku-jući da se rodi sunce a ne da padne kiša, bando nijedna.
— Da, mama.
— Nema druge, detence moje. Sunce je dobro jer dobro čini telu, i jer je dovoljno mudro da se svaki dan ponovo pojavljuje, stoga je dobro sve ono što se vraća, ne ono što dođe i ode pa koje video vi-deo. Naj pogodniji način da se vratiš odakle si došao a da se ne prođe dva puta istim putem jeste da se ide u krug. A budući da je jedina ži-votinja koja se sklupča u obliku kruga zmija, eto otkuda toliki mitovi i kultovi zmije, jer teško je predstaviti povratak sunca previjanjem jednog nilskog konja. Inače ukoliko treba da obavljaš neku svečanost radi prizivanja sunca, bilo bi ti dobro da se krećeš u krug, jer ako se krećeš u pravoj liniji udaljuješ se od kuće i svečanost postaje izuzetno kratka, sa druge strane krug je najpogodnija struktura za jedan obred, a to znaju i oni koji gutaju vatru na trgu, jer u krugu svi vide na isti način onoga ko je u centru, dok kad bi se ćelo jedno pleme po-redalo u pravoj liniji poput vojničkog odreda, oni najdalji ne bi se ni videli, i eto zašto krug i kružno kretanje i ciklično vraćanje predstav-ljaju samu osnovu svakog kulta i svakog obreda.
— Da, mama.

— Jasno daje tako. A sada pređimo na magijske brojeve koji se toliko dopadaju tvojim autorima. Jedan si ti koji nisi dva, jedan je taj tvoj poslić tu, jedna je ova moja stvarčica ovde ajedansuinosisrcei zato vidi koliko važnih stvari su jedan. A dva su oči, uši, nozdrve, moje grudi i tvoja muda, noge, ruke i guzovi. Tri je magičniji od svih jer ga naše telo ne poznaje, ne posedujemo ništa stoje u tri, i mora biti daje u pitanju jedan izuzetno tajanstven broj, budući da ga pripisu-jemo Bogu, gde god već da živimo. No ako na to misliš, ja imam samo jednu stvarčicu i ti imaš sam jednu spravicu — ti ćuti i ne teraj šegu i ako složimo ove dve stvarčice zajedno iz njih proizlazi jedna nova stvarčica i postajemo dva. I sad tu treba neki univerzitetski profesor da l)i st! otkrilo kako svi narodi imaju trinitarni poredak, princip tro-jicu i slično? Ali religije se nisu uopftte oslanjale na kompjuter, svetje bio proHtoduSmi, pa se tucao kuko truba, u svo trinitarne strukture nimi nisu nikakva misl.oriju, ono mu priča o onome Sto radiš ti, o nnntmt Sin mu činili oni. Ali (Ivu rukti i dvu nogo činu Četiri, pa i četiri jo
isto tako jedan lep broj, naročito ako pomisliš da životinje imaju če-tiri šape a četvoronoške idu i mala deca, za staje znala Sfinga. Pet o tome da i ne govorimo, je prstiju ruke, a sa dve ruke imaš onaj drugi sveti broj koji predstavlja deset, a za nevolju čak je deset zapovesti, inače da ih je dvanaest kada pop kaže jedan, dva, tri i pokaže prste, stigavši do poslednja dva morao bi da ih pozajmi od crkvenjaka. Sada uzmi telo i broj sve stvari koje izlaze iz trupa, kao što su ruke, noge, glava i ud a to je šest, ali za ženu je sedam, zato mi se čini da među tvojim autorima šest nikada nije sasvim ozbiljno uzet u obzir osim kao dvostruko tri, jer deluje samo kod muškaraca, koji nemaju nijedno sedam, a kada oni komanduju najradiji su da ga vide kao sveti broj, zaboravljajući da i moje grudi izlaze napolje, ali pažljivo. Osam — moj bože, nemamo nijedno osam... ne, čekaj, ako se ruke i noge ne računaju po jednom, već dvaput, preko lakata i kolena, imamo osam velikih dugih kostiju koje strče napolje, i uzmi njih osam sa trupom i dobijaš devet, da ako posle staviš odgore i glavu dobijaš deset. Ali vrteći se uvek oko tela iz njega ćeš da iskopaš kcjigod hoćeš broj, pomisli na rupe.
— Rupe?
— Da, koliko rupa ima tvoje telo?
— Lepo, brojao sam. — Oči nozdrve uši usta dupe, čine osam.
— Vidiš? Još jedan razlog zbog čega je osam lep broj. Alija ih imam devet! A sa devetim te dovodim na svet, i eto zastoje devet više božansko od osam! No želiš li objašnjenje drugih figura na koje smo upućeni? Hoćeš li anatomiju tvojih preistorijskih menhira, o kojima tvoji autori stalno govore? Danju se boravi stojećki a noću ležećki — čak i tvoja spravica, ne, ne govori mi šta radi noću, činjenica je da de-luje uspravno a odmara se ispruženo. Pa je dakle vertikalan položaj život, i u vezi je sa suncem, i obelisci se uzdižu na gore kao i stabla, dok su horizontalni položaj i noć u stvari san i dakle smrt, a svi a svi zajedno slave menhire, piramide, stubove i niko ne slavi balkone i ba-lustrade. Jesi li ikada čuo da se govorio arhajskom kultu svete ogra-dice? Vidiš? A to je i zato što ti telo to ne dopušta, ukoliko slaviš jedan vertikalan kamen, iako vas je toliko vidite ga svi, ako pak slaviš neku horizontalnu stvar vide je samo oni iz prvog reda a drugi se guraju vičući i ja i ja a to nije lepa scena za jednu magijsku svečanost...
— Ali reke...
—• Reke nije zato što su horizontalne, već zato što sadrže vodu, u ni; bi želela da ti objašnjavam vezu između vode i tela... Ah ko-iiiirno, tako smo napravljeni, sa tim telom, svi, pa stoga razrađujemo inI.ii simvolo na milionima kilometara rastojanja a na nesreću

sve liči |i ni no na drugo, i onda vidiš da osobe koje imaju nešto u glavi ukoliko vitlu alliumičarovu peć, dobro zatvorenu i toplu iznutra, pomisle na 11 buli mamo koja pravi dete, a samo tvoje đavolske sluge vide Bogo-i odicu koja čoku doto i pomisle daje to aluzija na alhemičarevu peć. I uku ju profllo na hiljuclo godina u potrazi za porukom, a sve je već bilo tu, bilo ju polrubno sumo da se pogledaju u ogledalo.
307— Ti mi govoriš uvek istinu. Ti si moje Mene, koje je zatim moje Sebe viđeno od Tebe. Želim da otkrijem sve tajne arhetipove te-la. Te večeri uveli smo izraz »praviti arhetipove« kako bismo označili naše trenutke nežnosti.
Dok sam se već prepuštao snu, Lija mije dodirnula rame. »Za-boravljam«, rekla je. — Trudna sam.
Trebalo je da poslušam Liju. Govorila je sa mudrošću onoga ko zna gde se rađa život. Prodirući u podzemne prostore Agarte, u pira-midu Razotkrivene Iziđe, ušli smo u Geburu, sefiru užasa, u trenutku kada gnev počinje da se oseća na svetu. Nisam dopustio da me, ma-kar samo i za trenutak, zavede Sofijina misao? Mojsije Kordovero ka-zuje da žensko stremi na levo, asvanjenausmerenjasu od Gebure... Osim ako muškarac te sklonosti ne upotrebi na ukras svoje Mlade, i ublaživši ih usmeri ka dobru samom. Kao da se kaže da svaka želja mora da ostane unutar sopstvenih granica. U protivnom Gebura po-staje sušta Grubost, privid mraka, čitav jedan svet demona.
Podrediti želju samodisciplini... Tako sam uradio na svečano-sti umbande, lupao sam u agogon, uzeo sam učešća u predstavi pu-U:m orkestra, pa sam izbegao trans. A tako sam uradio sa Lijom, obuzdao sam želju Mladi na čast, i bio sam nagrađen u dubini svojih krsta, moje je seme bilo blagosloveno.
Ali nisam umeo da istrajem. Počeo sam da se podajem čarima Tifareta.
TIFARET
308 Sanjati život u nekom novom i nepoznatom gradu znači skoru smrt. Naime onamo borave mrtvi, ako se uopšte zna gde to.
(Đerolamo Kardano, Somniorum Synesiorum, Bazel, 1562, 1, 58)
Ako je Gebura sefira zla i straha, Tiferet je sefira lepote i skla-da. Diotalevi bi govorio: on je blistavo posmatranje, drvo života, ra-dost, purpurna pojava. On predstavlja saglasnost Reda i Slobode.
A ova godina je bila za nas godina zadovoljstva, radosnog raz-bijanja velike zavere univerzuma, kojim je proslavljena svadba Tra-dicije i Elektronske Mašine. Stvarali smo, i u tome smo nalazili zado-voljstvo. Bila je to godina u kojoj smo zamislili Plan.
Bar za mene, neosporno, bila je to srećna godina. Lijina trud-noća mirno se odvijala, počeo sam lepo da se navikavam na život iz-među Garamona i moje firme, sačuvao sam kancelariju u staroj fa-bričkoj zgradi na periferiji, ali smo preuredili Lijin stan.
Čudesna avantura sa metalima već je bila u rukama štampara i korektora. I tu je gospodin Garamon izložio svoju genijalnu ideju: — Jedna ilustrovana istorija magijskih i hermetičkih nauka. Sa onim materjalom koji stiže od ovih đavoljih slugu, sa kompetencijama koje ste postigli, uz savete tog neverovatnog kakav Alje zaista jeste, za ne-punu godinicu bićete u stanju da složite knjigu velikog formata, četiri stotine stranica kompletno ilustrovanih, kolor stranice od kojih će zastati dah. Ponovo ćemo upotrebiti deo ikonografskog materjala iz istorije metala.
— Pa, umeo sam da primetim, — materjal je različit. Šta da uradim sa fotografijom jednog ciklotrona?

— Šta se radi sa time? Mašta, Kazaubone, malo mašte! Šta se odvija u tim atomskim spravama, u tim megatronskim pozironima ili kako se već zovu? Materija se čepa, stavi tu ementaler i ispada kvark, crne rupe, centrifugovani uran i šta sve ne! Tako i sa alhemi-jom, Hermes i Alhermes — konačno vi ste ti koji trebaju da mi pruže odgovor. Ovde levo grafika Paracelzusa, Abrakadabra sa svojim kot-lovima za destilaciju, na zlatnoj podlozi, a desno kvazari, mikser za tosku vodu, gravitacionogalaktička antimaterija, konačno, trebali .svu ja da svršim? Nije mag neko ko ništa nije razumeo i petlja tu sa Ntriihnm u očima, to je naučnik koji se dočepao okultnih tajni materi-jo, Otkriti čudesno tu pokraj nas, izazvati sumnju da na Brdu Palo-nuir znaju više od onoga što su rekli...
Kako bi inu ohrabrio uvećao mije nadoknadu, na sasvim pri-ftloJMii iinčin. Bacio sam se u potragu za minijaturama Liber Solisa Tiiinozonn, Idber Mutusa, i Psoudo Lula. Punio sam fascikle petok-Htknmu, Nol'irotNkim Htublhnu, dtikuninm, amajlijama. Obijao sam 311najzabačenije sale biblioteka, uzimao na desetine tomova od onih kn-jižara koji su svojevremeno prodavali kulturnu revoluciju.
Kretao sam se među ovim ðavolovim slugama sa ležernošću psihijatra koji zavoli svoje pacijente, i smatra lekovitim hladni pove-tarac koji duva iz stoletnog parka njegove privatne klinike. Posle iz-vesnog vremena počinje da piše stranice o delirijumu, zatim stranice u delirijumu. Ne shvata da su ga njegovi bolesnici zaveli: veruje daje postao nekakav umetnik. Tako se rodila ideja o Planu.
Diotalevi je prihvatio igru jer mu je u tome bila molitva. Što se tiče Belba, verovao sam da se zabavlja kao i ja. Tek sada shvatam da u tome nije nalazio pravo zadovoljstvo. Učestvovao je u tome kao neko ko grize nokte.
Ili se igrao ne bi li pronašao bar jedan od pogrešnih puteva, ili pozornicu bez proscenijuma, o čemu govori u file-u zvanom San. Teo-logije surogati jednog Anðela koji nikada neće doći.
filename: San
Ne sećam se da li mi se desilo da ih sanjam jedan u drugome, ili su se desili tokom iste noći, ili su se jednostavno smenjivali.
Tražim jednu ženu, jednu ženu koju poznajem, sa ko-jom sam imao prisne veze, tako da nikako ne uspevam da sh-vatim zašto sam ih proredio-la, svojom greškom, više se ne pojavljujući. Neshvatljivo mije da sam dozvolio da protekne toliko vremena. Tražim prirodno nju, čak njih, žena nije sama, ima ih mnogo, sve izgubljene na isti način, zbog moje lenjosti — i hvata me nesigurnost, a jedna bi mi bila do-voljna, jer to znam, da mnogo gubim izgubivši ih. Obično ne naðem, nemam više, nikako da se odlučim da otvorim ime-nik gde je telefonski broj, a ako ga i otvorim to je kao da sam dalekovid, ne polazi mi za rukom da pročitam imena.
Znam gde je ona, to jest, ne znam koje je mesto, ali znam kako je, jasno se sećam nekog stepeništa, predvorija, stepenišnog odmorišta. Ne ophodim gradom da bih našao mesto, na izvesan način me je uhvatila neka strepnja, grč, nastavljam da lupam glavu zastoje dozvolila, ili želela, da se veza ugasi — ako ništa ne dolazeći na poslednji sastanak.
Si-guran sam da ona očekuje jedan moj poziv. Da sam znam kako se zove, odlično znam koje, osim što ne uspevam da joj se prisetim lika.
Katkada, u polusnu koji sledi, poreknem san. Pokušaj (ia zapamtiš, upoznaj i zapamti sve i sa svime si sveo račune, ili ili nisi ni otvorio. Noimi ničofja za Stu ti neznaš gde je. Normi nićo^a.

Osliuo sumnju dn jo noSlo zubonivljono, upuflteno u 2ti>'l>i, kuko no /.iibnnivljn novčanicu, ili ceduljicu nii dnigoce-
312
nim podatkom u kakvom džepčiću od pantalona ili u starom sakou, i tek u određenom trenutku shvata se daje to bila naj-važnija stvar, odlučujuća, jedinstvena.
0 gradu imam jasniju sliku. Pariz je u pitanju, ja sam na levoj obali, znam da ću se pošto pređem reku naći najed-nom trgu koji bi mogao da bude plas-de-Vož... ne, otvoreniji, jer se u dnu uzdiže nekakva Magdalena. Prošavši trg, skre-nuvši iza hrama, nailazim na jednu ulicu (ima antikvarijat na uglu) koja se izvija na desno, u niz sokaka, i sigurno sam u Gotskoj Četvrti Barselone. Vrlo lako bi moglo da se ispliva na jednoj ulici, vrlo širokoj, prepunoj svetla, i u toj ulici, a toga se sećam svom eidetskom izvesnošću, na desnoj strani, u dnu slepe uličice, nalazi se Pozorište.
Nejasno je šta se događa na tom prostoru za uživanje, sigurno nešto od radosnog i lakog nepoštenja, poput striptiza (zato se ne usuđujem da tražim obaveštenja) o kome znam već dovoljno da bih želeo da tamo ponovo budem, sav uz-buđen. Ali uzalud, prema Četem Roudu ulice se brkaju.
Budim se sa ukusom tog promašenog susreta. Nikako da se pomirim sa tim da neznam šta sam izgubio.
Katkad sam u jednoj velikoj seoskoj kući. Prostrana je, ali ja znam da postoji jedno drugo krilo, a više neznam kako da ga dosegnem, kao da su prolazi zazidani. A u tom drugom krilu su sobe i sobe, ja sam ih jednom lepo video, ne-moguće da sam ih sanjao u nekom drugom snu, sa starin-skim nameštajem i izbledelim grafikama, stočićem za dečije pozorište iz prošlog veka, divanima sa velikim izvezenim prekrivačima, policama sa tolikim knjigama, celim godiš-tima Ilustrovanog Časopisa za Putovanja i Avanture na Moru i Kopnu, nije istina da su se raskupusali od silnog či-tanja, a mama ih je dala starinaru. Pitam se koje pomešao hodnike i stepeništa, jer baš tu bih želeo sebi da napravim vrt za odmor, među ovim mirisima dragocene starudije.
Zbog čega ne mogu da sanjam ispit zrelosti kao i svi?
31365
Bila je to tvorevina šest metara široka, postavljena u sre-dini dvorane: površina je bila obrazovana od mnogobroj-nih drvenih kocki, veličine kockica za igru, jednih većih od drugih i međusobno povezanih finim nitima. Sa lica svake kocke bio je prilepljen jedan kvadratić odhartije, a na ovim kvadratićima bile su ispisane sve reci njihovog jezika, u svim deklinacijama i konjugacijama, no bez ikakvog reda... Učenici bi na prvu njegovu komandu gra-bili svaki jednu od četrdeset gvozdenih ručica koje su bile pričvršćene oko razboja, i načinili bi jedan brz okret, menjajući položaj reci. Profesorje potom naredio 36-orici učenika da polako čitaju različite retke, redom kako bi se pojavljivale na razboju i, gde bi našli tri ili četiri reci u nizu koje mogu da obrazuju rečenicu ili odlomak, diktirali bi ga drugoj četvorici učenika... (Dž. Svift, Guliverova Putovanja, III, 5)
Verujem da se pri umovanju o snu Belbo, još jednom, vratio na misao o izgubljenoj prilici, i na svoj glas odbijanja, jer nije znao da ščepa — ako gaje ikad i bilo — Trenutak. Planje započeo jer se on po-mirio sa tim da uspostave lažni trenutci.
Zamolio sam ga za ne znam koji tekst, i on je kopao po stolu,-preko jednog stuba od rukopisa opasno naherenog, gde je sve bilo na-, bacano jedno preko drugog ne poštujući nikakav kriterijum veličine i formata. Zapazio je tekst koji je tražio i pokušao da ga

izvuče, obori-vši ostatak na zemlju. Fascikle su se rastvorile i listovi su se razbežali iz svojih slabih veza.
— Zar niste mogli prvo da podignete i pomerite prvu polovinu? upitao sam. Uzaludno trošenje snage: radio je uvek tako.
I odgovarao bi bez razlike: — Pokupiće ih Gudrun večeras. Mma da ima neku misiju u životu, inače gubi sopstveni identitet.
Ali ovoga puta sam bio lično zainteresovan za spašavanje ru-kopisu, jer sam već bio deo kuće: — Ali Gudrun nije sposobna da ih ponovo složi, staviće pogrešne listove u pogrešne fascikle.
— Da vas čuje Diotalevi likovao bi. Odatle će ispasti razne kn-ji}><!, eklektičke, nepredviđene. Takva je logika đavolovih slugu.
— Ali nalazimo se u okolnostima kabalista. Milenijumi da bi se našla prava kombinacija. Vi zamenjujete jednostavno Gudrun za majmunu koji u večnost lupa po pisaćoj mašini. Razlika je samo u trujuiiju. Ručnikom evolucije nismo dobili baš ništa. Ne postoji lipro-Ki'iini koji dozvoljava Abulaflji da obavlja ovaj posao?
U tiioduviciiHMni jt; ušao Diotalevi.
Svnknko da postoji, nikao j<> lii-lho, i u teoriji dopušta ubucivutlji! <lv<! hiljado podanika. l)ovi>l|im ju imati žulju zn pisanjem. Uzmimo nuka hinili stihovi mo^Uiih \» ?•..hu.i I'robnim vas pitu koliko

stihova treba da bude duga pesma, a vi odlučite, deset, dvadeset, sto. Zatim program uzima iz unutrašnjeg sata kompjutera broj ovih dru-gih, randomizuje ih, prostim recima iz njih izvlači formulu na osnovu svake nove kombinacije. Iz deset stihova može se dobiti hiljade i hil-jade slučajnih pesama. Juče sam ubacio stihove tipa fremono i tigli fresehi, ho le palpebre spesse, se l'aspidistra volesse, la vita eceo ti dono i slične. Evo nekih rezultata.
Conto le notti, suona il'sisto... i>;> Morte, la tua vittoria Morte, la tua vittoria... Se l'aspidistra volesse...
Dal cuore d'alba (oh cuore) „„„ tu albatros sinistro
(se l'aspidistra volesse...) Morte, la tua vittoria.
Fremono i tigli fresehi, conto le notti, suona U sisto, l'upupa ormai mi guata Fremono i tigli fresehi.
— Ima ponavljanja, nisam uspeo da ih izbegnem, izgleda da isuviše usložnjava program. Ali i ponavljanja imaju nekakav poetski smisao.
— Zanimljivo, rekao je Diotalevi. — Ovo uvodi mir između mene i tvoje mašine. Dakle ako ja ubacim unutra ćelu Toru a zatim mu kažem — staje sa rokom — da randomizuje, napraviće pravu pravcatu Temuru i iskombinovaće retke iz Knjige?
— Naravno, u pitanju je vreme. Ti bi se izvukao za par vekova.
Rekao sam: — Ali se naprotiv tu stavi koja desetina iskaza uze-tih iz dela ovih đavoljih slugu, na primer da su Templari pobegli u Škotsku, ili daje Gorpus Hermeticum dospeo u Firencu 1460., uz još nešto za povezivanje kao očito da ili ovo dokazuje da, možemo da do-bijemo čitave nizove koji mnogo kazuju. Zatim se ispune praznine, ili se procene ponavljanja kao proricanja, insinuacije i opomene. U naj-gorem slučaju, smišljamo neobljavljeno poglavlje istorije magije.
— Genijalno, rekao je Belbo, — krećemo odmah.
— Ne, sedam je. Sutra.

— Ja na tome radim večeras. Pomozite mi samo za trenutak, pokupite sa zemlje kao slučajno dvadesetak ovih listova, bacite po-gled na prvu rečenicu na koju naiđete, i ta postaje jedan podatak.
Sagao sam se i pokupio: — Josip iz Arimateje donosi Gral u Francusku.
— Odlično, označeno. Idite dalje.
Prema templarskoj tradicyi, Godfroa de Bujon uspostavlja u Jorusalimu Voliki Priorat Siona. Debisi je bio član društva Ruže i Ki'sln.
315— Oprostite, rekao je Diotalevi, — ali trebalo bi ubaciti i neki neutralan podatak, na primer da koala živi u Australiji ili daje Papen izmislio lonac na pritisak.
— Mini je Mikijeva verenica, nabacio sam.
— Ne preterujmo.
— Baš preterujmo. Ako krenemo od toga da dopustimo kako postoji i jedna jedina činjenica, u svemiru, koja ne otkriva nešto drugo, već smo van terena hermetičkog mišljenja.
— To je istina. Terajte sa Mini. I ako dozvolite, stavio bijednu fundamentalnu činjenicu: Templari uvek dolaze u obzir.
— To bez daljega, potvrdio je Diotalevi.
Nastavili smo još kojih desetak minuta. Onda je bilo već zaista kasno. No Belbo nam je rekao da se ne sekiramo. Nastaviće sam. Gu-drun je došla da kaže kako upravo zatvara, Belbo joj je saopštio da će ostati da radi i zamolio je da pokupi listove sa zemlje.
Gudrunje ispu-stila nekoliko zvukova koji bi mogli da pripadaju kako latinskom bez fleksija tako i jeziku keremis, i koji su istovremeno odražavali prezir i neslaganje, obeležje univerzalnog srodstva među svim jezicima, koji potiču od istog adamskog stabla. Izvršila je to, sortirajući bolje od ne-kog kompjutera.
Sledećeg jutra, Belbo je sijao. »Dejstvuje«, rekao je. »Dejstvuje i ostvaruje neočekivane rezultate. »Pružio nam je ištampani autput.
Templari uvek dolaze u obzir
Nije istina ono što sledi
Isus je razapet pod Pontije Pilatom
Mudrac Ormus je osnovao u Egiptu društvo Ruže i krsta
Ima kabalista u Provansi
Ko se venčao na svadbi u Kani ?
Mini je Mikijeva verenica
Iz toga proizlazi da
Ako
Druidi su obožavali crne device
Onda
Simon Maðioničar otkriva Sofiju u jednoj prostitutki iz Tira
Ko se venčao na svadbi u Kani?
Merovinzi se izdaju za kraljeve po božanskom pravu
Templari uvek dolaze u obzir
— Pomalo zbrkano, rekao je Diotalevi.
— Ne umeš da vidiš veze. I ne pridaješ dovoljno značaja onom pitanju koje se pojavljuje dva puta: ko se venčao na svadbi u Kani? Ponavljanja predstavljaju magijske ključeve. Prirodno upotpunio sam, ali upotpunjavanje istine je pravo posvećenog. Evo moga tu-mačenju: Isus nije bio razapet, i toj« eno zbog čoga su se Templari odriculi kratu.

LtiK<'ii<la Josipa iz Arimnl.ejo pokrivu jednu jako du-boku iNiiiiii: Inuh, im (irul, stupu na lio Francusko kod kubalista Pro-
vanse. Isus je metafora Kralja Sveta, osnivača od gore samog društva Ruže i Krsta. A sa kime se iskrcava Isus? Sa svojom ženom. Zbog čega se u Jevanđeljima ne kazuje ko se venfiao u Kani? E zato što je to bila Isusova svadba, svadba o kojoj nije moglo da se govori jer je obavljena sa jednom čiji je greh bio javni, sa Marijom Magdale-nom. Eto zašto od tada svi iluminati, od Simona Čarobnjaka do Po-stela, odlaze da traže princip večno ženskog u jednom bordelu. Prema tome Isus je osnivač kraljevskog roda Francuske.

317gg Ukoliko je naša hipoteza tačna, Sveti Gral... je bio rod i po-
tomstvo Isusovo, »SangReal« — Kraljevska Krv čiji su ču-vari bili Templari... Ujedno Sveti Gral mora daje bio, u doslovnom smislu, sasud koji je primio i sadržao Isusovu krv. Drugim recima mora da je bio skut Magdalenin. (M. Bejdent, R. Li, H. Linkoln, Sveta Krv i Sveti Gral, 1982, London, kejp, XIV)

— Lepo, rekao je Diotalevi, — niko te ne bi shvatio za ozbiljno.

— Naprotiv, prodao bi nekoliko stotina hiljada primeraka, re-kao je mrzovoljno. — Priča postoji, već je napisana, sa minimalnim varijacijama. Radi se o jednoj knjizi o Gralu i o tajnama Ren-1-Šatoa. Umesto da čitate isključivo rukopise morali biste da čitate i orio što i/.ade iz štampe kod drugih izdavača.

— Tako mi Svetih Serafina, rekao je Diotalevi. — Rekao sam to. Ova mašina kazuje samo ono što već svi znaju. I tu je ojađen izašao.

— Naprotiv služi, rekao je Belbo koji je bio dirnut u živac. — Pala mi je ideja koju su drugi već dobili? Pa onda? To se zove lite-rarna poligeneza. Gospodin Garamon bi rekao kako je to dokaz da go-vorim istinu. Ta gospoda mora biti da su mozgala godinama, dok sam ja sve razrešio zajedno veče.

— Na vašoj sam strani, stvar se isplati. Ali verujem da kao po pravilu treba ubaciti silne podatke koji ne potiču od ovih ðavoljih us-luga. Problem nije u tome da se pronađu okultne veze između Debi-sija i Templara. To svi čine. Problem je da se pronađu okultne veze, na primer, između Kabale i automobilske svećice.

Govorio sam uzgred, no Belbu sam pružio podsticaj u stvari. 0 lomi! ini je govorio jednog od sledećih jutara.

-? Vi biste bili u pravu. Bilo kakav podatak dobija na značaju ukoliko je povezan sa nekim drugim. Veza menja perspektivu. Na-vodi na pomisao da svaki izgled na svetu, svaki glas, svaka napisana ili izgovorena reč nema onaj smisao koji se nameće, već nam govori o jednoj Tajni. Kriterijum je jednostavan: sumnjati, uvek sumnjati. Mogućno je čitati i kroz samo tablu zabranjenog smera.

Naravno. Ratarski moralizam. Užas pred razmnožavan-jem. Smer je zabranjen jer je varka Demijurgova. Nije to staza koja rt; nns izvesti na Put.

Sinoć mije dopao šaka priručnik za patent B. Biće daje po-luiunik, ili to što ste mi rekli, počeo sam da sumnjam kako te strane j'.ovon: Nešto Drugo. A ako automobil postaji samo kao metafora st-viiianja? Ali ne treba se ograničavati na spoljašnjost, ili na iluziju kontrolne l.nble, l.reb;i umoli vidnti ono što vidi sam Tvorac, onaj koji je izu, Ono što jo iza jeste kao ono što jo iznad. To jo stablo sefirota.

Noiiiojto mi reći.

NiHiimjii uij koji knzu. Onu nu JNk.r/.uje. l'io isvuga motorna

osovina je jedno stablo kao što l<§§P£"sama reč. Dobro, ako se uračuna prednji motor, dva prednja točka, kuplung, menjač, dva kardanska zgloba, diferencijal, i dva zadnja točka. Deset artikula-cija, poput sefirota.
— Ali položaji ne odgovaraju.
— Koje to kazao? Diotalevi nam je objasnio da u izvesnim ver-zijama Tiferet nije predstavljao šestu već osmu sefiru, i bio ispod Ne-zaha i Hoda. Moje je stablo Belbota, druga tradicija.
— Neka bude.
— No sledimo dijalektiku stabla. Na vrhu je Motor, Svepok-retač, za koji bismo rekli daje Stvaralački Izvor. Motor prenosi svoju kreativnu energiju na dva Uzvišena Točka — Točak Inteligencije i Točak Znanja.
— Da, ukoliko je mašina na prednji pogon...
— Lepa strana drveta Belbot je u tome što podnosi alterna-tivne metafizike. Slika jednog spiritualnog kosmosa sa prednjim po-gonom, gde prednji Motor neposredno prenosi svoja htenja na Uz-višene Točkove, dok je u materijalističkoj verziji slika jednog degra-diranog kosmosa, gde se Pokret ka Zadnjeg Motora prenosi na dva Najdonja Točka: u pozadini kosmičke emanacije oslobađaju se bedne sile materije.
— A šta je sa motorom i zadnjim pogonom?
— Đavolski. Koincidencija Najuzvišenijeg i Najnižeg. Bog se poistovećuje sa kretanjima potonje grube materije. Bog kao večno osujećena aspiracija ka božanskom. Mora da zavisi od Lomljenja Po-suda.
— Zar nije to prigušivač izduvnih gasova koji se lomi?
— To u Pobačenim Kosmosima, gde se otrovni dah Arhonata razliva u Kosmički Eter. Ali ne lutajmo putem. Posle Motora i dva Točka dolazi Trenje, sefira Milosti koja uspostavlja i prekida struju Ljubavi koja povezuje ostatak stabla sa Najvišom Energijom. Jedan Disk, jedna mandala koja gladi drugu mandalu. Odatle Kovčeg Pro-mene — ili menjač, kako bi rekli pozitivisti, stoje princip Zla jer do-pušta ljudskom htenju da uspori ili ubrza neprekidni proces emana-cije. Zato automatski menjač košta više, jer je tu samo stablo koje odlučuje u skladu sa Vrhovnom Ravnotežom. Zatim dolazi jedan Zglob, koji zamisli uzima ime jednog renesansnog čarobnjaka, Kar-dana, a zatim jedan Par Konusa — obratiti pažnju na opoziciju kva-terni Cilindara u motoru — u kome se nalazi jedna Kruna (Manji Ke-ter) koja prenosi pokret na zemaljske točkove. I ovde postaje očita funkcija seCire Razlučivanja, ili diferencijala, koja sa veličanstvenim smislom z;i l.epo raspoređuje kosmičke sile na dva Točka Slave i Po-bede, koje u jednom nepobaeenoin kosmosu (mi prednji pogon) slede pokret |)u 11ikt;it.ii Uzvišenih Torkovu,
319— Tumačenje ima doslednosti. A srce Motora, sedište Jednog, Kruna?
— Ali dovoljno je čitati očima posvećenog. Vrhovni Motor živi od jednog pokreta Udisanja i Izdisanja. Složeno božansko disanje, gde je prvobitno jedinstva, zvanih Cilindri (očito geometrijski arhe-tip), bilo dva, potom su iznedrili jedan treći, a zatim se posmatraju i kreću iz obostrane ljubavi u slavu četvrtog. U tom disanju u Prvom Cilindru (niko od ovih je prvi u hijerarhiji, već prema čudesnoj izmeni položaja i odnosa), Piston — etimologija od Pistis Sophia — silazi od Više Mrtve Tačke do Niže Mrtve Tačke dok se Cilindar puni energi-jom u čistom stanju. Uprošćavam, jer bi tu ušle u igru hijerarhije anđela, to jest Posrednici u Raspodeli, koji što veli moj priručnik 'do-puštaju otvaranje i zatvaranje Svetalakoja puštaju u saobraćaj unu-trašnjosti Cilindara sa usisanim vodovima smese'... Unutrašnje se-di.šte Motora može da opšti sa ostatkom kosmosa samo putem

ovog posredništva, i tu mislim da se otkriva, možda, no ne bih želeo da iz-riiknem jeres, prvobitno ograničenje Jednog, koje na neki način za-visi, radi stvaranja, od Velikih Zamajaca. Treba pružiti najpažljivije l.iiinaćenje Teksta. U svakom slučaju kada se Cilindar ispuni Energi-jom, Piston se penje do Više Mrtve Tačke i ostvaruje Maksimalnu Kompresiju. Toje cicum. A u toj tački eto Big Benga u svoj slavi, Eks-plozije i Širenja. Odskočijedna Varnica, smesa sevne i usplamti, toje, kaže priručnik, jedina Aktivna Faza Ciklusa. I jao, jao ako u Smesu prodru školjke, kelipot, kapi nečiste materije poput vode ili Ko-ka Kole, Širenje sa ne dogodi, ili se dogodi u pobačajnim trzajima...
— Zar Šel neće hteti da kaže kelipot? Ali onda se u to ne treba uzdati. Od sada pa nadalje isključivo Bogorodičino mleko...
-- Proverićemo. Moglo bi da bude spletkarenje Sedam Se-stara, nižih principa koji žele da utiču na sled Stvaranja... U svakom slučaju, posle Širenja, evo velikog božanskog oduška, koji je u najsta-rn'im tekstovima nazvan Opuštanje. Piston se penje do Gornje Mrtve Tačke i izlučuje bezobličnu materiju koja je već sagorela. Samo uko-liko uspe ova operacija čišćenja započinje Novi Ciklus. Da ako se do-bro promisli tu je i neoplatonički mehanizam Egzoda i Paroda, ču-desna dijalektika Puta Naviše i Puta Naniže.
OLuantum mortalia pectora caecae noctis habent! A sinovi materije nikada se toga nisu dosetili!
Stoga učitelji Gnose kazuju da nije dovoljno pouzdati se u Crnike već u Pneumatičare. Za sutra pripremam jednu mističnu interpretaciju telefon-sko)1, imenika...
Naš Kaziiuboii je uvrk ambiciozan, l'nzito jer ćete tu morati du nizri!šiiviil,(! noisl i a/.cni problrm Jednoć ' Mnogih. Bolje napredo-vnli n mini (iiul.i si' pri' vitli numani/iun innšino za pranju veša.
320
— To govori za sebe. alhemijska transformacija, od rada na crnom do beljeg od najbeljeg rada.
I
32167
0 Ruži, ništa ne recimo sada...
(Sempaju Brunu, Vitezi Ljubavi, Lisabon, Gimeraiš, 1960
str. 155)
Kada se dođe u stanje nepoverenja nikakav trag se ne pre-pušta slučaju. Posle onog fant'aziranja nad drvetom motorom bio sam spreman da vidim znake otkrovenja u svakom predmetu koji bi mi dopao šaka.
Održavao sam veze sa svojim brazilskim prijateljima, a tih dana se održavao u Kuimbri kongres na temu luzitanske kulture. Više iz želje da me ponovo vide nego iz obzira prema mojoj kompeten-ciji, prijateljima iz Ria je uspelo da me nekako pozovu. Lija nije pošla, bila je u sedmom mesecu, trudnoća joj je tek načela besprekornu li-niju, pretvarajući je u vitku flamansku gospu, no radije se nije od-važila na putovanje.
Proveo sam tri radosne večeri sa starim drugovima i, dok smo se ponovo penjali u našu luksuznu kompoziciju za Ligabon, izbila je diskusija da li se treba zadržati u Fatimi ili TumaruC^umarjje bio za-mak gde su se protugalski Templari povukli pošto šu blagonaklo-nošću samog kralja i pape bili pošteđeni procesa i uništenja, prera-stajući u red Hristovih Vitezova. Nisam bio rad da propustim jedan templarski zamak, i srećom ostala družina nije ispoljila entuzijazam za Fatimu.

Ako sam mogao da zamislim jedan templarski zamak, to je bio Tumar. Do njega se penjalo jednom fortifikacionom linijom duž koje su bili spoljni bedemi, sa puškarnicama u obliku krsta, i tu se udisao krstaški vazduh od prvog trenutka. Hristovi Vitezovi vekovima su imali uspeha na ovom mestu: tradicija želi da vidi kao svoje od Enri-kea Moreplovca do Kristifora Kolumba, a u stvari su se odali osva-janju mora — donoseći bogatstva Portugaliji. Duga i srećna egzisten-cija ovih koji su tamo dole uživali dovela je do toga daje zamak ob-navljan i proširivan tokom vekova, pa su na njegov srednjovekovni deo pridodali renesansna i barokna krila. Bio sam uzbuđen pri ula-sku u crkvu Templara, sa njenom osmougaonom rotondom koja je verna slika one sa Svetog Groba. Začudila me činjenica da su u crkvi, u već prema zoni, templarski krstovi izgledali različito: bio je to jedan problemi koji sam uočio pri razgledanju konfuzne ikonografije iz oblasti. Dok je krst vitezova Malte ostao manje više isti, ovaj templar-ski izgleda da jo pretrpeo vekovne uticaje kao i one lokalnih tradicija. Klo zl>og čega jt; lovcu na Templare dovoljno da bilo gde pronađe bilo kakav krst pa da se nado na tragu Vitezova.

Žutim nas ju naš vodič odveo da vidimo prozor u manue;lov »kom Ntilu, pravi \wnvv.nl\ portufjulskiproS.nr, putunnl, kolaž vodenih 1 podvodnih n.il.i Uni, ? ?? "Uki, lon^oni n-*adl I lanaca, u slavu po

duhvata ovih Vitezova na okeanima. Ali sa obeju strana prozora, vi-dela su se znamenja Podvezice. Staje pa sad predstavljao simvoljed-nog engleskog reda u ovom utvrđenom portugalskom manastiru? Vodič to nije znao da nam kaže, no malo kasnije, na jednoj drugoj strani, mislim severozapadnoj, pokazao nam je znamenja Zlatnog Runa. Nisam mogao da izbegnem pomisao na suptilnu igru svih onih veza kojima su se preplitali Podvezica sa Zlatnim Runom, ovo sa Ar-gonautima, Argonauti sa Gralom, Gral sa Templarima. Prisećao sam se Ardentijevih kazivanja i nekih stranica pronađenih u rukopisima onih ðavoljih slugu... Trgao sam se od uzbuđenja kada nas je vodič odveo da posetimo jednu sporednu dvoranu, plafona okruženog ne-kom vrstom čeonih kamenova svoda. Bile su to male rozete, ali na ne-kima sam zapazio jedno bradato lice i gotovo jareće. Bafomet...

Sišli smo u jednu kriptu. Posle sedam stepenika, jedan goli ka-men vodi do apside, gde bi mogao da se diže kakav oltar ili stolica ve-likog majstora. Ali tu se stiže prošavši ispod sedam ugaonih kame-nova, svakog u obliku ruže, jedna veća od druge, a poslednja, najviše rascvetala, stoji nad jednim bunarom. Krst i ruža, i u jednom tem-plarskom manastiru, i u jednoj dvorani svakako podignutoj pre svih onih manifesta rozenkrojcerštine... Postavio sam nekoliko pitanja vodiču koji se nasmejao: — Da znate koliko izučavalaca okultnih nauka dolazi ovde na hodočašće... Priča se daje ovo bila dvorana za posvećivanje...

Prodrevši slučajno u jednu prostoriju koja još nije bila restau-risana, opremljenu retkim prašnjavim nameštajem, naišao sam na pod zatrpan ogromnim kartonskim kutijama. Preturao sam onako, a našli su mi se u rukama raskupusani tomovi na hebrejskom, najvero-vatnije iz 17. veka. Što su to radili jevreji u Tumaru? Vodič namje re-kao da su Vitezovi imali odlične odnose sa lokalnom jevrejskom za-jednicom. Odveo me je do prozora i pokazao jedan francuski vrt, koji je imao strukturu malog otmenog lavirinta. Delo, rekao mi je, jednog jovrejskog arhitekte iz 18. veka, Š'muel Švarca.

Drugi sastanak u Jerusalimu... A prvi u Zamku. Nije li glasila lako poruka iz Provena? Zaboga, Zamak iz Naloga koji je pronašao I ngolf nije bio neverovatni Monsalvato

viteških romana, Avalon Hi-perhoroja. Da su morali da odrede prvo mesto za sastanak šta bi mo->;li da izaberu Templari iz Provena, više naviknuti da upravljaju svo-jim Štabovima nego da čitaju romane o vitezima Okruglog Stola? Ali Tumar, dvorac Hristovih Vitezova, mesto u kome su preživeli iz reda uživali u punoj slobodi, čvrstim garancijama, i u kome su bili u vezi hm iigonlima drugog odelenja!
Napustio sam Tumar i Portugaliju uzavrelog mozga. Konačno mini počno da uzimam za ozbiljno poruku koju namje izložio Ardenti. Tttinplari, pošto su se reorganizovali u tajnom redu, izradili su plan koji mora da trnje fiost stotina godina i da se završi u našem veku. 1'niuplHrl su bili ozbiljno ličnosti, l'a ukoliko bi govorili o nekom uiiku, govorili bi o stvarnom mostu. Plan je polazio iz Tumara. I
323onda kakav bi morao da bude idealan sled? Kako se redaju drugih pet sastanaka? Mesta gde Templari mogu da eventualno da računaju na prijateljstva, zaštitu, saučesništvo. Pukovnik je govorio o Stoun-hendžu, Avalonu, Agarti,... Budalaštine. Poruku je trebalo ćelu iz-nova pročitati.
Prirodno, govorio sam sebi vraćajući se kući, nije stvar u tome da se otkrije tajna Templara, već da se ona izgradi.
Belba je izgleda uznemirila ideja povratka na dokumenat koji mu je ostavio pukovnik, i pronašao gaje nerado preturajući po nekoj donjoj fioci. Ali, primetio sam, bio gaje sačuvao. Zajedno smo ponovo pročitali poruku iz Provena. Posle toliko vremena. Počinjalo je sa šifrovanom frazom prema Tritemiju: 36 nevidl-jivih podeljeno u šest grupa. A zatim:
a la... Saint Jean
36 p charrete de fein
6... entier avec saiel
p... les blancs mantiax
r... s... chevaliers de Pruins pour la... j. ne
6 foiz 6 en 6 places
ehascune foiz 20 a... 120 a...
iceste est l'ordonation , ?
al donjin li premiers
it li secunz joste iceus qui... pans
it al refuge
it a Nostre Dame de l'altre part de liau
it a lostel des popelikans
it a la pierre
3 foiz 6 avant la fešte... la Grant Pute.
— Trideset šest godina posle dvokolice sa senom, noći Svetog Jovana godine 1344., šest zapečaćenih poruka od strane vitezova u belim ogrtačima, vitezova verolomnika iz Provena, iz osvete. Šest puta šest na šest mesta, svaki put dvadeset godina u razdoblju od stodvadeset godina, to je Plan. Prvi u zamak, zatim ponovo od onih koji su jeli hleba, ponovo u sklonište, ponovo kod Naše Gospe s onu stranu reke, ponovo u kuću popelikana, ponovo na kamen. Vidite, 1344. poruka kazuje da prvi moraju da odu u Zamak. I zaista vite-zovi će se smestiti u Tumaru 1357. Sada moramo da se zapitamo gde treba da odu oni iz drugog jezgra. Hajde: zamislite da pripadate Templarima u begu, gde odlazite da biste oformili drugo jezgro?

— Paa... Ako je istina da su oni sa dvokolica odbegli u Škot-sku... Ali zašto bi uopšte u Škotskoj oni morali da jedu hleb?
Postao sa neuništiv u mreži asocyacija. Bilo je dovoljno kre-nuti od bilo kakvog polazišta. Škotska, Hajlandz, druidski obredi, noć SvHtog .Jovanu, lutnji solsticyum, vatre Svetog Jovana, Zlatna gra-nu...Kto nokakvog traga, proradu krhkog, čitao sam o vatrama Sve-tog J ovu na u Zlatnoj Grani Frizera.
Telefonirao sam Liji. — Budi ljubazna, uzmi Zlatnu Granu i po-gledaj šta kaže o vatrama Svetog Jovana.
Lija je u tim stvarima bila sjajna. Brzo je našla poglavlje. — Šta želiš da znaš? To je jedan izuzetno drevni obred, upražnjavan u go-tovo svim evropskim zemljama. Slavi se trenutak kada je sunce na vrhuncu svoga puta, sveti Jovan je pridodan kako bi se stvar hristija-nizovala...
— Jedu hleba u Škotskoj?
— Čekaj da vidim... Ne izgleda mi... Ah, evo, hleb ne jedu o Svetom Jovanu, već u noći prvog maja, noći Beltanovih vatri, jednoj svečanosti druidskog porekla, posebno u škotskim Hajlends...
— Tu smo! Zbog čega jedu hleba?
— Umese nekakav kolač od brašna i zobi i ispeku ga na žaru... Zatim sledi obred koji podseća na drevna ljudska žrtvovanja.. To su pogače koje se zovu banok...
— Kako? Speluj mi to! To mije uradila, zahvalio sam joj, rekao sam daje moja Beatriče, moja fata Morgana i još druge nežnosti. Po-kušao sam da se prisetim svoje teze. Tajno jezgro, prema legendi, sk-lanja se u Škotskoj kod kralja Roberta Brusa i Templari pomažu kralju da 1314. dobije bitku kod Benok Brna. Za uzvrat kralj ih orga-nizuje u novi red Vitezova Svetog Andrije od Škotske.
Svukao sam sa jedne police neki veliki engleski rečnik i po-tražio: bannok na srednjovekovnom engleskom (bannuc na staro-saksonskom, bannach na gelskom) neka vrsta pogače, pečene na plotni ili roštilju, od ječma, ovsa ili drugih žitarica. Bum je potočić. Nema druge nego prevesti kao što bi činili francuski templari pri slanju vesti iz Škotske svojim sunarodnicima u Provenu, a odatle je ispadalo nešto kao potok lepinje, vekne, ili hleba. Onaj koji je jeo hleb je onaj koji je savladao potok hleba, a to je dakle škotsko jezgro, koje se možda u ono doba već rasprostiralo po svim britanskim otocima. Logično: od Portugalije do Engleske, eto najkraćeg puta, za razliku od putovanja od Pola do Palestine.
32568 Neka tvoje haljine budu bele... Ako je noć, upali mnoga svetla, dok sve ne bljesne... Sada počni da kombinuješ koje slovo, to jest mnoga, razmeštaj ih i raspoređuj dok ti se srce ne zagreje. Budi obazriv pri kretanju slova i onoga što proizvodiš mešajući ih. A kada primetiš da ti je srce to-plo, kada vidiš da putem kombinacije slova zahvatiš u st-vari koje nisi mogao spoznaš sam ili pomoću tradicije, kada si pripravan da prihvatiš uticaj božanske moći koja prodire u tebe, založi onda svu dubinu svoje misli kako bi utisnuo u svom srcu Ime i Njegove uzvišene anđele, kao da su ljudska bića koja stoje pored tebe. (Abulafija, Hayye ha-'olam ha-Ba)
— Ima smisla, rekao je Belbo. — I u tom slučaju kakvo bi bilo Sklonište?
— Šest grupa se smestilo na šest mesta, ali samo jedno se na-ziva Sklonište. Čudnovato. To znači da na drugim mestima, poput Portugalije ili Engleske, Templari mogu da žive a da nisu uznemira-vani, pa makar i pod drugim imenom, dok se ovde upravo skrivaju. Rekao bih daje Sklonište mesto gde su se sklonili Templari iz Pariza, pošto su napustili

Hram. Budući da mi se čini i ekonomičnim da pu-tanja ide od Engleske ka Francuskoj, zašto ne pomisliti da su Tem-plari izgradili jedno sklonište u samom Parizu, na nekom tajnom i zaštićenom mestu? Bili su vesti političari i zamišljali su da će se kroz d vesta godina stvari izmeniti i da će moći da deluju na svetlosti dana, ili gotovo tako.
— Neka ide Pariz. A šta ćemo da stavimo kao četvrto mesto?
— Pukovnik je imao u vidu Šartr, ali ukoliko smo stavili Pariz na treće mesto ne možemo da stavimo Šartr na četvrto, jer očito plan mora da zanima sve centre Evrope. A zatim napustili smo mističku trasu kako bismo obradili jednu političku. Izmena mesta može da se odigra po jednoj sinusoidi, pomoću koje ponovo možemo da se isp-nemo do severa Nemačke. Sada, s onu stranu reke to jest vode, a to je preko Rajne, na nemačkoj zemlji ima jedan grad, ne nekakva crkva, Naše Gospe. Blizu Danciga postoji jedan grad po Svetoj Devi a to je Marienburg.
— A čemu jedan sastanak u Marijenburgu?
— Jer je bio prestonica Tevtonskih Vitezova! Odnosi između Templara i Tevtonaca nisu zatrovani kao oni između Templara i Ho-spitulaca, koji su tu poput lešinara i čekaju zatvaranje Hrama ne bi li Se dočepali njogovih dobara. Tevtonee su u Palestini stvorili nemački carevi kao suprotnost. Templarima, ali vrlo brzo bili su pozvani na se-ver, kuko l)i zaustavili invaziju pruskih vurvura. I to su uradili tako dobro da su tokom dva veka piluli prava riržnvn koja se Siri mi svim baltičkim t.nril.or||niiiii. Kmću ••<• između l'olj.'iki!, l,ilvaiiye i Letoniju, 328
Osnivaju Kenigzberg, bivaju poraženi samo jednom od Aleksandra Nevskog u Estoniji, i manje više kada Templari bivaju uhapšeni u Pa-rizu za prestolnicu svoga carstva određuju Marienburg. Ako je posto-jao nekakav plan spirituelnog viteštva za osvojenje sveta, Templari i Tevtonci su međusobno podelili zone uticaja.
— Znate šta ću vam reći? rekao je Belbo. — Prihvatam. - Sada peta grupa. Gde su ti popelikani?
— Ne znam, rekao sam.
— Vi me razočaravate, Kazaubone. Možda treba da pitamo Abulafija.
— Ne gospodine, odgovorio sam žacnut — Abulafija treba da nas uputi na nespoznate veze. Ali popelikani su jedna činjenica, ne nekakva veza, a činjenice su posao za Sem Spejda. Dajte mi koji dan vremena.
— Dajem vam dve nedelje, rekao je Belbo — Ako mi u roku od dve nedelje ne predate popelikane, predaćete mi bocu Balentajna Starog Dvanaest Godina.
Previše za moj džep. Nakon jedne nedelje već sam predavao popelikane svojim nezasitim drugovima.
— Sve je jasno. Pratite me jer moramo da se vratimo do četvr-tog veka, na vizantijsku teritoriju, dok su u mediteranskoj regiji još rasprostranjeni razni pokreti manihejskog nadahnuća. Počnimo sa arhonticima, koje je u Jermeniji osnovao Petar od Kafarbaruhe stoje -morate priznati stvarno lepo ime. Antiuidaisti, đavola izjednačuju sa Savagiom, jevrejskim bogom, koji živi u sedmom nebu. Kako bi se sti-glo do VelikeIviajke Svetlosti u osmom nebu treba odbaciti Savaota i krštenje. U redu.
— Odbacimo ih, reče Belbo.
— Ali arhontici su još uvek dobri dečaci. U petom veku pojavl-juju se mesalijani, koji će između ostalog preživeti u Trakiji sve do je-danaestog veka. Mesalijani nisu dualisti, već monisti. Ali zaglibili su ruke u infernalne moći, u tolikoj meri da ih neki tekstovi označavaju kao borborite, od borboros, mulj, a zbog neopisivih stvari koje su či-nili.

— Šta su činili?
— Uobičajene stvari. Ljudi i žene uzdizali su se u nebo, sakupl-jenu na dlanu, sopstvenu sramotu, a to je sperma i menzis, a gotom loli to govoreći daje telo Hristovo. A ako bi slučajno svoju ženu osta-vTTT u drugom stanju, u odgovarajućem trenutku zabili bi joj ruku u Htomak, iščupali embrion, tucali ga u avanu, mešali samedomibibe-. roni pa sad izvoli jedi.
Kakva gadost, rekao je Diotalevi — med i biber!
To su dakle mesalijani, koje neki zovu stratiotici i fibioniti, ilnigi barbelit.i, koje čine nesenci i fomioniti. No za druge crkvene oce Inu Imliti su predstavljali zakusnele gnostikc, pa dakle dualiste, klan-|ull »u mi' Vri ikoj Majci Hm bolo, uji lio vi posvoćoni nazivali su borbori-
327jane crnikama, to jest decom materije, za razliku od psihika, koji su već stajali bolje, i pneumatičara koji su bili upravo izabrani, Rotari Klub celog poduhvata. Ali moguće da su stratiotici bili samo crnike mitraista.
— Nije li sve malo zbrkano? upitao je Belbo.
— Dakako. Svi ti ljudi nisu ostavlili dokumente. Jedine stvari koje o njima znamo dolaze do nas putem ogovaranja njihovih nepri-jatelja. No nije važno. Valja reći kakva je zbrka vladala u on,o vreme u pojasu srednjeg istoka. I valja reći odakle iskrsavaju pavlikijani. Ovi su sledbenici izvesnog Pavla iz Samozate, kome su se pridružili ikonoborci proterani iz Albanije. Od osmog veka nadalje ti pavliki-jani se ubrzano šire, od sekte postaju zajednica, od zajednice banda, ' od bande politička moć i vizantijski carevi počinju da se brinu i da protivu njih šalju carske trupe. Šire se sve do granica arapskog sveta, razlivaju se prema Eufratu, plave vizantijsku teritoriju sve do Crnog mora. Zasnivaju kolonije svuda po malo, a zatičemo ih još u 17. veku kada ih pokrštavaju jezuiti, a još ih ima u nekim zajednicama na Bal-kanu to jest u njegovom dnu. Sada u šta veruju pavlikijani? U Boga, jednog i trajnog, pored onog da se Demijurg zainatio da stvori svet, sa ishodom koji nam je svima poznat. Odbacuju Stari Zavet, odbijaju svete tajne, potcenjuju krst, ne slave Bogorodicu, jer.se Hristos otelo-vio pravo na nebu i prošao kroz Mariju kap kroz cev. Bogumili, koji će biti delimično inspirisani njima, reći će daje Hristos u Mariju, ušao kroz jedno uvo a izašao kroz drugo, a da ona to nije ni opazila. Neki ih optužuju i da se klanjaju suncu i đavolu kao i da mešaju krv dečaka sa pričesnim hlebom i vinom.
— Kao i svi.
— Bila su to vremena kada je odlazak na službu božiju za jed-nog jeretika morao da predstavlja pravu patnju. Utoliko je vredelo postati musliman. Ali bili su takav svet. A ovde vam govorim o tome zato, jer pošto su sejereticidualisti raširili po Italiji i Provansi, da bi ih izjednačili sa pavlikijanima nazvaće ih popelikanima, publika-nima, populikanima; koji gallice etiam dicuntur ab aliquis popeli-cantl
— Gle ih ti.
— Zaista. Pavlikijani nastavljaju u devetom veku da dovode do ludila vizantijske careve sve dok se car Vasilije ne zakune da će se dočepati njihovog vođe, Hrizošera, koji je pak zaposeo crkvu Svetog Jovana od Gospoda u Efesu i napajao konje iz škropionica...
— ... večno taj porok, rekao je Belbo.
— ... će mu zabosti tri strele u glavu. Protiv njega šalje carske trupe, ove ga hvataju, odsecaju mu glavu, šalju je caru, a ovaj je stavlja na sto, jedan stočić na stubu od grimiznog kamena i cak cak cuk i zabada joj tri strele, predpostavh'am po jednu u oko a treću u usta.

—? Divan svot., rekaojo Diotalovi.
-- Nisu to nulill iz pakosti, nikao ju Hulim To |o bilo pitanje 328
vere. Nešto što se da očekivati. Nastavite Kazuabone, jer naš Diota-levi ne shvata teološke finese, on je običan prljavi bogoubica.
— Za kraj: krstaši sreću pavlikijance. Sreću ih blizu Antiohije tokom prvog krstaškog pohoda, dok se ovi bore uz bok arapima, i sus-reću ih prilikom opsade Carigrada dok pavlikijanska zajednica iz Fi-lipolja nastoji da uruči grad bugarskom caru Joanici a u inat Francu-zima, a to kazuje Vijarduen. Eto veze sa Templarima i eto rešenja za našu enigmu. Legenda vidi u Templarima katarsku inspiraciju, a na-protiv Templari su ti koji su nadahnuli katare. Susreli su se sa pavli-kijanskim zajednicama tokom krstaških pohoda i uspostavili su sa njima misteriozne veze, isto kao što su ih uspostavili sa misticima i sa muslimanskim jereticima. A sa druge strane, dovoljno je slediti pu-tanju Naloga. Ne može a da ne proðe masivom Balkana.
— Zašto?
— Jer mi se čini nedvosmislenim daje sedmi sastanak u Jeru-salimu. Poruka govori da se ode na kamen. A gde postoji neki kamen, koji muslimani danas obožavaju i ako želimo da ga vidimo da mo-ramo da skinemo obuću? Ali upravo u sred Omarove Džamije u Jeru-salimu, gde je svojevremeno bio Hram Templara, ne znam ko bi mo-gao da čeka u Jerusalimu, moguće nekakvo jezgro preobučenih i preživalih Templara, ili kabalista povezanih sa portugalcima, no svakako da bi se dospelo u Jerusalim dolazeći iz Nemačke najlogič-niji put je onaj preko masiva Balkana, a tu je čekalo peto jezgro, ono sa pavlikijanima. Vidite kako u ovoj tački Plan postaje čist i ekono-mičan.
— Kazaću vam da ste me ubedili, kazao je Belbo. — Ali na kojoj tački Balkana su očekivali popelikani?
— Po meni prirodni naslednici pavlikijana bili su bogumili Bu-garske, no Templari iz Provena još nisu mogli da znaju da će zakoju godinu Bugarska biti osvojena od Turaka i da će ostati pod njihovom vlašću sledećih pet vekova.
— Dakle možemo da uzmemo da je Plan zapeo u prolazu iz-među Nemaca i Bugara. Kada bi trebalo da se desi?
— U 1824., rekao je Diotalevi.
— Izvinite, zašto?
Diotalevi je skicirao brzo jedan dijagram.
Portugalija 1344
Engleska 1464
Francuska 1584
Nemačka 1704
Bugarska 1824
Jerusalim 1944
— U 1344. prvi veliki majstori svake grupe ustoličuju se na propisanim mestima. Tokom 120 godina smenjuju se u svakoj grupi Šest. velikih majstora i 1464. šesti majstor iz Tumara sreće šestog tniijst.oni onp.leske grupe. U 1584. dvanaesti engleski majstor sreće dviiiiiu'Nl-oj; francuskog majstora. Lanac sledi tim ritmom, i ako pro-pudn NiisUmak sa piivlikrjunima, propada u 1824.
Dopustimo mogućnost da propada, rokao sam. — Ali ne sh- zusU) uz nvu iiiiflu obuzrivoHt, pofll.o smo imali u rukama četiri

329šestine finalne poruke nismo bili u stanju da je rekonstruišemo. Ili zašto se, ako je izostao sastanak sa Bugarima, nisu povezali sa sle-dećim jezgrom.
— Kazaubone, rekao je Belbo. — no mislite li da su zakono-davci iz Provena bili budale? Ukoliko su želeli da objavljivanje ostane skriveno tokom šeststotina godina izgradili su svoje predostrožnosti. Svaki majstor nekog jezgra zna gde da pronađe majstora sledećeg jezgra, ali ne gde da pronađe ostale, a niko od ostalih gde da pronađe majstora prethodnih jezgara. Dovoljno je da su Nemci izgubili Bu-gare i nikada neće znati gde da pronađu jerusalimce, dok jerusalimci neće znati gde da pronađu bilo koga od ostalih. A što se tiče rekon-struisanja poruke od nepotpunih odlomaka, zavisi od toga kako su odlomci bili podeljeni. Prirodno, ne po logičkom sledu. Dovoljno je da nedostaje samo jedan delić i poruka je nerazumljiva, a onaj ko pose-duje ovaj komad koji nedostaje ne zna šta sa njim da čini.
— Pomislite, rekao je Diotalevi, — ukoliko se susret nije odi-grao, Evropa je danas pozornica jednog tajnog baleta, između grupa koje se traže a ne nalaze se, i svako zna da bilo koja nula može da po-stane gospodar sveta. Kako se zove taj preparator o kome ste nam pričali, Kazaubone? Možda zavera uistinu postoji a istorija nije drugo do rezultat te bitke za rekonstruisanje izgubljene poruke. Mi ih ne vidimo, a oni, nevidljivi, deluju okolo nas.
Meni i Belbu je došla očito ista ideja, i počeli smo da govorimo zajedno. Ali tu je malo trebalo da bi proradila prava veza. Shvatili smo takođe da su se barem dva izraza iz poruke iz Provena, pozi-vanje na tridesetšest nevidljivih izdvojenih u šest grupa, i rok od stodvadeset godina, pojavljivala i u toku prepirke o društvu Ruže i Krsta.
— Na kraju krajeva bili su Nemci, rekao sam. — Pročitaću ro-zenkrojcerske manifeste.
— Ali vi ste rekli da su lažni, kazao je Belbo.
—- Pa onda? I mi upravo sastavljamo jedan lažni.
— To je istina, rekao je. — Gubio sam to iz vida.
330
69
One postaju sam Đavo: slabe, bojažljive, srčane u izuzet-nim trenucima, vazda žive rane, plačne, mazne, ruku koje neznaju za pravila... Fi I Fi! One ništa ne vrede, one su načinjene od jednog rebra, jedne krive kosti, od jedne pri-tajene dvoličnosti... One ljube zmiju... (Žil Boa, Satanizam i magija, Pariz, Šaji, 1895, str. 12)
Gubio je to iz vida, sada to znam. A tom razdoblju sigurno pri-pada ovaj file, kratak i nestašan.
filename: Enoja
Stigla si kući, iznenada. Imala si tu travu. Nisam že-leo, jer ne dopuštam kakvoj biljnoj tvari da se ukrsti sa mo-jim moždanim funkcijama (ali lažem, jer pušim duvan i pi-jem pšenični destilat). Ipak, u retkim prilikama kada bi me neko početkom šezdesetih primoravao da učestvujem u obi-lasku jazbine, opremljen starom hartijom i poslednjim špri-com, dolazilo bi mi da se smejem.
Ali juče si mi ti to nudila, i mislio sam daje to možda tvoj način da se ponudiš, pa sam pušio sa poverenjem. Igrali smo pripijeni, kako se već godinama ne čini, i — kakva sra-mota — dok se vrtela Četvrta Malerova. Osećao sam kao da mi među rukama raste jedan drevni stvor, blagog i nabora-nog lica stare koze, jedna zmija koja izlazi iz dubine mojih slabina, i obožavao sam te kao neku starostavnu i univer-zalnu tetku. Verovatno sam nastavio da se krećem pripijen uz tvoje telo, ali sam osećao i da si se ti podizala u

letu, pret-varala se u zlato, otvarala zatvorene vratnice, pokretala predmete kroz sam prostor. Prodirao sam u tvoju tamnu utrobu, Megale Apofazis. Zarobljenice anđela. Nisi li možda ti ona koju sam tražio? Možda sam ovde da bih uvek čekao tebe. Svaki put bih te izgubio pošto te ni-sam prepoznao? Svaki put bih te izgubio jer sam te prepoz-nao a nisam se usudio? Svaki put bih te izgubio jer prepozna-vši te znao sam da moram da te izgubim?
Ali gde si se izgubila sinoć? Probudio sam se jutros, ali bolela me je glava.
33170
Dobro se sećamo, zato, skrivenih aluzija na jedan period od 120 godina kada se brat A... naslednik D-a iposlednji iz druge linije naslednika — koji je živeo među većinom nas — obratio nama iz treće linije naslednika... {Glas Bratstva, u Sveopštoj i celovitoj Reformaciji, Kasel, Vesel, 1614)
Sasvim sam se bacio na čitanje dvaju manifesta društva Ruže i Krsta, Glasa i Ispovesti. A bacio sam jedan pogled i na Alkemijsku Svadbu Kristijana Rozenkrojca, Johana Valentina Andree, jer je An-drea bio onaj za koga se predpostavljalo da je autor manifesta.
Dva su se manifesta pojavila u Nemačkoj između 1614. i 1616. Nekih tridesetak godina posle susreta iz 1584. između Fran-cuza i Engleza, no gotovo ceo vek pre nego što Francuzi treba da se spoje sa Nemcima.
Pročitao sam manifeste sa namerom da ne poverujem u ono što govore, već da vidim kroz njih, kao da kazuju nešto drugo. Znao sam da kako bih im pripisao drugo značenje moram da preskočim či-tave odlomke, i prihvatim izvesne predpostavke kao važnije od dru-gih. Ali bilo je to upravo ono što su nas ove đavolje sluge i njihovi uči-telji neprekidno podučavali. Ako se tu krećemo u osetljivom vremenu objave ne možemo a da sledimo tupo i uporno lance logike i njihovu monotonu hronologiju. Sa druge strane, uzimajući ih doslovno, dva manifesta predstavljala su koncetraciju besmisla, zagonetki, protiv-rečja.
Dakle nisu mogli da iskažu ono što su govorili spolja gledano, pa otuda niti su predstavljali poziv na kakvu duboku duhovnu re-formu, niti priču o sirotom Kristijanu Rozenkrojcu. Predstavljali su poruku u šiframa koja se čitala tako što bi se postavio preko dešifra-tor a jedan šablon za dešifrovanje ostavlja negde slobodan prostor a negde ga pokriva. Poput šifrovane poruke iz Provena, gde su se raču-nala samo početna slova. Ja nisam posedovao neki šablon za dešifro-vanje, no dovoljno je bilo držati ga u predpostavci, a da bi se predpo-stavio bilo je potrebno čitati sa dosta podozrivosti.
Da su manifesti govorili o Planu iz Provena nije bilo nikakve sumnje. U grobnici K.R. — (alegorija Granž-o-Dima, u noći 23. juna 1344!) bilo je sklonjeno, na sigurno, blago kako bi ga pronašli oni koji dolaze, jedno blago »skriveno... za stodvadeset godina«. Da to blago n^jo bilo novčane prirode bilo je takođe jasno. Nije se samo polemi-salo sii ho/.azlononi lakomošću alhemičara, već se otvoreno govorilo rili ono šio jo obučimo predstavku veliku istorijsku promenu. A uko-liko neko iiiji! shvatio, imuiirostkojijoslodio ponavljuo jodase niuko-llko ne iiic pmvidel.i ponudu koju so ticalu lili mirundu sex(aeaetatis (čude!!... •".!??.ion i |>oHlmh\j(>K su.srtittil) to ju ponnvUuno; »Ako se samo 332
svidelo Bogu da prinese do nas svetlost svoga šestog Candela-brum-a... ako se može sve pročitati samo u jednoj knjizi i da se čita-jući shvati i zapamti ono stoje bilo... Kako bi bilo ugodno da su putem pesme (poruke čitane ljudskim glasom!) mogle da se pretvore

stene (lapis exillis) u bisere i drago kamenje...« I govorilo sejoš o najtajanst-venijim tajnama, i o jednoj vladi koja bi morala da bude osnovana u Evropi, i o jednom »velikom delu« koje treba da se ispuni...
Govorilo se daje K.R. otišao u Španiju (ili u Portugaliju) i uka-zao tamošnjim učenjacima »gde pribaviti prave znake budućih vre-mena« no uzalud. Zbog čega uzalud? Jer je neka nemačka templar-ska grupa, početkom 17. veka, dala u javnost jednu brižljivo čuvanu tajnu, kao daje baš bilo potrebno izaći u javnost iz reakcije prema ne-kom kočenju prelaznog procesa?
Niko nije mogao da porekne činjenicu kako su manifesti nasto-jali da rekonstruišu faze Plana onako kako ih je sintetizovao Diotale-vi.
Prvi brat čija se smrt spominjala, to jest daje stigao do »grani-ce«, bio je brat I.O. kojije umro u Engleskoj. Dakle nekoje trijumfalno stigao na prvi sastanak. A pominjala se neka druga i treća linija nas-leđivanja. I dotle sve bi moralo da bude regularno: druga linija, ona engleska, susreće treću liniju, onu francusku, 1584., i svet koji piše početkom 17. veka može da govori samo o onome što se dogodilo trima prvim grupama. U Alhemijskoj Svadbi koju je Andrea napisao u mladalačkom dobu, pa dakle pre manifesta (premda se pojavljuje 1616.), spomenuta su tri veličanstvena hrama, tri mesta koja bi već trebalo da su poznata.
Ali postalo mi je jasno da je nasuprot manifestima tu rečeno, da, unutar istih okvira, no kao da se nešto uznemirujuće obistinilo.
Na primer, otkuda toliko istrajavanje na činjenici daje došlo vreme, da je došao trenutak, premda je neprijatelj angažovao svu svoju lukavost kako se prilika ne bi ostvarila? Kakva prilika? Govo-rilo se daje konačni cilj K.R.-a bio Jerusalim, no da do njega nije mo-gao da stigne. Zašto? Hvaljeni su do neba arapi jer su ovi izmenjivali poruke, dok u Nemačkoj učeni ljudi nisu umeli jedan drugog da po-mognu. I spominjana je »jedna vrlo velika grupa koja želi pašnjak samo za sebe«. Ovde se nije govorilo samo o nekome koje nastojao da pomuti Plan ne bi li ostvario neki posebni interes, već o jednom tak-vom stvarnom nastojanju.
Glas je kazivao kako je u početku neko izradio jedno magijsko pismo (ali naravno, poruka iz Provena) ali da sat Božiji otkucava svaki minut »dok ovaj naš ne uspeva da označi čak ni sate«. Ko to nije bio usklađen sa otkucavanjem božanskog sata, ko nije znao da stigne na odroðenu tačku u pravom trenutku? Spominjano je neko prvo-bitno jezgro bratije koje moguće daje objavljivalo jednu tajnu filoso-)\ju, no odlučilo je da se rasprostre po svetu.
Munif'osti su obelodanjivali neku nevolju, nesigurnost, pometnjo. Hruća iz prvu lin^o nusledivunja obavili su to
333tako da svaki bude zamenjen »jednim dostojnim naslednikom«, no »ovi su ustanovili da se drži tajnim... mesto njihovog groba pa ni da-nas ne znamo gde su sahranjeni.«
Na šta se aludiralo? Šta se to nije znalo? 0 kakvom je »grobu« nedostajalo obaveštenje? Bilo je jasno da su manifesti bili napisani jer je nekakva informacija bila izgubljena, i učinjen je poziv onome ko je kakvim slučajem poseduje, da se oglasi.
Sam kraj Glasa bio je nedvosmislen: »Iznova molimo sve učene ljude Evrope... da ddbronamerno razmotre našu ponudu... da nam saopšte svoja opažanja... Jer premda do sada nismo obelodanili naša imena... svako ko nam bude dostavio svoje ime moćiće da se po-savetuje sa nama putem žive reći, ili — ukoliko tu postoje neke smetnje — pismeno.«

Upravo ono što nam je pukovnik predlagao da uradimo obja-vljivanjem njegove priče. Prinuditi nekog da prekine ćutanje.
Bio je to jedan skok, pauza, umetnuta rečenica, rezmrsivanje. Na grobu K.R.-a nije bilo napisano samo post 12Oannospatebo, kako bi se podcrtao ritam sastanaka, bilo je takođe napisano Nequaquarn vacuum. Ne »praznina ne postoji«, već »ne bi smela da postoji prazni- na«. A protivno tome stvorena je jedna praznina koja je morala biti ispunjena!
No još jednom sam se pitao: zastoje ta rasprava nastala u Ne-mačkoj, gde je na kraju krajeva četvrta linija trebalo jednostavno da čeka sa pobožnom strpljivošću da na nju doðe red? Nemci nisu mogli da se žale — u 1614 — zbog izostajanja jednog sastanka u Marijen-burgu, jer je sastanak u Marijenburgu bio predviđen za 17041
Samo jedan zaključak je dolazio u obzir: nemci su prekorevali da se nije desio prethodni sastanak!
Eto ključa! Nemci iz četvrte linije tugovali su što su englezi iz druge linije izgubili francuze iz treće! Pa naravno. U tekstu su mogle da se izdvoje alegorije gotovo detinje providnosti: otvara se grob K.R.-a i tu se pronalaze potpisi braće iz prvog i drugog kruga, ali ne iz trećeg! Portugalci i englezi su tu, ali gde su francuzi?
Ukratko, dva su manifesta aludirala, onome ko je znao da ih pročita, na činjenicu da su englezi izgubili francuze. A na osnovu onoga što smo utvrdili englezi su bili jedini koji su znali gde bi mogli da pronađu francuze, a francuzi jedini koji su znali gde bi mogli da pronađu nemce. Ali da su 1704. francuzi čak i ušli nemcima u trag pojavili bi se bez dve trećine onoga što su trebali da predaju.
Društvo Ruže i Krsta izlazi na svetlost dana, rizikuje ono što ri-zikuje, jer je to jedini način da spase Plan.
71
Ne znamo sa sigurnošću ni da li su Braća iz druge linije posedovala ista znanja kao ona iz prve, ni da li su bili upućeni u sve tajne.
(Glas Bratstva, iz Sveopšte i celovite Reformacije, Kasel, Vesel, 1614)
Rekao sam bez odlaganja: Belbu i Diotaleviju: složili su se da je skriveni smisao manifesta bio previše otvoren čak i za nekog okul-tistu.
— Sada je sve jasno, rekao je Diotalevi — Mi smo se zainatili u uverenju daje plan bio onemogućen na putu između Nemaca i pavli-kijana, a bio je naprotiv zaustavljen 1584. na putu između Engleske i Francuske.
— Ali zašto? upitao je Belbo — Imamo li kakav dobar razlog zbog čega 1584. Englezi ne uspevaju da ostvare sastanak sa francu-zima? Englezi su znali gde se nalazi Sklonište, čak, jedini su to znali.
Želeo je istinu. I pokrenuo je Abulafiju. Zatražio je, za probu, vezu između dveju prostih činjenica. I autput je bio: Mini je Mikijeva verenica Trideset dana ima novembar sa aprilom junom i septembrom
— Kako protumačiti? upitao je Belbo — Mini ima sastanak sa Mikijem, no greškom mu ga zakazuje za tridesetprvi septembar i Mi ki...
— Stanite svi! rekao sam — Mini bi počinila grešku samo u kn liko bi zakazala svoj sastanak za 5. oktobar 1582!
— A zašto?
— Gregorijanska reforma kalendara! No to je prirodno. U 1582. stupana snagu gregorijanska reforma koja koriguje julijanski kjUomlur, i kako bi bila uspostavljena ravnoteža ukinuto je deset (luna meseca oktobra, od 5. do 14.!

Ali sastanak u Francuskoj je u 1584, u noći Svetog Jovana, 2-\. juna, rekao je Belbo.
Zaista. Ali ako se dobro sećam, reforma nije odmah svuda nI.iipilu iiu snagu. KonsultovaosamVečni Kalendar koji smo držali na polici.
Iwo, reforma je obnarodovana u 1 582., i ukinuli sn dani od R. (li) M. oktobra, no to deluje samo kod pape. Francuska prihvata rtil'ormu 1 f>H3. i ukida dane od 10. do 19 decembra. U Nemaekoj se dosudu svojevrstan raskol i katoličke oblasti prihvat.aju reformu u I '/'/!'>., Nhval.al.o, skoro dvo stotine jjodina kasnije, da i ne govorimo o HlIH'U'ikoj ovo je jedan datum koji treba imali u vidu koja je prihvata u 11)17.
Da vidimo sada KneJesku. Prelazi na f.iej'.orijan rtilnrmu u 1752! l'niodnn, n mržnji prema p.i pist imii ovi n >'. I i ol lukude (idolevaju dva vitku. I onda Nhvntah- i .i sn desilo, hrimcuska ukida deset dana krajem 83. i do juna 1584. svi su se već na-vikli. Ali dok je u Francuskoj 23.jun 1584. u Engleskoj je još 13.juni sad zamislite da li je jedan vrli Englez, ma koliko templarskog soja, a naročito u onim vremenima kada su informacije išle još uvek vrlo sporo, događaj uzeo u obzir. Voze levomjoš i danas ine poznaju deci-malni metarski sistem... Dakle Emglezi se pojavljuju u Skloništu svoga 23. juna, koji je za Francuze već 3. juli. Onda pretpostavite kako sastanak nije trebalo da se ostvari uz fanfare, već da bude skri-veni susret na pravom mestu i u pravo vreme. Francuzi odlaze na to mesto 23. juna, čekaju jedan dan, dva, tri, sedam, a zatim odlaze misleći da se nešto dggodilo. Dižu ruke baš uoči 2. jula. Englezi stižu 3. jula i ne nalaze nikoga. Čekaju i oni osam dana, i dalje ne nalaze ni-koga. Na toj tački dva velika majstora su se izgubila.
— Veličanstveno, rekao je Belbo — Tako se odvijalo. Ali zašto se stavljaju u pokret članovi nemačkog društva Ruže i Krsta a ne en-gleskog?
Zamolio sam za još jedan dan, prekopao sam po svojoj karto-teci i vratio se u kancelariju ponosno blistajući. Pronašao sam jedan trag, vrlo mali na prvi pogled, no tako je radio Sem Spejd, ništa nije zanemarljivo njegovom grabežljivom pogledu. Oko 1584. Džon Di, maðioničar i kabalista, astrolog engleske kraljice, biva zadužen da prouči reformu julijanskog kalendara!
— Englezi su pronašli Porgtugalce 1464. Posle toga datuma iz-gleda da britanska ostrva bivaju zapljusnuta vatrenim kabalizmom. Radi se na onome što se naučilo, pripremajući se za sledeći susret. Džon Di prvi je u redu ove magijske i hermetičarske obnove. Osniva jednu ličnu biblioteku od šetiri hiljade naslova koja nalikuje da je uređena od Templara iz Provena. Njegova Monas Ierogliphica iz-gleda direktno inspirisana Tabula smaragdina-om, bibliom alhe-mičara. A šta radi Džon Di od 1584. na dalje? Čita Steganographia-n Tritemija! I čita je u rukopisu, jer će prvi put izaći iz štampe tek početkom 17. veka. Veliki majstor engleskog jezgra koji je pretrpeo neuspeh sa sastankom koji je izostao, Di želi da otkrije šta se dogo-dilo, gde je bila greška. A budući i daje dobar astronom, lupi se po čelu i kaže kakav sam to kretenja bio. Pa se da na izučavanje gregori-janske reforme, iskamčivši jednu apanažu od Elizabete, ne bi li video kako da popravi grešku. Ali shvata daje prekasno. Ne zna sa kime da stupi u vezu u Francuskoj, ali drži veze sa oblašću srednjoevrop-skom. Prag Rudolfa II predstavlja pravu alhemijsku laboratoriju, a baš tih godina Di odlazi u Prag i sreće se sa Kunratom, autorom onog Amfiteatra večne mudrosti čije alegorijske tabele će inspirisati kako Andrca tako rozenkrojcerovske manifeste. Kakve odnose uspo-stavlja DiV Ne znam. Razjedan grizom savesti stoje počinio nepo-pravljivu groSku, umire 1G08. Ne bojte se, jer se u Londonu pokreće judna di uru

osobu koja j« voć sada po mišhenju svyu upućenih jedan od čJminvu društva Ružo i Krsta t« o njomu i govori u Novoj Atlantidi.
Kreinsis H tik on
.1.18
— Stvarno Bekon govori o tome? upitao je Belbo.
— Ne baš, ali izvesni Džon Hejdon ponovo piše Novu Atlantidu pod naslovom Sveta Zemlja, i tu ubacuje društvo Ruže i Krsta. Ali nama tako odgovara. Bekon o tome ne govori otvoreno iz očitih raz-loga obazrivosti, ali je tako kao da o tome govori.
— A ko ne prihvata, ðavo neka ga nosi.
— Upravo tako. A upravo se pod Bekonovom inspiracijom radi na još tešnjim vezama između engleske sredine i nemačke sredine. 1613. dolazi do venčanja izrfi.edu Elizabete, kćeri Džejmsa I koji je već na prestolu, sa Fridrihom V, izbornim knezom rajnskog palatina-ta. Po smrti Rudolfa II, Prag nije više prikladno mesto, pa to postaje Hajdelberg. Venčanje ovo dvoje prinčeva predstavlja trijumf tem-plarskih alegorija. Tokom londonskih svečanosti režija je poverena samom Bekonu, i biva prikazana jedna alegorija mističkog viteštva uz svojevrsnu pojavu Vitezova na vrh jednog bora. Jasno je daje Be-kon, koji je nasledio Dija, sada već veliki majstor engleskog templar-skog jezgra...
... a postoje neosporno autor Šekspirovih drama, moramo po-novo da iščupamo i celog Šekspira, koji naravno nije govorio o dru-gom nego o Planu, rekao je Belbo — Noć Svetog Jovana, san letnje noći.
— 23. juna je pravo leto.
— Pesnička sloboda. Pitam se kako to da nikome nisu pali na pamet ti simptomi, te očevidnosti. Sve mi se nameće gotovo nepod-nošljivom jasnoćom.
— Iščašeni smo racipnalističkim mišljenjem, rekao je Diota-levi, — ja sam to uvek govćrio. '
— Pusti Kazaubona da nastavi, jer mi se čini daje obavio izu-zetan posao.
— Malo šta tu ima da se kaže. Posle londonskih praznika počinju proslave u Hajdelburgu, gde je Salomon de Kaus za izbornog kneza izgradio viseće vrtove $iju smo bledu kopiju gledali one večeri u Pijemontu, sigurno se sećate. I tokom ove svečanosti pojavljuju se jodna alegorijska kola što slave mladenca u liku Jasona, a na dvema kaliirkama broda predstavljenog na kolima pojavljuju se simvoli Zlatnog Runa i Podvezice, nadam se da niste zaboravili kako se Zlatno Runo i Podvezica pojavljuju i na stubovima u Tumaru... Sve se I »odudara. U toku jedne godine pojavljuju se rozenkrojcerovski mani-l'osti, znak da engleski Templari, oslanjajući se na pomoć svojih ne-iiiiičkih prijatelja, izlaze pred celokupnu evropsku javnost, ne bi li uspostavili prekinutu nit Plana.
— Ali gdo bi želeli da stignu?
33772
Naši tobožnji nevidljivi su (što se tiče govorkanja) tu u ime tridesetšestorice, podeljene u šest grupa. {Strašnipakt sklopljen između ðavola i tobožnjih Nevidlji-vih, Pariz, 1623, str. 6)
— Moguće da su se odlučili na dvostruku operaciju, sa jedne strane baciti nekakav znak Francuzima, a sa druge ponovo povezati rasute redove nemačkog jezgra, koji je verovatno rasparčano lute-ranskom Reformacijom. Ali baš u Nemačkoj se dešava najveća guž-va. Od izlaska manifesta do negde 1621, autori manifesta primaju silne odgovore...

Citirao sam neke od tolikih pamfleta koji su se pojavili na tu temu, one sa kojima sam se zabavljao one noći u Salvadoru sa Ampa-ro.
— Verovatno među svima njima postoji neko ko nešto zna, ali gubi se u jednom izobilju egzaltiranih, entuzijasta koji uzimaju des-lovno manifeste, možda provokatora, koji-nastoje da osujete opera-ciju, mutivoda... Englezi pkušavaju da se uključe u raspravicu, daje preusmere, nije slučajno ako Robert Flad, drugi templarski Englez, u toku samo jedne godine pite tri dela kako bi uputio na ispravno tu-mačenje manifesta... Ali reakcija je već tada van svake kontrole, za-počeo je tridesetogodišnji rat, Pfalcgrafa su porazili Španci, Pfalc i Hajdelberg postaju zemlja prepuštena pljački, Češka je u plamenu... Ovi Englezi odlučuju da se povuku u Francusku i da tamo pokušaju. I eto zašto se društvo Ruže i Krsta pojavljuje sa svojim manifestom u Parizu 1623, i obraćaju se Francuzima sa manje ili više istim ponu-dama sa kojima su se obratili i nemcima. A šta može da se pročita u jednom od pamfleta napisanih protiv društva Ruže i Krsta u Parizu, od nekoga koje u njih sumnjao ili je želeo da zamuti vodu? Da su se odali đavolu, to je ošito, ali budući da ni klevetom ne može da se zatre istina, pravi se insinuacija kako se oni okupljaju u Mareu.
— Pa onda?
— Ali zar ne poznajete Pariz? Mare je baš četvrt Templuma i, gle slučaja, četvrt jevrejskog geta! Na stranu činjenica što ovi pamf-leti govore daje društvo Ruže i Krsta u vezi sa jednom sektom iber-skih kabalista, tako zvanim Alumbrados! Možda ovi pamfleti protiv društva Ruže i Krsta, pod vidom napada na 36 nevidljivih , pokuša-vaju da nametnu svoje poistovećivanje... GabrijelNode, Rišeljeov bi-bliotekar, piše Uputstva Francuskoj o istinitosti povesti Bratstva Ruže i Krsta. Kakva uputstva? Je li kakav glasnogovornik Templara trećeg1, j(!Z)',ra, ju li običan avanturista koji se umešao u tuđu igru? Sa jodni! stran*: i/gloðu da i on želi da društvo Ruže i Krsta proðe upravo za noko bednih đavoljih sluj>u, su ðnii',*; puk baca insinuacije, govori dii su lu još uvok u igri tri koli'^jumn ro/.iMiknijconi, i biće da jo intimi, ponio U'UćokJozk'u '" il'jo.M llV(|l< '?"' I'1 "/.a gotovobtiNiinlikt) 33H
podatke (jedan je i Indiji na plovećim ostrvima) no nameće ideju da se jedan kolegijum nalazi u podzemlju Pariza.
— Vi verujete da sve to objašnjava tridesetogodišnji rat? upi-tao je Belbo.
— Bez svake sumnje, rekao sam, — Rišenje dobija kao pov-lašćen informacije od Nodea, želi da uzme učešće u ovoj povesti, ali u svemu pravi grešku, interveniše putem vojske i još više muti vodu. Ali ne bih želeo da preskočim druge dve činjenice. U 1619. ponovo se okuplja zbor Hristovih Vitezova u Tumaru, posle četrdesetšest go-dina ćutanja. Okupio se 1573., nekoliko godina pre 1584., verovatno radi pripremanja puta u Pariz zajedno sa Englezima, a posle slučaja sa rozenkrojćerovskim manifestima ponovo se okuplja, radi odluke kojim pravcem krenuti, pridružiti se delovanju Engleza ili udariti drugim smerom.
— Naravno, rekao je Belbo, — sada je već svet zalutao u jed-nom lavirintu, neko bira jedan put, neko drugi, neko razastire gla-sove, neda se razumeti da li su odgovori koji se čuju glasovi nekog drugog ili odjek sopstvenog... Svi nastavljaju nasumice. A šta u međuvremenu pokušavaju pavlikijani i jerusalimljani?
— Da saznaju, rekao je Diotalevi — Ali ne bih zanemario činje-nicu da u toj epohi kada se širi Kabala lurijevska i kada počinje da se'* govori o Lomljenju Posuda... U toj epohi stalno kruži ideja o Tori kao nepotpunoj poruci. Postoji jedan poljski hasidički spis koji

kaže: da se naprotiv desio neki drugi događaj nastale bi druge kombinacije slo-va. Ali neka bude jasno, kabalistima nije drago što su Nemci hteli da idu ispred vremena. Pravo nasleđivanje i poredak Tore ostali su skri-veni, a poznato je samo Sveto, kako bi On bio hvaljen. Ali ne terajte ino da govorim svašta. Ako je i sveta Kabala umešana u Plan...
- Ukoliko postoji Plan, sve mora biti umešano. Ilije globalan il! ništa ne objašnjava, rekao je Belbo — Ali Kazaubon je naveo jedan (Iruni trag.
Da. Čak, u pitanju je čitava serija tragova. Još pre nego što |n hum unuk iz 1584. propao, DžonDi je počeo da se zanima za karto-ni niske studije i podstiče pomorske ekspedicije. A sa kim u društvu? Hn l'i'dtom Nunjesom, kraljevskim kosmografom Portugalije... Di ullcti mi pronalazačka putovanja severozapadnim prolazom za Kitaj, nliiJ.n novac u ekspediciju izvesnog Frobišera, koji prodire do Pola i vruću su odatle sa jednim eskimom koga svi drže za mongola, pod-ni ičn Krnnsis Drejka i nagovara ga da izvede svoje putovanje oko nvmi.ii, tfoli da se putuje prema istoku jer istok je početak i načelo sva-kog okultnog znarrja, a na početku ne znam više koja ekspedicija pri-zivu uiulolo.
A Sta to treba da znači?
Izrodu mi (In ni nye bio baš zainteresovan za otkrića tih nitml.ii, vm': zu njihovo kartografsko prodstavh'anje, i zbog toga je ra-<lin u dodiru su Miukniorom i su Ortelyusom, velikim kartografima. Nkl kao du ju, Iz dnlića poniko kojejadržiio u rukama, shvatioda
339bi konačna rekonsrukcija morala da dovede do otkrića jedne mape, i kao daje nastojao da do toga doše za sopstveni račun. Čak, biću slo-bodan da kažem i to, kao gospodin Garamon. Je li moguće daje jed-nom učenjaku njegovog formata promaklo to neslaganje među ka-lendarima? A ukoliko je to uradio namerno? Di ostavlja utisak daje želeo sam da rekonstruiše poruku, pretekavši ostala jezgra. Imam utisak kako sa Dijem prodire ideja da poruka može biti rekonstrui-sana magijskim ili naučnim sredstvima, ali bez očekivanja da se Plan ispuni. Sindrom nestrpljivosti. Postepeno se rađa buržuj osvajač, kalja se načelo solidarnosti prema kojemu se upravljalo spirituelno viteštvo. Ukoliko je to bila ideja koja je rukovodila Dija, da i ne govo-rimo o Bekonu. Od tog trenutka Englezi nastoje da i dalje otkrivaju tajnu izvlačeći korist iz svih tajni nove nauke.
— A Nemci?
— Nemcima će sasvim odgovarati da nastave putem tradicije. Na taj način možemo da objasnimo barem dva veka istorije filozofije, anglosaksonski empirizam protiv romantičkog idealizma...
— Mi postepeno rekonstruišemo istoriju sveta, rekao je Diota-
levi.
— Ponovo ispisujemo Knjigu. Sviđa mi se, sviđa mi se.
340
73
Jedan drugi zanimljiv slučaj iz kriptografije bio je pred-stavljen javnosti 1917. od strane jednog od najboljih Be-konovih istoriografa, doktora Alfreda Fon Vebera Eben-hofa iz Beča. Oslanjajući se na iste već oprobane metode na Šeksipirovom delu, počeo je da ih primenjuje na delu Servantesa... Nastavljajući istraživanje otkrio je jedan zabrinjavajući materijalni dokaz: prvi engleski prevod Don Kihota koji je načinio Šelton sadrži ispravke koje je načinio svojeručno Bekon. Odatle je zaključio da je ova engleska verzija mogla da bude u stvari izvorni roman i daje Servantes objavio jednu španslku verziju toga.
(Ž.Dišosoa, Bekon, Šekspir, ili Sen-Žermen?, Pariz, La Ko-lomb, 1962, str. 122)

Da se sledećih dana Jakopo Belbo bacio na čitanje poput grabl-jivice istorijskih dela u vezi sa periodom društva Ruže i Krsta to mije izgledalo očitim. Ali kada nanije izneo svoje zaključke, iz svoje fanta-zije nam je pružio čisti zaplet, iz koga smo preuzeli dragocene savete. Sada znam daje nasuprot tome ispisivao na Abulafiji jednu daleko složeniju priču u kojoj se pomahnitala igra citata mešala sa njegovim vlastitim mitovima. Suočen sa mogućnošću da kombinuje odlomke jedne tuđe priče, nalazio je podstrek da piše, u narativnom obliku, sopstvenom. Nama to nikada nije rekao. I ostala mije sumnja da lije to oprobavao, uz određenu hrabrost, svoje sposobnosti za obliko-vanje jedne tvorevine mašte ili se jednostavno uživljavao, kao bilo koji đavolji sluga, u Veliku Priču od koje se mutilo u glavi.____
fllename: Č^udesni^kabinet^_doktora_Di___ _ _____-
Na mestu prisećanja da sam Talbot. Barem od kada sam odlučio da me zovu Keli. Zapravo sam samo falsifikovao dokumente, to »vi rade. Kraljičini ljudi su nemilosrdni. Kako bih pokrio svoje potkresane uši bio sam primoran da nosim ovu crnu kućnu kapu, pa nu svi šaputali da sam neki maðioničar. I neka bude. Doktor Di proma ovom povoljnom glasu.
Posetio sam ga u Mortlejku i proučavao je neku mapu. Bio je imodreden, stari đavolji sluga. Zlokobni odsjaji u njegovim lukavim oAinui, koščata ruka koja je gladila koziju bradicu.
To je jedan rukopis Rodžera Bekona, rekao mije, a pozajmio ml K" i<> <:ar Rudolf II. Poznajete li Prag? Savetujem vam da ga poseti-In, Mililibiste da pronaðete tamo nešto što bi vam izmenilo život. Ta-litilu locorum rerum et thesaurorum absconditorum Menabani...
Kriflom sam video nešto od prepisa koje je doktor otežao taj-nim plNinom. No on jo odmah sakrio rukopis ispod čitave hrpe drugih pužutolih li.sl.ovn. ^.iveti u jodnoj epohi, »rodini, u kojoj je svaki list, Inko |o tok izuSuo iz fubriko htirt,yn, vać požuteo.
341Pokazao sam doktoru Di neke od svojih pokušaja, pre svega svoje pesme o Dark Lady. Izuzetno svetla slika moga detinjstva, tamna jer ju je apsorbovala senka vremena, i otrgla mi se. I jedan moj tragični zaplet, priča o Džimu od Konoplje, koji se vraća u Engle-sku u pratnji ser Valtera Relija, i otkriva da mu je oca ubio ince-stuozni brat. Vi ste talentovani, Keli, rekao mije Di. I potreban vam je novac. Postoji jedan mladić, vanbračni sinna koga vinebiste smeli ni da pomislite, kome želim da obezbedim ime i ugled. Oskudnog je talenta, vi ćete biti njegova druga svest i savest. Pišite, i živite u senci njegove slave, samo ja i on znaćemo da je vaša, Keli.
I eto kako godinama sastavljam zaplete koje, kraljica i ćela Engleska prihvataju pod imenom ovog bledog mladića. If I have seen further it is by standing on ye sholders of a Dvvarf. Imao sam trideset godina i nikome neću dozvoliti da kaže daje to najlepše doba života. »Viljeme, rekao sam mu, pusti da ti raste kosa preko ušyu, dobro ti stoji. Imao sam neki plan (da se zamenim sa njim)?
Može li se živeti mrzeći Tresikoplje koje si u stvari ti sam? That sweet thief which sourly robs from me. — Polako Keli, rekao mije Di, uzdizati se u senci privilegija onoga je ko se sprema na osvajanje sve-ta. Keepe a Lowe Pofyle. Viljem će biti jedno od naših lica. I uveo me je u tok — oh, samo delimično — Kosmičke Zavere. Tajna Templaral Znak, upitao sam? — Ye Globe.
Dugo sam legao u pravo vreme, no jedne večeri, u ponoć, pre-turio sam po privatnom sanduku Dija, otkrio formule, želeo sam da prizovem anðele kao što on čini u noći punog

meseca. Di me je našao izvrnutog na leđima, usred kruga Makrokosmosa, kao golman posle jedanaesterca. Na čelu, Solomonova Petokraka. Sada moram još više da navučem na oči kućnu kapu.
»Još ne znaš kako se radi, rekao mije Di. Čuvaj se, ili ću dati da ti odseku i nos. I will show you Fear in a Handful of Dust... Podigao je jednu od svojih mršavih ruku i izgovorio strašnu reč: Garamonl Osećao sam da gorim unutrašnjim plamenom. Pobegao sam (u noć). Bila je potrebna čitava godina da bi mi Di oprostio i posvetio svoju Četvrtu Knjigu Misterija, »post reconciliationem kellianam«. Toga leta bio sam obuzet apstraktnim besovima. Di nas je sazvao u Mort-lejk, bili smo ja, Viljem, Spenser ijedan mladi aristokrata smernog pogleda, Frensis Bekon. He had a delicate, lively, hazel Eie. Doctor Dee told me it was like tho Eie of a Viper. Di nas je uveo u tok jednog dela Kosmičke Zavere. Radilo se o tome da se u Parizu nađe franačko krilo Templara, i zajedno sastave oba dela iste mape. Otišli bi Di i Spenser, u pratnji Pedro Nunjesa. Meni i Bekonu poverio je neka do-kumenta, pod zakletvom, da ih otvorimo u slučaju da se oni ne vrate. Vratili su se, uzajamno se razbacujući uvredama. »Nije mo-guće, govorio je Di, Plan je matematički tačan, poseduje astralno savršenstvo moje hijeroglifske Monas. Moralo je da ih nađemo, bila je noć Svetog Jovana.
Mrzim da budem potcenjon. Rukttu Ham; »Noć Svotog Jovana

za njih ih' za vas?
Di se lupi po čelu, i izbljuva strašne kletve. — Oh, reče, from what povverhast thou this povverful might? Bledi Viljem je primetio frazu, kukavni plagijator. Di je u groznici konsultovao kalendare i godišnjake. — Krv mu Božiju, ZalmeBožije, kako sam mogao da bu-dem toliko glup? Vređao je Nunjesa i Spensera: Dakle ja moram da mislim na sve? Bedni kosmografu, derao se sav bled na Nunjesa. A zatim: — Amanasiel Zoroba bel, vikao je. I Nunjesa pogodi kao neka-kav nevidljivi ovan u stomak, zatetura se bled nekoliko koraka una-zad, i opusti se na zemlju. — Kretenu, rekao mu je Di.
Spenser je bio bled. Sa mukom je kazao: — Možemo da bacimo nekakvu udicu. Upravo završavam jednu poemu, jednu alegoriju na kraljicu vila, gde sam bio u iskušenju da stavim jednog Viteza Crve-nog Krsta... Pustite me da napišem. Pravi Templari će se prepoznati, razumeće da mi znamo, i stupice u dodir sa nama...
— Znam te, rekao mu je Di. Pre nego što ti to napišeš i ljudi pri-mete tvoju poemu proći će čitava petoletka a čak i više. Ali ideja sa mamcem uopšte nije glupa.
— Zašto ne komunicirate sa njima putem svojih anđela, dokto-re? upitao sam ga.
— Kretenu, rekao je ponovo, i ovoga puta meni. Zar nisi čitao Tritemija? Primaočevi anđeli intervenišu da razjasne poruku ako je ovaj primi. Moji anđeli nisu poni ekspres. Francuzi su izgubljeni. Ali imam jedan plan. Znam kako pronaći nekoga iz nemačke linije. Treba otići u Prag.
Čuli smo nekakav šum, jedna teška zavesa od damasta se po-dizala, kroz to smo videli jednu prozirnu ruku, zatim se Ona pojavila, Deva Ponosita. — Veličanstvo, rekli smo kleknuvši na kolena. — Di, rekla je Ona, sve znam. Nemojte da verujete da su moji predci spasli Vitezove kako bi kasnije vama prepustili vladavinu nad svetom. Zah-tovam, shvatate, zahtevam, da na kraju tajna ostane povlastica Kru-ni;.
— Veličanstvo, želim tajnu, po svaku cenu, i želimje za Krunu. Zelini da pronađem ostale njene posednike, ukolikoje to najkraći put, no kada mi budu lakoverno poverili sve što znaju, neće mi biti teško da ih likvidiram, bodežom ili otrovom.

Na licu Kraljice Deve pojavio se okrutan osmeh. — U redu luko, rekla je, dobri moj Di... Ne želim mnogo, samo Totalnu Vlast. Vuiihi, ukoliko uspete, Podvezica. Tebi, Viljeme — i obratila se dvos-mislenom nožnošću malom parazitu —jedna druga podvezica, jedno drugo zlnl.no runo. Sledi me.
Šapnuo siirn na uvo Viljemu: — Perforce I am thine, and that is !n mit... Viljem me je nagradio jednim pogledom poltronskog odobra-vnuju i poriiio zn kraljicom, nestajući iza zavese. Je tiens la reinel
Hio :iiiiii su D^juni u /.hitnom (Inidu. Prolazili smo uskim uliči-i rtlun kojiinii .su Sirio smnid i koju su su nalazili! nedaleko od jevrej-
343dskog groblja, pa mije Di govorio da pazim. — Ako se proširila vest o izostalom sastanku, govorio je, ostale grupe će se već pokrenuti za svoj račun. Bojim se da jevreji, jerusalimljani imaju ovde u Pragu silne agente...
Bilo je veče. Snegjeplavičastim tonovima svetlucao. Pri mrač-nom ulazu u jevrejsku četvrt zgurile su se tezge za božični vašar, a u sredini, prekrivena crvenim platnom, neukusna pozornica nekakvog pozorišta lutaka osvetljenog zadimljenim buktinjama. No odmah za-tim se prolazilo ispod jedne četvrtaste kamene arkade i blizu neke bronzane fontane, sa čije konstrukcije su visili ledeni noževi, otvarao se trem ka jednoj drugoj uličici. Lavlje glave na drevnim kapijama držale su "u zubima bronzane alke. Lagani šumovi prenosili su se po ovim zidovima, na čudan način hroptalo je po niskim krovovima, i prenosilo se na oluke. Kuće su odavale nekakav svoj fantomski život, skrivene izabranice gospe... Neki stari zelenaš, umotan u jednu po-habanu dugu odoru, gotovo nas je očešao u prolazu, i učinilo mi se da sam ga čuo kako mrmlja: — Pogledajte kod Atanasijusa Pernata... Di je promrmljao: — Sasvim drugi strah imam od Atanasijusa... I već smo bili u uličici Fabrikanata Zlata...
Na tom mestu, i uši koje više nemam zuje po sećanju ispod po-habane kape, iznenada, u mraku neke neočekivane uličice zaustavio se pred nama neki div, jedna strašna siva kreatura bezličnog izlaza, tela optočenog nekom bronzanom patinom, oslanjajući se na kvrgav spiralni štap od svetlog drveta. Jak miris sandalovine dolazio je od ove pojave. Smrtno sam se uplašio, svom mi se krv sledila pod dejst-vom maðije ovog bića pred sobom. Pa ipak nisam mogao da odvojim pogled od prozirne maglovite kugle koja mu je okruživala ramena, i sa mukom mije polazilo za rukom da primetim groznu njušku egipat-skog ibisa, a iza toga čitavo mnoštvo njuški, inkuba moje mašte i moga sećanja. Okolina ove sablasti koja se isticala u mraku uličice čas se širila a čas skupljala, kao daje kakvo lagano mineralno disanje prožimalo čitavu figuru... I-užasa-na mesto nogu, kad sam ga osmo-trio, video sam na snegu bezoblične patrljke čije se meso, sivo i beskrvno, nabrčkalo kao u nekim koncentričnim oteklinama.
Oh moje užasne uspomene...
— Golem! rekao je Di. Zatim je podigao obe ruke ka nebu, i nje-gova crna odora padala je zajedno sa njegovim širokim rukavima na tlo, kao da stvara nekakav pojas, pupčanu vrpcu između davdušnog položaja njegovih ruku i površine, to jest dubina, zemlje. — Jezebel, Malkut, Smoke Gets in Your Eyes! rekao je. I odjednom Golem se pas-pršio poput zamka od peska pri udaru vetra, bili smo gotovo zaslepl-jeni česticama njegovog tela od gline koje su se poput atoma izdelile u va/.dului, i na kraju smo imali kraj svojih nogu gomilicu nagorelog pepela. Di se n;i|;ho, pretražio po ovom pepelu svojim suvim prstima, i izvukao I/, l.oj;a jedan smoluljak koji ju sakrio u uedra.

I u lom Ireiiul.ku se pojavio i/, šunko jedan stari rabin, sa za rnuflcunoin lierelom koja jo nino^o nalikovala na moju kapu. Dok-344
tor Di, pretpostavljam, rekao je. — Here Comes Everybody, odgovo-rio je ponizno Di, Rabbi Allevi. Kakvo zadovoljstvo da vas vidim... A ovaj: — Da niste možda videli jedno stvorenje koje se mota ovuda?
— Jedno stvorenje? kazao je Di praveći se začuđen. Sa nekak-vim činima? Dođavola Di, rekao je Rabi Levi. To je bio moj Golem.
— Vaš Golem? Ne znam ništa 0 tome.
— Pazite se doktore Di, rekao je sav bled Rabi Alevi. Upuštate se u jednu igru koja je daleko preko vaših mogućnosti.
— Ne znam 0 čemu govorite Rabi Alevi, rekao je Di. Nismo tu da bismo izfabrikovali koju uncu zlata za vašeg cara. Nismo mi treće-razredni negromanti.'
— Vratite mi barem taj smotuljak, zaklinjao je Rabi Alevi.
— Kakav smotuljak? upitao je Di đavolskom bezazlenošću.
— Neka ste prokleti doktore Di, rekao je rabin. A zaista vam kažem da nećete ugledati osvit novog veka. I udaljio se u noći, mrml-jajući zatvorene konsonante bez i jednog vokala. Oh, Jezik Đavolski i Sveti! Di je stajao naslonjen na mokri zid uličice, žut u licu, nako-strešene kose, kao u bodljikavog praseta. — Poznajem Rabi Alevija, rekao je. Umreću5. avgusta 1608., po gregorijanskom kalendaru. Pa dakle Keli, pomozite mi da pretvorim u delo svoj projekat. Vi ćete biti taj koji će ga privesti kraju. Gilding pale streams with heavenlval-chymy, zapamtite. Ja ću to zapamtiti, i Viljem sa mnom, a protiv me-ne. Nije više ništa rekao. Bleda magla koja je češala svoja leđa 0 pro-zorska stakla, žuti dim koji je češao svoja leđa 0 ta stakla, lizala je svojim jezikom svaki kutak večeri. Bili smo sada u nekoj drugoj uličici, beličaste pare izbijale su kroz rešetke prizemnih prozora, kroz koje su se opažala bedna domaćinstva naherenih zidova, u svim ni-jansama sivih tonova... video sam unutra, dok je nasumice silazio priliku jednog starca (stepenice su bile neprirodno ortogonalne) u iz-lizanom redengotu i visokom cilindru. Čak i Di gaje video: — Kaliga-ri! uzviknuo je. I on je ovde, i u kući Madam Sosostris, The Famous Clairvoyante! Moramo brzo da radimo.
Užurbali smo korak i stigli pred vratajednog kućerka, ujednoj uličici sumnjivog osvetljenja, semitski zlokobnog.
Zalupali smo, i vrata su se otvorila kao začarana. Ušli smo uje-dan prostrani salon, ukrašen sedmokrakim svećnjacima, reljefima telragrama, venčićima Davidovih zvezda. Stare violine, čija je boja bila kao na starim slikama, gomilale su se pri ulazu najednom du-načkom stolu. Jedan veliki krokodil visio je, prepariran, sa visokog uvodu ove jazbino, lagano se klateći pri hladnom povetarcu večeri, pri sumornoj svetlosti samo jedne baklje, ili mnogih — ili nijedne. U • hi u, ispred svoje vrsne zaveše ili baldahina, ispod koga se uzdizao je-dan kivol., moleći se na kolenima, neprekidno mrmljajući i bogohu-lnri 72 Hožija Imena, bio je jedan Starac. Znao sam, pod direktnim bl- svof'a Nusa, daje to Hajurih Kuri rat. Za upornog D^ju, rokuuju ovaj, okrećući se i prekidajući mo
345litvu, koga želite? Ličio je na prepariranog oklopnika, iguanu neo-dređene starosti.
— Kunrat, rekao je Di, treći susret nije se odigrao. Kunrat se dade na strašne kletve: — Lapis Exillis I I onda?
— Kunrat, rekao je Di, vi biste mogli da bacite nekakvu udicu i stavite me vezu sa nemačkom templarskom linijom.

— Videćemo, rekao je Kunrat. Mogao bih da zamolim Majera, koji je u dodiru sa tolikim svetom na dvoru. Ali vi ćete mi reći tajnu Devičanskog Mleka, Vrlo Tajanstvene Peći Filozofa.
Di se nasmešio — on božanski osmeh toga Mudraca. Skupio se zatim kao u molitvi i prošaputao poluglasno: — Kada budete želeli da pretvorite i pretopte u vodu ili Devičansko Mleko sublimovanu Živu, pomešajte je sa metalnim listićima u čaši gde je Stvar pažljivo u prah pretvorena, nikada je ne pokrivajte već radite tako da svež vazduh prodre u golu materiju, obezbedite plamen od tri komada uglja, i održavajte ga tokom osam solarnih dana, zatim to sklonite, i dobro istucajte na mermeru sve dok ne postane užasno sitno. Kada ste to uradili stavite materiju u stakleni destilator i destilujte u Marijen-badu, nad jednim velikim kotlom sa vodom, koji je tako postavljen da ne spadne voda ispod dva prsta, ali pustite da tako visi u vazduhu, a istovremeno potpaljujte vatru ispod kade. Tada, i samo tada, premda materija žive ne dodiruje vodu, no nalazeći se u ovom toplom i vlaž-nom stomaku, pretvoriće se u vodu.
— Maestro, rekao je Kunrat pavaši na kolena i ljubeći suvu i prozirnu ruku doktora Dija. Maestro, uradiću tako. A ti ćeš imati ono što želiš. Zapamti ove reci, Ruža i Krst. Čućeš kako se o njima govori.
Di se umotao u svoj ogrtač i iz njega su mu virile samo oči koje su se zlobno caklile. — Hajdemo, Keli, rekao je. Ovaj čovek je sada već naš. A ti Kunrat drži Golema podalje od nas sve do našeg pov-ratka u London. A posle, neka se Prag pretvori u samu buktinju.
Napravio je pokret kao da se udaljuje. Kunrat gaje puzajući ščepao za rub ogrtača: — Doći će možda kod tebe, jednog dana, neki čovek. Želeće da piše o tebi. Budi mu prijatelj.
— Daj mi Vlast, kazao je Di sa nekim neopisivim izrazom na mrašavom licu, i njena sudbina biće zagarantovana.
Izašli smo. Na Atlantiku je po barometru jedan minimum po-kazivao u pravcu istoka nasuprot čitavom maksimumu koji se nadvi-jao nad Rusijom.
— Hajdemo u Moskvu, rekao sam mu.
— Ne, rekao je, vraćamo se u London.
— U Moskvu, u Moskvu, mrmljao sam pomahnitalo. Znao si dobro, Keli, da tamo nećeš nikada otići. Očekivala te je Kula.
Vratili smo se u London. Doktor Di jo nikao: Onipo-kuSovujii (lu Hodu do lUiSonja pm iuis. Koii, napisaćoš za Vili-jonui noSl.o sa... sa đavolskim insinuacijama na njih. Đavolom o|>s<(diiut,, l,o stini i uiudio, ti zatim jo Viljnm
I4U
upropastio tekst i preneo sve iz Praga u Veneciju. Dija je pot-puno obuzeo bes. Ali bledi, ulizica Viljem osećao se zaštićen od svoje kraljevske konkubine. Ni to mu nije bilo dovoljno. Kako sam mu ja, postepeno, davao svoje najbolje sonete, tražio mi je upravo takve sa bestidnim pogledom Njenim, Tvojim, my Dark Lady. Kakva grozota osetiti tvoje ime na usnama bednika (nisam znao da ju je, kao dvostruka žrtva i dvojnik tražio za Bekona). — Dosta, rekao sam mu. Umoran sam da gradim u senci tvoje slave. Piši ti za sebe.
— Ne mogu, odgovorio mije, sa pogledom nekoga koje video Duha. On mi to ne dopušta.
— Ko, Di?

— Ne, Verulamije. Zar nisi primetio daje već sada on taj koji drži konce igre u svojim rukama? Primorava me da pišem dela koja kasnije on veliča kao svoja. Shvataš Keli, ja sam pravi Bekon, a potonji to neće znati. Ah parazit! Kako mrzim tu napast!
— Bekon je jedan bednik, ali ima talenta, rekao sam. Zašto ne piše svojom rukom? Nisam znao da on za to nema vremena. Toga smo po-stali svestni kada je godinama kasnije Nemačka bila obuzeta ludilom društva Ruže i Krsta. Tada, sakupljajući rasute znake, reci koje su mu se omakle teškom mukom, shvatio sam daje autor manifesta društva Ruže i Krsta bio on. On je pisao pod lažnim imenom Johana Valentina Andrea! Tada nisam shvatao za koga piše Andrea, ali sada, iz mraka ove samice u kojoj venem, daleko lucidniji od don Isidora Paro-dija, sada znam. To mije rekao Suapeš, moj zatvorski drug, jedan bivši templarski Portugalac: — Andrea je pisao jedan viteški roman za nekog Španca koji je u međuvremenu ležao u jednom drugom zatvoru. Ne znam zašto, ali projekat je služio besramnom Bekonu, koji će ući u istoriju kao tajanst-veni autor avantura viteza od La Manče, i koji je tražio od Andrea da mu napiše delo za koje bi se on kasnije predstavio kao pravi skrivenu autor, kako bi mogao da u senci (ali zašto, ali zašto?) uživa u nečijem tuđem trijumfu.
Pravim digresiju, sada kada mi je hladno u ovoj sa-mici i boli me palac. Upravo sastavljam, pod bledim svetlom jednog kandila koje dogoreva, poslednja dela koja će ići pod imenom Viljem.
Doktor Di je umro, mrmljajući Svetlosti, više Svetlosti, i tražeći čačkalicu. Zatim je kazao: Oualis ArtifexPereo! Dao je da f,a ubiju Bekon. Već godinama, pre nego je kraljica iščezla, rasl.avivši sn i od srca i od pameti, Verulamije ju je zaveo na neki način. Tuda je voć bila oronula u licu i bila je svcdnnii na jodnu skolnl.. Njena so hrana svola na jedan beli hliipcio i supu od cikorijo. Sačuvala jo uz sobo jedan mač i u 347trenutcima besa zabadavala bi njime energično u zavese i damaste koji su pokrivali zidove njenog prebivališta. (A uko-liko je neko stajao u pozadini i prisluškivao? Ili kakav miš, kakav miš? Dobra ideja stari Keli, trebalo bi da mije zapiše-te.) Postoje stara došla do tog stanja, Bekonu je bilo lako da je uveri kako je on Viljem, njeno kopile — bacajući joj se na kolena, nje sad već slepe, pokriven ovnujskom kožom. Zlatno Runo! Kazali su da cilja na presto, no znao sam da on želi nešto sasvim drugo, kontrolu nad Planom. Tada je i postao vikont od Sent Albana. A, kako se osetio snažnim, uklonio je Dija.
Kraljica je mrtva, živeo kralj... sada sam tu već bio ne-poželjni svedok. Naveo me je u zasedu, jedne večeri u kojoj bi Dark Lady konačno bila moja, i dok je zagrljena igrala sa mnom, gubeći se pod kontrolom trava koje donose vizije, ona večna Premudrost, sa svojim naboranim licem stare koze... I ušao je sa naoružanom grupicom, dao je da mi pokriju oči maramicom, u trenutku sam shvatio: vitriol! A kako se sme-jala, Ona, kako si se smejala ti, Pin Bali Lady — oh maiden virtue rudelv strumpeted, oh gilded honor shamefullv mis-plac'd! — dok te je on dodririvao svojim okrutnim rukama, a ti ga nazivala Sajmonom, i ljubila mu opaki ožiljak...
U Kuli, u Kuli, smejao se Verulamije. I otada ja tu ležim, sa ovom ljudskom larvom koja se naziva Soapes, a tamničari me poznaju samo kao Džima od Konoplje. Studi-rao sam temeljno, i sa žarkim pregnućem, filosofiju, prava i medicinu, i nažalost takođe teologiju. I eto me ovde, sirota budala, a utr liko pre što sve to znam.
Kroz jedan prozorčić bio sam svedok kraljvske svadbe, sa vitezovima od crvenog krsta čiji bi konji poigra-vali na zvuk truba. Trebalo je da ja budem tamo i sviram trubu,

Čečilija je to znala, i ponovo mije oteta nagrada, cilj. Svirao je Viljem. Ja sam pisao u senci, za njega.
— Reći ći ti kako da se osvetiš, šaputao mije Suapeš, i toga dana se izdao za ono stoje zaista bio, nekakav bonapar-tistički monah, vekovima zakopan u ovoj samici.
— Hoćeš li izaći odavde? upitao sam ga.
— If... započeo je sa odgovorom. Alije zatim ućutao. Lupkajući kašikom po zidu, u jednom tajanstvenom alfabetu za koji mi je poverio da gaje prihvatio od Tritemija, počeo je da pronosi poruke nekome u ćeliji pored. Grofu od Monsalva-ta.
l'rofilo su }',o(liii(!. SnapeS nikada nije prestao da lupka po zidu. Suda zinuti zii kof.n i Iz kojih rn/logn. Zove se Noffo Ddi (iinIikI kukvn !,<> lajaiifilvonii knlinlti Dol I Dl zvučo tako
346
slično? Koje prijavio Templare?). Dei je, po uputstvima Sua-peša, prijavio Bekona. Staje rekao to ne znam, ali ima već dosta kako je Verulamije bačen u tamnicu. Optužen za sodo-miju, jer, kazali su (uzdrhtim na pomisao da je istina), ti, Dark Ledy, Crna Devica druida i Templara, drugo nisi ni bila, drugo i nisi do večna androgina, koja je izašla iz čijih učenih ruku, iz čijih? Sada, sada znam, tvoga ljubavnika, grofa od Sen Žermena! Ali koje Sen Žermen ako ne sam Be-kon (koliko stvari zna Suapeš, taj mračni hramovnik sa to-liko života...)?
Verulamije je izašao iz zatvora, povratio je pomoću magije naklonost monarha. Sada, kaže mi Viljem, provodi noći duž Temze, u Piladovom Pabu, kako bi se igrao sa tom čudnom spravom, koju mu je izmislio neki Nolano koga je on potom dao da spale na užasan način u Rimu, pošto gaje prvo dovukao u London kako bi shvatio njegovu tajnu, jednu astralnu mašinu, koja guta besmislene putanje, koju je on per infiniti et universi mondi, usled blistanja anđeoskih svet-losti, dajući besramne udarce trijumfujuće životinje svojim pubisom po ležištu, oponašajući doživljaje nebeskih tela u obitavalištu Dekana i shvatajući poslednje tajne njenog veli-kog obnavljanja, i samu tajnu Nove Atlantide, nazvao Gotli-bovom, parodirajući sveti jezik Manifesta pripisanih Andre-ji... Ah! uzvikujem (s'ecria-t-il), sada već očevidno svestan, ali prekasno i uzalud, dok mi srce uočljivo lupa pod čipkama korseta: eto zašto mije oteo trubu, amajliju, talisman, kos-mičku vezu koja može da upravlja demonima. Šta će to ko-vati u svojoj Solomonovoj Kući? Prekasno je, ponavljam, već mu je pruženo previše vlasti.
Kažu daje Bekon mrtav. Suapeš me uverava da to nije istina. Niko mu nije video leš. Živi pod lažnim imenom kod landgrafa od Hesea, već uveden u najveće misterije, pa dakle besmrtan, spreman da nastavi svoju mračnu bitku radi trijumfa Plana, u njegovo ime i pod njegovom kontro-lom.
Posle te eventualne smrti posetio me je Viljem, sa oba-veznim osmehom hipokrite, tako da rešetke nisu uspele da me sakriju. Zapitao me je zašto sam mu u sonetu 111 pisao o izvesnom Bojadžiji, naveo mije stih: To What it, works in Like the Dver's Hand...
— Ja uopšte nisam napisao te reci, kazao sam mu. A bilo je istina... Jasno je, umetnuo ih je Bekon, pre nego stoje nestao, ne bi li bucio ktikav l..'ij;inst.vi!iii znak onima koji će kasnije morati tiu primaju Nen Zrnuorm od dvorca do dvorcu, kao stručnjaka zubojiulisunjo... Verujomdaće u bu
349dućnosti nastojati da uveri kako je on napisao Viljemova de-la. Koliko sve postaje očito, kada se gleda iz tame jedne sami-ce.

VVhere Art Thou, Muse, That Thou Forget'st So Long? Osećam se umoran, bolestan. Viljem očekuje od mene novi materijal za svoje odrpane klovneraje tamo u Globu. Suapeš upravo piše. Gledam preko njegovih ramena. Skicira neku nerazumljivu poruku: Rivverrun, past Eve and Adam's... Skriva taj list, gleda me, vidi da sam bleđi od Sa-blasti, čita mi u očima Smrt. Šapuće mi: — Odmori se. Ne boj se. Pisaću ja za tebe. I tako upravo izrađuje, masku jedne maske. Ja polako venem, a on mi otima i poslednju svetlost, onu koja pripada tami.

_____

IM)

74

Iako je u pitanju dobra volja, ipak se njegov duh i propo-vedi nameću kao očigledne đavolske obmane... Ove su u stanju da prevare mnoge znatiželjne ličnosti i da izazovu veliku štetu i skandal u crkvi Gospoda Boga Našega. (Gledište o Gijomu Postelu koje su Ignaciju od Lojole pos-lali oci isusovci Salmeron, LustiUgoleto, 10. maja 1545)

Belbo nam je hladno ispričao koliko je maštao, ne čitajućinam svoje stranice, i odbacujući sve ono lične prirode. Čak nas je doveo do uverenja da mu je Abulafija pružio ove kombinacije. To daje Bekon autor manifesta društva Ruže i Krsta naišao sam već da se govori tu i tamo. No jedna napomena me je potrefila: to daje Bekon bio vikont od Sent Albana.

Štošta mi se muvalo po glavi, štošta stoje bilo u dobroj vezi sa mojom starom tezom. Proveo sam sledeću noć preturajući po svojoj kartoteci. — Gospodo, rekao sam sledećeg jutra nekakvim svečanim tonom svojim saučesnicima, — ne možemo da izmišljamo veze. One postoje. Kada 1164. sveti Bernar pokreće ideju jednog sabora u Troaju kako bi Templarima obezbedio legitimitet, među onima koji su na sebe preuzeli teret organizacije poduhvata nalazi se starešina Sent Albana, koji između ostalog nosi ime prvog engleskog mučenika, evangelizatora britanskih otoka, rođenog upravo u Verulamu, kojije bio Bekonov feud. Sent Albano, keltskog i bez sumnje druidskog ka-raktera, iniciran kao i sveti Bernar.

— To nije dovoljno, rekao je Belbo.

— Sačekajte. Ovaj starešina Sent Albana je iguman Sen-Mar-ten-de-Šana, onog manastira gde će biti smeštena Umetničko-Zanat-ska Škola!

Belbo je reagovao. — Zaboga!

— Ne samo to, dodao sam — već je Škola bila zamišljena u počast Bekona. 23. brimera III godine Konvent ovlašćuje svoj Komi-tet za Narodnu prosvetu da pusti u štampu Bekonova sabrana dela. A 18. vendemijera iste godine sam Konvent izglasava nekakav zakon kako bi se izgradila jedna kuća nauke i tehnike akoja bi imala za cilj đii oponaša onu ideju Kuće Solomonove o kojoj govori Bekon u Novoj Allantidi, a upravo kao mesto na kome bi se sakupili svi tehnički pro-nnlasci čovečanstva.

1 onda? upitao je Diotalevi.

Stvar je u tome da u Školi postoji Klatno, rekao je Belbo. A po Diotnlovijovom robovanju shvatio sam da gaje Belbo ostavio po »truni svojih razmišljanja o Fukoovom klatnu.

Samo polnko, kuzuo sam. Klatno će biti izmišljeno i po-Ntnvljouo u prošlom voku. Zu sudu ga preskočimo.

Dii);.i |McіskočinioV ruknu jo Molbo. Ali zar nikada niste ? i 11 ijorc if, I i l-.k 11 Momidu Džona U\]n, talisman koji bi

361trebalo da sakupi čitavo znanje u kosmosu? Zar ne liči na jedno klat-no?

— U redu, rekao sam, — dopustimo daje moguće uspostaviti nekakvu vezu između ovih dveju činjenica. Ali kako doći od Sent Al- ? bana do Klatna?
Saznao sam to nedugo potom.
— Dakle, starešina Sent Albana je iguman Sen-Marten— de-Šana, koji otuda postaje nekakav filo-templarski centar. Bekon, preko svoga feuda, uspostavlja inicijacijsku vezu sa druidima sled- ' benicima svetog Albana. Slušajte sada: dok Bekon započinje svoju karijeru u Engleskoj, sopstvenu završava u Francuskoj Gijom Postel.
(Zapazio sam jedan neprimetan grč na Belbovom licu, prisetio sam se dijaloga na Rikardovoj izložbi, Postel gaje podsećao na onoga koji mu je idealiter oteo Lorencu. No bilo je to samo za trenutak.)
— Postel izučava hebrejski, nastoji da pokaže kako je zajed-nička matrica za sve jezike, prevodi Žohar i Bahir, u dodiruje sa ka-balistima, izbacuje jedan projekat sveopšteg mira blizak onome kod nemačkih rozenkrojcerovskih grupa, nastoji da ubedi francuskog kralja u nekakav savez sa sultanom, posećuje Grčku, Siriju, Malu Aziju, izučava arapski, jednom rečju ponavlja ceo put Kristijana Ro-zenkrojca. I nije slučajno što potpisuje neke spise imenom Rosisper-gius, onaj koji rosu prska. A Gasendi u svom Examen Philosophiae Fluddanae kazuje da Rozenkrojc ne dolazi od rosa već od ros, rosa. U jednom svom rukopisu govori o nekakvoj tajni koju treba čuvati dok ne dođe vreme pa kaže: »Zato što se biseri ne bacaju u svinje.« A znate li gde se pojavljuje taj navod iz jevanđelja? Na naslovnoj stranici Al-kemijskog Venčanja. A otac Marino Marsen, pri razobličavanju ro-zenkrojcera Flada, kazuje daje istoga kova kao i onaj veliki ateista Postel. Sa druge strane izgleda da su se Di i Postel susreli 1550, a pri tom još uvek nisu znali, i neće biti u mogućnosti da saznaju za još sle-dećih trideset godina, da su oni ta dva velika majstora Plana čiji je susret određen za 1584. Sada Postel izjavljuje, slušajte, slušajte, da utoliko što je direktni potomak najstarijeg Nojevog sina, a budući da j(i Noj« osnivač keltskog plemena pa otuda i civilizacije druida, Fran-cuski je kralj jedini zakoniti pretendent na titulu Kralja Sveta. Baš tako, Kralj Sv<M.a i/. Af;arl.c\ ali to izjavljuju tri voka unapred. Pustimo oinjonicu da :;o zaljub^jujo u jodnu mat.mku, .Jounu, i smutra je za ho&iumku l'i inuidroHt, covoku nisu moralo da budu baS svo vijuge na umni u |)i)l)io ohi iitiino |)U?,i\ju (111 jd imao mo<':ii<HHi|)i'ljuU)lj(), dolini
sali su ga kao pseto, mrsko čudovište, kloaku svih jeresi, opsednutog čitavom legijom demona. Pa ipak, uz sav skandal sa Joanom, Inkvi-zicija ga ne smatra zajeretika, već kaže daje amens, recimo malo ća-knut. To jest, niko se ne usuđuje se da uništi ovog čovekajer se zna da je glasnogovornik nekakve dovoljno moćne grupe. Upozoravam Dio-talevija na činjenicu da Postel takođe putuje na istok i daje savreme-nik Isaka Lurije, pa iz toga izvuci određene zaključke. Lepo, 1564. (u godini kada Di piše Hijeroglifske Monade) Postel porekne svoje jeresi i povuče se... pogađate li gde? U manastir Sen-Marten-de-Sanl Šta očekuje? Očito čeka 1584.
— Očito, potvrdio je Diotalevi.
Nastavio sam: — Jesmo li sada shvatili? Postelje veliki maj-stor francuskog jezgra, koji čeka vezu sa engleskom grupom. No umire 1581., tri godine pre susreta. Iz toga zaključci: prvo, nezgoda u 1584. se događa zato što u pravom trenutku nedostaje jedna mudra glava kao stoje bila Postelova, koja bi bila u stanju da shvati šta se sve dešava unutar zbrke sa kalendarima; drugo, Sen-Marten je bio jedno mesto na kome su Templari

oduvek bili kod kuće i na koje se prebacio u očekivanju baš čovek kome je zadatak da uspostavi treću vezu. Sen-Marten-de-Šan je bio to Sklonište!
— Sve se slaže kao u kakvom mozaiku.
— Sada me pratite. U vreme izostalog sastanka Bekon ima samo dvadeset godina. Ali 1621. postaje vikont od Sent Albana. Šta nalazi u nasleđenim posedima? Tajnu? Stoji da gaje baš te godine neko optužio za korupciju i dao da ga zatvore za neko vreme u tamni-cu. Bekon je bio pronašao nešto što izaziva strah. Kod koga? Alije bez sumnje u to vreme kada Bekon shvata daje Sen-Marten pod kontro-lom, i dolazi na ideju da tamo dole ostvari svoju Kuću Solomonovu, laboratoriju u kojoj je moguće doći, eksperimentalnim putem, do otk-rića tajne.
— Ali, upitao je Diotalevi, — šta bismo mogli da pronađemo što dovodi u vezu Bekonove naslednike sa revolucionarnim grupama sa kraja osamnaestog veka.
— To bi bila valjda masonerija? rekao je Belbo.
— Sjajna ideja. Napokon sugerisao nam ju je Alje one večeri u zamku. — Trebalo bi rekonstruisati događaje. Šta se tačno do-godilo u tim sredinama?
35375
Večnom snu... ne bi se oduprli dakle oni koji su u životu već umeli da usredsrede svoju savest prema visokom me-rilu. Posvećeni, Sledbenici, stoje na ivici takvog puta. Sledstveno sećanju, anamnezi, prema Plutarhovom iz-razu, oni postaju slobodni, kreću se bez obaveza, okrun-jeni slave »misterije« i vide na zemlji gomilu onih koji nisu posvećeni i koji nisu »čisti« da se sabiju i zgure u blatu i ta-mi.
(Julius Evola, Hermetička tradicija, Rim, Edicioni Medi-teranee, 1971, str. 111)
Sa pravom odvažnošću predložio sam sebe za jednu brzu i tačnu istragu. Našao sam se do guše u knjigama koje obuhvataju istorijske studije i hermetička trabunjanja, a da nisam mogao lako da razlučim verodostojne podatke od onih koji su puki proizvod mašte. Radio sam kao mašina tokom čitave nedelje a pri kraju sam odlučio da napravim jednu gotovo nesvatljivu listu sekti, loža, kružoka. Nije da nisam imao određenu strepnju dok sam je pravio, kada sam nala-zio poznata imena za koja nisam očekivao da ih zateknem u takvom društvu, i hronološke coincidencije za koje mi se učinilo zanimljivim da ih zabeležim. Pokazao sam taj dokumenat dvojici svojih saučesni-ka.
1645. London: Ašmol osniva Koledž Nevidljivih, rozenkrojcerovske inspiracije.
1662. Iz Koledža Nevidljivih rađa se Kraljevsko Društvo, a iz Kral-jevskog društva, kao što svi znaju, Masonerija.
1666. Pariz: Akademija Nauka.
1707. Rađa se Klod-Luj-de Sen Žermen, ukoliko se uistinu rodio.
1717. Stvaranje jedne Velike Londonske Lože.
1721. Anderson sastavlja Konstituciju engleske masonerije. Inici-ran u Londonu, Petar Veliki osniva jednu ložu u Rusiji.
1730. Monteskije na prolazu u Londonu biva posvećen.
1737. Remzi potvrđuje templarsko poreklo masonerije. Izvor Škot-skog Obreda, otada pa na dalje u borbi sa Velikom London-skom Ložom.
1738. Fridrih, tada princ naslednik Pruske, biva posvećen. Biće zaš-titnik enciklopedista.
1740. Nastaju negde tih godina u Francuskoj različite lože: Odani Škoti iz Tuluza, Suvereni Visoki Savet, Majka škotske Velikog Globusa Francuske, Kolež Uzvišenih Prinčeva Kraljevske Tajne! Borđou, Dvor Suverena Zupovednika Templuma iz

Kaikasona, I'iladoUi iz Nnrhouo, /.bor Ruže i Krsta iz Monpe-lijiui, Uzvišeni Izabranici Islino...
174.1 l'ivo javni) pojavljivanju f.nila od Snu 2ermoiia. U Llonu se
3B4
rađa stepen Viteza Kadoš, koji treba da osveti Templare.
1753. Vijermoz utemeljuje ložu Savršenog Prijateljstva.
1754. Martin de Paskvali utemeljuje Hram Izabranika Koena (ili to možda čini 1760).
1756. Baron fon Hunt osniva Strogi Templarski Propis. Neko govori kako je nastala na podsticaj Fridriha II Pruskog. Tu se po prvi put govori o Nepoznatim Velikodostojnicima. Neko insinuira da su Nepoznati Velikodostojnici Fridrih i Volter.
1758. Stiže u Pariz Sen Žermen i nudi svoje usluge kralju kao he-mičar stručnjak za boje. Posećuje i Pompaduru.
1759. Izgleda daje obrazovan nekakav Savet Imperatora Istoka i Zapada koji je tri godine kasnije po svoj prilici sastavio Kon-stituciju i odredbe iz Bordoa odakle verovatno vuče poreklo Drevni i Priznati Škotski Obred (koji se ipak ne pojavljuje zva-nično do 1801). Tipično za škotski obred biće umnožavanje drugih stepena sve do 33.-eg.
1760. Sen Žermen je u sumnjivoj diplomatskoj misiji u Holandiji. Mora da beži, biva uhapšen u Londonu a zatim ponovo puš-ten. Don Perneti osniva Iluminate iz Avinjona. Martin de Paskvali osniva Vitezove Masone Izabranike Univerzuma.
1762. Sen Žermen u Rusiji.
1763. Kazanova sreće Sen Žermena u Belgiji: izdaje se za de Sir-mona, i pretvara nekakvu monetu u zlato.
Vijermoz osniva Suvereni Zbor Vitezova Crnog Orla Ruže i Kr-sta.
17BB, Vijermoz ulazi u de Paskvalijeve Izabranike Koena. Štampa se apokrif u Jerusalimu Najtajanstvenije misterije visokih stepena objavljene masonerije, ili pravo društvo Ruže i Krsta: tu se kazuje daje loža društva Ruže i Krsta na planini Here-don, na šezdeset milja od Edimburga. Paskvali susreće Luj Klod de Sen Martena, koji će postati poznat kao Nepoznati Fi-lozof. Don Perneti postaje bibliotekar pruskog kralja.
1771. Vojvoda od Šartra, poznat kasnije kao Filip Izjednačitelj, po-staje veliki majstor Gran Orijenta, zatim Grand Orijenta Francuske, i nastoji da ujedini sve lože. Otpor od strane loža škotskog obreda.
1772. l'uskvali odlazi za Santo Domingo a Vijermoz i San Marten os-nivaju jedan Suvereni Tribunal koji će zatim postati Velika Loža Škotske.
|74. Son Marton se povlači kako bi postao Nepoznati Filozof a je-dan dologat Strogog Templarskog Propisa odlazi na prego-vor« sa Vijermozom. Iz toga se rađa jedan Škotski Direktori-juni Provincije Alvernija. Iz Direktorijuma Alvernije rodice se Prourinlriii školski Obred.
|?W, Hun Zoniiini, pod imenom grofa Veldona, predstavlja hemij-Nkti prnjukUi Kridrihu II. Hada sti DruStvo Kilutota kako bi objedinilo sve hermetičare.
355Loža Devet Sestara: u nju se uključuju Giloten i Kabani, Vol-ter i Franklin. Vajshaupt osniva Iluminate Bavarske. Po ne-kima posvećen je od nekog danskog trgovca, Kelmera, pov-ratnika iz Egipta, koji izgleda daje bio tajanstveni Altotas uči-telj Kaljostra.
1778. San Žermen se u Berlinu sreće sa Don Pernetijem. Vijermoz osniva Red Vitezova Dobrotvora od Svetog Grada. Strogi Templarski Propis se dogovara sa Gran Orijentom budući da biva prihvaćen Preuređeni Škotski Obred.
1782. Veliki zbor svih inicijatičkih loža u Vilhelmsbatu.

1783. Markiz Tome utemeljuje Obred Svedenborja.
1784. San Žermen smatra se daje umro dok je u službi landgrafa od Hesea uređivao jednu fabriku boja.
1785. Kaljostro osniva Obred Memfisa, koji će postati Obred Drevni i Primitivni Memfis-Mišraim i koji će povećati broj ostalih ste-pena sve do tamo devedesetog. Izbija, izveden od Kaljostra, skandal sa Kraljičinom Ogrli-com. Dima ga opisuje kao jednu masonsku zaveru radi disk-reditovanja monarhije. Biva ukinut red Iluminata Bavarske, pod sumnjom za revolucionarnu zaveru. Mirabo biva posvećen od Iluminata Bavarske u Berlinu. Po-javljuje se u Londonu jedan rozenkrojcerovski manifest pripi-san Kaljostru. Mirabo piše jedno pismo Kaljostru i Lavateru. Postoji oko sedamstotina loža u Francuskoj. Biva objavljena Dopuna od Vajshaupta koja iscrtava dijagram jednog tajnog društva čiji svaki sledbenik treba da zna samo za vlastitog ne-posredno pretpostavljenog. Počinje Francuska Revolucija. Kriza loža u Francuskoj. Osmog vendemijera deputat Gregoar predstavlja u Konventu projekat jednog Muzeja Nauke i Tehnike. Biće smešten u Sen-Marten-de-Šanu 1799., na zahtev Saveta Njih Petstoti-
na.
Vojvoda od Brunsvika poziva lože na raspuštanje budući da ih
je jedna otrovna prevratnička sekta sve već iskvarila.
1798. Hapšenje Kaljostra u Rimu.
1801. U Čarlstonu je proglašeno zvanično osnivanje Drevnog i Priz-natog Škotskog Obreda, sa 33 stepena.
1824. Dokument bečkog dvora francuskoj vladi: optužuju se tajna udruženja poput Osloboðenih, Nezavisnih, Visokog Prometa
Karbonara.
1H35. Kabalista Etinger kazuje da je sreo Sen Žermena u Parizu.
I B46. Bečki pisac Franc Grafer objavljuje okolnosti jednog susreta između njepovog brata i Sen Žermena negde između 1788. i 1790.; S(!ii /.ormen prima pusutioca listajući jednu knjigu Pa
rucol/.iisii.
1864. Bakuiijin osniva Soc^jiildiHiiokrulski savez inspirisan, po ne-kima, I liimiinitima Bavarsku,
366
y
1786.
1787.
1789. 1794.
1865.
1875.
1877.
1879. IH80.
1884. IH88.
I HtK),

OsnivanjelRozenkrojcerskog Društva Engleske (po drugim iz-vorima, 18(K)7iii 1867.). Njemu pripada Balver-Liton, autor rozenkrojcerskog romana Zanoni.

Jelena Petrovna Blavacki osniva Teozofsko Društvo. Izlazi Razotkrivena Izida. Baron Spedalijeri proglašava daje član Velike Lože Braće Samotnika Montanara, SvetliBrat Obnovl-jenog i Drevnog Reda Manihejaca i Visoki Iluminat Martini-sta.
Madam Blavacki o teozofskoj ulozi Sen Žermena. Među nje-gove inkarnacije spadali su Rodžer i Frensis Bejkon, Rozenk-rojc, Proklo, sen Albano. Gran Orijent Francuske odbacuje pozivanje na Velikog Arhitektu Svemira i proglašava potpunu slobodu savesti. Prekida veze sa Velikom Ložom Engleske, i postaje odlučno laički i radikalan. Osnivanje Rozenkrojcerovskog Društva u SAD. Započinje aktivnost Sen-Iv d'Alvejdra. Leopold Engler reor-ganizuje Iluminate Bavarske.
.Lay_XIll enciklikom Humanum Genus osuđuje_masqneriju. Katolici je masovno napuštaju a racionalisti se za nju otimaju. Stanislas de Guajta osniva Kabalistički Red Ruže i Krsta. Os-nivanje u Engleskoj Hermetičkog Reda Zlatnog Svanuća. Je-danaest stepena od neofita do Ipsisimusa. Njihov imperator je MekGregor Meters. Njegova sestra udaje se za Bergsona. Jozefin Pelada napušta Guajta i osniva Katoličku Ružu i Krst Templuma i Grala, proglasivši se za Sar Merodaka. Spor iz-nuidu Guajtinih i Žozefininih rozenkrojcera zvaće se rat dveju ruža.
AlisLer Krouli iniciran u Zlatno svanuće. Osnovaće potom red Toleme za svoj račun. Iz Zlatnog Svanuća raða se Jutarnja Zvezda, pod koju stupa Jojts.
U Americi Spenser Luis »oživljava« Drevni Mistički Red Ruže i Krsta a 1916. izvodi sa uspehom u jednom hotelu pretvaranje nokog komada cinka u zlato.
Maks Hajdel osniva Rozenkrojcerovsko Bratstvo. Slede bez određenih datuma Rozenkrojcerovski Lektorijum, Starija Braću Ruže i Krsta, Bratstvo Hermetičara, Templum Ruže i Krsta.
Ani Besan, učenica Blavacke, osniva u Londonu red Tem-plurnu Ruže i Krsta.
19 IH. Rada se u Nemačkoj Društvo Tule. Ruda no u Francuskoj Veliko Starešinstvo Galije. U »Sve-Nkiima stožernog bratstva«, Enriko Kontardi — Rodio govori o Jodnoj pusuti koju mu je načinio Sen Žermen.
Sl,n l.o svu znuči? upitao je Diotalevi. - Nfi pitajte to mene. Hteli ste podatke? Eto ih. Drugo ne
357— Trebalo bi potražiti savet od Aljea. Kladim se da ni on ne poznaje sve ove organizacije.
— Ni govora, to je njegov hlebac. No možemo da ga stavimo na probu Dodajmo neku sektu koja i ne postoji. Nedavno osnovanu.
Ponovo mije došlo u glavu čudno pitanje De Anðelisa, ako sam dobro čuo govorilo je o Tresu. Pa sam rekao: — Tres.
— A šta je to? upitao je Belbo.
— Ako postoji taj akrostih tu mora da stoji podtekst, rekao je Diotalevi, - inače moji rabini ne bi mogli da upražnjavaju Notari-kon. Da vidimo... Templi Resurgentes Equites Svnarcnici. Jel se
slaže? . ..
Ime nam se dopalo, dopisali smo ga ispod spiska ove liste.
— Uz sve ovo kružoke, izmisliti još koji nije bilo tek tako, govo-rio je Diotalevi, koga je spopala uobraženost.
9HR
76

Ukoliko se potom radi o tome da se prostom rečju definiše pretežni karakter francuske masonerije XVIII-og veka, samo bijedna bila zaista primerena: diletantizam. (Rene L. Forestije, Templarsko i Okultističko Slobodno-Zi-darstvo, Pariz, Obije, 1970, 2)
Sledeće večeri pozvali smo Aljea da svrati kod Pilada. Koliko god da su se novi posetioci ovog bara vratili sakou i kravati, prisustvo našeg gosta, sa njegovim prugastim teget odelom i besprekornom košuljom, kravatom koja je pričvršćena zlatnom iglom, izazvalo je dovljno senzacije. Srećom oko šest uveče Pilad je bio dosta prazan. Alje je zbunio Pilada poručivši neki izvrstan konjak. Bilo gaje, pri-rodno, no šepurio se na polici iza pocinkovanog šanka, nedirnut, možda već godinama.
Alje je govorio posmatrajući tečnost prema svetlu, da bije po-tom zagrejao rukama, pokazujući pritom dva zlatna dugmeta na manžetnama izrađena u nenametljivom egipatskom stilu.
Pokazali smo mu listu, govoreći kako smo je izvukli iz kucanih materijala onih ðavoljih slugu.
— Da su Templari bili povezani sa drevnim ložama majstora zidara koje su se oformile tokom građenja Solomonovog Hrama, to je neosporno. Kao što je jasno da će se otada ti drugovi pozivati na žrtvu arhitekte Hrama, Hirama, žrtvu jednog tajanstvenog ubistva, i da će se zalagati za njegovu~bsvetu. Nakon progona mnogi od vitezova Hrama svakako će se sliti u ona bratstva zanatlija, spajajući mito os-veti Hirama sa onim o osveti Žaka de Moleja. U osamnaestom veku u Londonu su postojale lože pravih pravcatih zidara, takozvane opera-tivne lože, ali postepeno su neki zaludni plemići, premda vrlo uvaženi, privučeni ovim tradicionalnim obredima, gotovo utrkivali ko će pre da se učlani. Tako se operativna masonerija, povest pravih zidara, pretvorila u spekulativnu masoneriju, povest onih simbolič-nih masona. Utoj klimiizvestniDezagilije, popularizatorNjutna, ost-varuje uticaj na jednog protestantskog pastora, Andersona, koji sa-stavlja odredbe za jednu ložu Braće Zidara, deističke inspiracije, i počinje da govori o masonskim bratstvima kao o esnafima koji potiču joS liinio od pre četiri hiljade godina, od osnivača Solomonovog Hra-mu, To je razlog masonske maskarade, kecelje, šestara, čekića. Ali moiuln baš /.bog toga masonerija postaje u modi, privlači plemstvo, zlmj.« genealoških stabala koja daje da se naslute, ali još više se do-pada fjnidnnst.vu, koje; ne samo da može da se poveže naravnoj nozi 1 nm plemstvom već, sa punim pravom može da nosi i mač sa sobom. Hiniti modernoj! svela koji se rada, plemići imaju potrebu za jednom j medinom K<le l)i .stupali u dodirsa novim proizvoðačima kapitala, ovi ^l U'elia tu da imamo u vidu traže legitimitet.
Nii i'iin se dii Templari kasnije izlaze na površinu.
359— Onaj koji prvi uspostavlja direktnu vezu sa Templarima je Remzi, o kome pak radije ne bih govorio. Ja sumnjam daje inspirisan isusovcima. Njegova propoved je ona iz koje se rađa škotsko krilo masonjerije.
— Škotsko u kom smislu?
— Škotski obred je francusko-nemački izum. Londonska ma-sonerija je uspostavila tri stepena šegrta, saradnika i majstora. Škot-ska masonerija umnožava stepene, jer umnožavanje stepena znači umnožavanje nivoa posvećenja i tajni... Francuzi, koji su po prirodi lakomisleni, od toga gube glavu...
— Ali kakava tajna je u pitanju?
— Nikakva, to je očito. Daje tu bilo kakve tajne — to jest da su je ovi posedovali — sva njena usloženost bi opravdala usložnjenost stepena inicijacije. Remzi naprotiv umnožava

stepene ne bi li uverio da poseduje kakvu tajnu. Možete li i zamisliti uzbuđenje sposobnih trgovaca koji su konačno mogli da postanu predvodnici jedne osve-te...
Alje je bio pravi fenomen za masonsko rekla-kazala. A govo-reći, u svom stilu, polako bi prelazio na pozivanje u prvom licu. — U to vreme su se u Francuskoj već pisali kupleti na novu Framasonsku modu, lože su se umnožavale i u tom su se krugu kretali monsinjori, kaluđeri, markzi i krčmari, a članovi kraljevske kuće postajali su ve-liki majstori. U Strogi Templarski Propis one propalice od fon Hunta ulazili su Gete, Lesing, Mocart, Volter, nicale su lože među militari-' stima, u regimentama se kovala zavera za osvetu Hirama i raspravl-jalo se o predstojećoj revoluciji. A za druge masonerija je predstavl-jala društvo za razonodu, nekakav klub, jedan statusni simvol. Tu je bilo svačega, Kaljostro, Mesner, Kazanova, baron od Holbaha, d'A-lamber... Enciklopedisti i alhemičari, libertini i hermetičan. A moglo se videti upravo pred izbijanje revolucije, kada su članovi jedne iste lože postali razdeljeni, pa se učinilo daje veliko bratimljenje zapalo za uvek u krizu...
— Zar Nije bilo kakvog suprostavljanj a između Gran Orijenta i
Škotske Lože?
— Na recima. Jedan primer: u ložu Devet Sestara ušao je Krenklin, i dok je ova prirodno vodila računa o njegovom laičkom prevaspitavanju — njega je isključivo zanimala podrška njegovoj američkoj revoluciji... Ali u isto vreme jedan od velikih majstora bio je grofod Milija, koije tražio eliksir dugog života. Budući daje bioje-diin kreten, praveći svoje eksperimente otrovao se i umro. Sa druge pomislilo na Kaljostra: na jednoj strani je izmišljao egipatske obrede, iui drugoj bio je umešan u slučaj sa kraljičinom ogrlicom, jedan skan-diil koji su iskonst.iuisale novo vladajuee klas« kako hi diskreditovale Slini Poredak. Bio je u tome i Kiiljn.st.ro, tln li shvutnl.e? Pokušajte da /.nniislit.e sa kojom vrstom svetu je trebalo životi zajedno...
Moru dnjc hllu od ono najgrublje, rekuoje Bolno sa puno ra
ZIIIIH'VHIljlI
— Ali ko su u stvari ti baroni fon Hunt, upitao sam, — koji su u potrazi za Neznanim Moćnicima...
— Oko ove buržujske farse pojavile su se grupe sa vrlo različi-tim namerama, koje ne bi li stekle siedbenike i te kako se poisto-većuju sa masonskim ložama, no slede daleko više inicijatičke cilje-ve. A na toj tački se upravo odvija rasprava o Nepoznatim Moćnici-ma. Ali naročito fon Hunt nije bio neka ozbiljna osoba. Na početku uverava siedbenike da su Nepoznati Moćnici Stjuarti. Potom utvrđuje daje cilj reda otkup'prvobitnih dobara Templara, pa se na sve strane baca u potragu za imanjima. Ne našav ih u dovoljnoj meri, dopadne šaka izvesnog Štarka, koji izjavljuje da je primio tajnu o proizvođenju zlata od pravih Nepoznatih Moćnika koji su bili u Pe-trovgradu. Nagrću oko fon Hunta i Štarka teozofi, alhemičari tu i tamo, rozenkrojceri poslednje vrste, i svi zajedno biraju za velikog majstora jednog česitog plemića, vojvodu od Brunsvika. Koji ubrzo shvata da se našao u najgorem mogućem društvu. Jedan od članova Propisa, landgrof od Hesea, poziva kod sebe grofa od Sen Žermena verujući da ovaj plemić može da mu napravi zlato, i pažnja, u ono vreme bilo je potrebno zado.voljiti svaki hir silnicima. Ali povrh svega smatra se za svetog Petra. Uveravam vas, jedanput je Lavater, kojije bio gost kod landgrafa, bio prinuđen da napravi scenu vojvotkinji od Devonšira koja je verovala daje Marija Magdalena.
— Ali svi ti Vijermozi, ti Martin de Paskvali, koji osnivaju jednu za drugom sekte...

— Paskvali je bio običan avanturista. Upražnjavao je teur-gičke operacije u jednoj svojoj skrivenoj sobi, anđeoske duše su mu se pokazivale pod vidom jasnih pasusa i hieroglifskih karaktera. Vijer-moz je to shvatio ozbiljno jer je bio običan zanesenjak, pošten ali nai-van. Bio je zasenjen alhemijom, razmišljao je o jednom Velikom Delu kome bi izabrani morali da se posvete, kako bi otkrili tačku koja po-vezuje šest plemenitih metala proučavajući mere koje su sadržane u Šest slova prvog imena Božijeg, sa kojim je Solomon upoznao svoje izabranike.
— A onda?
— Vijermoz utemeljuje mnoga poslušanja i ulazi u isto vreme u mnoge lože, kako je bio običaj u to vreme, uvek u potrazi za jednim konačnim otkrićem, strahujući da ono nalazi svoj prostor uvek negde drugđo — kao što se u stvarnosti i događa —jer je naprotiv svemu, uvii možda jedina stvarnost... Pa se tako pridružuje Koenovim Iza-branicima Paskvalija. Ali 1772. Paskvali nestaje, odlazi za Santo Do-iniiigo, sve napušta na debelom moru. Zbog čega iščezava? Pretpo-Nlnvljiun daje došao u posed kakve tajne koju nije želeo da podeli. U Nvakom slučaju, mir njegovoj duši, nestaje na tom kontinentu, mrač-nom kakav je i zaslužio...
A Vijennoz?
Tih godinu svojo razdrmala Sveilenborjovti smrt, jednog čo-vnka koji je limfno mnogo čemu du nnuri bolesni /uputi, da mu je Za-
301pad poklonio sluh, ali vek je uveliko već jurio ka revolucionarnom lu-dilu sledeći upravo ambicije Trećeg Carstva... To su godine kada Vi-jermoz čuje kako se govori Strogom Templarskom Propisu fon Hunta i ostaje njime zasenjen. Rečeno mu je da jedan Templar koji se zato izdaje, hoću reći pri osnivanju nekog javnog udruženja, nije neki Templar, no osamnaesti je vek bio doba velike lakovernosti. Vijer-moz nastoji sa fon Huntom oko različitih saveza koji se pominju na vašoj listi, sve dok fon Hunt ne bude raskrinkan — hoću da kažem da se otkrije daje jedna od onih ličnosti koje pobegnu sa kasom pod miš-kom — i vojvoda od Brunsvika ga isključuje iz organizacije.
Nabaco je još jedno zapažanje o listi: — A da, Vajshaupta sam gotovo zaboravio. Iluminati Bavarske, sa jednim takvim imenom, u početku privlače tolike plemenite duše. Ali ovaj Vajshaupt je bio je-dan anarhista, danas bismo za njega rekli daje komunista, i da samo znate šta se sve nije bulaznilo u toj sredini, o državnim udarima, zba-civanju vladara sa prestola, potocima krvi... Obratite pažnju da sam se izuzetno divio Vajshauptu, ali ne zbog njegovih ideja, već zbog nje-govih vrlo jasnih pojmova kako bi trebalo da deluje jedno tajno društ-vo. Ali moguće je posedovati sjajne organizacione ideje a vrlo zbr-kane ciljeve. Konačno se vojvoda od Brunsvika nalazi u prilici da treba da upravlja zbrkom koju je ostavio fon Hunt i shvata da su se sada u nemačkom masonskom univerzumu već sukobila tri duha, tok znanja i okultizma, ubrajajući izvesne članove društva Ruže i Kr-sta, racionalistički tok, i anarhističko revolucionarni tok Iluminata Bavarske. I tada predlaže različitim obredima i redovima da se sretnu u Vilhelmsbatu radi jednog 'saziva', kako bi to tada zvali, da kažemo glavnih štabova. Trebalo je odgovoriti na sledeća pitanja: da li red zaista vuče poreklo od jednog drevnog udruženja, i od kakvog? Da li zaista postoje Nepoznati Moćnici, čuvari drevne tradicije, i ko su? Kakvi su pravi ciljevi reda? Da lije taj cilj obnova reda Templa-ra? I nabrajajući redom, računajući problem da li red treba da se bavi okultnim naukama. Vijermoz je prionuo sa oduševljenjem, ko-načno izgleda daje pronašao odgovor na pitanja koja se postavljaju, časno, za čitav život... I tu nastaje slučaj de Mestr.

— Koji de Mestr? upitao sam. — Zozef ili Ksavijer?
— Žozef.
— Reakcionar?
— Ukoliko je bio reakcionar nije to bio u dovoljnoj meri. Bio je neki čudan čovek. Obratite pažnju da taj pobornik katoličke crkve, upravo dok prvi pontifeksi započinju da izdaju bule protiv masone-rijo, postaje član lože, pod imenom Jozefus a Floribus. Čak, se pri-bližava masoneriji kada 1773. jedan papski breve osuđuje isusovce. Prirodno do Mestr se približava ložama škotskog tipa, očito je, nye neki i>,riidunski iluminista, on jh iluminut — ali morate da obratite pažnju nn ovo razlike, jeritahjuni zovu ilumlnistima ekstremiste, dok 88 u drugim zomljama nazivaju istim imamom sledbenici tradicije — čudna zbrka...
Srkutao je svoj konjak, vadio iz skoro bele metalne tabakere cigarete neuobičajenog oblika (—izrađuje mi ih moj duvandžija iz Londona, govorio je, — kao i cigare koje ste našli u mojoj kući, izvo-lite, vanredne su...), govorio je pogledom bludeći po uspomenama.
— De Mestr... Čovek vanrednih dometa, slušati ga bio je pravi melem za dušu. A bio je zadobio veliki autoritet u inicijatičkim kružo-cima. Ipak u Vilhelmsbatu očekivanja sviju. Šalje jedno pismo voj-vodi, gde odlučno poriče templarsko poreklo, Neznane Moćnike i ko-risnost ezoteričnih učenja. Odbacuje iz vernosti katoličkoj crkvi, ali to čini argumentacijom građanskog enciklopediste. Kada im je voj-voda pročitao pismo u jednom kružoku najbliskijih, niko nije želeo u to da poveruje. De Mestr je sada tvrdio daje cilj reda isključivo du-hovna reintegracija i da su tradicionalni obredi i svečanosti služili isključivo kako bi držali na uzdi mistični duh. Hvalio je sve nove ma-sonske simvole ali je govorio da lik koji predstavlja više stvari ne predstavlja više ništa. Stoje — oprostite mi — u suprotnosti sa celo-kupnom hermetičkom tradicijom, jer je simvol utoliko puniji, više otkriva, jači je, ukoliko je dvosmislen, ukoliko izmiče, inače gde zav-ršava duh Hermesa, boga sa hiljadu lica? A što se tiče Templara, de Mestr je govorio kako je red Hrama nastao iz pohlepe, pa gaje poh-lepa i uništila, i to je sve. Savojac nije mogao a da ne pomene kako je red bio rasturen uz papino dopuštenje. Nikad se netreba pouzdati u katoličke legitimiste, ma koliko gorljiva bila njihova hermetička vo-kacija. Čak je i odgovor po pitanju Neznanih Moćnika bio za smeh: oni ne postoje, a dokaz je to što ih ne poznajemo. Stavljen mu je prigo-vor daje prirodno što ih ne poznajemo, inače nebi bili nepoznati, dali se vama čini daje u redu bio njegov način zaključivanja? Čudno je da jedan vernik takvog kova ne pokaže ni malo smisla za misteriju. Posle ovoga za staje de Mestr slao poslednji poziv, vraćamo se je-vanđelju i napuštamo ludosti Memfisa. Samo je u stvari ponovo pre-dlagao hiljadugodišnju liniju crkve. Shvata u kakvoj klimi se desio skup iz Vilhelmsbata. Uz odmetanje jednog autoriteta kao stoje bio de Mestr. Vijermoz biva potisnut u manjinu, i bilo je moguće u najbol-jem slučaju ostvarivanje nekakvog kompromisa. Ostaje se pri tem-plarskom obredu, odgađa se svaki zaključak u vezi sa ovim porek-lom, sve u svemu promašaj. Upravo je u tom trenutku škotlanština upustila svoju priliku: da su stvari drugačije krenule moguće da bi istorija veka koji je dolazio bila sasvim drugačija.
— A posle? upitao sam. — Da li se štošta sastavilo?
— Ali šta biste želeli da se sastavilo, daše poslužim vašim izra-zima... Tri godine kasnije jedan evangelistički propovednik koji se pridružio Iluminatima Bavarske, izvesni Lance, umire udaren gro-mom u nekoj šumi. Kod njega bivaju pronađeni propisi samog reda,

posrodujo btivarskn vladu, otkriva se da je Vajshaupt kovao zaveru protiv vlado, i rod bivu ukinut slodoćo Rodino. Ne samo to, bivaju ob-invljnni VujsliuiipLovi upisi su nHJvorovut,nyim projektima iluminata, luko da zu čiluv vuk poLkopiivuju uulml culukupnom francuskom i ne
363mačkom neotemplarizmu... Obratite pažnju da su verovatno Vajs-hauptovi iluminati pripadali delu ekstremističke (tad jakobinske!) masonerije pa su se uvukli u neotemplarski tok kako bi ga razbili. Nije ni malo daje ovaj ološ privukao upravo na svoju stranu Mira-boa, tribuna revolucije. Hoćete li da budem iskren?
— Kažite.
— Ljudi poput mene, zainteresovani da povezu nit jedne iz-gubljene Tradicije, nalaze se u čudu pred događajem kakav je Vil-helmsbat. Nekoje i pogodio pa'je prećutao, nekoje znao paje slagao. A posle je bilo prekasno, isprva revolucionarni vihor, potom zbrka osamnaestovekovnog okultizma... Pogledajte vašu listu, prava svet-kovina podvale i lakovernosti, podmetanja nogu, naizmeničnih ek- ' skomunikacija, tajni koje kruže od usta do usta. Pozornica okultiz-ma.
— Okultist malo zavređuje pažnje, šta vi kažete? upitao je Bel-
bo.
— Potrebno je praviti razliku između okultizma i ezoterije. Ezoterija je traganje za jednim znanjem koje se prenosi isključivo pu-tem simvola, koji su zapečaćeni za profane. Okultizam na protiv, koji se širi u devetnaestom veku, vrh je ledenog brega, onog delića što se pomalja iz ezoterične tajne. Templari su spadali u inicirane, a dokaz za to je, da, podvrgnuti mučenju, umiru kako bi sačuvali svoju tajnu. Upravo snaga sa kojom su je prikrili učvršćuje nas u uverenju da su bili posvećeni, i budi u nama nostalgiju za onim što su oni znali. Okul-tista je pak egzibicionista. Kako je govorio Peladan, objavljena inici-jatička tajna ničemu ne služi. Na nesreću Peladan nije pripadao pos-većenima, već je bio okultista. Devetnaesti vek je vek zloupotreba. Svi se trude da rastrube tajne magije, teurgije, Kabale, taroka. Pa na isti način u to i veruju.
Alje je nastavio da prelazi preko naše liste, uz nekakav pods-meh sažaljenja. — Jelena Petrovna. Izuzetna žena, u osnovi, ali nije kazala jednu jedinu stvar koja već nije bila ispisana na svim zidovi-ma... De Gvajta, jedan drogirani biblioman. Papis: to je dobro. — Za-li m se iznenada zaustavio. —Tres... Odakle dolazi ova vest? Iz koga otkucanog spisa?
Odlično, pomislio sam, primetio je interpolaciju. Govorili smo neodređeno: — Znate, lista je sastavljena prelistavanjem različitih tekstova, a najveći broj njih smo već vratili, bila je to prava pljačka. Sećate li se odakle dolazi ovo Tres, Belbo?
— Ne b"ih baš bio siguran. Diotalevi?
— Već je prošlo toliko dana... Je li to važno?
— Nimalo, uveravao nas je Alje. — To je zato što za njega ni-Ntun nikadu <v:no. Zaista ne znate du mi kažete ko ga navodi?
Bilo nani je toliko nepnjutno, du nopumtiino. Aljn j<! izvadio hvoj čusovnik i/, prsluku. Moj Bože, imao bih jidau dnu;i sa»l.unnk. OproHtićotu mi.
Nii|iirilio mr. je, a mi Hliid (milili 111:41»111 v I j 1111 u': i.
— Sada je sve već jasno. Englezi šalju masonski predlog radi koalicije svih iniciranih Evrope oko bekonovskog projekta.
— Ah projekat samo delimično uspeva: ideja koju bekonijanci razrađuju toliko je zanosna da proizvodi rezultate sasvim suprotne njihovim očekivanjima. Takozvani

škotski tok radi na novom kružoku kao načinu obnavljanja potomstva, i stupa u dodir sa tem-plarskim Nemcima.
— Alje nalazi daje ova povest nerazumljiva. To je očito. Samo mi sada možemo da kažemo šta se dogodilo, šta želimo da se dogodi-lo.
U ovoj tački različita nacionalna jezgra stupaju na megdan jedna protivu drugih, ne bih isključio daje taj Martin de Paskvali bio kakav agent grupe iz Tumara, Englezi zaziru od Škota, na čije mesto potom dolaze Francuzi, Francuzi su očito podeljeni u dve grupe, onu filo-englesku i drugu filo-nemačku. Masonerija je spoljno pokriće, pretekst zahvaljujući kome svi ti agenti različitih grupa — Sam Bog zna gde su pavlikijani i jerusalimljani — susreću i sukobljavaju na-stojeći da jedna drugoj izmame kakvo parčence tajne.
— Masonerija kao Rikov Bar u Kazablanci, rekao je Belbo. — Ona koja preokreće opšte uverenje. Masonerija nije neko tajno društ-vo.
— Ni najmanje, isključivo jedna slobodna luka, kao stoje Ma-kau. Obična fasada. Tajna se nalazila na drugoj strani.
— Jadni masoni.
— Progres zahteva svoje žrtve. Ali prihvatićete da mi upravo pronalazimo ponovo izvesnu racionalnost koja je duboko ugrađena u povest.
— Racionalnost istorije rezultat je ispravnog ispisivanja Tore, rekao je Diotalevi. — A mi baš tako radimo, i neka je vazda hvaljeno ime Svevišnjeg.
— Odlično, rekao je Belbo. — Sada bekonovci imaju Sen-Mar-ten-de-Šan, francusko-nemačko neotemplarsko krilo se rasipa u ogromno mnoštvo sekti... Ali još nismo odlučili o kojoj tajni se radi.
— Tu vas čekam, rekao je Diotalevi.
— Vas? Tu smo svi unutra, ako se ne izvučemo časno napra-vićemo jednu žalosnu sliku.
— Pred kim?
— Pred istorijom, pred sudom Istine.
— Šta je istina? upitao je Belbo.
— Mi, rekao sam.
36577
Ova trava je nazvana Granatom Filozofa. Dokazana je st-var da se isključivo pomoću tog aduta teraju ðavoli i nji-hove obmane... Dali su je jednoj mladici koju je tokom noći mučio neki vrag, i takva trava ga je oterala. (Johanes de Rupescisa, Rasprava o Kvintesenciji, II)
U danima koji su sledili zanemario sam Plan. Lijina trudnoća primicala se kraju pa čim bih mogao bio sam uz nju. Lija je smirivala moje strepnje jer, govorila je, još nije došao trenutak. Pohaðala je kurs radi bezbolnog poroðaja a ja sam nastojao da pratim njene vež-be. Lija je odbijala pomoć koju joj pruža nauka kako bi saznala una-pred pol budućeg deteta. Htela je iznenaðenje. Prihvatio sam taj njen hir. Lupkao sam je po trbuhu, nisam se pitao šta će se iz njega izroditi, odlučili smo da ga zovemo naša Stvar.
Pitao sam samo ne bih li nekako mogao da prisustvujem po-roðaju. — I moja je, naša Stvar, govorio bih. — Ne želim da izigravam oca koji se gleda na filmovima, koji seta gore dole hodnikom paleći ci-garu na cigari.
— Puf, više od toga ne možeš da uradiš. Približava se jedan trenutak koji je u mome domenu. A potom ti ne pušiš pa nećeš prigr-liti greh za tu priliku.
— Pa onda šta da radim?

— Učestvuj pre i posle. Posle, ukoliko je muško, obrazovaćeš ga, formirati, stvorićeš od njega svog lepog edipa kako je već red, uz osmeh ćeš prisustvovati ritualnom kasapljenju porodice kada bude došao trenutak, bez da od toga praviš priču, a potom ćeš mu jednog dana pokazati svoju bednu kancelariju, kartoteku, skice za čudesnu istoriju metala i rećićeš mu sine moj sve će to jednog dana biti tvoje.
— A ukoliko je žensko?
— Rećićeš joj kćeri moja sve će to jednog dana biti onog be-sposličara od tvog muža.
—A pre?
— Tokom trudova, između truda i truda prolazi vreme i treba računati, jer tako kako se interval skraćuje trenutak se približava. Računaćemo zajedno a ti ćeš mi davati ritam, kao veslačima na gali-ji. Biće kao da si i ti omogućio da izađe naša Stvar polako iz svog mračnog skloništa. Jadnik jadnica... Slušaj, sada mu je tako dobro u mraku, crpe sokove kao neka pijavica, sve badava, a potom buć, iskočiće na svotlost sunca, trepnuće očima i reći gde sam se doðavola duo dolu?
.Midničiik jadnica. A još noće poznuvati gospodina Garamo-iih. Doði, pokiišarriiH) du izručunaino.
Brojali sinu u mraku dižući no za ruko. Sanjario sam. Naša St-vni i<t hilii Ht.vai tu
.Hivur koju ćo roðanjom podariti smisao svim iz-
u.i.
mišljotinama onih ðavoljih slugu. Jadne ðavolje sluge, koji su trošili noći oponašajući alhemijsko venčanje razbijajući glavu hoće li zaista ispasti osamnaestokaratno zlato i da lije kamen mudrosti stvarno la-pis exillis, jedan bedni Gral od gline: Moj je Gral bio tu u Lijinom sto-maku.
— Da, govorila je Lija prelazeći rukom preko svoje nabrekle i trbušaste posude, — upravo je ovde mesto gde se kišne tvoja dobra si-rovina. Onaj svet koji si video u zamku, staje mislio da se događa u posudi?
— Oh, da se tu bućka melanholija, sumporasta zemlja, crno olovo, Saturnovo ulje, da tu postoji neki Stiks topljenja, močenja, mešanja, vlaženja, utapanja, nečista zemlja, grob smrdljivi...
— Ali šta su bili, impotentni? Zar nisu znali da u posudi zri naša Stvar, jedna stvarčica sva bela lepa i ružičasta?
— Jasno da su znali, ali za njih i tvoj stomačić je jedna meta-fora, puna tajni...
— Nema tu tajni, Puf. Odlično znamo kako se oblikuje naša St-var sa svojim nervima, svojim mišićima, svojim okicama, svojim sle-zinicama, svojim pankreasićima...
— 0 sveti Bože,kolike slezine? Šta je Rozmarina Beba?
— To se tako kaže. Ali moramo biti spremni daje prihvatimo čak i sa dvema glavama.
— Kako da ne? Naučiću je da pravi duete sa trubom i klarine-tom... Ne, morao bi da poseduje četvoro ruku a to bi bilo suviše, premda mislim da bi solista na klaviru sa njima izašao na kraj, da i ne govorimo o koncertu za levu ruku. Brrr... No potom, čak i moje ða-volje sluge znaju da će tog dana na klinici biti i opera u belom, rodice sa Rebis, androgina...
— Eto, nedostaje nam i to. Slušaj, zato. Zvaćemo ga Julije, ili Juuja, kao moj deda, odgovara ti?
— Nije da mi se ne dopada, dobro zvuči.
Bilo bi dovoljno da sam se tu zaustavio. Da sam napisao jednu bolu knjigu, jednu pravu knjigu vradžbina, za sve pristalice Rozotkri-vone Iziðe, kako bih im objasnio da sekret

nad sekretima nije po-trebno više tražiti, da otčitavanje života ne krije neki skriveni smi-sao, i daje sve tu, u stomacima svih Lija sveta, u kliničkim sobama, na slamaricama, na šljunku pored reka, i da su kamenje koje izlazi iz NkloniSta i sveti Gral samo majmučići koji vrište obmotani pupčanim riovom i na doktora koji ih šljapka po guzi. I da Nepoznati Moćnici, y,u našu smo Stvar, bili ja i Lija, a zatim će nas brzo prepoznati, ne odluzeći da pita onu budalu od de Mestra.
Ali no, mi —- cinici — želeli smo da se igramo žmurke sa ðavol-jim Nlu^ama pokazujući im da smo, ukolikojekosmičkazavera imala du hh tu doj'.odi, mi znali da izmislimo jednu takvu da više kosmičkog lu nijo ni iiiDfJo da hiulo.
Tuko 11 i treba n()vorio sam sebi nokoveče — sada si tu u oče-kivanju flln to se dogoditi pod Fukoovim klatnom.
36778
Rekao bih svakako da ovaj jezivi melezan ne potiče iz ma-ternjeg uterusa, već svakako od nekog Efijaltea, jednog Inkuba, ili od kakvog drugog strašnog demona, kao daje začet od neke gnjile i otrovne gnjive, dete Fauna i Nimfi, sličniji nekom demonu nego čoveku. (Atanasije Kirher, Podzemni Svet, Amsterdam, Janson, 1665., II, str. 279—280)
Toga dana želeo sam da ostanem kod kuće, predosećao sam štošta, ali Lija mi je rekla da ne izigravam dvorskog mladoženju i da odem na posao. »Ima vremena, Puf, još se ne raða. I ja treba da izaðem. Idi.«
Samo što sam stigao na vrata od kancelarije i otvorila su se kod gospodina Salona. Pojavio se starac, u svojoj žutoj radnoj kecelji. Nisam mogao da izbegnem da ga pozdravim pa me je pozvao da uðem. Nikada nisam video njegovu laboratoriju, i ušao sam.
Ukoliko je iza ovih vrata postojao kakav stan, Salon mora daje dao da sruše pregradne zidove jer ono što se videlo bila je jedna šupl-jina, prostranih i nepreciznih razmera. Iz kakvog nerazumljivog arhitektonskog razloga ovaj deo stambenog prostora bio je natkriljen mansardom, i svetlost je prodirala kroz nagnute prozore. Ne znam da li su prozori bili prljavi ili od mutnog stakla, ili ih je pak Salon zastro ne bi li izbegao udar sunca, ili je to bila hrpa predmeta koja je pos-vuda ispoljavala snebivanje da ostavi prazna mesta, ali u prostoru se širila svetlost kasnog sumraka takoðe jer velika prostorija je bila raz-deljena policama stare farmacije u kojoj su se otvarale arkade sa svojim prolazima i vidicima. Preovlaðivao je braon ton, braon pred-meti, ormani, stolovi, difuzni amalgam svetlosti dana i one iz starih lampi koje su tu i tamo bacale svoju svetlost. Prvi utisak je bio da sam ušao u radionicu nekog zanatlije koji je iščezao u vreme Stradivari-jusa i prašina se nakupila postepeno po još ne završenim instrumenti-ma.
Potom, kako sam postepeno navikao oči, bilo mi je jasno da se nalazim, kao što sam i mogao da očekujem, u jednom okamenjenom zoološkom vrtu. Tamo dole se jedan meča verao po veštačkoj grani, svetlucavih i staklastih očiju, pored mene je stajala jedna začuðena i dostojanstvena sova, ispred na stolu imao sam neku lasicu — ili kunu, ili kakvog tvora, ni sam ne znam. Po sred stola, neka preistorij-sku životinja koju uopšte nisam u početku prepoznao, nešto poput mačke izložene X zracima.
Mogla je da bude puma, kakav gepard, jedan pas ogromnih di-menziju, video sam iznutru skolet po kome je bila postavljena kučina ojačnna Željeznom armaturom.
Buldog jadne boguitt gospoðe meka srca, podrugljivo se os-3HH
mehnuo Salon, — koja želi daje to podseća na doba njenog bračnog života. Vidite li? Oguli se životinja, krzno se potpuno premaze arse-ničkim sapunom, potom se smoče

iizbele kosti... Pogledajte na toj po-lici kakva lepa kolekcija vertebralnih stubova i toraksnih koševa. Lepa kosturnica, ne čini li vam se? Zatim se kosti povezuju metalnim žicama i postoje voć jednom rekonstruisan skelet tu se postavlja ar-matura, obično upotrebljavam seno, ili gužvanu hartiju ili pak gips. Na kraju se stavlja krzno. Ja sam doskočio posledicama smrti i pro-padanja. Pogledajte ovu sovu, zar ne izgleda živa?
Od tada mije svaka živa sova izgledala kao mrtva, da ju je Sa-lon poslao u tu sklerotičnu večnost. Pogledao sam u lice tog balsa-mera faraona iz životinjskog carstva, njegove žbunaste obrve, nje-gove sive obraze, i pokušao da shvatim da lije živo biće ili će pre biti kakvo remekdelo svoje sopstvene veštine.
Ne bih li ga bolje osmotrio ustuknuo sam korak unazad i osetio sam žmarce u potiljku. Okrenuo sam se sa jezom i video da sam pok-renuo jedno klatno.
Jedna velika mrtva ptica klatila se prateći pokret koplja koje ju je probadalo. Ovo muje prolazilo kroz glavu a kroz otvorene grudi da joj je dopiralo i tamo gde su nekada bili srce i želudac, i tu se učv-ršćivalo razgranavši svoj izokrenuti trozubac. Najdeblji zubac probi-jao ju je na mestu gde je bila utroba i ciljao prema tlu poput mača, dok su dva tanja zubca prodirala kroz noge i paralelno izbijala kroz kanđe. Ptica se lagano njihala i tri su vrha ukazivala na trag na tlu koji bi ostavili da su ga dodirivala.
— Lep primerak surog orla, rekao je Salon. — Ali moram na njemu da radim još koji dan. Upravo sam birao oči. I pokazao mije zdelu punu rožnjača i ženica od stakla, kao daje dželat svete Lucije sakupio drage uspomene iz svoje karijere. — Nije uvek tako jedno-stavno kao sa insektima, kod kojih je dovoljna kutija i igla. Kod be-skičmenjaka se na primer primenjuje postupak sa formalinom.
Osećao sam zadah mrtvačnice. — Mora daje to uzbudljiv po-sao, rekao sam. A istovremeno sam mislio na živu stvar koja je otku-cavala u Lijinom trbuhu. Nadošla mi je jedna ledena ideja: ako naša Stvar umre, govorio sam sebi, želim daje sahranim ja sam, da nah-rani sve crve pod zemljom i nađubri zemlju. Samo tako bih osetio da j je još živa...
Trgao sam se, jer je Salon i dalje govorio, i skidao jednu čudnu spodobu sa neke od svojih polica. Biće da joj je dužina bila trideset Niinlimetara i daje predstavljala neosporno nekog zmaja, reptila ve-likih crnih krila sa kožicama, sa krestom petla i razljapljenim čelju-st iinu prepunim tcsterastih zuba. — Zar nije lepo? Jedna moja kom-pozicija. UpoUobio sam jodnog daždenjaka, jednog slepog miša, kofiuljicu jodnu zmijo. Jednu zmaj iz podzemlja. Natomejeinspirisa-Itt... Pokuzao mij«! na jodnom drunom stolu veliku knjigu u folio for-mutu, u povozu ud starog, porgimioiitu i kože.
»Grdno me je koštala, nluam noki bibliofil, ali ovo suni žuluo du imam. To jo Mundus Suhter
369raneus Atanasija Kirhera, prvo izdanje, iz 1665. Evo ga zmaj. Istije, zar ne? Živi u vulkanskom ždrelu, govorio je onaj dobri isusovac, koji je znao sve, znano, neznano i nepostojeće...
— Vi uvek mislite na podzemlja, rekao sam, prisećajući se našeg razgovora u Minhenu i fraza koje sam pokupio kroz Dionisovo uvo.
Otvorio sam knjigu na nekoj drugoj strani: tu se nalazila jedna slika zemlje koja se pojavljivala poput kakvog nabreklog i tamnog anatomskog organa ispresecanog mrežom svetlucavih vijugavih i treperavih vena. — Ukoliko je Kirher bio u pravu, ima više puteljaka u srcu zemlje nego što ih je na njegovoj površini. Ako se nešto događa \ u

prirodi, potiče od žara koji se dimi dole ispod... Ja sam pomišljao na delo u tami, u Lijinoj utrobi, na našu Stvar koja je pokušavala da iz-bije iz svog dragog vulkana.
— ...i ako se nešto i događa u svetu ljudi, tamo ispod je mesto gde se kuje.
— Jel to kaže otac Kirher?
— Ne, njega zanima priroda, isključivo... Ali čudnovato je da je drugi deo knjige o alhemičarima i alhemiji i da upravo tu, vidite, povodom toga, stoji ovde jedan napad na društvo Ruže i Krksta. Zašto napada društvo Ruže i Krsta u jednoj knjizi o podzemnom sve-tu? Već odavno je naš isusovac znao, znao da su se poslednji Tem-plari sklonili u podzemnom carstvu Agarte...
— I još su tamo, izgleda, pogađao sam.
—Još su tamo, rekao je Salon. — Ne u Agarti, u drugim utroba-ma. Možda pod nama. Sada i Milano ima svoju podzemnu. Ko ju je želeo? Ko je naredio? Koje naredio da mu je prokopaju? Koje rukovo-dio iskopavanjima?
— Ja bih rekao, specijalizovani inženjeri.
— Eto, zatvarate oči. A u međuvremenu u toj vašoj izdavačkoj kući čije sve knjige ne objavljujete. Koliko Jevreja imate među svojim autorima?
— Ne podnosimo autorima genetičke upitnike, suvo sam odgo-vorio.
— Nemojte da mislite kako sam antisemita. Neki od mojih naj-boljih prijatelja su Jevreji. Ja mislim na određeni tip Jevreja...
— Kakvi to?
— Znam ja...
370
79
Otvorio je svoj kovčežić. U neopisivom neredu, tu su bili okovratnici, podvezice, kuhinjski pribor, značke raznih tehničkih škola, čak i monogram carice Aleksandre Fjo-dorovne i krst Legije Časti. Njegova halucinacija gaje do-vela do toga da u svemu ovome da pečat Antihrista, u vidu trougla ili dvaju ukrštenih trouglova. f A ??> ^^) (Aleksandar Sajla, »Sergej A. Nilus i Protokoli«, Jevrejski Tribun, 14. maj 1921. str. 3)
— Vidite, dodao je —ja sam rođen u Moskvi. Upravo su se u Rusiji, dok sam bio mlad, pojavili tajni dokumenti Jevreja u kojima se sasvim jasno govorilo da u cilju podjarmljivanja suverenih vlada treba raditi u podzemnju. Slušajte. Uzeo je neku sveščiću u koju je ru-kom prepisao određene citate: — U to vreme svi gradovi će već imati podzemne željeznice i podzemne prolaze: odatle ćemo da bacimo u vazduh sve gradove sveta, Protokoli Sionskih Mudraca, dokumenat broj devet!
Došlo mije u glavu kako zbirke kičmi, posuda sa očima, kože razapete na armaturama, dolaze iz kakvog koncentracionog logora. Ali ne, znao sam šta ću sa jednim nostalgičnim starcem, koji se vukao za starim uspomenama na ruski antisemitizam.
— Sasvim se razume, postoji jedan kružok Jevreja, ne svi, koji nošto plete. Ali zbog čega u podzemlju?
— Mislim daje očito! Onaj ko zaveru kuje, ukoliko kuje, kuje i ispod, ne pri sunčevoj svetlosti. Otkad je vremena svi za to znaju. '?? Prevlast nad svetom znači prevlast onoga što je dole. Podzemnih si ruja.
Prisetio sam se jednog pitanja Aljea u njegovoj radnoj sobi, i tliuitkinja u Pijemontu, koje su prizivale teluričke struje.
— Zbog čega su Kelti kopali svetilišta u srcu zemlje, sa dvora-nama koje su bile povezane sa jednim svetim bunarom? —nastavljao ji1 Salon.

-- Bunar je dopirao do radioaktivnih slojeva, to je poznato. Kuko jo podignut Glestonberi? I ne radili se možda o ostrvu Avalon, ml u kiti vodi poreklo mit o Gralu? A ko izmišlja Gral ako ne jedan Jev-iiijin?
Ponovo Gral, Đože moj. Ali kakav Gral, što se tiče Grala tu po-iiojl mimo jodan, a taj je moja Stvar, u vezi sa radioaktivnim sloje-"litiu l.ijini! materice, i možda sada veselo brodi ka izlazu iz bunara, nioždu no nnpinjn da izađe a ja sam tu među ovim punjenim sovama, nfi Nlotltut mrtvih i jodna koja se pretvara daje živa.
Svu kuldrtrulo su izgrađene na mestu keltskih menhira. 'rtUto bu ukopavali kamenova u tlo, kad je zahtevalo toliki trud? A z.aflto nii KRlpćuni ulagali toliki trud da bi podigli pirami-
371— Upravo to. Antene, termometri, sonde, igle kao one kineskih lekara, zabodene na mestu gde telo reaguje, u čvorne tačke. U sre-dištu zemlje postoji jedno jezgro stapanja, nešto poput sunca, u naj-manju ruku pravo pravcato sunce oko koga nešto kruži, po različitim putanjama. Orbite teluričkih struja. Kelti su znali gde su, i kako njima ovladati. A Dante, a Dante? Šta želi da nam saopšti tom pričom o svom silasku u one dubine? Razumete me, dragi prijatelju?
Nije mi se dopadalo da budem njegov dragi prijatelj, ali sam nastavio da ga slušam. Julije Julija, moj Rebis posađen kao Lucifer u središtu Lijine utrobe, no on, ona, naša Stvar će se prevrnuti, izle-teće, izaći će na neki način. Naša Stvar je stvorena da bi izašla iz utrobe, da bi se otkrila u svojoj čistoj istini, ne da se zatupi i nađe ovde neku ljigavu tajnu.
Salon je produžio, sada se već bio izgubio u monologu koji čini se daje ponavljao kao naučen: — Znate li šta su engleski leys? Nadle-tite Englesku avionom i videćete da su sva sveta mesta povezana pra-vim linijama, čitava rešetka linija koje su izukrštane na celoj terito-riji, još uvek vidljive jer su sugerisale trasu puteva koji su kasnije došli...
— Ukoliko su postojala sveta mesta, bila su povezana pute-vima, a prirodno je da su pokušavali da izgrade što pravije puteve...
— Da lije tako? A zašto se duž tih linija sele ptice? Zašto obe-ležavaju puteve koje su prešli leteći tanjiri? To je jedna tajna koja je izgubljena posle najezde Rimljana, ali ima onaj koji to još uvek poz-naje...
— Jevreji, nabacio sam.
— I oni kopaju. Prvo alhemičarsko načelo je VITROL: Visita Interiora Terrae, Rectificando Invenies Occultum Lapidem.
Lapis exillis. Moj Kamen polako je izlazio iz skloništa, iz slat-kog skloništa zaborava u moćnoj Lijinoj posudi, ne tražeći druge du-bine, moj lepi i beli Kamen koji želi na površinu... Želeo sam da otrčim kući kod Lije, da čekam sa njom pojavu naše Stvari, iz sata u sat, tri-jumf nanovo izborene spoljašnosti. U Salonovoj prostoriji bio je za-dah memle svojstven podzemlju, a podzemlja su izvori koje treba na-pustiti, ne cilj kome treba težiti. Pa ipak sam pratio Salona, a motale su mi se po glavi nove sulude ideje o Planu. Dok sam čekao jedinu Istinu na ovoj Zemlji mučio sam se da izgradim nove laži. Šlep poput podzemnih životinjica.
Trgao sam se. Morao sam da izađem iz ovog tunela. — Moram tla idem, rekao sam. — Nadam se da ćete mi preporučiti neku knjigu na tu temu.
— Eh, sve to stoje napisano o ovim događajima lažno je, lažno kao i Judina duša. To što znam naučio sam od oca...
(loolop.aV

Oli no, smojao se Salon — no, baS ne. Moj otac — nemam čega (Im ho stidim, prohujalo sa vihorom — radio je u Ohrani. Nepos-indno po naln/.iiuu Stila, liif'.niidiiniuK llačkovskog.
172
Ohrana, Ohrana, nešto kao KGB, nije li to bila tajna caristička policija? A Račkovski, koje to bio? Koje imao slično ime? Zaboga, ta-janstveni posetilac pukovnika, grof Rakoski... Ne, polako, počele su da me iščuđuju podudarnosti. Ja nisam punio mrtve životinje, ja sam stvarao žive životinje.
37380
Kada nastupi Onaj koji je u Belom u povodu svoga Velikog Dela, Život je pobedio Smrt, njihov Kralj je vaskrsao, Zemlja i Voda su postale Vazduh, to je poredak Lune, nji-hovo Čedo je rođeno... Tada je Materija postigla takav stepen čvrstine da Vatra neće umeti više daje uništi... Kada umetnik zapazi savršenu belinu Filozofi govore da treba da pocepa svoje knjige, jer su ove postale beskoris-ne.
(Don Ž. Perneti, Mitološko—hermetički rečnik, Pariz, Boš, 1758, »Belina«) , ,
Prevalio sam preko jezika neko izvinjenje, na brzinu. Verujem da sam rekao »moja devojka treba sutra da se porodi«, Salon mije uručio tolike čestitke, ali je imao izraz nekoga kome nije baš jasno ko je sretni otac. Trčao sam kući, da bih udahnuo svež vazduh.
Lije nije bilo. Na stolu, u kujni, jedan list: »Ljubavi, pukao mije vodenjak. Nisam te našla u kancelariji. Jurim na kliniku taksijem. Pridruži mi se, osećam se usamljena.«
Bio sam za trenutak u panici, ja sam morao da budem tamo i da odbrojavam sa Lijom, ja sam morao da budem u kancelariji, mo-ralo je da budem pri ruci. Bila je moja krivica, naša Stvar će se roditi mrtva, Lija će biti mrtva sa njom, Salon će da napuni oboje.
Ušao sam u kliniku kao da imam zapaljenje uva, pitao sam one koji o tome ništa nisu znali, dvaput sam pogrešio odelenje. Govorio sam svima koji bi dobro morali da znaju gde se porađa Lija, i svi su mi govorili da se smirim jer su se na ovom mestu svi poraðali.
Konačno, ne znam kako, našao sam se u jednoj sobi. Lija je bila hloda, ali jednog bledila u bisernom prelivu, i smeškala se. Neko joj je podigao čuperak, podvodeći ga podjednubelu kapicu. Po prvi put vi-deo sam Lijino čelo u svom njegovom sjaju. Imalaje pored jednu St-var.
—? To je Julije, rekla je.
Moj Rebis. Napravio sam ga i ja, i ne od parčića mrtvih tela, i bi;/, arseničkog sapuna. Bio je ceo, imao je sve svoje prstiće na odgo-varajućem mestu.
Nastojao sam da ga vidim svog. — 0 kakav divan pištoljčić, o kako su mu velika muda!
Zatim sam se dao na ljubljenje Lije po go-lom čelu:
— Ali zasluga je tvoja, draga, od posude zavisi.
— Nuravno daje zasluga moja, govance. Računala sam sama.
— Ti Sto se mene tiče i previše računaš, rekao sam joj.
174
81
Podzemni svet je dostigao najviše znanje... Ako naša su-manuta ljudska vrsta pokrene jedan rat protivu njih, biće u stanju da prevrnu lice zemlje. (Ferdinand Osendovski, Zveri, Ljudi i Bogovi, 1924, V)
Stajao sam pored Lije i kada je izašla iz klinike, jer tek je kod kuće, dok se spremala da promeni pelene mališi, briznula je u plač i rekla da to tamo ne bi nikada učinila. Neko

nam je kasnije objasm'o daje to prirodno: posle uzbuđenja zbog trijumfalnog porođajanado-lazi osećanje nemoći pred svom veličinom onoga stoje postignuto. Tih dana, dok sam se smucao po kući osećajući se beskorisnim, a u svakom slučaju nespreman za dojenje, provodio sam duge sate čita-jući sve ono što bih mogao da nađem o teluričkim strujama.
Po povratku govorio sam o tome sa Aljeom. Načinio je jedan pokret koji je odavao beskrajnu dosadu: —Bedne metafore za aluziju na tajnu zmije Kundalini; Čak i kineska geomantija je na zemlji tražila tragove zmaja, ali telurička zmija je postojala samo da bi oz-načila inicijatičku zmiju. Zmija počiva u obliku sklupčane zmije i spava svojim večnim snom. Kundalini se blago trza, trza uz lagani zvižduk i povezuje teška tela sa lakim telima. Kao vihor, ili vodeni vir, kao sredina sloga OM.
— Ali na kakvu tajnu upućuje zmija?
— Na teluričke struje. Ali na one prave.
— Ali šta su prave teluričke struje?
— Jedna velika kosmološka metafora, i upućuje na zmiju. Do ðavola sa Aljeom, rekao sam sebi. Ja o tome znam više. Ponovo sam pročitao svoje primedbe Belbu i Diotaleviju, pa
nismo više bili u sumnji. Bili smo konačno u stanju da obezbedimo Templarima jednu tajnu dostojnu njihova ugleda. Bilo je to najeko-noiničnije rešenje, najotmenije, i dolazili su na svoje mesto svi delići mise hiljadugodišnje zagonetke.
Dakle, kelti su znali za teluričke struje: naučili su o tome od At-l.mtidijana, kada su preživeli sa potonulog kontinenta izbegli delom u l'4'jpat. a delom u Bretanju. AUantidijani su sa svoje strane sve naučili od onih naših prao-nicu koji su se probili iz Avalona, preko kontinenta Mu, sve do sre-(I iftii jts pustinje Australije — dok su svi kontinenti bili jedinstveno pro-Ineno jezgro, čudesna Pangea. Dovoljno bi bilo umeti pročitati još . u vuk (kao Sto znaju australijski domoroci, koji pak ćute) tajanstveno (iIniiiii uklesano na ogromnoj musi Ajers Roka, da bi se dobilo Objašn- / |HUJn, t\pvH Rok jo antipod velikog brega (neznanog) kakav je Pol,' oiuij pravi, inieijuUčki l'ol, ne onu j gde sližu kojekakvi buržuji istraži-vrifil. Kao I obično, i kako je očito svakom onomu kome pogled nije lažnim znai\jum znpudnt> MUukti, Pol koji se vidi jo onaj koji 375ne postoji, a onaj koji postoji je taj koji niko ne ume da vidi, izuzev kakvog sledbenika, kome se nemože iščupati ni reč.
Kelti su pak verovali da je dovoljno otkriti globalni pregled struja. Eto zašto su podizali megalite: mehiri su bili radioesteziološke sprave, kao električni utikači pobodeni u tačkama gde se struje gra-naju u različitim pravcima. Leys su obeležavali protok jedne struje koja je već izdvojena. Dolmeni su predstavljali sobe za kondezovanje energije gde su druidi geomantičkim veštinama pokušavali da izd-voje globalni nacrt, kromleci u Stonhendžu bili su mikro-makro kos-mičke opservatorije odakle su se ulagali napori u to da se pogodi, pu-tem poretka konstelacija, raspored struja —jer, kako zahteva Sma-ragdna Ploča, ono što je iznad izomorfno je onom što je ispod.
Ali problem nije bio u tome, ili barem nije bio samo u tome. To je shvatilo drugo krilo atlantidijanske emigracije. Okultna znanja egipćana prešla su sa Hermesa Trismegistosa na Mojsija, koji se do-bro čuvao od prenošenja toga na svoje odrpance čiji su trbusi još uvek bili puni mane — kojima je ponudio deset zapovesti, koje su ovi barem mogli da razumeju. Istinu, koja je po prirodi aristokratska, Mojsije je pretočio u šifru u svom

Pentateuhu; To su shvatili kabali-sti. '
' V ":-?;. ? ', V ??;.,•?
— Zamislite, govorio sam ja, — sve je već bilo zapisano kao u nekoj otvorenoj knjizi u proporcijama Solomonovog Hrama, čuvar tajne bilo je društvo Ruže i Krsta na kome je zasnovano Veliko Belo Bratstvo, to jest eseni, koji kao što je poznato upućuju Isusa u svoje tajne, i eto povoda, koji drugačije i nije razumljiv, zbog koga Isus biva razapet...
— Naravno, muka po Hristu je jedna alegorija, jedna najava procesa Templarima.
— Stvarno. A Josip iz Arimateje odnosi i vraća tajnu o Isusu u zemlje Kelta. Ali očigledno tajna je još uvek nepotpuna, hrišćanski druidi poznaju samo jedan njen fragmenat, a tu je ezoteričko značenje Grala: nešto postoji, ali ne znamo staje u stvari. Šta bi tre-bfilo da bude, staje već Hram rekao do u tančine, to naslućuje samo jedno jezgro rabina koje je preostalo u Palestini. Oni to poveravaju inicijatičkim sektama muslimana, sufijama, ismailitima, motokale-minima. A od ovih to preuzimaju Templari.
— Konačno Templari. Bio sam se zabrinuo.
Ostavljali smo otiske palca na Planu koji se, kao vlažna glina, pokoravao našim dramaturškim sklonostima. Templari su otkrili Uijnu za tih besanih noći, u zagrljaju druga iz sedla, u pustinji gde je pirkno neumoljivi samum. To su izmamili parče po parče od onih koji su poznavali moći koncentracije kosmosa u Crnom Kamenu iz Meke, iuisl(!(lu vavilonskih zvezdočalaca jor je postalo jasno na toj tački dii Vfivilonska Kulu i nije; bilu cinijo do pokušuj, nažalost previše užurban i propao sa razlogom zbo>; oholosti svojih projektanata, da izf'iado monliir moćniji od svili, izuzov slo su so vavilonski arhitekte prm acHinulo jor, kno Stoji' pokazao oi.uc Kirhor, da jo kulu dostigla i /i, svoj vrhunac, usled preterane težine okrenula bi za devedeset ste-peni a možda i više zemljinu osu, i naš siroti globus bi se našao, ume-sto sa faluforijskom krunom koja strci uspravno prema gore, sa jed-nim sterilnim crevuljkom, omlitavelom mentulom, majmunskim re-pom, koji se povija prema dole, jedna Šekina izgubljena u vrtoglavim ambisima nekog antarktičkog Malkuta, mlohavog hijeroglifa za pingvine.
— Ali konačno, kakva je to tajna koju su otkrili Templari?
— Samo mirno, na to dolazimo. Bilo je potrebno sedam dana za stvaranje sveta. Da ispitamo.
M7782
Zemlja je magnetsko telo: zaista, kao što su neki naučnici otkrili, predstavlja samo jedan jedinstveni veliki magnet, kao što je Paracelzus utvrdio pre oko tristotina godina. (J. P. Blavacki, Razotkrivena Izida, Njujork, Bauton, 1877, I, str. XXIII)
Ispitali smo, i došli smo na to. Zemlja je jedan veliki magnet a snaga i pravac njezinih struja uslovljeni su takođe i uticajem nebe-skih svera, ciklusima godišnjih doba, ekvinocijskomprecesijom, kos-mičkim ciklusima. Radi toga je sistem struja promenjiv. No mora da se kreću kao kosa, koja utoliko što raste po ćelom temenu, izgleda kao da dolazi u spiralama iz jedne tačke na potiljku, tamo gde je ova najotpornija na češalj. Pošto se utvrdi ta tačka, i u nju postavi naj-moćnija postaja, mogućno je upravljati, nadzirati i dirigovati svim teluričkim tokovima na ovoj planeti. Templari su shvatili da se tajna ne sastoji samo u posedovanju globalne mape, već i u poznavanju kri-tične tačke, Omfalosa, Umbilikus Telurisa, Središta Sveta, Izvora Po-gona.
Celokupna alhemijska fabulacija, htonsko svođenje samog dela na crno, električnog pražnjenja dela u belom, bili su samo sim-voli, prozirni za posvećene, ovog stoletnjeg osluškivanja čiji bi ko-načni rezultat moralo da bude delo u crvenom, globalno znanje,

bli-stava prevlast planetarnog sistema struja, Tajna prava alhemičar-ska i templarska tajna bila je u izdvajanju Vrela tog unutarnjeg ritma, blagog, užasnog, i određujućeg u vidu trzaja zmije Kundalini, još nepoznate u mnogim svojim vidovima, ali zbilja tačne kao neki sat, jedinog, pravog Kamena koji je ikada dopao u progonstvo neba, Velike Majke Zemlje.
To je pak sa druge strane želeo da razume Filip Lepi. Otuda ono podmuklo istrajavanje inkvizitora na tajanstvenom poljubcu in postcriori parte spine dorsi. Hteli su tajnu Kundalini. Ništa drugo do sodomiju.
— Sve je savršeno, govorio je Diotalevi — Ali kada potom umeš dii upravljaš teluričkim strujama, šta praviš od toga? Pivo?
T vi ste mi, govorio sam, niste uhvatili smisao ovog otkrića? Obratite pažnju na najčvrši čvor na Teluričkom Pupku... Posedo-van jo tu to stanice tako da bi se predvidela kiša i suša, razbuktao ura-i;nn, podvodni trus ili zemljotres, razdelili kontinenti, potopila ostrva (svakako daje Atlantida nestala usled nekoj; nepromišljenog eksperi-monl.a), podiglo šume i planine... ShvaLnte li? Osim atomske bombe, koju još 1,0 nanosi Stotu i onomo ko je baca. Ti iz tvog komandnog tornju toltiloniruS, Sta ju znam, prodsodniku Sjedinjonih Državu i kiiihiS mu: do huI.i'h hoću brdo dolaru, ili puk noznviHnost. LHi.in.skt! Amm-ikit, III HHvtijo, ili unlfiicnjo tvojih ni/nrvl nuklearnih, inače 37H obod koji predstavlja Kalifornija definitivno se otvara i Las Vegas po-staje ploveća kockarnica...
— Ali Las Vegas je u Nevadi...
— A kakve to ima veze, upravljajući teluričkim strujama ti si u stanju da odvojiš i Nevadu, čak i Kolorado. A zatim telefoniraš Vrhovnom Sovjetu i kažeš im prijatelji moji, do ponedeljka hoću sav kavijar sa Volge, i Sibira da napravim nekakvo skladište smrznute robe, inače ću da progutam Ural, razliću kaspijsko Jezero, poslaću Litvaniju i Estoniju sa morskim strujama i baciću vas u Filipinsku brazdu.
— To je istina, govorio je Diotalevi. — Ogromna sila. Da se po-novo ispiše zemlja kao Tora. Premesti Japan u Panamski zaliv.
— Panika u Vol Stritu.
— Ništa drugo do svemirski štit. Ništa drugo do pretvaranje metala u zlato. Usmeri pravi plotun, dovedi do orgazma utrobu zemlje, navedi je na to da učini za deset sekundi ono za šta joj je tre-balo milijardu godina, i ceo Rur će ti postati jedno ležište dinamita. Elifas Levi je govorio kako poznavanje fluidske plime i oseke kao i univerzalnih struja predstavlja pravu tajnu ljudske svemoći.
— Mora daje tako, govorio je Belbo — to je kao pretvaranje ćele zemlje u jednu orgoničku sobu. Očito je, Rajh je svakako bio Templar.
— Svi su to bili, osim nas. Sva sreća da smo to primetili. Sada ćemo da udarimo na njih u pravi čas.
Stvarno staje to zaustavilo Templare pošto su već jedanput došli do istine? Trebalo je daje upotrebe. No izmeđuznati i znati ura-jipii, postoji čitav jaz. U međuvremenu, prema uputstvima đavolskog svetog Bernarda, Templari su zamenili menhire, jadne keltske čvo-riće, gotičke katedrale, daleko osetljivije i moćnije, svojim podzem-nim kriptama naseljenim crnim devicama, u neposrednom dodiru sa radioaktivnim pojasevima, i prekrili su ćelu Evropu jednom mrežom stanica radio odašiljača i prijemnika koji su uzajamno prenosili sile kao i smerove fluida, naravi i napetosti struja.

— Ja tvrdim da su uočili rudnike srebra u Novome Svetu, izaz-vali su erupcije, zatim su kontrolišući Golfsku Struju doveli do oti-canja samog minerala do portugalskih obala. Tumar je bio aranžer-ski centar, Šuma Orijenta osnovna žitnica. Eto izvora njihovog bo-gatstva. Ali bile su to mrvice. Oni su shvatili da kako bi u potpunosti izvukli korist od svoje tajne moraju da sačekaju jedan tehnološki raz-voj za koji će biti potrebno najmanje šeststotina godina.
lJaklo, Templari su organizovali Plan tako da samo njihovi nii.slodnici, u trenutku kada budu bili u mogućnosti da valjano upo-iniho ono što znaju, otkriju gdo se nalazi Toluričkі Pupak. Ali kako su nizaslali (niginonte svoga otkrića onoj tridosotšostorici rasutoj po hviiIu? Zar nije bilo toliko dolova jodni! isto poruke? Ali da lije tu po intimu jodnu toliko složenu poruku da hi ho ntklo kuko je Umbilikcus, ii Hiidcn H.kIcimi, ii Kn liru ii ("liiliiniii'i '
379Nekakva karta? ali jedna karta ima znak u tački Umbilicusa. A onaj koji poseduje fragmenat sa znakom već sve zna i nema potrebu za dugim fragmentima. Ne, stvar bi morala daje mnogo komplikova-nija. Lupali smo sebi glavu za koji dan sve dok Belbo nije odlučio da ponovo pribegne Abulafrji. A odgovor je bio:
Gijom Postel umire 1581.
Bekon je vikont od Sen Albana.
Na Školi se nalazi Fukoovo Klatno.
Stigao je trenutak da se pronađe kakva namena za Klatno.
Bio sam u mogućnosti da u vrlo kratkom roku predložimjedno izuzetno otmeno rešenje. Jedan đavolji sluga nam je predložio neka-kav tekst o hermetičarskoj tajni katedrala. Po našemu autoru gradi-telji Šartra su jednoga dana obesili okomito žicu o čeoni kamen luka, pa su odatle vrlo jednostavno došli do zemljine rotacije. Eto zbog čega je na procesu Galileju, primetio je Diotalevi, crkva u njemu nan-jušila Templara — ne, rekao je Belbo, kardinali koji su osudili Gali-leja bili su templarske pristalice koje su se ubacile u Rim, koje su bile u žurbi da zapuše usta prokletom Toskancu, Templarskoj izdajici koji se spremao da sve izbrblja, iz taštine, četrstotina godina pre da-tuma kada ističe rok za ostvarenje Plana.
U svakom slučaju ovo otkriće je objašnjavalo zbog čega su majstori zidari trasirali lavirint, stilizovanu sliku sistema podzemnih struja. Potražili smo kakvu sliku lavirinta u Šartru: jedan solarni sat, jedna ruža vetrova, jedan sistem žila, jedna slinavatrasa pospanik kretnji Zmije. Jedna globalna karta struja.
— Lepo, uzmimo da su se Templari poslužili Klatnom kako bi ukazali na Pupak. Umesto lavirinta, koji je vazda jedna apstrahtna šema, na pod stavi jednu kartu sveta i kaži, tako ćemo da uzmemo, da tačka označena vrškom Klatna u jednom datom času predstavlja onu gde je Umbilicus. Ali gde?
— Samo mesto ne dolazi uopšte u sumnju: to je Sen—Mar-ton de—Šan, Sklonište.
— Da, cepidlačio je Belbo — ali uzmimo da u ponoć Klatno os-cilujc duž jedne ose — recimo da kažem — Kopenhagen — Kejptaun. (Ido je onda Umbilicus, u Danskoj ili u Južnoj Africi?
Ispravna primedba, rekao sam. — Ali naš đavolski sluga priča kako i u Šartru postoji jedna naprslina na vitražu kora i da u da-tom času dana jedan sunčev zrak prodire kroz naprslinu i odlazi da osvotli uvek istu tačku, uvek isti kamen na podu. Ne pamtim kakav zaključak se iz toga izvodi, ali u svakom slučaju radi se o jednoj veli-koj (.ujni. Evo mehanizma. U koru Sen—Martena nalazi se jedan pro-zor oko koj<!f;a je zguljen maltor

na mestu j;dc su dva obojena ili iiiuLiHi stakla pričvršćena vezivnim olovom. Proračunat, je do u t.iinčine, i voroviil.no voć Sost,st,ot.iini godinu postoji noko ko se silno muči da f;n održi 11 tom stnnju. Su izlaskom suncii odroðenom dana u godini,,,
f kuji nt! mn.'cdii budu nngo zoru 24, junu, dim svoI.oh Jo
I 3hi 1
vana, praznik letnjeg solsticija...
— Eto, toga dana i toga časa, prvi zrak koji prodre kroz ovaj prozor udara na Klatno i tamo gde se Klatno nalazi u trenutku kada ga udari ovaj sunčev zrak, tačno u toj tački na mapi nalazi se Umbili-cus!
— Savršeno, rekao je Belbo. — Ali šta ako je oblačno?
— Čeka se naredna godina. '
— Oprostite, rekao je Belbo — Poslednji sastanak je Jerusali-mu. Nije li vrh kupole Omarove Džamije mesto gde bi trebalo obesiti Klatno?
— Ne, ubedio sam ga. — U izvesnim tačkama globusa Klatno ispuni sopstveni ciklus za 36 časova, na Severnom Polu to obavi za 24 časa, na ekvatoru ravan oscilacije nikada ne varira. Dakle, samo mesto dolazi u obzir. Ukoliko su Templari napravili svoje otkriće u Sen—Martenu, njihov proračun važi samo za Pariz, jer bi u Palestini Klatno označilo jednu različitu krivulju.
— A ko nam pa kaže da su napravili otkriće u Sen—Martenu?
— Sama činjenica da su izabrali Sen—Marten za svoje Sklo-nište, da su ga od starešine Sen Albana, do Postela, do Konventa, . držali pod kontrolom, da su posle prvih eksperimenata Fukoa dali da se Klatno tamo stavi. Postoji previše pokazatelja.
— Ali poslednji sastanak je u Jerusalimu.
— Pa? U Jerusalimu se vrši slaganje poruke, a to nije trenu-tačna stvar. Potom se za to priprema tokom ćele godine, a 23. juna sledeće godine svih šest grupa se sastaju u Parizu, kako bi konačno saznali gde je Umbilicus, i da bi se potom dali na posao u cilju pokora-vanja sveta.
— Ipak, Belbo je bio uporan — postoji jedna druga stvar koja me nije baš uverila. Da se konačna objava tiče Pupka, za to je znalo svih 36. Klatno je već upotrebljeno u katedralama pa otuda i nije bilo neka tajna. Staje tu hteo Bekon, ili Postel ili sam Fuko — razlog zašto se uhvatio u kolo sa Klatnom jeste u tome što je i on spadao u istu kliku — staje to hteo, kažem, svetibože, stavljajući jednu mapu sveta na pod i usmerivši je prema stranama sveta? Na stramputici smo.
— Nismo na stramputici, rekao sam. — Poruka kazuje jednu stvar za koju niko nije mogao da zna: koju mapu upotrebiti? '
|381)83
Jedna mapa nije sama ta teritorija. (Alfred Kožibski, Nauka i zdravlje, 1933; 4 izd., Interna-cionalna Ne-Aristotelovska Biblioteka, 1958, II, 4, str. 58)
— Da li ste svestni kartografske situacije u vreme Templara, govorio sam. — U tom veku kruže arapske mape, koje izmeðu ostalog stavljaju Afriku gore a Evropu dole, mape moreplovaca, sve u svemu dosta tačne, i mape od pre tri četiri stotine godina, koje su u školama još uvek smatrane za valjane. Obratite pažnju da radi otkrivanja gde se nalazi Umbilicus nije potrebno imati tačnu mapu, u smislu koji mi danas pridajemo terminu. Dovoljno je da je u pitanju jedna mapa koja ima sledeću karakteristiku: pošto je već usmerena, pokazuje Umbilicus u tački u kojoj se Klatno osvetljava u zoru 24. juna. Sada pazite: stavimo, radi čiste hipoteze, daje Umbilicus u Jerusalimu. Na našim modernim

kartama, Jerusalim je najednom određenom me-stu, i čak i danas zavisi od tipa projekcije. No Templari su raspolagali nekom mapom koja je napravljena kožna kako. Pa, kakvog je to značaja imalo za njih? Nije Klatno to kojeje u službi mape, mapa je ta koja je u službi Klatna. Pratite me? Mogla je da bude najbesmislenija mapa na svetu, samo ako je pošto je jednom stavljena ispod Klatna, sudbonosni sunčev zrak u zoru 24. juna odredio tačku tamo gde se, na toj mapi, i ne na drugima, pojavljuje Jerusalim.
— Ali to ne razrešava naš problem, rekao je Diotalevi.
— Svakako da ne, a ni onaj sa 36 nevidljivih. Jer ako ne izdvo-jiš pravu mapu, ništa od toga. Pokušajmo da mislimo na jednu mapu koja se upravlja na kanonski način sa istokom u smeru apside i zapa-dom prema naosu, jer su tako usmerene crkve. Sada napravimo bilo kakvu hipotezu, pa da kažem na primer: da toga fatalnog jutra Klatno mora da se nađe u jednoj zoni neosetno ka istoku, gotovo na granici kvadranta jug-istok. Da se radilo o kakvom časovniku, rekli bismo da Klatno treba da označi pet i dvadeset i pet. Jel' u redu? Sada ćete da vidite.
Otišao sam da bih pronašao kakvu istoriju kartografije.
Evo, broj jedan, neka mapa iz XII veka. Preuzima strukturu mapa pod T, gore je Azija sa Zemaljskim Rajem, sa leva Evropa, sa desna Afrika, a tu preko Afrike postavili su čak i Antipode. Broj dva, jedna mapa nadahnuta Makrobijevim Somnium Scipionis, no koja dopiru u raznim redakcijama sve do sedamnaestog veka. Afrika je pomalo stisnuta, ali strpljenja. Sada pazite, usmerite obe mape na isti način i primetićeto da na prvoj pol, i dvadesetpet odgovaraju Arabiji, n na drugoj Novom Zelandu, budući da su u toj tučki Antipodi. Možeš da znaš svu o Klatnu, ali ako no znaš koju mupu da upolirbiš izgubl-ion Hi. l'onikii ju sadržala savoln, u najvećoj mogućoj mni šlfrovane, u toini1 k<Ii« pnmaii pravu inupii, koju je, osim toga namata u nuždi.

Poruka je govorila gde treba pronaći mapu, u kome rukopisu, u kojoj biblioteci, manastiru, zamku. A moglo bi čak da bude da su Di i Bekon ili ko drugi u najmanju ruku rekonstruisali poruku, ko sad to zna, po-ruka je kazivala mapa je na takvom mestu, ali u međuvremenu, sa svim onim što se desilo u Evropi, manastir u kome je držana je izgo-reo, ili je pak mapa bila ukradena, ko zna na kom mestu sakrivena. Možda postoji neko ko poseduje mapu, ali nezna čemu služi, ili ust-vari zna da nečemu služi ali nezna baš tačno čemu, i luta po svetu u potrazi za kakvom mušterijom. Pomislite, pravi pravcati raspis po-nuda, lažnih pravaca, poruka koje su drugo kazivale a bile čitane kao da govore o mapi, i poruka koje govore o mapi a bivaju čitane kao da prave nekakve aluzije, staja znam, na proizvodnju zlata. I verovatno neki pokušavaju da rekonstruišu upravo mapu a na osnovama pret-postavki.
— Kakvom tipu pretpostavki?
— Recimo mikro-makrokosmičke podudarnosti. Evo pogle-dajte jednu drugu mapu. Znate li odakle je? Pojavljuje se u drugoj raspravi iz Istorije Obeju Vaseljena Roberta Flada. Flad je čovek koji pripada društvu Ruže i Krsta u Londonu, ne zaboravimo to. I sada šta radi naš Roberto de Fluctibus, kako je već voleo da ga zovu? Ne pri-kazuje više kakvu mapu već jednu čudnu projekciju čitavog globusa uzimaju — Pol za tačku gledišta, mistički Pol prirodno, pa dakle uzi-majući za tačku gledišta jedno idealno Klatno obešeno o čeoni kamen idealnog svoda. To je ona karta koja je zamišljena da bude postavl-jena ispod Klatna! To su nepobitni dokazi, kako je moglo da se dogodi da niko još na to ne pomisli...

— Činjenica je da su đavolje sluge spore, spore, govorio je Bel-bo.
— Stoji da smo mi jedini dostojni naslednici Templara. Ali do-pustite mi da nastavim: prepoznali ste sam plan situacije, to je jedan pokretni točkić, poput onoga koji je koristio Tritemije za svoje šifro-vane poruke. To nije neka mapa. U pitanju je jedan projekat mašine za isprobavanje varijanti, za proizvođenje mapa koje smenjuju jedna drugu, sve dok se ne pronađe ona prava! I Flad to kazuje, u svom uputstvu: ovo je skica jednoga instrumentuma, trebajošnanjemuda s<! radi.
— Ali zar Flad nije bio onaj koji je uporno poricao zemljinu ro-taciju? Kako je mogao da misli na Klatno?
—- Možemo da se zakitimo sa iniciranima. Posvećeni poriče ono što zna, poriče da to zna, laže kako bi otkrio tajnu.
To, govorio je Belbo, — daje objašnjenje zašto se već Di to-liko upuštao u posao sa tim kraljevskim kartografima. Ne da bi spoz-nao »pravu« formu sveta, već kako bi rekonstruisao, među svim po-grešnim mapama, jedinu koja bi inu poslužila, pa dakle jedinu odgo-varajuću.
Nijii loftu, injo lošo, govorio je Dlotalevi. i'ronući istinu pu-i c 111 lučno i'okonstrukcijt) jodnog lažnog teksta.
UM
84
Osnovna briga ove Skupštine, i ona najsvrsishodnija, treba da bude — kao moj savet — ona koja se sastoji u radu na prirodnoj istoriji prema nacrtima Verulamija. (Kristijan Ijžan, Pismo Kolberu, Sabrana Dela, Hag, 1888—1950, VI, str. 95—96)
Nedaće ovih šest grupa nisu se svele na potragu za mapom. Vrlo je verovatno da su Templari, u prva dva dela poruke, onima koji su u posedu Portugalaca i Engleza, aludirali na neko Klatno, ali su ideje o klatnima tada još uvek bile nejasne. Jedno je zatitrati okomito običnu nit a sasvim drugo napraviti mehanizam takve preciznosti da bi bio osvetljen suncem baš u određenom času. Stoga su Templari računali na šest vekova. Bekonovsko krilo se daje na posao u tom pravcu, i nastoji da privuče na svoju stranu sve inicijante sa kojima očajnički pokušava da stupi u vezu.
Podudarnost nije slučajna, čovek koji pripada društvu Ruže i Krsta, Salomon de Kaus, piše za Rišeljea jednu raspravicu o sunča-nim satovima. Kasnije, od Galileja pa nadalje nastaje mahnita po-traga za klatnima. Pretekst je kako ih upotrebiti za određivanje geo-grafske dužine, ali kada 1681. Ijžan otkriva da jedno klatno, koje je tačno u Parizu, kasni u Kajenu, odmah mu biva jasno da to zavisi od variranja centrifugalne sile koja nastaje usled Zemljine rotacije. A kada objavljuje svoj Horologium, u kome razvija galileovske intuicije o klatnu, ko njega to poziva u Pariz? Kolber, isti onaj koji poziva u Pa-riz Salomona de Kausa da bi se pozabavio ispodzemljem!
Kada 1661. Accademia del Cimento Eksperimentalna Akade-mija anticipira Fukoove zaključke, Leopoldo de 'Medici je raspušta u roku od pet godina, a domah potom prima u Rimu, kao skrivenu na-gradu, jedan kardinalski šešir.
Ali to nije bilo dosta. I tokom potonjih vekova lov za klatnom se nastavlja. 1742 (godinu dana pred prvo dokumentovano pojavlji-vanje grofa od Sen Žermena!) izvesni De Majran pretstavlja jednu raspravu o klatnima na Kraljevskoj Akademiji Nauka; 1756. (kada ne u Nemačkoj rađa Strogi Templarski Propis!) neki Buže piše »o piavcima koji se tiču svih okomitih niti.«

Bavio sam se fantazmagoričnim naslovima, poput onoga Žana Batista Bioa, iz 1821.: Zbornik geodetskih, astronomskih i fizičkih rimedbi, obrađen na zahtev Biroa za Geografsku Širinu Francuske, u Španiji, u Francuskoj, u Engleskoj i u Škotskoj, kako bi se odredila variranja sile gravitacije kao i zemljinipodeoci na dužini meridijana Pariza. U Francuskoj, Španiji, Engleskoj i Škotskoj! I u vezi sa meridi-janom Som Martenal A Ser Edvord Sebinkoji 1823. objavljuje Zbirku eksperimenata za Odraðivanje Oblika Zemlje posredstvom Klatna koje malo vibrira po Različitim Dužinama? A ont\j tajanstveni Grof 385Fjodor Petrovič Litke, koji 1836. objavljuje rezultate svojih istraži-vanja o ponašanju klatna tokom jedne plovidbe oko sveta? A za račun Carske Akademije Nauka u Petrovgradu. Otkud čak i Rusi?

A ako je u međuvremenu jedna grupa, svakako iz bekonov-skog nasleđa, odlučila da otkrije tajnu koja se tiče struja a bez mapa i bez klatna, preslušavajući iznova, od početka, dahtanje zmije? Eto kako je dobro dolazilo sve ono stoje Salon naslućivao: manje više Fu-koovo doba je to u kome industrijski svet, tvorevina bekonovskog krila, započinje sa iskopavanjima podzemnih mreža u srcu evropskih metropola.

— To je istina, govorio je Belbo, — devetnaesti vekje opsednut podzemljem, Žan Valžan, Fantomas i Žaver, Rokanbol, pravo idimi dodirni između kanala i kloaka. 0 Bože, sada kada na to pomislim, celokupno VernaKO delo je nekakva inicijatička objava tajni pod-zemlja! Putovanje u središte zemlje, dvadeset hiljada milja pod mo-rem, pećine tajanstvenog ostrva, prostrano podzemno kraljevstvo Crnih Indija! Trebalo bi rekonstruisati plan njegovih izuzetnih puto-vanja, svakako bismo pronašli koncept spirala same Zmije, nekakvu kartu leys-a nanovo pravljenu za svaki kontinent posebno. Vern istražuje od gore do dole mreže teluričkih struja.

Saraðivao sam. — Kako se zove protagonista Crnih Indija? DŽon Garal, gotovo jedan anagram Grala.

— Nismo nastrani, gazimo nogama po zemlji. Vern emituje izuzetno prepoznatljive znakove. Robur Konkeran (Osvajač), R.K. Ruža i Krst. A Robur čitan od pozadi daje Rubor, rumenilo ruže.

3SB

85

Fileas? Fog. Jedno ime koje firmtf: Eas, na grčkom, čuva smisao globalnosti (pa je dakle ekvivalent za pan ili poly) .a Fileas je isto što i Polifil. Što se tiče Foga, to je magla, u engleskom... Bez sumnje Vern pripada Društvu »Magla«. On je čak bio tako ljubazan da nam tačno odredi odnose između toga društva i društva Ruže i Krsta, jer konačno, staje pa taj plemeniti putnik zvani Fileas Fog ako ne jedan iz društva Ruže i Krsta?... A zatim, ne pripada li možda Reform—Klubu, čiji inicijali R.K. označavaju Ružu i Krst rereformatorku? A taj Reform—Klub'se raða u Pol-Molu, prizivajući tako po kožna koji put San o Polifilu. (Mišel Lami, Žil Vern, inicirani i inicijator, Pariz, Pejo, 1984., str. 237—238)

Rekonstrtuisanje nam je uzelo dane i dane, prekidali bismo naše poslove kako bismo tome posvetili i poslednji atom, čitali bismo sve što bi nam dopalo u ruke, enciklopedije, novine, priče i stripove, izdavačke kataloge, uzduž i popreko, u potrazi za mogućim kuršlu-sima, zastajali bismo da prekopavamo po svakoj tezgi sa knjigama, njuškali bismo po kioscima, krali bismo nemilice kucane tekstove naših ðavoljih slugu, obrušavali bismo se u trijumfu na kancelarija bacajući na sto svoje poslednje otkriće. Dok se prisećam tih nedelja ceo slučaj.mi se čini mahnitim, kao u nekom bljesku, baš kao nekom filmu Leri

Semona, u prodorima i skokovima, sa vratima koja se ot-varaju i zatvaraju supersoničnom brzinom, krem tortama koje lete, jurnjavom po stepenicama, gore dole, susreti starih automobila, tre-skanje po policama u dućanu od mora kutijica, boca, sireva, pe-nušanja kisele vode, prskanja vreća sa brašnom. A naprotiv, da bih se prisetio svega onoga između, minulih vremena — ostatka života koji se odvijao oko nas — sve mogu ponovo da pročitam kao neku priču na usporenoj traci, Plan koji se formirao korakom umetničke gimnastike, poput laganog rotiranja diskobola, odmerenih oscilacija bacača kugle, dugih perioda golfa, bezumnih iščekivanja bezbola. U Nvakom slučaju, i kakav god daje bio ritam, sudbina nas je darivala, jor kada želite da nađete veze tu ih možete odmah da nađete, pos-vudu i medu svima, svet se rasprskava ujednu mrežu, u vrtlog srod-nosti pa sve upućuje na sve, i sve objašnjava sve.,.
Nisam o tome govorio Liji, kako je nebih oneraspoložio, ali sam u najmanju ruku zapostavljao Julija. Ali bih se budio noću, iprimećі-viio kako Konatus Cartesius pravi R.C., i kako silnom energijom traga n (Milom poriču daje pronašao Rosa-Crux. Otkuda tolika opsednutost Mnludom7 Motodje služio u potrazi zarešenjem misterije kojajeza-atinjivala tada već sve inicijante Evrope... A koje obavijao magiju na Hdt-Nkl iiučin? Rone dl; Aatobrijan. Ikoje napisao, u Bekonovim vre-mnnlniti, Siopenicr /</ Hram? Ričard Krešou. Pa onda Ranyeri de Kulcubidi, Kuna šn, Kejinond Cendler? A Rik iz Kazablanke?
38786
Ova nauka, kojoj se trag nije zameo, barem njenoj materi-jalnoj strani, prenesena je na pobožne graditelje od strane kaluđera iz Sitoa... Tamo su bili poznti, u prošlom veku, kao pratioci Francuskog Tornja. A oni su ti kojima se Ajfel obraća kako bi mu izgradili kulu. (R. Šarpantije, Misterije katedrale u Šartru, Pariz, Lafon, 1966, str. 55—56)
Sada smo imali ćelo moderno doba prošarano vrednim krti-cama koje su izbušile podzemlje uhodeći našu planetu odozdo. Ali tu mora daje postojalo nešto drugo, nekakav drugačiji poduhvat koji su bekonovci započeli, čiji su dometi, čije etape bile pred svačijim pogle-dom, a niko toga nije postao svestan... Jer se pri bušenju dopiralo do dubokih slojeva, no Kelti i Templari nisu se ograničavali na iskopa-vanje bunara, zabadali bi svoje uspravne klipove ka nebu, radi sao-braćanja od megalita do megalita, i prihvatanja uticaja zvezda...
Ideja je pala Belbu tokom jedne besane noći. Promolio je glavu kroz prozor i video je u daljini, iznad milanskih krovova, svetlosti metalne kule RAIa, velike gradske antene. Jedna umerena i uzdržana Vavilonska kula. I u toj tački je shvatio.
— Ajfelov. toranj, rekao nam je sledećeg jutra. — Kako da se čovek nije rarnjeloga dosetio? Megalit od metala, menhir poslednjih Kelta, šuplji šiljak viši od svih gotičkih šiljaka. Ali zbog čega bi Pariz imao potrebu za tim beskorisnim spomenikom? To je nebeska sonda, I antena koja prikuplja informacije sa svih hermetičarskih klipova koji I su pobodeni po kori globusa, od kipova sa Uskršnjih Ostrva, od Macu \ Pikću, od Slobode sa Stejtn Ajlenda, koju je želeo inicijant Lafajeta, od obeliska iz Luksora, od najviše kule iz Tumara, od Kolosa sa Ro-/ dosa koji nastavlja da emituje iz dubine luke gde ga više niko ne na-lazi, od hramova iz brahmanske džungle, od tornjića Velikog Zida, od \vrha Ajers Roka, od šiljaka Štrazburga kojima se sladio inicijant \Gete, od lukova Maunt Rašmora, koliko je stvari shvatio inicijant Hičkok, od antene Empajer Stejta, pa kažite vi na koje carstvo je alu-dirala ova tvorevina američkih inicijanat ako ne na carstvo Rudolfa u Pragu! Toranj hvata informacije iz podzemlja i konfrontira ih sa

onima koje dolaze sa neba. A ko nam pruža prvu zastrašujuću kine-matografsku sliku Tornja? Rene Kler u Parizu koji spava. Rene Kler, R. K.
Tako je iščitana celokupna isto rij a nauke: samo nadmetanje u svemiru postajalo jo shvatijivije, sa tim luđačkim satelitima koji i ne nulo ništa drugo nego što f'otogral'išti površinu globusa kako bi uočili noprimot.no tonzijo, podvodne tokovi!, Nlrujiinjii toplog vazduha. A za razgovor medu njim« razgovor o Tornju, razgovor o Stounhondžu...
3B8
87
Čudna je to podudarnost da folio izdanja iz 1623, koje stoji pod Šekspirovim imenom, sadrži tačno 36 dela. (V. F. K. Vigston, Frensis Bejkonprotivu Fantomskog Ka-petana Šekspira: Rozenkrojcerovska Maska, London, Ki-gen Pol 1891, 1891, str. 353)
Kada smo razmenjivali rezultate naših domišljanja činilo nam se, i sa pravom, da se produžava u igri asocijacija, neobičnim kuršlu-sima, a zbog čega bismo se stideli, čemu smo to poklonili pažnju — da su nas za to optužili. A to je ono stoje podsticalo našu nameru — sada već prećutnu, kako je nameće etiketa eronije — pa smo parodirali tuđu logiku. Ali u dugim pauzama u kojima je svako akumulirao do-kaze za kolektivne sastanke, i mirne savesti sakupljajući komadiće za jednu mozaičnu parodiju, naš se mozak privikavao da povezuje, povezuje, povezuje svaku stvar sa bilo čim drugim, a da bi se to uči-nilo automatski bilo je potrebno poprimiti navike. Verujem da tu više ne postoji razlika, na određenoj tački, između navike da se laže i uve-renja kako se naviklo da se laže.
To je istorija uhoda: ubacuju se u tajne službe neprijatelja, na-vikavaju se da misle kao on, ukoliko i preživljavaju to je upravo jer im je ovo pošlo za rukom, očito da posle izvesnog vremena prelaze na drugu stranu, koja postaje njihova. Ili poput onih koji žive sami sa jednim psom, govore sa njim po ceo dan, u početku se trude da shvate njegovu logiku, kasnije nastoje da on razume njihovu, isprva to stidl-jivo otkrivaju, zatim sa ljubomorom, kada su već sigurni daje on po-stao poput njih, oni su postali poput njega, i kada su ponosni što su ga humanizovali, u stvari su sami poštenili.
Možda jer sam bio svakodnevno u vezi sa Lijom, i sa detetom, ja sam od sve trojice, bio onaj koji se najmanje zaludeo igrom. Bio sam uveren da ih vodim, osećao sam se kao da ponovo lupam po ago-gonu tokom onog obreda: na onoj si strani koja proizvodi emocije a ne na onoj sa koje se podnose njihove posledice. 0 Diotaleviju tada ni-sam znao, sada znam, Diotalevi je privikavao svoje telo da misli na đavolski način. Što se Belba tiče poistovećivao se čak i na nivou save-Nli. ,hi sam se privikavao, Diotalevi je postajao izopačen, Belbo je bi-vao proobraćen. No svi smo polako gubili onu intelektualnu svetiljku koja nam jo oduvek omogućavala da razlikujemo slično od indentič-iing, mol.af'oru od stvari, onaj tajanstveni i zaslepljujući kvalitetkoji nam jo odu vok omogućavao da uvidimo i kažemo kako je neko poži-vlmMo a da uopslo no podrazumevamo da su mu izrasle kljove i daje dubio kiv.no, a uprkns lotno bolesnik misli »poživinčeno« i odmah uočava onoga koji 111 j < - ili rijo ili gmižci ili leti.
Zn l)iol.al(!vi|a je imbnlo da primot.imo, da nismo bili toliko uz- Ki'kiiu bili da i«1 ,svo [medo krnjom luta. Pojavio ho mnogo
389mršaviji, ali nije to bila ona žilava vitkost nekoga ko je proveo više nedelja u pešačenju po planini. Njegova fina put albina pokazivala je sada žućkaste prelive. Ako smo to i primetili, mislili smo daje proveo odmor nagnut nad svojim rabinskim svicima. Ali smo u stvari po-mišljali na nešto drugo.

Zaista, u danima koji su sledili bili smo u stanju da malo po malo sistematizujemo čak i neobična krila tog bekonovskog toka.
Na primer, najnovija masonologija vidi u Iluminatima iz Ba-varske, koji su težili za razaranjem nacija i destabilizovanjem država, ne samo inspiratore Bakunjinovog anarhizma već i samog marksizma. Detinjasto. Iluminati su bili provokatori koje su bekonovci ubacili među tevtonce, no na sasvim drugo su mislili Marks i Engels kada su započinjali Manifest iz 48. sa rečitom frazom »bauk kruži Evropom«. Otkuda to ova toliko gotička metafora? Komuni-stički Manifest sarkastično aludira na fantomski lov za Planom koji drma istorijom već nekoliko vekova. I predlaže nekakvu alternativu kako bekonovcima tako neotemplarima. Marks je bio jedan Jevrejin, moguće je daje u početku predstavljao glasnogovornik rabina iz He-rone, ili iz Safeda, i nastojao da ubaci u potragu ceo Božiji narod. Za-tim on uzima inicijativu, poistovećuje Šekinu, narod u progonstvu unutar Carstva sa proletarijatom, izdaje očekivanja svojih inspira-tora, preokreće smerove tendencija judejskog mesijanizma. Tem-plari celoga sveta, ujedinite se. Mapa radnicima. Divno! Ima li Boljeg istorijskog opravdanja za komunizam?
— Da, govorio je Belbo — ali i bekonovci imaju svoje prolazne nezgode, ne verujete? Neki od njih polaze od nečega što se graniči sa samim naučničkim snom, a završavaju u ćorsokaku. Govorim, pri kraju dinastije, Ajnštajni, Odvažni, koji traže tajnu u srcu mikrokos-mosa prave pogrešno otkriće. Umesto teluričke energije, čiste, pri-
i \ rodne, otkrivaju atomsku energiju, tehnološku, prljavu, zagađenu... \ —
Prostor—vreme, greška Zapada, govorio je Diotalevi.
— To je gubitak Središta. Vakcina i penicilin kao karikatura Eliksira za dug život, mešao sam se u razgovor.
— Poput onog drugog Templara, Frojda, govorio je Belbo — koji umesto da iskopava u lavirintima fizičkog podzemlja iskopavao je u onima iz psihičkog podzemlja, kao da o tome već nisu i sve i bolje rekli alhemičari.
— Ali ti si taj, insinuirao je Diotalevi — koji pokušava da objavi knjige doktora Vagnera. Za mene je psihoanaliza roba za nervne bo-lesnike.
— Da, a penis je samo jedan falusni simvol, zaključivao sam ja.
— Onda gospodo, ne puštajmo se slobodnim hodom. I ne gu-bimo vromo. Joft uvok no znamo jjdo do smestimo pavlikijane i jeru-saliniljuno.
Ali pro nofio ftt.o smo nio^li <l<i odgovorimo mi novo |>il.at\jo sroli smo no .su jodnom drugom grupom koja nijo rinilu duo trldoNotSosto-
390
riče nevidljivih, ali se toliko brzo ubacila u igru i time delimično po-mutila projekte, delujući kao elemenat konfuzije. Isusovci.
391d88
Baron fon Hunt, Vitez Remzi... i mnogi drugi koji su obra-zovali stepene unutar ovih obreda, radili su pod uputst-vima Generala Družbe Isusove... Templarizamje Jezuiti-zam. (Pismo Čarlsa Soderana Madam Blavacki, 32. . A i P.R. 94. . Memfis, K.R. , K. Kadoš, M.M. 104, Eng.etc, Pos-većen od Engleske Bratije Ruže i Krsta i drugih tajnih društava, 11.1.1877; iz Razotkrivene Iziđe, 1877, str. 390)
Sreli smo ih toliko puta, još od vremena prvih manifesta društva Ruže i Krsta. Već 1620. pojavljuje se u Nemačkoj jedna Rosa Jesuitica, gde se podseća daje simvolizam ruže katolički i marijan-ski, pre nego li rozenkrojcerovski, pa se insinuira da su dva reda

soli-darna, a društvo Ruže i Krsta samo jedna od prerada jezuitističke mistike za potrebe širokih slojeva reformisane Nemačke.
Prisećao sam se Salonovih reći o mržnji sa kojom je otac Ki-rher izlagao ruglu društvo Ruže i Krsta a baš dok je govorio o dubi-nama zemaljske kugle.
— Otac Kirher, govorio je, — u neku rukuje središna ličnost u ovoj priči. Zastoje taj čovek, koji je toliko puta dokazao da ima spo-sobnost zapažanja i smisao za eksperimenat, potom porekao te retke dobre ideje na hiljadama stranica koje kipe od neverovatnih ideja? Bio je u prepisci sa najboljim engleskim naučnicima, a potom svaka od njegovih knjiga preuzima tipične rozenkrojcerovske teme, pri-vidno kako bi ih porekao, u stvari da ih prisvoji, da iz toga ponudi svoju kontra reformacijsku verziju. U prvom izdanju Glasa, taj go-spodin Hazelmajer, osuđen na robiju od isusovaca zbog svojih refor-macijskih ideja, uporno kazuje da su istinski i dobri isusovci oni, čla-novi društva Ruže i Krsta. Lepo, Kirher piše svojih trideset dela i pre-koračuje sve obime kako bi sugerisao pravi i ispravni članovi društva Ruže i Krsta oni, isusovci. Isusovci nastoje da se dokopaju Plana. Klatna želi da prouči upravo on, otac Kirher, i to i čini, premda na svoj način, izumevši jedan planetarni časovnik kako bi znao tačan sat u svim sedištima Družbe rasutim po vascelom svetu.
— Ali kako je to isusovcima polazilo za rukom da znaju o Hunu, kada su se templari izbezumili samo da se ne odaju? pitao je Diotalovi. Nije vredelaona da isusovci uvek znaju o svemu malo više od đavola. Hteli smo neko uverljivije objašnjenje.
Jako smo brzo došli do njega. Gijom Postel, ponovo. Prelista-viijući isl.oriju isusovaca iz Krctino Žolija (i dok smo se grohotom smojnli nad liin nesretnim imenom) otkrili smo du jo Postel, zah-vućon svojim mističkim ludilom, iz svoju i*.oljo zn spirituolnom rego-nenicijom, I f>44. dospi1«! <lo svetog lamici ju od IiOJoln u Kimu. Igna-cije gu jn primio nt\ odir'.i'Vijtmjiiin, ali 1'onI.hI nijti limfno da so odre

kne svojih stalnih ideja, svojih kabalizama, svog ekumenizma, a te stvari isusovcima nikako nisu mogle da se dopadaju, još ništa manje nego njegova uporna ideja, oko koje Postel nije bio spreman da se na-gađa, da Kralj Sveta mora da bude kralj Francuske. Ignacije je bio svetac, no Španac.
Tako je na jednoj određenoj tački došlo do sloma, Postelje ostavio isusovce — to jest isusovci su ga ostavili pred vratima. No ako je Postel bio isusovac, makar za jedan kraći period, svetom Ignaciju — kome je dao zakletvu poslušnosti perinde ac cadaver — ipak mora daje poverio svoju misiju. Dragi Ignacije, mora biti da mu je kazao, znaj da uzimajući mene uzimaš takođe i tajnu o templarskom Planu čiji sam ja nedostojni predstavnik od francuske strane, a povrh toga, svi očekujemo treći stoletnji susret u 1584., i utoliko vredi očekivati ga ad majorem Dei gloriam.
Dakle isusovci, preko Postela, i zahvaljujući jednom trenutku svoje slabosti, dolaze do saznanja o tajni Templara. Jedna takva tajna biva iskorišćena. Sveti Ignacije odlazi u večno blaženstvo, ali njegovi naslednici ne spavaju, i nastavljaju da drže na oku Postela. Žele da saznaju koga će sresti te sudbonosne 1584. Ali avaj, Postel umire pre toga, ništa ne vredi — kako je potvrđivao jedan od naših iz-vora — što je jedan nepoznati isusovac bio prisutan pored njegovog samrtničkog odra. Isusovci ne znaju ko je njegov naslednik.
— Oprosti Kazaubon, rekao je Belbo, — ima tu nešto što mi ni-kako ne ide. Ako stvari tako stoje, isusovci nisu mogli da znaju daje susret iz 1584. propao.

— Ali ne treba zaboraviti, primetio je Diotalevi, — da su, koliko znam na osnovu izjava neznabožaca, ti isusovci bili ljudi od čelika koji se nisu tako lako dali prevariti.
— Ah, ako je do toga, rekao je Belbo, —jedan isusovac smaže dva Templara za ručak i dva za večeru. I oni su bili raspušteni, i više no jedanput, a u to su bile umešane vlade ćele Evrope, ipak su još uvek tu.
Trebalo je staviti se u položaj jednog isusovca. Šta radi jedan isusovac ako mu Postel izmiče iz ruku? Ja sam odmah imao nekakvu ideju, no bila je toliko đavolska daje ni naše đavolje sluge, činilo mi h«, ne bi mogli da svare: društvo Ruže i Krsta je bilo jedan isusovački pronalazak!
— Pošto je umro Postel, predlagao sam, isusovci su — lukavi kim sto su već bili — matematički predvideli zbrke sa kalendarima i odlučili su da preuzmu inicijativu. Stavljajuupokretrozenkrojcerov-n k 11 mistif'ikaciju, tačno izračunavajući ono što će se dogoditi. Među Inlikiimi koji bulazne u oduševljenju, neko iz autentičnihjezgara, za-točen u čudu, moinće da istrči. U takvom slučaju, može se i zamisliti Hoknnov l>es: h'liul, kretenu, nisi moguo da ćutiš? Ali vikonte, Mi-Inrdii, ovi su mi izgledali kan nusi... IHidulo, zari.« nisam naučio da se čuvuh pupisi.nV Tnibiiln j<: «lii l«) spalo, no mini; jadnika iz Nolel
— Ali onda, fjovoi in je Molbo, zlioj,; «Vj;n ih kuda so društvoRuže i Krsta prebacilo u Francusku isusovci, ili ovi katolički pole-mičari koji rade za njih, napadaju kao jeretike i opsednute đavolom?
— Pa ne mislite valjda da isusovci to rade pravolinijski, da bi isusovci uopšte nešto znali? Dugo smo se prepirali oko mog predloga, i konačno smo odlučili, zajedno se složili, da je bila bolja originalna hipoteza: društvo Ruže i Krsta bilo je udica koju su francuzima bacili beko-novci i nemci. Ali su isusovci, tek što su se pojavili manifesti, odmah svatili aluziju. I odmah su se ubacili u igru, kako bi pomešali karte. Cilj isusovaca je očito bio taj da spreče povezivanje engleskih i ne-mačkih grupa sa onom francuskom, pa je svaki udarac, koliko god' nizak, bio na mestu.
A u međuvremenu beležili su vesti, zgrtali informacije i stavl-jali ih... gde?U Abulafiju, šalio se Belbo. Ali Diotalevi koji se u međuv-remenu snabdeo za svoj račun dokumentima, rekao je da se ne radi ni o kakvoj šali. Svakako, isusovci su gradili ogroman, vrlo moćan elektronski računar koji bi mogao da izvede zaključak iz mukotrpnog i stogodišnjeg pabirčenja svih komadića istine i laži koje su oni pri-kupljali.
— Isusovci su, govorio je Diotalevi, — shvatili ono što ni jadni stari Templari iz Provena ni bekonovsko krilo nije još naslutilo, a to je daje rekonstrukcija mape mogla da bude postignuta kombinatornim putem a to je postupak koji anticipira onaj kod modernih elektron-skih mozgova! Isusovci su prvi koi su izmislili Abulafiju I Otac Kirher iščitava sve rasprave o kombinatornoj veštini, od Lula pa na dalje. I vidite šta obljavljuje u svojoj Ars Magna Sciendi...
— To mi izgleda kao model za pletenje, govorio je Belbo.
— Ne gospodine, to su sve moguće kombinacije između n ele-menata. Faktorska kalkulacija, ona iz Sefer Jesire. Obračun kombi-nacija i permutacija, sama suština Temure!
Bilo je svakako tako. Jedno je bilo zasnovati neodređeni proje-kat, Flada, kako bi se izdvojila mapa polazeći od jedne polarne projek-cijo, a drugo znati koliko je dokaza tu potrebno, i znati ih sve iskušati, kako bi se došlo do najboljeg rešenja. A iznad svega je drugo bilo stvo-riti apstrahtni model od mogućih kombinacija a opet drugo misliti na

knkvu mašinu koja je u mogućnosti da ih ostvari. I tako dolazi do I of,a da Kirher i njegov sledbenik Šotprojektuju mehaničke verglove, riKihanizme sa probušenim karticama, kompjuter ante literam. Zas-novane na binarnom računu. Kabala primenjena na modernu meha-niku.
I HM: lesus Babbage Mundi, lesum Binarium Magnificamur. A IVI DG: Ad Maiorern Dei Gloriam? Naprotiv: Ars Magna, Digitale Cmidiuml IHS: lesus Hardvvare & Softvvarel
39-
170 Artis Magna Sciendi, epilooismus

89
Obrazovano je u srcu najdublje tame jedno društvo novih stvorenja koja se poznaju a da se nikada nisu videla, razu-meju se i bez objašnjenja, bez prijateljstva služe jedni dru-gima... To društvo prihvata od isusovačkog režima šlepu pokornost, od masonerije spoljna potvrđivanja i ceremo-nije, od Templara prizivanja donjeg sveta i neverovatnu smelost... Možda grof od Sen Žermena i nije oponašao Gi-joma Postela, koji je imao maniju da se izdaje za daleko starijeg nego'što jeste?
(Marki de Liše, Ogled o sekti iluminata, Pariz, 1789, V i XII)
Isusovci su shvatili daje, ukoliko se želi uzdrmati protivnik, najbolja tehnika je u tome da se stvore tajne sekte, i da se čeka da se opasni zanesenjaci sjure u njih, a potom da svi budu pohapšeni. Ili, ;. ukoliko strepiš od kakve zavere, tije organizuj, tako da svi koji bi mo- ;'. f»li da joj se priključe padnu pod tvoju kontrolu. \
Prisećam se određene rezerve koju je Alje izrazio u odnosu na \: Remzija, prvog koji je uspostavio neposrednu vezu između masone- f rije i Templara, insinuirajući daje bilo povezanosti sa katoličkim sre-dinama. U stvari već je Volter obeležio Remzija kao isusovačkog čo- , veka. Pred nastankom engleske masonerije, isusovci odgovaraju iz Francuske škotskim neotemplarizmorn.
Stoga je bilo razumljivo zastoje, kao odgovor na ovu spletku, , 1789. izvesni markiz de Liše napisao, anonimno, jedan slavni Ogled
0 sekti iluminata, gde se pozabavio iluminatima svake vrste, iz Ba-varske ili već odakle behu, anarhističkim antiklerikalcima ili mistič-nim neotemplarima, i stavljao je u istu vreću (neverovatno kako su svi delići našeg mozaika polako dolazili na svoje mesto, malo po malo
1 začuđujuće) čak i pavlikijane, da ne govorimo o Postelu i o Sen Žer-menu. A njegova je žalopojka bila da su ovi oblici templarskog misti-cizma umanjili pravi značaj masonerije, koja je naprotiv bila pravo društvo čestitih i časnih ljudi.
Bokonovci su izmislili masoneriju kao onaj rikov Bar u Kaza-bliinci, isusovački neotemplarizam je overio njihov pronalazak, a I ,ifie je poslat kao žrtveno jagnje kako bi namamio sve grupe koje nisu bilo bekonovske.
1) toj tački smo pak morali da imamo u vidujednu drugu činje-nicu, u koju siroti Alje nije uspevao da nas uveri. Zastoje de Mestr, koji Je bio čovok isusovaca, i dobrih sedam godina pre nego što se po-javio innrkiz do l.iSu, otišno u Vilhelmsbat kako bi sojao razdor medu nootiimplnhma 7
Nooloinplarizum mo dobro držao prvom polovinom <>sam- vokn, govorio jo Hnlbo n grozim krnjom volui, prosvira jor
308

su ga se dočepali revolucionari, za koje je sve od Boginje Razuma do Vrhovnog Bića služilo kako bi se skinula glava kralju, pogledaj Kaljo-stra, a zatim jer su se u Nemačkoj umešali nemački izborni knezovi, pre svega Fridrih Pruski, čiji se ciljevi svakako nisu podudarali sa onima isusovaca. Pošto mistički neotemplarizam, ma ko da gaje iz-mislio, proizvodi Magičnu Flautu, prirodno je da Lojolini ljudi po-kušavaju da je se otresu. To je kao pri poslovanju, ti kupiš jedno udruženje, ponovo ga prodaš, rasturiš ga, dovedeš ga do bankrota, revalorizuješ mu kapital, zavisno od opšteg plana, ne zanimaš se sva-kako gde će da završi vratar. Ili kao sa kakvim iskorišćenim kolima: kada više nisu u mogućnosti da rade šalješ ih pod presu.
39790
Nećete naći u pravom masonskom kodeksu drugog Boga osim onog koji pripada Manima. On važi i za masona ka-balistu, za drevno društvo Ruže i Krsta, za masona marti-nistu... Sa druge strane sve gadosti koje se pripisuju Tem-plarima tačno su one koje su se pripisivale ranije Mani-hejcima.
(Otac Bariel, Memoari u svrhu istorije jakobinizma, Ham-burg, 1798, 2, XIII)
Nećete naći u pravom masonskom kodeksu drugog Boga osim onog koji pripada Manima. On važi i za masona kabalistu, za drevno društvo Ruže i Krsta, za masona martinistu... Sa druge strane sve ga-dosti koje se pripisuju Templarima tačno su one koje su se pripisivale ranije Manihejcima.
(Otac Bariel, Memoari u svrhu istorije jakobinizma, Hamburg, 1798, 2, XIII)
Strategija isusovaca nam je postala jasna kada smo otkrili oca Hiiriela. Ovaj, između 1797 i 1798, kako bi odgovorio na francusku revoluciju, piše svoje Memoare u svrhu istorije jakobinizma, jedan pravi pravcati roman u nastavcima koji gle slučaja počinje sa Tem-plarima. Oni, posle spaljivanja Moleja, postaju tajno društvo za raz-bijanje monarhije i papstva i za obrazovanje jedne svetske republike. U osamnaestom veku su zagospodarili masonerijom koja postaje nji-hovo oruđe. 1763. obrazuju nekakvu književnu akademiju koju čine Volter, Tirgo, Kondorse, Didro, i d'Alanber koja se sakuplja u kući barona Holbaha i, zavera za zaverom, 1776. iz svojih nedara prosi-paju jakobince. Koji su osim svega toga marionete u rukama pravih jjazđa, Iluminata Bavarske — kraljeubica po prizivu.
Više nego presa za kola. Pošto su uz pomoć Remzija razdvojili masoneriju na dvoje, isusovci su je iznova objedinili kako bije tukli frontalno.
Barielova knjiga je ostavila izvestan utisak, tako daje u Nacio-nalnom Arhivu Francuzima mogućno da nadu barem dva policijska izveštaja na zahtev Napoleona o tajnim sektama. Te izveštaje sa-sLavljći i/.vesni Šari de Berkhajm, koji — kao što čine sve tajne službe, drži za poverljive vesti tamo gde su već objavljene — ne zna ništa boljo nogo da loše prekopira prvo knjigu markiza de Lišea, a zatim (inu Bariolovu.
l'nul užasavujućim opisima Iluminata i tim sjajnim potkazi-vnnjom jednoj; direktorijuma Nepoznatih Moćnika sposobnih da upravljaju svotom, INUipoleon ne. okleva: odlučuje da postane jodan od njih. litico mi imonovanjo nje^ovon bratu tfozela za velikog maj utora (irand Oi ijuiita, a on sum, po kazivanju mnoKih izvora, stupa u voze su imiHoiuii ijoin, a protna kazivanju drugih postaje čak jedan od
39"
njenih vrlo visokih dostojanstvenika. Nije jasno, međutim, koga obreda. Moguće, iz opreznosti, svih ovih.

Šta je Napoleon znao to nismo uspeli da saznamo, ali nismo smetali sa uma da je proveo određeno vreme u Egiptu i ko zna sa kak-vim mudracima je.razgovarao u senci piramida (u ovoj tačkije i de-tetu bilo jasno daje sudbonosnih četrdeset vekova koji ga posmatraju bilo jedna jasna aluzija na Hermetičku Tradiciju).
Ali treba tu znati mnoge stvari, jer je 1806. sazvao nekakvu skupštinu francuskih jevreja. Zvanični razlozi bili su banalni, po-kušaj da se ograniči zelenaštvo, daše osigura odanost manjine izrae-lićana, da se pronađu novi finansijeri... Ali ovo ne daje objašnjenje zbog čega je odlučio da tu skupštinu nazove Velikim Sinedrijumom, posežući za idejom nekakvog direktorijuma Moćnika, manje ili više Nepoznatih. A u stvari je lukavi korzikanac uočio predstavnike jeru-salimskog krila, i pokušavao je da združi različite rasute grupe.
— Nije slučajno što su 1808. trupe maršala Neja u Tumaru. Dovodite li u vezu?
— Tu smo samo kako bismo pohvatali veze.
— Sada Napoleon, spremajući se upravo da tuče Englesku, drži u ruci gotovo sve evropske centre, a preko francuskih jevreja čak i jerusalimljane. Ko mu to sada nedostaje?
— Pavlikijani.
— Upravo to. A mi još uvek nismo odlučili gde su oni završili. Ali to nam sugeriše Napoleon, koji odlazi da ih traži tamo gde jesu, u Kusiji.
Vekovima izolovani u slovenskom prostoru, sasvim je bilo pri-rodno da su se pavlikijani reorganizovali pod različitim etiketama mističnih ruskih grupa. Jedan od savetnika uticajnih na Aleksandra I I lio je princ Galicin, povezan sa nekim sektama martinističke inspi-raciju. A koga pronalazimo u Rusiji, dobrih dvanaest godina pre Na-poleona, opunomoćenika Savoja, kako bi učvrstio veze sa mističkim kružocima Sent Peterburga? De Mestra.
Na toj tački sada je on već zazirao od svake organizacije ilumi-nata, koja je za njega činila celinu sa iluministima, istih odgovornih za potoke krvi u revoluciji. U tom je periodu zaista govorio, ponavlja-jući gotovo doslovno Bariela, o jednoj satanističkoj sekti koja hoće da pokori svet, a verovatnoje mislio na Napoleona. Ako je dakle naš ve-liki reakcionar naumio da pridobije martinističke grupe to je bilo zato Sto ju jasno naslutio da su one, imajući u vidu da su se nadahnule ini istim izvorima na kojima i francuski i nemački neotemplarisam, ipak predstavljah; izraz jedine grupe koja se još uvek nije iskvarila zapadnjačkim mišljenjem: pavlikijana.
Ali plan de MesLra, koliko se čini, nije uspeo. 1816. isusovci su prolomili iz l'ol.rovgruda i de Mostr se odatle vraća u Torino.
11 rodu, govorio ju Diotalevi, — ponovo smo pronašli pavliki-jano, l/.bacimo na pozornicu Napoloona koji očito nijo uspeo u svome iiufilii|iiii|u, iuačo bi bilo dovoljno da jo sa Svoto Jelune zapucketao
399prstom pa da se njegovi protivnici uplaše. Šta se sada događa među svim tim ljudima?
Ja upravo gubim glavu.
— Polovina njih su je već izgubili, govorio je Belbo.
400
91
0 kako ste vi sjajno razobličili te paklene sekte koje pri-premaju put Antihrista... Pa ipak je tu još jedna od tih sekti koju ste vi samo očešali.
(Pismo kapetana Simoninija Barielu, iz »Katoličke civili-zacije«, 21.10.1882)

Napoleonov potez sa jevrejima izazvao je jedno preusmera-vanje kod isusovaca. Memoari Bariela nisu sadržali nikakvu aluziju na jevreje. Ali 1806. Bariel prima pismo izvesnog kapetana Simoni-nija koji ga podseća da su i Mani i Starac sa Planine bili jevreji, da su masone osnovali jevreji i da su se jevreji uvukli u sva tajna društva koja postoje.

Simoninijevo pismo, spretno protureno kroz pariške krugove, stavilo je Napoleona u teškoće jer je tek stupio u vezu sa Velikim Sine-drijumom. Taj je kontakt očito zaokupio i Pavlikijane, jer je tih go-dina Sveti Sinod Moskovske Pravoslavne Crkve izjavio: — Napoleon namerava da objedini danas sve Jevreje koje je božiji gnev rasuo po licu zemlje a kako bi oni izokrenuli Hristovu crkvu i proklamovali njega kao pravog Mesiju.

Dobri Bariel prihvata ideju da zavera nije samo masonska već jevrejsko masonska. Između ostalog, ideja o toj zaveri satanskoj omogućavala je da se lagodno obruši na jednog novog neprijatelja, a l.o je Visoko Preduzeće Karbonara, pa dakle i oca antiklerikale Uje-(linjeninja, od Macinija do Garibaldija.

— Ali sve se to događa početkom devetnaestog veka, govorio je Diot.alevi. — Nasuprot tome velika antisemitska ofanziva počinje krnjom veka, objavljivanjem Protokola Sionskih Mudraca. A Proto-koli so pojavljuju u oblasti Rusije. Dakle, predstavljaju jednu pavliki-jansku inicijativu.

Prirodno, rekao je Belbo. — Jasno je da se na toj tački jeru-; salimska grupa podelila na tri grane. Prva je, preko španskih i pro-vansalskih kabalista, otišla da nadahne neotemplarsko krilo, druga j(! apsorbovala od bekonovskog krila, pa su postali naučnici i banka-ri. A na njih su se ustremili isusovci. Ali postoji još i treća grana, i ta se naselila u Rusiji. Ruski Jevreji su dobrim delom trgovci i pozajmlji-vači novca, pa su otuda nerado viđeni od siromašnih seljaka; a do-brim delom, budući daje Jevrejska kultura ustvari kultura Knjige svi ?Jevrnji znaju da čitaju i pišu, proširuju redove liberalne i revolucio-narne inteligencije. Pavlikijani su mistični, reakcionarni, dvostru-kim nitima povezani sa feudalcima, i uvukli su se u dvor. Očito da iz-modii njih i jorusfilimljana nijo moglo da dođe do povezivanja. Dakle, /.iiint.crosovniii su zn l.o da diskredituju Jevrejc a, preko Jevreja — to su naučili od isusovaca dovodu u nepriliku svoje spoljne neprija-tniju, kako nooUmipIniisl.o, tako i bokonovco,

10192

Tu ne može da bude nikakve sumnje. Svom silom i uža-som Satane, kraljevstvo pobedničkog Kralja Izaela pri-miče se našem svetu koji nije doživeo obnovu, Kralj rođen u krvi Siona, Anti—Hrist, približava se prestolu univer-zalne moći. (Sergije Nilus, Epilog Protokolima)

Ideja je bila prihvatljiva. Dovoljno je bilo stanovište daje uveo Protokole u Rusiju. Jedan od najuticajnijih martinista s kraja veka, Papis, zavrbo-vao je Nikolu II-tokom njegove posete Parizu, "zatim je otišao u Moskvu i poveo sa sobom izvesnog Filipa, to jest Filipa Nizijea An-selma Vašoda. Opsednut đavolom od šeste godine, vidar u trinaestoj, hipnotizer u Lionu, očarao je kako Nikolu II tako i onu histeriju od njegove žene. Filip je bio pozvan na dvor, imenovan lekarem vojne akademije u Petrogradu, generalom i dražvnim savetnikom.

Njegovi protivnici tada odlučuju da mu suprotstave jednu isto toliko harizmatsku figuru koja bi mu narušila ugled. I biva pronađen Nilus.

Nilus je bio jedan kaluđer hodočasnik, koji je u svojoj mantiji pravio hodočašća (a šta drugo?) po šumama dičeći se velikom bra-dom kao u proroka, dvema ženama, jednom

devojkom ijednom po-moćnicom ili ljubavnicom staje već bila, a one su gledale u njega kao u Boga. Polu guru, od onih koji posle beže sa kasom, a polu pustinjak, od onih što uzvikuju daje kralj blizu. I zaista, njegova fiks—ideja bila je zavera Antihrista.
Plan onih koji su podržavali Nilusa bio je da ga rukopolože za sveštenika na taj način što bi, oženivši ga (jedna žena manje ili više) .Jelenom Aleksandrovnom Ozerovom, caričinom dvorskom damom, postao i ispovednik suverena.
— Ja sam umeren čovek, govorio je Belbo — ali počinjem da sumnjam kako je pokolj u Carskom Selu možda bio nekakva opera-cija čišćenja pacova.
Ukratko, u određenom trenutku pristalice Filipa optužili su Ni-lusa za razvratan život, a sam Bog zna da li i oni nisu bili u pravu. Ni-lus je morao da napusti dvor, ali mu je u tom trenutku neko pritrčao u pomoć, dolurivSi mu tekst Protokola. Budući daje zavladala prava zbrka između martinista (koji su bili nadahnuti Sen Martenom) i marl.inesist.a (sleđbenika onoj; Martin de Paskvalija koji se tako malo dopadao Alj(Mi), a pošlo jo l'askvali pronio jodnom glasu koji je kolao bio u stvari .leviejin, ðiskreðil.ovai)jem .Jovmja diskreðitovali bi se iniiilinisli a diskieðiloviiiijem maitiiiist.u bio bi odstranjen l'ilip.
Zaista jodnu piva iinpnl.pima verzija Protokolu voć se pojavila l!)():t, u Ziiumia, jodnim l'otroy,niðskim novinama koju ju vodio mili
402
tantni antisemita Kruševan. 1905. uz odobrenje vladine cenzure, ova prva verzija, potpuna, biva anonimno preuzeta u jednoj knjizi, Izvor naših zala, koju je verovatno izdao izvesni Butmi, koji je sa Kruševanom učestvovao pri stvaranju Saveza Ruskog Naroda, kas-nije poznatog kao Crna Legija, koja je vrbovala obične kriminalce kako bi obavili pogrom i atentate za račun krajnje desnice. Butmi će nastaviti da objavljuje, ovoga puta pod svojim imenom, druga iz-danja ovog dela — Neprijatelji ljudskog roda — Protokoli koji potiču iz tajnih arhiva centralne kancelarije Siona.
Ali radilo se o jeftinim knjižicama. Proširena verzija Proto-kola, ona koja će biti prevedena po čitavom svetu, izlazi 1905. u trećem izdanju Nilusove knjige Veliko u Malom: Antihrist je predsto-jeća politička mogućnost, Carsko Selo, pod pokroviteljstvom jednog lokalnog ogranka Crvenog Krsta. Okvir joj je predstavljalo vrlo obuh-vatno mističko umovanje, pa knjiga završava u rukama cara. Mo-skovski mitropolit nalaže njeno čitanje u svim moskovskim crkvama.
— Ali kakva je veza, upitao sam, — Protokola sa našim Pla-nom? Ovde se govori stalno o tim Protokolima, hoćemo li da ih proči-tamo?
— Ništa jednostavnije, rekao nam je Diotalevi, — uvek postoji neki izdavač koji ih objavi — čak su svojevremeno to radili iskazujući prezir, pravdajući to dokumentacijskim obavezama, zatim su malo po malo to počeli da rade sa zadovoljstvom.
— Koliko je tu prostodušnosti.
40393
Jedina zajednica koju poznajemo a koja bi bila u stanju da nas upozna sa tim veštinama mogla bi da bude upravo ona isusovačka. Ali uspeli smo da diskreditujemo isu-sovce u očima priglupog puka iz prostog razloga stoje ova družba javna organizacija, dok se mi držimo iza kulisa, čuvajući tajnu. [Protokoli, V)
Protokoli predstavljaju seriju od dvadesetčetiri programska objašnjenja koja se pripisuju Sionskim Mudracima. Ciljevi ovih Mu-draca su nam se učinili dosta protivrečnim, čas

žele da ukinu slobodu štampe, čas hrabre upravo libertine. Kritikuju liberalizam, no čini se da izlažu program koji ekstremni levičari pripisuju kapitalističkim multinacionalama, računajući ulogu sporta i vizuelne kulture u za-luđivanju naroda. Analizuju različite tehnike radi postizanja svetske vlasti, veličaju moć zlata i novca. Odlučuju da podrže revoluciju u svakoj zemlji koristeći se nezadovoljstvom i zbunjujući puk širenjem liberalnih ideja, ali ipak nastoje da podstaknu nejednakost. Iskl-jučivo računaju samo kako da postave svuda predsedničke režime koje kontrolišu obične marionete Mudraca. Odlučuju da izazovu rat, da se poveća proizvodnja oružija i (to je rekao i Salon) da se kon-struišu metroi (podzemni) kako bi se posedovao način za potkopa-vanje velikih gradova.

Izjavljuju da cilj opravdava sredstva i nastoje da podstaknu antisemitizam što radi kontrole siromašnih Jevreja a što da bi ganuli srca plemenitih duša suočenih tobože sa njihovom nesrećom (skupo, govorio je Diotalevi, ali se isplati). Bezazleno potvrđuju »naše su am-bicije bez granica, pohlepa nam je nezajažljiva, nemilosrdna nam je želja za osvetom a mržnja silna« (iskazuju jedan poseban mazohizam jer je sa mnogo smisla ponavljaju kliše zlog Jevrejina koji je već kružio po antisemitskoj štampi i koji će ukrasiti naslovne strane u svim izdanjima njihove knjige), i odlučuju da ukinu izučavanje kla-sika i antičke istorije.

— Jednom rečju, zapažao je Belbo, — Sionski Mudraci su bili jedna blentava družina.

— Ne pravimo šalu, govorio je Diotalevi. — Ova knjiga je shva-tana vrlo ozbiljno/Naročito mi pada na um jedna stvar. A to je da su uz želju da se prikažu kao vekovima star Jevrejski plan, sve njihove reference odnosile na sitne polemike u Francuskoj s kraja veka. Čini se da n.ipomona o vizuelnom obrazovanju koje služi za zatuph"ivanje masu pnuisUivJja ustvsiri aluziju na obrazovni program Leona koji je uveo (lovni masona u svoju vladu. Jedna druga grana (in budu i/nhiime ličnosti kompromltovane u skandalu sa Pttniimniii n laknv jo bio hmi] Lube koji će 1899. postati predsednik

republike. Primedbu o metrou dugujemo činjenici da su u to vreme novinari sa desnice protestvovali zbog toga što je Društvo za Pod-zemnu Željeznicu imalo previše jevrejskih akcionara. S toga se pred-postavlja daje tekst uobličen u Francuskoj tokom poslednje decenjje devetnaestog veka, u vreme afere Drajfus, kako bi se oslabio libe-ralni front.

— Nije to ono što me impresionira, — rekao je Belbo. — Već je to onaj ukus već viđenog. Sama sinteza ćele stvari je u tome da ovi Mudraci iznose plan za osvajanje sveta, a mi smo taj razgovor već slušali. Pokušajte da Uklonite reference na činjenice i probleme proš-log veka, zamenite podzemlje metroa podzemljem iz Provena, a svaki put kada je napisano Jevreji napišite Templari i svaki put kada je napisano Sionski Mudraci napišite Tridesetšest Nevidh'ivih koji su podeljeni u šest družina... Prijatelji moji, ovo je Propis iz Provena.

40594

Volter sam smrt je za isusovce: ima li tu i najmanje sumn-je?

(F.N. de Bonvil, Isusovci progonjeni od Masonerije i nji-hov bodež izlomljen od Masona, Orijent Londona, 1788, 2, str. 74)

Odavno smo sve imali pred očima, a nismo to u potpunosti sh-vatali. Tokom šest vekova šest grupa se bore za ostvarivanje Plana iz Provena, i svaka grupa uzima idealan tekst toga Plana, prosto mu menja subjekat, pa ga pripisuje protivniku.

Pošto se društvo Ruže i Krsta pojavilo u Francuskoj, isusovci preokreću plan u negativnom smislu: diskredituju društvo Ruže i Kr-sta, diskredituju bekonovce i englesku masoneriju u nastanku.
Kada isusovci izmišljaju neotemplarizam, markiz de Liše pri-pisuje plan neotemplarima. Isusovci, koji sada već peru ruke i od neotemplara, preko Bariela oponašaju Lišea, no pripisuju plan sva-kovrsnim fra-masonima.
Bekonovska kontraofanziva. Detaljno pretražujući sve tek-stove liberalne i laicističke polemike otkrili smo daje od Mišela i Ki-nea sve tamo do Garibaldija i Goberija, Pravilo pripisivano isusov-cima (a možda je ideja dolazila od templara Paskala i njegovih prija-telja), Tema je sticala popularnost sa Večnim Jevrejinom Ežena Šija i njegovim likom zlog gospodina Roðena, kvintesencijom isusovačke zavere nad svetom. Ali pretražujući po Siju našli smo daleko više: je-dan tekst koji čini se daje preuzet — no sa prednošću od pola veka — iz Protokole, od reci do reci. Radilo se o poslednjem poglavlju Miste-rija Naroda. Tu je ðavolski plan isusovaca bio objašnjen do posledn-jeg zločinačkog detalja u jednom dokumentu poslanom od strane ge-nerala Družbe, oca Rotana (istorijske ličnosti) gospodinu Roðenu (već ličnost iz Večnog Jevrejina). Rudolf od Gerolštajna (već heroj Misterija Pariza) već je dolazio do njega i objavljivao ga demokrata-ma: — Vidite dragi Lebren, kako je ova paklena spletka dobro sko-vana, kakvi zastrašujući jadi, kakva strašna vladavina, kakav uža-san despotizam preti Evropi i svetu, ukoliko na nesreću uspe...
Podsećalo je na predgovor Nilusa Protokolima. A Sije pripisi-vao isusovcima slogan (koji ćemo kasnije ponovo naći u Protokolima, pripisan Jevrejima) »cilj opravdava sredstva«.
406
95
Od nas neće biti zahtevani novi dokazi za tvrdnju da su taj stepen društva Ruže i Krsta vesto uveli šefovi masoneri-je... Identitet njegove doktrine, njegove mržnje i njegove prakse svetogrða sa onom u Kabali, Gnostici i Mani-hejstvu, ukazuje nam na identitet autora, a on je u Jevre-jima Kabalistima.
(Mons. Leon Meren, D.I., Frank-Masonerija, Sinagoga Satane, Pariz, Reto, 1893, str. 182)
Kada se pojavljuju Tajne naroda, isusovci vide da se Pravilo pripisuje njima, pa se bacaju na jedinu ofanzivnu taktiku koju još uvek niko nije iskoristio i, ponovno se dokopavši Simoninijevog pisma, pripisuju Pravilo Jevrejima.
1869. Gužno de Muso, u devetnaestom veku slavan po dvema knjigama iz magije, obljavljuje Jevreje, judaizam i judaizaciju hrišćanskog sveta, gde se govori da Jevreji koriste Kabalu i da su poš-tovaoci Satane, budući da jedna tajna veza direktno povezuje Kaina sa gnosticima, Templarima i masonima. De Muso prima poseban blagoslov od Pija IX.
Ali Plan koji je romansirao Si drugi takode variraju, premda nisu isusovci. Postojala je jedna zgodna priča, gotovo bulevarska, koja se dogodila mnogo kasnije. Po pojavi Protokola, koje je previše ozbiljno shvatio, 1921. Tajms je otkrio kako je neki ruski zemljopo-sednik monarhista pošto se sklonio u Turskoj kupio od jednog bivšeg službenika tajne ruske policije koji se sklonio u Konstantinopolju go-milu starih knjiga među kojima jednu bez korica, gde je sa strane samo moglo da se pročita »Žoli«, sa predgovorom koji je datiran sa IH(i4. i koji se činio literarnim izvorom Protokola. Tajms je obavio istraživanja u Britanskom Muzeju i otkrio originalnu knjigu Morisa folija,

Dijalog u paklu između Monteskijea i Makijavelija, Brisel (ali nii naznakom Ženeva, 1864). Moriš Žoli nije imao nikakve veze sa Kretino Žolijem, ali je analogija ipak padala u oči, mora daje imala l.nkode neko značenje.
dolijeva knjiga je bila jedan liberalni pamflet protiv Napoleona III j;de Makijaveli koji predstavlja cinizam diktatora, diskutuje sa Munleskijeom. Žoli je bio uhapšen zbog te revolucionarne inicijative, odležao jo petnaest meseci zatvora i 1878 se ubio. Program Jevreja iz Protokolu gotovo je u potpunosti preuzet iz onoga stoje Žoli pripisi-vno Makijaveli ju (c:ilj opravdava sredstva), a preko Makijavelija Na-puleouu. Tajms pak nije primetio (ali mi jesmo) daje Žoli slobodno pn'uzno iz Sijovog dokumenta, koji je prethodio bar sedam godina.
.Jodnu iiutorka antisemita, jedna strastvena privrženica teo-riju o /dvori Nepoznatih Moćnika, pred ovom činjenicom koja je svo Protokolu mi jodnu banalnu sluhu kopiju, obogatila nas je izu
407zetno jasnim predosećanjem, kakvo samo pravi inicijant, ili lovac na inicijante, može da ima. Žoli je bio posvećeni, poznavao je plan Ne-poznatih Moćnika u mržnji na Napoleona III njemu gaje i pripisao, ali to ne znači da plan ne postoji nezavisno od Napoleona. Budući da plan iznesen u Protokolima tačno odgovara onome što Jevreji obično rade, dakle bio je to plan Jevreja. Nama nije preostajalo nego da kori-gujemo gospođicu Vebster po istoj logici: pošto je plan tačno odgova-rao onome što bi moralo da misle Templari, bio je to plan Templara.
A zatim naša je logika bila logika činjenica. Mnogo nam se do-pao događaj na groblju u Pragu. Bila je to priča izvestnog Hermana Getšea, jednog sitnog pruskog činovnika pošte. Taj je već bio objavio lažna dokumenta kako bi diskreditovao demokratu Valdeka, optužu-jući ga daje hteo da ubije pruskog kralja. Postoje demaskiran, po-stao je redaktor lista konzervativaca velikoposednika, Novina Pru-skog Krsta. Zatim je pod imenom Džon Retklif počeo da piše senza-cionalističke romane, među kojima Biaric, 1868. Tu je opisivao jednu okultističku scenu koja se odvijala na groblju u Pragu, vrlo slično skupu Iluminata koji je Dima opisao na početku Žozefa Bal-sama, gde Kaljostro, šef Nepoznatih Moćnika, među kojima je Sve-denborj, kuje zaveru sa kraljičinom ogrlicom. Na groblju u Pragu okupljaju se predstavnici dvanaest plemena Izrailovih koji izlažu svoje planove za osvajanje sveta.
1876. jedan ruski pamflet uvodi scenu iz Biarica, ali kao da se stvarno dogodila. A tako čini 1881. u Francuskoj, Savremenik. I kaže se da vest dolazi iz sigurnog izvora, engleskog diplomate Džona Retk-lifa. 1896. neki Burnan objavljuje knjigu, Jevreji, naši savremenici, i prenosi scenu sa groblja u Pragu, i kazuje da je rušilački govor održao veliki rabin Džon Retklif. Jedna kasnija tradicija reći će na-protiv da je pravi Redklif bio odveden na sudbonosno groblje od strane Ferdinanda Lasala, Marksovog zeta.
A ovi planovi su manje više oni koji su opisani 1880., par go-dina ranije, u Reviji za Jevrejska Učenja (antisemitska) koja je obja-vi hi dva pisma šta se pripisuju Jevrejima iz XV veka. Jevreji iz Arla traže pomoć od Jevreja iz Konstantinopolja jer su progonjeni, a ovi odgovaraju: — Voljena braćo u Mojsiju, ako vas francuski kralj pri-morava da postanete hrišćani, postanite, jer drugačije ne možete da uradite, ali sačuvajte Mojsijev zakon u svojim srcima. Ako vas liše vaSih dobara potrudite se da vaši sinovi postanu trgovci, tako što će rmilo po malo lišiti hrišćane njihovih dobara. Ako su vam glave u pi-tanju napravite od svojih sinova lekare i apotekare, kako bi oni odu-zeli hrišćanima njihove živote. Ako razore vaše sinagoge, izgurajte vaši; sinove u sveštenike i popove

tako da razore njihove crkve. Ako vas zlostavljaju na drugi način, načiniti) od sinova advokate i belež-nikc) i iii'ka so umošaju u poslove svih država, tako Sto ćelo stavljajući hriSriinc pod svoj jaram, vida vladah; svotom imo<':i dn soosvotiteza osililo.
408
96
Nekakvo je pokriće uvek potrebno. U prikrivanju je veliki deo naše snage. Stoga bismo uvek trebali da se skrivamo pod imenom nekog drugog društva. {Najnoviji poslovi Spartakusa i Filoa u Redu-Iluminata, 1794, str. 143)
Baš tih dana dok sam čitao po koju stranicu naših ðavoljih slugu otkrio sam kako je grof od Sen Žermena, među svoja razno-razna prerušavanja, uključio i ono Rakočija, ili gaje bar tako prepoz-nao ambasador Fridriha II u Drezdenu. A landgraf od Hesea, kod koga je Sen Žermen, kako se čini, umro, izjavio je daje transilvan-skog porekla i da se zove Ragocki. Na to su dodali kako je Komenije posvetio svoju 4Pansofiju (delo očito u rozenkrojcerovskom znaku) nekakvom landgrafu (koliko landgrafova u ovoj našoj priči) po imenu Ragovski. Kao poslednji prilog mozaiku, preturajući po jednoj tezgi na trgu Kastelo, pronašao sam neko nemačko delo o masoneriji, ano-nimno, na kome je jedna nepoznata ruka na naslovnoj stranici do-dala napomenu prema kojoj tekst dugujemo izvestnom Karlu Augu-stu Ragotgiju. Smatrajući da se tajanstvena osoba koja je možda ubila pukovnika Ardentija zove Rakoski, eto kako smo neprekidno iz-nalazili način da umetnemo, na tragu Plana, našeg grofa od Sen Žer mena.
— Nemojmo davati previše zamaha tom avanturisti bio je za-brinut Diotalevi.
~ Ne, ne, odgovarao je Belbo, — to je potrebno. Kao preliv od soje kineskim jelima. Ako ga nema, nije ni kinesko. Pogledajte Aljea koji se u to razume: čak je uzeo kao model Kaljostra ili Vijermoza. Son Žermen je kvintesencija Homo Hermetikusa.
Pjer Ivanovič Račkovski. Vedar, laskav, umiljat, inteligentan i lukav, genijalni falsifikator. Sitni službenik, zatim u vezi sa revolu-cionarnim grupama, 1879. biva uhapšen od tajne policije i optužen da je pružio utočište prijateljima teroristima koji su izvršili atentat na generala Drentela. Prelazi na stranu policije i upisuje se u (gle gle) Crno Legije. 1890. u Parizu otkriva neku organizaciju koja proizvodi hninbi! za atentate u Rusiji, i omogućuje hapšenje u otadžbini šezde-nhItrojicu terorista. Deset godina kasnije biće otkriveno da su bombe proizvodili njegovi ljudi.
1HH7. kruži pismo izvesnog Ivanova, revolucionara, pokaj-nika, koji tvrdi da su većina terorista Jevreji; 1890. jedna »ispovest nitkov, starcu oveštalog revolucionara« u kojoj su revolucionari u iz-lM)f,llftl,vii u Londonu optuženi da su britanski agenti. 1892. jedan lučni Uikst, l'loluinova u kome si; optužuje vodstvo partije Narodnaja Volju dti jo objavilo ovu ispovosl..
1902. nastoji da obrazuju iiokakav francusko ruski antisemit,
409ski savez. Kako bi u tome uspeo služi se tehnikom koja je srodna onoj koju primenjuje društvo Ruže i Krsta. Tvrdi da savez postoji, kako bi ga svako potom obrazovao. Ali upotrebljava takođe i drugu tehniku: vesto mesa istinito sa lažnim, a istinito očito ide protivu njega, tako da niko ne bi posumnjao na ono lažno. Pušta da kruži po Parizu mi-steriozni poziv Francuzima da podrže nekakav Ruski Patriotski Sa-vez sa sedištem u Harkovu. U pozivu napada samoga sebe kao ne-koga ko bi želeo da savez propadne i iskazuje želju da on, Račkovski, promeni mišljenje. Samooptužuje se kako se služi diskreditovanim ličnostima poput Nilusa, koji je za svoje već naplaćen.
Zbog čega je moguće pripisivati Protokole Račkovskom?

Zaštitnik Račkovskog bio je ministar Sergije Vite, jedan pro-gresista koji je želeo da preobrazi Rusiju u modernu zemlju. Zbog čega se progresista Vite služio reakcionarom Račkovskim, to je samo Bog znao, ali mi smo već bili na sve spremni. Vite je imao jednog poli-tičkog protivnika, izvesnog Eli de Siona, koji gaje već javno napao sa polemičkim tonovima koji podsećaju na izvesne odlomke Protokola. No u spisima Siona nije bilo napomena o Jevrejima, jer je on sam bio jevrejskog porekla. 1897., po naređenju Vitea, Račkovski daje da se pretraži Sionova vila u Teritatu, i nalazi jedan Sionov pamflet koji potiče iz Žolijeve knjige (ili iz one Sijeve), u kome se pripisuju Viteu ideje Makijaveli-Napoleon III. Račkovski, svojim genijem falsifika-tora, zamenjuje Vitea Jevrejima i pušta tekst u promet. Ime Sion čini se kao daje baš dato kako bi potsetilo na Sion, pa je moguće pokazati kako jedan ugledni jevrejski predstavnik rasvetljuje čisto jevrejsku zaveru. Eto kako su rođeni Protokoli. I tu sada tekst dopada u ruke Julijani ili Žistin Glinka, koja posećuje u Parizu kružok Madam Bla-vacki, i iz dokolice uhodi i dostavlja ruske revolucionare u izbeglišt-vu. Glinka je svakako jedna pavlikijanska agentkinja, a oni su pove-zani sa zemljoposednicima te stoga žele da ubede cara da su pro-grami Vitea isti oni iz internacionalne jevrejske zavere. Glinka šalje dokumenat generalu Orgejevskom, a ovaj preko komandanta carske garde omogućuje da to prodre do samog njegovog imperatorskog vel-jičostva. Vite se nalazi u neprilici.
Tako Račkovski, zanesen svojom antisemitskom mržnjom, do-prinosi da njegov zaštitnik dopadne u nemilost. A verovatno i on sam. /ništa od toga trenutka gubimo njegov trag. SenŽermenje verovatno skrenuo ka novim prerušavanjima i novim reinkarnacijama. Alije našu priča poprimila verodostojan profil, racionalan, čist, jer je bila pot.krepljena čitavom serijom činjenica, istinitih — govorio je Belbo kao šio je istinit. Bog.
Sve to mi ji! vraćalo u svest, priču De Anđelisa o sinarhiji. Naj-zanimljiviji! u celoj priči — svakako u našoj priči, no možda i u Priči, kuko jo insinuirao Molbo, u/.H)»rola pogleda, dok mi je nudio svoje iilišo bilo je l(> da su grupo koju su se borilo mi život i smrt uza jurnuo i.slmbijivalo svnkti kmist.ooi oružiJH ono druge, — l'rva duž iiomi. jodnog razbojniku koji no ubacio, komuntnriHiio Ham, joste dti
prijavi kao ubačene one kod kojih se sam ubacio.
Belbo je rekao: — Prisećam se jedne epizode u*** . Sretao bih uvek u sumrak, na putu, u crnim kolicima, izvesnog Rema, ili nekog sa takvim imenom. Crnih brkova, guste crne kose, crne košulje, i cr-nih zuba, užasno kvarnih. I ljubio je jednu curu. A ja sam se gadio na te crne zube koji su ljubili tu lepu i plavu stvarčicu, ne sećam se ni koje je lice imala, no za mene je bila devica i prostitutka, bila je večno žensko. I to me je mnogo uzbiđivalo. Instinktivno je prihvatio neka-kav svečani ton kako bi iskazao svoju ironičnu nameru, svestan daje dozvolio da ga povuče bezazlena čežnja prisećanja. — Pitao sam se i zapitao sam zašto je, taj Remo koji je pripadao Crnim Brigadama, mogao da se pojavljuje tako i kruži, čak i u periodima*** nije bila oku-pirana od fašista. I rekli su mi da se šapuće daje on jedan od ubače-nih partizana. Kako je daje, jedne večeri sam ga video u istim crnim kolicima, sa istim crnim zubima, kako ljubi istu plavušu, ali sa crve-nom maramom oko vrata i žutosmeđom košuljom. Prešao je u Gari-baldističke Brigade. Svi su mu se veselili, a preuzeo je jedno ime iz bitke, X9, poput lika Aleksa Rejmona, o kojem je čitao u Avanturisti. Hrabri X9, govorili su mu... A ja sam gajoš više mrzeo, jer je posedo-vao curu uz dopuštenje naroda. Ali neki su govorili daje ubačeni faši-sta među partizane, a verujem da su to bili oni koji su priželjkivali de-vojku, ali tako je bilo, X9 je bio pod sumnjom...

— A zatim?
— Oprostite Kazaubon, zbog čega vas toliko zanimaju moje st-vari?
— Zato što vi pričate, a priče su nastale u kolektivnoj mašti.
— Pun pogodak. A onda je jednoga jutra X9 prešao izvan zone, možda je ugovorio sastanak sa devojkom u poljima, ne bi li preko-račio bedni peting i pokazao daje njegov topuz manje kvaran od nje-govih zuba — oprostite mi, ali još uvek mi ne polazi za rukom da ga volim — sve u svemu, eto fašisti mu postavljaju zasedu, odvode ga u grad i u pet izjutra, sledećeg dana, streljaju ga.
Pauza. Belbo je pogledao ruke, koje je držao sklopljene, kao da se moli. Potoni ih je razdvojio i rekao: — Toje bio dokaz da nije bio je-dan koji je ubačen.
— Možda je to značenje parabole?
— Ko vam je to rekao da parabole moraju da imaju značenje? Ali ako o tome dobro promislimo, možda hoće da kaže daje često po-trebno umreti da bi se nešto dokazalo.
-1197
Ja sam onaj koji jeste.
(Izlazak 3,14)
Ja sam onaj koji jeste. Običan aksiom hermetičke filosofi-
je.
(Madam Blavacki, Razotkrivena Izida, str. 1)
— Ko si ti? zapita istovremeno trista glasova dok je dva-deset mačeva blistalo u rukama najbližih sablasti...
— Ja sam onaj koji jeste, reče.
(Aleksandar Dima, Žozef Balsam, II) ?;>
Belba smo ponovo videli sledećeg jutra. — Juče smo napisali jodnu sjajnu feljtonističku stranicu, rekao sam mu. — Ali bi smo možda, ukoliko želimo da načinimo verodostojan Plan, trebali da ostanemo više oslonjeni na stvarnost.
— Kakvu stvarnost? upitao me je. — Možda je samo feljton taj koji nam pruža pravu meru stvarnosti. Nas su prevarili.
-Ko?
— Uverili su nas da sa jedne strane postoji velika umetnost, ona koja predstavlja tipične likove u tipičnim okolnostima, a sa druge roman u nastavcima, koji pripoveda o atipičnim likovima u atipičnim okolnostima. Mislio sam da jedan pravi dendi nikada ne bi vodio ljubav sa Skarlet O'harom a ni sa Konstans Bonasije, ili sa Per-lom Labuana. Ja sam se igrao sa feljtonom, kako bih malo zakoračio iz života. Ohrabrivao me je, jer je predlagao ono stoje nedostižno. To jo sve.
— Sve?
— Sve. Bio je u pravu Prust: život bolje predstavlja loša mu-zika nego Missa Solemnis. Umetnost se sa nama šali i bodri nas, čini da svet vidimo onakvim kakvim bi ga umetnici želeli da bude. Feljton se; tobože šali, no zatim nam omogućuje da svet vidimo onakvim ka-kav jeste, ili barem takvim kakav će biti. Žene su više nalik na Miledi' nogo na Lučiju Mondelu, Fu Man-ču je istinitiji od Natana Mudrog, [storija pre nalikuje onoj koju je ispričao Si nego ovoj koju je projekto-viio Hogel. Šekspir, Melvil, Balzak i Dostojevski pravili su feljtone. Ono Sto se zaista dogodilo upravo je ono isto što su unapred ispričali pomani u nastavcima.
Jednostavnije je oponašati feljton nego umetnost. Da bi na-stiihi Dokonda potreban je rad, pri nastanku Miledi sledimo svoju prirodnu sklonosl. ka olakšicama.

Diotalovi, koji so sve do laða držao u tišini, tu je primetio: — Vidit.o nnSrj', Aljoa. Nalazi da jo jednostavnije oponašati SenŽermena ii(!f<n Voltom.
l)n, ickiiD je Molbo, m\jzad 1 žene smatraju zanimljivijim
Stil) ftiirmimii ml Voltma. 412
Kasnije sam ponovo pronašao taj/iZe, gde je Belbo sažeo naše zaključke uz pomoć romanesknih izraza. Kažem romanesknim izra-zima jer shvatam da se zabavljao rekonstruišući slučaj ne stavlja-jući, sa svoje strane, kakvu retku frazu po sećanju. Ne izdvajam sve navode, plagijate i pozajmice, no prepoznao sam mnoge odlomke ovog žestokog kolaža. Po ko zna koji put, kako bi izbegao nemir pred samom Povešću, Belbo je ispisao i ponovo posetio isti život putem in-terpolacija pismom.
filename: povratak Sen Žermena
Pet je već vekova kako me je ruka osvetnica Svemo-gućeg odgurnula, iz dubina Azije, čak na ove zemlje. Nosim sa sobom strah, očajanje, smrt. Ali bez brige, beležnik sam Plana, premda drugi to i ne znaju. Video sam ih ja i gore, a vožnja u noći Svetog Bartolomea izložila me je većem za-moru nego što sam za to bio spreman. Oh, zašto su se moje usne nabrale u ovom satanskom osmehu? Ja sam onaj koji jeste, ukoliko mi prokleti Kaljostro nije prigrabio i to pos-lednje pravo.
Ali trijumf je blizu. Suapeš, dok sam bio Keli, naučio me je svemu u Londonskoj Kuli. Tajna je postati neko drugi.
Lukavi spletkama naveo samða zatvore Žozef Bal-sama u utvrđenje San Leo, a ja sam se dokopao njegovih taj-ni. Kao Sen Žermen sam nestao, svi sada veruju da sam grof od Kaljostra.
Ponoć tek što je otkucala na svim satovima u gradu. Kakav neprirodan mir. Ta tišina mi ne odgovara. Veče je sjajno, iako izuzetno hladno, visoko na nebu mesec osvetl-javlja ledenim sjajem nepristupačne uličice drevnog Pariza. Moglo bi da bude deset uveče: zvonik sa manastira Blek Fra-jers tek je nedavno lagano odlupao osam. Vetar pomera uz jezivu škripu metalne barjačiće na pustom nizu krovova. Gu-sti pokrivač oblaka zastire nebo.
Kapetane, plovimo uzvodno? Ne, naprotiv, sunov-raćujemo se. Prokletstvo, uskoro će Patna da potone, skači Džime od Konoplje, skači. Nećeš valjda da daš, kako bi izbe-gao ovu moru, dijamant veliki kao lešnik? Usmeri prema ve-tru rudo kormila, sošno jedro, gornje jedro, i šta god hoćeš, izazivaču sudbine, duvaj tamo dole!
Iskezio sam užasno niz zuba dok mi mrtvačko bledilo obliva kao vosak žuto lice koje počinje da zeleni.
Kako sam dospeo ovde, ja koji nalikujem samoj slici i prilici osveto? Duhovi pakla sa prezirom će se osmehnuti na suze onog biću č.{]\ preteći glas ih je tako često plašio u sa-moni Hrcu njihovog pismenog ponoru. Ovamo, luču dajte.
113Niz koliko sam stepenica sišao pre nego što sam pro-dreo u tu kućerinu? Sedam? Tridesetšest? Ne postoji kamen koji sam očešao, korak koji napravio, a da ne skriva kakav hijeroglif. Kada to budem objavio, onima koji su mi odani ko-načno će biti otkrivena Tajna. Posle će biti potrebno samo da se ona dešifruje, a njeno rešenje biće Ključ, iza koga se skriva Poruka, koja će onome koje posvećen, i samo ovome, kazati jasnim slovima kakva je to priroda Zagonetke.
Od enigme do otčitavanja, nije veliki korak, i odatle će i/.aći jasan lerogram, na kojem će se izoštriti molitva za pro-pitivanjem. Zatim nikome više neće moći da bude nepoznato . ono Tajanstveno, koprena, prekrivač, egipatski goblen koji prekriva Petokraku. A odatle

prema svetlosti da izloži Skri-vani Smisao petokrake, Kabalističko pitanje na koje će samo malobrojni da odgovore, kako bi rekli gromkim glasom ka-kav je Neistraživi Znak. Na to primorani, Tridesetšest Ne-vidljivih moraće da pruže odgovor, izlaganje Rune čiji smi-sao je otvoren samo za sinove Hermesa, a ovima daje dat Po- -drugljivi Pečat, Maska iza koje se ocrtava lice koje oni po-kušavaju da ogole, Mistični Rebus, Uzvišeni Anagram...

— Šator Arepo! vičem glasom od koga zadrhti i avet. I napuštajući točak koji drži pri lukavom poslu svojih ubilač-kih ruku, Šator Arepo se pojavljuje, spreman na moju ko-mandu. Prepoznajem ga, a već sam sumnjao ko bi to mogao da bude. To je Lukijan, špediter bez ruke, koga su Nepoznati Moćnici odredili za izvršioca mog besramnog i krvavog za-datka.

— Šator Arepo, pitam podrugljivo, znaš li ti kakav je to konačni odgovor koji se krije iza Uzvišenog Anagrama?

— Ne grofe, nesmotreno odgovara, i uzdam se u tvoje reci.

Pakleni osmeh silazi sa mojih bledih usana i odzvanja pod drevnim svodovima. Obmana! Samo pravi inicijant zna da ga ne zna!

-- Da gospodaru, odgovara tupo špediter bez ruke, kako vi to želite. Ja sam spreman.

Nalazimo se u jednoj prljavoj kućerini u Klinjankuru. Večeras moram da kaznim tebe, pre sviju, tebe koji si me uveo u plemenitu veštinu zločina. Što se tebe tiče, koji se pretvaraš da me voliš, a stoje još gore u to veruješ, i bezime-ni!) neprijatelja sa kojima ćeš provesti sledeći vikend. Luki-jan, nepodesni svedok mojih ponižavanja, ponudiće mi svoju ruku jedinu koju ima žutim će od nje poginuli. Kućorina su otvorom u podu, koji se nnlii/.i nnd nekom vrstom prova H|o, ro/.ervoiiru, utrohu podzemlja, koiišeenojoS od ne/.nlin nivnih vromonn <ln hi se tu sklonila knjiimčurumi roba, uz nimiirujućo vhižne jer ho ciiiiiii'i nj i kmuiliziielnnim ooviimi A U

Pariza, lavirintom zločina, a drevni zidovi se vlaže kužnim isparenjima, tako da je dovoljno, uz pomoć Lukijana, izu-zetno odanog u nevolji, napraviti jednu rupu u zidu i voda će prodreti u mlazovima, poplaviti podrum, srušiti već ionako ugrožene zidvoe, povratiti na otvor u podu sav sadržaj ovih kanala, onda će tu da plutaju kužni nanosi, crnkasta pov-ršina koja se krozvidi sa vrha otvora u podu predstavlja sada već predvorije prokletstva noći: daleko daleko, Sena, zatim more...

Kroz otvor vise jedne lestvice pričvršćene na gornjoj strani, a na njima, u nivou vode, smestio se Lukijan, sa jed-nim nožem: jednom se rukom drži za prvu prečku, u drugoj drži bodež, treća spremna da zgrabi žrtvu. Sada čekaj, a u tišini — kažem mu — videćeš. Ubedio sam te da ukloniš sve ljude sa ožiljkom — doði samnom, budi moja zauvek, otstranićemo sva ova ne-poželjna prisustva, dobro znam da ih ti ne voliš, to si mi rekla, ostaćemo ti i ja, i podzemne struje. Sada si ušla, po-nosna kao kakva vestalka, podbočena kao neka oštrokonða

— o paklena vizijo koja protresaš moja stoletnja krsta i stežeš grudi od razdiruće želje, o divna mulatkinjo, oruðu moje pro-pasti. Svijajući ruke cepam košulju od tankog batista koji mi krasi grudi, i noktima ostavljam po njoj krvave brazde, dok mi divlja žega pali usne ledene poput ruku zmije. Mukli rik dopire iz najcrnje špilje moje duše i provaljuje preko životinj-skog niza mojih zuba —ja kentaur koga je izbljuvao Tartar

— i gotovo se ne čuje kako leti daždenjak, jer zadržavam ur-lik, i približavam ti se uz divlji osmeh. — Draga moja, moja Sofijo, kažem ti sa mačijom umiljatošću sa kojom zna da go-vori samo tajni šef Ohrane. Doði, očekivao sam te, šćućuri se samnom u mraku, i

čekaj — a ti se smeješ šepureći se, umilja-vajući se, pošto se unapred sladiš kakvim nasledstvom ili plenom, nekim rukopisom Protokola koji bi trebalo prodati caru... Kako umeš da sakriješ iza tog anđeoskog lica svoju prirodu demoa, stidljivo umotanu u tvoj androginiblu-džins, T-shirt gotovo providan koji ipak skriva besramni krin otis-nut na tvojoj beloj puti od strane dželata iz Lila! Prva naivčina je stigla, koju sam naveo u zamku. Sa mukom sam mu opazio crte lica, pod ogrtačem u koji se umotao, no poka-zao mi je znak templara iz Provena. To je Suapeš, plaćeni ubiea grupe iz Tumara. — Grofe, kaže mi, trenutak je stigao. Toliko smo godina lutali rasuti po svetu. Vi imate zaključni komadić poruke, ja onaj koji se pojavljuje na početku Velike lj;re. Ali to je druj'.n priča. Objedinimo naše snage, a drugi... llpotpunjujem njegov isknz: l>ruj;i, u pakao, idi, brate, tu u sredini prostoriju se inilii/.i jedim kovčeg, u kovčegu to što ve-
415kovima tražiš. Ne plaši se tame, ona nas ne ugrožava već nas štiti.
Naivčina se kreće, gotovo nasumice. Jedno buć, muk-lo. I bacivši se u otvor u podu, nad samom vodenom površi-nom Lukijan ga ščepa i isuče svoju oštricu, potom sledi pre-rezan grkljan, ključanje krvi se mesa vrenjem htonskih vo-da.
Kucaju na vrata. — Jesi li ti Dizraeli?
— Da, odgovara mi nepoznati, u kojemu će moji či-taoci prepoznati velikog majstora engleske grupe, sada već na vrhuncu moći, no još uvek nezadovoljan. On govori: — My Lord, it is useless to deny, because it is impossible to con-ceal, that a great part of Europe is covered with a network of these secret societies, just as the superficies of the earth is now being covered with railroads...
— To si već rekao u Donjem Domu, 14. jula 1856, ništa mi ne promiče.
Pređimo na konkretno.
Bekonovski Jevrejin proklinje kroz zube. Nastavlja: Suviše ih je. Tridesetšest nevidljivih je sada tristašezdeset. Pomnoži sa dva, sedamstodvadeset. Odbi stodvadeset go-dina po završetku kojih se otvaraju sva vrata, i dobiješ šest-stotina, kao što je počast Balaklava. Đavo od čoveka, tajna nauka brojeva za njega nema nikakvih tajni.
— Dakle?
— Mi posedujemo zlato, ti mapu. Ujedinimo se, i bićemo nepobedivi. Dostojanstvenim pokretom mu ukazu-jem na fantazmagorični kovčeg za koji on, zaslepljen svojom požudom, veruje da gaje primetio u senci. Kreće, pada.
Čujem zlokobno presijavanje Lukijanove oštrice, uprkos tami vidim hropac koji treperi na mirnoj ženici Engleza. Pravda je zado-voljena. Očekujem trećega, čoveka iz francuskog društva Ruže i Kr-sta? Montfokona de Vijara, spremnog da oda, već sam na to upozo-ren, tajne svoje sekte.
— Ja sam grof od Gabalisa, predstavlja se, lažljiv i neozbiljan. Nije potrebno da prošapćem puno reći kako bih ga usmerio ka svojoj sudbini. Pada, a Lukijan, željan krvi, zadovoljava svoju potrebu, ti se na mene osmehuješ u senci, i kažeš mi da si ti moja,a da će moja tajna bili tvoju. Zavaraaj se zavaravaj se, zlokobna karikaturo ŠekinS. Da, tvoj sam Simon, čekaj, još ne znaš za boljeg. A kada za njega budeš znala prostaćeš do ga poznaješ.
Sl,u da se doda? Jedan pojedini ulaze drugi.
Otac Hicšani ine je obnveHtio dii <':e kim predstavnik nemučkih iliimimtiu don Uubot d'l'tiici lakon, Vajsliauptova praunuka, volika

devica helvetskog komunizma, odrasla na pijankama, otimačinama i u krvi, vesta da izmami nedostupne tajne, da otvori pisma a da ne po-cepa pečate, da podmetne otrov već kako je njena sekta naredi.
Ulazi dakle, mladi agatodemon zločina, umotana u bundu od belog medveda, duge plave kose koja joj se otima ispod izazivačkog kalpaka, oholog pogleda, sarkastičnog izraza lica. I uobičajenom spletkom usmeravam je ka propasti.
Ah, ironija jezika — taj dar koji nam je priroda podarila kako bismo prećutali tajne naše dušeliluminiskinja pada kao žrtva Mra-ka. Čujem je kako bljuje strašne kletve, bez imalo kajanja, dok joj Lu-kijan zabada nož triput u srce. Već viđeno, već viđeno...
Sada je na redu Nilus, koji je u jednom trenutku verovao i ca-ricu i mapu. Prljavi razbludni kaluđeru, želeo si Antihrista? Nalaziš se pred njim, ali to ne znaš. I slepac ga šaljem, među hiljadu pustih mada mističnih, u besramnu zamku koja ga očekuje. Lukijan mu raz-dire grudi praveći ranu u obliku krsta, i on se strmoglavljuje u večni san.
Moram da prevaziđem to nepoverenje u poslednjeg, Sionskog Mudraca, koji se izdaje za Ahasvera, Večnog Jevrejina, besmrtnog poput mene. Nepoverljiv je, dok se potuljeno osmehuje brade još uvek zamrljane krvlju nežnih hrišćanskih spodoba koje je navikao da masakrira na groblju u Pragu. Račkovski me poznaje, moram da ga prevaziđem u lukavosti. Nateraću ga da poveruje kako kovčeg ne sadrži samo mapu, već i neobrađene dijamante, koje tek treba obre-zati. Poznato mije oduševljenje koje neobrađeni dijamanti izazivaju kod ovog bogoubilačkog uma. Kreće se u pravcu svoje sudbine po-vučen svojom požudom i staje pred svoga Boga, okrutnog i osvetnič-kog, koga kune dok umire, proboden poput Hirama, a teško mu je ipak da kune, jer svoga Boga ne uspeva da izgovori ime.
Obmanut, jer sam verovao da sam priveo Veliko Delo kraju.
Kao udarac kakve gomile, još jednom se otvaraju vrata kuće-rine i pojavljuje se osoba bleda u licu, ruku skupljenih pobožno na grudima, nesigurnog pogleda, koji ne uspeva da sakrije svoju prirodu jer oblači crne haljine svoje crne Družbe. Jedan Lojolin sin!
— Kretenu! vičem, uzaludni trzaj.
On podiže ruku jednim hipokritskim pokretom blagoslova. — Nisam onaj koji jeste, kazuje mi uz jedan osmeh koji nema više ničega ljudskog. To je istina, takva je uvek bila njihova tehnika: katkad oni poriču sebi samima sopstveno postojanje, katkad proklamuju moć svoga reda kako bi zaplašili tu kukavicu.
— Mi smo uvek drugo od onoga za šta nas vi smatrate, sinovi Boliala (kazuje sada ovaj obmanjivač vladara). Ali ti, ili Sen Žerme-n...
Kako znaš da ja zaista josam? pil.am uznemiren. Osmeliuje se preteče: Upoznao si me u drugim vremenima, dok si pokušavao da me odvureš od uzglavlja Poslela, kada sain te pod imenom Opalu od Krlileja doveo do loj;a da okončaš jednu od
417svojih inkarnacija u srcu Bastilje (oh, kako još uvek osećam na licu gvozdenu masku na koju me je Družba, uz Kolberovu pomoć, bila osudila!), upoznao si me dok sam uhodio po tvojim tajnim saborima sa d'Olbašom i Kondorseom...
— Rođen! uzvikujem, kao udaren gromom.
— Da Rođen, tajni general isusovaca! Rođen, pa nećeš po-grešiti nateravši ga da padne u otvor, kao što si učinio sa drugim ob-manutima. Znaj, o SenŽermenu, da tu nema zločina, žalosne veštine, zločinačke zamke; a koje mi nismo izmislili pre vas, u najveću slavu tog našeg Boga što opravdava sredstva! Kakve sve krunisane glave nismo pustili da padnu u noći koja nema jutra, u vrlo promišljenim zamkama, kako bismo zadobili vlast nad

svetom. I da ne želiš ti možda sada da zabraniš da, na korak od cilja, ne stavimo svoje gra-bežljive ruke na tajnu koja već pet vekova pokreće istoriju sveta?
Roðen, govoreći na taj način, postaje užasan. Svi ti instinkti krvoločnih ambicija, svetogrða, i za svaku osudu, a koji su došli do iz-ražaja kod papa u renesansi, izbijaju sada na čelu tog Ignacijevog si-na. Jasno vidim: jedna neutoljiva žeð za dominacijom uzburkava njegovu nečistu krv, vreli znoj ga obliva, neka vrsta odvratne pare se širi okolo njega.
Kako udariti ovog poslednjeg neprijatelja? Dolazi mi na pamet i neočekivano naslućujem, a što može da se izrodi samo u onoga za koga ljudska duša, već vekovima, nema skrivenog kutka do koga i nije prodro.
— Pogledaj me, kažem, i ja sam jedan Tigar.
Samo jednim potezom odgurnem tebe u sredinu sobe, iščupam ti T shirt, cepam opasač na elegantnom oklopu koji skriva draži tvog ćilibarskog trbuha. Sada se ti, na bledoj svetlosti mesečine koja pro-dire kroz otškrinuta vrata, uzdižeš, lepša od zmije koja je zavela Adama, ohola i pohotna, devica i prostitutka, odevena samo u svoju tolesnu moć, jer je naga žena žena pod oružijem.
Egipatski klaft se spušta na tvoju gustu kosu, plavu prisiljenu da bude crna, zanosne grudi ispod lakog muslina. Oko malog izbače-nog i odlučnog čela obmotava se uraeus od zlata smaragdnih očiju, streljajući na tvojoj glavi svojim trostrukim rabinovim jezikom. 0 tvoja tunika sa crnim velom srebrnih odsjaja, zagrnuta maramom iz-vezenom kobnim šarama, u crnim biserima. Tvoj nabrekli pubis iz-brijan kako bi ti imala, u očima tvojih ljubavnika, obnaženost statue! Vrh tvojih bradavica već nežno promeškoljen žbunićem tvoje robinje sa Malabara, namočen istim karminom koji daje krv tvojim usnama, koje izazivaju kao ljuta rana!
Kodnu sada dahće. Duga uzdržavanja, život proveden u ne-kakvom snu o potenciji, uradila su samo to da su j;a sve više pripre-mnlii zii zelju koja se no da ispuniti, l'reð ovom kraljicom lepom i ni zitzðiinom, očiju crnih kilo u demonu, oblih rumenu, mirisave kose, nožne i belu puti, Roðenu je obuzeln nndii zn nnpo/.miMm nežnustima, /u neopisivim slihlosli ušriimi, trepti u svojoj Hops!venoj puti, kadšto A i U
trepti neki šumski bog dok gleda golu nimfu što se ogleda u vodi koja je već osudila na prokletstvo Narcisa. Proričem mu nasuprot svetlo-sti neostvarivi rictus, on kao da gaje okamenila Meduza, isklesan u htenju jedne potisnute muškosti i sada pred gašenjem, besomučni plamenovi pohote mu zalivataju put, kao luk je napet prema cilju, na-pet sve do tačke na kojoj popušta i lomi se.
Odjednom je pao na tlo, puzeći pred ovom pojavom, ispruživ ruku poput kakve kandže ne bi li izmolio jedan gutljaj eliksira.
— Oh, u hropcu će, oh kako si lepa, oh ovi zubići vučice koji za-sijaju kada malko otvoriš svoje crvene i debele usne... Oh tvoje velike smaragdne oči koje čas blistaju čas venu. Oh demone sladostrašća. Ne zna gde će, jadnik, dok ti sad pokrećeš bedra umotana u plaviča-stu tkaninu i izbacuješ pubis kako bi gurnula fliper u zadnju ludost.
— Oh vizijo, kaže Roðen, budi moja, bar za trenutak, okruni trenutkom zadovoljstva jedan život istrošen u službi zavidnog božanstva, okrepi bljeskom razuzdanosti večni plamen u koji me tvoja vizija sada gura i vuče. Molim te, dodirni mi lice svojim us-nama, ti Antinejo, ti Marija Magdaleno, ti koju sam želeo u licu sve-tica zgranutih u ekstazi, za kojom sam čeznuo tokom svojih hipokrit-skih uznošenja devičanskih lica, o Gospo, lepa si poput sunca, bela kao mesec, eto i ja se odričem i Boga, i Svetaca, i samog Prvosvešte-

nika Rima, rećiću još, odričem se Lojole, i zločinačke zakletve koja me vezuje za moju Družbu, pokorno molim samo jedan poljubac, a posle neka me zbog toga ne bude.
Načinio je još jedan korak, puzeći na zgrčenim kolenima, mantije podignute na krsta, ruke još više pružene ka toj nedostižnoj sreći. Iznenada se povratio unazad, očiju koje su čini se iskočile iz orbite. Grubi trzajevi ostavljaju na njegovom licu neljudske tragove, slične onima koje Voltin stub ostavlja na li-cima leševa. Plavičasta pena daje purpurnu boju njegovim usnama, sn kojih dolazi jedan piskav i prigušen glas, kao kakav u nekog hidro-loba, jer kada doče u svoju paroksističku fazu, kao što lepo kazuje Surko, ta zastrašujuća bolest kakva je satirijazis, kazna za razblud-nnst, utiskuje iste stigme kao i besan pas. To je kraj. Roðen prasne u nezdravi smeh. Stoga naglo pada mrtav na tlo, živa slika strogosti jedno): lesa. U samo jednom trenutku on je poludeo i umro kao prok-letnik.
Ograničio sam se na to da gurnem telo prema otvoru, oprezno, kuko ne bih isprljao svoje lakirane cipele masnom manijom svoga |ioNlmliijej; neprijatelja.
Nije potreban ubilački bodež Lukijana, ali plaćeni ubica ne ii'tpjivii više da kontiolišo svoje pokrete, povučen nekom kobnom si-Inm dn l.o ponovi. Smeje se, i probada jedan loš sada već lišen života.
Suda se dovlnčim sa tobom na ivicu otvora, milujem ti vrati l"itiljnk dok li inislojiš da uživ.iš u prizoru, kažem U: -- Jesi li zado-i'"l|im svojim Itnkiiniholom, ljubavi moju nedostižnu?
I dok li polio!no prist.iijeS i poðsmnvus" se biiluvoći u prazno, u .Idiin nepriiiielno prsio, 31 n l,o cinlft ljubu vi, ni&l.n Sof\{fi, ubijam te,
410sada sam već Žozef Balsam i nisi mi više potrebna.
Milosnica Arhonata je na umoru, baca se u vodu, Lukijan potvrðuje jednim udarom sečiva presudu moje nemilosrdne ruke a ja mu kažem: — Sada možeš da se vratiš, odani moj, moja prokleta dušo, i dok se penje i nudi mi svoja leða zabadam mu u pleća jedan fini bodež trouglastog sečiva, koji gotovo ne ostavlja ožiljke. On se strmoglavljuje, zatvaram ovaj otvor, to je gotovo, napuštam kuće-rinu, dok osam tela pluta ka Šatleu, samo meni poznatim kanalima. Vraćam se u svoju malenu četvrt Fobur Sen-Onore, gledam se pred ogledalom. Evo, kažem sebi, Kralj sam Sveta. Sa svoje majdan-ske igle upravljam svemirom. U odreðenim trenutcima od moje moći zavrti mi se u glavi. Pravi sam majstor od energije. Zanesen sam au-toritetom.
Kuku, da osveta života ne okasni. Mesecima kasnije, u naj-dubljoj kripti zamka u Tumaru, sada već gospodar tajne podzemnih struja i gospodar šest svetih mesta onih koji su bili Tridesetšest Ne-vidljivih, poslednji od poslednjih Templara i Nepoznati Moćnik nad svim Nepoznatim Moćnicima, morao bih da uzmem Čečiliju, andro-ginu ledenih očiju, od koje me sada više ništa ne razdvaja. Pronašao sam je nakon vekova, odakle mi se otrgla od čoveka sa saksofonom. Sada ona korača balansirajući po naslonu klupe, plavuša i bjondina, još uvek ne znam šta ima ispod prozirnog tila koji je krasi.
Kapela je iskopana u steni, oltar je prekriven uznemirujućim zastorom koji prikazuje molbe prokletnika u utrobi pakla. Neki mo-nasi sa kukuljicom mi prave špalir na vrlo mračan način, a još se ne uznemirujem, zadivljen kako su od iberske mašte...
Ali — užasa — zastor se podiže, i otuda od nje, čarobno dele jednog Arčimbolda lupeških gnezda, pojavljuje se druga kapela, u potpunosti nalik na onu u kojoj jesam, a tu, pred jednim drugim olta-rom kleči Čečilija a pored nje — ledeni znoj mi ukrašava čelo, kosa mi se diže na glavi — koga to vidim kako podrugljivo ističe njen ožiljak? Drugog,

pravog Žozefa Balsama, koga je neko oslobodio iz samice San Lea! A ja? U ovom trenutku najstariji od monaha podiže kukul-jicu, i prepoznajem užasni osmeh Lukijana, ko zna kako izmakao mo-jom bodežu, u kanalizaciju, u krvavi mulj koji mora biti da gaje sada voć kao leš odvukao na nečujno dnaokeana, postoje prebegao mojim neprijateljima iz pravedne žeđi za osvetom.
Monasi se oslobađaju svojih mantija i pojavljuju se opremljeni jednim oružijem koje su sve do tada skrivali, goruć im krstom na ogr-taču belom kao sneg. To su templari iz Provena!
Zgrabe me, primoraju me da izokrenem glavu, a iza mene se sada pojavljuje neki dželat sa dvojicom izobličenih pomoćnika, iz-lažu me nekoj vrsti garole, i platnenim žicom postajem večni plen d^oliil.n, besramni osmeh Bafnmet.a ut.iskuje se zauvek na moja loda sndii shval.am, kako bili moj>u da smeiiim Bnlsama u Son I.eu, l.o jliNt. da preuzmem im ??.hi koje mi ju iiamoiijeno od vočnih vremena. Ali prepoznao- mr, k.r/nn dtjbl, u budući da sadn već svi ve
420
ruju da sam ja taj, i to onaj prokleti, neko će mi ipak priteći u pomoć — barem moji saučesnici — nemoguće je zameniti nekog zatvorenika a da niko to ne primeti, nismo više u vremenu Gvozdene Maske... Ob-manut! U tren oka shvatam, dok mi dželat povija glavu nad jednim bakarnim umivaonikom iznad kojega se uzdiže zelenkasta magla... Vitriol!
Stavljena mije maramica preko očiju, i liceje dovedeno u do-dir sa opasnom tečnošću, jedan nepodnošljivi bol, koji kida, kožu na obrazima, nos, usta, bradu, ljušti se, dosta je jedan trenutak, pa pošto me podiže vukući me za kosu moje se lice više neda prepoznati, čisti tabes, velike boginje, jedno neizrecivo ništa, himna odvratnosti, vra-tiću se u potaji kao što se to vraćaju mnogi begunci koji su imali hra-brosti da se nagrde kako ne bi ponovo bili uhvaćeni.
Ah, krik poraženog i, po recima govornika, jedna reč silazi sa mojih iskvarenih usta, jedan uzdah, krik nade: Iskupljenje!
Ali iskupljenje u kojemu, stari Rokambole, znao si to dobro da ne moraš da se okušaš kao protagonista! Bio si kažnjen, i to tvojim sopstvenim umećima. Ponizio si pisare te iluzije, a sada-vidiš to— pišeš, koristeći alibi mašine. Zanosiš se da si samo gledalac, jer ti či-taš na ekranu kao da su to nečije tuđe reci, no pao si u zamku, eto kako pokušavaš da ostaviš tragove na pesku. Usudio si se da izmeniš tekst u romanu sveta, a roman sveta te ubacije u svoj zaplet, i obavija te svojim spletkama, a za šta ti nisi spreman.
Bolje da si ostao na svojim ostrvima, Džime od Konoplje, i ona da je verovala kako si mrtav.
42198
Nacionalsocijalistička partija nije trpela tajna društva jer je bila tajno društvo ona sama, sa svojim velikim majsto-rom, svojom rasističkom gnosom, svojim obredima i svo-jim posvećenjima.
(Rene Alo, Okultni izvori nacizma, Pariz, Grase, 1969, str. 214)
Verujem daje upravo u tom periodu Alje izmakao našoj kon-troli. Bio je to izraz koji je upotrebljavao Belbo, posebno istaknutim tonom. Ja sam ga po kožna koji put pripisao njegovoj ljubomori. Tiho opsednut moću koju Alje poseduje nad Lorencom, glasno se rugad moći koju je Alje ostvarivao nad Garamonom.

Možda je to bila i naša krivica. Alje je počeo da obrlaćuje Gara-mona pre gotovo godinu dana, sve tamo još od alhemičarske sveča-nosti u Pijemontu. Garamon mu je poverio kartoteku SAIZa kako bi izdvojio nove žrtve koje treba potstaći da prošire katalog Razotkri-vene Iziđe, sada ga je konsultovao pri svakoj odluci, prirodno slao mu je po jedan ček mesečno. Gudrun koja je obavljala povremena iz-viđanja u dnu hodnika, preko staklenih vrata koja su uvodila u fati-rano carstvo Manucija, svremena na vreme bi nam govorila zabrinu-tim tonom kako se Alje praktično uselio u radnu sobu gospođe Gra-cije, kako joj diktira pisma, uvodi nove posetioce u radnu sobu Gara-mona, sve u svemu — a tu je od jeda Gudrun ispuštala još više vokala — ophodi se sa njom kao gazda. Zaista mogli smo da se zapitamo zbog čega Alje provodi sate i sate nad adresarom Manucija. Imao je sas-vim dovoljno vremena da izdvoji pitomce SAIZa koji bi mogli biti pot-staknuti za nove autore Razotkrivene Iziđe. Ipak je nastavio da piše, đći stupa u vezu, da priziva. Ali mi smo u osnovi podupirali njegovu autonomiju.

Situacija nije bila neprijatna Belbu. Stoje više Alje u ulici Mar-kii/.tt Gualdi znači daje manje Aljea u ulici Sinčero Renato, pa dakle i mogućnosti da izvesni nagli upadi Lorence Pelegrini — pri kojima bi s<! on svaki put sve više ozario, bez ikakvog nastojanja, sada već, da skrije svoje uzbuđenje — budu iznenada uzburkani ulaskom »Simo-ll(!il«.

Nije žalostila mene, koji sam sada već izgustirao Razotkrivenu I /.idu i sv<! više bio obuzet svojom magijskom istorijom. Mislio sam da snni svi; naučio od ovih đavoljih slugu a Sto sam mogao da naučim, i propuštao sam Aljeu da održava veze (i sklapa ugovore) sa novim au-torima. Niji! smotalo Uiotaloviju, u smislu dn su mu ljudi čini se sve munjo značili. Kuda sr promisli suda o Lomu, zabrinjavajućf! je na Ntuvljim dn slabi, ponukati bih gn iznonudin u njegovoj k.uicelanji, i iii^'.i 1111 < >>•. niiil knkvim rukopisom, /ii^ltidinioH u prazan, <<i nuliv po

rom koje samo što mu nije ispalo iz ruke. Ne bi to bila pospanost, već iznemoglost.

No postojao je jedan drugi razlog zbog čega smo prihvatali da se Alje sve rede pojavljuje, vrati nam rukopise koje je odbacio i ne-stane niz hodnik. U stvarnosti želeli smo da ne sluša naše razgovore. Da su nas upitali zašto, odgovorili bismo iz stida, ili usled obzirnosti, budući da smo pravili parodiju od metafizike u koju je on na neki način verovao. U stvari to smo činili iz nepoverenja, dopuštali smo da nas malo po malo zahvati prirodna obazrivost onoga ko zna da pose-duje neku tajnu, i bez mnogo osećaja smo potiskivali Aljea među onu gomilu profanih, mi koji smo postepeno, i sve sa manje vedrine, dola-zili do saznanja o onome što smo izmislili. Sa druge strane, kao stoje rekao Diotalevi u jednom trenutku dobrog raspoloženja, sada kada smo posedovali jednog pravog Sen Žermena nije nam bilo jasno šta da uradimo sa jednim pretpostavljenim Sen Žermenom.

Čini se da Alje nije bio pogođen ovom našom nepristupač-nošću. Pozdravljao nas je sa mnogo ljubaznosti i nestajao je. Sa ne-kom ljubaznošću koja se graničila gotovo ohološću.

Jednog ponedeljka ujutru zakasnio sam u kancelariju, i nestrpljivi Belbo me je pozvao kod sebe, a i Diotalevija takođe. — Ve-like novosti, bio je rekao. Upravo je počinjao da govori kada je stigla Lorenca. Belbo je bio podeljen između radosti zbog te posete i nestrpl-jivosti da nam iskaže svoja otkrića. Odmah potom začuli smo ku-canje i pojavio se Alje: — Ne želim da uznemiravam, molim lepo, samo vi sedite. Nemam tu moć da

remetim časni skup. Hoću samo da upozorim dragu Lorencu da sam tu kod gospodina Garamona. I na-dam se da posedujem bar toliko moći da je privučem na podnevni seri, u mojoj kancelariji.
U njegovoj kancelariji. Ovoga puta Belbo je izgubio kontrolu. U najmanju ruku, onako kako je on mogao da izgubi kontrolu. Sačekao je dok Alje izađe pa je rekao kroza zube:
— Može da odzviždi.
Lorenca koja se još uvek trudila da se uključi u veselo raspo-loženje, zapitala ga je šta to hoće da kaže.
— To je torinski. Znači izvadi čep, to jest, ako više voliš, hoćete li izvaditi čep. U prisustvu ohole i naduvene osobe, misli se na onu koja puca od neskromnosti, a isto tako se pretpostavlja neumerena umišljenost održava telo u napetosti zahvaljujući isključivo jednom <":rpu koji, gurnut u zadnji mišić, brani da se sva ta uvažena aerosta-l.ikii raspe, tako da, pozivajući osobu da odstrani taj zapušač, ona praktično biva osuđena da tera sopstveno nepovratno mlitavljenje, imnM.ko praćono oštrim zviždukom i svođenjem preostalog spoljnog omotača na jadnu stvar, mršavu sliku i beskrvnu avet stare veličine.
Nisam to smatrala za tako vulgarnog. Suda i.o znaš.
l.oronca jo izasla, |>n!l.vurajii(':i so da jt; ljuta. Znao sam da Molbu zbog |,of>ii jos viSn pali: pravi izliv bosa bi j\;\ umirio, ali zlovolja 'iin u if',111 navodila r.'U" na pomisao da su teatralni, kod I,o
423rence, bili i oni vidovi strasti, i to uvek.
Pa je stoga bilo, verujem, da je odmah odlučno rekao: — Idemo napred. A hteo je da kaže nastavimo sa Planom, radimo ozbilj-no.
— Nemam volje za tim, rekao je Diotalevi. — Ne osećam se do-bro. Loše mije ovde, i pipao se za stomak, — verujem daje gastritis.«
— Zamisli, rekao mu je Belbo, — nemam gastritis ja... Šta ti je izazvalo gastritis, kisela voda?
— Moglo bi da bude, nasmejao se Diotalevi, na silu. — Sinoć sam preterao. Navikao sam se na Viši a popio sam San Pelegrino.
— Sada moraš da budeš pažljiv, ove neumerenosti mogu te koštati života. No idemo dalje, jer već dva dana umirem od želje da vam ispričam. Konačno znam zbog čega već vekovima tridesetšesto-rica nevidljivih ne uspevaju da odrede formu mape. Džon Di je na-pravio grešku, geografiju treba preraditi. Mi živimo unutar jedne šuplje zemlje, obavijeni zemljinom površinom. A Hitler je to shvatio.
424
99
Nacizam je bio trenutak u kome se duh magije dočepao poluga materijalnog progresa. Lenjinje govorio daje ko-munizam socijalizam plus elektrifikacija. U izvestnom smislu, hitlerizam je bio genonizam plus oklopne divizije, (Povel i Beržije, Jutro magičara, Pariz, Galimar, 1960, 2, VH)
Belbo je uspeo da smesti i Hitlera u plan. — Sve piše, hartija ne ćuti. Dokazano je da su osnivači nacizma bili povezani sa tevtonskim neotemplarizmom.
— To nas ne iznenađuje.
— Ne izmišljam, Kazaubone, jedanput toliko ne izmišljam!
— Mir, a kada smo to izmišljali? Polazili smo uvek od objektiv-nih podataka, u svakom slučaju vesti iz domena javnosti.

— I ovog puta. 1912. raðaše Germanenorden koji odlučno za-stupa jednu ariosofiju, to jest filosofiju arijske superiornosti. 1918. izvestni baron fon Zebotendorf iz njega obrazuje jedan red, Društvo Tule, tajno udruženje, kožna koja varijacija Strogog Templarskog Propisa, ali sa jakim primesama rasizma, pangermanizma, neo-a-rijstva. A 1933. taj će Zebotendorf napisati daje posejao ono stoje Hitler kasnije uzgajio. A sa druge strane sredina Društva Tule je ta gde se pojavljuje kukasti krst. A ko neposredno pripada Tuli? Rudolf Hes, Hitlerov zao duh! A zatim Rozenberg! Pa Hitler sam! Sve preko toga ćete pročitati u novinama, Hes u svom zatvoru u Špandau još i danas se zanima za ezoterične nauke. Fon Zebotendorf 1924. piše jednu brošuru iz alhemije, i primećuje da prvi eksperimenti sa atom-skom fisijom izlažu istinu o Velikom Delu. I piše jedan roman o društvu Ruže i Krsta! Osim toga vodice jednu astrološku reviju, Astrološki Pregled, a Trevor-Roperje napisao da se nacističke gla-vešine, na čelu sa Hitlerom, nisu micale pre nego što bi dali da im načine jedan horoskop. 1943., izgleda da je konsultovana jedna jjrupa medijuma kako bi otkrili gde drže zatvorenika Musolinija. Sve u svemu, ćela vodeća grupa nacista povezana je sa tevtonskim neo-o-kult.izmom.

Belbo je izgledao kao daje zaboravio incident sa Lorencom, i ja sam mu potpomagao, dajući ubrzanje ovoj rekonstrukciji: — Za-pi'iivo možemo u tom svetlu da posmatramo čak i Hitlerovu moć kao mhišiivljonje masa. Fizički bio je jedna žaba, imao je kreštav glas, kuko ju uspevao da izludi svet? Mora daje posedovao medijumske Npusobnosti. Vorovatno, pošto gaje uputio neko od njegovih druida, limoo jo dii sl.tipi u v(>zu su podzemnim sl.rujćim;i. Čak i onjedan prikl-Jutfiik, j(!(lnn biološki mnnliir. 1'nuiasio jiM'norj'.iju ovih struja na ver-nlkti mi sl.iKlijuiiiu n Nirnlmrjm Noko vrcmo j<! moralo da mu ide, za tim mi mu :;<• iiilm-lilu batot'IJ«1

425d100 Vascelom svetu: ja izjavljujem da je zemlja prazna i po-

godna za život u unutrašnjosti, da ona sadrži izvestan broj čvrstih lopti, koncentričnih, to jest postavljenih jedna unutar druge, i daje otvorena ka dvema polovima u jednom obimu od dvanaest ili šesnaest stepeni. (Dž. Klivs Sims, kapetan u pešadiji, 10. aprila 1818; citi-rano u Spreg de Kemp i Lej, Zemlje s onu stranu, Njujork, Rajnhart, 1952, X)

— Vrlo mije drago, Kazaubone, u svojoj bezazlenosti pokazali ste izuzetno tačnu intuiciju. Prava, jedina opsesija Hitlera bile su podzemne struje. Hitler je prihvatao teoriju šuplje zemlje, takozvanu Hohlweltlehre.

— Momci, ja idem, imam gastritis, govorio je Diotalevi.

— Čekaj, jer sada dolazi ono najlepše. Zemlja je prazna: mine živimo spolja, na spoljnoj kori, konveksnoj, već unutra, na konkavnoj unutrašnjoj površini. Ono što mi smatramo za nebo to je jedna masa gasa sa zonama blistave svetlosti, gas koji ispunjava unutrašnjost kugle. Sve astronomske mere idu na proveru. Nebo nije beskonačno, ono je omeđeno. Sunce, ako i postoji, nije veće od onoga kakvim se pokazuje. Jedna semenkica od trideset santimetara u prečniku u sa-mom centru zemlje. To su već i grci naslućivali.

— Ovo si baš ti izmislio, rekao je umorno Diotalevi.

— Baš ovo nisam izmislio ja! Ideja je izbačena već početkom devetnaestog veka, u Americi, od izvesnog Simsa. Zatim je krajem voka preuzima jedan drugi Amerikanac, izvestni Tid, koji nalazi potvrdu u alhemičarskim eksperimentima i pri čitanju Isaije. A posle prvog svetskog rata teoriju usavršava jedan Nemac, kako se ono /.vaše, koji osniva upravo pokret Hohlweltlehre koji kao što sama reč kaže predstavlja teoriju o praznoj zemlji. Sada Hitler i njegovi nalaze da teorija o praznoj zemlji u potpunosti odgovara njihovim načelima, a upravo — kaže se — prave pogrešne pogotke sa nekim Fau 1 jer

iz-računavaju putanje polazeći od hipoteze o jednoj konkavnoj površini ;i ne konveksnoj. Hitler je sada već uveren daje on Kralj Sveta, da su nacistički glavni štab ustvari Nepoznati Moćnici. A gde stanuje Kralj Sveta? Unutra, ispod, ne napolju. A baš od tih pretpostavki polazeći llil.lor odlučuje da izokrene ceo red istraživanja, koncepciju konačne mape, način tumačenja Klatna! Potrebno je objediniti šest grupa i preraditi sve račune ispočetka. Pomislite na hitlerovsku logiku osva-jnnjii... l'ii! svega zahtev, Dancig, da bi se imala pod svojom vlašću svu klasična uuisl.ii tevtonske grupe. Potom osvaja Pari/., stavlja Khil.no i Ajl'elnv Toninja pod kontrolu, stupu u vezu sa sinarhijskim Kiiipuniii i ulmcuji! ih u vi,idu u Višiju. /.iilim osigurava sohi neutral nosi,, a u stvari NtmfriNiii&l.vo port.ii^nIhUii grupo. Čol.vrl.i cilj, očituju, l; 11); Icsk n. im .'iiiiiiiii tlu l.o nije luko II mniliivrtilllitllii, mu k.impan
4 7. li

jama u Africi pokušava da se dokopa Palestine, ali i u tom slučaju mu ne polazi za rukom. Tada se usmerava na potčinjavanje pavlikijan-\jških teritol:TJa7ošvajajuct'BBikan i Rusiju. Kada predpostavTjiTda drži u rukama četiri "šestinePlana, "šalje"Hes'a u tajnu misiju u Englesku kako bi predložio jedan savez. Budući da bekonovci ne grizu na udicu, pokazuje jednu intuiciju: tijjoji drže_u^nrk^rn^jiajv,„ažnii.Ldeo tajrie_m&g4t-d*-b^u-4sHjuč^^^
Jevreji. I nije po-
trebno tražiti ih u Jerusalimu, gde ih je malo ostalo. Odlomak poruke jerusalimske grupe uopšte se ne nalazi u Palestini, već u rukama kakve grupe u dijaspori. Pa eto objašnjenja Holkausta.
— U kom smislu?
— Ali pomislite za trenutak na to. Zamislite da hoćete da poči-nite nekakav genocid...
— Molim te, rekao je Diotalevi, — sada preterujemo, loše mije u stomaku, ja odlazim.
— Čekaj, zaboga, dok su Templari kasapili saracene tebe je to zabavljalo, zato što je prošlo toliko vremena, a sada morališeš kao sitni intelektualac. Ovde smo u pokušaju da prepravimo Istoriju, ništa ne sme da nas zaplaši.
Pustili smo ga da nastavi, pobeđeni njegovom energijom.
— Ono što pogađa kod genocida Jevreja jeste dužina postupka, prvo ih održavaju u logorima kako bi ih izgladneli, potom ih skidaju do gole kože, zatim tuševi, pa brižljivo čuvanje čitavih brda leševa, i arhivisanje odeće, popis ličnih dobara... Nije to bio jedan racioalan postupak, ukoliko se radilo samo o ubijanju. Postajalo je racionalno ukoliko je bilo u pitanju nekakvo traganje, traganje za jednom poru-kom koji je neko od miliona osoba, jerusalimski predstavnik Tridese-tšestorice Nevidljivih, čuvao, u naborima odeće, u ustima, istetovi-ranu na koži... Samo Plan može da objasni neobjašnjivu birokratiju ovog genocida! Hitler traži kod Jevreja savet, ideju koja bi mu dozvo-lila da odredi, zahvaljujući Planu, preciznu tačku u kojoj se, ispod konkavnog luka kojim šuplja zemlja obezbeđuje sebe samu, ukrštaju podzemne struje — koje se u toj tački, obratite pažnju na savršenstvo koncepcije, positovećuju sa nebeskim strujama, za koje teorija šuplje zamlje otelovljuje, da tako kažemo, hiljadugodišnju hermetičarsku intuiciju: ono ispod jednako je onome stoje iznad! Mistički Pol podu-dara se sa Srcem Zemlje, tajni plan zvezda i nije drugo nego tajni plan podzemlja Agarte, nema više razlike između neba i pakla, a Gral, la-pis axillis, jeste lapis ex coelis u smislu kojem je Kamen mudrosti koji Nd rada kao omotač, granica, ograničenje, htonski uterus nebesa! A kuda Hitler bude uočio tu tačku,

šuplji centar zemlje koji je savršeno unidišto neba, posl.nće gospodar sveta čiji je Kralj po pravu rase. Pa uto zašlo sve do samoga kraja, iz ponora svoga bunkera, on misli da |oft može da odredi Mistički l'ol.
Dosl.ii, mkuo je Diotiiluvi, — Sadu m i je zaista loše. Zlo mije. Sl.viinio um jo loSo, iiijo u pitanju iðnoloskii polemika, rekao
427Belbo izgleda daje shvatio tek tada. Žustro se podigao i otišao da pridrži prijatelja koji se podupirao o sto, i odavao utisak nekoga ko samo što nije pao u nesvest. — Oprosti dragi prijatelju, dozvolio sam sebi da se zanesem. Jel' ti zaista nije loše zato što sam rekao ove stva-ri? Već je dvadeset godina kako se zajedno šalimo, zar ne? Ali tebi je stvarno loše, zaista možda je gastritis. Mislim daje u tom slučaju do-voljna jedna tableta Merankola. I termofor sa toplom vodom. Daj, ot-pratiću te do kuće, zatim je bolje da ipak pozoveš lekara, bolje je kon-trolisati se.
Diotalevi je rekao da može da ode do kuće sani taksijem, da još nije na samrti. Morao bi da se opruzi. Odmah će pozvati lekara, na reč. I da nije bila Belbova priča ta koja gaje potrefila, bilo mu je loše još od prošle večeri. Belbu čini se daje time laknulo pa gaje ispratio do taksija.
Vratio se zabrinut: — Kad sada promislim o tome, već koju ne-delju ovaj momak užasno izgleda u licu. Ima podočnjake... Ali za ime sveta, ja bih već deset godina trebalo da sam mrtav od ciroze a evo me ovde, a on koji živi kao asketa ima gastritis, i čak i gore, po meni to je čir. Doðavola i Plan. Svi mi vodimo blesav život.
— Ali ja ti kažem da će mu sa jednom tabletom Merankola proći, rekao sam.
— To i ja kažem. No holje je ukoliko se stavi termofor sa toplom vodom. Nadajmo se da će postupiti kako valja.
101
Qui operatur in Cabala... si errabitin opere aut nonpurifi-catus accesserit, deuorabitur ab Azazale. (Piko dela Mirandola, Magijska Zaključivanja)
Diotalevijeva kriza sadogodila krajem novembra. U kancela-riji smo ga očekivali sledećeg dana a telefonirao nam je rekavši da se oporavlja. Lekar je rekao da simptomi nisu zabrinjavajući, no bolje je da se ispita.
Belbo i ja smo povezivali njegovu bolest sa Planom, sa kojim smo možda otišli previše daleko. Na to smo neubedljivo odgovarali kako za sve to nema razloga, no osećali smo se krivima. Bio je to već drugi put da se osećam kao Belbovsaučesnik: jednom smo zajednički prećutali (De Anðelisu), ovoga puta — zajednički — previše smo pričali. Nije bilo razloga da se osetimo krivima — tada smo u to bili ubedeni — ali nismo mogli da izbegnemo mučninu. Pa smo tako za mesec i više prestali da govorimo o Planu.
Dve nedelje kasnije Diotalevi se pojavi i sa živahnim tonom nam rekao daje zamolio od Garamona bolovanje za izvesno vreme. Preporučili su mu nekakvo lečenje, tokom kojeg se nije previše udal-jio od predmeta, koje gaje primoravalo da se pojavljuje na klinici svaka dva tri dana, i da ga to pomalo iscrpljuje. Ne znam koliko još može da se iscrpljuje: sada mu je lice imalo istu boju kao i kosa. — I manite se tih priča, rekao je, — deluju loše na zdravlje, kao što vidite. To je osveta društva Ruže i Krsta.
— Ne sekiraj se, rekao mu je Belbo sa osmehom, — mi rozenk-rojcere smirimo ovako, i ostave te na miru. Dovoljan je jedan pokret. -- I zapucketao je prstima.
Lečenje je trajalo sve do pred početak nove godine. Ja sam bio utonuo u istoriju magije — onu pravu, onu ozbiljnu, govorio sam sebi, ne ovu našu. Garamon je svraćao kod nas barem jednom na dan kako bi se raspitao za vesti o Diotaleviju. — I preporučujem se

gospodo, obavestite me o svakoj eventualnoj potrebi, hoću reći, o svakom pro-blemu koji iskoči, o svakoj prilici u kojoj ja, firma, možemo da uči-nimo šta za našeg vrlog prijatelja. Za mene je kao sin, kazao bih još, kao brat. Hvala nebesima, nalazimo se u kulturnoj zemlji, i štagod da :;<> o njoj govori uživamo izuzetnu socijalnu zaštitu.
Alje je pokazao zainteresovanost, upitao je za ime klinike i te-IH'onirao direktoru, svom iskrenom prijatelju (osim toga, rekao je, lii;ii. je; jednog SAlZa sn kojim je već u najsrdačnijim vezama). SaDio-i.ilnviin će postupati sa posebnom pažnjom.
I.onMic.i jo bila uznemirena. Svraćala je kod Garamona gotovo '.viikodnovno, da bi upitala za vesti. Dalo so očekivati da ovo raduje Utilba, no to gu ju podst.nklo im jednu mračnu dijagnozu, Prisutna na hij način, l.ortmcH mu ju izmicala jur nijo do)u/iiu radi njega.
429Nešto pred Božić uhvatio sam jedno parče razgovora. Lorenca mu je govorila: — Uveravam te, izuzetan snegiimaju divne sobice. A u svemu tome ti možeš da radiš. Slažeš se? Odatle sam izvukao zakl-jučak da će zajedno dočekati Novu Godinu. Ali posle Bogojavljenja, jednog se dana Lorenca pojavila u hodniku i Belbo joj je rekao: — Srećna Nova, izbegavši njenom pokušaju da se izgrli.
430
102
Polazeći odavde stizali smo u jedan predeo zvani Mile-stre... u kome kaže daje imao običaj da boravi neko ko se zvao Starac sa Planine... A podigao je povrh zaista visokih planina, koje je okruživala jedna dolina, vrlo snažan i vi-sok zid, i obuhvatao je okolo dvadeset milja, i išlo se unu-tra preko dvoje vrata a bila su skrivena, prokopana u br-du. (Odoriko da Pordenone, 0 nepoznatim stvarima, Impre-sus Ezauri, 1513, pog. 21, str. 15)
Jednoga dana, krajem januara, prolazio sam ulicom Markeze Gualdi, gde sam parkirao kola, i video sam da izlazi Salon od Manu-cija. — Obično ćaskanje sa prijateljem Aljeom... rekao mije. Prijatel-jem? Koliko sam se sećao sa svečanosti u Pijemontu, Alje ga nije vo-leo. Da lije Salon bio taj koji je njuškao po Manuciju ili Alje onaj koji gaje upotrebljavao za kožna kakvu vezu?
Nije mi dao vremena da razmislim radi čega mije predložio je-dan aperitiv, te smo završili kod Pilada. Nikada ga tu nisam video, no pozdravio je strogo Pilada kao da se poznaju od vajkada. Seli smo, upitao me je kako mi ide moja istorija magije. Znao je i to. Pokušao sam da ga provociram po pitanju šuplje zemlje, i onog Zebotendorfa koga je citirao Belbo.
Smejao se. — Ah, svakako da što se tiče luđaka kod vas ih si-gurno ne nedostaje! 0 toj priči šuplje zemlje ništa ne znam. A u vezi sa Kon Zebotendorfom, eh, taj je bio čudan tip... Rizikovao je da napuni glavu Himlera i drugova idejama samoubilačkim za nemački narod.
— Kakvim idejama?
— Orijentalnim fantazijama. Ovaj se čovek čuvao Jevreja a zapadao je u obožavanje Arapa i Turaka. Ali znate li daje za Himlero-vim pisaćim stolom, osim Moje Borbe bio uvek Koran? Zebotendorf so u mladosti zaneo ne znam kakvom to inicijatičkom turskom sek-tom, i počeo je da izučava islamsku gnosu. On je govorio 'Fuhrer', no mislio je na Starinu sa Planine. A kada su svi zajedno osnovali SS, mislili su na jednu organizaciju sličnu onoj kod Asasina... Pitate se zbog čega su u prvom svetskom ratu Nemačka i Turska saveznice...
-- Ali vi otkuda znate te stvari?

— Rekao sam vam, verujem, daje siroti tatica radio za rusku lOhnmu. Lepo, soćam se da se u to vreme caristička policija bavila lAsiisinima, vcnijcm da je prvi imao intuiciju Račkovski... Potom su Iriiipii.sl.ili taj l.nij!, j<;r ;iko su tu dolazili Asasini nisu dolazili više u ob-Itir .lovroji, ,i opasnost, su l,;idn bili Jevroji. Kao i uvok. Jevreji su se I vrti lili u hiloslinii i prinudili su ono <lni/;<; dn i/.adu iz pećina. Ali ta o Ikojoj j'.ovoiimo jo jodiifi zbrkanu isloiijn, NvrSimo ovde sa njom.

l/^lciliiln jr ilu ;ii' kiijiio Šio jo provifli1 ri'kiid, pu so žurno opro a:\\stio. A dogodilo se nešto drugo. Posle svega ovoga što se desilo, sada sam ubeđen da nisam sanjao, ali sam toga dana verovao kako imam neke halucinacije, jer mi se prateći pogledom Salona dok je napuštao bar, učinilo da ga vidim kako sreće, na uglu, jednu individuu sa ori-jentalnim likom.
U svakom slučaju Salon mije dovoljno rekao da ponovo dove-dem do orgazma svoju uobrazilju. Starina sa Planine i Asasini nisu za mene bili neznanci: spomenuo sam ih u svojoj disertaciji, Templari su bili optuženi da su šurovaii čak i sa njima. Kako sam ovde mogao da zaboravim na to?
Na taj način sam ponovo počeo da naprežem mozak, a na-ročito jagodice na prstima, prelistavajući stare afiše, i dobio sam jednu tako sjajnu ideju da nisam mogao da se zaustavim.
Banuo sam jednoga jutra u Belbovu radnu sobu: — Sve su po-grešili. Sve smo pogrešili.
— Polako Kazaubone, ko to? On, moj bože, Plan. Nastao je tre-nutak oklevanja. — Znate li da su loše vesti o Diotaleviju? On ne go-vori, telefonirao sam na kliniku i ništa precizno nisu želeli da mi kažu jer nisam nikakav rođak — on nema rođaka, ko se onda o njemu bri-ne? Nije mi se dopala njihova uzdržanost. Nešto bezazleno, kažu, no terapija nije bila dovoljna, bilo bi bolje da se smesti u potpunosti na jedno mesec dana, a možda bi vredelo da se pokuša jedna mala hiru-rška intervencija... Sve u svemu, ovi ljudi mi ne govore sve a priča mi se sve manje dopada.
Nisam znao šta da odgovorim, bacio sam se da prelistavam nešto kako bih ga naveo da zaboravi moj triumfalni ulazak. Ali Belbo je; bio taj koji nije mogao da odoli. Bio je kao igrač kome su iznenada omogući da vidi špil karata. — Dođavola, rekao je. — Život se naža-lost nastavlja, recite mi.
— Pogrešili su u svemu. Pogrešili smo u svemu, ili gotovo. Dak-le: Hitler čini ono što čini sa Jevrejima, ali ništa mu ne polazi za ru-kom. Okultisti iz polusveta, vekovima se daju na učenje hebrejskog, rabe Kabalu na sve strane, a u najboljem slučaju izbacuju horoskop. Zašto?
— Ma... Zato stoje odlomakjerusalimljanajoš uvek sakriven negđe. Sa druge strane tek je došao na videlo odlomak pavlikijana, ini osnovu onoga što o tome znamo...
To je nekakav odgovor za Aljea, ne za nas. Imam bolji. Jev-reji tu ne spadaju.
U kom smislu?
Jevreji nemaju veze sa Planom. Ne mogu tu da uđu. Po-kušajmo dn zamislimo okolnosti Templara, prvo u Jerusalimu, a po-lom u kapetanijama Evrope. Francuski vitezovi se susreću sa nemač-kim, sa porLugalskim, su španskim, sa itali,jniiskim, sa engleskim, svi zajedno su u vezi su viztinl.ijskom rognom, a posebno se određuju promil protivniku, Turčinu. Jedan protivnik sa kojim no tuče ali sa kojim no Lukodu i pretovaru, U> snio vid«li. Tnkvo hu bilo Himne mi boj 432

nom polju, a odnosi su odvijali između plemića istoga ranga. Ko su bili Jevreji u to vreme u Palestini? Jedna religiozna i rasna manjina, tolerisana, poštovana od Arapa koji su se prema njima odnosili sa do-bronamernom predusretljivošću, a prema kojima su se jako loše od-nosili hrišćani, jer nemojmo zaboraviti da su tokom različitih krstaš-kih ratova, usput, bila pljačkana geta, i klalo što padne pod nož. A mi mislimo da su Templari, uz sve ono što je oko njih smrdelo, bili spremni da razmenjuju mističke informacije sa Jevrejima? Ne. Niu-kom slučaju. A u kapetanijama Evrope Jevreji su se pojavljivali kao zelenaši, ljudi na lošem glasu, koje treba iskoristiti ali kojima ne treba pružiti poverenje. Ovde govorimo o jednom odnosu među vite-zovima, gradimo plan jednog spirituelnog viteštva, pa da li smo mo-gli da zamislimo kako Templari iz Provena uvode u svoj posao građane druge kategorije? Nikako.

— Ali celokupna renesansna magija koja se daje na prouča-vanje Kabale...

— Iz nevolje, već smo blizu trećeg susreta, gutaju se knedle, traže se prečice, hebrejski se pojavljuje kao sveti i misteriozni jezik, kabalisti su se bacili da rade za svoj račun i iz drugih ciljeva, a tride- ? setšestorica rasuta po svetu sebi utuvljuju da jedan nerazumljivi je-zik može da skrije ko zna kakve tajne. Biće Piko dela Mirandola onaj koji će kazati nulla nomina, ut significativa et in quantum nomina sunt, in magico opere virtutem habere non possunt, nisi sint Hebrai ca. Pa? Piko dela Mirandola je bio obična budala.

— Nemojmo reći!

— A osim toga kao Italijan bio je isključen iz Plana. Šta je o tome on znao? Tim gore po razne Agripe, Rojhline i nevaljalo društvo koji se bacaju po tom lažnom tragu. Upravo rekonstruišem istoriju jednog lažnog traga, jeli to jasno? Nismo potpali pod uticaj Diotale-vija koji je kabalizovao. Diotalevi je kabalizovao, a mi smo umetnuli Jevreje u Plan. Ali da se Diotalevi zanimao za kinesku kulturu, dali bismo strpali u Plan Kineze?

— Možda bi.

— Možda i ne. Ali nije slučaj za čupanje kose, svi su nas naveli na grešku. Grešku su pravili svi, od Postela nadalje, verovatno. Ube-dili su sebe, dvesta godina posle Provena, daje šesta grupa onajeru-salimska. Nije bilo istina.

Ali oprosti, Kazaubone, mi smo ti koji su ispravili Ardenti-jevo tumačenje, i kazali smo da sastanak na kamenu nije u Stoun-heiiðžu, no na kamenu Omarove Džamije.

I I u srno pogrešili. Što se tiče kamena tu drugoga nema. Tre-balo je da mislimo na jedno mesto osnovano na kamenu, na planini, na steni, na brodskom kljunu, na urvini... Ovi šesti čekaju u tvrðavi Ahimut.

433103

I pojavio se Kajros koji je u ruci držao žezlo što označava
kraljevsko dostojanstvo, te ga je dao prvom stvorenom
bogu, a ovaj gaje uzao i rekao: »Tvoje tajno ime biće od 36
slova.«
(Hasan-i Sabbah, Sargozašt-i Sayyid-na) f

Svoje sam majstorstvo iskazao, ono što sam sada dugovao bila su objašnjenja. Obežbedio sam ih u danima koji su dolazili, duge, de-taljne, dokumentovane, dok sam za stočićima kod Pilada iznosio Belbu jedan dokaz za drugim, koje je on pratio sve mutnijim pogle-dom, paleći cigaretu na cigaretu, podižući svakih pet minuta ruku, praznu čašu sa tragovima leda na dnu, i Pilad koji se bacao da na-puni, ne čekajući druga uputstva.

Prvi su izvori bili upravo oni koji su iznosili prva govorenja o Templarima, od Žerara od Štrazburga do Žoanvila. Templari su dola-zili u dodire, katkad u sukobe, češće u tajanstvene saveze, sa Asasi-nima Starine sa Planine.
Priča je prirodno bila složenija. Započinjala je po smrti Muha-meda, rascepom na sledbenike običajnog zakona, sunite, i pristalice Alije, Prorokovog zeta, muža Fatime, za koga je smatrano daje ižne-verio nasleđe. Zanesenjaci Alijom bili su ti, koji su se prepoznavali u ši'i, grupa pristalica, koje su podarile život jeretičkom krilu Islama, 41itima_. Prava inicijatička doktrina, koja kontinuitet otkrovenja nije spremna da vidi u tradicionalnom neprekidnom promišljanju Proro-kovih reci, već u samoj ličnosti Imama, gospodara, šefa, epifanije božanskog, teofanijske stvarnosti, Kralja Sveta.
Pa šta se događalo ovom jeretičkom krilu islamizma, koje je malo po malo bivalo zadojeno svim mogućim učenjima iz mediteran-skog basena, od manihejaca do gnostika, od neoplatonista do iranske mistike, svim tim zavodljivostima koje smo godinama pratili u onom toku njihovog zapadnjačkog razvoja? Duga je to priča, nije nam pola-zilo za rukom daje razmrsimo, takođe zbog toga jer su razni arapski autori i protagonisti imali predugačka imena, najozbiljniji tekstovi su ih t.ranskribovali sa dijakritičkim znacima, pa kasno uveče nismo više bili u stanju da razlikujemo između Abu'Abdi '1-la Muhammad b. 'Ali ibn Razzam at-Ta'i al-Kufi, Abu Muhammad 'Ubaydu'l-lah, Abu Milini 'd Din Nasir ibn Hosrovv Marvvazi Qobadyani (verujem da bi se jedan Arnpin našao u istoj neprilici pri razlikovanju između Aristo-lela, Arist.osena, Arisl.arha, Arist.iria, Anaksimandra, Anaksimena, Aiiiiksajjoro, Anakreont.a i Anaharsija).
No jedno je bilo sigurno. Siili/.am s<! eepn na rive grane, jodnu zvanu dvanaestorice, koja nastavlja da reku jednoj1, lm,ima koji je nestao a vralieo no u budućnosti, i drugu koju jo ona šio je predstavi JUJu iNinnilil.i, koja se i uda u kraljev:) vu Fali nm I a i/. Kiijrn, a polom se

u različitim prilikama potvrđuje kao reformisani ismailizam u Per-ziji, u delu jedne očaravajuće ličnosti, mistične i surove, Hasan Sab-baha. A tu Sabbah postavlja sopstveno središte, sopstveno neosvo-jivo središte jugozapadno od Kaspijskog jezera, u tvrđavi Alamut, tom Gnezdu Grabljivice. ...'??.
Tu se Sabbah okruživao svojim privrženicima, onim fi-da'iyyun-ima ili fedajLnima, na smrt odanima a koje je on uptreblja-vao da bi obavio svoja politička ubistva, oruđagihad hafi-ja, tajnog svetog rata. Fedaini, ili kako ih on već zvaše, koji će potom žalosno biti čuveni pod imenom Asasina — koje nije neko lepo ime, sada, no tada i za njih bilo je divno, simvol jednog soja ratnika monaha stoje mnogo nalikovao na Templare, spremne da umru za veru. Spiri-tuelno viteštvo.
Zamak ili tvrđava Alamut: Kamen. Izgrađena najednom uz-višenom grebenu dugom četiristotine metara a širokom katkad samo par koraka, a najviše tridesetak, iz daljine se, onome ko bi nabasao na put za Azerbejdžan, pokazivala kao prirodni bedem, belina zas-lepljena suncem, plavetnilo pri purpurnom zalasku, bleda u svitanje i krvava u zoru, da bi u određenim danima nestala među oblacima ili sevanjem munja. Duž njenih gornjih ivica sa mukom se uočavalo ne-kakvo dovršenje neodređeno i artificijelno u vidu tetragonalnih kula, odole se činila kao niz oštrih stena koje su se stotinama metara ba-cale u vis, koja ti je delovala preteći, najpristupačnija padina pred-stavljala je obrušavajuću lavinu šljunka, kojom ni danas arheolozi neuspevaju da se uspnu, u ono vreme tamo se pristupalo kakvim taj-nim stepeništem spiralno uklesanim u steni, kao da je izgrebana jedna

okamenjena jabuka, tako daje za odbranu u stvari bio dovol-jan samo jedan jedini strelac. Neosvojiva, predmet vrtoglavice u svo-joj Onostranosti. Alamut, zamak Asasina. Mogao si da ga dosegneš jedini jašući na orlu.
Tu je Sabbah kraljevao, a posle njega oni koji će biti poznati kao Starina sa Planine, među kojima je prvi njegov sumporasti nas-lednik Sinan.
Sabbah je izmislio nekakvu tehniku vladanja, nad svojima i nad neprijateljima. Neprijateljima je poručivao da će ih ukoliko nisu spremni da se priklone njegovoj volji poslati u smrt. A Asasinima se iiiji! moglo pobeći. Nizamu'1-Mulk, sultanov veliki vezir, u vreme dok sn se krstaši još trudili da osvoje Jerusalim, kako je nošen u nosiljci u svojoj ginekej, biva na smrt izboden od strane plaćenog ubice koji mu se približio prerušen u derviša. Atebeg od Himsa, dok je silazio iz svog dvorca da bi otišao na molitvu petkom, okružen do zuba nao-ružanim odredom vojnika, biva izboden od Starčevih plaćenika. Sinan odlučuje da ubije hrišćanina markiza Konrada od Mon-lel-eltra, pu upućuje dvojicu svojih, koji se uvlače među nevernike upnmisnjulii njihove običaje i jozik. Posle dubokih priprema, pre-i ufleni u kaludere, dok je episkop Tim pružao gozbu uesvesnom mar l< l/u, fikaeu na njojjti i ranjavaju gu, Jedan Asasin biva oðmnll ubijon
435od strane telesne garde, drugi se sklanja u jednoj crkvi, čeka da tu bude donesen ranjenik, nasrće na njega, dovršava ga, blaženo gine.
Jer, govorili su istoriografi arapski sunitske linije, a potom hrišćanski letopisci, od Odorika iz Pordenonea do Marka Pola, Sta-rina je otkrio surovi način da svoje viteze načini odanima do krajnje žrtve, mašinama rata koje ne znaju za poraz. Kao mlade bi ih usnule odvodio na vrh tvrðave, iznurivao bi ih uživanjima, vinom, ženama, cvećem, razgaljujućim gozbama, omamljivao ih hašišem — odakle ima ove sekte. A kada više ne bi umeli da se odreknu izopačenih blaženstava ovoga privida Raja, izvodio bi ih odatle sa svim njihovim snovima koje su poneli, i stavljao ih pred alternativu: idi i ubi, uko- j liko uspeš ovaj Raj koji napuštaš biće ponvo tvoj zauvek, ukoliko za-tajiš ponovo padaj u svakidašnju geenu.
A oni, omamljeni drogom, potčinjeni njegovoj volji, žrtvovali su se samo radi žrtve, postajući ubice na smrt osuðene, žrtve čije je prokletstvo da stvaraju žrtve.
Kako su ih se bojali, koliko su o njima pričali bajke krstaši u noćima bez mesecadokješumio pustinjski simum! Koliko su im se di-vili Templari, životinje zauzdane tom prečistom željom za mučeništ-vom, koji se nisu izuzimali pri plaćanju njihove putarine, u zamenu tražeći od njih formalni danak, u jednoj igri obostranih ustupaka, saučesništva, bratstva po oružiju, kasapeći se na otvorenom polju, umiljavajući se u potaji, šapućući uzajamno o mističkim vizijama, magijskim formulama, alhemiskim nijansama...
Od Asasina, Templari usvajaju svoje okultne obrede. Samo je kukavička glupost baliva i inkvizitora kralja Filipa onemogućavala ovima da razumeju kako su pljuvanje krsta, poljubac u šupak, crna mučka i poštovanje Bafometa bili samo ponavljanja drugih obreda, koje su Templari izvršavali pod dejstvom prve tajne koju su naučili na. istoku, upotreba hašiša^-
A ta"ðaje"bilo jasno daje Plan roðen, daje morao tu da se rodi: od ljudi iz Alamuta Templari su učili o podzemnim strujama, sa lju-dima iz Alamuta su se ponovo povezali u Provenu i podigli okultnu zaveru tridesetšestorice nevidljivih, pa je stoga Kristijan Rozenkrojc putovao u Fes i druga mesta orijenta, stoga će se orijentu okrenuti l'osl.el, stoga će sa orijenta, i iz Egipta, sedišta ismailita fatimida, Re-nesansni vračevi uvesti

božanstvo koje je dalo ime Planu, njegov epo-nim, Hermesa, Hermesa-Teuta ili Tota, a prema egipatski figurama izmaštao je svoje obrede spletkaroš Kaljostro. A isusovci, isusovci, ne toliko blesavi koliko ih smatramo, počev od dobrog Kirhera hitro su se bnoili na hjoroglif'e, i na koptski, i na druge orijentalne jezike, he-brejski j<i tu bio samo kao pokriće, svojevrsnu ustupak modi toga do-bu.'
436
104
Ovi spisi nisu upućeni običnim smrtnicima... Gnostička učenja prestavljaju svojevrsan put namenjen jednoj eli-ti... Jer, prema recima iz Biblije: ne bacajte bisere pred svinje.
(Kamal Džumblat, Intervju za Le Jour, 31.3.1967)
Otkrivene tajne gube vrednost: i obesvećene — blagodat. Znači: ne bacaj bisere pred svinje i ne prostiri ruže pred magarcem.
(Johan Valentin Andrea, Alkemičareva svadba — Kristi-jan Rozenkrojc, Štrasburg, Cecner, 1616, naslovni list)
A sa druge strane, gde naći nekoga koji bi umeo šest vekova da čeka na kamenu i koji jeste čekao? Naravno, na kraju je Alamut pao podnavalom Mongola, ali sekta ismailita preživela je na čitavom ori-jentu, sa jedne strane izmešala se sa nešiitskim sufijima, sa druge iz-rodila je strašnu sektu druza, i na kraju zadržala se i među hoda in-dijcima, sledbenicima Age Kana, nedaleko od mesta Agarte. Ali otk-rio sam i nešto drugo. Pod dinastijom Fatimida hermetička znanja starih egipćana, putem akademije u Heliopolisu, bila su ponovo otk-rivena u Kairu, gde je bila osnovana Palata Nauke. Palata Nauke! Odakle je uzeo inspiraciju Bekon za svoju Solomonovu Palatu koja je bila model za Konzervatorijum?!
— To je, to je, nema više nikakve sumnje, govorio je Belbo za-nesen.
— Ali sada... kabalisti?
— Samo jedna paralelna priča. Rabini iz Jerusalima naslućuju da se nešto dogodilo između Templara i Asasina, a rabini iz Španije obilazeći evropske kapetanije tobože zelenašeći, zapravo nešto njuše. Isključeni su iz tajne, i u naletu nacionalnog ponosa odlučuju da doznaju sami. Kako to da od nas, Izabranog Naroda, bude skri-vena ta tajna nad tajnama? I cak, započinje kabalistička tradicija, herojski pokušaj raseljenih, zabačenih, da urade to, u inat gospodi, vlastodršcima koji polažu prava na svu mudrost.
— Ali tako radeći, stvaraju utisak kod hrišćana da stvarno znaju sve.
— I u jednom trenutku neko pravi veliku grešku. Pomeša Is-inaolj Israel.
— Znači Baruel, Protokoli i Holokaust plod su samo jedne za-iikmk! konsonanata.
.Šesl. miliona jevreja pobijeno zbog jedne greške Pika dela Minindnlis.
A možda posloji i drugi razlog. Izabrani narod stavio je sebi u zadatak Uimačiuiji! Knjigo. Raširili .su jednu opsesiju. A drugi, ne ci niflt.li ii Knjizi, svol.ili ml no. I,judi imaju .sirah od onoga koji ih
4:i7stavlja licem u lice sa Zakonom. A Asasini, zašto se ne pojavljuju ra-nije?
— Ali Belbo! Setite se koliko se od bitke kod Lepanta čitavo to područje potcenjuje i omalovažava. I vaš Sabotendorf takođe vidi da nešto mora da se traži među turskim dervišima, međutim Alamuta više nema, a ovi su se zavukli ko zna gde. Čekaju, A sada je došao nji-hov trenutak pa na krilima islamskog iredentizma ponovo dižu gla-vu. Ako uzmemo u obzir Hitlera imamo dobro objašnjenje za drugi svetski rat. A ako uzmemo "Asasine iz Alamuta objašnjavamo upravo ono što se već godinama događa između Sredozemlja i Persijskog za-liva. I tu nalazimo mesto za Tres, Templi Resurgentes

Equites Synar-chici. Društvo koje namerava HaHnajzad uspostavi veze sa duhovnim plemstvom različitih vera.
— Ili koje podstiče sukobe da bi blokiralo sve i lovilo u mut-nom. Jasno je. Došli smo do kraja našeg prekrajanja istorije. Da neće posle svega Klatfio morati da obelodani kako je Pupak Sveta u Ala-mutu?
— Da sada ne preterujemo. Ja bih ovo poslednje ostavio neka
visi.
— Kao Klatno.
— Ako baš hoćete. Ne treba da se kaže sve što nam proðe kroz glavu.
— Naravno, strogost pre svega.
Te večeri sam ja lično bio ponosan da sam sastavio jednu lepu istorijicu. Bio sam esteta koji upotrebljava krv i meso sveta da bi od toga sačinio Lepotu. Belbo je već bio jedan pristalica. Kao i ostali, ne usled prosvetljenja, već Faute de mieux.
. ih
105
Claudicat ingenium, delirat lingua, labat mens. (Lukrecije, O prirodi stvari, III, 453)
Mora daje to bilo onih dana kada je Belbo pokušavao da shvati to što mu se dogaðalo. Ali strogost sa kojom je on umeo da ispituje sebe nije mogla da ga odvoji od nedaća na koje se polako privikavao.
Penušare: A kad bi...?
Napraviti Plan: Plan te opravdava do te mere da nisi čak ni odgovorian za sam Plan. Samo baciš kamen i sakriješ ruku. Ne bi bilo problema kad bi zaista postojao jedan Plan. Nikada nisi imao Ceciliju jer su Hanibala Slatkopevca i Pia Boa Arhonti učinili nevičnim najprijatnijem od svih li-menih duvačkih instrumenata. Pobegao si ispred Kanaleta jer su Dekani hteli da te prištede za jedan drugi holokaust. A čovek sa ožiljkom ima amajliju koja je moćnija od tvoje.
Jedan Plan, jedan krivac. San čitave vrste. Ili neka po-stoji Bog. Ako ga ima krivica je do njega.
A ono, što mu izgubih adresu, nije Kraj nego Početak. Ne predmet za posedovanje već biće koje mene poseduje. Opšte zlo polovična radost, šta drugo kaže Mit? Dvostruki os-merac.
Koje izrekao onu misao, vedriju od svake koja je ikad mišljena? Ništa neće moći da me odvoji od ideje daje ovaj svet delo jednog mračnog boga čije sam senke ja produžetak. Vera vodi u Apsolutni Optimizam.
Istina je, bludničio sam (ili nisam bludničio): ali Bog je taj koji nije umeo da resi problem zla. Hajde stucajmo fetus u avanu, sa medom i biberom. To Bog hoće.
Ako baš treba verovati, neka postoji jedna religija koja čini da se ne osećamo krivim. Religija nepovezana, maglo-vita, podzemna, bez kraja, kao roman, ne kao teologija.
Pet puteva za samo jedan cilj. Obično traćenje. Među-tim, jedan lavirint, koji bi vodio posvuda i nikuda. Umirati sa stilom a živeti barokno. Samo jedan zli Demijurg čini da se osećamo dobrima.
A kada ne bi bilo kosmičkog Plana?
Kakva sprdnja, živeti u izgnanstvu, a da te niko nije lamo poslao. I još na mostu koga nema.

I da postoji Fliin, ako l,i pobegne u večnost? Kada reli-gija dopuSta, umeUiosl. predviđa. Izmišlja Plan, metaforu ne-spoznatljivog. I yudskd ssuvora mo£o da ispuni prazninu. Nisu mi objavili Srce i strast jor nopripndam templarskoj kli-ki.
439Živeti kao da postoji neki Plan: kamen mudraca. If you cannot beat them, join them. Ako Plan postoji, dovoljno je uklopiti se...
Lorenca me stavlja na probu. Čednost. Kada bih imao čednosti da prizovem Anđele, iako ne verujem u njih, i da zacrtam pravi krug, stekao bih mir. Možda.
Veruj da postoji neka tajna i osetićeš se posvećen. Ne košta ništa.
Stvoriti jednu beskrajnu nadu koju je nemoguće išču-pati jer korena nema. Preci koji ne postoje nikad ti neće reći da si izdao. Religiju koju možeš da promišljaš neprekidno je izneveravajući.
Kao Andrea: iz zabave stvoriti najveće otkriće u isto-riji i dok se drugi gube u njemu, zaklinjati se u ono malo ži-vota da to nisi bio ti.
Stvoriti istinu neuhvatljivih granica: čim neko pokuša da ih odredi ti ga ekskomuniciraj.
Podržati samo onoga koji je još neuhvatljiviji od tebe. Jamais d'ennemiš a droite.*
Zašto pisati romane? Pisati nanovo Istoriju. Koja se potom zbiva.
Zastoje ne smestiti u Dansku, gospodine Guljelmo S? Džim od Konoplje Johan Valentin Andrea Lukamatija kruži po arhipelagu Sonde između Patmosa i Avalona, od Bele Gore do Mindanaoa, od Atlantide do Soluna... Na saboru u Nikeji, Origen odseca sebi mošnice i krvave ih pokazuje očima Grada Sunca, Hiramu, koji škrguće filioque, filioque, dok Konstantin zariva grabljive kandže u puste orbite Ro-berta Flada, smrt, smrt jevrejima u antiohijskbmgetu, Dieu et mon droit, neka leprša Bosan* za leđima zmijskom ka-menju i vrelima koja su otrovno klokotala.
Zvuči truba i dolaze Vitezi Dobročinitelji od Svetog Grada, sa Arapinovom glavom nabodenom na koplje, Rebis, Rebis! Magnetni uragan, ruši se Toranj. Keseri se Račkovski nad sprženim lesom Žaka de Molea.
Nisam te imao, ali mogu da učinim da istorija eksplo-dira.
Ako je problem u tom odsustvu biće, ako je biće to što se iskazuje mnogostruko, što više govorimo više jesmo.
San nauke je da ima malo bića, sažetog i iskazivog, I'! me. Greška. Da bi se spasli od početka večnosti potrebno je žoleti nasumice da postoji neko biće. Kao zmija koju pijani mornar vo/.o u čvor. Nerazmrsivo. Izmišljati, bezumno iz-mišljati, no pa/.(!(':i na povezanost, da postane već nemoguće
440
" no lu mi i /. 1111111 u iimli umi
" 'inu lii'h li'in|>lni'.ki >iii'|! (pilili pli'v I
naći smisao. Prosta igra štafete među amblemima, jedni neka govore drugima, bez odmora. Razložiti svet na sara bandu uličnih anagrama. A potom verovati u Neizrecivo. Nije li to pravo čitanje Tore? Istina je anagrama. Ana gras=ars magna.
Mora da je tako bilo onih dana. Belbo je odlučio da svet de-mona shvati ozbiljno, ne zbog viška već zbog nedostatka vere. Po-nižen u svojoj nesposobnosti da stvara (i celog života je koristio fru strirane želje i nikada nenapisane stranice, jedne kao metaforu dru-gih i obrnuto, a sve kao znak svoje umišljene, sićušne malodušnosti), sada je shvatio da praveći Plan u suštini je stvarao. Zaljubljivao se u svog Golema i u njemu nalazio utehu. Život-njegov i čovečiji — kao umetnost, a u nedostatku umetnosti umetnost kao laž. Le monde est far pour aboutir a un Uvre (faux).** Ali ovoj lažnoj knjizi sa je po-kušavao da

poveruje da bi, pošto ju je ipak napisao, ako je bilo za-vere, on prestao da bude malodušan, poražen i trom.
Otuda i ono što se kasnije dogodilo, njegovo korišćenje Plana — kojeg je smatrao irealnim — da bi potukao protivnika — koga je smatrao realnim. A zatim, videvši kako ga plan obavija kao daje živ, ili kao daje on, Belbo, bio od istog testa kao i Plan, ode u Pariz, kao u susret nekom otkrovenjil, izbavljenju.
Obuzet svakodnevno grizom savesti, godinama i godinama, jer je prebivao isključivo u svojim maštarijama, tražio je utehu ra-zotkrivajući maštarije koje su same postajale cilj, poznat i drugima, kao daje baš on bio Neprijatelj. Otišao je da se izloži opasnosti? Na-ravno, jer onaj vuk se uobličavao, postajao je stvarniji i od Džima od Konoplje, možda i od Čečilije, a možda i od same Lorence Pelegrini.
Belbo, bolestan od tolikih neuspelih sastanaka, osećao se sada sposoban za jedan istinski. I to na takav način koji je isključivao svaku pomisao o malodušnosti, jer se čvrsto oslanjao na sebe. Strah f,ći je primoravao da bude hrabar. Stvarajući pronašao je samo načelo stvarnosti.
•ivi'l ju 111111111 v I j i' 11 iln lii /nvrflln ii luiji/i (hi/iinjl
441106 Lista broj 5, šest majica, šest pari gaćica i šest maramica,
oduvek je zanimala istraživače, u osnovi zbog potpunog nedostatka kratkih čarapa.
(Vudi Alen, Postizanje smirenja, Njujork, Rendom Haus, • 1966, »The Metterling List«, str. 8)
Upravo je tih dana, ne pre više od mesec dana, Lija odlučila da će mi dobro činiti jedan mesec odmora. Izgled ti odaje umor, govorila bi mi. Moguće da me je Plan iscrpeo. Sa druge strane je dete, kako bi govorili deda i baba, imalo potrebu za svežim vazduhom. Neki prija-telji su nam pozajmili kućicu u planini.
Nismo krenuli odmah. Bilo je nekih poslova da se obave tu u Milanu, a potom je Lija rekla da nema ničega što više rasterećuje od jodnog odmora u gradu, kada se zna da se zatim odlazi negde napol-
Tih sam dana po prvi put govorio Liji o Planu. U početku je bila
previše zauzeta sa detetom: znala je samo neodređeno da smo sa Bel-
born i Diotalevijem razrešavali neku vrstu zagonetke koja nam je
oduzimala ćele dane i noći, ali joj više ništa nisam rekao, otkako mije
' održala svoj govor u psihozi one sličnosti. Možda sam se stideo.
Tih sam joj dana ispričao ceo Plan, završen u svojim najsitni-jim detaljima. Ona je znala za Diotalevijevu bolest, a ja sam osećao krivicu, kao da sam učinio nešto što nisam smeo, pa sam nastojao da to ispričam onako kako jeste, samo jedna majstorska igra.
A Lija mije rekla: — Puf, ova tvoja priča mi se ne dopada. — Nije lepa?
Čak su i sirene bile lepe. Slušaj: šta znaš ti o svom nesves-uom?
Ništa, ne znam ni da li postoji.
Eto. Sada zamisli da se jedan bečki besposličar, kako bi ra-zonodio prijatelje, zabavljao izmišljajući ćelu tu stvar sa Idom, i sa odiporn, i da je pretpostavio snove koje nikada nije imao, i kakvoga maloj; Hansa koga nije ni video... A zatim šta se dogodilo? Da postoje milioni osoba spremnih da ozbiljno postanu neurotične. A preostale hiljade spremne da ih iskoriste.
Lija, ti si paranoična.
Ja? Ti!

Paranoici smo, ali barem ovo moraš da mi dopustiš: mi jesmo pošli od teksta Ingolla. Oprosti mi, nalaziš se pred jednom po nikom Templara, dobijaš želju da je dešil'ruješ do kraja. Isto lako pieloruješ, kako bi se našalio sa dešilVantima poruka, no poruke je tu bilo.
Medu l i ni ti znaš samo ono što lije kazao Laj Ardonl.i, koji jo kako mi |ii h"'iin bio jitdun lukavi balistični1. A zuliiu bnfl bih vololn da vidim lu imimiIui
Ništa jednostavnije, imao sam je negde u svojim fasciklama.
Lija je uzela list, pogledala ga spreda i pozadi, namrgodila se, podigla čuperak sa očiju da bi bolje videla prvi deo, onaj šifrovani. Rekla je: — Sve je tu?
— Nije ti dosta?
— Dovoljno je i previše. Daj mi dva dana da o tome razmislim. »Kada Lija traži dva dana da bi razmislila to je da bi mi pokazala da sam budala. Uvek je zbog toga optužujem, a ona mi odgovara: — Ako shvatam da si budala sigurna sam da te zaista volim. Volim te iako si budala. Ne deluje ti ohrabrujuće?
Dva dana se nismo dotakli predmeta, a osim toga gotovo stalno je bila van kuće. S večeri sam je video šćućurenu u jednom uglu kako pravi beleške, kidajući jedan list za drugim. Kada smo stigli u planinu, dete je ceo dan čeprkalo po polju, Lija je pripremila večeru, i kazala mi da jedem jer sam suv kao trska. Posle večere me je zamolila da pripravim jedan dupli viski sa dosta leda i malo sode, zapalila je cigaretu kako radi samo u važnim trenu-cima, posadila me je i objasnila mi.
— Budi pažljiv Puf, jer ti pokazujem da su najprostija objašn-jenja uvek ona najistinitija. Taj vaš pukovnik vam je rekao daje In-golf pronašao neku poruku u Provenu, i ja to ne dovodim u sumnju. Sići će u podzemne prostorije i zaista će naći jednu kutiju sa ovim ovde tekstom, i lupkala je prstom po retcima na francuskom. — Niko tu ne kaže daje našao jedan kovčežić ukrašen dijamantima. Jedino što vam je pukovnik ispričao jeste daje sudeći prema Ingolfovim be-leškama ovaj i prodao jedan kovčežić: a zašto ne, bila je to stara st-var, tu će se naći i nešto novčića, ali niko tu ne kaže daje posle od toga živeo. Imaće skromno nasledstvo od svoga oca.
— A zašto bi taj kovčežić morao da bude jedan bezvredan kovčežić?
— Jer ta poruka predstavlja jedan račun pralje. Napred, pročitajmo ga ponovo.
«....-.; ',:'£% tnL^ .& ^dao'-pa. tiAula ^m
a la... Saint Jean
36 p charrete de fein
6...entiers avec saiel
p... les blancs mantiax
r...s...chevaliers de Pruins pour la... j.nc
6 foiz 6 en 6 places
ehascune foiz 20 a... 120 a...
iceste est l'ordonation
al donjon li premiers
it li secunz joste iceus qui... pans
it al refuge
it a Nosim Darne de l'altre pari de l'iau
it a rosici des popelie.uns
it a la pierre
3foix (i avant la funte, la Urani I'ti te.

f
/rt
»r)
4 4 :t— I onda?
— Ali hvala Bogu, nikad vam nije palo napamet da odete i po-gledate neki turistički vodič, jedan istorijski pregled tog Provena? I odmah otkrivaš daje Granž-o-Dim gde je poruka pronađena bio me-sto sakupljanja trgovaca, jer je Proven bio središte vašara u Šampan-ji. I da se Graqnž nalazi u ulici St. Žan. U provenu se trgovalo svime, ali naročito su išle tkanine, draps ili dras kako se tada pisalo, i svaki komad tkanine bio je obeležen nekim garantnim znakom, jednom vr-stom pečata. Drugi proizvo'd iz Provena bile su ruže, crvene ruže koje su krstaši doneli iz Sirije. Tako čuvene da kada Edmund od Lanka-sl.era ženi Blanš d'Artoa i uzima takođe titulu grofa od Šampanje, slavlja crvenu ružu iz Provena na svoj grb, i eto otkuda rat dveju i ruža, budući da su Jorkovi imali kao znak jednu belu ružu.
— A ko ti je to rekao?
— Jedna knjižica od dvesta stranica izdata od Turističke Službe Provena, koju sam pronašla u Francuskom Centru. Ali nije go-tovo. U Provenu postoji jedna kula koja se zove Donžon, kao što go-vori sama reč, postoje jedna Port-o-Pen, postojala je jedna Crkva Iz-beglica, postojale su kao stoje očito različite crkve koje su nosile nas-lov Naše Bogorodice tu i tamo, postojale su i još postoje jedna ulica l'jor Rond, gde je bila jedna pierre de cens, na koji kamen su grofovi podanici odlazili da polože desetinu. A potom jedna ulica Blank M <ml,o ijedna prostrana ulica nazvana Grand Pit Mis, iz razloga koje li ostavljam da ih pogodiš, il pak zato što je bila ulica bordela.
A popelikani?
U Provenu je bilo katera, koji su kasnije spaljeni po propisu, a veliki inkvizitor je bio jedan katar koji se pokajao, i nazivali su ga Kober le Bugr. Otuda ničega čudnog stoje tu bila neka ulica ili zona koju su još označavali kao mesto katara iako katara tu više nije bilo.
Još 1344...
Ali ko ti je ikada rekao daje taj dokumenat iz 1344? Tvoj pu-kovnik je pročitao 36 godina posle dvokolice sa senom, ali obrati pažnju daje u to vreme jedno p načinjeno na određen način sa nekom vrstom apostrofa značilo post, ali je drugo p bez apostrofa značilo pro. Autor ovog teksta je neki miroljubivi trgovac koji je načinio knkvu belešku o poslovima obavljenim na Granžu, a to jeste u ulici Svetog Jovana, ne u noći Svetog Jovana, i zapisao je cenu od 36 novčića, ili dinara ili druge monete koji su bilii namenjeni za jedne ili /.ii druge dvokolice sa senom.
A stodvadeset, godina?
A ko govori o godinama? Ingolf je pronašao nešto stoje trnnskrilmvao kao 120 a... Koje to rekao daje bilo jedno a? Kontroli siiln sam jednu tabelu skraćenicu upotrebljavanih u to vreine i pro miiSIii sinu dn su so zu denier ili dinuritim koristili čudni znaci, jedan liči na neko delta nnki < 1111 j; i mi slovo teta, neku vrstu krugu prekinu lo|', n,i li'vn, l'išn j\t\ rii/nn i n žiu hi, i kao pnivi likovne pa ol.o kuko >r,;i jiulnn .Miiusmijiik popu! pukovniku uki/ii dn zuineni zn u, jer je vcc
444
negde pročitao priču o stodvadeset godina, mene ti učiš daje to mo-gao da pročita u nekakvoj priči o društvu Ruže i Krsta, on je hteo da pronađe nešto što liči na post 120

annospatebo! I stati onda on radi? Nalazi ona it i čita ih kao iterum. Ali iterum se skraćivalo kao itm, dok it znači item, na isti način, upravo se upotrebljavalo za liste po-navljanja. Naš trgovac je računao koliko mu donose izvesne narudž-bine koje je primio, pa pravi listu isporuka. Treba da isporuči bulete ruža iz Provena, eto šta znači r...s...chevaliers de Pruins. A tamo gde je pukovnik čitao vainjance (jer je imao u glavi vitezove Kadoša) treba čitati jonehe. Ruže su se koristile ili za pravljenje šešira od cveća ili cvetnih prostirki, povodom raznih svečanosti. Pa dakle, evo kako se čita tvoja poruka iz Provena:
U ulici Sen Žan.
36 novčića za dvokolicu sa senom.
Šest novih svilenih tkanina sa žigom
u ulicu Blank Manto-a.
Krstaške ruže za pravljenje jedne jonehee:
šest buketa od po šest na šest sledećih mesta
svaki 20 deniers, što sve čini 120 deniers.
Evo koji redom:
prvi u Kulu
item drugi onima iz Port-o-Pen
item Crkvu Izbeglica
item u Crkvu Naše Bogorodice, s onu stranu reke
item u staro zdanje katara
item u ulicu Pjer Rond-e.
I tri buketa od po šest pred praznik, u ulicu kurvi
jer su i one, sirotice, isto tako želele da proslave praznik praveći sebi jedan lep šešir od cveća.
— Hriste Bože, rekao sam, — čini mi se da si u pravu.
— U pravu sam da. To je jedan račun pralje, ponavljam ti.
— Trenutak. Ovo će biti takođe i račun pralje, no ono prvo je jedna šifrovana poruka koja govori o tridesetšestorici nevidljivih.
— Doista. Tekst na francuskom sam sredila za jedan sat, ali drugi me je namučio čitava dva dana. Morala sam da proučim Trite-mija, na Ambrozijani i na Trivulcijani, a znaš kakvi su bibliotekari, pro nego što ti dozvole da uzmeš u ruku neku staru knjigu gledaju te kao da hoćeš da je pojedeš. Ali priča je vrlo jednostavna. Najpre, a to je trebalo sam da otkri ješ, jesi li siguran da »les 36inuisibles separez en six bandes« predstavlja isti francuski našeg trgovca? A stvarno i vi ste primetili da je u pitanju izraz upotrebljen u jednom sedamnae-stovnoin pamfletu, kad se društvo Ruže i Krsta pojavilo u Parizu. No vi ste rasuđivali kno i viišo đavolje sluge: ukoliko je poruka šifrovana prema Trilemijevom metodu, znači dn ju jn Tritemije preneo od lem-plnni, n budući dn nnvodi jedim izniz koji je kružio u sredini društva Huče i Kistu, ziuiri (Inju plan pripisan dniSl.vu Kuže i Krsta već bio
445plan Templara. Ali probaj da preokreneš rasuđivanje, kao što bi kuči-nila bilo koja razborita ličost: budući daje poruka napisana Trite-miju, a budući da navodi izraze koji kruže rozenkrojcerovskom se-damnaestom veku, napisana je posle sedamnaestog veka. Kakva je tu sad najekonomičnija pretpostavka? Ingolf pronalazi poruku iz Provena, budući daje i on kao i pukovnik jedan fanatik hermetičkih misterija, čita 36 i 120 i pomišlja odmah na društvo Ruže i Krsta. A budući daje fanatik kriptografije, zabavlja se

tako što sažima poruku iz Provena u šifru. Pravi jednu vežbicu, piše prema jednom kripto si-stemu Tritemija svoj lepi rozenkrojcerski izraz.
— Ingeniozno objašnjenje. Ali vredi koliko i nagađanje pukov-nika.
— Do ove tačke da. Ali zamisli da praviš više od jedne pretpo-stavke, i da se sve oslanjaju jedna na drugu. Postaješ već time sigur-niji da si pogodio, zar ne? Ja sam pošla od jedne sumnje. Reci koje je upotrebio Ingolf nisu one koje je sugerisao Tritemije. Istoga su asir-skog vavilonskog kabalističkog stila, ali nisu iste. Ipak ukoliko je In-golf hteo reci koje počinju slovima koja ga zanimaju, kod Tritemija ih mogao naći koliko god ih želi. Zbog čega nije izabrao baš te?
Zbog čega?
— Možda su mu trebala izvestna određena slova i u drugoj, u trećoj, u četvrtoj poziciji. Možda je naš ingeniozni Ingolf želeo jednu poruku višestruko šifrovanu. Hteo je da bude bolji od Tritemija. Tri-temije sugeriše četrdeset velikih kriptosistema: u jednom važe samo inicijali, u drugom prvo i treće slovo, u drugom još jedan inicijal važi a jedan ne, i tako redom, tako što sa malo prave želje za sistemima može da ih se izmisli još na stotine drugih. Što se tiče deset malih kriptosistema, pukovnik je razmotrio samo prvi, koji je najlakši. No svi ostali deluju prema principu drugog sistema, čiju ti kopiju dajem. Zamisli daje unutrašnji krug pokretan i da ti možeš da ga okrećeš na taj način što inicijalno A odgovara bilo kojem slovu spoljnjeg kruga. I maćeš tako jedan sistem u kome će se A transkribovati sa X i tako re-dom, neki drugi u kome će A da odgovara U i tako dalje redom... Sa dvaðosetdva slova u svakomkrugu, ne izvlačiš deset već dvadesetje-daii kriptosistem, a ostaje bezvredan samo dvadeset drugi, gde A od-govara A...
Nemoj mi reći da si ti za svako slovo svake reći isprobala svih ðvadesetje.dan sistema... Imala sam i pameti i sreće. Budući da su najkraće reci od šest slova, očito daje samo prvih šest važno, a ostalo služi za ukras. Zašto š(!st. slova? Zamislila sam daje Ingolf šifrovao prvo, zatim je jedno preskočio, šifrovao je treće, zatim je preskočio dva i šifrovao šesto. Ako je za inicijal sistem broj jedan, za tron; slovo je probao si-stem broj dva, i gradio je smisao. Onda je probao sistem broj tri za še-sto slovo, i gradio je iznova smisao. Ni; isključujem da je Ingolliipo trubio i drugu slovu, nli dovoljno mi <l<i su mi očito tri stvari, pa ako misl.iivi ti

— Ne drži me u neizvestnosti. Šta ti je ispalo?
— Pogledaj dobro poruku, podvukla sam slova koja se računa-ju.
Kuabrjs Defrabax Rexulqn Ukkazaal Ukzaab Urpaefel Taculbain Habrak Hacoruin Maquafel Tebrain Hmcatuin Rokasor Himesor Argaabil Kaquaan Docrabax Reisaz Reisabrax Decaiquan Oiquaquil ZaUabor Qaxao£ Dugraq^ Xaelobran Disaeda Magisuan 'Raitak Huidal Us£P^da Arabaom Ztpreus Mecrim Cosmae Duquifas Rocarbis
— Sada, prvu poruku znamo kakvajeste, to je ona o tridesetše-storici nevidljivih. Sada slušaj šta ispada ukoliko zamenimo prema drugom si-treća slova: chambres des demoiselles, l'aiguille ereuse.
— Ali to mi je poznato, to je...
— En aval d'Etretat — La Chambre des Demoiselles — Sous le Fort du Frefosse — Aiguille Creu.se. To je poruka kojuje deskriptovao Arsen Lupen kada je otkrio tajnu Šuplje Stene! Potsetiću te na to: u Kt.retatu se podiže po ivici plaže Aiguille Creuse,

jedna prirodna tvrđava, pogodna za stanovanje unutra, tajno oružije Julija Cezara pri osvajanju Galije, a potom francuskih kraljeva. Izvor ogromne moći Lupena. A ti znaš da lupenolozi luduju za tom pričom, odlaze u Ktretat na hodočašće, tragaju za drugim tajnim prolazima, anagra-muju svaku Leblankovu reč... Ingolf je takođe bio i lupenolog kao što je bio i rozenkrojcerolog, pa dakle šifruj li šifruj.
— Ali moje đavolje sluge bi uvek mogle da kažu da su Templari poznavali tajnu Šuplje Stene, pa daje dakle poruka napisana u Pro-vonu u četrnaestom veku...
— Svakako, to znam. No sada dolazi treća poruka. Treći si-stem primenjen na šesta slova. Slušaj to: merde i'en ai marre de cette steganographie. A to je moderni francuski, Templari nisu tako govo lili. Tako je govorio Ingolf, koji postoje razbio glavu šifrujući svoje ludorije, još jednom se zabavljao šaljući đavola, putem šifre, ono što je sam radio. No pošto nije bio lišen duha, napominjem ti da su tri poruke svaka od po tridesetšest slova. Moj siroti dragi, Ingolf se igrao kao i vi, a ona budalaod pukovnika gaje uzela za ozbiljno.
A onda zašto je Ingolf nestao?
Ko ti pa kaže da su ga ubili? Ingolfu je dojadilo da bude u Og-zoru, viđajući samo apotekara i kći matoru usedelicu koja je cmiz-drila po ćeli dan. Pa tako odlazi u Pariz, pravi dobar potez ponovo prodajući neku od svojih starih knjiga, nalazi sebi držeću udovicu kojii mu odgovara i menja život. Poput, onih koji izađu da kupe ciga-ri)l.(! i žena ih viši; nikada ne vidi.
A pukovnik?
Pa /ai' mi nisi rekao da ni laj policajac nije bio siguran da su C,a ubili? Nešto ju zabrljao, lijekove žrtvu su >> 11 otkrili!, i on je podbru sin pole U nviiMi l.riMiiilloi nm/da rak prodnji! Ajlrlov Tonmj nekom 44 H
američkom turisti i zove se Dipon.
Nisam mogao da se povlačim na svim frontovima. — U redu, krenuli smo od računa neke pralje, ali u pravom smislu bili smo inge-niozni. Stvarali smo čistu poeziju.
— Vaš plan nije poetičan. On je groteskan. Ljudima ne pada napamet da ponovo spale Troju zato što pročitaju Homera. Sa njim požar u Troji je postao nešto čega nikad nije bilo, nikada neće biti premda će biti uvek.
Ima tolika značenja jer je svejasno, sve čisto. Tvoji manifesti o društvu Ruže i Krsta nisu bili ni čisti ni jasni, bili su obično krčanje creva a obećavali su neku tajnu. Zbog toga su toliki pokušali da od njih naprave istinu, svakoje tu pronašao ono stoje želeo. Kod Ho-mera nema nikakve tajne. Vaš plan je pun tajni, jer je pun kontradik-cija. Zbog toga ćeš moći da nađeš na hiljade nesigurnih koji su spremni da se tu prepoznaju. Odbacite sve. Homer se nije pretvarao. Vi ste se pretvarali. Teško onom ko se pre vara, svi mu veruju. Svet nije verovao Zemelvajsu, koji je govorio lekarima da peru ruke pre nego što se dotaknu rodilja. Govorio je tako proste stvari. Svet veruje nekome ko prodaje losione za rast kose. Osećaju po instinktu da ovaj trpa zajedno istine koje ne idu zajedno, da to nije logično i da nije poš-teno. Ali rekli su im daje Bog složen, i nedostupan, pa je dakle nedos-lednost stvar za koju uočavaju daje mnogo više nalik na prirodu Bo-ga. Neverodostojnost je stvar daleko više slična čudu. Vi ste izmislili običan losion za rast kose. Ne dopada mi se, to je ružna igra.
Nije nam ta priča baš pokvarila ove nedelje u planini. Načinio sam divne šetnje, pročitao sam ozbiljnih knjiga, nikada nisam bio to-liko pored deteta. No između Lije i mene kao

daje ostalo nešto neiz-rečeno. Sa jedne strane priterala me je uza zid i dopadalo joj se što me je ponizila, sa druge, pak, nije bila uverena da me je uverila.
Zaista ja sam osećao nostalgiju za Planom, nisam želeo da ga odbacim, suviše sam se saživeo sa njim.
Pre neko jutro rano sam ustao, kako bih uzeo jedini voz za Mi-lano. A u Milanu sam primio telefonski poziv od Belba iz Pariza, i za-počeo doživljaj koji još nisam proživeo do kraja.
Lija je bila u pravu. Moralo je ranije da govorimo o tome. Alija joj isto tako ne bih verovao. Doživeo sam stvaranje Plana kao trenu-tak Tifereta, srca sefirotskog tela, sklad pravila i slobode. Diotalevi mi je govorio da nas je Mojsije Kordovero upozoravao: »Onaj ko po-kaže sujetu pred neznalicom poradi svoje Tore, valjalo bi reći pred celim Jahveovim narodom, nosi Tiferet kako bi se uzoholio pred Mal-kutom.« Ali šta stvarno jeste Malkut, Kraljevstvo od ovoga sveta, u svojoj blještavoj jednostavnosti, to tek sada shvatam. Na vreme da bi se još toga shvatilo, prekasno možda da bi se preživelo sa istinom.
l.ijii, ne znam da li ću te ponovo videti. Ako je stvarno tako, poslcdiijn slika koju od tebe nosim je od pre nokojut.ro, dok si bila us-iiiiI.i pod svojini pokrivačem. Pohubio sam to i oklevao sam da izađem.
449107
Zar ne vidiš onog crnog psa koji tumara po usevima i po strnjištu?... Čini mi se da on plete oko naših nogu fine ma-gijske zamke... Krug se sužava, on je već tu. [Faust, I, Pred kapijom)
Ono što se dogodilo za moga odsustva, a naročito poslednjih dana pred moj povratak, to sam mogao da zaključim samo na osnovu Belbovih/iZes. Ali od svih je samo jedan bio jasan, načinjen od pro-branih vesti, a bio je poslednji, onaj koji on verovatno napisao pre nego što je krenuo za Pariz, kako bismo ga ili ko drugi — za buduća sećanja — mogli da pročitamo. Drugi tekstovi, koje je kao i obično bio napisao za sebe, nisu bili laki za tumačenje. Samo sam ja, koji sam sada već duboko bio ušao u privatni univerzum njegovog povera-vanja Abulafiji, mogao da ih dešifrujem, ili da barem iz toga izvučem pretpostavke.
Bio je početak juna. Belbo je bio uznemiren. Lekari su se već. bili privikli na ideju da su jedini Diotalevijevi roðaci Gudrun i on, pa su konačno progovorili. Na pitanja tipografa i korektora Gudrun bi sada odgovarala tako da naznači jednu dvosložnu reč rastezanjem usana, ne dozvolivši da izađe bilo kakav zvuk. Tako se imenuje tabu-bolest.
Gudrun je odlazila kod Diotalevija svakoga dana, i verujem da gaje uznemirila svojim očima koje su se caklile od samilosti. On je znao, ali gaje bilo stid da to znaju drugi. Sa mukom je govorio. Belbo je napisao: »Liceje svo u jagodicama.« Opadala mu je kosa, no to je bila terapija. Belbo je zapisao: »Ruke su sami prsti.«
Verujem da je tokom jednog od njihovih mučnih razgovora Diotalevi započeo sa Belbom ono što će mu zatim reći samog zadnjeg dana. Belbo je već počeo da shvata daje poistovećivanje sa Planom zlo, možda je ono samo Zlo. Ali, možda kako bi Plan učinio stvarnim i uspostavio ga u svojoj dimenziji čiste fikcije, ispisao gaje, reč po reč, kao da su u pitanju pukovnikova sećanja. Pričao gaje kao neki inici-jant koji saopštava svoju poslednju tajnu. Verujem daje to za njega bilo pravo lečenje: vraćao je literaturi, koliko god loša daje bila, ono što nije bio život.

Ali 10. juna mora daše dogodilo nešto što gaje uznemirilo. Be-leške u vezi sa tim su zbrkane, nastojim da načinim pretpostavku.
Dakle Lorenca gaje zamolila daje otprati kolima do Rivijere, j'.đe: je; trebalo da svrati do neke prijateljice i pokupi ne znam šta, neka dokumenta, službeni ugovor, jedna sitnica kojaje slobodno mogla da bude; poslana poštom. Belbo je pristao, zaslepljen idejom da provede jedan nodoljiii dan na moru sa njom.
Ol.išli su u l.o mosto, nisam uspeo da razumom tačno u koje, ve-nivaluo hli/.u l'orl.nf inn. HolboV opis Ino je Sfii'injcn od raspoloženja,
463nisu se pokazivali pejzaži već uzbuđenja, napetosti, potištenosti. Lo-renca je obavljala svoju porudžbinu dok je Belbo čekao u jednom baru, a zatim je kazala da mogu da odu na ribu najednom mestu nad samim morem.
Od toga trenutka priča se delila na fragmente, sklapam je iz delića dijaloga koje je Belbo redao bez zapete, kao daje transkribo-vao dok mu je bilo sveže kako ne bi dozvolio da ispari čitava serija epifanija. Išli su kolima dok se moglo, zatim su nastavili onim ligur-skim puteljcima duž obale*, cvetnim i neprohodnim, pa su naišli na re-storan. No tek što su seli, na stolu pored svog, videli su jednu rezerva-ciju na ime doktora Aljea.
Ali gle kakva kombinacija, mora daje rekao Belbo. Vrlo ružna kombinacija, rekla je Lorenca, nije želela da Alje zna daje ona tu sa njim. Zašto nije želela, čega tu ima lošeg, zastoje Alje imao prava da bude ljubomoran? Ali kakvo pravo, to je stvar dobrog ukusa, pozvao me je da izađemo za danas i rekla sam da sam zauzeta, ne bih želela da se pokažem kao lažljivica. Nećeš ispasti lažljivica, bila si stvarno zauzeta samnom, jel'to stvar zbog koje se treba stideti? Ne treba sti-deti se, ali dozvolićeš mi, da posedujem svoja pravila obzirnosti.
Napustili smo restoran, i počeli smo da se uspinjemo stazom. Ali se Lorenca iznenada zaustavila, videla je kako stižu ljudi koje Belbo nije poznavao, Aljeovi prijatelji, govorila je ona, i nije želela da je vide. Ponižavajuća situacija, ona oslonjena na jedan mostić nad nizbrdicom sa maslinama, lica prekrivena novinama, kao da umire od želje da sazna šta se dešava na svetu, on na rastojanju od deset ko-raka, pušeći kao da slučajno prolazi ovuda.
Aljeovi gosti su prošli no sada, govorila je Lorenca, ukoliko bismo nastavili stazom sreli bismo njega, koji je svakako stizao. Belbo je govorio dođavola, dođavola, pa šta ako tako bude? Lorenca mu je govorila da nema ni trunke osećaja. Rešenje je, dokopati se me-sta za parkiranje izbegavajući stazu, udarivši preko vrleti. Jurnjava bez daha, preko niza suncem obasjanih dolova, pa je Belbo polomio i jednu štiklu. Lorenca je govorila zar ne vidiš kako je mnogo bolje l.ako, svakako da ako nastaviš da pušiš toliko posle će ti nedostajati daha.
Stigli su do kola i Belbo je rekao daje pametno da se vrate u Milano. Ne, rekla mu je Lorenca, možda Alje kasni, ukrstićemo se sa njim na autoputu, on poznaje tvoja kola, pogledaj kako je lep dan, krenimo ka unutrašnjosti, mora da je jako prijatno, doćićemo do au-toputa Sunca pa idemo na večeru u pavijski Oltrepo.
Ali zašto u pavijski Oltrepo, ali šta znači preko unutrašnjosti, po.si.oji samo jedno rešenje, pogledaj na kartu, moramo da se uspemo u bnlii pošto prodemo Ušio, pa da brodimo preko celog Apenina, i da se odmorimo u Hobiju, a odatle se sl.iže u l'jareneu, luđu si, još gora od I l;iuil),ihi si i slonovima. Nemaš smisla za avanturu, rekla je ona, a zatim pomisli koliko lepih restorana ćemo zateći mi Um brežuljcima. l'rr llšifi milu/i -;i> Manuelina koju ima dvanaest. vvt'/dii na Mislenu, 454

I
j
svaku ribu koju budemo želeli.
Manuelina je bio pun, sa čitavim redom mušterija koje sumer-kale stolove gde se služila kafa. Lorenca je rekla da nije važno, pen jući se koji kilometar ima na stotine mesta boljih od ovoga. Pronašli su neki restoran u pola tri, u jednom nedostojnom mestašcu kojega su se po Belbovom kazivanju i vojne karte snebivale da registruju, i jeli su bareno testo pomešano sa mesom iz konzerve. Belbo ju je pitao šta se u tome krije, jer joj to nije bio prvi put da ga navede daje odvede upravo tamo gde je trebalo da dođe Alje, nekoga je htela da izazove a njemu nije polazilo za rukom da utvrdi koga od njih dvojice, a ona ga je pitala da nije možda paranoik.
Iza Ušia odlučili su se na jednu šetnju, prolazeći kroz jedno seoce koje je podsećalo na nedeljno popodne na Siciliji u vreme Bur-bona. Jedan veliki crni pas se zaustavio posred druma kao da nije ni-kada video automobil. Belbo gaje udario prednjim blatobranom, či-nilo se da nije ništa, a ipak tek što su sišli primetili su daje sirota živo-tinja imala sav krvav abdomen, a neke čudne stvari i ruža (ud, utro-ba?) štrcale su napolje, pa je baleći cvilila. Dotrčali su neki seljaci, nastao je pravi narodni sabor. Belbo je pitao ko je gazda, platio bi štetu, no pas nije imao gazdu. Predstavljao je verovatno deset posto populacije ovog mesta koje je i Bog napustio, niko nije znao ko je premda su ga poznavali iz viđenja. Nekoje govorio da treba pronaći zapovednika karabinjera koji bi mu prekratio muke, i kvit.
Tražili su komandira, kada je prispela jedna gospođa koja se izdavala za ljubitelja životinja. Imam šest mačaka, kazala je. Kakve to veze ima, rekao je Belbo, ovo je pas, sada već umire aja sam u žur-bi. Pas ili mačka, treba imati dušu, rekla je gospođa. Nikakav koman-dir, trebalo bi potražiti nekoga iz zaštite životinja, ili u bolnici u obližnjem mestu, možda će se životinja spasti.
Sunce je raspalilo po Belbu, po Lorenci, po kolima, po psetu i po prisutnima, i nije nikako zalazilo, Belbo je sticao utisak da je izašao u gaćama, no nije uspevao da se osvesti, gospođa nije odusta-jala, komandir nije mogao da se nađe, pasje nastavljao da krvari i dahtao je uz neprijatne zvuke. Cvili, rekao je Belbo, sitničarski, go-spođa je govorila svakako, svakako da cvili, pati jadna životinja, a vi niste mogli da budete pažljiviji? Seoce je polako dostizalo demograf-ski bum, Belbo Lorenca i pas postali su predstava ovoga tužnog ne-deljnog popodneva. Jedna devojčica sa sladoledom se približila i upi-tala da li su oni ti sa televizije koji organizuju konkurs za Mis Ligur-skog Apenina, Belbo joj je odgovorio da se gubi inače ćeje pretvoriti u psa, devojčica se dala u plač. Prispeojeopštinskilekar izjavljujući da je devojčiea njegova i Belbo nije znao koje.
Brzom izmenom izvin-jenja i predstavljanja izbilo je na videlo da je lekar objavio jedan Dnevnik jednog propalog vodstva kod slavnog Manucio izdavača Mi-lano. Belbo je upao u zemaku i rekao kako je bolja polovina Manucija, doktor je l.u želeo da se on i l.orenca /.adrze na večeri, I.orenca je bos nela i ^utkala j;a laktom u n;bru, tuko ćemo sudu da završimo u novi
4 56nama, demonski ljubavnici, zar nisi mogao da se ne izlaneš?
Sunce je stalno bilo nad glavom dok je zvonik zvonio za večernju molitvu (nalazimo se u Poslednjoj Tuli, komentarisao je Belbo kroza zube, šest meseci sunca, od ponoći do ponoći, a popušio sve cigarete), pseto se ograničavalo na patnju i niko više nije na njega obraćao pažnju, Lorencda je govorila da ima napad astme, Belbo je sad već bio uveren da

je kosmos Demijurgova greška. I konačno je dobio ideju da bi oni mogli da krenu kolima i potraže pomoć u naj-bližem centru. Gospođa ljubitelj životinja se složila, da odu i požure, imala je poverenja u jednog gospodina koji radi kod izdavača pe-sama, ona je sama takođe veliki ljubitelj Marino Moretija.
Belbo je ponovo krenuo i cinično je prešao najbliži centar, Lo-renca je proklinjala sve životinje kojima je Gospod zagadio zemlju računajući od prvoga do petog dana, a Belbo se slagao, no dao se na kritiku i dela šestog dana, a možda i odmora sedmog, jer je smatrao da mu je to najviše prokleta od svih nedelja u životu. Počeli su da prelaze Apenine, no dok je po kartama bilo jednostavno, to im je oduzelo mnoge sate, preskočil su Bobio, i pred veče su stigli u Pjačencu. Belbo je bio umoran, želeoje da bude sa Lorencom bar za večerom, pa je uzeo jednu dvokrevetnu sobu u jedinom slobodnom hotelu, blizu stanice. Čim su se popeli gore, Lorenca je rekla da na jodnom takvom mestu neće moći da spava. Belbo je rekao da će po-tražiti nešto drugo, neka mu pruži vremena da siđe u bar i uzme je-ci tin Martini. Zatekao je samojedan domaćikonjak, vratio se u sobu a l.orence više nije bilo. Otišao je po novosti na šalter recepcije i zate-kao je poruku: »Ljubavi, otkrila sam jedan sjajan voz za Milano. Odlazim. Videćemo se u toku nedelje.« Belbo je trčao na stanicu, no peron je već bio prazan. Kao u kakvom vesternu.
Belbo je prespavao uPjačenci. Potražio je neki krimić, ali i sta-nični kioskje bio zatvoren. U hotelu je našao samo neku reviju Turing Kluba.
Na njegovu nesreću revija je sadržala jednu reportažu o ape-ninskim prelazima koje je upravo prešao. U njegovom sećanju — iz-bleđelom kao da mu se slučaj dogodio pre toliko vremena — pred-stavljali su jednu jalovu, sunčanu, prašnjavu, zemlju prekrivenu mi-neralnim ostatcima. Na sjajnim stranicama revije bili su predeli iz snova, da bi se čovekipeške vratio natrag, i ponovo ih gustirao korak po korak. Samoa Džima od Konoplje.
Kako to da se čovek suočava sa svojom propašću samo jer je pregazio nekog psa? Ipak bilo je tako. Belbo je odlučio te noći u l'jiičenci da ponovnim povlačenjem život sa Planom neće pretrpeti novi! poraze, jer je tu postojao on koji može da odluči ko, kako i kada.
I mora daje bilo to večeri kada je odlučio da se osveti Aljou, premda nije sasvim znao zašto i y.\wy, čej;a. l'rojeklovno je uvođenje Aljea u Plan, a da ova,]' to ne zna. A sa drii/;o strane bilo je tipično /a llellia da traži odmazdu čiji je on jedini svedok. Nije lo nuli n U (I a, već 4f>(i
iz nepoverenja u svedočenje drugih. Spušten u Plan, Alje bi bio poniš-ten, rasuo bi se u dimu kao fitilj neke svece. Nestvaran poput Tem-plara iz Provena, društva Ruže i Krsta, i Belba samog.
Ne bi moralo da bude komplikovano: sveli smo na svoju meru Bekona i Napoleona, zašto ne Aljea? Poslaćemo i njega u potragu za Mapom. Ardentija i uspomene na njega oslobodio sam se smeštajući ga u jednu izmišljotinu bolju od njegove. Desiće se tako i sa Aljeom.
Verujem daje u to ozbiljno verovao, tolika je moć gorkih želja. Ovaj je njegov file završavao, drugačije nije ni moglo da bude, sa za sve one koje je život porazio: obaveznim citatom: Bin ich ein Gott?

Kakav je to skriveni uticaj koji deluje preko štampe, u po-zadini svih prevratničkih pokreta koji nas okružuju? Da li su tu različite Moći na delu? Ili postoji samo jedna Moć (V-last), jedna grupa koja upravlja svim drugim, krug Pravih Inicijanata?
(Nesta Vebster, Tajna Društva i Prevratnički Pokreti, London, Bozvel, 1924, str. 348)
Moguće je daje zaboravio svoju pravu nameru. Možda mu je bilo dovoljno daje napiše. Možda bi bilo sasvim dovoljno daje odmah ponovo video Lorencu. Oporavio bi se od žudnje a žudnja bi ga prinu-dila da se pomiri sa svojim životom. A inače baš u ponedeljak po-podne obreo mu se u kancelariji Alje, namirisan egzotičnim miri-sima, nasmejan, da bi mu predao neke spise za svaku osudu, i govo-reći da ih je čitao tokom jednog sjajnog vikenda na Rivijeri. Belba je ponovo uhvatio bes. Pa je odlučio da mu se naruga i da potcrta nje-govu elitropiju.
Tako, šeretskim izrazom, dao mu je na znanje kako ga već više od deset godina muči jedna inicijatička tajna. Jedan rukopis, koji mu je poverio izvestni pukovnik Ardenti, a koji je smatrao da poseduje Plan Templara... Pukovnik biva otet i ubijen od nekoga kose dokopao njegovih papira, a napustio kuću Garamon odnoseći sa sobom jedan, neozbiljan tekst, silno promašen, fantazmagoričan, čak detinjast, koji je služio isključivo da uveri kako je on bacio oko na poruku iz Pro-vena i na prave finalne beleške Ingolfa, one koje su njegove ubice još uvek tražile. Ali jedan toliko tanak spis, koji sadrži samo deset stra-nica, a u tih deset stranica je pravi tekst, onaj koji je stvarno pro-nađen među Ingolfovim papirima, taj se zadržao u Belbovim ruka ma.
Ali kakva zanimljiva stvar, reagovao je Alje, recite mi, recite mi. I Belbo mu je rekao. Ispričao mu je ceo Plan onako kako su ga za-mislili, a kao daje otkrivanje onog dalekog rukopisa. Čak mu je re-kao, sve obazrivijim i poverljivijim tonom, daje ijedan policajac, iz-vestni De Andelis, dospeo do same istine, ali se sukobio sa njegovim liermetičkim čutanjem — vreme je bilo da se to kaže — njega, Belba, čuvara najveće tajne čovečanstva. Jedna tajna koja se kasnije, na kraju krajeva, svodila na tajnu Mape.
Tu je napravio jednu pauzu, ispunjenu onim što se prećutkuje kao i sve velike pauze. Njegovo odlaganje konačne istine garant.ovalo ju istinitost premisa. Ništa, za onoga ko stvarno veruje u tajnu tradi-ciju (računao je) nije bučnije od čutanja.
Ali kako zanimljivo, kuko zanimljivo, govorio je Alje, uzima l'ici liihiiki'iii iz prsluka, pokazujući iznizom da misli na drugo. A... ti iiiiipnV 158
A Belbo je mislio: stari voajer, uzbuđuješ se, dobro ti stoji, sa svim tim tvojim izrazima Sen Žermena samo si jedna bitanga koja sve baca na tri karte, a potom kupuješ Koloseum od prve bitange koja je veća bitanga od tebe. Sada te šaljem da tražiš mape, tako ćeš ne-stati u utrobi zemlje, povučen strujama, i otići da lupiš glavom o južni pol negok keltskog čvora.
I krajnje obazrivo: — Prirodno u rukopisu je bila i mapa, to jest njen precizan opis, i upućivanje na original. To je iznenađujuće, vi i ne možete da shvatite koliko je jednostavno bilo rešenje problema. Mapa je bila svakom dostupna, bilo koje mogao daje vidi, hiljade osoba su prolazile ispred nje, tako vekovima. A sa druge strane, si-stem orijentacije je tako jednostavan elementaran daje dovoljno za-pamtiti mu šemu, i mapa može da se reprodukuje u sred sednice, bilo gde. Tako jednostavna i tako nepredvidiva. Izračunajte — kažem samo da bih izrazio misao — to je kao daje mapa ispisana na Keopso-voj piramidi, iskazana pred svačijim očima, a svi su vekovima čitali i iščitavali i dešifrovali piramide kako bi tu pronašli druge aluzije, drugu računicu, a da nisu tu

naslutili ono neverovatno, jednostav-nost u svom sjaju. Remek-delo nevinosti. I perfidnosti. Templari iz Provena bili su čarobnjaci.
— Vi ste me stvarno zagolicali. A hoćete li mi dozvoliti daje vi-dim?
— Priznaću vam, sve sam uništio, deset stranica i mapu. Bio sam zaplašen, vi shvatate, zar ne?
— Nećete mi reći da ste uništili jedan dokumenat od takvog značaja...
— Uništio sam ga, ali rekao sam vam daje otkriće izražavalo apsolutnu jednostavnost. Mapa je ovde, i lupao se po čelu — a dola-zilo mu je da se smeje, jer seprisećaošale onog Nemca koji kaže »sve ovde u moja stražnjica«. — Ima više od deset godina kako je nosim sa sobom, tu tajnu, i više od deset godina kako nosim ovu mapu ovde, i opet se lupkao po čelu, — kao kakvu opsesiju, i zastrašen sam onom moći koju bih eventualno poprimio da sam se samo odlučio da prih-vatim nasleđe Trideetšestorice Nevidljivih. Sada shvatate zbog čega sam uverio Garamona da objavi Razotkrivenu Iziđu i Istoriju Magije. Očekujem pravi dodir. A zatim, sve više uvučen u ulogu koju je preu-zeo, a kako bi konačno Aljea stavio na probu, recitovao mu je gotovo doslovno gorljive reci koje je Arsen Lupen izgovarao pred Botreleom na kraju Šuplje Stene: — U određenim trenutcima od moje moći zavrti mi se u glavi. Pijan sam od snage i autoriteta.
Hajde dragi prijatelju, rekao je Alje, — a ako ste poklonili previše povrenja fantazijama'jednog zanesenjaka? Jeste li sigurni da ji! taj tekst bio autentičan? Zašto nemate poverenja u moje iskustvo u tim stvarima? Znato li koliko sam otkriće te vrste imao u svom životu, pa ako ih.' drugo imam zaslugu što sam pokazao njihovu neosnovano .si,. Biii mi jo dovoljan jedan pogled n.-i mapu riu bih joj procenio vero ðo.slojnost, Posedujom'odnidi'iiu luiiiipnlfiinju, možda skromnu, 110
459vrlo određenu, na polju tradicionalne kartografije.
— Doktore Alje, rekao je Belbo, — vi ste bili prvi taj ko me je potsetio da jedna inicijatička tajna ukoliko je obljavljena ničemu više ne služi. Ćutao sam godinama, mogu još da ćutim.
I ćutao je. Čak je i Alje, kakva god daje bio hulja, ozbiljno živeo svoju ulogu. Proveo je život zabavljajući se nedostupnim tajnama, pa je čvrsto verovao, ovde sada, da su Belbove usne zauvek zapečaćene.
U tom trenutku ušla je Gudrun i prijavila daje sastanak u Bo-lonji zakazan za petak u podne. — Možete uzeti jutarnji TEE, rekla je.
— TEE je divan voz, rekao je Alje. — No potrebne su uvek re-zervacije, naročito u ovo doba godine. Belbo je rekao da čak i kad uskoči u poslednjem trenutku nađe sebi mesto, makar u vagon resto-ranu, gde služe doručak. — Na tome vam čestitam, rekao je Alje. — Bolonja, lep grad. Ali tako je topao u junu...
— Tu se zadržavam samo dva tri sata. Moram da prodiskutu-jem neki tekst iz epigrafije, imamo problema sa reprodukcijama. A potom je ciljao: — Još nije moj odmor. Uzeću slobodne dane oko letn-jeg solsticija, može se desiti da se odlučim da... Vi me shvatate. I imam poverenja u vašu suzdržanost. Govorio sam vam kao jednom prijatelju.
— Umem da ćutim i bolje od vas. U svakom slučaju zahvalju-jem vam na poverenju, zaista. Pa je otišao.
Belbo je izašao smiren ovim susretom. Potpuna pobeda nje-gove astralne narativnosti nad bedom i sramotom zemaljskog sveta.
Dan kasnije primio je telefonski poziv od Aljea: — Molim vas dfi mi oprostite, dragi prijatelju. Nalazim sepred jednim malim pro-blemom. Vi znate da upražnjavam skromnu

trgovinu starim knjiga ma. S večeri mi stiže iz Pariza tuce ukoričenih knjiga, iz osamnaestog veka, od izvestne vrednosti, koje apsolutno moram da isporučim do sutra jednom svom poslovnom prijatelju u Firenci. Trebalo bi da ih odnesem ja, no zadržava me ovde jedna druga obaveza. Pomislio sam na jedno rešenje. Vi treba da idete u Bolonju. Ja ću vas sačekati sutra u vozu, deset minuta pred polazak, predaću vam jedan paketić, vi ćete ga staviti na gornju mrežicu i ostaviti tu gde je i u Bolonji, ako je nekako moguće sićićete u poslednjem trenutku, tako da smo si-gurni da ga niko nije uzeo. U Firenci će se moj poslovni prijatelj popeti u voz dok stoji, i preuzeće ga. Za vas je to jedna obaveza, to znam, no oko možete da mi učinite tu uslugu biću vam večno zahvalan.
— Vrlo rado, odgovorio je Belbo, — ali kako će uspeti u Firenci vaš prijatelj da prepozna gde sam ostavio paket?
- Oprezniji sam od vas pa sam rezervisao jedno mesto, mesto 4 5, kola 8. Sve do Rima, tako da ga ni u Bolonji ni u Firenci neće niko zauzeli. Vidite, u zametni zći neugodnost, koju vam pravim, nudim vam sigurnost d;i putujete sudeći, a da ne morate dn se nabijate u va gon restoran. Nis;im se usudio da vam nubnvirn i kuriu, nisiim žoloo dn pomislilo kuko pokufliivtim da se odužim mi jodnu tuko nedelika Inu mirni
4 fin
Baš pravi gospodin, mislio je Belbo. Poslaće mi jedan sanduk kvalitetnog vina. Da ispijem u njegovo zdravlje. Ja sam želeo da ga odstranim a sada mu činim ijednu uslugu. Samo polako, ne mogu da mu kažem ne.
U sredu ujutru Belbo je otišao na vreme na stanicu, kupio je kartu za Bolonju, i našao Aljea pored kola 8, sa paketićem. Bio je do-sta težak, ali ne i kabast.
Belbo je smestio paketić iznad mesta 45, i raskomotio se sa svojih pregršt novina. Vest dana bila je sahrana Berlinguera. Malo kasnije jedan gospodin sa bradom došao je da bi zauzeo mesto pored njega. Belbu se činilo da gaje već video (na osnovu kasnijeg mudro-vanja, možda na svečanosti u Pijemontu, ali u to nije bio siguran). Pri polasku kupe je bio pun.
Belbo je čitao novine, no putnik sa bradom je pokušavao da za-podene razgovor sa svima. Započeo je sa komentarima o vrućini, o neefikasnosti klima uređaja, nad činjenicom da se u junu nikad nezna da li se obući letnje ili za prelazno doba. Istakao je daje naj-bolje obući jedan laki blejzer, baš kao ovaj Belbov, i zapitao je da lije engleski. Belbo je odgovorio da jeste engleski, Barberi, i ponovo se dao na čitanje. — Najbolji su, rekaoje gospodin, — ali ovaj je posebno lep jer nema onu zlatnu dugmad koja su previše uočljiva. I ako mi dozvolite odlično se slaže sa ovom bordo kravatom. »Belbo se zahva-lio i ponovo otvorio novine. Gospodin je nastavio da govori sa dru-gima o teškoći da se uklopi kravata sa sakoom, a Belbo je čitao. Znam to, svi na mene gledaju kao na nekoga ko nije lepo vaspitan, ali u vozu ja nastojim da izbegnem odnose sa ljudima. Već ih imam i previše na zemlji.
Tada mu je gospodin rekao: — Koliko vi novina čitate, i svih usmerenja. Mora da ste neki sudija ili političar. Belbo je odgovorio da nije, da on radi u jednoj izdavačkoj kući koja objavljuje knjige o arap-skoj metafizici, to je kazao verujući da time teroriše suparnika. Ovaj se očito i prestrašio.
Potom je stigao kontrolor. Zapitao je kako to da Belbo ima kartu do Bolonje a rezervacija je do Rima. Belbo je rekao daje prome-nio mišljenje u poslednjem minutu. — Kako divno, rekaoje gospodin sa bradom, — da se mogu donositi sopstvene odluke kako već dune vetar, bez konsultovanja novčanika. Zavidim vam. »Belbo se osmeh-nuo i okrenuo

na drugu stranu. Eto, govorio je sebi, sada svi u meni vide jednog rasipnika, i gledaju me kao da sam opljačkao banku. U Bolonji Belbo se digao i spremio se da siđe. — Pazite jer ste zaboravili ovaj paketić, rekaoje njegov sused. — Ne; treba da svrati da ga podigne jedan gospodin u Firenci, rekaoje Belbo, — štaviše, molim vas da bacite pogled.
Ja ću brinuti o tome, rekaoje gospodin sa bradom. — Pouz-dajte se u mene.
Belbo se pred veče vratio u Milano, zatvorio se u kući sa dvoma konzervama mesa i nešto krekera, upalio je televizor. Još Ber
461linguer, prirodno. Tako da se vest pojavila gotovo letimično, pri zav-ršetku.
U kasno jutro, u vozu TEE na deonici Bolonja-Firenca, u ko-lima 8, jedan putnik sa bradom izrazio je sumnju nad jednim putni-kom koji je sišao u Bolonji ostavljajući jedan paketić na gornjoj mrežici. Ono jeste daje rekao kako će ga neko pokupiti u Firenci, ali zar tako ne deluju teroristi? A zatim zbog čega je rezervisao mesto do Rima, ako silazi u Bolonji,
Velika je uznemirenost zahvatia susede u kupeu. U jednom određenom trenutku putnik sa bradom je rekao da ne može da izdrži napetost. Bolje počiniti grešku nego umreti, i upozorio je kontrolora. Kontrolor je dao da se zaustavi kompozicija i pozvao je Polfer.
Ne znam šta se tačno dogodilo, voz zaustavljen u planini, uznemireni putnici koji su se rojili duž pruge, pirotehničari koji su stizali... Ek-sperti su otvorili paketić i tu su pronašli paklenu mašinu tempiranu na čas prispeća u Firencu. Dovoljno da istera napolje kojih desetak osoba.
Policiji više nije pošlo za rukom da pronađe čoveka sa bradom. Možda je promenio vagon i sišao u Firenci jer nije želeo da završi u novinama. Njemu je upućivan poziv da se javi.
Drugi su se putnici na savršeno jasan način sećali čoveka koji j'o ostavio paketić. Morala je da bude jedna osoba koja izaziva sumnju na prvi pogled. Imao je jedan engleski sako bez zlatne dug-madi, jednu bordo kravatu, bio je neki ćutljivtip, izgledalo je da želi da ostane neprimećen po svaku cenu. No otelo mu se da radi za neki list., za jednog izdavača, na nekoj stvari koja je u vezi sa (a tu su mišl-jenja svedoka varirala) fizikom, metanom ili metempsihozom. Ali si-gurno je bilo u vezi sa Arapima.
Policijske stanice i zadržavanja karabinjera u pripravnosti. Već su pristizala obaveštenja, na pretresanje od strane istražnih or-gana. Dva građanina Libije zaustavila se u Bolonji.
Policijski crtač pokušao je neki identikit, koji se isticao sada na ekranu. Crtež nije ličio na Belba, ali Belbo je ličio na crtež.
Belbo nije mogao da gaji sumnju. Čova sa paketićem bio je on. Ali paketić je sadržao Aljeove knjige. Pozvao je Aljea, no telefon nije odgovarao.
Bilo je već uveče kasno, nije se usuđivao da prošeta okolo, le-gao je da spava uzevši uspavljujuće sredstvo. Sledećeg jutra ponovo jo pokušao da pronađe Aljea. Tišina. Izašao je da kupi novine. Srećom prva strana još je bila zauzeta sahranom, a vest iz voza sa idiMil.ikitoni bila je na unutrašnjim stranicama. Vratio se sa dignutim okovral.nikom, zatim je primotio da još uveknosi blejzer. Srećom bio j<! bez hordo kravato.
Dok j(! pokušavaojoš jodnom da rokonslruiše činjenici!, primio je iHH'onski poziv. Neki nepoznati glas, stran, sa noođivđonim Iml kunskim sakrrnlnm. Slutkoi'očiv poziv, kao od nokogn ko mrnia ni kukvu viizo i govori iz ftlntu srcu. .Jiulni gospođino Bolbo, govorio jo, 4B2

našao se iskompromitovan u jednoj neprijatnoj epizodi. Nikad se ne bi smelo da prihvati da se bude tuđ kurir, a da se ne ispita sadržaj pa-keta. Bilo bi belaja daje neko pokazao policiji kako je gospodin Belbo neznanac sa mesta 45.
Naravno, mogao bi se izbeći taj krajji korak, ako sam Belbo odluči da saraðuje. Na primer, da kaže gde je mapa. Templara. A bu-dući daje Milano postao vruć grad, jer svi znaju daje atentator iz TEE-a krenuo iz Milana, m/iogo je mudrije preseliti ceo slučaj na neutralnu teritoriju, recimo u Pariz. Zašto ne odrediti sastanak kod Knjižare Sloun, 3 ulica Mantikor, kroz nedelju dana? No možda bi Belbo uradio bolje da odmah otputuje, pre nego što ga neko prepozna. Knjižara Sloun, 3 ulica Mantikor. U podne u sredu 20. juna tamo će naći jedno poznato lice, onog gospodina sa bradom sa kojim je razgo-varao tako ljubazno u vozu. On će mu kazati gde da naðe druge prija-telje, a zatim polako polako, u dobrom društvu, na vreme za letnji solsticij, konačno će ispričati ono što zna, i sve će se završiti bez trau-ma. Ulica Mantikor, broj 3, lako se pamti.
?163109
Sen Žermen... Vrlo uglaðen i duhovit... Govorio je da po-seduje tajne svake vrste... Često se služio, pri svojem po-javljivanju, onim čuvenim magičnim ogledalom koje predstavlja deo njegove slave... Budući daje prizivao, ka-toptričkim efektima, duše pokojnika, i daje gotovo uvek dolazilo do prepoznavanja, njegov dodir sa drugim sve-i tom nije dolazio u sumnju.
(Le Kulte de Kantle, Sekte i tajna društva, Pariz, Didije, 1863, str. 170—171)
Belbo se osetio izgubljen. Sve je bilo jasno. Alje je držao daje njegova priča istinita, želeo je mapu, namestio mu je zamku, i sada ga ima u šaci. Belbu je bilo ili da ode u Pariz, kako bi otkrio ono što ne zna (ali da on to ne zna samo on je znao, ja sam otišao a da nisam ostavio adresu, Diotalevi je umirao), ili će mu sve policijske stanice Italije biti za vratom.
No je li moguće da mu je Alje namestio jednu tako prljavu igru? Kakve je koristi imamo od toga? Trebalo je ščepati za kragnu tu matoru budalu, i samo njega dovukavši u policijsku stanicu udaljili bismo ga iz ove priče.
Uzeo je taksi i otišao u vilu, blizu trga Piola. Zatvoreni prozori, a na gvozdenim vratima tabla neke agencije za nekretnine: Izdaje se. Ali stvarno smo poludeli, Alje je tu stanovao do prethodne nedelje, on mu je telefonirao. Zazvonio je na vratima susedne vile. — Taj gospo-din, poznajem ga tek iz viðenja, bio je neka vrlo zatvorena ličnost, i bio uvek na putu, verujem.
Ostalo je samo informisati se u toj agenciji. Ali tamo nikada nisu čuli da se pominje Alje. Vilu je svojevremeno iznajmila neka francuska firma. Plaćanja su redovno stizala preko banke. Najam je bio otkazan 24 časa unapred, i odbili su da plate kauciju. Svi odnosi sa njima, i to putem pisma, bili su sa izvestnim gospodinom Ragot-kim. A drugo nisu znali.Nije bilo moguće. Rakoski ili Ragotski staje već bio, tajanstveni posetilac pukovnika, koga traže lukavi De Anðe-lis i Interpol, eto kako ide okolo i unamljuje nekretnine. U našoj priči Kakoski po Ardentiju predstavljao je reinkarnaciju Račkovskog iz Ohrane, a ovaj po običaju Sen Žermena. No kakve je to veze imalo sa Aljeom?
Belbo je otišao na posao, penjući se kao lopov, zatvorivši se u svojoj sobi. Pokušavao je da završi.
I malo je zbog čega izgubiti pamet, aBelbojebiouveren da ju je već izgubio. A nikoga kome bi se mogao poveriti. I dok se upravo bri suo od znoju, gotovo nehotično je

prelistavao otkucane spise na stolu, koji su prispeli prethodnog dana, miziiajući ni SI. a čini, a tek Stoje ol, vorio prvu stranu video jo ispisano Aljoovo ime
ju naslov ovoj-jdakliloNkripla. Dolco kao i bilo kog
ðavoljeg sluge, Istina o Grofu od Sen-Žermena. Vratio se na onu stra-nicu daje ponovo pročita. Tu se govorilo, navodeći biografiju Šakor-naka, daje Klod-Luj od Sen Žermena bio redom prošao kao Msije de Sirmon, grof Soltikov, Mister Veldon, Markiz od Belmara, princ Ra-koči ili Ragocki, i tako redom, ali porodična imena bila su grof od Sen-Martena i markiz od Aljea, prema jednom pijemontskomposedu njegovih predaka.
Odlično, sada je Belbo mogao da bude miran. Ne samo daje on nemilosrdno progonjen zbog terorizma, ne samo daje Plan bio istinit, ne samo daje Alje nestao u roku od dva dana, no povrh toga nije bio neki mitoman već pravi i besmrtni grof od Sen Žermena, nije nikada uradio ništa da bi to sakrio. Jedina istinita stvar, u tom vrtlogu laži koje su se potvrđivale, bilo je njegovo ime. Ili ne, i njegovo je ime bilo lažno, Alje nije bio Alje, no nije bilo važno koje zaista bio, jer se u st-vari ponašao, i to već godinama, kao lik u jednoj priči koju ćemo mi da izmislimo samo mnogo kasnije.
U bilo kom slučaju, Belbo nije imao alternativu. Postoje Alje nestao, nije mogao da pokaže policiji onoga komu je dao paket. A da mu je policija i poverovala, iz toga bi se saznalo da gaje dobio od nekoga koga traže zbog ubistva, a koga je on najmanje dve godine ko-ristio kao savetnika. Sjajan alibi.
No da bi mogla da se shvati ćela ova priča — koja je već sama po sebi bila prilično romaneskna — i da bi se uvela policija kako bi se : njome pozabavila, trebalo je tu pretpostaviti jednu drugu, koja se protezala s onu stranu fikcije same. A to je da Plan, koji smo mi izmis-lili, odgovara tačku po tačku, računajući mučnu konačnu potragu za mapom, jednom pravom planu, pa kojim obuhvaćeni Alje, Rakoski, Račkovski, Ragotki, gospodin sa bradom, Tres, svi, tamo do Tem-plara iz Provena, već su tu valjda bili. I daje pukovnik ispravno vi-deo. Ali daje ispravno video baš grešeći, jer je na kraju krajeva naš Naš Plan bio različit od njegovog, a ukoliko je bio istinit njegov nije mogao da bude istinit naš, ili suprotno, pa dakle ako smo bili u pravu mi zastoje deset godina ranije Rakoski morao da pokrade od pukov-nika jedan lažni memorijal?
Pri samom čitanju koliko toga je Belbo poverio Abulafiji, neko jutro mije došlo da lupam glavo o zidj. Kako bih se uverio daje zid, makar zid, stvaran. Zamišljao sam kako mora da se osećao on, Belbo, toga dana, i sledećih dana. Ali nije bio kraj.
U traganju za nekim kod koga bi se raspitao telefonirao je Lo-renci. I nije je bilo. Bio je spreman da se kladi kako je više neće po-novo videti. Na izvestan način Lorenca je bila jedno stvorenje koje je izmislio Alje, Alje je bio stvorenje koje je izmislio Belbo i Belbo nije više znao koje njega izmislio. Ponovo je uzeo novine u ruke. Jedina stvar koja je izvestna jeste da je on čovek sa identikita. Da bi ga u to liveno stigao je upravo ovoga trenutka, u kancelariju, jedan novi te Itdbnski poziv. Isti balkanski akcenat, uz iste preporuke. Sastanak u Parizu.— Ali ko ste vi? drao se Belbo.
— Mi smo Tres, odgovorio je glas. — A vi o Tresu znate više od
nas.
Tada se odlučio. Uzeo je telefon i pozvao De Anđelisa. U policij-skoj stanici su mu pravili teškoće, izgledalo je da komesar više tu ne radi. Potom su popustili na njegovo uporno nastojanje i spojili ga sa jednim odelenjem.
— 0 koga to čujem, d/>ktor Belbo, rekao je De Anđelis tonom koji se Belbu učinio sarkastičnim. — Zatičete me slučajno. Sad mis-lim na pa...

— Pakete? Belbo je strepeo od aluzije.
— Prebačen sam na Sardiniju. Izgleda kako je to neki miran posao.
— Doktore De Anðelis, moram hitno da vam kažem. Za onu priču...
— Priču? Kakvu?
— Onu o pukovniku. A za onu drugu... Jednom ste vi upitali Kazaubona da lije čuo da se govori o Tresu. Kako govore čuo sam ih ja. Imam šta da vam kažem, važnoga.
— Nemojte mi o tome. Nije više moj posao. A zatim ne čini li vam se malo kasno?
— Dopuštam daje tako, prećutao sam vam nešto, pre više go-dina. No sada želim da vam govorim.
— Ne doktore Belbo, ne govorite mi. Znate međutim da neko svakako prisluškuje naš razgovor i želim da se zna kako ja ne želim ništa da čujem i ništa ne znam. Imam dvoje dece. Male. A neko mije dao do znanja da nešto može da im se desi. A da bi mi pokazali kako se ne šale, prošlog jutra moja žena je upalila kola i odletela je u vaz-duh hauba motora. Sitno pražnjenje, malo veće od onog kod prangije, no dovoljno da me uveri da ukoliko se hoće može se. Otišao sam kod upravnika i rekao mu da sam uvek vršio svoju dužnost, više nego što je potrebno, ali da nisam neki heroj. Bio bih spreman da dam svoj ži-vot, ali ne onaj svoje žene i dece. Zamolio sam da bude prebačen. A /.at.irn sam otišao da kažem svima da sam obična kukavica, da sam se ulcakio u gaće. A sada kažem to i vama i onima koji nas slušaju. Uniš-l.io sebi karijeru, izgubio sam samopoštovanje, najblaže rečeno pri-meću jem da sam čovek bez časti, no spašavam svoje najdraže. Sardi-nija je predivna, rekli su mi, neću morati više ni da štedim kako bih slao dncu leti na more. Doviđenja.
Čekajte, stvar je vrlo ozbiljna, ja sam u neprilici...
U neprilici ste? Baš sam zadovoljan. Kada sam vas zamolio y,u pomoć niste mi je pružili. A ni vaš prijatelj Kazaubon. No sada kad sn nola/.il.e u neprilici tražite pomoć od ukuih.
U neprilici sam i ja. Vi I.« kasno sl.ij;li, Policija je u slu/l>i);niðiinstva, kno što sti govori u I'iliiiu, ju li i.o ono šio vi mislili!? l.cpn, obnililc :;r policiji, mom mislod niku. Hclliii ju spuHlJo nIiiAiiIIgu. '? '? i" I" !>' ko: znhi anili su nm da
se obrati poslednjem policajcu koji bi mogao da mu veruje.
Potom je mislio da bi Garamon, sa svim svojim poznanstvima, prefektima, načelnicima, visokim funkcionerima, mogao da mu pruži jednu ruku. Odjurio je kod njega.
Garamon je sa ljubaznošću slušao njegovu priču, prekidajući ga učtivim uzvicima poput »ma nemojte mi reći«, »pazi staja sve ču-jem«, »ali izgleda baš kao pravi roman, rekao bih pre, jedan pronala-zak«. Zatim je sklopio ruke, pogledao Belba sa beskrajnom simpati-jom, i rekao je: — Dečače moj, dozvolite da vas tako zovem jer bih mogao da budem vaš otac — o bože, vaš otac možda ne, jer sam još mlad čovek, rekao bih, pre, mladolik, no jedan stariji brat, ako mi to dopustite. Govorim vam od srca, a znamo se toliko godina. Moj je uti-sak da ste vi previše razdraženi, na granici svojih snaga, rastrojenih nerava, rekao bih pre, suviše premoreni. Nemojte misliti da vas ne cenim, znam da ste se vi dali dušom i telom ovoj izdavačkoj kući, i jednoga dana moraće se o vama računati i u materjalnim okvirima, tako da kažem, jer to takoðe nije na odmet. Ali da sam na vašem me-stu ja bih uzeo odmor. Kažete da se nalazite u neprijatnoj situaciji. Otvoreno, ne bih dramtizovao iako bi, dozvolite mi, bilo na zado-voljstvo kuće Garamon ukoliko je jedan njen službenik, i to najbolji, upleten u neku dosta nejasnu priču. Vi kažete da vas neko traži u Pa-rizu. Ne želim da ulazim u pojedinosti, prosto ja vam verujem. I on-da? Idite tamo, nije li bolje odmah postaviti stvari na svoje mesto? Vi

kažete da se nalazite u stanju — tako da kažem — sukoba sa jednim džentlmenom kao stoje doktor Alje. Ne želim da znam šta se tačno dogodilo između vas dvojice, i ne bih previš emozgao nad tim sluča-jem homonimije o kome mi govorite. Koliko se sveta na ovoj zemlji sve ne zove Žermen, ne čini li vam se? Ako vas Alje tera da kažete, lo-jalno, idite u Pariz da se sve razjasni, dakle, idite u Pariz i neće biti kraj sveta. U ljudskim odnosima potrebno je prostodušnost. Idite u Pariz pa ako imate šta u stomaku ne budite uzdržani. Ono stoje na srcu neka bude i na jeziku. Šta su sve te tajne! Doktor Alje, ako sam dobro razumeo, se žali jer vi ne želite da mu kažete gde se nalazi neka mapa, neka karta, neka poruka ili staja znam, koju vi imate i sa ko-jom ne činite ništa, dok u najmanju ruku dobrom Aljeu može korisno da posluži u studijske svrhe. U službi smo kulture, ili grešim? I dajte inu je tu mapu, taj atlas, tu topogrfsku kartu za koju ja ne želim da znam ni šta je. Ukoliko je vi tu toliko držite tu postoji neki razlog, sva-kako dostojan poštovanja, jedan džentlmenje uvekjedan džentlmen. Idite u Pariz, jedan stisak ruke i sve je gotovo. Jel' u redu? I nemojte so mučiti više nego stoje potrebno. Vi znate da sam uvek tu. Zatimje uključio int.crf'on: Gospodo Gracija... Eto, nema je, nemaje nikada kud ujo potrebna. Vi imate svoje neugodnosti dragi Belbo, ali možete i dii /.umislilo moje. Do viđenja, ukoliko vidite u hodniku gospođu Gra-nju poftnljit.o mi je. I odmorilo se, moj vnm je sfivet.

linlbo je i/..i:',;ii). U sobi sokreturico ny<> bilo j'.nspođe Gracije, a vidno ju kuko ?;<? pali ri'vnno sviitlo ni i ličini vozr d'jinimonn, kofj jeočito neko upravo zvao. Nije uspeo da odoli (verujem daje to bilo po prvi put u njegovom životu da se pokazao nedelikatnim). Podigao je mikrofon i prisluškivao razgovor. Garamon je upravo govorio neko-me: Ne brinite. Verujem da sam ga ubedio. Doći će u Pariz... Mojaje dužnost. Ne pripadamo bez razloga istom spiritualnom viteštvu.

Dakle i Garamon je bio deo tajne. Kakve tajne? One koju je samo on, Belbo, sada mogao da razotkrije. A koja nije postojala.

Sada je već bilo veče. Otišao je do Pilada, izmenio je par reci sa ne zna se kim, preterao je u alkoholu. A sledećeg jutra potražio je je-dinog prijatelja koji mu je preostao. Bio je otišao;kod Diotalevija. Otišao je da zatraži pomoć od jednog prijatelja koji je umirao.

A o poslednjem njihovom razgovoru ostavio je u Abulafiji je-dan grozničav izveštaj iz koga nisam mogao da zaključim šta je tu bilo Diotalevijevo a šta Belbovo, jer u oba slučaja to je nalikovalo na mrmljanje onoga koji govori istinu znajući kako više nije trenutak za poigravanje varkama i iluzijama.

488

110

I tako se dogodilo Rabi Ismahelu ben Elisi sa njegovim učenicima, koji su izučavali knjigu Jesira i pogrešili pok-rete i kretali se unatrag, dotle dok su oni sami propadali u zemlju sve do pupka, usled one snage pismena. (Pseudo Saadya, Komentar na Sefer Jesiru)

Nikada ga nisam video kao tolikog albina, premda gotovo više nije imao dlake, ni kose, ni obrva, ni očnih kapaka. Ličio je na bili-jardsku kuglu.

— Izvini, rekao mu je, — mogu li da ti govorim o svojim nezgo-dama?

— Samo slobodno. Ja nezgoda više nemam. Samo nuždu. Sa velikim N.

— Znam da su pronašli neku novu terapiju. Te stvari gutaju onoga kome je dvadeset, no u pedessetim se odvijaju polako pa se nađe vremena za iznalaženje rešenja.

— Govori o sebi. Ja još nemam pedeset godina. Ja sam još mlad u telu. Imam tu privilegiju da umrem više u žurbi nego ti. No vi-diš da govorim sa naporom. Kaži mi tvoju priču, tako seja odmaram.
Da bi ga poslušao, iz poštovanja, Belbo mu je ispričao ćelu svoju priču.
A tada je, Diotalevi, dišući poput Stvari iz naučno-fantastičnih filmova, progovorio. A poput Stvari pokazivao je sada već prozirnost, ono odsustvo granice između unutrašnjosti i spoljašnjosti, između kože i mesa, između nejasnih plavih dlačica koje su se krozvidele još kroz pidžamu otvorenu na trbuhu i sluzave utrobe na šta jedino x-z-raci, ili neka bolest u poodmaklom stadijumu, uspevaju da ukazu.
— Jakopo, ovde sam u jednom krevetu, ne mogu da vidim ono što se napolju događa. U vezi sa onim što ja znam, ili što mi ti pričaš odvija se isključivo u tebi, ili se zbiva spolja. U jednom ili drugom slučaju, to da ste postali ludi i ti i ovaj svet, potpuno je isto. U oba slučaja neko je obradio i pomešao i nagomilao reci iz Knjige preko svake potrebe.
— Šta to hoćeš da kažeš?
— Zgrešili smo protivu same Reci, one stoje stvorila i održava ovaj svet uspravno. Ti s-i sada kažnjen zbog toga, kao što sam ja zbog toga kažnjen. Ne postoji razlika između mene i tebe.
Došla je neka bolničarka, dala mu je nešto da ovlaži usne, rekla Belbu da ga ne treba zamarati, no Diotalevi se pobunio: — Osta-vite me na miru. Moram da mu kažem Istinu. Znate li vi Istinu?
— Oh ja, šta me to pitate, doktore...
— E onda idite. Moram da kažem svom pryatelju jednu važnu stvar. Čuj, Jakopo. Kho Sto na \jurisko telu postoje udovi i zglobovi i organi, tako postoje i na Tori, jel lo u rodu? A kao što postoje nn Tori
469udovi i zglobovi i organi, tako postoje i na ljudskom telu, jel to u redu?
U redu.
»I rabi Meir, kada je učio od rabi Akibe, mešao je vitriol sa ma-stilom, a učitelj ništa nije govorio. Ali kada je rabi Meir upitao rabi Is-mahela da li pravilno radi, ovaj mu je kazao: sinko, budi obazriv u svome poslu, jer je to jedan božanski posao, pa ako ispustiš samo jedno slovo ili ispišeš koje slovo više, razaraš ceo svet... Mi smo po-kušavali da ponovo ispišemo Toru, ali nismo se brinuli o slovima na manje ili više...
— Šalili smo se...
— Ne pravi se šala sa Torom.
— Poigravali smo se sa istorijom, sa tuđim spisima...
— Postoji li neki spis koji utemeljuje svet a da to nije Knjiga? Daj mi malo vode, ne, ne iz čaše, pokvasi onu maramicu. Hvala. Sada slušaj. Izmešati slova iz Knjige znači izmešati svet. Odatle nema izla-za. Bilo koje knjige, čak i bukvara. Zar ovi tipovi tamo, kao tvoj dok-tor Vagner, ne kažu da neko ko se igra recima, i anagramima, izvrće leksiku, ima prljavu dušu i mrzi svoga oca?
— Nije baš tako. To su psihoanalitičari, govore tako da bi zara-dili, nisu tvoji rabini.
— Rabini, svi rabini. Govore svi o istoj stvari. Misliš li da su ra-bini koji su govorili o Tori govorili o nekakvom svitku? Govorili su o nama, koji smo pokušavali da preradimo svoje telo putem jezika. Sada slušaj. Da bi se baratalo slovima Knjige potrebno je mnogo po-božnosti, a mije nismo imali. U svaku je knjigu utkano ime Božije, a mi smo pravili anagrame od svih mogućih knjiga istorijskog reda, bez molitve. Ćuti, molimte slušaj. Onaj koji se bavi Torom održava svet u pokretu a održava u pokretu svoje telo dok čita,

ili ponovo ispi-suje, jer nema dela tela kome ne postoji odgovarajući deo sveta... Nakvasi maramicu, hvala ti. Ako iskrivljuješ Knjigu, iskrivljuješ svet, a ukoliko iskrivljuješ svet iskrivljuješ telo. To nismo shvatali. Tora dopušta da jedna reč izađe iz svoje kutijice, pojavi se za trenu-tak i odmah se sakrije. I otkrije se za trenutak samo svome dragom. Ona je poput prelepe žene koja se skriva u svojoj palati u kakvom za-bačenom sobičku. Ima jednog jedinog ljubavnika, za koga niko ne zna ni da postoji. A ukoliko neko umesto njega želi daje oskrnavi, i da stavi na nju svoje prljave šape, pobuni se. Ona poznaje svoga dragog, otvori jedan prozorčić, i pokaže se za trenutak. I ponovo se naglo sk-riva. Reč iz Tore otkriva se isključivo onome koje voli. A mi smo na-stojali da govorimo o knjigama bez ljubavi i radi sprdnje...
Belbo mu je ponovo navlažio usne maramicom. — Pa onda?
Pa onda smo želeli da radimo ono što nije bilo dopušteno i za Sta nismo bili pripravni da činimo. Iskrivljujući reci Knjige hteli smo dii iiiipravimo Golema.
No shvatam...
N» možeš višu <ln shvatiš. Ti si sužanj sopstvenog stvorenja. No tvoju priču se još odvija u spnljnoni svetu. Ne znam kuko, ali

možeš odatle da izađeš. Sa mnom je drugačije, ja upravo iskušavam na svom telu ono.što smo mi radili iz zabave sa Planom.
— Ne pričaj gluposti, taje stvar u zavisnosti od ćelija...
— A šta su ćelije? Mesecima smo poput pobožnih rabina izgo-varali sopstvenim ustima različite kombinacije slova Knjige. GCC, CGC, GCG, CGG. Ono što su naša usta izgovarala, naše su ćelije usva-jale. Šta su ruradile moje ćelije? Izmislile su jedan različiti Plan, i sada idu za vlastiti račun. Moje ćelije upravo izmišljaju jednu priču koja nije ona svačija. Moje ćelije su sada već naučile daje moguće huliti pravljenjem anagrama od Knjige i svih knjiga sveta. I tako su naučile da rade sa mojim telom. Izvrću, premeštaju, preinačuju, per-mutuju, prave ćelije koje nikada nisu viđene i nemaju smisla, i smisla suprotnog pravom smislu. Mora tu da postoji pravi smisao, i brojni iskrivljeni smislpvi, inače nastupa smrt. Ali one se poigravaju, bez vere, na slepo. Jakopo, sve dok samjoš mogao da čitam, ovih meseci pročitao sam mnoge rečnike. Proučavao sam istorije reci da bih sh-vatio šta se događa sa mojim telom. Mi rabini činimo tako. Jesi li ikada razmislio da je retorički izraz metateza sličan onkološkom iz-razu metastaza? Staje to metateza? Umesto 'perfektno' kaži 'prefekt-no'. A umesto 'Ulrih' možeš da kažeš 'Urlih'. To je Temura. Rečnik kaže da metateza znači premeštanje, promena. A metastaza znači promena, premeštanje. Kako su tupavi rečnici. Korenje isti, ili je gla-gol metatitemi ili glagol metistemi. No metatitemi znači umećem, prenosim, premeštam, za menjujem, ukidam neki zakon, menjam smisao. A metistemi? No to je ista stvar, prenosim, permutujem, pre meštam, menjam opšte uverenje, silazim s uma. Mi, i ko god traži neki skriveni smisao sonu stranu slova, mi smo sišli s uma. I tako su postupile moje ćelije, poslušne. Radi toga ja umirem, Jakopo, i ti to znaš.
— Sada govoriš tako jer ti je loše...
— Sada tako govorim jer sam konačno shvatio sve o svom telu. Izučavam ga iz dana u dan, znam šta se tu događa, osim što ne mogu da intervenišem, ćelije više ne slušaju. Umirem jer sam ubedio svoje ćelije da pravilo ne postoji, i da sa svakim tekstom može da se radi šta se hoće. Protraćio sam život ubeđujući sebe u to, ja, sa svojim moz-gom. A

moj mozak mora da im je preneo poruku, njima. Otkuda to da mislim kako su one mudrije od mojih vijuga? Umirem jer smo bili maštari preko svake granice.
— Slušaj, ovo što ti se događa nema ničeg zajedničkog sa našim Planom...
— Ne? A zašto ti se događa ovo što ti se događa? Svet se ponaša u ovom trenutku baš kao moje ćelije.
Klonuo je iscrpljen. Ušao je doktor i tiho je prosiktao kako ne možemo da izlažemo takvom stresu nekoga ko umire.
Belbo je izašao, i bilo je to poslednji put daje video Diotalevija.
U nulu, pisnojo, mene traži policija i/, istoga razloga iz kog Dio-talovi ima rak. Jadni prijatolj, on umire, ali ja, ja koji nemam raka,
471šta mije da činim? Ja odlazim u Pariz da potražim pravilo neoplazije.
Nije se predao odmah. Ostao je zatvoren u kući četiri dana, po-redao je svoje files, rečenicu za rečenicom, kako bi pronašao neko ob-jašnjenje. Zatim je napisao svoju priču, kao kakav testament, priča-jući sebi samom, Abulafiji, meni ili bilo kome ko može da pročita. I konačnq u utorak je otišao.
Verujem da je Belbo otišao u Pariz kako bi njima rekao da nema tu nikakve tajne, daje prava istina pustiti ćelije da se kreću po mudrosti sopstvenog instinkta? da pri traženju tajne ispod površine svet se svodi na gnusni kancer. I daje odvratniji i blesaviji od svih bio baš on, koji ništa ne zna i seje izmislio — a mora mnogo da ga košta, no sada je prihvatio već odavno pomisao da bude kukavica, De Anđe-lis mu je jasno pokazao da heroja ima tako malo.
U Parizu mora daje imao prvi dodir pa se uverio kako Oni ne veruju na njegove reci. Bili su previše jednostavni. Sada i ako su oče-kivali kakvo otkriće, bilo je to uz pomoć smrtne osude. Belbo nije imao nikakvo otkriće da saopšti, poslednja od svih njegovih malo-dušnosti, pa je strepeo od smrti. A sada je pokušavao da zatre tra-gove, pa me je pozvao. Ali su ga uhvatili.
472
Hl
To je lekcija za ubuduće. Kada se vaš neprijatelj ponovo bude pojavio, jer nije on još na svom odru, bez oklevanja da odbite, a pogotovu ne idite da ga tražite po pećinama. (Žak Kazot, Đavo mladoženja, 1772, stranica izostavljena u kasnijim izdanjima)
Sada, u Belbovom stanu pitao sam se, završavajui sa čitanjem njegovih ispovesti, šta treba da radim ja? Kod Garmona ići nema sv-rhe, De Anđelisje otputovao, Diotalevije rekao sve stoje imao. Lija je daleko u jednom mestu bez telefona.
Šestjeujutruusubotu23.juna, i ako nešto treba da se dogodi dogodiće se noćas, na Školi.
Trebalo je da donesem brzu odluku. Zbog čega se, pitao sam se neko veče u periskopu, nisi odlučio da se praviš nevešt? Imao si pred sobom tekstove jednog luđaka; kojije prepričavao svoje razgovore sa drugim luđacima i onaj poslednji sa izuzetno razdraženim ili biće izu-zetno depresivnim samrtnikom. Nisi čak bio ni siguran da ti je Belbo telefonirao iz Pariza, možda je govorio sa rastojanja od par kilome-tara od Milana, možda iz kabine na uglu. Zašto si morao da se upleteš u jednu možda izmišljenu priču, koja se tebe ne tiče?
No to sam se pitao u periskopu, dok su mi se noge polako oduzi-male, a svetlost slabila, i osećao neprirodni a toliko prirodni strah koji svako ljudsko biće mora da oseti kada je samo noću, u jednom muzeju praznom poput ovoga. Tog jutra naprotiv nije me bilo strah. Bio sam jedino znatiželjan. I možda taj osećaj dužnosti, to jest prija-teljstva.

Rekao sam sebi da moram da odem i ja u Pariz, nisam baš znao šta mije činiti, ali nisam mogao Belba da prepustim sebi. Možda je on to očekivao od mene, baš to, da prodrem u sred noći u razbojničku pećinu i, dok se Sujodana upravo sprema da mu zarije u srce obredni nož, da ja upadnem pod svodove hrama sa svojim plaćenicima nato-varenim tandžarama, i odvučem ga u spas.
Srećom imao sam nešto novca sa sobom. U Parizu sam uzeo taksi i dao da me odveze u ulicu Mantikor. Taksista je silno gunđao, jer je nije bilo ni u onim vodičima koje oni nose, i zaista bila je to jedna uska uličica poput hodnika u vozu, u delu starog Bievra, iza Sen Žili-jen le Povra. Taksi nije mogao u nju ni da uđe, pa me je ostavio na uglu.
Ušao sam pun sumnje u tu uličicu gde se nisu pojavljivala bilo kakva vrata, no u određenoj tački ulica se malo širila, i tu je bila kn-jižara. Ne znam zastoje nosila ulični broj 3, pošto tu nije bilo kakvog broja jodan, ni dva, ni kakvog drugog. Bila je to radnjica sa samo jed-nim svnt.lom, n polovina vrata služila je kao izlog. Sa strane par dese-l.iini knjiga, dovoljno da se pokaže roba. U dnu niz radioestezijskih klatnu, prnSnjiivih nmbulažti mirisnih štapića za parenje, malih ori
473jentalnih i južnoameričkih amajlija. Brojni špilovi taroka, raznoraz-nih stilova i pakovanja.
Sama unutrašnjost ništa više nije davala utehu, gomile knjiga na zidovima i po podovima, sa stočićem u dnu, i knjižarem koji se tu obreo čini se samo kako bi neki pisac dobio motiv da piše daje stariji od svojih knjiga. Pregledao je veliki rukom pisani registar, ne obraća-jući pažnju na klijente. Sa druge strane bila su u tom trenutku tu samo dva kupca, koji su podizali oblake prašine izvlačeći prastare volumene, gotovo redovno bez korica, sa pretećih polica, i davali su se na čitanje, ne odajući izraz onoga ko bi ih kupio.
Jedini prostor koji nije bio pretrpan policama^zauzeo je jedan oglas. Žive boje, čitava serija portreta u krugu sa dvostrukom ivicom, kao na oglasima maðioničara Hudinija. »Mali Cirkus Čudesa. Ma-ri am Olkot i njene veze sa Nevidljivim.« Jedno maslinasto i muževno lice, dva crna pramena kose u obliku punðe na zatiljku, izgledalo mi je da sam to lice već video. »Derviši Urlači i njihova sveta igra. Na-kaze Lubimci, ili Mališani Fortunio Ličetija.« Čitav skup mon-strumčića zanosno odvratnih. »Aleks i Denis, Ljudi iz Avalona. Teo, Leo i Geo Foks, Iluminatori Hektoplazme...«
Knjižara Sloun bila je zaista svime snabdevena, od povoja do pokrova, pružala je čak i zdravu večernju zabavu, da odvedeš tamo decu pre nego stoje uzalud izlupetas. Čuo sam da zvoni telefon, i vi-deo sam daje knjižar pomerao brdo listova, sve dok nije uočio sluša-licu. — Da gospodine, govorio je, — tako je uredu. Slušao je nekoliko minuta u tišini, isprva odobravajući, potom poprimajući zbunjen iz-raz, no — rekao bih tako — za potrebe prisutnih, kao da su svi mogli da slušaju ono što on čuje i ne želi da za to preuzme odgovornost. Za-tim je poprimio onaj sablažnjeni izraz pariškog trgovca kada mu za-tražite nešto čega u radnji nema, to jest hotelskih portira kada su u prilici da vam odgovore kako nema praznih soba. — A ne, gospodine. A tako... Ne, ne gospodine, to nije na nama. Ovde, vi znate, prodaju se knjige, sasvim je moguće da su vas posavetovali iz kataloga, ali zna-te... Tu se radi o vrlo ličnim problemima, a mi... 0, dakle, postoje — ne znam to, ja — popovi, zatim... da, ako hoćete, egzorcisti. Slažem se, znam to, poznate su kolege koje su na to spremne... Ali mi ne. Ne, zaista opis mi nije dovoljan, a čim pre... Žao mije gospodine. Kako? Da... ukoliko želite. To je jedan vrlo poznat kraj, ali ne tražite moj sa-vet. Tako je u redu, vi znate, u tom slučaju, sve ostaje među nama. Vama na usluzi, gospodine.

Druga dva kupca bila su izašla, osećao sam se u neugodnom položaju. Odlučio sam se, privukao sam pažnju starca iznenadnim kašljem, i rekao mu da tražim jednog poznanika, prijatelja koji obično prolazi ovuda, gospidina Aljea. Posmatrao me je kao da sam onaj čovek sa telefona. Možda ga, rekao sam, vi ne poznajete kao Al-jua, već kao Rnkoskog, ili Soltikova, ili... Posmatrao me je i dalje, žmirkajući očima, no izražavajući niSta, i upozorio mo da imam čudno prijatelju su puno imenu. KHzao.siunmu da njjo važno, tak sam 474
tako pitao. Sačekajte, rekao mije, upravo dolazi moj ortak pa možda on poznaje osobu koju tražite. Bolje, sedite, tamo u dnu ima jedna stolica. Proveriću telefonom. Podigao je slušalicu okrećući neki broj, i dao se na razgovor tihim glasom.
Kazaubone, rekao sam sebi, luði si od Belba. Sada šta očeku-ješ? Da Oni doðu i kažu o kakva divna kombinacija, i prijatelj Jakopa Belba, doðite, doðite i vi...
Naglo sam se digao, pozdravio i izašao. Prešao sam za jedan minut ulicu Mantikor, još rfeke uličice, našao se duž Sene. Budalo, govorio sam sebi, na šta si ciljao? Da stigneš tamo, naðeš Aljea, šče-paš ga za sako, on da se izvinjava, sve je bio običan nesporazum, evo vašeg prijatelja, ne nedostaje mu ni dlaka s glave. I sada znaju da si i ti ovde.
Prošlo je podne, u toku večeri dogodiće se nešto na Školi. Staje trebalo da činim? Krenuo sam ulicom Sen Žak i svremena na vreme sam se okretao za sobom. U jednom trenutku učinilo mi se da me neki Arapin prati. No zašto sam smatrao da je Arapin? Karakteristika Arapa je da ne liče na Arape, barem u Parizu, u Stokholmu biće daje drukčije.
Prolazio sam ispred jednog hotela, ušao sam i zatražio sobu. Dok sam se sa ključem penjao, drvenim stepeništem koje je vodilo do prvog sprata sa ogradom, odakle se opažao šalter, video sam kako ulazi onog potencijalnog Arapina. Potom sam zapazio u hodniku i druge osobe koje bi mogle da budu Arapi. Prirodno, u ovom kraju bili su isključivo hoteli za Arape. Šta sam uobražavao sebi?
Ušao sam u sobu. Bila je pristojna, imala je čak i telefon, šteta što baš nisam znao kome da telefoniram.
Tu sam zadremao, nespokojan, sve do tri. Zatim sam se umio i uputio ka Školi. Sada mi i nije preostajalo drugo da činim, već da uðem u taj svojevrsni muzej, ostanem tu po zatvaranju, i čekam po-noć.
Tako sam uradio. I koji sat pred ponoć nalazio sam se u peri-skopu, kako bih čekao nešto. Neza je za neke tumače sefira Izdržljivosti, Trpeljivosti, nepol-juljane Strpljivosti. Očekivala nas je zaista prava Kušnja. No za druge tumače ona jeste Pobeda. Čija pobeda? Možda sam u ovoj isto-riji poraza, ðavoljih slugu koje je izigrao Belbo, Belba koji je izigrao ðavolje sluge, Diotalevija koga su izigrale vlastite ćelije, za trenutak je bio jedini pobednik. Vrebao sam iz periskopaja sam za druge znao a drugi za mene nisu znali. Prvi deo moga projekta odvijao se po pla-novima.
A onaj drugi. Hoće li se odvijati po mojim planovima, ili po Planu, koji mi sad već nije pripadao više?
475O oo U112
Za naše Svečanosti i Obrede, posedujemo dve dugačke lepe Galerije, u Templumu društva Ruže i Krsta. Ujednoj od njih držimo modele i uzorke svih onih najreðih i najizu-zetnijih pronalazaka, u drugoj Statue najvažnijih Prona-lazača.
(Džon Hejdon, Vodič za Engleske Lekare: Hiti Sveti Vodič, London, Feris, 1662, Predgovor)
i

Bio sam u periskopu već dosta vremena. Biće daje bilo deset, ili pola jedanaest. Ako je šta trebalo da se dogodi, dogodilo bi se u naosu, ispred samog Klatna. Pa sam dakle morao polako da se pri premim za silazak, kako bih pronašao neko sklonište, i tačku posma-tranja. Da sam prekasno stigao, pošto su već bili ušli (odakle to?), Oni bi me primetili.
Sići. Pokrenuti se... Drugo i nisam želeo već nekoliko sati, no sada kada sam mogao, sada kada je bilo mudro to uraditi, osećao sam se kao paralizovan. Trebalo bi da noću prolazim dvoranama, umereno koristeći bateriju. Neznatna noćna svetlost prolazila je kroz prozorčiće, i ukoliko sam zamišljao jedan muzej koji se preliva u spektru pod belinom mesečine, grdno sam se prevario. Vitrine su pri-male neodređene odbljeske sa prozora. Da se nisam pokretao uz svu opreznost, moguće da bih se spotakao povukavši usput uz prasak ka-kav stakleni ili metalni predmet. S vremena na vreme palio sam bate-riju. Osećao sem se kao u Krejzi Horsu, na mahove iznenadna svet-lost otkrivala bi mi nešto golo, ali ne od krvi i mesa, već od šrafova, zakivaka, mengela.
A da sam iznenada osvetlio nešto stoje prisutno živo, nečiju fi-guru, nekoga izaslanika ovih Gospodara, što je kao u ogledalu po-navljao moje kretnje? Ko bi kriknuo prvi? Naćulo sam uvo. Čemu? Nisam pravio šumove, gmizao sam. Pa dakle i on.
U podne sam pažljivo proučio raspored dvorana, bio sam uve-ren da ću čak i u mraku biti u stanju da pronađem veliko stepenište. Inače lutao sam gotovo nasumice, i bio sam izgubio orijentaciju.
Možda sam kojom dvoranom prolazio po drugi put, možda ni-kada više neću izaći odavde, možda je ovo, ovo lutanje između mašina bez duše, ovo bio upravo obred.
Zaista nisam želeo da siđem, zaista sam želeo da zakasnim na laj sastanak.
Izašao sam iz periskopa posle dugog, nemilosrdnog ispita sa-vusl.i, l,okom silnih časova ponovo sam razmatrao našu grešku pos-Icđnjih godina i pokušavao sam da shvatim pravi razlog, da sam bez kakvog razumnog razloga, ja suda ovđt; u traganju /.a Bolbom, pošto ji> zii|)iio nn ovo mosto iz joS tiiatiji* nizumnili razloga. Ali <":im sam iskonirUo, 'ivo no i/monilo I)ok niiiii si! kinlno napreci mislio sa I udomglavom. Bio sam se pretvorio u Belba. A kao i Belbo sada već na kraju svoga dugog puta ka prosvetlenju, znao sam da svaki zemaljski pred-met, čak i onaj najbedniji, biva pročitan kao hijeroglif nečeg drugog, a Drugog isto toliko stvarnog na osnovu Plana, ni od korova. 0, bio sam lukav, dovoljna mije bila jedna iskra, običan pogled u zrak svet-losti, da bih shvatio. Nisam se dao prevariti.
...Fromanov motor: vertikalna struktura romboidne osnove, koja je zatvarala, poput kakvog anatomskog izgleda koji pokazuje sopstvena veštačka rebra, seriju bobina, staja znam, baterija, preki-dača, kako ih dođavola već zovu školske knjige, koje pokreće pre-nosni kaiš što se nadovezuje na manji zupčanik preko jednog većeg... Čemu je to moglo da služi? Odgovor, za merenje teluričkih struja, oči-to.
Akumulatori. Šta akumulišu? Nije bilo drugog nego zamisliti Tridesetšestoricu Nevidljivih kao tolike uporne tajnike (čuvare tajne) kako lupaju noću po svom činovničkom instrumentu nebi li isterali iz njega koji ton, iskru, poziv, napeti u jednom dijalogu između obale i obale, između ponora i površine, od Maču Pikčua do Avalona, zip zip zip, smesta smesta smesta, Pamersijel Pamersijel, uhvatio sam šu-move, tok Mu 36, isti onaj koji su brahmani slavili kao bledi dah Božiji, sada ubacujem čvor, mikro-makrokosmičko kolo u akciji, tre-peri pod korom globusa svo korenje mandragore, čuješ pesmu Uni-verzalne Simpatije, prelazim i zaključujem.

Moj Bože, vojske su se okrvavile po poljima Evrope, pape su bacale anateme, carevi su se nalazili uz hemofiliju i incest u lovačkoj kućici Palatinskih Vrtova, kako bi pružili neko pokriće, raskošnu fa-sadu delu onih, koji su u Kući Solomonovoj pretraživali osluškivan-jem blede pozive iz Pupka Sveta.
Oni su bili tu, kako bi pokrenuli ezatetragramske pseudoter-mičke elektrokapilatore — tako bi rekao Garamon, zar ne? — a svre-mena na vreme, staja znam, neko bi izmislio kakvu vakcinu, neku si-jalicu, nebili opravdao čudesnu avanturu metala, no zadatak je bio sasvim drugi, evo ih sviju tu sabranih u ponoć kako bi zahuktali ovu Dikreteovu statičku mašinu, jedan točak proziran tako da nalikuje na remen, a pozadi dve treperave loptice što ih podržavaju dve šipke pod lukom, moguće da su se tada doticale, iz njih izbijale iskre, Fran-keštajn se nadao kako bi tako mogao da podari život svom golemu a u protivnom ne, znak koji se očekivao bio je sasvim drugi: nagađaj, radi, kopaj kopaj krtice stara...
...Šivaća mašina (staje drugo bila, od onih što su reklamirane sa utisnutim znakom, zajedno sa pilulom za razvijanje prsa, i sa ogromnim orlom koji leti iznad planina donoseći u kandžama gorkog preporoditelju, Robim Osvajač«, H O), no ukoliko se ona pokreće daje znmiih jednom lučku, točak jednoj karici, karika... šta čini, kose pa povinuje karici? Oglas je govorio »ind u kova ne struje zemljinog po drurijn«. Sa krajnjom l)eslidnnšY:u, mogu da ga ritaju i dona tokom svojih popodnevnih posela, loliko j,t) floveraiiNl vo hilo iivereno (hi se
kreće u sasvim drugom smeru, moglo se okušati u svemu, i krajnjem eksperimentu, pravdajući se da služi mehanici. Gospodari Sveta su nas varali vekovima. Bili smo umešani, okruženi, zavedeni tom Za-verom, i pisali smo poeme u slavu lokomotive.
Odlazio sam i dolazio. Mogao bih sebe da zamislim kao dale-kog manjeg, pa eto kako bih postao zapanjeni putnik po ulicama jed-nog mehaničkog grada, posejanog metalnim oblakoderima kao svo1 ; jevrstnim tornjevima. Cilindri, baterije, Lajdenske boce jedna preko druge, mala čigra visine-dvadeset santimetra, tourniquet electrique a attraction et repulsion. Amajlija za podsticanje tokova tajnih sila. Colonnade etincelante formee de neuf tubes, eleetroaimant, jedna gi-lotina, u sredini — kao daje štamparska presa — visile su kuke što su ? ih držali stajski lanci. Presa u koju može da se uvuče jedna ruka, glava za drobljenje. Zvono od stakla koje pokreće pneumatska pumpa sa dva cilindra, neka vrsta aparata za destilaciju a zatim ispod je neka čaša a desno bakarna sfera. San Žermen je tu vario svoje boje za landgrafa od Hesea.
Jedan stalak sa toliko malih klepsidri čije je usko grlo izduženo poput kakve žene kod Modiljanija, sa nekim neodređenim materija-lom unutra, u dva niza od po deset svaki, kod svake je od njih gornje proširenje dosezalo do različite visine, kao kod malenih mongolfi-jerčića koji se upravo spremaju da polete, zadržani na tlu kakvim te-gom. Aparat kojim se pravi Rebis, pred očima sviju.
Odelenje staklarije. Natraške. sam se vratio na početak. Zelene bočice, jedan gost sadista nudio mije otrove u čistom stanju. Gvoz-dene mašine za pravljenje boca, otvarale su se i zatvarale pomoću dveju ručki, a ako je neko umesto boca u njih gurao podmetao ručno bilo? Cak, kako mora da se dešavalo sa tim klještima, tim makazama, nožići sa zakrivljenim završetkom koje je bilo moguće zavući u sfin-ter, u uši, u matericu, kako bi se odatle izvukao još svezi fetus da se istuče sa medom i biberom ne bi li se zadovoljila Astartina žeđ... Dvo-rana kojom sam prolazio sada je imala prostrane vitrine, video sam unutra dugmad za pokretanje spiralnih šiljaka što će neumoljivo na-predovati ka oku

žrtve, Bušotina i Klatno, bili smo gotovo pred kari-katurom, pred beskorisnim mašinama Goldberga, ispred sprava za mučenje za koje je Hromi Daba vezivao Mikija, l'engrenage exterieur a trois pignons, trijumfa renesansne mehanike, Branka, Rameli, Conka, poznavao sam te sprave, obrađivao sam ih za čudesnu avan-turu metala, no ovde su postavljene kasnije, u prošlom veku, bile su već spremne kako bi obuzdale neposlušne a po osvajanju sveta, Tem-plari su naučili od Asasina kako da ućutkaju Nofo Deija, istog dana kada su ga zarobili, svastika fon Zebotendorfa okrenuće u pravcu sunca grčevite pobornike neprijateljstva sa Gospodarima Sveta, sve je spremno, čekali su znak, sve na očigled sviju, Plan je bio javni, no niko neće moći da ga se doseti, hrapava grla pevaće svoju pobed-nifiku himnu, velika or>;yu ustaju svedenih na sume zube što su se za-rivali jedni u druge, u jednom mučnom lik lak rimi kao da su se svi
-IH Izubi obrušili na zemlju u istom trenutku.
Konačno sam se obreo ispred tog emetteur a etincelles souff-lees koji je projektovan za Ajfelov Toranj, radi emitovanja na svaki sat signala između Francuske Tunisa i Rusije (Templari iz Provena, Pavlikijani i Asasini iz Fesa — Fes nije u Tunisu a Asasini su bili u Per-ziji, a što znači, ne možeš da tražiš dlaku u jajetu dok živiš u zakrivl-jenju Vremena Sitničara), ja sam već video tu ogromnu mašinu, višu od sebe, zidova izbušenih čitavim nizom otvora, za provetravanje, ko je sad želeo da me ubedi kako je u pitanju radio aparat? No da, bio mi je poznat, prošao sam pored njega još popodne. Bobur sam!
Pred našim očima. I zaista čemu bi trebalo da služi ova ogromna konzerva u središtu Lutecije (Lutecija, ulaz u more podzem-nog mulja), tamo gde je svojevremeno bio Trbuh Pariza, sa onim sur-lama za prihvatanje vazdušnih struja, onim ludilom od cevi, vodova, tim uvom Dionisovim naćuljenim u spoljni prostor da usisa zvuke, poruke, znake, sve do središta globusa i povrati ih pošto informacije izbljuje sam pakao? Isprva Škola, kao laboratorija, zatim Toranj kao sonda, konačno Bobur, kao globalna mašina prijemnik i odašiljač. Jeli moguće da su pokrenuli ovu ogromnu sisaljku ne bi li zamajali šaku čupavih i neopranih studenata koji odlaze tamo kako bi čuli poslednju ploču preko japanskih slušalica? Pred našim očima. Bobur kao kapija u podzemno kraljevstvo Agarte, spomenik onih Equites Svnarchici Resurgentes. A drugi, dve, tri, četiri milijarde Drugih, nisu za to znali, ili su se upinjali da ne znaju za to. Budale i Ilici. A Pneumatici, upravljeni ka svome cilju, već šest vekova.
Za čas sam pronašao veliko stepenište. Sišao sam, sve oprezni-ji. Ponoć je bila blizu. Morao sam da se sakrijem u svojoj osmatrač-nici pre nego što Oni stignu.
Verujem da ih je jedanaestero, možda manje. Prošao sam dvo-ranom Lavoazijea, ne paleći bateriju, prisećajući se podnevnog os-vetlenja, prešao sam hodnik sa modelima železnica.
U naosu je već nekoga bilo. Video sam svetla, slaba i pokretna. Čuo sam tupkanja, šumove predmeta koji su pomereni ili povlačeni.
Ugasio sam bateriju. Hoću li još uvek uspeti na vreme da sti-gnem u stražaru? Vukao sam se duž vitrina sa vozovima, i bio sam začas blizu Gramove statue, u poprečnom brodu. Na drvenom po-stolju, kubnog oblika (kubni kamen Ezoda!), uzdizao se kao da pos-matra ulaz hora. Prisećao sam se daje manje više i moj kip Slobode neposredno iza njegovih leđa.
Postolje je sa prednjeg lica bilo izvrnute napred, gradeći neku vrstu tnostića koji dopušta izlaz kroz jednu cev. I odatle je izašla st-varno jedna osoba sa nekom svetiljkom — možda na gas, sa obojenim staklima, šio mu je osvotljavalo lice ružičastim plamenovima.

Ja snm su stisnuo u jodnom uglu pa me nije video. Neko iz hora ga je su stigao.
Požuri, mkao tim ju, brzo, zn jodari sat stižu.
To jo dnklu bila prethodnicu, koja jo priprmnalti uiinpmd nršlo zn laj obriitl I Utoliko ih n(jo hllomnop,", mo^im ,nnjofluvrk da ili mi
AlVJ
moiđem i stignem do Slobode. Pre nego što oni stignu, ko zna odakle, i u kolikom broju, duž istog puta. Skrivao sam se usput, upravljajući se prema otsjajima svetiljki u crkvi, periodičnim izmenama svetla, tre-nutcima najvećeg i najmanjeg intenziteta. Računao sam za koliko su se udaljili od Slobode i koliko ona može da ostane u senci. U izvest nom trenutku zaigrao sam na sreću, skliznuo sam na levo od Grama — stiskajući se sa mukom uza zid i grčeći abdominalne mišiće. Sreća da sam bio suv kao čačkalica. Lija... Bacio sam se, skliznuvši u stražaru.
Kako bih postao manje primetan, ostao sam da ležim na zemlji, prinuđen da se zgrčim u gotovo fetusnom položaju. Ubrzalo mi se lupanje srca, i zuba.
Morao sam da se ispružim. U ritmu sam disao kroz nos, po-jačavajući malo po malo žestinu sa kojom sam udisao. Verujem daje upravo tako da, pri mučenju, možeš da se odlučiš za gubljenje čula kako bi izbegao bol. Zaista sam osetio kako polako tonem u zagrljaj Podzemnog Sveta.
483113
Naša stvar je tajna unutar tajne, tajna nečega što ostaje neprozirno, jedna tajna koju samo druga tajna može da objasni, to je tajna o jednoj tajni koja se zadovoljava taj-nom.
(Džafar al-Said, šesti Imam)
Polako sam došao svesti. Čuo sam zvuke, bivao uznemiren jed-nom svetlošću sada daleko jačom. Osećao sam kako mi trnu noge. Pokušao sam da se polako dignem ne praveći šum i činilo mi se držim najednom prostranstvu morskih ježeva. Načinio sam par bešumnih pokreta, savijajući se na prstima, i bol se umanjio. Tek tada sam, is pružajući obazrivo glavu, levo i desno, i shvativši daje stražarnica ostala dovoljno u senci, uspeo da ovladam situacijom.
Naos je bio osvetljen svuda. Bilo je svetiljki, no sada ih je bilo na desetine i desetine, nosile su ih pridošlice koje su upravo stizale iza mojih leđa. Izlazeći verovatno iz cevi, defilovali su sa moje leve strane ulazeći u hor i raspoređivali su se u nauos. Moj Bože, rekao sam, Noć na Golom Brdu u verziji Volta Diznija.
Nisu vikali, šaputali su, no svi zajedno proizvodili su primetnu buku, kao statisti u operi: rabarbara rabarbara.
Sa moje leve strane svetiljke. su bile u pokukrugu postavljene na zemlji, upotpunjujući jednom spljoštenom kružnicom orijentalnu krivulju kora, dodirujući najudaljenijom tačkom ovog pseudo poluk-ruga, u pravcu juga, statuu Paskala. Tamo dole bila je postavljena posuda sa raspaljenim žarom, u koju je neko bacao trave, esencije. Dira je stizao do mene u stražari, smetajući mi u grlu, pružajući mi nekakav osećaj prerazdražene ošamućenosti
Uz treperenje svetiljki, primetio sam u središtu hora kako se nešto njiše, jedna vitka i vrlo pokretna senka.
Klatno! Klatno nije više oscilovalo na svome uobičajenom me-stu posred krstastog svoda. Bilo je tada već obešeno, daleko veće, o čeoni kamen luka, u središtu hora. Sa većom kuglom, debelom niti, koja mi je ličila na kanap, ili izolovano čelično uže.

Klatno je sada bilo ogromno kako mora daje izgledalo u Pan-teonu. Kao kad gledaš mesec pod teleskopom.
Hteli su da ga dovedu u onakvo stanje u kakvom su se Tem-plari sa njim suočili onog prvog puta, pola milenijuma pre Fukoa. Kako bi mu dozvolili da slobodno osciluje odstranili su neke infra-strukture, praveći u amfiteatru hora onu grubu simetričnu anti-strol'u obeleženu svef.iljkama.
Upitao sam se kako je Klatnu uspelo rin održi kniistiintnosl os rilacgu, suda kada ispod podu hora iijje moj;lo do bude magnetskog regulatoru. Polom sam shvatio. Na ivici hora, n blizini Dizol motom, naložila sr jodna osoba koja ju spremna da se l<ri*i':o kao mučka 4H4
kako bi pratila varijacije ravni oscilacije — ostavljala na klatnu, svaki put kad bi se spustilo prema njemu, lagani impuls, sigurnim udarcem ruke, laganim dodirom prstiju.
Bio je u fraku poput Mandraka. Kasnije, pošto sam video i druge njegove pratioce shvatio sam daje maðioničar, iluzionista Ma-log Cirkusa Madam Olkot, profesionalac sposoban da propisno od meri pritisak jagodicama svojih prstiju, sigurna ručnog bila, sposo-ban da se posveti infinitezimalnim skretanjima. Moguće da je bio u stanju da oseti, preko finih donova svojih lakiranih cipela, podrhta-vanja struja, i da pokreće ruke sledeći logiku kugle, i zemlje kojoj je kugla odgovarala.
Njegovo društvo. Sada sam primećivao i njih. Kretali su se među automobilima u naosu, promicali su pored dresina i motocikla, gotovo se kotrljali u senci, ko odnoseći stolicu i sto prekriven crvenim platnom u trem u dnu, ko postavljajući druge svetiljke. Nema šta da ih vidiš, noćne ptičice, poput rahitičnih dečaka, a kod jednoga koji je prolazio pored mene opazio sam mongoloidne crte i ćelu. Mon-strumčići Madam Olkot, odvratne male nakaze koje sam već video na oglasu kod Slouna.
Cirkus je ovde bio u punom sastavu, osoblje, policija, koreo-grafi obreda. Video sam Aleksa i Denisa, Ljude iz Avalona, opasane oklopom od kože sa metalnim ukrasima, zaista ogromne, plave kose, oslonjene na velike konstrukcije Obejisana, ruku skrštenih dok čeka-ju.
Nisam imao vremena da se o drugome zapitam. Nekoje ušao sa puno dostojanstva, prstom nalažući tišinu. Prepoznao sam Bra-mantija samo zato stoje nosio grimiznu tuniku, beli ogrtač i mitru koje sam video na njemu one večeri u Pijemontu. Bramanti se prima-kao mestu na kome je bio žar, uzeo jedan plamičak, potom jedan do-bar beli dim, i miris se polako proširio dvoranom. Kao u Riju, mislio sam, kao pri alfemijskoj svečanosti. A nemam agogon. Stavio sam maramicu na usta i nos, kao filter. No već su mi Bramanti izgledali kao dvojica, a Klatno je oscilovalo ispred mene u mnogostrukim pravcima, kao čigra.
Bramanti je počeo dapsalmuje: — - Alefbetgimeldalethe waw zain het tet jod kaflam mem nun samek ajin pe sade qof resh shin lan!
Gomila je odgovorila, moleći se: — Parmesiel, Padiel, Camuel, Aseliel, Barmiel, Gediel, Asvriel, Maseriel, Dorchitiel, Usiel, Caba-riel, Ravsiel, Svmiel, Armadiel...
Bramanti je dao jedan znak, i nekoje izronio iz gomile, spušta-jući so pred njegovim nogama na kolena. Samo sam mu za tren video licn. Bio je Rikardo, čovek sa ožiljkom, slikar.
Brtnminti ga je ispitivao a ovaj je odgovarao, ponavljaući na-pamet obredno formu]«!.
Ko Hi Li?
Slodbenik Niimjoft uvok imiipurton u najviše misterije Tresa.

485Pripremao sam se u ćutanju, u meditaciji koja je analogna onoj u mi-steriji Bafometa, u punoj svesti da se Veliko Delo odvija oko šest neot-vorenih pečata, i da ćemo tek na kraju znati tajnu onog sedmog.
— Kako si primljen?
— Dolazeći od vertikale ka Klatnu. ' ' '
— Ko te je primio?
— Jedan Tajanstveni Izaslanik.
— Ti bi ga prepoznao?
— Ne, jer je bio maskiran. Ja poznajem isključivo Viteza ste-pena iznad svoga a ovaj Naometra stepena iznad njegovog i svako poznaje jednog samo. A tako želim.
— Quid facit Šator Arepo?
— Tenet Opera Rotas.
— Quid facit Satan Adama?
— Tabat Amata Natas. Mandabas Data Amata, Nata Sata.
— Jesi li doveo svoju ženu?
— Da, tu je. Poveriosamje onome za koga mije naređeno. Ona je spremna.
— Idi, i čekaj.
— Dijalog se odvijao najednom nekorektnom francuskom, sa obeju strana. Zatim je Bramanti rekao: Braćo skupili smo se ovde u ime Jedinog Reda, Neznanog Reda, za koji do juče niste znali da mu pripadate a pripadali ste mu oduvek! Zakunimo se. Neka je anatema na one koji profanišu tajnu. Neka je anatema na potkazivače onog što je Okultno, neka je anatema na onoga ko pokazuje Obrede i Misterije!
— Neka je anatema!
— Anatema na Nevidljivi Kolegijum, na kučkine sinove Hi-rama i udovice, na operativne i spekulativne majstore istočne i za-padne laži, Drevne, Prihvaćene ili Potvrđene, Na Mišraim i Memfis na Filatete i na Devet Sestara, na Strogi Propis i na Red Orijentalnih Templuma, na Iluminate iz Bavarske i Avinjona, Na Vitezove Ka-doša, na Izabranike Koena, na Savršeno Prijateljstvo, na Vitezove Crnog Orla i Svetog Grada, na Rozenkrojcerijance Engleske, na Ka-baliste Ruže i Krsta od Zlata, na Zlatnu Zoru, na Katoličku Ružu i Krst Templuma i Grala, na Jutarnju Zvezdu, na Srebrno Sazvežđe i na Te-lemu, na Vril i na Tulu, na svakog starog i mističnog uzurpatora imena Velikog Belog Bratstva, na Čuvare Templuma, na svaki Kole-Kijum i Priorat Siona ili Galija!
— Neka je anatema!
— Ko god da se iz bezazlenosti, radi upravljanja, prozelitizma, računice ili zlonamernosti iniciarao u ložu, kolegijum, priorat, zbor, rod koji neopravdano oponaša poslušnost Nepoznatim Moćnicima i Gospodarima Svota, neka se ove noći svečano odrekne i zatraži eksk-luzivni povratak u prvobitni duh i telo jedinog i pravog posluSanja, u „Tnjf^ Tomplj Rosurgontos Kquit,os Svnarrhici, t.rojođan i tromudar •mistički i Uijunslvoni rod Siimrmjskih Vito/ova Tomplurskof, Prepo rudu I 486

— U senci krila tvojih!
— Neka sada uđu dostojanstvenici 36 poslednja i najtajanst-venija reda.
I dok je Bramanti jednog po jednog prozivao izabranike, ovi su ulazili u liturgijskim odeždama, noseći svi na grudima obeležja Zlat-nog Runa.
— Vitez Bafometa, Vitez Šest Neotvorenih Pečata, Vitez Sed-mog Pečata, Vitez Tetragramatona, Vitez Pravaš Florijana i Deija, Vitez od Kanala, Prečasni Naometra od

Vavilonske Kule, Prečasni Naometra od Velike Piramide, Prečasni Naometra od Katedrale, Prečasni Naometra Solomonovog Hrama, Prečasni Naometra Platin-skih Vrtova, Prečasni Naometra Hrama u Heliopolisu...
Bramanti je nabrajao počasti a imenovani su ulazili u gru-pama, tako da mi nije polazilo za rukom da svakome odredim titulu, no izvesno je da sam među prvom dvanaestoricom video De Guber-natisa, starca iz knjižare Sloun, profesora Kamestresa i ostale koje sam sreo one večeri u Pijemontu. I, verujem da sam kao Viteza Tetra-gramatona video gospodina Garamona, doteran i svečan, obuzet svojom novom ulogom, tako daje drhtavim rukama dodirivao Runo koje mu je bilo na grudima. A u međuvremenu Bramanti je nastavl-jao: — Mistični Izaslanik iz Karnaka, Mistični Izaslanik Bavarske, Mistični Izaslanik Barbelognostika, Mistični Izaslanik iz Kamelota, Mistični Izaslanik Monsegira, Mistični Izaslanik Skrivenog Imama... Vrhovni Patrijarh Tumara, Vrhovni Patrijarh Kilvininga, Vrhovni Patrijarh Sen-Marten-de-Šana, Vrhovni Patrijarh Marijenbada, Vrhovni Patrijarh Neviđive Ohrane, Vrhovni Patrijarh za oblasti Tvrđave Alamuta...
A naravno patrijarh Nevidljive Ohrane bio je Salon, uvek siv u licu no bez ogrtača i sada je sijao u jednoj žutoj tunici koja je bila obrubljena crvenim. Za njim je dolazio Pjer, psihopomp Luciferijan-ske Crkve, koji je ipak nosio na grudima, umesto Runa, jedan bodež u zlatnim koricama. A u međuvremenu Bramanti je nastavljao: — Uz-višeni Jerogam Alhemijskog Venčanja, Psihopomp Rodostaurot, Uz-višeni Referent Najtajanstvenijih Tajni, Uzvišeni Steganograf Hije-roglifske Monade, Uzvišeni Astralni Konektor Obeju Vaseljena, Uz-višeni Čuvar Rozenkrojcovog Groba,... Neizmerni Arhont Struja, Noizmerni Arhont Šuplje Zemlje, Neizmerni Arhont Mističkog Pola, Neizmerni Arhont Lavirinata, Neizmerni Arhont Klatna nad Klatni-ma... Bramanti je napravio pauzu, i učinilo mi se daje izgovorio pos-lodnju formulu nerado: — Neizmerni među Neizmernim Arhontima, Sluga Slugu, Vrlo Ponizni Sekretar Egipatskog Edipa, Najniži Glasnik Gospodara Sveta i Vratar Agarte, Poslednji Kadioničar Klatna, Klod luj, grof od Sen Žermena, knez Rakoči, grof od Sen-Martena i uhu kiz od Aljea, gospodar Sirmona, markiz od Veldona, markiz od Mi tiiroral.il, od Ajmara i Belmara, grof Soltikov, vitez Šening, grof Ga-nuli.
Dok nu se drugi raspoređivali u tremu, praveći front pred Klat
487nom i vernicima iz naosa, ulazio je Alje, u dvorednom teget sakou, za-kopčan, bled i zgrčen u licu, vodeći za ruku, kao da prati neku dušu na putu u Had, bleda i ona kao usled droge, odevena isključivo u jednu belu i poluprovidnu tuniku, Lorenca Pelegrini, kose puštene preko ramena. Video sam je iz profila dok je prolazila, čista i čežnjiva poput prerafaelitske preljubnice. Previše prozirna da ne bi još jed-nom podstakla kod mene želju.
Alje je odveo Lorencu do žara, blizu statue Paskala, pomilovao je po otsutnom licu i dao znak Ljudima iz Avalona, koji su joj stali sa strane, podupirući je. Potom je otišao i seo za sto, ispred vernika, pa sam mogao odlično da ga vidim, dok je iz prsluka vadio svoju taba-keru, u tišini je milovao pre nego što je progovorio.
— Braćo, vitezi. Ovde ste jer su vas ovih dana Mistični Izasla-nici obavestili, pa dakle sad već svi znate iz koga razloga se ovde okupljamo. Trebalo je da se okupimo u noći 23. juna 1945., i možda neki od vas tada nisu još bili ni rođeni — barem što se tiče aktuelne forme, hoću da kažem. Ovde smo jer smo posle šestotina godina to-liko bolnog lutanja pronašli jednoga koji zna. Kako je to saznao — a saznao je više od nas — to je misterija

koja uznemiruje. No uzdam se daje među nama prisutan — i ne bi smeo da si otsutan, zaista, prija-telju moj kad si već jednom bio previše znatiželjan — uzdam se hoću reći daje prisutan medu nama onaj ko bi mogao doda nam ispovedi. Ardenti!
Pukovnik Ardenti — svakako on, gavran crni kao i uvek, premda posenilio — napravio je sebi put kroz prisutne i dovukao se do onoga što je postajalo njegov tribunal, ostavši na rastojanju od Klatna koje je označavalo jedan nepremostiv prostor.
— Od kada se nismo videli, brate, smeškao se Alje. — Znao sam da šireći glas, nećeš odoleti. Dakle? Ti znaš staje rekao zatvorenik, a kaže da je to saznao od tebe. Ti si dakle znao a ćutao si.
— Grofe, rekao je Ardenti, — zatvorenik laže. Ponižava me da to govorim, ali čast pre svega. Priča koju sam mu poverio nije ona o kojoj su mi Mistični Izaslanici govorili. Tumačenje poruke — da, istina je, dokopao sam se jedne poruke, nisam to od vas sakrio pre više godina u Milanu, — sasvim je drugačije... Ja ne bih bio u stanju da je pročitam kao stoje to zatvorenik rekao, stoga sam ovoga puta tražio pomoć. I moram da kažem da nisam naišao na ohrabrenja, već samo nepoverenje, izazivanja i pretnje... Možda je drugo hteo da kaže, no posmatrajući Aljea posmatrao je i Klatno, koje ovoga kao da je razvaljivalo. Hipnotisan, pao je na kolena i rekao jednostavno: — Opraštam, jer ne znam.
Oprošteno ti je, jer znaš da ne znaš, rekao je Alje. — Idi. Dakle, braćo, zatvorenik zna toliko stvari koje niko od nas nije znao. Čuk zna ko smo mi, a mi smo to naučili od njega. Treba žurno nasta-vili, uskoro ćo zora. Dok vi budete ostali ovde u meditaciji, ja se još jodnom povlačim sa t\jim kako bih mu iznudio otkriće.
A ne, gospođino grof'ol Pjor.je istupio u polukrug razrogača 4 UH
nih očiju. — Dva dana ste govorili sa njim, a da to niste predvideli, i on ništa nije video, ništa nije rekao, ništa nije čuo, kao ona tri maj-munčeta. Šta ste još hteli da ga pitate, noćas? Ne, ovde, ovde pred svima!
— Smirite se, dragi Pjer. Doveo sam večeras ovde onu koju smatram najizuzetnijim otelovljenjem Premudrosti, mističnom ve-zom sa svetom iz greške ili Gornjim Ogdoadom. Ne pitajte me kako i zašto, no pomoću ove posrednice taj će čovek progovoriti. Kaži to njima, ko si ti, Sofija?
A Lorenca, svo vreme kao mesečar, gotovo skandirajući reći s mukom:
— Ja sam... svetica i prostitutka.
— A ova je dobra, smejao se Pjer. — Imamo ovde krem inicija-cije a pribegavamo kurvama. Ne, tog čoveka ovamo, i odmah, pred Klatno!
— Nismo detinjasti, rekao je Alje. — Dajte mi sat vremena. Zašto verujete da će progovoriti ovde, pred Klatnom?
— On će progovoriti kad se bude raspadao. Ljudsku žrtvu! kri-knuo je Pjer da se čuje u naosu.
A ceo naos, u glas: — Ljudsku žrtvu!
Približio se Salon: — Grofe, detinjarije na stranu, naš brat je u pravu. Nismo iz policije...
— Ne bi trebalo vi to da kažete, podbo je Alje.
— Nismo iz policije i ne smatramo da nam služi na čast da na-stavimo istragu uobičajenim sredstvima. Ali ne verujem ni da mogu da poslužе i žrtve silama podzemlja. Da su one želele da nam pruže kakav znak, učinile bi to već odavno. Osim zatvorenika neko drugi je znao, samo što je nestao. Dakle, večeras smo u mogućnosti da suočimo zatvorenika sa onima koji su znali i... načini osmeh, posma-trajući Aljea poluzatvorenim očima ispod gustih obrva, — da ih suočimo takođe sa nama, ili sa nekima od nas...

— Šta pokušavate da kažete, Salon? upitao je Alje, očito nesi-gurnim glasom.
— Ako gospodin grof dozvoli, htela bih ja da objasnim, rekla je Madam Olkot. Bila je to ona, poznavao sam je sa oglasa. Modrikasta u svojoj maslijastoj haljini, kose koja se presijavala od ulja, skupljene na zatiljku, glasa kao u promukla muškarca. Činilo mi se, u knjižari Sloun, da poznajem to lice, i sada sam se prisećao: bila je to druit-kinja koja nam je gotovo naletela u susret na proplanku, one noći. — Aleks, Denis, dovedite ovde zatvorenika.
Govorio je na zapovednički način, žamor u naosu izgleda daje bio u njegovu korist, dva diva su poslušala poverivši Lorencu dvojici Monstrumčića, Aljeu su ostale ruke prikovane na ručkama stoliće i nijo se usudio da se suprotstavi.
Madam Olkot je dala znak svojim malim nakazama, i između Piiskalovo statuo i Obei.sumi bilo su postavljeno tri foteljicn, na koje je oiui suda smoštiila tri osobo. Svo troje tamni.1 puti, maloj; ništa, nor
489vozno, velikih belih očiju. — Blizanci Foks, poznajete ih dobro, grofe. Teo, Leo, Geo, sedite, i pripremite se.
U tom trenutku ponovo su se pojavili divovi iz Avalona držeći za ruke upravo Jakoba Belba, koji je ovoj dvojici jedva dosezao do ra-mena. Moj jadni prijatelj imao je žutu boju, brada je odavala da se više dana nije brijao, ruke su mu bile svezane na leđima a košulja ra-skopčana na grudima. Ulazeći u ovaj zadimljeni ring oči su mu za-treptale. Nije odavao utisak da se začudio dočekom hijerofanata koje je video pred sobom, ovih, zadnjih dana mora biti da je navikao svemu da se nada.
Nije očekivao pak da vidi Klatno, ne u ovom položaju. No di-vovi su ga dovukli ispred Aljeove stolice. Od Klatna je sada već čuo samo vrlo lagane šumove koje je pravilo dotičući mu leđa.
Okrenuo se samo za trenutak, i video Lorencu. Uznemirio se, krenuo daje zove, pokušao je da se oslobodi no Lorenca, koja gaje uz sve posmatrala bezvoljno, ostavljala je utisak da ga ne prepoznaje. Prirodno Belbo je upravo hteo da pita Aljea šta su joj to uradili, no nije mu za to ostalo vremena. Pri dnu naosa, negde u zoni blagajne i štandova sa knjigama, začula se tutnjava bubnjeva, i nekakvi pi-skavi tonovi flaute. Iznenada su se na četiri automobila otvorila vrata i odatle su izašla četiri bića koja sam već video, i njih, na oglasu Malog Cirkusa.
Filcanog šešira bez oboda, poput fesa, prostranog crnog ogr-tača do guše zakopčanog, Derviši Urlikala izašli su iz automobila kao iz groba vaskrsli i skupili su se po ivici magijskog kruga. U pozadini flaute su sada stvarale modulacije ljupkih tonova, dok su ovi istom ' ljupkošću udarali rukama po tlu i klimali glavom.
Iz kabine Bregeovog aviona, kao mujezin sa minareta, pomo-lio se peti od njih, koji je počeo odmah da psalmuje na nekom nepoz-natom jeziku, cvileći, jadikujući, piskavim tonovima, dok su oživlja-vali bubnjevi, bivajući postepeno sve glasniji.
Madam Olkot se nagnula pozadi ka braći Fbks i šaputala je ovima izraze ohrabrenja. Trojica su klonula u fotelje, stiskajući nas-lone za ruke, zatvorenih očiju, pokazujući znake znojenja i pokrećući sve mišiće lica.
Madam Olkot se obraćala zboru dostojanstvenika. — Sada će moja mala vrla braća dovesti među nas za koje znate. Napravila je pauzu, potom najavila: — EdvordKeli, Hajnrih Kunrat i... još jedna pauza, — grof od Sen Žermena.
Po prvi put sam video daje Alje izgubio prisebnost. Podigao se sa stolice, i napravio je grešku. Zatim se bacio na ženu — izbegavši gotovo pukim slučajem putanju Klatna —

derući se: — Zmijo, lažlji-vice, vrlo dobro znaš da to ne može da bude... Zatim prema ćelom nnosii: l'rcvara, prevara I Zatvorite je I
No niko so iHJ« pomakao, štaviše, Pjer j<; zauzeo inesto nn sto lici rekao: l)n nustavimo, madam.
Aljo se umirio. Povratioje svoju poznatu hladnokrvnosi., otiSao 490
na stranu, gubeći se među prisutnima. — Napred, prkosio je, — hajde da pokušamo, onda.
Madam Olkot je pomerila ruku kao da daje znak za polazak. Muzika je sve više pokazivala visoke tonove, razbila se u kakofoniju disonanci, bubnjevi su aritmično tutnjali, oni koji su igrali, i već počeli da se tresu telom napred i nazad, levo i desno, podigli su se, od-bacujući ogrtače i pružajući ruke, kao da hoće da polete. Nakon jed-nog trenutka nepokretnosti počeli su da se vrte oko sebe, koristeći levu nogu kao oslonac, licem prema gore, zadubljeni i izgubljeni, dok im je pliširani kaput sledio piruete pretvarajući ih u zvončiće, pa su potsećali na cvetove koje je zahvatio uragan. •
U međuvremenu medijumi kao da su se zgrčili, promenivši se u licu, činilo se da žele da obave nuždu a nikako im ne ide, promuklo su dahtali. Svetlost iz posude sa žarom znatno se smanjila, a prista-lice Madam Olkot istrošili su sve svetiljke postavljene na zemlju. Crkva je bila osvetljena isključivo svetiljkama u naosu.
Malo po malo i potvrdilo se čudo. Sa usana Teo Foksa počela je da izlazi kao neka beličasta pena koja se postepeno stvrdnjavala, a jedna njoj slična pena, sa nešto zakašnjenja, izlazila je sa usana nje-gove braće.
— Idemo braćo, šaputala je svoje Madam Olkot, — idemo, jače, tako tako...
Igrači su pevali, razbijeno i histerično, tresli su drmusali gla-vom, krikovi koje su puštali isprva su bili u grču, zatim su prešli u hropac.
Medijumi su činilo se izbacivali u početku neku gasovitu mate-riju, zatim daleko gušću, bila je poput lave, ili belanca koje se polako razliva, penjala se i spuštala, klizila im niz leđa, grudi, noge, vijuga-vim kretnjama što su podsećale na one kod reptila. Nisam više znao da li im izlazi kroz pore na koži, na usta, na uši, na oči. Gomila se ti-skala napred, gurajući se uvek nasuprot medijuma, ka igračima. Ja sam bio izgubio svaki strah: siguran da se gubim među svima njima, izašao sam iz stražare, izlažući se još više isparenjima koja su se ši-rila ispod svodova.
Oko medijuma lebdela je luminiscentna svetlost ovih mlečnih i neodređenih priloga. Ova materija se postepeno odvijala od njih i po-primala ameboidne oblike. Od mase koja je dolazila od jednog od braće napravila se neka vrsta šiljka, koji se savijao i ponovo podizao, gotovo daje bio životinja što hoće da kljuca. Povrh šiljka bila su u for-miranju dva izraštaja na uvlačenje, kao rogovi puža...
Igrači su držali sklopljene oči, usta punapene, ne prekidajući daše okreću oko sebe začeli su jedan krug koliko je to već prostor mo-gao da im dopusti, okrećući se oko Klatna, uspevši da se kreću na lako (":ud(!sna način koji ili nije ukrstio sa samom putanjom. Sve više se uvrćući, odbacili su svoju beretku, dopustivši da se raspe duga crna kosti, a glava da izgledu kao da leti sa vrata. Vikalisu, kao ono veče u Miju, ouu ouu omiuuuu...
491dBeli oblici su postajali određeni, jedan od njih je poprimio nez-natan privid ljudskog, drugi je bio još jedan promašaj, pilula, posuda za destilaciju, a treći je jasno zadobijao izgled ptice, jedne sove bulja-vih očiju i napetih ušiju, kukastog nosa stare profesorke prirodnih nauka.

Madam Olkot je ispitivala prvi oblik: — Keli, jesi li ti? A iz oblika je izašao glas. Nije naravno bio Teo Foks koji je govorio, bio je jedan udaljen glas, koji je piskutao sa mukom: —Now... Idoreveale, a... mightv Secret if you marke it well...
— Da, da, bila je uporna Olkot. A glas: — This very place is call'd by many names... Earth... Earth is the lovvest element of Ali... When thrice yee have turned this VVheele about... thus my greate Se-cret I have revealed...
Teo Foks načini kretnju rukom, kao da moli za milost. — Samo se malo opusti, održavaj tu stvar... rekla mu je Madam Olkot. Potom se okrenula obliku sove: — Prepoznajem te Kunrat, šta imaš da nam kažeš?
Učinilo se daje sova progovorila: — Hallelu... laah... Hallelu... Iaah... Was...
— Was?
— Was helfen Fackeln Licht... oder Briln... so die Leut... nicht sehen... wollen...
— Mi želimo, govorila je Madam Olkot, — kaži to što znaš...
— Symbolon kosmou... ta antra... kai tan enkosmion... duna-meon erithento... oi theologoi...
I Leo Foks bio je na kraju snage, glas sove je oslabio prema kraju. Leo je naslonio glavu, održavao je ovaj oblik sa mukom na se-bi. Neumoljiva Madam Olkot ga je poticala da izdrži i obraćala se poslednjem obliku, koji je sada poprimao antropomorfne crte lica, čak i ona. — Sen Žermen, Sen-Žermen, jesi li ti? Šta to znaš?
Oblik je pravio solfeđo na jednu melodiju. Madam Olkot je na-metnula muzičarima da umanje svoju buku, dok igrači više nisu za-vijali ali su nastavili svoje piruete premda sve umorniji.
Oblik je pevao: — Gentle love this hour befriends me...
— Ti si, prepoznajem te, govorila je izazivački Madam Olkot. — Govori, reci, gde, šta...
A oblik će: — II etait nuit... La tete couverte du voile de lin... j'arrive... je trouve un autel de fer, jy place le rameau mysterieux... Oli, je crus descendre dans un abime... des galeries composees de quart.iers de pierre noire... mon voyage souterrain... \
— To je laž, to je laž, derao se Alje, »svi poznajete taj tekst, to je Trfis Sainte Trinosophie, lepo sam ga ja napisao, bilo ko može da ga pročita /.a šezdeset, franaka!
Otrčao je ka Geo Foksu i počeo da gaj dniin zii ruku.
l'i'oslfini varalico, nizdrnln so Madam Olkot, -- time ga ubi jnfil
492
— A kada gaje pa bilo! drao se Alje obarajući medijum sa se-dišta.
Geo Foks je pokušao da se održi uhvativši se za svoju sopst-venu lučevinu koja se, povučena u ovom padu, balaveći razlila na zemlju. Geo je nalegao na ljigavu mrlju koja je nastavila da bljuje, za-tim se ukruti bez života.
— Stani budalo, drala se Madam Olkot, grabeći Aljea. A potom drugoj dvojici braće: — Održite se mali moji, oni moraju još da govo-re. Kunrat. Kunrat, kaži'mu da ste stvarni!
Leo Foks, kako bi preživela, nastojao je da ponovo upije sovu. Madam Olkot mu se stavila za vrat i stezala mu slepoočnice, ne bi li ga usmerila na njegovu bezočnost. Sova je opazila da nestaje pa se okrenula ka svojoj sosptvenoj rodilji: — Fi, Fi Đavole, pištala je, po-kušavajući da mu iskljuje oči. Leo Fok je zakrkljao kao da su mu pre-sekli vratnu žilu i pao na kolena. Sova je nestala u odvratnoj prljavš-tini (fiii, fiii činila je), i u njoj se ugušio medijum, ostajući tu sklupčan i nepokretan. Olkot se u besu okrenula Teu, koji je hrabro odolevao: — Govori Keli, čuješ li me?

Keli više nije govorio. Nastojao je da se odvoji od medijuma, koji je sada urlao kao da mu kidaju utrobu i pokušavao da se ponovo domogne onoga stoje napravio, udarajući rukama u prazno. — Keli, uši sakate, nemoj još jednom da varaš, drala se Madam Olkot. No Keli, pošto nije uspeo da se oslobodi medijuma, pokušavao je da ga zadavi. Postao je prava žvakaća guma od koje je poslednji brat Foks uzalud pokušavao da se odlepi. Zatim je i Teo pac na kolena, kašljao je, mešao se sa ovim parazitskim predmetom koji gaje proždirao, sk-lupčao se na zemlju koprcajući se kao da gaje zahvatio plamen. To što je prvobitno bio Keli prekrilo ga je kao neki peškir za upijanje znoja, zatim je umrlo pretvorivši se u tečnost i ničega nije ostalo na tlu, izgubio je polovinu sebe, postao mumija deteta koje je balsamo-vao Salon. U tom istom trenutku četiri igrača su se jednoglasno zau-stavila, mahnuli su rukama, za par sekundi bili su natopljeni tako da su upravo tonuli, zatim su klonuli cvileći kao kučići i pokrivajući glavu rukama.

Alje je u međuvremenu otišao u trem, brišući znoj sa čela, ma-ramicom koja mu je krasila mali džep od sakoa. Udahnuo je dva puta, i stavio u usta belu prominclu. Zatim je nastupila tišina.
— Braćo, vitezi. Videli ste kakvoj bedi je ova žena htela da nas izloži. Sredimo se i vratimo na moj projekat. Dajte mi jedan sat da od-vedem odatle zatvorenika.
Madam Olkot bila je izvan igre, nadnesena nad svojim mediju-mima, u jednom gotovo ljudskom bolu. No sada je Pjer, koji je pratio događaj svo vrenie sedeći na stolici, preuzeo kontrolu nad situaci-jom. Ne, mkiioje, ni na koji način. Ljudska žrtva! Meni zatvore-nika!
Mngiuitizoviini njegovom onorgyotn divovi iz Avulona ščopali nii Molbu, koji jo proiioriižon prutlo seonu, i Izginuli su k« pred Pjera.dOvaj se, okretnošću jednog žonglera, podigao, stavio stolicu na sto i oboje gurnuo u centar hora, potom je ščepao uže Klatna koje je bilo pored njega u prolazu i zaustavio kuglu, otstupivši usled protivuda-ra.
Zbilo se u trenutku: kao po kakvom planu — i možda je tokom zbrke postojao neki dogovor — divovi su se ispeli na podijum, posa-dili Belba na stolicu ijedan od ovih obmotao je oko njegovog vrata, dva puta, uže klatna, dok je drugi držao odloženu kuglu, oslanjajući je potom o ivicu stola.
Bramanti je jurnuo ispred vešala, plamteći u veličanstvenosti svoje duge grimizne haljine, i psalmovao je: —: Exorcizo igitur te per Pentagra.mmaton, et in nomine Tetragrammaton, per Alfa et Omega qui sunt in špiritu Azoth. Saddai, Adonai, Jotchavah, Eieazerei! Mi-chael, Gabriel, Raphael, Anael. Fluat Udor per spiritum Eloim! Ma-neat Terra per Adam Iot-Cavah! Per Samael Zebaoth et in nomine EloimGibor, veni Adramelech! Vede retro Lilith!
Belbo je ostao da stoji iznad stolice, uže oko vrata. Divovi nisu više imali potrebe da ga zadržavaju. Daje načinio samo jedan po-grešan pokret pao bi iz ovog nestabilnog položaja, i konopac bi mu prerezao grlo.
— Idioti, drao se Alje, — kako ćemo ga povratiti u njegovu osu? Mislio je na spašavanje Klatna.
Bramanti se nasmejao: — Ne sekirajte se, grofe. Ovde nismo da bismo mešali te vaše boje. Ovo je Klatno, upravo kako su ga zamis-lili Oni. Ono će već znati gde da ide. A u svakom slučaju, kako bi se ubedila neka Sila da deluje, ništa bolje od ljudske žrtve.
Do ovoga trenutka Belbo je osećao strah. Video sam ga kako se protegnuo, ne kažem i umirio, no posmatrao je parter sa znatiželjom. Verujem daje u tom trenutku, suočen sa

prepirkom dvoje protivnika, videvši pred sobom neuobličena tela medijuma, sa svojih strana der-više koji bi još zadrhtali jaučući, nauredne odežde dostojanstvenika, povratio je svoj najautentičniji dar, smisao za šalu.
U tom trenutku, u ovo sam siguran, odlučio je kako više sebi ne sme da dozvoli da se uplaši. Moguće da mu je njegov izdignuti položaj davao nekakav osećaj nadmoći, dok je sa scene posmatrao taj skup izgubljenih bezumnika u jednoj Grand Ginjolovskoj odmazdi, a u po-zadini, skoro u atrijumu, monstrumčići već sada nezainteresovani za događaj, kako se podgurkuju i podruguju, kao Anibale Kantalamesa i Pio Bo.
Okrenuo je pogled sa strepnjom jedino prema Lorenci, koju su ponovo divovi držali za ruke, pokretane u grubim trzajima. Lorenca je povratila svest. Plakala je.
No znam da lije Belbo bio odlučio da im ne pravi predstavu od svnf.ii strahu, ili ukoliko je njegova odluka bila pre svega jedini način kojim jo mogao da odmori svoj prezir, i svoj autoritet, nad ovom ban-dom. No dr7.uo no prtivo, podignuto glavo, koSu|JH razdrljeno na gru dimu, ruku svozunih mi lodimti, ponosno, kito noko ko nikuda nije okiiNio ntrah.
AUA
Stišan Belbovom mirnoćom, pomiren sa sudbinom u svakom slučaju zbog prekida oscilacija, uvek željan da sazna tu tajnu, sada već pred sumiranjem računa o potrazi za jednim životom, ili mno-gima, odlučan da preuzme u svoje ruke sopstvene sledbenike, Alje se ponovo okrenuo Jakopu: — Idemo, Belbo, odlučite se. Vidite, u jednoj situaciji, u najmanju ruku, neprijatnoj. Prekinite svoju komediju.
Belbo nije odgovorio. U drugo je gledao, kao daje iz obzirnosti želeo da izbegne da sluša razgovor koji ga je slučajno zatekao.
Alje je bio uporan, pomirljiv kao da se obraća detetu: — Razu-mem vaše negodovanje, i ako mi dozvolite, opreznost. Shvatam gađenje da se poveri jedna tako intimna, i ljubomorno čuvana tajna, nekakvom plebsu koji vam je upravo pružio prizor što nimalo ne služi na utehu. Dakle, svoju tajnu možete poveriti samo meni, na uvo. Sada ću ja da vas skinem i znam da ćete mi reći jednu reč, samo jednu reč.
A Belbo: — Vi mi to kažete?
Sada je Alje promenio ton. Po prvi put u životu izgledao mije zapovednički, svešteno, neumereno. Govorio je kao da nosi jednu od egipatskih odeždi svojih prijatelja. Opazio sam daje njegov ton bio namešten, ličio je na parodiju onoga prema kome nikada nije štedeo ono svoje umereno sažaljenje. No istovremeno govorio je toliko obu-zet tom svojom nepoznatom ulogom. Radi kakve svoje namere je — budući da nije moglo biti nagonski — uvodio Belba u tipičan prizor iz melodrame. Ako je glumio, glumio je dobro, jer Belbo nije primetio nikakvu prevaru, i slušao je svoga sagovornika kao da se drugo i ne očekuje od njega.
— Progovorićeš ti sada, rekao je Alje, — progovorićeš, i nećeš ostati izvan ove velike igre. Dok ćutiš, izgubljen si. Progovorivši učestvovaćeš u trijumfu. Jer zbilja ti govorim, ove smo noći ti, ja i mi svi u Hodu, sefiri sjaja, veličanstvenosti i slave, Hodu koji vlada svečarskom i obrednom magijom, Hodu trenutku u kome se deli-mično otvara večnost. 0 tome sam trenutku sanjao vekovima. Progo-vorićeš i sjedinićeš se sa jedinima koji će, po tvome otkriću, moći da se izdaju za Gospodare Sveta. Ponizi se, i bićeš uznesen. Progovorićeš jer ja tako zapovedam, progovorićeš jer ja tako kažem, a moje reći i služe za ono što označavaju!
I Belbo je rekao, sada već nesavladiv: -*- Možeš da odzviždiš...

Alje, i ako je očekivao poricanje, na ovu uvredu je prebledeo. — Šta ste rekli? upitao je Pjer histerično. — Ne priča, sažeo je Alje. Bio je raširio ruke, u gestu između predavanja i popustljivosti, i rekao Bramantiju: — Vaš je.«
A Pjer, posebno uznemiren: — Tako, tako, ljudska žrtva, ljud-ska žrtva I
Da, na smrt, pronaći ćemo ionako taj odgovor, drala se isto toliko uznomironn Miiðnm Olkot, pošto so vratila na scenu, i bacila promil Molbu.
(lotovo islovi'omom) pokrnnula no l.oronca. Otrgla 86 iz ziigrljaja divova i postavila se ispred Belba, u podnožiju vešala, ruku raši-renih kao da zaustavlja invaziju, zapomažući kroz suze: — Ali jeste li svi luðaci, i jel' se tako to radi? Alje, koji se već povlačio, za trenutak je bio zatečen, zatim je potrčao za njom da bi je zaustavio.
Potom se sve dogodilo u sekundi. Madam Olkot je razvezala punðu na glavi, zloba i zanos meduze, i pružala svoje kandže na Al-jea, grebući mu lice a potom ga odgurnuvši u stranu snagom inpulsa koji je uhvatila u ovom skoku, Alje je pošao unazad, spotakao se o po-sudu sa žarom, napravio piruetu oko sebe kao neki derviš i otišao da tresne glavom o neku mašinu pavši na zemlju lica oblivenog krvlju. Pjer se u istom trenutku bacio na Lorencu, dok se bacao izvadio je iz kanije bodež koji mu je visio na grudima, ja sam ga sada već video sa leða nisam odmah shvatio ono što se zbilo, no video sam kako je Lo-renca skliznula pored Belbovih nogu voštana u licu, i Pjera koji je ur-lajući podizao sečivo: — Konačno, ljudska žrtva! A potom okrećući se prema naosu, u sav glas: — I'a Cthulhu! I'a S'ha-t'n!
Sve zajedno, masa koja je ispunila naos pokrenula se, a neki su padali jedni preko drugih, drugi su pretili da će prodrmati Kinjoova kola. Čuo sam — barem tako verujem, no teško mogu da zamislim jednu toliko grotesknu pojedinost — Garamonov glas koji je govorio: — Molim vas, gospodo, minimum obrazovanja... Bramanti je, u ek-stazi, kleknuo ispred Lorencinog tela, deklemujući: — Asar, Asar! Ko me to hvata za gušu? Ko me prikiva za tlo? Ko mi zabada nož u srce? Nedostojan sam da preðem prag kuće Maata!
Možda niko nije želeo, možda je Lorencina žrtva trebalo da bude dovoljna, no ovome privrženi sada suše već gurali unutar ma-gijskog kruga, koji je postao pristupačan usled zastoja Klatna, a neko je bio — i zakleo bih se daje to bio Ardenti — od strane drugih tresnut o sto, koji se doslovno izmakao ispod Belbovih nogu, onaj je odskočio, dok je, snagom istog udarca, Klatno započelo jednu oscilaciju brzu i snažnu odnoseći svoju žrtvu sa sobom. Uže se zateglo pod težinom te-reta kugle, i obmotalo se, sada stisnuto kao omča, okolo vrata moga sirotog prijatelja, bačen u sred prostora, dok je visio duž žica Klatna i, poleteo odjednom prema istočnom kraju hora, sada se vraćao na-zad, već lišen života (pretpostavljam), u mom pravcu.
Gomila se gazeći se iznova povukla na rub, kako bi dala pro-stora tom čudovištu. Kao vatreni obožavalac oscilacija, opijena vaskrsavanjem Klatna, sledila je njegov impuls, igrajući upravo nad telom obešenog. Osa oscilacije obrazovala je dijagonalu od mojih očiju do jednog od prozora, sigurno onog sa oguljenim malterom, kroz koji bi trebalo da prodre za koji sat prvi zrak sunca. Ja otuda i nisam video Jakoba kako osciluje ispred mene, no verujem da su na laj način otišle stvari, lako da je ovo bila figura koju je on ocrtavao u prostoru...
Holbov so vrut pojavh'ivao kao nokukvn druga kugla uinotnut.a na onom dolu iMcn koji jn iAuo od osnovo do čoonuf, kamena svoda i kako da kuponi dok jn miitalna ku/.;la na^i ti i. 11 i im desno, Hollmva 4UU

glava, ta druga kugla, težila je na levo, a potom obratno. Na dužem delu dve kugle su se kretale u suprotnim pravcima tako da ono stoje fijukalo prostorom nije više predstavljalo jedan pravac, već trougla-stu strukturu. Ali, dok je Belbova glava sledila pogon napete žice, nje-govo je telo — moguće, isprva u poslednjem grču, sada u grčevitoj ok-retnosti jedne drvene marionete — opisivao druge pravce u prostoru, slobodno od glave, od žice i od kugle, ovamo ruke, tamo noge, — i imao sam osećaj da je neko fotografisao scenu sa puškom od Mej-bridža, utiskujući na fotografskoj ploči svaki trenutak u prostornom sledu, uočavajući dve ekstremne tačke u koje je dolazila glava u toku svake periode, dve tačke u kojima se zaustavlja kugla, tačke idealnog ukrštanja niti, nezavisnih, jedna od druge, i tačke posrednice oz-načene krajevima ravni oscilacije trupa i nogu, Belbo obešen o Klatno, rekao bih, iscrtao bi u prostoru drvo sefirota sažimajući u svo krajnjem trenutku upravo sam događaj sviju vaseljena, određujući u svom lutanju deset etapa beskrvnog oduška i, da prostite, pražnjenja onog božanskog u svet.

Zatim, dok je ovaj svojevrsni oscilator nastavljao da hrabri tu posmrtnu ljuljašku, za neko užasno slaganje sila, prelazak energija, Belbovo je telo postalo nepokretno, nit i kugla su se klatili samo od njegovog tela ka zemlji, ostatak — stoje povezivao Belba sa svodom — ostajući sada već vertikalno. Tako je Belbo, postoje izbegao grešku sveta i njegovih pokreta, baš on postao, sada, tačka vešanja, Čvrsta Osovina, Mesto o koje se podupire kupola sveta, a tek pod njegovim nogama oscilovali su žica i kugla, od jednog do drugog pola, lišeni mira, sa zemljom koja je bežala pod ovima, pokazujući uvek neki novi kontinent — niti je kugla znala da pokaže, i neće nikada ni znati, gde je to Pupak Sveta.

Dok je lavež ovih ðavoljih slugu, za trenutak zatečenih pred čudom, počeo ponovo da se pojačava, rekao sam sebi daje istorija zaista završena. Ako je Hod sefira Slave, Belbo je posedovao slavu. Samo jedan neustrašivi čin pomirio ga je sa Apsolutom.

497114

Idealno klatno se sastoji od jedne izuzetno tanke niti koja se ne savija niti uvrće, dužine L, za koju je pričv-ršćena masa u svom težištu. Za kuglu težište je centar, za ljudsko telo je tačka od 0,65 njegove visine, mereno od nogu. Ako je obešeni visok 1,70 m, težište je na visini od 1,10 m od njegovih nogu i ta dužina podrazumeva dužinu L. Prema tome, ako je visina glave do vrata 0,30 m, težište je na 1,70—1,10=0,60 m od glave i na 0,60—0,30=0,30 m od vrata obešenog.

Interval kratkih oscilacija klatna, po Hajgensu je:

T (sekunde) = 2 L g (1)

t.j. oko: T = 2 L

Napomena: T je nezavisno od težine obešenog (jed-nakost ljudi pred Bogom)...

Nekakvo duplo klatno sa dve mase pričvršćene na istu nit...

Ako pomeriš A, A osciluje i posle kratkog vremena se zaustavlja te osciluje B. Ako klatna A i B imaju različite mase i dužine, energija prelazi s jednog na drugo, ali vre-mena njihovih energetskih oscilacija nisu ista... Ovo pre-nošenje energije će se desiti i ako posle pomeranja klatna A da se slobodno njiše, nastaviš da povremeno deluješna njega nekom silom. Tako, ako vetar duva u naletima na obešenog neravnomerno, posle nekog vremena obešeni se ne kreće, a vešala osciluju kao da su pričvršćena za obešenog.

(Iz privatnog pisma Maria Salvadoria, Kolumbija Univer-zitet, 1984)

Na tom mestu nisam imao šta više da naučim. Iskoristio sam gužvu da stignem do Gramove Statue.

Prizemlje je još bilo otvoreno. Uđoh, siđoh i u dnu stepeništa nađoh se najednom malom odmorištu osvetljenom sijalicom, odakle se otvaralo zavojito, kameno stepenište. Na kraju istog, uđoh u slabo osvetljen hodnik nešto viših svodova. U prvom trenutku ne shvatih j;de sam i odakle dolazi šum vode koji sam čuo. Zatim mi se oči privi-koše: bio sam u jednom hodniku kanalizacije, neka vrsta ograde sa rukohvatom ručjem me sprečila da ne padnem u vodu, ali me nije sprečila da osetim neprijatan zadah negde između hemijskog i or-f'finskog. Od čitave naše priče, bar nešto je bilo tačno: kanalizacija l'nrizfi. Ona Kolberova, Fantomasova, de Kausova?
Sledio sam glavni kanal i/.bej;;ivajući mničnije uglove i nada jući se da će mi kakav znak najavili grio riti okončam svoju podzemnu trku. U svakom slučaju, odmukao.siiin dtileko od Škole i s obzirom na 4 9(1
ono carstvo mraka, kanalizacija Pariza je bila olakšanje, sloboda, čist vazduh, setlost. Pred očima mi je bila samo jedna slika, hijeroglif u horu oz-načen mrtvim Belbovim telom. Nije mi uspevalo da shvatim na os-novu ovog crteža, kojoj nameri odgovara. Sada znam daje to bio fi-zički zakon, no način na koji to znam, fenomen čini još više simvolič-nim. Ovde, u Jakopovoj poljskoj kući, među mnogim njegovim beleš-kama, našao sam nečije pismo, gde mu je u odgovor na neko njegovo pitanje objašnjeno kako funkcioniše klatno i kako bi se ponašalo da se duž njegove niti pričvrsti neki drugi teret. Dakle, ko zna od kada, misleći na Klatno, Belbo gaje zamišljao i kao Sinaj i kao Kalvariju. Nije bio žrtva nekog pLana skorašnjeg datuma, u mašti je pripremao svoju smrt poodavno verujući daje negiran u svom stvaranju, nezna-jući daje njegovo mojgajne.ii]3^
Ili možda
nije, eventualno je želeo da umre na taj način kako bi dokazao sebi i drugima da je i u nedostatku genija mašta uvek stvaralac.
Na neki je način, izgubivši, pobedio. Ilije možda izgubio sve, onaj koji se zavetuje na taj jedini način da pobedi? Izgubio je sve ko nije razumeo daje pobeda bila nešto drugo. Alija to u subotu uveče još nisam bio otkrio.
Išao sam kanalom, pomahnitalo kao Postel, možda izgubljen u istoj tmini i odjednom se pojavio signal. Malo jača sijalica zakačena o zid pokazivala mi je neke improvizovane merdevine, koje su vodile do drvenog poklopca. Pokušan podvig i nađoh se u podrumu pretrpa-nom praznim flašama, koji je vodio u hodnik sa dva klozeta sa figuri-cama muškarca i žene na vratima. Bio sam u svetu živih.
Zastah dahčući. Tek u tom trenutku pomislio sam na Lorencu. Sad sam plakao ja. Ali ona je oticala iz mojih vena kao da nikada nije ni postojala. Više nisam uspevao ni da se setim njenog lika. Od svih mrtvaca, ona je to najviše bila.
Na kraju hodnika naiđoh na novo stepenište, jedna vrata. Našao sam se u zadimljenoj sredini neprijatnog mirisa, krčmi, bi-strou, orijentalnom baru, među obojenim konobarima, oznojenim gostima, masnim ražnjićima i bokalima piva. Ulazio sam kao neko ko je već bio tu pa otišao da mokri. Niko me nije primetio, osim, možda, gazde koji mi videvši me kako izvirem odozdo, dade znak neprimetno namignuvši, jedno O.K., kao da kaže razumeo sam, prolazi, nisam vi-doo ništa.
499115
Kad bi oko moglo da vidi demone koji nastanjuju univer^ zum, opstanak bi bio nemoguć. (Talmud, Berakot, 6)
Izašao sam iz bara i našao se među svetlima Port St-Martena. Krčma iz koje sam izašao bila je orijentalna kao i ostale prodavnice uokolo, koje su još bile osvetljene. Miris

kuskusa i falafela, gužva. Mladi u gomilama, izgladneli, mnogi s kožnim vrećama, povorke. Ni-sam mogao da uđem u bar da nešto popijem. Zapitao sam nekog dečaka šta se dešava. Manifestacija, sledećeg dana se održavala ma-nifestacija protiv zakona Savari. Dolazili su vozovima.
Neki Turčin — Druz, prerušeni ismailit na lošem francuskom me je pozivao da nekuda uđem. Nikada, samo pobeći od Alamuta. Ne znam ko koga služi. Nemam poverenja. Prešao sam raskrsnicu. Sada čujem samo bat svojih koraka, Prednost velikih gradova, pomeriš se par metara i ponovo nađeš sa-moću.
Ali odjednom, posle par usamljenih prolaznika, s moje leve strane Škola, bleda u noći. Spolja, izvrsna. Jedan spomenik što spava snom pravednika. Produžim južno prema Seni. Imao sam neki cilj na umu, ali mi nije bio jasan. Želeo sam da pitam nekoga šta se desilo. Belbo mrtav? Nebo je vedro. Mimoišao sam se s grupom stude-nata. Tihi, omađijani lokalnim božanstvima. Levo profil Sen-Nikola-de-Šana.
Produžio sam ulicom St-Marten, prešao ulicu oz Ur, velika je, izgleda kao bulevar, plašim se da ću izgubiti pravac koji ionako ne znam. Bacio sam pogled unaokolo i s moje desne strane, na uglu, ugledao dva izloga sa Izdanjima Rozenkrojcerštarija. Nisu bili os-vetljeni, ali malo uz ulične svetiljke, malo uz bateriju, uspeo sam da dešifrujem njihov sadržaj. Knjige i predmeti. Istorijajevreja, grof de St-Žermen, alhemija, skriveni svet, tajne zgrade društva Ruže i Kr-sta, poruka graditelja katedrala, katari, Nova Atlantida, egipatska medicina, hram u Karnaku, Bhagavad Gita, reinkarnacija, krstovi i svetiljke društva Ruže i Krsta, biste Iziđe i Ozirisa, tamjan u kutijama i tablicama, Taroki. Bodež, nož za hartiju od kalaja s okruglom drš-kom koja nosi pečat društva Ruže i Krsta. Šta rade, vuku me za nos? Sada prolazim pročeljem Bobura. Danju pravo vašarište, sada je trg gotovo prazan, poneka ćutljiva i uspavana grupa, zrače svetla iz bifea na udaru. Veliki ventili koji apsorbuju energiju iz zemlje. Možda gomile koje je danju ispunjavaju služe za obnavljanje vibra-cija, hermetična mašina hrani se svežim mesom.
Crkva Sen Meri. Ispred knjižara Vuivr, tričetvrtine okultistič-ka. Nesmem dozvolili da me uhvati paniku. Kružim ulicom Lombard, možda da bih izbogao grupu Nkandina vskih devojaka, koje smejući se

izlaze iz još otvorene krčme. Ćutite, zar ne znate daje čak i Lorenca mrtva?
A da lije mrtva? A ako sam ja mrtav? Ulica Lombard: tu se nizbrdo nadovezuje ulica Flamel, a u dnu ulice Flamel vidi se beli To-ranj Sen-Žaka. Prekoputa knjižara Arkana 22, taroki i klatna. Nikola Flamel, alhemičar, alhemičarska knjižara i toranj Sen-Žak: sa onim velikim belim lavovima u osnovi, taj nepotrebni toranj kasne gotike duž Sene po čemu je i nazvan jedan ezoterični časopis, toranj gde je Paskal završio eksperimente o težini vazduha, i izgleda da tu još i da-nas, na visini od 52 metra, postoji meteorološka stanica. Možda su počeli tu, pre nego što su podigli Ajfelov Toranj. Ima privilegovanih zona. A niko ne uočava.
Vratio sam se prema St-Meri. Još traje smeh devojaka. Ne že-lim da vidim nikoga, zaobišao sam oko crkve ulicom Kloatr Sen-Meri — vrata poprečnog broda, stara, od grubog drveta. Levo se otvara trg, krajnja granica Bobura, osvetljen kao daje dan. Na čistini auto-mobili Tingelija i druge raznobojne tvorevine koje plutaju po vodi ne-kog bazena ili veštačkog jezerca, u dnu sam pronašao ogoljenu kon-strukciju Dalmin cevi i velike razjapljene čeljusti Bobura — kao Tita-nik ostavljen pored zida polusakrivenog bršljanom, potonuo u me-sečevom krateru. Gde katedrale nisu uspele, veliki otvori na

prekoo-keanskim brodovima šapuću u dodiru sa Crnim Devicama. Tu otkrije samo onaj koje spreman da ophodi Sen-Meri. Dakle treba nastaviti, imam trag, razotkrivam u samom centru Grada Svetlosti, jednu od zavera Onih, zaveru Mračnih.
Skrenuo sam ulicom Žiž Konsil, i ponovo se našao u pročelju Sen-Meri. Ne znam zašto, ali nešto me je teralo da uključim bateriju i upravim je prema portalu. Gotika u procvatu, lukovi u nizu.
I odjednom, tražeći ono što nisam očekivao da ću naći, ugle-dao sam na ukrasima luka nad portalom.
Bafomet. Upravo gde se polulukovi spajaju, dok je na vrhu pr-voj; jedna golubica duha svetog sa blaženstvom u kamenim zracima, ući drugom, okružen pozlaćenim anđelima, on, Bafomet sa svojim si rasnim krilima. Na pročelju jedne crkve. Bez stida.
Zašto tu? Jer smo blizu Templuma. Gde je Templum, ili ono što je od njega ostalo?
Vratio sam se natrag, ponovo se penjem prema se-vemistoku i našao sam se na uglu ulice Monmoransi. Kuća Nikole Fin mola je na broju 51. Između Bafometa i Templuma. Lukavac, zimo jo dobro s kim treba da se obračuna. Kante za otpatke pune fjiiusiK! prljavštine pred kućom neodređenog doba, krčmom Nikole Mumeln. Kućći je stara, restaurirali su je u turističke svrhe za đavolje .•iluj;<! najnižoj; reda, Ilike. Tu pored je američki bar sa reklamom Mpln: »istrošilo se« (vaše buvosu bubice, nisu po programu). Soft-Her-intts. Tomuni.
NikIii Huni ti ulici Tomplunia, protrČaviini jo i stižom na ugao sa uli i'iim Hiitt iiiij f;đosn niiln/.i i.rj; Tomplurmi, vrt, olovno boje kao groblje, linul niilvili /i i vovimili viin/.ovai
501dUlica Bretanj sve do ukrštanja s ulicom Vjej di Templ. Posle ukrštanja s ulicom Barbet, ulica Vjej di Templ ima čudne prodavnice sa električnim lampama bizarnih formi, patke, bršljana. Preterano i razmetljivo moderne. Nisu me prevarile.
Ulica Frank-Buržoa: u Mareu sam, poznajem ga, uskoro će se pojaviti stare košer kasapnice, kakve veze Jevreji imaju s Templa-rima kad smo utvrdili da njihovo mesto u Planu pripada Asasinima Alamuta? Ne, možda želim samo da se udaljim od Muzeja. Ili sam konfuzno krenuo prema jednom mestu, znam da ne može biti tu, ali nastojim samo da se setim gde je, kao Belbo koji je u snu tražio zabo-ravljenu adresu.
Susrećem jednu opscenu grupu. Smeju se neprijatno, hodaju raštrkano, tako da su me prisilili da siđem s trotoara. Za trenutak sam se uplašio da ih je poslao Starina sa Planine i da su tu zbog mene. Nije tačno, nestaju u noći, ali govore neki strani jezik, siktav kao šiit-ski, talmudski, koptski poput pustinjske zmije.
U susret mi dolaze dvopolne figure u širokim, duvačkim ogr-tačima. Ogrtači društva Ruže i Krsta. Prolaze pored mene i skreću u ulicu Sevinje. Već je duboka noć. Pobegao sam iz Škole da bih pro-našao ovaj svačiji grad, i primetio sam daje grad sviju zamišljen u vidu katakombi ulica odabranih za inicijante.
Pijanac. Možda blefira. Sumnjati, stalno sumnjati. Prilazim još otvorenom baru, konobari s keceljama dugačkim do gležnjeva skupljaju stolice i stočiće. Ulazim na vreme i daju mi pivo. Popijem ga nadušak i tražim još jedno. »Dobro ste žedni, a?« reče jedan od njih. Ali bez srdačnosti, sumnjičavo. Svakako , žedan sam, od pet sati pos-lepodne ne pijem, ali može se biti žedan čak i da nisi proveo noć pod nekim klatnom. Imbecili. Placem i odlazim pre nego što im se moje ponašanje ureze u pamćenje.
Na uglu sam trga Vož. Prolazim tremom, koji je onostari film u kome noću odzvanjaju usamljeni koraci Matijasa, mahnitog koljača, po trgu Vož? Stanem. Čujem li to korake

iza sebe? Ma ne, i oni su se zaustavili. Bilo bi dovoljno staviti nekoliko relikvijara i ovi svodovi bi postali sale Škole. :
Niske renesansne tavanice, polukružni lukovi, galerije u dubo-rezu i stari komadi, nameštaj. Trg Vož, tako nizak, sa starim ižljeblje-nirn, okrnjenim, oronulim kapijama, tu živi svet koji se nije pomerio stotinama godina. Ljudi u dugačkim žutim ogrtačima. Trg nastanjen samo laksidermistima. Izlaze samo noću. Znaju i ploču i bravu kana-lizacije odakle se prodire u Podzemni Svet. Pred očima svih.
Udruženje pretplatnika socijalnog osiguranja i dečjeg do-datka, ulica Pateltiri broj 75. Nova kapija, možda su tu bogati, ali od-mah posle, jodna .stara oguljena kapija, kao neka kuća u ulici Sinčero Kimalo, zatim na hrojii 3 jedna vrata nrdavno opravjjena.
Alterna-cija Ilirturti i I'nmiinatičara, (iospodari i njihovi robovi. Ovdn fjdo su prikucano dasko na ono Stoje n obalo d.i Inido luk. Jasnoj«), ovriejo bila nluilt.lNtlr'ka knjižaru, a '..i<hi ju nema Jnlaii cimi blok jo bi" is 602
pražnjen. Evakuisan za jednu noć. Kao Alje. Sada znaju da neko zna, počinju da zakoračuju u skrovitost.
Na uglu sam ulice Birag. Vidim nepregledan niz tremova bez žive duše, više bih voleo daje mrak, ali tu je žuto svetio sijalica. Mo-gao bih da vrištim i niko me ne bi čuo. Iza onih zatvorenih prozora odakle ne prodire ni tračak svetla, tihi, u svojim žutim ogrtačima, taksidermisti bi se podsmevali.
Međutim ne, između tremova i središnog vrta nalaze se parki-rani automobili i prođe poneka retka senka. Ali ovo više ne čini izveš-taj prijatnim. Krupni nemački ovčar mi pređe ulicu. Pas crn samo noću. Gde je Faust? Možda šalje vernog Vagnera da odvede psa na mokrenje.
Vagner. Eto ideje koja mi se mota po glavi a daje nisam sve-stan. Doktor Vagner, on mi treba. On će moći da mi kaže da li ludim, kakva su me priviđenja obuzela. Moći će da mi kaže da ništa nije istina, daje Belbo živ i da Tres ne postoji. Kakvo olakšanje kad bih bio bolestan.
Napuštam trg gotovo trčeći. Prati me neki automobil. Ne, možda samo traži gde da parkira. Spotaknuo sam se o plastične vreće za otpatke. Automobil se parkira. Nije hteo mene. U ulici sam Sen-Antoan. Tražim taksi. Kao po narudžbi, prolazi.
Kažem mu: — Avenija Elize Rekli, 7.
503116
Želeo bih da sam zvonik, obešen o Ajfelovu Kulu. (Blez Sandrar)
Nisam znao gde se nalazi, nisam se usuđivao da pitam taksi-stu, jer ko uzme taksi u ovo doba, to čini da bi otišao svojoj kući, inače je u najmanju ruku ubica, s druge strane, gunđao je daje centar još uvek pun tih prokletih studenata, pulmanovi autobusi parkirani pos-vuda, odvratno, kad bi zavisilo od njega, sve bi ih uza zid, te da se vredi potruditi i udariti dužim putem. Praktično je obišao ceo Pariz, ostavivši me konačno na broju sedam jedne usamljene ulice.
Nije bilo nikakvog doktora Vagnera. Znači da je broj sedam-naest? Ili dvadesetsedam? Načinio sam dva ili tri pokušaja, zatim sam se povratio. Pa i da sam pronašao ulaz, zar sam možda mislio da ; u ovo doba izvučem doktora Vagnera iz kreveta kako bi mu ispričao svoju priču? Tu sam završio iz istih razloga zbog kojih sam lutao od Port Sen-Marten do trga Vož. Bežao sam. I sada sam pobegao s mesta kuda sam bio pobegao, bežeći iz Škole. Nije mi trebao psihoanali-tičar, nego luđačka košulja. Ili kura sna. Ili

Lija. Da mi uzme glavu, da je stisne snažno između grudi i pazuha šapčući mi da budem do-bar.
Da li sam tražio doktora Vagnera ili aveniju Elise Rekli? Jer sada sam se toga prisećao, na to ime sam nailazio dok sam čitao u vezi sa Planom, bio je neko iz prošlog veka, koji je pisao ne znam kakvu knjigu o Zemlji, slojevima tla, vulkanima, neko koje pod izgo-vorom da se bavi naučnom geografijom, gurao nos u Podzemni Svet. Jedan od njih. Izmicao sam im, ali sam ih uvek ponovo pronalazio oko sebe. Malo po malo, u roku od par vekova, okupirali su ceo Pariz. I ostatak sveta.
Trebalo je da se vratim u hotel. Hoću li naći drugi taksi? Po onom što sam shvatio, mogao sam biti u krajnjem predgrađu. Uputio sam se pravcem odakle je dolazilajačaiširasvetlostiodakle se nazi-ralo otvoreno nebo. Sena?
I kad sam stigao do ugla, ugledah je.
S moje leve strane. Trebalo je da posumnjam daje tu, u zasedi u okolini, u ovom gradu imena ulica obeležavala su nedvosmislenu poruku, uvek je bola pravo u oči, još gore nego što sam očekivao. Bila je tamo, gadna iskovana paučina, simvol, instrument nji-hove moći: trebalo je da pobegnem, a ja sam međutim, osećao kako me mreža privlači, pomerajući glavu odozdo naviše i obrnuto, jer vis«! ništim mogao da je obuhvatim jednim pogledom, praktično bio hiiiji unui.ni, seklo im; j«; njenih hiljadu ivicu, oseć.io sam kako ine hoinhnrdiMii metalne rešetko kojn su su odasvud spuštalo, da se sumo pomolila, mogla ine je zdrobiti jednom od svojih zgliivku.Hl.ih šapa. Kulu. II io mi ni im jedino| i.irki U y, i im I u odnkloiso ntjomotfln vi 504
deti izdaleka, iz profila, da se prijateljski pojavi iz mora krovova, fri-volna kao Difijeva slika. Bila mije iznad, lagano je klizala na mene. Naslućivao sam joj vrh, ali kretao sam se prvo okolo, a zatim unutar postolja, stisnut između jedne i druge noge, spazio sam joj petne žile, utrobu, stidni deo, naslućivao vrtoglavo crevo zajedno sa jednjakom onog njenog vrata politehničke žirafe. Šupljikava, posedovala je moć da zatamni okolno svetio i kako sam se kretao, iz raznih perspektiva nudila mi je šupljikave svodove koji su zumom izdvajali kadrove u pomrčini.
Tada je s njene desne strane, prema severoistoku još uvek ni-sko na horizontu, izronio mesečev srp. Ponekad mi gaje kula uraml-jivala, kao daje optička iluzija, fluorescencija jednog od onih njenih iskrivljenih ekrana, ali bilo je dovoljno da se pomerim i ekrani su menjali oblik, meseca više nije bilo, zapetljao se o neko metalno re-bro, zver gaje zdrobila, svarila, učinila da nestane u nekoj drugoj di-menziji.
Teserakt. Četverodimenzionalna kocka. Tada sam kroz jednu arkadu video pokretnu svetlost, čak dve, crvenu i belu, kako trepte, verovatno neki avion u potrazi za Roasijem ili Orlijem, šta ga znam. Ali odmah — da li sam se pomerio ja, ili avion, ili Kula — svetla su ne-stajala iza jedne krivine, očekivao sam da ih vidim kako se pojavljuju u drugom kvadratu, ali više ih nije bilo. Kula je imala stotine prozora, sve pokretne, i svaki je odavao različiti segment vremenskog prosto-ra. Njena rebra nisu označavala euklidastične prelome, cepala su kosmičko tkivo, prevrtala katastofe, listala stranice paralelnih sve-tova.
Ko je ono rekao da je ovaj vršak tornja Bogorodice Naše od Starudije služio da »obesi Pariz o plafon univerzuma«? Naprotiv, služio je da univerzum obesi o sopstveni vrh — naravno, zar nije to Surogat Klatna?
Kako su je nazivali? Usamljeni supozitorijum, prazni obelisk, slava gvozdenim šipkama, apoteoza stuba, vazdušni oltar idolatrij-skog kulta, počela u srcu ruže vetrova, tužna kao

ruina, ružni kolos boje noći, neskladni simbol suvišne snage, apsurdno čudovište, be-zumna piramida, gitara, mastionica, teleskop, razvučena kao govor nekog ministra, antički bog i moderna beštija. Bilo je tako i drugačije, a da sam posedovao šesto čulo Gospodara Sveta, sada kada sam uh-vaćen u njen snop glasnih žica prekrivenih korom zakovanih polipa, čuo bih je kako promuklo šapuće muziku sfera, Kula je u tom tre-nutku usisavala talase iz srca neiscrpne zemlje i odašiljala ih u sve menhire sveta. Izdanak zakovanih zglobova, artroznih vratova, iste-gnut i iz ud«; proteze kakav užas, odkud sam se našao, da bi me razmrskali u nmbisu moraće da me strmoglave prema vrhu. Sigurno šum dolii/.io s puta kroz središte zemlje, bio sam u antigravitacionom vri logu suprotnih polovn.

Nismo fanliizirali, on« mi je sada izgloðnlii kno proteći izazov l'lnmi, ali nultom <':o primotil.i da ?..mi spojim, m'prijtit.o|j, zrnce>>?>

prašine u zupčanicima, čije je ona bila obličje i motor, bezosećajno bi rastegla jedan romb svoje olovne čipke i progutala bi me, nestao bih u naboru njenog ništavila, prenesen u Onostranost.

Da sam ostao još malo u njenoj šupljini, pod njenom bušoti-nom, njene ogromne kanðe bi se stegle, iskrivile bi se kao kljove, usi-sale bi me, a životinja bi se vratila u podmukli položaj opakog i zloči-načkog rezača za olovke.

Još jedan avion: ovaj nije dolazio niotkud, proizvela gaje ona između svoja dva pršljena mršavog mastodonta. Posmatrao sam je, nikako da završi, kao ni projekat za koji je bila stvorena. Da me nije" proždrla, mogao bih da sledim njene pomake, njene lagane obrtaje, njeno beskrajno rastavljanje i ponovno sastavljanje pod hladnim la-horom struja, možda su Gospodari Sveta umeli daje objasne kao geo-mantijski crtež, u njenim neprimetnim metamorfozama otčitavali bi presudne znake, sramno poslate. Kula mi se obrtala nad glavom, od-vijač Mističkog Pola. Ili ne, stajala je nepomično kao magnetizirani stožer i okretala plavi svod. Vrtoglavica je bila ista.

Kako se Kula dobro brani, govorio sam sam sebi, izdaleka sr-dačna prijateljica, ali ako se približiš, ako pokušaš da pronikneš njenu misteriju, ubija te, ledi ti kosti, prosto hvaleći se bezumnim strahom od kojeg je izgrađena. Sada znam daje Belbo mrtav i daje Plan stvaran, jer je Kula stvarna. Ako ne uspem da pobegnem, da po-begnem još jednom, neću to moći nikome da prenesem. Treba dati uzbunu.

Šum. Stoj, vraćamo se u stvarnost. Taksi koji grabi velikom br-zinom. Jednim skokom uspeo sam da se iščupam od magične ograde, davao sam snažne signale, gotovo sam rizikovao da se kola prevrnu, jer je taksista zakočio u poslednjem sekundu, kao da se nerado zau-stavio — u toku vožnje mi je rekao da je i njega, kad tuda prolazi noću, strah Kule, pa ubrzava. — Zašto? upitao sam ga. — Jer... jer plaši, to je sve.

Ubrzo sam bio u svom hotelu. Trebalo je dugo da zvonim, da bih probudio sanjivog portira. Rekao sam sebi: treba da spavaš sada. Ostalo do sutra. Uzeo sam nekoliko tableta, dovoljno da se otrujem. Za kasnije ne pamtim.

117

Ludost ima ogroman paviljon
koji odasvud prihvata svet
posebno, ako zlata i moći ima u izobilju.
(Sebastian Brant, Brod Budala, 46)

B06

Probudio sam se u dva poslepodne, ošamućen i katatoničan. Svega sam se tačno sećao, ali nisam imao nikakav dokaz da je ono čega se sećam i istina. Prvo sam pomislio da otrčim dole da kupim no-vine, a zatim sam sam sebi rekao, da u svakom slučaju, i kad bi grupa tuarega prodrla u Školu, vest ne bi na vreme stigla da se pojavi u ju-tarnjim novinama, odmah posle događaja.
Osim toga, Pariz je žog dana imao drugo o čemu će da misli. 0 tome me je izvestio portir, čim sam sišao da tražim kafu. U gradu je bila uzbuna, mnoge stanice metroa bile su zatvorene, na nekim me-stima policija je tukla, studenata je bilo suviše i preterivali su. U telefonskom imeniku, našao sam broj doktora Vagnera. Čak sam i pokušao da telefoniram, ali bilo je jasno da nedeljom nije u kan-celariji. U svakom slučaju, trebalo je da odem u Školu da proverim. Sećam se da se Muzej otvarao i nedeljom poslepodne. Latinska četvrt je bila uzburkana. Prolazile su grupe sa zasta-vama, vičući. Na Pešačkom Ostrvu video sam policijski kordon. U po-zadini, čuli su se udarci. Mora daje ovako bilo šezdesetosme. U nivou Sent Šapela, bila je tuča, osećao sam miris suzavca. Čuo sam neku vr-stu udarca, ne znam jesu li bili studenti ili žace, svet oko mene je trčao, sklonili smo se iza jedne rešetkaste ograde s policijskim kordo-nom ispred, dok je ulicom pristizala gungula. Kakva sramota, već sa starijim građanima očekujem da se buna smiri. Zatim sam pronašao slobodan put idući sporednim ulicama oko stare Pijace i ponovo sam se našao u ulici Sen-Marten. Muzej je bio otvoren, sa svojim belim dvorištem, tabla na pročelju: »Muzej nauke i tehnike podignut dekretom konventa 19. u mesecu berbe go-dine III... u drevnom starešinstvu Sen-Marten de Šana, osnovanog u dvanaestom veku«. Sve normalno, s malom nedeljnom grupom, neo-setljivom na studentske ludorije. Ušao sam — nedeljom besplatno — i sve je bilo kao predhod-nog poslepodneva u pet. Čuvari, posetioci, Klatno na svom uobičaje-nom mestu... Tražio sam tragove onoga što se desilo, ali, ako se de-silo, neko je savesno počistio. Ako se desilo.
Ne sećam se kako sam proveo ostatak poslepodneva. Ne secam se niti Sta sam video lutajući ulicama, povremeno prisiljen da »krotiom da bih izborio gužvu. Zvao sam Milano, tek toliko da pro-bam. Čudom, okronun šum broj Belba. Zatim Lormirin. Zatim »Gara-inond« koji i n(jo mo^iio iioj;o da bude) zatvoron. Ipak, ;ikojo norasjoš 607danas, onda se sve desilo juče. Ali od prekjuče do ove noći prošla je večnost.
Oko večeri osetio sam da sam gladan. Želeo sam mir i kakav raskoš. Pored Foruma pijace ušao sam u restoran, koji je nudio ribu. Čak i suviše. Sto upravo pred akvarijumom. Svet dovoljno irealan da me ponovo baci u atmosferu apsolutne sumnje. Ništa nije slučajno. Ona riba izgleda kao astmatični isihasta koji gubi nadu i optužuje Boga da je umanjio smisao univerzuma. Savaote, Savaote, kako ' možeš biti tako podmukao, da me uveriš da ne postojiš? Kao gan-grena, ta put se rastire nad svetom... Ona druga izgleda kao Mini, trepće dugačkim trepavicama i namešta ustašca u obliku srca. Mini, je Mikijeva verenica. Jedem neku ludu salatu od bakalara mekog kao dečje meso. S medom i biberom. I Pavlikiani su ovde. Jedan klizi među koralima kao Bregeov avion — dugački zaveslaji krilima lep-tira, stotinu na jednoga koji je opazio svoje parče homunkulusa na-puštenog na dnu već probušene cevi, bačene na đubrište pred Flame-lovom kućom. Zatim jedna riba-templar, oklopljena sva u crno, traži nof'o deija. Prolazi astmatični isihasta koji pliva zamišljen i bezvoljan prema neizrecivom. Okrenem pogled i iznad ulice opazim znak dru-gog restorana »KOD Dru... Društva Ruže i Krsta«? Rojhlin? Rozisper-gijus? Račkovski jragocicarogi? Znaci, znaci...

Da vidimo, jedini način da zbuniš ðavola je da ga uveriš kako u njega ne veruješ. Nema šta mnogo da se razmišlja pri noćnoj jurnjavi Parizom, pod pogledom Kule. Izaći iz Muzeja posle onog što si video ili verovao da vidiš to što si video, živeti u gradu kao inkub, normalno je. Ali šta sam video u Muzeju?
Svakako sam morao da govorim s doktorom Vagnerom. Ne znam zašto sam uvrteo u glavu daje to jedini lek, ali bilo je tako. Te-rapija recima.
Kako sam stigao jutros? Čini mi se da sam ušao u neki bioskop Stoje davao Damu iz Šangaja Orsona Velsa. Kad sam stigao do scene sa ogledalima, nisam izdržao i izašao sam. Ali možda nije istina, možda sam to samo zamišljao.
Ovog jutra u devet, telefonirao sam doktoru Vagneru, ime Ga-ni mon mi je pomoglo da premostim barijeru kod sekretarice, izgle-du ln je; da me se doktor seća i obzirom na hitnost koju sam mu izložio, rekao mije da doðem odmah u pola deset, pre nego što stignu ostali pacijenti. Zvučao je ljubazno i pun razumevanja.
Možda sam sanjao i posetu doktoru Vagneru. Sekretarica mije liiižila generalije, popunila karton, naplatila honorar. Srećom, već sam imao povratnu kartu.
Ordinacija manjih dimenzija, bez kauča. Prozori gledaju na Simiu, lovo silueta Kulo.
Doktor Va/mer me je primio s profesionalnom snlncnoSćii konačno i pravojo, nisam bio viSo jedan od njegovih iz davača, hio.sam pnojjonl.. Širokim i mirnim pokretom pozvao me da scdni'iii ispitu) njogn, ,s <li ugo sUiini' sl.ola, kao noki slučlmnik mini Hlar.'ilvn I Niklo/ Tuko ju nikao, okronilo nvoJu f'ol,()|jn, pokuznvfll Rnn mi leða. Glavu je savio i izgledalo mije daje ruke sklopio. Nije mi preostalo nego da govorim.
Govorio sam kao navijen, izbacio sam sve što sam imao, od početka do kraja, ono što sam mislio pre dve godine, ono što sam mis-lio pre godinu dana, ono što sam mislio daje Belbo mislio, i Diotalevi. A naročito ono što se desilo u noći Svetog Jovana.
Vagner me nijednom nije prekinuo, nije mi povlaðivao niti po-kazao neslaganje. Po onome što znam, mogao je da utone u san. Ali mora daje to bila njegova taktika. A ja sam govorio. Terapija recima. Zatim sam čekao, reč, njegovu, da me spase. Vagner je ustao, izuzetno sporo. Ne okrečući se ka meni, zao-bišao je pisaći sto i stao pored prozora. Gledao je kroz stakla, rukama-prekrštenim na leðima, zamišljen.
U tišini, oko deset, petnaest minuta.
Zatim, još uvek okrenut leðima, bezbojnim glasom, mirnim, si-gurnim: — Gospodine, vi ste ludi.
Ostao je nepokretan, ja isto tako. Posle sledećih pet minuta, shvatio sam da više neće nastaviti. Kraj seanse.
Izašao sam bez pozdrava. Sekretarica mi se široko nasmešila, i ponovo sam se našao u aveniji Elize Rekli.
Bilo je jedanaest sati. Pokupio sam svoje stvari iz hotela i požu-rio na aerodrom, uzdajući se u dobru sreću. Trebalo je da čekam dva sata, pa sam u međuvremenu zvao Garamon u Milanu, na njihov račun, jer više nisam imao ni pare. Javila se Gudrun, zvučala je gluplje nego obično, trebalo je tri puta da vičem da bi mi rekla da, oui, yes, da prihvata poziv.
Plakala je: Diotalevi je umro u subotu u ponoć. — I niko, baš niko od njegovih prijatelja nije bio jutros na sah-rani, baš sramota! Čak ni gospodin Garamon, za koga kažu daje na putu u inostranstvu. Ja, Gracija, Lučano ijedan gospodin u dubokoj crnini, brada, kovrðavi zalisci i veliki šešir, da je izgledao kao po-grebnik. Bog zna odakle je došao. Ali gde ste bili Vi, Kazaubon? Igde je Belbo? Šta se dešava?

Promrmljao sam neka smušena objašnjenja i spustio slušalicu. Pozivali su me i popeo sam se u avion.
509M
o u Socijalna teorija zavere... prosta je posledica slabljenja odnosa sa Bogom, i pitanja koje iz toga sledi: »Koje na svome mestu?«
(Karl Poper, Nagađanje i pobijanje, London, Ratlidž, 1969, I, 4)
Putovanje mi je prijalo. Ne samo da sam napustio Pariz, već sam napustio podzemlje, čak tlo, zemljinu koru. Nebo i planine još bele od snega. Samoća na deset hiljada metara, a taj osećaj pijanstva
'"?';.?' koji uvek pruža let,
izjednačavanje pritiska, prolazak kroz jednu la-
kšu smućenost. Mislio sam da se tek tamo gore polako vraćam no-gama na zemlju. Pa sam odlučio da prekinem, isprva praveći spisak ? mesta u svojoj beležnici, zatim prepustivši se kretanju, zatvorenih
očiju.
! Odlučio sam da popišem pre svega očevidnosti koje ne dolaze
? ? ! u sumnju.
Nesumljivo je da je Diotalevi mrtav. Rekla mije to Gudrun. Gudrun je vazda ostala izvan naše priče, ne bije shvatila, paje ostala jedina koja bi rekla istinu. Zatim je istina da Garamon nije u Milanu. Naravno, mogao bi da bude bilo gde, ali činjenica da tu nije i da nije bio tokom proteklih dana ostavlja uverenje daje bio u Parizu, gde sam ga video.
Od parnjaka, nema Belba.
Sada, pokušajmo da mislimo da se ono što sam video u subotu uveče u Sen-Marten-de-Šanu stvarno dogodilo. Možda ne onako kako sam gaja video, omamljen muzikom i tamjanima, no nešto se dogodilo. To je kao priča sa Amparo. Vrativši se kući ona nije bila u potpunosti uverena kako je bila opsednuta od Pomba Žire, ali je sa si-gurnošću znala daje svečanosti umbande prisustvovala, i daje vero-vala kako ju je — ili se ponašala kao da ju je — Pomba Žira opsednula. Najzad, ono što mije rekla Lija u planini istina je, njeno čitanje je bilo potpuno ubedljivo, poruka iz Provena bila je samo jedna beleška pralje. Nikada se nisu okupljali Templari u Granž-o-Dimu. Nije bilo plana i nije bilo poruke.
Praljina beleška bila je za nas neka vrsta ukrštenih reci čija su polja prazna, no bez odrednica. Dakle treba ispuniti polja tako da se po mogućnosti sve ukrsti. Ali možda je primer neprecizan. U ukrste-nim recima ukrštaju se reci a reći trebaju da se ukrste preko jedne za-jedničke reci. U našoj igri nismo ukrštali reci, već pojmove i činje-nice, dakli; pravila su bila različita, a bilo ih je u osnovi tri.
Prvo pnivilo, pojmovi se povezuju prema analogiji. Ne postoje prnvila po kojima bi s<! odlučilo na početku da lije neka analogija do lim ili loša, jer bilo koju sl.var nalikuje bilo kojoj drugoj podizvesl.nim okolnostima, l'rimor. Krompir se ukršta sa jabukom jor oboje su
513biljke i okruglog oblika. Od jabuke do zmije, po biblijskoj vezi. Od zmije do slatkog pereca, na osnovu sličnosti oblika, od pereca do po-jasa za spašavanje a odatle do kupaćeg kostima, od kupališta do nau-tičke karte, od nautičke karte do higijenskog papira, od higijene do alkohola, od alkohola do droge, od droge do šprica, od šprica do ru-pice, od rupe do zemlje, od zemlje do krompira.

Savršeno. Drugo pravilo govori u stvari da, ukoliko se na kraju sve slaže, igra je valjana. Od krompira do krompira, sve se slaže. Dakle ispravno je.
Treće pravilo: veze ne smeju da budu nove, u smislu da mora da su bile već izložene bar jedanputa, a bolje ukoliko više, od drugih. Samo tako ukrštanja izgledaju istinita, jer su očita.
Koja je zatim bila ideja gospodina Garamona: knjige đavoljih slugu netrebaju da nude nova rešenja, treba da ponavljaju već rečeno, inače gde bi završila snaga Tradicije?
Tako smo uradili mi. Nismo izmislili ništa, osim rasporeda de-lova. Tako je uradio Ardenti, nije izmislio ništa, osim stoje raspore-dio delove na nespretan način, a inače je manje sakupio od nas, nije imao sve delove.
Oni su imali delove, ali nisu imali šemu za ukrštenicu. A zatim mismo — još jednom — bili sposobniji.
Prisećao sam se jedne rečenice koju mije Lija rekla u planini, dok mije prebacivala što sam sačinio jednu ružnu igru: »Svet je gla-dan raznih planova, ukoliko mu ponudiš jedan od njih baca se na njega poput čopora vukova. Ti izumeš a oni veruju. Nije potrebno proizvoditi više nestvarno od onoga čega ima.«
U osnovi događa se uvek tako. Neki mladi Herostrat se jede jer nezna kako da se proslavi. Zatim vidi neki film u kome krhki momak puca na divu kantri muzike i stvara događaj dana. Pronašao je obra-zac, ide i puca u Džona Lenona.
To je baš kao za SAIZ. Kako da postanem objavljeni pesnik koji završava u enciklopedijama? I Garamon mu objašnjava: jedno-stavno, plati. Jedan SAIZ nikada ranije nije na to pomišljao, no bu-dući da postoji izdavački plan Manucija, poistovećuje se sa tim. SAIZ je uveren da je još od detinjstva čekao Manucija,j'edino što nije znao da postoji.
Posledica, mi smo izmislili jedan nepostojeći Plan a Oni ne samo da su ga držali valjanim, već su postali ubeđeni da su već odavno u njemu, to jest prepoznali su odlomke svojih zbrkanih i neu-rednih projekata kao momente našeg Plana, skandiran po neoborivoj logici analogije, privida, podozrenja.
No izmišljajući neki plan drugi ga ostvaruju, naš Plan je kao da j;n je bilo, šl.aviše, sad već postoji.
Od loga trenutka čopori đavoljih sluj;u oplrčaćo svetom u po l.nizi za nuiponi.
Ponudili smo mapu osobama koje su pokušavale da pohede neku svoju inrdčnii frustraciju. Kakvu? Na to me je upulin pnslcdiiji BM
files Belba: ne bi nam zaista ništa smetalo daje tu postojao neki Plan. Poraz, ali ne tvojom krivicom. Podleći pred kosmičkom zaverom nije sramota. Nisi kukavica, mučenik si. Nemoj da se žališ da si smrtan, plen hiljada mikroorganizama nad kojima nemaš vlasti, nisi odgovoran za svoje noge koje su nepo-godne za pentranje, za nestanak repa, za kosu i zube koji ponovo ne rastu, za neurone koje usput seješ, za iskakanje vena. To su Zavidljivi Anđeli.
A isto važi i za svakodnevni život. Kao krah na berzi. Dešava se jer svako pravi neki pogrešan potez, a svi pogrešni potezi zajedno stvaraju paniku. Potom se ko nema čvrste nerve pita: ali koje skovao ovu zaveru, kome ide u račun? I teško ako ne nađeš nekog neprija-telja koji ju je skovao, osetio bi se krivim. Ili, budući da se osećaš kri-vim, izmisli neku zaveru, čak mnoge. A da bi ih razbio, moraš da or-ganizuješ svoju zaveru.
I što više izmisliš tuđih zavera, kako bi opravdale tvoje nera-zumevanje, to više se njima zaneseš, i smišljaš svoju po njihovoj meri. Stoje potom ono što se dogodilo između

isusovaca i bekonovaca,pav-likijana i neotemplara, svako je prigovarao tuđem planu.
Tada je Diotalevi primetio: — Svakako, pripiši drugima ono što upravo ti ra-diš, a budući da ti upravo radiš jednu odvratnu stvar drugi postaju odvratni. Budući da bi pak drugi želeli, po običaju, da urade baš tu odvratnu stvar koju upravo ti radiš, oni saraðuju sa tobom ostavlja-jući utisak da — tako — u stvarnosti ono što im pripisuješ jeste isto ono što su oni oduvek želeli. Bog uzima vid onome kome on želi, do-voljno je pomoći Mu.
Jedna zavera, ako već mora da bude zavere, je tajna. Tu mora da ima neke tajne koju poznajući mi nebismo više bili frustrirani, jer ili bi to bila tajna koja nas vodi u spasenje ili bi se poznavanje tajne poistovetilo sa spasenjem. Postoji li jedna tako očita tajna? Svakako, s tim što je nikada nismo upoznali. Razotkrivena, samo bi nas razočarala. Nije li mi govorio Alje o napetosti oko miste-rije, koja je drmala epohu Antonina? Pa ipak je teško prispeo neko ko se izdaje za sina Božijeg, sina Božijeg koji je postao telo, i izbavlja od greha zemaljskih. Jeli to bila misterija sumnjive vrednosti? A obeća-vala je spasenje svima, dovoljno je bilo voleti svoga bližnjeg. Jeli to bila nikakva tajna? A ostavljala je u zavet da će svako ko izgovori prave reći u pravom trenutku biti u stanju da pretvori komad hleba i pola čaše vina u telo i krv sina Božijeg, i da se njime nahrani. Je li to bila enigma za odbacivanje? I navodila je oce crkve na nagaðanja, a potom na izjave, da je Bog i Jedan i Trojedan a da Duh proishodi od Ocu i od Sina, ali ne i Sin od Oca i od Duha. Jeli to bila parolica za Ili-k<>? A ipak ovi, kojima je sad već spasenje bilo na dohvat ruke — do it voursolf iiiSl.«. Je li otkrovenje u potpunosti luVKoliko banalnosti: i iinfiln dn se snimo historije kako sa svojim libnrnama po ćelom Medi-Itirtinu traže neko drugo izgubljeno znanje, čije su ove dogme od tri- dinar« samo površinski vuo, roe zn siromašne duhom, aluzivni
515hijeroglif, namigivanje Pneumatičarima. Tajna Sv. Trojice? Suviše jednostavno, mora da tu leži još štošta ispod.
Bio je neki, moguće Rubinštajn, koji je kada su ga upitali ve-ruje li u Boga odgovorio: — 0 ne, ja verujem... u nešto mnogo veće... No postojao je jedan drugi (moguće Česterton?) koji je kazao: otkako ljudi više ne veruje u Boga, nije da više ni u šta ne veruju, veruju u sve.
Sve nije neka najveća tajna. Nema najvećih tajni, jer čim se razotkriju postaju male. Postoji samo prazna tajna. Tajna koja se iz-miče. Tajne biljke orhideje u onome što znači a deluje na testise, no testisi će da označavaju jedan zodijački znak, ovaj hijerarhiju anðela, ova pak muzičku gamu, gama odnos raspoloženja, i tako re-dom, inicijacija je u tome da se nauči da se nikad ne zaustavlja, uni-verzum se ljušti kao neka glavica luka, a glavica luka je sva u ljusci, zamislimo jednu beskrajnu glavicu luka, kojoj je centar svugde a obim nigde, to jest sačinjena je od Mebijusovog prstena.
Pravi inicijantje onaj koji zna daje najmoćnija od svih tajni tajna bez sadržaja, jer ga nikakav neprijatelj neće navesti da je prizna, nijedan vernik neće uspeti da mu je preotme. Sada mi ispada mnogo logičnije, kao posledica, dinamika noć-nog obreda pred Klatnom. Belbo se oslanjao na činjenicu da poseduje tajnu, i zbog toga je zadobio vlast nad Njima. Njihov impuls, čak i jed-nog tako opreznog čoveka kao stoje Alje, koji je odmah lupao u tam tam kako bi prizvao sve ostale, bio je da mu je otmu. I stoje više Belbo odbijao da im je otkrije, utoliko su više Oni držali daje tajna velika, i što se više kleo daje ne poseduje, utoliko su više bili uvereni daje po-seduje, i da je to prava tajna, jer da je lažna otkrio bi je on.

Vekovima je potraga za tom tajnom bila onaj beton koji ih je držao zajedno, uz sve ekskomunikacije, unutrašnje borbe, zasede. Sada su upravo bili u mogućnosti daje upoznaju. A obuzele su ih dva straha: da će ih tajna razočarati, i da neće — pošto svima bude po-stala poznata — ostati više nikakve tajne. Bio bi to njihov kraj.
A upravo je tu Alje naslutio da ukoliko Belbo progovori svi će znati, a on, Alje, izgubiće neodređenu auru koja mu je pružala ha-rizmu i moć. Da se Belbo poverio samo njemu, Alje bi nastavio da bude grof od Sen Žermena, besmrtnik, protezanje njegove smrti po"-dudaralo se sa protezanjem tajne. Nastojao je da navede Beba da mu jjovori na uvo, a kada je shvatio da neće biti moguće, izazvao gaje proricanjem da će se predati, ali još više odglumivši lakomislenost. (), dobro je to znao, stari grof, znao je da kod ljudi takvog soja tvrdo-glavost i osećaj da si postao smešan nadvladavaju čak i strah. To ga jo primoralo da podigne izazivački ton i definitivno kaže ne.
A drugi su, iz iste zebnje, pre bili radi da ga ubiju. Gubili su mapu no očuvaviili su svežirlu svoje niti tore i slinave željo.
l'risećao sam sr jedno pričo koju mi je izložila Ampam. Još pre iidfjo Sl.» je stigla u Italiju, bila jo pnr mesni u Njiijnrku, i nastanila se u jodnoj četvrti jfdfi su so bando ubinu u iiiijlH>|jnm slučaju niuvnlo p<>
B10
TV ekranu. Vraćala se sama, oko dva po ponoći. A kada suje upitali da li se ne boji seksualnih manijaka, ispričala mije svoj metod. Tek što bi manijak počeo da se približava i dao se naslutiti kao takav, ona bi ga hvatala pod ruku i govorila: »Sada idemo u krevet.« I ovaj bi bežao, zbunjen.
Ukoliko si seksualni manijak, ne želiš ti seks, hoćeš da ga želiš, u najboljem slučaju da ga otmeš, no ako je moguće bez pristanka žrt-ve. Ukoliko te postave ispred seksualnog objekta i kažu ti qui Rodi, qui salta, prirodno je da bežiš, inače koji si pa ti manijak.
A mi smo im zagolicali želju, ponudivši im tajnu koja nije mo- ' gla biti praznija, jer ne samo daje ni mi nismo poznavali, već smo isk-reno govoreći znali daje lažna.
Avion je preletao Monblan i svi putnici zajedno su se bacali na istu stranu kako ne bi propustili otkriće ove zatupljene nabrekle limfe koja se uzdigla usled distonije podzemnih struja. Ja sam pomišljao da ukoliko je ovo što mislim ispravno, onda možda struje i ne postoje, isto tako kao što nije postojala poruka iz Provena, no istorija dešifro-vanja Plana, onako kako smo je mi rekonštruisali, i nije bila drugo do Istorija.
Vraćao sam se u sećanju na poslednji/i7es Belba. No onda, ako je biće tako šuplje i krhko a da bi se održalo samo pred iluzijom onih koji traže njegovu tajnu, zaista — kao što je govorila Amparo one večeri pri svečanosti, posle svoga poraza — onda nema ni iskupl-jenja, svi smo samo robovi, pružite nam. gospodara, znaćemo da ga poštujemo.
To nije moguće. Nije moguće jer Lija me je naučila da postoji drugi, a za to imam dokaz, zove se Julije i u ovom trenutku se igra u nekoj dolini, i vuče kakvu kozu za rep. Nije moguće jer Belbo je dva-put rekao ne.
Prvo ne je rekao u Abulafiju, a onome ko pokuša da mu otme tajnu. — Znaš li lozinku? bilo je pitanje. A odgovor, ključ znanja, bio je — ne. Postoji nešto stoje istinito, a to je ne samo da magična rečne, postoji, već je ni neznamo. No ko bude umeo daje pretpostavi možda će nešto i saznati, bar ono što sam ja mogao da znam.
Drugo ne je rekao u subotu uveče, odbacujući spas koji su mu nudili. Mogao bi da izmisli bilokakvu mapu, spomene neku od onih koje sam mu pokazao, toliko, pomoću Klatna obešenog na taj način, ova banda bezumnika Pupak Sveta ne bi nikada prepoznala, a i

kada bi, izgubili bi još decenije da shvate da to nije taj.Inače ne, nije želeo du popusti, pre je bio spreman da umre.
Nije to da nije želeo da popusti pred požudom za vlasti, nije že-] l(!o da popusti pred besmislom. A to znači daje on na neki način znao/ du, koliko god da je biće krhko, kolikogod daje beskrajno i besciljno! naSe priupitkivanje nad svetom, ima nešto što poseduje više smisla1 od ostalo};.
Stajo to naslutio Bolbo, možda .samo u lom trenutku, a što mu Jit dozvolilo da protivnici svom po.slodru'om očnjiu^kom files, i da no
517poveri svoju sudbinu onome ko mu garantuje kojekakav Plan? Staje to shvatio — konačno — što mu je dozvolilo da stavi život na kocku, kao daje sve to stoje moralo da zna otkrio već odavno, a da se dotad nije setio, i kao da se pred tom svojom jedinom, pravom, apsolutnom tajnom, sa svim što se dešavalo na Školi, neizlečivo užasnuo — užasno do koje tačke se ide sa nespremnošću na smrt?
Nešto mije nedostajalo, karika u lancu. Što se Belba tiče sada mi se već činilo da mu poznajem sve podvige, od života do smrti, osim jednog.
Na dolasku, dok sam tražio pasoš, pronašao sam u džepu ključ te kuće. Uzeo sam ga prošlog četvrtka zajedno sa onim od Belbovog stana. Setio sam se onog dana, kada je Belbo pokazao stari orman koji bi trebalo daje sadržao, kako je rekao, njegovo životno delo, to jest njegovu juveniliju. Možda je Belbo napisao nešto što nemože da se nađe u Abulafiji, i da je nešto sahranjeno u ***.
Nije bilo ničega razumnog u mojoj pretpostavci. Dobar razlog — rekao sam sebi — da ja sasvim ozbiljno shvatim. Već sada. Otišao sam da podignem svoja kola, i došao sam ovde. Nisam našao ni staricu roðaku Kanepe, ili čuvara staje već bila, koju smo tada videli. Možda je i ona umrla u međuvremenu, Ovde nema nikoga. Prokrstario sam raznim sobama, oseća se vlaga, čak sam pomišljao da upotrebim i grejalicu za postelju. No besmis-leno je grejati krevet u julu, tek što se otvore prozori uđe blagi večernji vazduh.

Odmah po sumraku nije bilo mesečine. Kao u Parizu u subotu u noć. Izašao je vrlo kasno, vidim ono malo što ga ima — manje nego u Parizu — sada samotan, kako se lagano diže iznad najnižih brda, u jednom ulegnuću između Brika i jednog drugog žućkastog izgrbl-jenja, možda već pokošenog.
Verujem da sam prispeo ovde oko šest uveče, još se videlo. Ni-sam poneo ništa za jelo, zatim sam, švrljajući besciljno, ušao u kujnu i našao salamu obešenu o gredu. Večerao sam salamu i svezu vodu, mislim oko deset. Sada sam žedan, poneo sam sa sobom u čika Kar-lovu radnu sobu veliki bokal sa vodom, koji praznim u grlo svakih de-set minuta, zatim silazim, ponovo ga punim, i krećem ispočetka. Tre-balo bi daje tri, sada. No kako mije svetio ugašeno s mukom gledam na sat. Razmišljam, gledajući u prozor. Kao da su svetlašca, zvezda padalica nad obroncima brda. Prolaze retka kola, silaze u dolinu, penju se prema mestašcima na tim vrhovima. Kada je Belbo bio dečak nisu nam bile potrebne ove vizije. Nije bilo kola, nije bilo ovih drumova, kad padne noć bilo je povečerje a posle kao daje policijski čas.
Otvorio sam orman sa juvenihjom, odmah pošto sam došao. Polico i polico sa papirima, od školskih ZHdnl.nka za osnovnu do SVO^njovH i svožiijova ponzjjo i prozi? iz mhtdosli. Svi su 11 inlndost,i pi Sali |>oo/.ijii, zul.im .su jn pnivi pesnici uništili u loši pesnici objnvili. Bfllbo jo bio prttviSo zbiiin'iin rio Jii)•? \|>ir;;u>, pmviflo sini) iln Im je unifl

tio. Zakopao ju je u ormanu čika Karla.
Čitao sam nekoliko sati. A u drugim dugim satima, sve do ovoga trenutka, meditirao sam nad poslednjim tekstom koji sam našao, kada sam već bio gotov da odustanem.
Ne znam kada je Belbo to napisao. Stranice i stranice gde se is-prepliću u među redovima različiti rukopisi, to jest isti rukopis u raz-nim vremenima. Kao daje to napisao vrlo rano, u šesnaest ili sedam-naest godina, posle to odložio, pa mu se vratio u dvadesetoj, a zatim ponovo u tridesetoj, a možda i kasnije. Sve tamo dok se nije odrekao pisanja — osim stoje započeo sa Abulafijom, ali ne usuđujući se da se povrati na ove redove, i da ih potčini elektronskom ponižavanju.
Pri čitanju, dobija se utisak da pratimo dobro poznatu priču, događaje iz *** između 1943. i 1945., čika Karlo, partizani, Čečilija, kapelica, truba. Poznajem prolog, bile su to opsesivne teme razneže-nog Belba, razočaranog i bolnog pijanca. Memoarska literatura, toje znao čak i on koji je bio poslednje pribežište lupeža.
Ali ja nisam književni kritičar, još jedanput sam Sem Spejd, koji nastoji da pronađe poslednji trag.
I tako sam pronašao Ključ Tekst. Pretstavljao je verovatno) poslednje poglavlje istorije Belba u-*** . Posle, nije moglo više da se' dogodi ništa.119
Zapališe krug trube, i tada videh kako se otvara kupola i jedna prekrasna vatrena strela iskoči kroz tubu trube i ulete u beživotna tela. Zatim se, otvor ponovo zatvori a i trubu ukloniše.
(Johan Valentin Andrea, Alhemijsko Venčanje Kristijana Rozenkrojca, Štrasburg, Cecner, 1616, 6, str. 125—126)
U tekstu ima praznina, prenatrpanosti, rupa, stavljenih kr-stića — vidi se da sam tek stigao iz Pariza. Umesto čitanja iznova, preživljavam ga ponovo.
Mora daje to bilo krajem aprila 45. Nemačke armije su već bile u rasulu, fašisti su se osipali. U svakom slučaju *** je već bio, i to konačno, pod kontrolom partizana.
Nakon poslednje bitke, one o kojoj nam je Jakopo pričao baš u ovoj kući (pre gotovo dve godine), razne partizanske grupe zakazale su sastanak u ***, da bi potom krenule na grad. Čekale su na znak od Radio Londona, pokrenule bi se u trenutku kad bi i Milano bio spre-man na ustanak.
Stigle su i garibaldijevske grupe, vođe kao Ras, jedan div sa cr-nom bradom, veoma omiljen u selu: bili su obučeni u maštovite uni-forme, jednu različitu od druge, osim marama i petokraka na gru-dima, crvenih, i bili su naoružani neobavezno, k'o s nekom starin-skom puškom, k'o s mitraljezom oduzetim neprijatelju. Štrcali su u odnosu na badoljovske brigade, s plavim maramama, uniformama kaki boje slične engleskim i najnovijim stenovkama. Saveznici su po-magali badoljevce velikodušnim pošiljkama padobranom noću, pošto bi u toku noći prošao, kao stoje to već radio ima dve godine, svako veče u jedanaest sati, tajanstveni Pipeto, engleski izviđač, za koga se ne zna tačno staje izviđao, s obzirom da se svetlost nije videla na kilometre.
Postojala je izvesna napetost između garibaldijevca i badolje-vaoa, i priča se da su se na samo veće bitke badoljevci okomili na ne-prijatelja vičući — Napred Savoja, no neki od njih su tvrdili daje to iz navike, šta drugo da viče kad kreneš u juriš, to ne znači da su oba-vezno monarhisti, a i sami su znali daje kralj uveliko bio kriv. Gari balđijevci su se podmsevali, može čovek da viče Savoja kad juriša sa bajonetom na otvorenom polju, ali ne kad se baca iza nekog ugla sa stenovkom. Nije to, nego su bili prodane engleske duše.

Postigli su, međutim, neki modus vivendi, potrebna je bila uje ðinjena komanda /a napad na grad, i izbor je pao na Tereija, koji je komimdovao najbolji; snabdevenom brigadom, bio ji: najstariji, učestvovao je u velikom ralu, bio j<; heroj i umivan povererije savez niflko komande
Narodnih danu, mislim <ln ju lo lulu nekoliko ihimi pre uslankn
520
u Milanu, krenuli su da osvoje grad. Stigle su dobre vesti, operacija je bila uspešna, brigade su se pobednički vraćale u ***, no bilo je i mrt-vih, kružio je glas da je Ras pao u borbi, a da je Terci bio ranjen. Zatim se jedno popodne čuše zvuči automobilskih vozila, po-bedničke pesme, svet je istrčao na veliki trg, s glavnog puta stizali su prvi kontingenti, podignute pesnice, zastave, mahanje oružjem kroz automobilske prozore i sa pragova vozila. Partizani su već u putu bili obasuti cvećem.
Iznenada neko viknu Ras ras, i Ras se stvori, sklupčan na prednjem braniku jednog kamiona s raščupanom bradom i oznoje-nim crnim pramenovima koji su mu štrcali iz košulje, razdrljene na grudima, i smejao se pozdravljajući gomilu.
Pored Rasa siđe iz kamiona i Rampini, kratkovidi dečko koji je svirao u orkestru, nešto stariji od ostalih, koji je bio nestao ima tri meseca i za koga se pričalo da se pridružio partizanima. I zapravo i bio je tu, s crvenom maramom oko vrata, kaki jaknom, i u plavim pantalonama, bila je to uniforma bande don Tika, no on je sada imao i opasač sa futrolom, ijedan pištolj. Sa svojim debelim naočarima koje su ga koštale mnogo ismejavanja kod njegovih starih prijatelja iz crkvenog hora, sada je gledao devojke koje su se okupljale oko njega kao daje Fleš Gordon. Jakopo se pitao da nije tu slučajno Čečilija među svetom.
U roku od pola sata, trg se oboji partizanima, i narod je tražio na sav glas Tereija, i da ovaj nešto kaže.
Terci se pojavi najednom balkonu opštinske zgrade, naslonjen na svoju štaku, bled, i pokuša rukom da umiri gomilu. Jakopo je če-kao govor, jer je ćelo njegovo detinjstvo, kao uostalom i detinjstvo svih njegovih vršnjaka, bilo obeleženo velikim istorijskim govorima Dučea, čiji su se značajniji delovi učili napamet u školi, to jest sve se učilo napamet jer je svaka rečenica bila značajan deo.
Nastade tišina. Terci je govorio promuklim glasom, koji se jedva čuo. Rekao je: — Građani, prijatelji. Posle mnogo mukotrpnih žrtvi... evo nas ovde. Slava palima za slobodu. I to je sve. Ponovo je ušao.
Dok je gomila u međuvremenu vikala, a partizani podizali mi-traljeze, puške modele, stare puške, stenovke pucajući u znak slavlja, čaure su letele na sve strane a deca prolazila kroz noge naoružanih i civila, jer takav skup nije više mogao da se ponovi, postojala je opas-nost da će rat da se završi kroz mesec dana. Međutim, bilo je i mrt-vih. Nekim groznim slučajem, obojica su bili iz San Davida, jednog sela na vrhu ***, i njihove porodice su tražile da ih sahrane na malom lokalnom groblju.
Partizanska komanda je odlučila da to bude svečan pogreb, da sve grupe budu tu, mrtvačka kola okićena, da svira opštinska banda, su svcštcnikom iz katedrali' 1 crkveni orkestar.
Don liko ju odmah prihvatio. Viv. svega, govorio je, zato stoje oðuvok bio u dusi miLilnfaNla, a potom, Supulali su svirači, zato Što ih
521već godinu dana vežba dva pogrebna marša, pa mora kad—tad da ih izvede. I na kraju, govorili su zli jezici u selu, da bi zaboravio pesmu Mladost.

Ovako se odigrala priča Mladost.
Nekoliko meseci ranije, pre no što su stigli partizani, orkestar Don Tika je izašao povodom neke slave, i zaustavile su ih Crne briga-de. — Svirajte Mladost, velečasni, naredio mu je kapetan, lupkajući prstima po cevi mitraljeza. Šta da se radi, kako će se kasnije naučiti da se kaže? Don Tiko je rekao, probajmo deco, koza je ipak koza. Dao je tempo svojom palicom i taj kakofonski darmar prošetao je *** svi-rajući nešto stoje samo najluđa nada za iskupljenjem mogla greškom da nazove Mladost. Bila je to sramota za sve njih. Zato stoje podle-gao, kasnije je govorio Don Tiko, no pre svega zato što su svirali kao psi. Sveštenik da, i antifašista, no pre svega umetnost radi umetnosti.
Jakopo tog dana nije bio tu. Imao je upaljene krajnike. Bili su samo Anibale Kantalamesa i Pio bo, i njihovo ekskluzivno prisustvo mora daje radikalno doprinelo padu nacifašizma. No za Belba pro-blem je bio drugi, bar u trenutku kad je pisao o njemu. Još jednu je priliku propustio da sazna da li ume da kaže ne. Možda je i zato umro obešen o Klatno.
Sve u svemu, pogreb je utanačen za ponedeljak ujutru. Svi su bili na crkvenom trgu. Terci sa svojim redovima, stric Karlo i neke opštinske veličine, sa ordenjem iz velikog rata, i nije bilo važno koje bio fašista a ko ne, trebalo je odati počast herojima. I bio je tu kler, opštinski orkestar, u tamnim odelima, i s kočijama sa konjima pokri-venim s krem belim, srebrnim i crnim odorama. Kočijaš je bio obučen kao neki Napoleonov maršal, dvorogi šešir, jakna, veliki plašt, istih boja kao i konjska oprema. I bio je tu i crkveni orkestar, kape sa štit-nicima, kaki jakna i teget pantalone, sjajnog mesinga, crnog drvetai blještavih tanjira i doboša.
Između *** i San Davida bilo je pet do šest kilometara krivina uzbrdo. Onih koje penzioneri, nedeljom popodne, pređu igrajući boce, jedna partija, pa pauza, nekoliko boca vina, još jedna partija, i luko dalje, sve do svetog mesta navrhu.
Nekoliko kilometara uzbrdo nisu ništa za nekoga ko igra boce, i možda nije ništa proći ih u jedinici, s oružjem na ramenima, napetog poj'loda, udišući svež vazduh proleća. No treba probati da ih pređeš svirajući, s naduvenim obrazima, znojem koj teče u potocima, s da-hom koji izmiče. Opštinski orkestar već duže vreme drugo i nije ra-dio, no za dečake iz crkvenog hora bilo je to iskušenje. Izdržali su he-rojski, Don Tiko je mahao svojom palicom po vazduhu, klarineti su zavijali iscrpljeni, saksofoni su blejali gušeći se, bas tube i trube puš-tali su zvuki: u|>onij(!, no izdržali su do sela, sve do podnožja uzbrdice koja ji; vodila do groblja. Vim': duži; vroiiii; su si; Anibuli; Kantalamesa i l'io bo piclvarali da sviniju, no Jakopo je održavao svoju ulo(.;u pa-sl.irskoj; psa, pod blagonaklonim pogledom Don Tika. Na tfolu opšlin-j1, hi kesim, i^asuo su sUijuli, i rnkli su l<> i Turci i drugi komandanti
B22
brigada: odlični dečki, bila je to izvrsna stvar.
Jedan komandant sa plavom maramom i čitavom dugom tra-kica iz dva svetska rata, rekao je: — Velečasni, neka se dečaci od-more u selu, crkli su. Popnite se posle, na kraju. Biće tu jedan ka-mionči koji će vas vratiti u ***.
Stuštiše se u kafanu, i ovi iz opštinskog orkestra, staro gvožđe, ogrubeli od beskrajnih pogreba, baciše se bez imalo dostojanstva za stolove naručujući škembiće i vino do mile volje. I tako su izgleda ostali do uveče da banče. Dečaci Don Tika međutim skupili su se bili oko šanka za kojim je vlasnik služio led od mentola, zelen kao neki hemijski eksperiment. Led je odjednom padao u grlo i izazivao bol us-red čela, kao sinuzitis.
Zatim su se opet uspeli ka groblju, sad su se već tiskali, svi na nogama, gurajući se sa

instrumentima, kad izađe sa groblja komandant od pre i reče: — Velečasni, za finalni obred po-trebna nam je jedna truba, znate za obredne znake. Trajaće svega pet minuta.
•
— Truba, rekao je Don Tiko, profesionalno. I nesretni nosilac te privilegije, sad već sav preznojen od zelenog leda i čežnjiva za do-maćim ručkom, len seljak, neosetljiv na bilo kakav estetski drhtaj, i na svaku solidarnost ideja, poče da se žali, kako je kasno, kako hoće da se vrati kući, kako su mu suva usta, itd. itd, dovodeći Don Tika, koji se stideo pred komandantom, u nepriliku.
I u tom trenutku Jakopo, naslutivši u podnevnom sjaju nežan Čečilijin lik, reče: — Ako mi da trubu, poći ću ja.
Don Tikove oči bljesnuše u znak zahvalnosti, uzdah olakšanja preznojenog bednog zvaničnog trubača. Razmena instrumenata, kao dve straže.
I Jakopo zađe u groblje vođen pompeznim tipom sa trakama iz Adis Abebe. Sve je okolo bilo belo, sunce je peklo o zid, grobovi, cve-tovi na drveću okolo, crkvena košulja sveštenika spremnog da bla-goslovi, osim fotografija zgaslo braonboje na nadgrobnim pločama. I velika obojena mrlja od vojnika između dve rake.
— Dečače, reče vođa, — ti ovde da staneš, pored mene, i na ko-mandu zasviraj pozor. Zatim, na komandu, voljno. To je lako, zar ne?
Veoma lako. Osim što Jakopo nikad nije svirao ni pozor ni volj-no. Držao je trubu povijenom desnom rukom, spram rebara sa vrhom blago nadole, kao što se čini sa karabinkom, i čekao je, podignute glave, uvučenog stomaka i isturenih prsa.
Terci je izgovorio neki suvoparan govor, sa veoma kratkim rečenicama. Jakopo pomisli da će morati da digne oči ka nebu da bi ispustio zvuk, te da će ga sunce zaslepiti. No tako umire jedan trubač i s obzirom da čovek samo jedanput umire neka onda to uradi časno. Zatim mu je komandant šapnuo: — Sada. I počeo je dajauče: — Aaaa... A Jakopo nije znao kako se svira jedan po-zor.
Melodijska struklura mora daje bila daleko složenija ali je u torn tronutku bio sposoban .\.imo da odsvira do mi sol do, u tim širo vlm ratnicima to izgleda hnsr dovo|)no. Ono posli-dnje »do« za.svirnoje pošto je opet uzeo dah, tako da ga je vrlo dugo držao, da bi mu pružio vreme — pisao je Belbo — da dopre do sunca.
Partizani su bili u strogoj pripravnosti. Živi nepokretni kao i mrtvi.
Kretali su se samo grobari, čuo se zvuk kovčega kako se spuš-taju u rake, i podizanje užadi kako taru o drvo. No bio je to slab pok-ret, kao bljeskovi odsjaja na nekoj kugli, gde ona lagana promena svetlosti služi samo da kaže da na Kugli ništa ne protiče.
Potom apstraktni zvuk jednog na-gotovs. Sveštenik je promrmljao reci uz svetu vodicu, komandanti su se približili grobo-vima i svaki baci pregršt zemlje. I tada neka iznenadna naredba izazva pucnjavu ka nebu, ta-ta-ta, tapum, dok su se ptičice podigle bučno sa procvalih drveća. No ni to nije bio pokret, bilo je kao da se stalno isti trenutak predstavlja u različitim vidovima, a gledati jedan tron zauvek ne znači gledati ga dok protiče vreme. Zbog toga je Ja-kopo ostao nepomičan, neosetljiv na pad čaura koje su se kotrljale pored njegovih nogu, niti je spustio trubu pored sebe, već ju je držao još uvek u ustima,s prstima na dirkama, kruto na pozoru, i sa instru-mentom koji je dijagonalno nišanio na gore. Još uvek je svirao.
Njegova dugačka poslednja nota nije se uopšte prekinula: za prisutne je bila nečujna, i još uvek je izlazila iz zvona trube kao neki lagani dah, zamah vetra koji je on i dalje ubacivao kroz otvor držeći jezik među jedva otvorenim ustima, bez da pritiska na mesingani us-

nik. Instrument je stajao isturen ne pridržavajući se uz lice, zahval-jujući čistoj napetosti lakata i ramena.
Jakopo je i dalje emitovao tu iluziju note jer je osećao da u tom l.roiiutku on odmotava neku nit koja drži sunce zakačeno. Zvezda se blokirala na svojoj putanji, fiksirala se u jednom podnevu koje je mo-glo da traje čitavu večnost. I sve je zavisilo od Jakopa, dovoljno je bilo da on prekine taj kontakt, da ispusti nit i sunce bi odskočilo ne-kud,, kao neka loptica, a s njim i dan, i događaj tog dana, to delanje bez laza, ta sekvenca bez pre ili kasnije, koja se odigravala nepok-retno samo zato što je to- bilo u njenoj moći da poželi i učini.
Da je prestao da bi zasvirao neku nctu iz početka, čulo bi se kiio neko eepanje, daleko bučnije od rafala koji ga gotovo ogluveše, a siilovi bi počeli da tahikardično kucaju.
Jakopo je svom dušom želeo da taj čovek pored ne izda ko-liiiinclu voljno — mogao bih da odbije, govorio je sebi, i tako bi ostalo zmivdk, produži dah dokle god možeš.
Mislim da je zapao u ono stanje ošamućenosti i vrtoglavice kojo hvata skakača kad pokuša da ne ispliva, želeći da produži iner-ciju koju ga vučo na dno. Do te mere, da kad je pokušavao da izrazi mio što je tada osećao, rečenico u svescikoju sam čitao prekidale su Hi) I«!/, sintakso, osakaćene trima tačkama, rahitično od ispuštenih ruČi. No bilo je jasno da u tom trenutku ne, nije tako kazao, ali je bilo jasno; u tom trenutku on je poKotlovan ("irčiliju.
li siv.i! i, Jukopo Hrllio Uuln nije mogao dn shvati nltijash-

vatao ni onda kad je još uvek bio nesvestan — samog sebe — daje on t slavio jednom za sva vremena svoju hemijsku svadbu sa Čečilijom, ' sa Lorencom, sa Sofijom, sa zemljom i sa nebom. Možda je jedini medu smrtnicima privodio konačno kraju Veliko Delo. Niko mu još nije bio rekao daje Gral pehar ali takođe i koplje, i njegova podignuta truba kao bokal bila je istovremeno oružje, instrument najnežnije vlasti, koji je skakao ka nebu i spajao zemlju sa Mističnim Polom. Sa jednom nepomičnom tačkom koju je univerzum ikad imao: s onim što je on stvarao, samo u tom trenutku, sa svojim dahom.
Diotalevi mu još nije bio rekao da se može biti u Jezodu, sefi-rahu Osnove, znak savezništva gornjeg luka koji se napinje da bi se odapele strele po meri Malkuta, koji je njegov cilj. Jezod je kap koja proizlazi iz strele da bi proizvela drvo i plod, to je anima mundi jer je to trenutak u kome muška snaga, prokreirajući međusobno povezuje sve slojeve bića.
Znate ispresti ovaj Cingulum Veneris, znači zaštiti se od greške Demijurga.
Kako može da se provede čitav život tražeći Priliku, ne prime-tivši da je odlučujući trenutak, onaj koji opravdava raðanje i smrt, ' već prošao? Ne vraća se, ali je bio, nepovratno pun, prosvetljujući, velikodušan kao svako otkrovenje. Tog dana se Jakopo Belbo susreo oči u oči sa Istinom Jedinom koja će mu biti dopuštena, jer istina koju uči jeste ta daje istina veoma kratka (posle, jeste samo komentar). Zato je pokušao da vlada nestrpljivošću vremena.
To tada bez daljneg nije shvatio. Čak ni dok je pisao o tome, ili kad je odlučio da ne piše više o tome.
To sam večeras ja shvatio: potrebno je da autor umre da bi či-talac primetio njegovu istinu.
Opsesija Klatnom, koja Je pratila Jakopa Belba celim njegovim životom odraslog čoveka, bila je'— kao izgubljene adrese sna — slika ovog drugog momenta, registrovanog a

potom potisnutog, u kome je on zaista dotakao svetski svod. To jest, momenta u kome je sledio prostor i vreme odapinjući svoju Zenonovu strelu, nije bio znak, simptom, aluzija, figura, oznaka, enigma: bilo je to štojesteinijebilo umesto ničega drugog, momenta u kome nema više odlaganja, računi su poravnati.
Jakopo Belbo nije shvatio da jeimao svoj trenutak i da je tre-balo da mu bude dovoljan za ceo život. Nije ga prepoznao, proveo je , ostatak svojih dana tražeći nešto drugo, do prokletstva. Ilije možda : slutio, u suprotnom ne bi se tako često vraćao sećanjima na trubu. Ali ga se sećao kao izgubljenog a zapravo ga je imao.
Verujem, nadam se, molim se, daje u trenutku u kome je umi-rao, njišući se sa Klatnom, Jakopo Belbo to shvatio, i daje pronašao svoj mir.
Žutim je izdala naredba voljno. U svakom slučaju bi podle fjao, zar ju počeo da mu nedostaje duh. Prekinuo je kontakt, zatim je zasvirao .siiinn jednu notu, visoku i su (»padajućim intenzitol.om,nežno, da bi svet navikao na melanholiju koja gaje čekala.
Komandant je rekao: — Bravo mladiću. Idi samo. Lepa truba.
Velečasni se negde izgubio, partizani su bili krenuli ka nekoj kapiji pozadi gde ih je čekao njihov autoprevoz, grobari su otišli pošto su zatrpali rake. Jakopo je poslednji izašao. Nije uspevao da napusti 1.0 mesto sreće.
Na trgu više nije bilo crkvenog kamiončića.
Jakopo se pitao kako to, Don Tiko ga nikad tako ne bi ostavio. Postoje prošlo neko vreme, najverovatniji odgovor je bio daje reč o nespora-zumu, daje neko rekao Don Tiku da će dečka vratiti u dolinu partiza-ni. No Jakopo je u tom trenutku pomislio — i to ne bez razloga — daje između onog »pozor« i »voljno« prošlo suviše vekova, da su ostali dečaci čekali do starosti, do smrti, i da se njihova prašina raspršila stvorivši onu blagu izmaglicu koja je sad već bojila u plavo niz brda pred njegovim očima.
Jakopo je bio sam. Iza njega sad već prazno groblje, u rukama truba, ispredbrda koja su nijansirala sve tirkizniju boju, jedno za drugim ka kotonjati beskraja, a sunce je osvetoljubivo peklo po nje-govoj glavi.
Resio je da plače.
No iznenada se pojaviše mrtvačka kola sa koćijašem nakinđu-ronim kao daje neki carev general, sav u krem boji, crnom i srebr-nom, s konjima opremljenim varvarskim maskama koje su otkrivale samo oči, pokriveni kao mrtvački odar, savitljivi mali stubovi koji su podupirali asirsko-grčko-egipatski zabat sav u belom i zlatnom. Čo-vc;k sa dvorogim šeširom stao je na tren ispred tog usamljenog tru-bača a Jakopo ga je upitao: — Ko će da me odvede kući?
Čovek je bio dobronameran. Jakopo se pope na sedište pored njega i na mrtvačkim kolima započe put ka živima. Taj Haron, u slo-bodnom vremenu bez reći je obadao svoje pogrebne trkaće konje po strminama, Jakopo uspravan i dostojanstven, sa trubom Čvrsto pod miškom, sjajnog otvorenog čela, zanet svojom novom ulogom, neoče-kivanom.
Sišli su niz brda, i na svakom zaokretu otvarao se nov prostor plavih vinograda, boje rđe, stalno pri svetlosti koja je zaslepljivala, i pošlo nekog neprocenjivog vremena stigoše u***. Prošli su velikim tr-gom svom u svodovima, pustom kao što to samo mogu biti monferin-ski trgovi u dva sata u nedelju popodne. Jedan školski drug na uglu velikog trg;i vide Jakopa na kolima, sa trubom pod miškom, nepo-mičnim pogledom ka beskonačnosti, i ukaza mu zadivljen znak poš-tovanja.
Jiikopo si; vratio, nije hteo da jede, niti da priča bilo šta. Sk-luprao se na l.i.'iasi, počeo jt; da svira trubu kao da ima prigušivač, tiho da n<! uzniMiiiravH tišinu to sjesto.

(Mac inu priđe i bez pakosti, sa hiiim ciiošću nekoga ko poznaje zakone /ivot.ii, i'im'h! : /.a m<".m: dtitiii. . i ko HVO bude kako treba, viiinimu se kuci. Ne niožn1; d.i minli.1"; ihi cefi svirati trubu u grudu. 626
Oterao bi nas gazda. Zato probaj da je zaboraviš polako. Ako baš imaš sklonosti ka muzici, dobijaćeš časove klavira. A zatim, videvši kako mu oči sijaju od suza: — Hajde, blesavko! Zar ne shvataš da su ružni dani prošli?
Sutradan je Jakopo vratio trubu Don Tiku. Dve nedelje kas-nije, porodica je napustila ***, vrativši se u budućnost.120 No ono što mi se čini daje za osudu jeste to što vidim neke
nerazumne i tvrdoglave, koji ... oponašaju pravi kult Egipta; i traže božanstva o kojima nemaju nikakvih pred-stava, otpade njihovih mrtvih i beživotnih stvari; i sa svime tim ne samo da ismejavaju te uzvišene i smotrene, već i nas... i ono stoje najgore oni s time i trijumfuju, vide-vši kako su njihovi luđački obredi visoko cenjeni... Nemoj zbog toga da se brineš *Momo, reče Izida, jer je sudbina odredila tok mraka i svetlosti. — No zlo je odgovori Momo, što su oni sigurni da su u svetlosti. (Đordano Bruno, Izgon pobedonosne zveri, 3)
Trebalo bi da sam spokojan. Shvatio sam. Zar nisu neki od njih govorili da spas dolazi pošto se ostvari punoća znanja.
Shvatio sam. Trebalo bi da sam spokojan. Koje govorio da spo-koj nastaje iz kontemplacije reda, shvaćenog reda, primljenog sa uži-vanjem, bez ostvarenog ostatka radosti pobede prestanka napora? Sve je jasno, čisto i pogled miruje na svemu i na delovima, i vidi kako delovi sudeluju u svemu, hvata središte odakle potiče, dah, koren svih onih zašto...
Trebalo bi da sam izmoren od mira. S prozora studija strica Karla gledam u brdo, u ono malo meseca što se raða. Široka grba Brika, umerem'je modulirana razvoda brda u pozadini, pričaju priču laganih i pospanih pokreta majke Zemlje, koja je protežući se i zeva-jući pravila i rasturala modre slojeve u mračnom bljesku na stotine vulkana. Nikakav duboki pravac podzemnih struja. Zemlja se raslo-javala u svom polusnu i brkala jednu površinu sa drugom. Gde su pre klijali dijamanti, sad su vinogradi. Logika morena, lavina, odrona. Stavi neki kamenčić na pogrešno mesto, slučajno, počne da se mrda, da se kotrlja nadole, da krči prostor dok se kotrlja (eh, horror vacui), neki drugi padne preko njega, i eto ti visine. Površine. Površine pov-ršina na površinama. Mudrost Zemlje. I Lijina. Ambis je usisavanje neke ravnice. Zašto se diviti nekom usisavanju?
Ali zašto mi razumevanje ne da mira? Čemu voleti Sudbinu, kad te ubija koliko i Proviđenje i Zavera Arhonta? Možda još nisam sve razumeo, nedostaje mi neki prostor, neka pauza.
Gde sam to pročitao da u poslednjem trenutku, kad se život, površina po površini zakori od iskustva, onda sve znaš, tajnu, moć i slavu, jer si roðen, jer umireš, i kako bi sve moglo drugačije daše odi-f.ravaV-Muðar si. No najveća mudrost u tom trenutku je saznati da si pretenmo kasno saznao. Sve se razume kad više nema šta da se razu-me.
Sad /nam koji jo Zakon Carstva, siromašnog, očajnog, raspoja-sanog MalknUi gðu je otiShi u progonstvo Mudrost, idući naslepo ne In li pmmiftlu svoju izgubljmiu |,r.....'n. Mulkutova tatina, jedinadistina koja blješti u noći sefirota je ta da se Mudrost ispoljava ogolr jena u Malkutu, i otkriva da sopstvena istina leži u nepostojanju, samo u jednom trenu, koji je i poslednji. Potom započinju opet Drugi. A sa drugima one ðavolje sluge, ne bi li potražili ponore u kojima se krije tajna koja je njihovo bezumlje. Duž strmina Brika

prostiru se re-dovi i redovi vinograda. Poznajem ih, video sam slične takve u svoje vreme. Nijedna Nauka o Brojevima nikad nije uspela da kaže da li niču uzbrdo ili nizbrdo. Usred vinograda, no moraš da hodaš bos sa malo ogrubelom petom, još od malena, postoje breskvina drveća. To su žute breskve koje rastu samo u vinogradima, otvaraju se pod priti-skom palca, a koščica gotovo sama izlazi, čista kao posle nekog he-mijskog eksperimenta, osim ponekog debelog crvića i belog dela pulpe koji ostaje zakačen u vidu jednog atoma. Možeš da ih jedeš skoro ne osećajući somot kožice, koja te tera da se naježiš od jezika do bedara. Nekad'su tu pasli dinosaurusi. Zatim je neka druga pov-ršina pokrila njihovu. Pa ipak, kao Belbo u trenutku u kome je svirao trubu, kad sam grizao breskve shvatao sam Carstvo, i postajao jedno s njim. Posle toga, samo oštroumnost. Smisli, izmisli Plan, Kazaubo-ne. To su svi uradili da bi objasnili dinosauruse i breskve.
Izvesnost da nema šta da se shvati, to bi trebalo daje moj mir i moja pobeda. Noja sam ovde, i sve shvatio. Oni me traže, misleći da posedujem otkriće koje grozno žele. Nije dovoljno što sam shvati, ako drugi to odbijaju i ispituju i dalje. Traže me, mora da su naišli na moje tragove u Parizu, znaju da sam sada ovde još uvek žele Mapu. I uko-liko im kažem da nemam nikakvih mapa uvek će da ih žele. Belbo je bio u pravu: ma odjebi, budalo, šta hoćeš, da me usmrtiš? Oh, dosta tamo. Ubi me, ali da Mape nema, neće ti reći, ukoliko se čoveksamne prolukavi...
Zaboli me pomisao da neću više videti Liju i dete. Stvar, Đulio, moj Kamen Mudrosti. No kamenje samo preživljava. Možda upravo sada živi njegova Prilika. Pronašao je svoju loptu, jednog mrava, nit trave, i vidi u ambisu raj. I on će saznati prekasno. Biće dobar i neka, neka tako sam provodi svoj dan.
Sranje. Pa ipak boli. Neka, čim umrem, zaboraviću.
Noć je poodmakla, krenuo sam jutros iz Pariza, ostavio sam suviše tragova. Stigli su da pogode gde sam. Uskoro će stići. Trebalo je da napišem sve što sam mislio od danas popodne do sada. Ali kad bi Oni to pročitali, izvukli bi iz toga još neku mračnu teoriju i proveli bi vočnost pokušavajući da odgonetnu tajnu poruku koja se skriva iza moji! priče. Nemoguće je, rekli bi, da nam je ovaj ispričao samo to da so poigrao s nama. Ne, možda on to nije ni znao, ali nam je Biće slalo poruku kroz njegov zaborav.
Noiuii nikakvo razliku da li sam napisao to ili ne. Uvek bi Slepi hu piliti ot.krovonjom.
Miilkut je Malkut, i tučka.
Ali kaži im 1,0 li. Nmnuju voro.
I niulu, isio mi ju dn oNlunum tu, čokuin i gledam u brdo.
Tuko jt) lupi),
POGOVOR

POGOVOR
NOSTALGIJA ZA BESKONAČNIM metafizički roman Umberta Eka
»Nostalgija za beskonačnim« — tako je Đorđo de Kiriko nazvao jednu od svojih najboljih i najkarakterističnijih slikana kojoj u punoj meri i na primeran način dolazi do izraza ono po čemu je ovaj veliki umetnik s razlogom svrstan među protago-niste metafizičkog slikarstva. Na prvi pogled, ovu sliku, kao i stvaralaštvo ovog slikara uopšte, mogli bismo podvesti pod ru-briku figuralnog slikarstva i kada bismo bez ikakve rezerve us-vojili Velflinovu teorijsku podelu na renesansne i barokne umetničke strukture,

italijanski majstor bio bi među onim stva-raocima novijeg doba što u svojim delima slede renesansni način umetničkog oblikovanja.
Međutim, upravo de Kirikov primer uverljivo pokazuje nedovoljnost i relativnost teorijskih distinkcija. Premda ovaj italijanski slikar doista zadržava na svojim platnima ono što nazivamo figurama, način na koji on gradi sliku odvaja ga po nečem bitnom od svekolike dotadašnje tradicije renesansnog metoda umetničkog oblikovanja u Velflinovom značenju tog iz-raza. Figuralne monumentalne građevine nalik katedrali što svojim vrhom upire visoko u nebo, tako je uobličena da u nama izaziva slutnju ili tačnije žudnju za nečim što nadilazi granice ovozemaljskog postojanja, pa tako u strukturi de Kirikove slike nalazimo dve različite ravni. —jednu figuralnu i drugu metafi-zičku. Ova prva ravan ima, doduše, neka karakteristična obe-ležja »zatvorenih« umetničkih struktura, onako kako ih je svo-jevremeno odredio Hajnrih Velflin. Granice središnje figure de Kirikove slike čvrsto su i jasno omeđene. Međutim, srazmere te neobične građevine, kao i smišljena »svedenost« i siromaštvo detalja i nekakva »ispražnjenost« prostora što okružuje zdanje o kome je reč sve to vidljivo odudara od manira tradicionalnih, fij'.uralnih slikaru. Zahvaljujući tome, do Kiriku polazi za ru-kom da takoreći imanonl.no, kroz samu bit. figuro, nagovesti jedno metafizičko znučcnjo koju se, po prirodi stvari, samom ii j;ui nlnošću no iscrpljuju i Sto jo još jodna karoktoristično obuležje po kome se ovaj slikar presudno odvaja od tradicionalnih, klasičnih majstora.
I klasični slikari nastojali su, istina, da na svojim platnima dočaraju efekat transcendencije, ali na jedan mnogo drukčiji i neposredniji način, varirajući motive iz baštine hrišćanske, bi-blijske tradicije. Nema, međutim, pokušaja među ovim majsto-rima da se pomoću izvesnih profanih motiva, na primer samo kroz lik neke osobene građevine, nagovesti nešto što nije od ovoga sveta.
Razume se, kada se ovako imanentno, iznutra, jedino u srazmerama i razmeštaju figura samih smera na postizanje iz-vesnog metafizičkog efekta, značenje mora biti samo indi-rektno i nagovešteno, čime se postiže veća istančanost i prefin-jonost umetničke poruke.
U ovakvom načinu umetničkog oblikovanja ima nečeg pa-radoksalnog. De Kiriko smišljeno svodi i osiromašuje figuralnu ravan slike, zato da bi postigao izvestan »metafizički kvalitet« koji je, ujedno, i umetnički kvalitet nagoveštaja.
Na sličnom paradoksu gradi i Umberto Eko svoj roman. Ono stoje Đorđo de Kiriko u svetu slikarstva to je Umberto Eko u svetu literature. U principu, Velflinova podela na renesansne i barokne strukture u teorijskom značenju tog izraza može se uzeti kao polazna tačka i prilikom pokušaja klasifikovanja kn-jiževnih tvorevina. Sam Eko krenuo je tim putem uvodeći u teo-riju literature pojmove zatvorenih i otvorenih dela, pri čemu mu je Danteovo stvaralaštvo paradigmatičan primer za ova prva, a Džojsovo stvaralaštvo za ova druga.
Naizgled, »Fukoovo klatno« spada po svojim bitnim struk-Uinilnim obeležjima u grupu »zatvorenih« književnih ostvaren-ja. Ono nema poput Džojsovih tvorevina, otvorenu lepezu značenja koja se može po volji ispunjavati različitim »smislovi-iiiii«. Ono je svojevrsno delo — šifra — za koje po definiciji po-stoji ključ i čije smisaone granice utoliko imaju onu renesansnu određenosti čistotu koje Velflin uzima kao bitne oznake umet-ničko optike renesansnog tipa.
Postoji, međutim, izvesna presudna razlika kojom se Kkovo zatvoreno delo odlučno odvaja od zatvorenih dela minu-lih vremenu. Tako, recimo, ono transcendentno,

metafizičko, Dante vezuje za prepoznatljivi tradicionalni pejzaž hrišćanske mitologije, pa otuda njegova poruka nema karakter nagovešta-jii. II Kknvom romanu, naprotiv, literarni pejzaž, im.i neka bitna obeležja svakidašnjice, n mela fizički el'eknt posli/.r sr lako Sto pisac lik svakidašnje); živoln pomoću jedno <>:.(>l>rnr leliniko
svođenja i smišljenog »osiromašavanja« čini nekom vrstom po-luprovidnog zastora kroz koji prosijava metafizičko značenje romana.
Utoliko se ovaj roman bitno razlikuje i od klasičnih, reali-stičnih literarnih tvorevina minulog doba. Likovi klasičnih, realističnih književnih dela po pravilu su »obli« — da se pos-lužimo jednim Fosterovim razlikovanjem a metafizička poruka se po pravilu iskazuje pomoću odnosa između samih likova, i pomoću njihove sudbine, ili tačnije pomoću ishoda same radn-je. U knjizi Umberta Eka, međutim, već sama struktura likova koji su isključivo »pljosnati« — da opet upotrebimo jednu Foste-rovu reč — upućuje na metafizičku ravan značenja. Moglo bi se stoga reći da se ovo Ekovo delo nalazi prema književnoj tradi-ciji otprilike u onom istom odnosu u kome i slikarstvo Đorđa de Kirika prema slikarskim delima klasičnog, figuralnog sklopa.
Odstupanje Ekovo od klasičnog, »renesansnog« načina kn-jiževnog oblikovanja ogleda se, najpre, u njegovom opredel-jenju za samo one književne junake koji su takoreći opsesivno usredsređeni na jednu jedinu misaonu i uopšte životnu preoku-paciju. Središnji junaci romana — Kazaubon, Belbo i Diotalevi — obuzeti su isključivo željom da iskonstruišu jedan univer-zalni, krajnje svedeni hermeneutički model koji bi se najpreciz-nije mogao obuhvatiti Poperovim terminom »teorija zavere«. Neće, sigurno, biti slučajno što Eko za moto jednog od svojih završnih poglavlja uzima izvrsno mesto iz spisa »Ka jednoj ra-cionalnoj teoriji tradicije«, čiji je autor upravo Karl Poper. Po Poperovom mišljenju, teorija o kojoj je reč bliska je već Home-rovom primitivnom, teističkom viđenju društvenih zbivanja. Za drevnog grčkog pesnika sve ono što se na bojnom polju pod zidinama Troje događa, posiedica je različitihi zavereničkih mahinacija bogova sa Olimpa. U modernoj verziji zavereničke teorije društva, umesto bogova pojavljuje se moćni pojedinci i grupe, koji iz potaje upravljaju tokom istorijskih zbivanja. Za Poper a, teorija zavere je koliko rasprostranjena toliko i neistinita. A da stvar upravo tako stoji vidi se, pre svega, po tome, smatra Poper, što u društvenom životu ništa ne biva upravo onako kako smo zamislili. Uporedo sa ciljevima što ih ljudi sebi postavljaju, ima uvek nekih neželjenih posiedica naših akcija i upravo se te neželjene posledice ne mogu nikako eliminisati. Usled togu teorija zavere nije potvrđena elementar-nim činjenicama istorijskoj; iskustva.
1 Uinherto Kko nije ni.šl.a manje kritičan prema teoriji o ko-joj je reč i čiji se zagovornici u ovom našem vitku imla/.e među
',.17uticajnim i ne baš malobrojnim ideolozima kako na krajnjoj desnici tako ina krajnjoj levici. Da bi diskreditovao teoriju o kojoj je reč, Eko se prevashodno služi jednim osobenim, origi-nalnim načinom onoga što se zove reductio ad absurdum. Nje-govi junaci — Kazaubon, Belbo i Diotalevi — neumorno ispre-dajući jednu krajnje komplikovanu i naravno lažnu viziju isto-rije na zavereнički način, dovode do svog logičnog kraja ovaj paranoidni polged na svet i tako pred očima čitaočevim razotk-rivaju svu proizvoljnost i neosnovanost teorije o kojoj je reč.
U isti mah, trojica Ekovih heroja uzimaju pomenutu teo-riju u njenom, ako se tako može reći, najjačem izdanju, trudeći se da je obrazlože i potkrepe činjenicama onoliko koliko je to samo moguće. Međutim, upravo tako pisac najefektnije diskre-dituje zavereničku

viziju istorijskog razvoja. Pokazuje se naime, da čak i najbolje i najuverljivije branjena, ova vizija neizbežno vodi sasvim očigledno apsurdnim i po nečem čak ko-mičnim zaključcima.
Eko na literarno izvanredno ubedljiv način pokazuje, po-red ostalog, da i u samom polazištu zavereničke teorije ima nečeg ako ne paranoičnog a ono svakako paranoidnog. Za one koji se stavljaju na stanovište pomenute teorije samo se po sebi razume da sve na svetu mora biti u nekoj tesnoj uzajamnoj sprezi i da istorijska zbivanja i njihovi akteri, koliko god raz-ličiti bili, stoje u nekom čvrstom, unutrašnjem, takoreći gvoz-deno nužnom odnosu. r
Ovo polazno, paranoidno stanovište teorije, zaveru izra-zio je Ekov junak Belbo na jedan osobeni, ironičan načini kon-statujući da nije problem da se pronađu okultne veze između Debisija i Templara nego između Kabale i automobilske sveći-cc. Međutim, odmah zatim, ovaj isti junak, sledeći dalje u tome piščev ironični naum, pronalazi i ovu poslednju problematičnu vezu, dolazeći posle niza sofistički ishitrenih mudrovanja do zaključka daje automobil zapravo »metafora stvaranja«.
Još su duhovitije i za metod svođenja na apsurd karakte-ristični je varijacije Ekovih junaka na temu tobožnje istovetno-st.i nekih međusobno veoma različitih i udaljenih koncepcija i njihovih istorijskih nosilaca. Polazeći od pretpostavke da se i u modernim vremenima nastavlja podzemno delovanje templar-skog reda, već pomenuti Ekovi junaci, sledeći logiku reductio ntl absurđum, trpaju u istu templarsku vreću i lako različite misliocu kao Sto su Murks i i;rojđ. »Munifost komunističke par t.ijo« počinju navodno »gotičkom muUiforom« onog bauku Sto kruži Kvropoin, a /uvrftmi roAonica ovog proKriimHkog spisn
L
trebalo bi, po ovoj istoj logici apsurda, da glasi: »templari celog sveta, ujedinite se!«. Šo se pak samog Frojda tiče, Belbo će ga proglasiti templarom, jedino zato što ovaj rije po psihičkom podzemlju onako kao što templari riju po svojim podzemnim, skloništima.
Međutim, uporedo sa ovakvim ironičnim razotkrivanjem neuralgičnih tačaka teorije zavere, Eko pribegava i jednom drugom metodu diskreditovanju ove paranoične vizije sveta. Ni Kazaubon, ni Belbo, a ni Diotalevi, ne veruju u to da se tok istorije upravlja prema nekom tajnom, od strane neke elitne i dobro skrivene zavereničke grupe smišljenom planu templar-skog ili nekog drugog reda. Za ovu trojicu reč je samo o jednoj specifičnoj intelektualnoj igri, koju pisac, videli smo, koristi zato da njome obezvredi izvesnu tipično paranoičnu filozofiju istorije.
Međutim, u Ekovoj knjizi pojavljuje se ijedna druga vrsta književnih junaka, čvrsto uverenih u potpunu ispravnost teo-rije zavere i spremnih da se i praktično angažuju u duhu te iste teorije, ne birajući pri tom nimalo sredstva u borbi za vlast. U ideološkom pogledu, ovi Ekovi junaci obeleženi su kao zagovor-nici »sinarhije«, odnosno kao zagovornici jednog poretka u kome je sve uređeno prema vladajućem, jedino mogućem poli-tičkom obrascu i u kome, za razliku od anarhije, nema niti srne biti nikakvih individualnih akcija slobodnih i nezavisnih lično-sti. U Ekovom romanu sinarhija, osim toga, znači i čvrstu veru u to da se ovo »idealno« totalitarno uređenje može realizovati samo kao rezultat izvesnog dobro smišljenog plana male, oda-brane grupe zaverenika, u borbi na život i smrt sa drugim su-parničkim grupama, koje isto tako teže da svet preurede prema nekom svom, u potaji skovanom planu.

Najreprezentativniji »sinarh« u Ekovoj knjizi je izvesni markgrof Alje, koji pred trojicom tvoraca konstrukcije o tem-plarskoj zaveri dugo skriva svoje pravo lice. Kazaubonova lju-bavnica, a potom i supruga Lija, kaže daje za Aljea sinarhija bog jer ljudski rod ne može da podnese pomisao daje svet rođen iz slučaja, pa zato treba pronaći neku kosmičku zaveru. Sam pak Kazaubon na jednom drugom mestu kaže da i ljudske za-vere mogu da ispune prazninu.
Pomoću ovakvih i sličnih opaski svojih junaka Eko nam sugorišo jedno tumačenje moderne teorije zavore koje ima svoj sociološki pandan u onom ovdu već ranijo pomunut.om Popero vuni spisu. Zagovornici sinarliiju, polazoći od poznate Ničeove krilatico promil kojoj ju boj1, mrtav, nuHluju da ispimo tuko n«
R'l'lštalu prazninu pridajući samoj sinarhiji božanski status i stavl-jajući istorijske aktere konspirativne borbe za vlast u ulogu De-tniurga.
Umberto Eko nalazi svoje sinarhe kako na desnom tako i na levom krilu totalitarnih pokreta. Brazilska marksistkinja iz nižih slojeva Amparo nije manje ogrezla u paranoičnu shemu sinarhije od krajnje desničarski orijentisanog markgrofa Aljea.
Još jednu Poperovu temu duhovito je i originalno transpo-novao Umberto Eko. Celokupna radnja romana podešena je Lako da neumoljivo vodi ka dramatičnom sukobu dva tabora — jednog u kome se nalaze oni koji smišljeno konstruišu teoriju zavere, ne verujući nijednog časa u njenu ispravnost i drugog u kome se nalaze autentični zatočnici ove iste teorije. Poperovska poenta tog dramatičnog sukoba je u tome što nijedna od ove dve zaraćene strane neće ostvariti svoj naum, potvrđujući tako sopstvenim iskustvom neodrživost paranoične filozofije istorije
0 kojoj je reč. Belbo i njegov prijatlej Kazaubon počinju svoju složenu intelektualnu igru i ne sluteći da ih to može stati glave. Sudbonosni obrt nastupa onda kad Belbo naumi da u igru uvede Aljea, stavljajući mu do znanja kako tobože poseduje najveću tajnu čovečanstva, templarsku mapu koja svom vlas-niku može omogućiti vladavinu nad svetom.
Smeštajući ovako Aljea u svoj plan, Belbo je mislio da ovog nuirkgrofa učini »nestvarnim poput templara iz Provena i društva ruže i krsta i sebe samoga«. Međutim, Aljeće ozbiljno sh-vatiti ironičnu intelektualnu igru Kazaubonovog prijatelja i tako će se ovaj konstruktor zavereničkih fikcija uhvatiti u svoju sopstvenu mrežu.
Kao što znamo, Aljeova zavereničkа grupa dokopaće se Bolba misleći da on stvarno zna »najveću tajnu čovečanstva» i usmrtiće ga u onom mučnom i surovom ritualu s kraja knjige, u uzaludnom naporu da od njega iskamči njemu nepoznato i ne-postojeće znanje drevnih templara.
Ista sudbina čeka i glavnog junaka, jer pripadnici tajnog udruženja »sinarhijskih vitezova templarskog preporoda«, kako ih predstavlja Bramanti, veruju da im je, posle Belbove smrti Kazaubon jedina šansa da se dočepaju tog fiktivnog plana koji bi im omogućio da osvoje svet. I tako se pokazuje da ciljevi koje ljudi sobi postavljaju ne samo što podrazumevaju izvesne ii(!pi(!(lvi(l('iui posli.'dict! što nužno izmiču njihovoj kontroli nego
1 do ishod noki! čak sasvim dobro i proci/no smišljene akcye zna da hc okrutni u svoju sopslvinui suprotnost.
Nn i:iM ovuj zukljunik nuvodi n.is pisac 1 iz perspektive;
onog poduhvata kojeg se laćaju sinarhijski vitezovi templar-skog preporoda. Premda su ovi fanatici sinarhije daleko nad-moćniji od svojih neistomišljenika Belba i Kazaubona,

ipak i oni sami ostaju praznih ruku. Čvrsto ubeđeni da doista postoji neko tajno znanje pomoću koga se može ovladati svetom i ulažući sve svoje praktične sposobnosti u iznalaženje ovog znanja, Alje i njegovi sledbenici suočiće se sa najgorim mogućim posledi-cama akcije koju su preduzeli. Uvereni i dalje da plan postoji neće oni od svojih žrtava izvući ni jedan jedini relevantan po-datak, prosto zato što su ovi podaci stvar fikcije Kazaubonovog prijatelja.

Prema tome, i oni koji ne veruju u teoriju zavere, kao i oni koji u nju veruju, moraju na kraju da se suoče sa surovom isti-nom da se sve što čovek preduzme, koliko god mudro i temeljno zamišljeno bilo, mora pre ili posle izvrgnuti u svoju suprotnost. I tako Umberto Eko na svoj osobeni i duhoviti literarni način ra-dikalizuje i »pojačava« Poperovu tezu. Ne samo što se u realiza-ciji onih ciljeva koji subjekti sebi postavljaju ujavljaju svagda neke nepredviđene posledice, nego su te posledice po pravilu takve da sve biva sasvim obrnuto od onog što čovek hoće. Pisac »Fukoovog klatna« od celokupne konstrukcije hegelovske dija-lektike uzima samo onu destruktivnu, negativnu i tragičnu di-menziju, prema kojoj, po nekoj unutrašnjoj logici istorije, sve mora nužno da se preokrene u svoju suprotnost.

Svodeći ovako dinamičku okosnicu svog romana na ovu destruktivnu, dijalektičku poentu, Eko postiže dva umetnički relevantna efekta. S jedne strane, roman, zahvaljujući ovak-vom načinu vođenja radnje, dobija izvestan složeni, detektivski intonirani zaplet, a s druge strane upravo preko i pomoću ovako detektivskog zapleta čitalac se uvodi u onu najdublju, metafizičku ravan knjige. Stavljajući sebe na upražnjeni presto boga, Ekovi junaci postaju i nehotično žrtve jedne mračne igre koju kao da sa njima igra neki zli Demiurg gnostičkih mislilaca. Na samom kraju detektivske operacije vitezova templarskog preporoda, kao i na kraju onog specifičnog intelektualnog po-duhvata prijatelja Kahaubona, Belba i Diotalevija, sluti se jedna koliko sumorna toliko i obuhvatna vizija čovekove sud-bine u jednom svetu koji mu nije naklonjen.

Utoliko detektivska, kriminalistička ravan Ekove knjige vrši onu istu funkciju koju na slikama Đorđa de Kirika ima figu mina ravan umotničke tvorevino. Detektivski zaplet romana upravo je onaj već raniji; pomenuti poluprovidni zastor kroz koji sumo U;k prosijuvu metafizičku poruku piščeva, nalik onoj

RA Iprigušenoj svetlosti sunca na prozorima gotskih katedrala.

Valja, međutim, reći da metafizička ravan Ekovog ro-mana ima više različitih dimenzija, što poruci knjige daje po-sebnu složenost i jednu posebnu, intelektualnu draž. Osim one tragične nesaglasnosti između čovekovih namera i sveta koji se tim njegovim namerama opire, u »Fukoovom klatnu« nudi nam se jedna metafizički i semiotički intonirana vizija sveta, čiji je zagovornik i tumač Diotalevi. Na samrtnom času ovaj Ekov ju-nak nastoji da otkrije najdublje razloge goleme i neotklonive nevolje što snalazi njega i njegove prijatelje. Diotalevi smatra da je osnovni greh njihov u tome što su on, Belbo i Kazaubon počinili prestup protiv same rčei, one reci što je stvorila i što održava ovaj svet. »Mi smo pokušali da ponovo ispišemo toru« rećiće Ekov junak, a Knjiga je ono na čemu počiva svet, pa stoga izmešati slova iz Knjige znači izmešati svet.

Onaj pak ko iskrivi Knjigu, iskrivljujući tako i sklop sveta, mora iskriviti i samo telo, pa na osnovu ovog i ovakvog silo-gizma, Diotalevi objašnjava i bolest od koje će umreti. Upravo to stoje sa svojim prijateljima sudelovao u svesno lažnom kon-struisanju templarske zavere, Diotalevi je počinio smrtni greh protiv one reci što je stvorila i što održava svet, pa otuda za kaznu mora umreti od raka.

A da ovo nije samo tek neka uzgredna i sporedna reflek-sija Ekovog junalea, bez ikakvog oslonca u strukturi romana, vidi se i po tome što jiTje pisac potkrepio i osnažio jednom ka-rakterističnom Belboovom napomenom: »Mene traži policija iz istog onog razloga iz koga Diotalevi ima rak,« kaže Belbo.
U prevodu na jezik metafizike to znači da se razlozi propa-sti dvojice prijatelja razlikuje samo na fundamentalnom nivou, ali da su u noumenalnoj ravni suštinski isti. I Belbo, se naime, ogrešio o onu reč što stvara i održava svet, sudelujući i sam u is-predanju lažne priče o neotemplarskoj zaveri, pa stoga i on mora biti kažnjen. Njegova se kazna, doduše razlikuje od one Diotalevijeve, ali ta razlika ostaje u fenomenalnoj ravni. Nije bitno kako će i na koji način neko biti kažnjen, bitno je da kazna, kakva god ona bila, potiče sa istog izvora sagrešenja. Metafizička krivica Belba i Diotalevija suštinski je, t.j. noume-nalno istovetna, a samo se oblici njihovog ispaštanja razlikuju.
Obe prethodno analizovane dimenzije metafizičke poruke romana, premda međusobno različite, suglasne su ipak u nečem bitnom. Uilo da čovek nastoji da ostvari neki svoj naum, bilo dii se ugroši o sumu reč, u oba slučaju nema za ujegn nikak-vih /fili'da i propust je ono štoga na kraju puln niu/.božno čeka.
Ima li onda uopšte nekog spasa?
Na ovo ključno pitanje Eko nam nudi jedan izvanredno iz-nijansiran i nimalo jednostavan odgovor. Svi junaci njegovog romana, na ovaj ili onaj način, trude se da dosegnu apsolutno, a možda ponajviše među njima ovaj isti Belbo za koga pisac kaže, isričući možda time i neku bitnu istinu o samom sebi, da jr"»nje-gova intelektualna potištenost libertena skrivala očajničku žeđ za apsolutnim«.
Suština apsolutnog je međutim, u prevazilaženju sopst-vene konačnosti, odnosno, u definitivnom ukidanju svih onih ograničenja kojima je čovek vezan za svoje telo i ovaj smrtni, prolazni svet. Upravo zato' naziv one de Kirikove slike adek-vatno obeležava osnovnu metafizičku preokupaciju Ekovih ju-naka.
Sudeći po nekim mestima romana reklo bi se, ipak, da Ja-kopu Belbu polazi za rukom da dosegne ono beskonačno i apso-lutno i to onda kada ga sinarhijski vitezovi templarskog prepo-roda stavljaju na muke, preteći mu smrću koja ga uskoro stiže. Upravo tada, u tom času Belbo u sebi nalazi snage da dosto-janstveno i hrabro prebrodi svoje poslednje iskušenje da bi iga taj »jedan jedini neustrašivi gest pomirio sa apsolutnim«, kako kaže glavni junak knjige.
Slično »pomirenje sa apsolutnim« imao je Ekov junak i u onoj epizodi sa trubom u kojoj njegova »muška snaga povezuje sve slojeve bića«, bića za koje inače Kazaubon kaže daje bes-ciljno i krhko.
Međutim, upravo u ovoj istoj epizodi, glavni junak nam saopštava da je istina sa kojom se Belbo suočio bila »veoma kratka« i da tu istinu Belbo nije tada ni upoznao. Ova Kazaubo-nova napomena izuzetno je značajna za razumevanje treće i po svemu sudeći najznačajnije dimenzije metafizičke poruke ro-mana. Belbov doživljaj odgovara otprilike »metafizičkom kvali-tetu«, u onom smislu u kome je Roman Ingardn upotrebljavao ovu reč. U besmislenom sivilu svakodnevnice nailaze neki retki trenuci u kojima se čovek iz tog besmislenog sivila izdiže, nadi-lazeći ga jednim snažnim i autentičnim doživljajem, koji može biti feko tragičan tako i vedar.
Upravo u ovom konkretnom značenju pojma metafizičkog kvaliteta može se reći daje Ekov Belbo realizovao u dva kri-tična časa svoje egzistencije mirenje sa apsolutnim, odnosno beskonačnim. Međutim, akcenat likove literarne varijacije; na temu

metafizičkog kvalitetu prevashodno je na tragičnim im plikocijninn ovog izuzetnog i privilegovunog doživljaju. JakopoBelbo svoju prvu viziju metafizičkog kvaliteta nije prepoznao, a kada mu je drugi put pošlo za rukom da tu viziju dosegne, bio je to već njegov samrtni čas. U tom smislu glavni junak romana i kaže daje istina »veoma kratka«. Drugim recima, u mnoštvu si-vih trenutaka sadašnjice, u onoj ravni fakticiteta koju je Hajde-ger označavao nemačkom rečcom »man«, a Sartr odgovara-jućom francuskom rečju »on«, samo ponekad retko i veoma kratko zaiskri svetlucavi plamen metafizičkog kvaliteta, pa i to možda samo zato da svojim sjajem privremeno obasja tamu po-stojanja, suočavajući nas sa spoznajom o temeljnoj krhkosti bića.

Simptomatično je i to da glavnijunak sa primetnom rezer-vom pominje mogućnost da je Jakopo Belbo na samrti doista shvatio daje »imao svoj trenutak« i daje to trebalo da mu bude dovoljno za ceo život. »Verujem, nadam se, molim se«, kaže Ka-zaubon daje Belbo »njišući se sa klatnom« najzad našao svoj
mir.

Međutim, ako ne možemo sa sigurnošću znati da lije Ja-kopo Belbo, suočen sa smrću doista uspeo da dosegne ono apso-lutno i beskonačno, sasvim sigurno znamo da glavnom junaku romana to nije pošlo za rukom. Završne stranice »Fukoovog klatna« ne ostavljaju u ovom pogledu nikakvu nedoumicu. Raz-mišljajući o Belbovom neustrašivom gestu, Kazaubon zakl-jučuje da »sopstvena istina leži u nepostojanju« i da se ona otk-riva u onom trenu koji je ujedno i poslednji.

Štaviše, čovek po pravilu sa zakašnjenjem spoznaje čak i tu kratkotrajnu istinu metafizičkih kvaliteta, poručuje nam glavnijunak Ekove knjige, prisećajući se svog sina i konstatu-jući svedeno i melanholično da će i on »saznati prekasno«.

Nije svakako slučajno — a šta uopšte može biti slučajno kod jedno ovakvog pisca — što se Umbereto Eko odlučio da upravo sa ovom Kazaubonovom refleksijom okonča zapletenu i dugotrajnu pripovedačku nit svog romana. Oni iskazi kojima se jedno delo završava i koji usto potiču od glavnog junaka, imaju posebnu ako se tako može reći »strukturalnu težinu« — oni su takoreći dvostruko privilegovani u strukturi knjige. Uostalom i celokupan tok radnje tako je zamišljen i tako podešen da se završnim refleksijama Kazaubonovim osigura sl.al.us definitivnog i bespogovornog suda. I kada Kazaubon, prisećnjući se svojih omiljenih brosaka i pomišljajući da su tu j'.dc on trenutno prebiva u očekivanju smrti nekad lutali dino siiurusi, kužo: »Smisli, izmisli l'lan Kuzuubone. To su svi uradili (In hi objasnili dinosauruse i bruskve«, nndn l.o trohu rtizumel.i
kao poslednji očajnički pokušaj da se dosegne ono beskonačno. I dinosaurusi i breskve, svekolika ta svakidašnjica temeljno lišena svake transcendencije, koju su živeli Kazubon i njegovi prijatelji, morala je biti nečim osmišljena, pa makar i konstruk-cijom nekog fiktivnog, plana drevnih templara.

Međutim, oni sve intelektualne konstrukcije zajedno ne mogu prikriti i ulepšati pustošnu, sivu stvarnost čovekovu koju samo tek u nekom trenu, sasvim kratko nadilazimo, pa i to onda kada je kasno.

I najzad šta posle svega toga ostaje kad zatvorimo pos-lednju stranicu ove zamršene a ipak u suštini određene i pre-cizne knjige koja svojom strukturom neodoljivo podseća na slike Đorđa de Kirika? Samo nostalgija za beskonačnim, samo dakle ono što jednu knjigu čini metafizičkom u pravom i jedino mogućem smislu te reci.

prof. dr Nikola Milošević

Utuk,1'fZa izdavača Tihomir Pavlović
Korektor Goran Niklć
Tehnički urednik Jozef Stehllk
Slog Foto-grafik
Izdavač
KUIZ »BELETRA«
Pohorska 34, 11070 Novi Beograd
II, izdanje
Tiraž: 10.000 primeraka
CIP — Hapo;ina
Cp6nje, Beorpaa

850-31
EKO, VMOepro
Fukoovo klatno / Umberto Eko pivvso Slnlia Zdravković; pogovor Nikola Milošević. — 12 \n\], ~~ Beograd: Beletra, 1989. — 532 erp. ; 24 cm
IIpesoA ;iejia: II pendolo di Foucaull/ UiiiIhtIo Eco. — Pogovor: crp. [533] — [544].
ISBN 86-7469-017-3
850.09-31
IIK: a. Eko, VivtOepTo (1932—) • • ,'I'VHINIHU KJlOTlio"
i
: DP »Branko Bajić« Bačkn P